පාළිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡය

සංගහො.

තිපිටකාධාරීයාරිපුත්තත්තෙරපණීතෝ

පාලිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡය

සඞ්ඝභෙදෝ.

විජ්ජාදයමහාවිජ්ජාලයෙ

ආචරියපදප්පත්තෙහි පණ්ඩිතොපාධිධාරීහි

දෙහිගස්පේ සුමඞ්ගලසාර, පලන්නොරුවේ විමලධම්ම,
වේරගොඩ අමරමොළි

ඉච්චෙවමෙහි තීහි යතීහි සංසොධිතෝ.

විජ්ජාදයමහාවිජ්ජාලයාධිපතිනා පණ්ඩිතසිරොමණිනා

කහවේ සිරිසුමඞ්ගලරතනසාරාභිධානෙන

පධානනායකත්ථෙරෙන

පටිග්ගහිතෝ.

ඒ. කුරුප්පු මහාසයෙන

'නන්දන' මුද්‍රණාධිවසනෙනත

විජ්ජාලඞ්කාරයන්ත්‍රාලයෙ

මුද්‍රාපිතෝ.

2475.

1931.

සංඛ්‍යාපනං

සිරිසඞ්ඝමුනිසඞ්ඝසුඛත්ථං බුද්ධෙන පන'මහාකං භගවතා සදෙවකස්ස ලෝකස්ස හිතාය සුඛාය දෙසිතං පරියත්තිධම්මං. සෝ පනෙසෝ පරියත්තිධම්මෝ සුත්තන්තපිටකාභිධම්මපිටකවිනය පිටකභෙදෙන සඞ්ගීතිත්තයමාරූළ්හං. තතෝ'පි "විනයෝ සාසනස්ස ආයූ"ති විසුද්ධඛීණාසවමහාකස්සපත්ථෙර පමුඛා පඤ්ච සතාරහත්තා පඨමමෙව විනයං සඞ්ගායිංසු.

තං පනෙ'තං තථාගතපවෙදිතවිනයපිටකං පාරාජික පාලි පාචිත්තියපාලි මහාවග්ගපාලි චුල්ලවග්ගපාලි පරිවාරපාළීති සඞ්ගීතිමාරූළ්හං ඉමඤ්චි ගණ්ඨිං පඤ්චහි ගණ්ඨීහි පරිපුණ්ණං. ඉච්චෙවං පරිපුණ්ණස්ස විනයපිටකස්ස නානානයනිපුණං අනුබුද්ධබුද්ධඝොස මහාථෙරෙන **සමන්තපාසාදිකා** නාම විනයට්ඨසංවණ්ණනා කතා සීහලට්ඨකථාපරිවත්තනෙන.

තතෝ පච්ඡා'පි විනයපරියත්තිවිසාරදෙහි තෙහි තෙහි මහාථෙරෙහි බුද්ධසික්ඛාමූලසික්ඛාවිනයනිච්ඡයාදයෝ පකරණා නිපඵාදිතා යෙහි කඞ්ඛං විනොදෙත්වා විනයෝ'ව බුජ්ඣතෙ සුධීහි. **පාළිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහා** නාමායං ගණ්ඨොපි තෙසු පකරණගණ්ඨෙසුවෙනානාගඩෝ සඞ්ඛිප්ත පඨවෝ පසත්ථෝ විනයසඞ්ගහෝ.

සෝ පනා'යං විනයසඞ්ගහෝ සිරිසම්මාසම්බුද්ධස්ස පරිනිබ්බා ණතෝ සත්තසතාධිකස්ස වස්සසහස්ස උපරි තත්තියෙ බුද්ධවස්සෙ සිරිලඞ්කායං රජ්ජසිරිපදප්පතෙන **මහාපරක්කමබාහුමහා** නරින්දෙන සමාරාධිතෙන සඞ්ඝමට්ඨිනිකාමෙන තෙපිටකෙන **සාරි පුත්ත**ත්ථෙරසාමිනා සමන්තපාසාදිකායං විනයට්ඨසංවණ්ණනායං තත්ථ තත්ථාගතවිනිච්ඡයඤ්චව, තථා අනුරූපෙසු ඨානෙසු දෙසනාපාළිඤ්චව සඞ්ගහෙත්වා සම්පාදිතෝ. තෙනෙවස්ස **විනය සඞ්ගහොති** අපරනාමම්පි භවති.

තස්ස ඛෝ පන පාළිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහස්ස පාඨ සොධනමපති **ඒ කුරුපසුපජ්ජවඩ්ඪනා**භිධානෙන මහාසයෙන සමා රාධිතා මයං කතිපයපරිපොත්ථකානි සමොලොකයමානා යථා ඛලං පාඨසොධනමකරිම්හ. තථාපි අමහාකං පමාදසඤ්ඤිතා අසුබ පාථා සනති වෙ තෙ සම්බුද්ධසාසනවුඩ්ඪකාමිකෙහි බුද්ධිමන්තා සුඛං

පාපෙත්වා වාවෙනතුනි අම්හාකං පත්ථනා. සොධනෙ වස්ස ගන්ථස්ස කතිපයඵලකානං ඔඝානසුඛිපත්තානාවලොකනෙන විජෙජාදය මහාවිජ්ජාලයෙ උපපඩ්ඩානාචරියෙන 'බද්දේගම' සිරිපියරතන තෙරපාදෙන කතමුපකාරං, තථා තස්මිං යෙව විජ්ජාලයෙ උපාචරියෙන 'දෙවුන්දර' වාචිස්සරභික්ඛුනා කෙසඤ්චි ඵලකාන මමෙහි සඞ්ඝං සුඛිපත්තාවලොකනෙන කතමුපකාරඤ්ච කතඤ්ඤූ නාය සම්භුස්සරාම.

එවම්භිසඞ්ඛතො වායං ගන්ථො අම්හාකමාචරියවරෙන බුධ ජනහම්රගණාභිසෙවිතපාදපඞ්කජෙන විජෙජාදයමහාවිජ්ජාල යාධිපතිධුරං දධානෙන පණ්ඩිතසිරොමණිනා සිරිමතා 'ඤාහවෙ' සිරිසුමඞ්ගලරතනසාරාභිධානෙන සිරිලඞ්කායං පවජිමදිසාය පධානනායකත්ථෙරවරෙන සාදරං පටිගහෙත්වා ගරුතනමුප නීතො.

ඉමස්ස ගන්ථස්සාභිසඞ්ඛරණෙනා'මෙහි යං පුඤ්ඤං ලඞ්ඛං, තං අම්හාකමාචරියවරො සිරිසුමඞ්ගලරතනසාරාභිධානො පධාන නායකත්ථෙරො ච 'පලන්නොරුවේ' සිරිවිජයසුන්දරාරාමාධිපති භූතො දිවඞ්ගතො 'මොල්ලිගොඩ' සිරිවිමලතිස්සාභිධානමහා ථෙරො, 'ගල්කන්ද' නාම මහාවිහාරමජ්ඣාවසනෙනා 'දෙහිපේ' ආනන්දත්ථෙරො, 'බද්දෙගම' සිරිවාචිස්සරභූණානන්දත්ථෙරො, 'වැලිවිටියේ' සුගතපාලත්ථෙරො වෙති අම්හාකමනුකම්පකා චරියා වෙව සබ්බ වා'ඤෙඤ හිතසුඛමිච්ඡනතා'නුමොදනතු.

දෙහිගස්පේ-පඤ්ඤාසාර.
පලන්නොරුවේ-විමලධම්ම.
වේරගොඩ-අමරමෙධාලි.

2475 සිරිබුඩ්ධවස්සෙ
පොට්ඨපාදමාසෙ සුක්කපක්ඛෙ
පඤ්චම්යං බුධවාරෙ
විජෙජාදයමහාවිජ්ජාලයතො.

සූචිපත්‍රය.

විෂයසඞ්ඛ්‍යා		පිටුඅංකය
1	දිවාසයනාදිනිවිච්ඡයකථා.	1
2	පරික්ඛාරවිනිවිච්ඡයකථා.	5
3	භෙසජ්ජාදිකරණවිනිවිච්ඡයකථා.	9
4	පරිත්තවිනිවිච්ඡයකථා.	11
5	පටිසන්ථාරවිනිවිච්ඡයකථා.	31
6	විඤ්ඤත්තිවිනිවිච්ඡයකථා.	14
7	කුලසඞ්ගහවිනිවිච්ඡයකථා.	17
8	මච්ඡමංසවිනිවිච්ඡයකථා	25
9	අනාමාසවිනිවිච්ඡයකථා.	28
10	අධිට්ඨානවිකප්පනකථා.	31
11	විවරවිප්පවාසකථා.	41
12	භණ්ඩපටිසාමනකථා.	46
13	කයවික්කයසමාපත්තිකථා.	51
14	රූපියාදිපටිග්ගහණකථා.	54
15	ඌනලක්ඛණාදිකථා.	69
16	විස්සාසග්ගාහවිනිවිච්ඡයකථා.	71
17	ලාභපරිණාමනකථා.	72
18	පඨවිඛණනවිනිවිච්ඡයකථා.	73
19	භූතගාමවිනිවිච්ඡයකථා.	77
20	සභාසෙය්‍යවිනිවිච්ඡයකථා.	83
21	සේනාසනෙසු පරිපජ්ජිතබ්බවිනිවිච්ඡයකථා	87
22	කාලිකවිනිවිච්ඡයකථා.	94
23	කප්පියකුටිවිනිවිච්ඡයකථා.	109
24	පටිග්ගහණවිනිවිච්ඡයකථා.	112
25	පච්චක්ඛපඨාරණාකථා.	123
26	පබ්බජ්ජාකථා.	132
27	නිස්සයවිනිවිච්ඡයකථා	157

විසය සඞ්ඛ්‍යා		පිටඋඩකා
28	සීමාවිනිච්ඡයකථා.	169
29	උපොසථපවාරණාවිනිච්ඡයකථා.	187
30	වස්සූපනායිකාවිනිච්ඡයකථා.	201
31	චත්තාවිනිච්ඡයකථා.	208
32	පවාරණාභාජනාවිනිච්ඡයකථා.	227
33	කඨිනවිනිච්ඡයකථා	275
34	ගරුභණ්ඩවිනිච්ඡයකථා.	279
35	චෝදනාදිවිනිච්ඡයකථා.	286
36	ගරුකාපත්තිවිනිච්ඡයකථා.	305
37	කම්මාකම්මවිනිච්ඡයකථා.	356
38	පකිණ්ණකකථා.	374

වීසතිමේ ඵලකෙ චෙව එකවීසතිමේ ඵලකෙ ච පිටඋඩකා කූලතා දිස්සති. තථාපි තෙන කිඤ්චිපි ඌනතා න හොති.

පාලිමුත්තකං
විනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෝ.

නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ
සම්මාසම්බුද්ධස්ස.

වඳිත්වතයං තමසඞ්ඛිවා සරණං සබ්බපාණිනං,
විනයෙ පාටවත්ථාය යොගාවචරහිතඤ්ච්නං.

විපඤ්ඤිණ්ණං මතෙකඤ්ච පාලිමුත්තාවිනිච්ඡයං,
සමාහරිත්වා එකත්ථං දස්සයිස්සාමනාකුලං.

තත්‍රායං මාතිකා:-

දිවාසෙය්‍යා පරිකම්මාරෝ හෙඨජ්ඣකරණම්පි ච,
පරිභතං පටිසත්ථාරෝ වියඤ්ඤත්ති කුලසඞ්ගහෝ.

මච්ඡමංසං අනාමාසං අධිට්ඨානවිකප්පනං,
චීවරෙන විනා වාසො භණ්ඩස්ස පටිසාමනං.

කයවික්කයසමාපත්ති රූපියාදිපටිග්ගහෝ,
දූතවිස්සාසනාහෙති ලාභස්ස පරිණාමනං.

පඨවීභූතගාමෝ ච දුවිධං සහසෙය්‍යකං,
විහාරෙ සඞ්ඝිකෙ සෙය්‍යං සඤ්චරිත්වාන පක්කමෝ.

කාලිකානිපි චත්තාරි කප්පියා චතුභූමියෝ,
ඛාදනීයාදිපටිග්ගහෝ පටික්ඛෙපපවාරණා.

පඤ්ඤත්තා නිස්සයෝ සීමා උපොසථප්පවාරණා,
වස්සූපනායිකා වත්ථං චතුප්පච්චයභාජනං.

කඨිනං ගරුභණ්ඩානි චොදනාදිවිනිච්ඡයෝ,
ගරුකාපත්තිවුට්ඨානං කම්මාකම්මං පකිණ්ණකන්ති.

දිවාසෙය්‍යාවිනිච්ඡයකථා.

තත්ථ **දිවාසෙය්‍යාති** දිවා නිපජ්ජනං. තත්‍රායං විනිච්ඡයෝ:—
අනුජානාමි භික්ඛවෙ දිවා පටිසල්ලීයිතුන්ති මාඝං සංවිදිතා

පහිණලද්ධිතූනති a වචනතෝ දිවා නිපජ්ජනේන වාරං සංවරිත්වා නිපජ්ජිතබ්බං. එත්ථ ච කිඤ්චාපි පාළියං අඤ්ඤානාම ආපත්තීති න වුත්තා; විවරිත්වා නිපන්නදෙසෙන පන උපපත්තිතෝ වට්ටතීති වාරං සංවරිත්වා නිපජ්ජිතුං අනුඤ්ඤාතත්තා අසංවරිත්වා නිපජ්ජන්තස්ස අට්ඨකථායං දුක්කටවං වුත්තං. භගවතෝ හි අධිප්පායං ඤත්වා **උපාලි** ථේරාදීහි අට්ඨකථා ඨපිතා. "අත්ථාපත්ති දිවා ආපජ්ජති නො රත්තී" නත්ථි ඉමිනාපි වෙතං සිද්ධං.

කීදිසම්පන වාරං සංවරිතබ්බං? කීදිසං න සංවරිතබ්බං? රුක්ඛ පදරවේළුපදරකිලඤ්ජපණ්ණාදීනං යෙන කෙනචි සාඛාවිටං කත්වා භෙජ්ජා උදුක්ඛලෙ උපරි උත්තරපාසකෙච පවෙසෙත්වා කතං පරිවත්ත කවාරමෙව සංවරිතබ්බං. අඤ්ඤං පොරූපානං වජ්ජෙත්වා ඒය රුක්ඛ සුවිවාරං, කණ්ටකවාරං, ගාමඡ්ඡක්කකවඤ්ඤකලකයුත්තවාරං, ඵල කෙසු වා කිටිකාසු වා වෙ තීණි වඤ්ඤකලානි යොජෙත්වා කතං සංස රණ කිටිකවාරං, ආපණෙසු ච්ඡ කතං උග්ඝාටනකිටිකවාරං, වීසු තීසු ඨානෙසු වෙළුසලාකා ගොපෙත්වා පරිණකුටීසු කතසලාක හත්ථකවාරං, දුස්සසාණීවාරන්ති එවරූපං වාරං න සංවරිතබ්බං.

පත්තාහත්ථස්ස සාඛාවපණාමනෙ පන එකං දුස්සසාණීවාරමෙව අනාපත්තිකරං, අවසෙසානි පණාමෙන්තස්ස ආපත්ති. දිවාපත්ති සල්ලියනස්ස පන පරිවත්තනකවාරමෙව ආපත්තිකරං, සෙසානි සංවරිත්වා වා අසංවරිත්වා වා නිපජ්ජන්තස්ස ආපත්ති නත්ථි, සංව රිත්වා පන නිපජ්ජිතබ්බං, එතං වත්තං.

පරිවත්තනකවාරං කිත්තකෙන සංවුතං හොති? සුවිඤ්ඤාසු දි සාසු සංවුතමෙව හොති, අපි ච ඛො සුවිඤ්ඤතෙපි දිසෙන වට්ටති, ඝටිකාමත්තෙපි දිසෙන වට්ටති, වාරබාහං ථූසෙසත්වා † ඨපිත මත්තෙපි වට්ටති, ඊසකං අට්ඨසිතෙපි වට්ටති, සබ්බන්තිමෙන විධිනා යාවතා සීසං නපපවිසති, තාවතා අට්ඨසිතෙපි වට්ටති.

සචෙ බහූනං වළඤ්ජනට්ඨානං හොති, භික්ඛුං වා සාමණෙරං වා 'වාරං ආවුසො ජග්ගාහි'ති වත්වා නිපජ්ජිතුං වට්ටති, අථ භික්ඛු චිවර කම්මං වා අඤ්ඤං වා කිඤ්චි කරොන්තා නිසින්නා හොන්ති, "එතෙ වාරං ජග්ගිස්සන්ති"ති ආභොගං කත්වාපි නිපජ්ජිතුං වට්ටති, කුරුන්දඅ ට්ඨකථායං පන 'උපාසකම්පි ආපුච්ඡිත්වා වා 'එස ජග්ගිස්සති'ති ආභොගං

---

a. පාරාජිකපාළිපඨමපාරාජිකා. †. එසෙසත්වා.

කත්වා වා නිපජ්ජිතුං වට්ටති. කෙවලං භික්ඛුනිං වා මාතුගාමං වා ආපුච්ඡිතුං න වට්ටතී"ති වුත්තං. තං යුත්තං. එවං සබ්බත්ථාපි යෝ යෝ ථේරවාදෙ වා අට්ඨකථාවාදෙ වා පඨමං වුච්චති, සෝ සෝව පමාණන්ති ගහෙතබ්බං.*

අථ වාරස්ස උදුක්ඛලං වා උත්තරපාසකෝ වා හිත්තෙහා හොති, අට්ඨපිතෝ වා, සංවරිතුං න සක්කොති, නවකම්මට්ඨං වා පන ඉත්ථිකා පුරිසෙජ්ඣා වා මත්තිකාදීනං වා රාසි අන්තොවාරෙ කතෝ හොති, අට්ඨං වා බන්ධති, යථා සංවරිතුං න සක්කොති, එවරූපෙ අන්තරායෙ අසංවරිත්වා නිපජ්ජිතුං වට්ටති. යදි පන කවාටං නත්ථි, ලබ්භපපමෙව.

උපරි සයන්තෙන නිස්සෙණිං ආරොපෙත්වා නිපජ්ජිතබ්බං, සචෙ නිස්සෙණිමට්ඨකෙ එකනකං හොති, එකෙත්වා නිපජ්ජිතබ්බං.

ගබ්භෙ නිපජ්ජන්තෙන ගබ්භවාරං වා පමුඛවාරං වා යං කිඤ්චි සංවරිත්වා නිපජ්ජිතුං වට්ටති, සචෙ එකකුඩ්ඩකෙ ගෙහෙ වීසු පස්සෙසු වාරානි කත්වා වළඤ්ජන්ති, වෙපි වාරානි ජග්ගිතබ්බානි. සීහුමකෙපි පාසාදෙ වාරං ජග්ගිතබ්බමෙව.

සචෙ භික්ඛාචාරා පටික්කම්ම ලොහපාසාදසදිසං පාසාදං බහූ භික්ඛූ දිවාවිහාරත්ථාය පවිසන්ති, සඞ්ඝත්ථෙරෙන වාරපාලස්ස "වාරං ජග්ගාහී"ති වත්වා වා "වාරජග්ගනං එතස්ස භාරොති"ආභොගං කත්වා වා පවිසිත්වා නිපජ්ජිතබ්බං. යාව සඞ්ඝනවකෙන එවමෙව කාතබ්බං. පුරෙ පවිසන්තානං "වාරජග්ගනං නාම පච්ඡිමානං භාරො" ති එවං ආභොගං කාතුම්පි වට්ටති. අනාපුච්ඡා වා ආභොගං වා අකත්වා අන්තොගබ්භෙ වා අසංවුතවාරෙ බහි වා නිපජ්ජන්තානං ආපත්ති. ගබ්භෙ වා බහි වා නිපජ්ජනකාලෙපි "වාරජග්ගනං නාම මහාවාරෙ වාරපාලස්ස භාරො"ති ආභොගං කත්වා නිපජ්ජිතුං වට්ටති. එවං ලොහපාසාදාදීසු ආකාසතලෙ නිපජ්ජන්තෙනාපි වාරං සංවරිතබ්බමෙව. අයං තාවඒ සඞ්ඛිපො.

---

* අයං පාඨඨා පුරිමමුදිතපොත්ථකෙසු ඉමස්මිං ඨානෙ න දිස්සති. සබ්බත්ථ ආදිසන්තෙපි විජ්ජමානත්තා විනයාලඞ්කාරෙ ච ඉමස්මිං යෙව ඨානෙ සංවණ්ණිතත්තා අම්හෙහි එත්ථෙව යොජිතා.

ඉදං දිවාපතිසල්ලීයනං යෙන කෙනචි පරිකප්පෙත්වා සවාරබන්ධෙ ඨානෙ කථිතං. තස්මා අබ්භොකාසෙ වා රුක්ඛමූලෙ වා මණ්ඩපෙ වා යත්ථ කත්ථචි සවාරබන්ධෙ නිපජ්ජන්තෙන වාරං සංවරිත්වා නිපජ්ජිතබ්බං. සචෙ මහාපරිවෙණං හොති, මහාබොධි අඩ්ඪලෙණලොහපාසාදඉතරසත්තිසං බුත්තනං ඉතරඨානං, යත්ථ වාරං සංවුතම්පි සංවුතට්ඨානෙ න තිට්ඨති, වාරං අලභන්තා පාකාරං ආරුහිත්වාපි විචරන්ති, තත්ථ සංවරණකිච්චං නත්ථි.

රත්තිං වාරං විවරිත්වා නිද්දොක්කමනා අරුණෙ උග්ගතෙ වුට්ඨාති, අනාපත්ති. සචෙ පන පබුජ්ඣිත්වා පුන සුපති, ආපත්ති. යො පන "අරුණෙ උග්ගතෙ වුට්ඨහිස්සාමී"ති පරිච්ඡිජ්ජිත්වාව වාරං අසංවරිත්වා රත්තිං නිපජ්ජති, යථාපරිච්ඡෙදමෙව වුට්ඨාති, තස්ස ආපත්ති යෙව. මහාපච්චරියං පන "එවං නිපජ්ජන්තො අනාදරියදුක්කටං න මුච්චතී"ති වුත්තං.

යො පන බහුදෙව රත්තිං ජග්ගිත්වා අඩ්ඪරත්තං වා අතික්කමිත්වා දිවා කිලන්තරූපො මඤ්චෙ නිසීදන්තො පාදෙ භූමිතො අමොචෙත්වාව නිද්දූපගතෙන නිපජ්ජති, තස්ස අනාපත්ති. සචෙ ඔක්කන්තනිද්දො අජානන්තොපි පාදෙ මඤ්චකං ආරොපෙති, ආපත්තියෙව. නිසීදිත්වා අපස්සාය සුපන්තස්සපි අනාපත්ති. යොපි ච "නිද්දං විනොදෙස්සාමී"ති වඩ්ඪමානෙ පතිට්ඨාය සහසා වුට්ඨාති, තස්සාපි අනාපත්ති. යො පන පතිට්ඨාය තත්ථෙව සයති, න වුට්ඨාති, තස්ස ආපත්ති.

කො මුච්චති? කො න මුච්චතීති? මහාපච්චරියං තාව-"එකඅඞ්ගෙන නිපන්නකොපි එව මුච්චති, පාදෙ පන භූමිතො මොචෙත්වා නිපන්නොපි යත්තකඤ්ඤිතකොපි විසඤ්ඤීභූතොපි න මුච්චතී"ති වුත්තං. කුරුන්දඨකථායං පන-"බන්ධිත්වා නිපජ්ජාපිතොව මුච්චති"ති වුත්තං. මහාඅට්ඨකථායං පන-'යො වඩ්ඪමානෙ ඨිතෙ මුච්චිත්වා පතිතො තත්ථෙව සුපති, තස්සාපි අවිසයතාය ආපත්තිං න දිස්සති, ආචරියා පන එවං න කථයන්ති, තස්මා ආපත්තියෙවා"ති මහාපදුමත්ථෙරෙන වුත්තං. වෙ පන ජනා ආපත්තිතො මුච්චන්ති යෙව:-යො ච යත්තකඤ්ඤිතකො යො ච බන්ධිත්වා නිපජ්ජාපිතොති*.

ඉති පාළිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඤ්ඣාහෙ දිවාසයන
විනිච්ඡයකථා සමත්තා.

---

*ඉමස්මිං ඨානෙ තා. දූ. තත්ථ:-පෙ-පච්චාණනත්ථි ගහෙතබ්බමිත් පාඨෙ යොජෙතබ්බානි විනයාලඞ්කාරෙ වුත්තොනා. අත්ථිකෙහි සො පාඨො එත්ථ යොජෙතබ්බො.

පරිකප්පාරවිනිච්ඡයකථා.

පරිකප්පාරෝති සම්භාරපරිකප්පාරෝ. තත්‍රායං කප්පියාකප්පියපරිකප්පාර විනිච්ඡයෝ:-කෙචි තාලපණ්ණචජ්ජාතං අඤ්ඤා වා බහි වා පයදව වණ්ණාය සුත්තෙන සිබ්බන්ති වණ්ණමත්ථං කරොන්ති, තං න වට්ට**ති**. එකවණ්ණාය පන නීලෙන වා පීතකෙන වා යෙන කෙනචි සුත්තෙන අඤ්ඤා වා බහි වා සිබ්බිතුං ජාතදණ්ඩකාභාණකං සලාකපඤ්ජරං වා චිත්තකිතුං වට්ටති. තඤ්හි ඛො පිරකරණත්ථං, න වණ්ණමත්ථාය. ජාතපණ්ණෙසු මකරදන්තකං වා අඩවඤ්චකං වා ජින්දිතුං න වට්ටති. ජාතදණ්ඩෙ නෙහත්ථමෙහෙසු විය සටකො වා වාලරූපකං වා න වට්ටති. සචෙපි සබ්බත්ථ ආරගෙන ලෙඛා දින්නා හොති, සාපි න වට්ටති. සටකං වා වාලරූපකං වා ජින්දිත්වා ධාරෙතබ්බං. ලෙඛාපි සංසිබ්බිත්වා වා අපනෙතබ්බා. සුත්තකෙන වා දණ්ඩිං වෙඨෙතබ්බා. දණ්ඩබුන්දෙ පන අඞ්ගුලජාතකසදිසං වට්ටති. වාතපහාරෙන අවලනත්ථං ජාතමණ්ඩලිකං රජ්ජුකෙහි ගහෙත්වා දණ්ඩෙ බන්ධන්ති. තසම්ං බන්ධනට්ඨානෙ වලයම්ව උක්කිරිත්වා ලෙඛං ඨපෙන්ති, සා වට්ටති.

විවරමණ්ඩනත්ථාය නානාසුත්තකෙහි සතපදිසදිසං සිබ්බන්තා ආණනත්තිකාපට්ටං ඨපෙන්ති, අඤ්ඤම්පි යං කිඤ්චි සූචිකම්මවිකාරං කරොන්ති, පට්ටමූලෙ පරියන්තෙ වා වෙණ්ඩිං වා සඞ්ඛලිකං වා එවමාදි සබ්බං න වට්ටති, පකතිසූචිකම්මමෙව වට්ටති.

ගණ්ඨිකපට්ටකඤ්ච පාසකපට්ටකඤ්ච අට්ඨකොණම්පි සොළසකොණම්පි කරොන්ති, තත්ථ අනඝියගදමූගහරාදීනි දස්සෙන්ති, කායකවාකාඛිති උක්කිරන්ති, සබ්බං න වට්ටති. චතුකොණමෙව වට්ටති. කොණසුත්තපිළකා ච විවරෙ රත්තෙ දුබ්බිඤ්ඤෙය්‍යරූපා වට්ටන්ති.

කඤ්චුකපට්ටඛලිආදිසු චීවරං පක්ඛිපිතුං න වට්ටති. චීවරකම්මකාලෙ පන හත්ථමලසූචිමලාදීනං ධොවනත්ථං කිලිට්ඨකාලෙ ච ධොවනත්ථං වට්ටති. ගන්ධං වා ලාඛං වා තෙලං වා රජනෙ පක්ඛිපිතුං න වට්ටති.

රජනෙසු ච හළිද්දිං ඨපෙත්වා සබ්බං මූලරජනං වට්ටති. මඤ්ජිට්ඨඤ්ච තුඞ්ගහාරඤ්ච ඨපෙත්වා සබ්බං ඛන්ධරජනං වට්ටති. තුඞ්ගහාරො නාම:-එකො සකණ්ටකරුක්ඛො. තස්ස හරිතාලවණ්ණං ඛන්ධරජනං හොති. ලොද්දඤ්ච කණ්ඩුලඤ්ච ඨපෙත්වා සබ්බං තචරජනං වට්ටති. අලත්තකඤ්ච නීලිපත්තකඤ්ච ඨපෙත්වා සබ්බං පත්තරජනං වට්ටති. කිඤ්චි පරිභුත්තකං පන අලත්තෙන එකවාරං රජිතුං වට්ටති.

කිංසුකපුප්ඵඤ්ච කුසුම්භපුප්ඵඤ්ච ඨපෙත්වා සබ්බං පුප්ඵරජනං වට්ටති. ඵලරජනෙ පන න කිඤ්චි න වට්ටති.

චීවරං රජිත්වා සඞ්ඛෙන වා මණිනා වා යෙන කෙනචි න ඝට්ටෙතබ්බං. භූමියං ජානුකානි නිහනිත්වා හත්ථෙහි ගහෙත්වා දෙණ්ඩියම්පි න ඝංසිතබ්බං. දෙණ්ඩියං වා ඵලකෙ වා ඨපෙත්වා අඤ්ඤා ගාහාපෙත්වා හත්ථෙන පහරිතුං පන වට්ටති. තම්පි මුඤ්චිතා න කාතබ්බං. පොරාණ ථෙරා පන දෙණ්ඩියම්පි න ඨපෙසුං, එකො ගහෙත්වා තිට්ඨති, අපරො හත්ථෙ කත්වා හත්ථෙන පහරති. චීවරස්ස කණ්ණසුත්තකං න වට්ටති. රජිතකාලෙ ඡින්දිතබ්බං. යං පන අනුජානාමි භික්ඛවෙ කණ්ණසුත්තකන්ති [a] එවං අනුඤ්ඤාතං, තං අනුවාතෙ පාසකං කත්වා බන්ධිතබ්බං, රජනකාලෙ ලගෙතබ්බං.

කණ්ඩිකෙපි සොභාකරණත්ථං ලෙඛා වා පිළකා වා න වට්ටති. නාසෙත්වා පරිභුඤ්ජිතබ්බං. පත්තෙ වා ථාලකෙ වා ආරමඟ්ගත්ථාය ලෙඛං කරොන්ති, අඤ්ඤො වා බහි වා න වට්ටති. පත්තං භමං ආරොපෙත්වා මජ්ජිත්වා පවත්තිං, "මණිවණ්ණං කරිස්සාමා"ති න වට්ටති. තෙලවණ්ණො පන වට්ටති. පත්තමණ්ඩලෙ භත්තනික්ඛමනං න වට්ටති. මකරදන්තකං පන වට්ටති.

ධම්මකරකඡත්තකස්ස උපරි වා හෙට්ඨා වා ධම්මකරකකුච්ඡියං වා ලෙඛා න වට්ටති. ඡත්තමුඛවට්ටියං පනස්ස ලෙඛා වට්ටති.

කායබන්ධනස්ස සොභනත්ථං තහිං තහිං දිගුණං සුත්තං ඔ වෙතන්ති, කඤ්චනකඤ්චිනි උඤ්ඡාපෙන්ති, න වට්ටති. උභොසු පන අන්තෙසු දසාමුඛස්ස පිරහාවාය දිගුණං කොවෙතුං වට්ටති. දසා මුඛෙ පන ඝටකං වා මකරමුඛං වා ඉදඛුහසීසං වා යං කිඤ්චි විකාර රූපං කාතුං න වට්ටති. තත්ථ තත්ථ අච්ඡින්ති දසෙත්වා මාලාකම්ම දිනි වා කත්වා කොට්ටෙතුකාමබන්ධනම්පි න වට්ටති. උජුකමෙව පන මච්ඡකණ්ටකං වා ඛජ්ජූරිපත්තකං වා මිළකපට්ටිකං වා කත්වා කොවෙතුං වට්ටති. කායබන්ධනස්ස දසා එකා වට්ටති. වෙ තීණි චත්තාරිපි වට්ටන්ති. තතො පරං පන න වට්ටන්ති. රජ්ජුකකායබන්ධනං එකමෙව වට්ටති. පාමඞ්ගසණ්ඨානං පන එකම්පි න වට්ටති. දසා පන පාමඞ්ගසණ්ඨානාපි වට්ටති. බහුරජ්ජුකෙ එකතො කත්වා එකෙන නිරන්තරං වෙඨෙත්වා කතං "බහුරජ්ජුකන්ති" න වත්තබ්බං, තං වට්ටති. කායබන්ධනවීථෙ අඨමඞ්ගලාදිකං යං කිඤ්චි විකාරරූපං න වට්ටති. පරිච්ඡෙදලෙඛා

---

a. මහාවඟ්ගපාළිචීවරක්ඛන්ධක.

මත්තං වට්ටති. ච්ඡකස්ස උභොපු අන්තෙසු පිරකරණත්ථාය සටකං කරොන්ති, අයම්පි වට්ටති.

අඤ්ජනියං ඉත්ථිපුරිසචතුප්පදඝකුණරූපං වා මාලාකම්මලතා කම්මමකරදන්තාකගොඵුත්තකඅඩ්ඩචන්දකාදිභෙදං වා විකාරරූපං න වට්ටති. සංසිබ්බා වා ඡිද්දිබ්බා වා යථා වා න පඤ්ඤායති, තථා සුත්තා කෙන වෙයෙබ්බා වළඤ්ජතබ්බා. උජුකමෙව පන චතුරස්සා වා අට්ඨංසා වා සොළසංසා වා අඤ්ජනී වට්ටති. හෙට්ඨතොපිඤ්ඤා වෙ වා න්හෙසෙ වා වට්ටලෙඛා යොජෙ වට්ටන්ති. ගීවායමපිඤ්ඤා පිඛානබන්ධනට්ඨානං එකා වට්ටලෙඛා වට්ටති.

අඤ්ජනීසලාකායපි වණ්ණමට්ඨතමම්පි වට්ටති. අඤ්ජනීත්ථවිකා යපි යං කිඤ්චි නානාවණ්ණෙහි න සුත්තෙන වණ්ණමට්ඨකම්මං න වට්ටති. එසෙව නයො කුඤ්චිකකොසතකෙපි. ඝුසඤ්චිකාය වණ්ණමට්ඨකම්මං න වට්ටති. තථා සිප්පාටිකාය. එකවණ්ණසුත්තෙන පන යෙන කෙන වි යං කිඤ්චි සිබ්බිතුං වට්ටති.

ආරකණ්ටකෙපි වට්ටමණිකං වා අඤ්ඤං වා වණ්ණමට්ඨං න වට්ටති. ගීවායං පන පරිච්ඡෙදලෙඛා වට්ටති.

පිප්ඵලකෙපි මණිකං වා පිළකා වා යං කිඤ්චි උට්ඨපෙතුං න වට්ටති. දණ්ඩකෙ පන පරිච්ඡෙදලෙඛා වට්ටති.

නඛච්ඡෙදනං වලිකතං යෙව කරොන්ති, තස්මා තං වට්ටති. උත්තරාරණියං වා අරණීධනුකෙ වා උපරි පෙල්ලනදණ්ඩකෙ වා මාලාකම්මාදි යං කිඤ්චි වණ්ණමට්ඨං න වට්ටති. පෙල්ලනදණ්ඩකස්ස පන වෙමජ්ඣෙ මණ්ඩලං හොති, තත්ථ පරිච්ඡෙදලෙඛාමත්තං වට්ටති.

සූචිඝරෙ සූචිඝරං කරොන්ති, යෙන සූචිං ඛිපිත්වා සංසන්ති, තත්ථ මකරමුඛාදිනා යං කිඤ්චි වණ්ණමට්ඨං න වට්ටති. සූචිඛණ්ඩන ට්ඨං පන මුඛමත්තං හොති, තං වට්ටති. දන්තකට්ඨච්ඡෙදනම්පි යං කිඤ්චි වණ්ණමට්ඨකම්මං න වට්ටති, උජුකමෙව කප්පියලොහෙන උභොපු වා පස්සෙසු වතුරස්සං වා අට්ඨංසං වා බන්ධිතුං වට්ටති.

කත්තරදණ්ඩෙපි යං කිඤ්චි වණ්ණමට්ඨං න වට්ටති. හෙට්ඨා එකා වා වෙ වා වට්ටලෙඛා උපරි අභිරුහනකම්මකුලමත්තානුඤ්ච වට්ටති. තෙලභාජනෙපු විසාණෙ වා නාළියං වා අලාබුකෙ වා ආමණ්ඩසාර නෙ වා ඨපෙත්වා ඉත්ථිරූපං පුරිසරූපඤ්ච අවසෙසං සබ්බම්පි වණ්ණ මට්ඨකම්මං වට්ටති.

මඤ්චපීඨේ, භිසිබිම්බෝහනෙ, භූමත්ථරණේ, පාදපුඤ්ඡනෙ, චඞ්ක මණසීසියා, සම්මුඤ්ජනියං, කචවරඡඩ්ඩනකෙ, රජනදෙණිකාය, පානීයඋළුඞ්කෙ, පානීයඝටෙ, පාදකථලිකාය, ඵලකපීඨකෙ, වල යබ්භරකෙ, දණ්ඩබ්භරිකාය, පත්තපිධානෙ, තාලවණ්ටෙ, * චීජනෙ එතෙසු සබ්බං ථූලානමාදිවණ්ණමඨනම්පි වට්ටති.

සෙනාසනෙ පන වාරකවාටවාතපානකවාටාදීසු සබ්බරතනමය මපි වණ්ණමඨනමමං වට්ටති. සෙනාසනෙ කිඤ්චි පටිසෙධෙතබ්බං නත්ථි, අඤ්ඤත්‍ර විරූඪසෙනාසනා. විරූඪසෙනාසනං නාම:-අඤ්ඤස සං සීමාය රාජවල්ලභෙහි කතසෙනාසනං වුච්චති. තස්මා යෙ තාදි සං සෙනාසනං කරොන්ති, තෙ වත්තබ්බා "මා අම්හාකං සීමාය සෙ නාසනං කරොථා"ති. අත්තාදිසිත්වා කරොන්ති යෙව, පුනපි වත්තබ්බා: "මා එවං අකත්ථ, මා අම්හාකං උපොසථපවාරණානං අඤ්ඤාරාධමක ත්ථ, මා සාමග්ගිං භින්දිත්ථ, තුම්හාකං සෙනාසනං කතම්පි කතට්ඨානෙ න ඨස්සති"ති. සචෙ බලක්කාරෙන කරොන්ති යෙව, යදා තෙසං ලජ්ජි පරිසා උස්සන්නා හොති, සක්කා ච හොති ලද්ධුං ධම්මිකො විනිච්ඡ යො, තදා තෙසං පෙසෙතබ්බං:-තුම්හාකං ආවාසං හරථා"ති. සචෙ යාවතතියං පෙසිතෙ හරන්ති, සාධු. නො චෙ හරන්ති, ථෙරෙහි බොධිත්තෙ වෙතියත්තෙ අවස්සෙසසෙනාසනානි භින්දිතබ්බානි. නො ච ඛො අපරිභොගං කරොතොහි, පටිපාටියා පන ඡදනගොපානසි ඉට්ඨකාදීනි අපනෙත්වා තෙසං පෙසෙතබ්බං:-"තුම්හාකං දබ්බසම්භා රෙ හරථා"ති, සචෙ හරන්ති, සාධු. නො චෙ හරන්ති, අථ තෙසු දබ්බසම්භාරෙසු හිමවස්සාතපාදීහි පූතිභූතෙසු වා ඔරෙහි හවෙසු වා අග්ගිනා දඩ්ඪෙසු වා සීමසාමිකා භික්ඛූ අනුපවජ්ජා, න ලබ්භා චොදෙතුං "තුම්හෙහි අම්හාකං දබ්බසම්භාරා නාසිතා"ති වා "තුම්හාකං ගීවා"ති වා. යං පන සීමසාමිකෙහි භික්ඛූහි කතං, තං සුකතමෙව හොති.

යොපි භික්ඛු බහුස්සුතො විනයඤ්ඤූ අඤ්ඤං භික්ඛුං අකප්පිය පරික්ඛාරං ගහෙත්වා චීවරත්ථං දිස්වා ජීනුපෙය්‍ය වා භිඤ්ඤුපෙය්‍ය වා, අනුපවජ්ජා සො තෙව ඔදෙතබ්බා, න සාරෙතබ්බා. න තං ලබ්භා වත්තුං:-"අයං තාව ඉම පරික්ඛාරෝ තයා නාසිතො, තං මෙ දෙහී"ති.

ඉති පාලිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ අකප්පියකප්පිය පරික්ඛාරවිනිච්ඡයකථා සමත්තා.

---

* තාලවණ්ටෝ ජනො. කත්ථචි.

භෙසජ්ජාදිකරණවිනිච්ඡයකථා.

භෙසජ්ජකරණපඤ්හපටිසංයුත්තෙසු පන භෙසජ්කරණේ තාව අයං විනිච්ඡයෝ:-ආගන්තුකස්ස පරජ්ජනස්ස භෙසජ්ජං න කාතබ්බං. කරොන්තෝ දුක්කටං ආපජ්ජති. පඤ්චන්නං පන සහධම්මිකානං කාතබ්බං:-භික්ඛුස්ස භික්ඛුනියා සික්ඛමානාය සාමණේරස්ස සාමණේරියාති. සමසීලසඞ්ඝඤ්ඤතං හි එතෙසං තීසු සික්ඛාසු යුත්තානං භෙසජ්ජං අකාතුං න ලබ්භති. කරොන්තෙන ච සබෙ තෙසං අත්ථි, තෙසංසන්තකං ගහෙත්වා යොජෙත්වා දාතබ්බං. සබෙ නත්ථි, අඤ්ඤතොසන්තකං දාතබ්බං. සබෙ අඤ්ඤතොපි නත්ථි, භික්ඛාචාරවත්තෙන වා සුතකපවාරිතඨානතො වා පරියෙසිතබ්බං. අලභන්තෙන ගිලානස්ස අත්ථාය අකතවිඤ්ඤත්තියාපි ආහරිත්වා කාතබ්බං.

අපරෙසම්පි පඤ්චන්නං කාතුං වට්ටති: මාතු පිතු තදුපඨාකානං අඤ්ඤතරො වෙය්යාවච්චකරස්ස පණ්ඩුපලාසස්සාති. පණ්ඩුපලාසො නාම:-යො පබ්බජ්ජාපෙක්ඛා යාව පත්තාචීවරං පටියාදියති, තාව විහාරෙ වසති. තෙසු සබෙ මාතාපිතරෝ ඉස්සරා හොන්ති, න පච්චාසිංසන්ති; අකාතුං වට්ටති. සබෙ පන රජ්ජෙපි ඨිතා පච්චාසිංසන්ති, අකාතුං න වට්ටති. භෙසජ්ජං පච්චාසිංසන්තානං භෙසජ්ජං දාතබ්බං. යොජෙතුං අජානන්තානං යොජෙත්වා දාතබ්බං. සබ්බසං අත්ථාය සහධම්මිකෙසු වුත්තනයෙනෙව පරියෙසිතබ්බං.

සචෙ පන මාතරං විහාරං ආනෙත්වා ජග්ගති, සබ්බං පරිකම්මං අනාමසන්තෙන කාතබ්බං. ඛාදනීයභොජනීයං සහත්ථා දාතබ්බං. පිතා පන යථා සාමණේරො එවං සහත්ථෙන නහාපන සම්බාහනාදීනි කත්වා උපඨාතබ්බා. යෙ මාතාපිතරෝ උපඨහන්ති, පටිජග්ගන්ති, තෙසම්පි එවමෙව කාතබ්බං.

වෙය්යාවච්චකරො නාම:-යො වෙතනං ගහෙත්වා අරඤ්ඤෙ දාරූනි වා ඡින්දති, අඤ්ඤං වා කිඤ්චි කම්මං කරොති. තස්ස රොගෙ උපපන්නෙ යාව සුතකා න පස්සන්ති, තාව භෙසජ්ජං කාතබ්බං. යො පන භික්ඛුනිඋපස්සයකොව හුත්වා සබ්බකම්මානි කරොති, තස්ස භෙසජ්ජං කාතබ්බමෙව. පණ්ඩුපලාසෙපි සාමණේරෙ විය පටිපජ්ජිතබ්බං.

අපරෙසම්පි දසන්නං කාතුං වට්ටති:-ජෙට්ඨභාතු කනිට්ඨභාතු ජෙට්ඨභගිනියා කනිට්ඨභගිනියා චුල්ලමාතුයා මහාමාතුයා චුල්ල පිතුනො මහාපිතුනො පිතුවස්සාය මාතුලස්සාති. තෙසං පන සබ්බසම්පි කරොන්තෙන තෙසං යෙව සන්තකං භෙසජ්ජං ගහෙත්වා භොවලං යොජෙත්වා දාතබ්බං. සබෙ පන නපපහොන්ති,

යාවජීවං චෙව:-''දෙථ නො භන්තෙ, තුම්හාකං පටිදස්සාමා''ති තාවකාලිකං දාතබ්බං. සචෙපි න යාවජීවං, ''අම්හාකං භෙසජ්ජං අත්ථි, තාවකාලිකං ගණ්හථා''ති වත්වා ''යදා නෙසං භවිස්සති, තදා දස්සන්තී''ති ආහොසඞ්ගං වා කත්වා දාතබ්බං. සචෙ පටිදෙන්ති, ගහෙතබ්බං. නො චෙ දෙන්ති, න චොදෙතබ්බා, එතෙ දස ඝූතකෙ ඨපෙත්වා අඤ්ඤඝූතං න ගාහෙතබ්බං. එතෙසං පුත්තපරම්පරාය පන යාව සන්තානං කුලපරිවට්ටා තාව චත්තාරො පච්චයෙ අභාරාපෙන්තස්ස අභාරිඝූතතා වා භෙසජ්ජං කරොන්තස්ස වෙජ්ජකම්මං වා කුලදූසකාපත්ති වා න හොති.

සචෙ භාතුජ්ජායා භගිනියා සාමිකො වා ගිලානො හොති, ඝූතකා චෙ තෙයෙවපි වට්ටති. අඤ්ඤඝූතකා චෙ භාතු ච භගිනියා ච කත්වා දාතබ්බං:-''තුම්හාකං ජිගුච්ඡනකානං දෙථා''ති. අථවා තෙසං පුත්තානං කත්වා දාතබ්බං:-''තුම්හාකං මාතාපිතූනං දෙථා''ති. එතෙන උපායෙන සබ්බපදෙසු විනිච්ඡයො වෙදිතබ්බො. තෙසං අත්ථාය ච සාමණෙරෙහි අරඤ්ඤතො භෙසජ්ජං ආහාරාපෙන්තෙන ඝූතිසාමණෙරෙහි වා ආහරාපෙතබ්බං, අත්තනො අත්ථාය වා ආහරාපෙත්වා දාතබ්බං. තෙහිපි 'උපජ්ඣායස්ස ආහරාමා'ති චත්තාසිසෙන ආහරිතබ්බං.

උපජ්ඣායස්ස මාතාපිතරො ගිලානා විහාරං ආගච්ඡන්ති, උපජ්ඣායො ච දිසාපක්කන්තෙන හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන උපජ්ඣායස්ස සන්තකං භෙසජ්ජං දාතබ්බං. නො චෙ අත්ථි, අත්තනො භෙසජ්ජං උපජ්ඣායස්ස පරිච්චජිත්වා දාතබ්බං. අත්තනොපි අසන්තෙන වුත්තනයෙන පරියෙසිත්වා උපජ්ඣායස්ස සන්තකං කත්වා දාතබ්බං. උපජ්ඣායෙනාපි සද්ධිවිහාරිකස්ස මාතාපිතූසු එවමෙව පටිපජ්ජිතබ්බං. එසෙව නයො ආචරියන්තෙවාසිකෙසුපි. අඤ්ඤෙසුපි යො ආගන්තුකො වා වොරො වා යුඞ්ඣපරාජිතා ඉස්සරො වා ඝූතකෙහි පරිච්චත්තො ගමියමනුස්සො වා ගිලානො හුත්වා විහාරං පවිසති, සඞ්ඛසං අපච්චාසිංසන්තෙන භෙසජ්ජං දාතබ්බං.

සඞ්ඝං කුලං හොති, චතූහි පච්චයෙහි උපඨායකං භික්ඛුං සඞ්ඝස්ස මාතාපිතුඨානියං, තත්ර චෙ නොඛි ගිලානො හොති, තස්ස ත්ථාය විඤ්ඤාපෙන ''භෙසජ්ජං කත්වා හන්තෙ දෙථා''ති වදන්ති, නෙව දාතබ්බං. න කාතබ්බං. අථ පන කප්පියං ඤත්වා එවං පුච්ඡන්ති:-''භන්තෙ! අසුකස්ස නාම රොගස්ස කිං භෙසජ්ජං භාරොන්තී''ති. ''ඉදඤ්චිදඤ්ච ගහෙත්වා භාරොන්තී''ති වත්තුං වට්ටති. ''භන්තෙ මය්හං මාතා ගිලානා භෙසජ්ජං තාව ආචික්ඛථා''ති

එවං පුච්ඡිතෙන පන න ආචික්ඛිතබ්බං. අඤ්ඤමඤ්ඤඤ්හි පන කථා කාතබ්බා:-"ආවුසො අසුකස්ස නාම භික්ඛුනො ඉමස්මිං රොගෙ කිං හෙසජ්ජං කරිංසූ"ති. "ඉදඤ්චිදඤ්ච හනෙන"ති. තං සුත්වා ඉතරො මාතු හෙසජ්ජං කරොති, වට්ටති. මහාපදුම තෙරොපි කිර වස්සසතෙසු දෙවියා රොගෙ උපපන්නෙ එකාය ඉත්ථියා ආගන්ත්වා පුච්ඡිතො "න ජානාමී"ති අවත්වා එවමෙව භික්ඛුහි සද්ධිං සම්මුඤ්ඤමකංසු. වුපසන්තෙ ව රොගෙ නිච්චරෙන තීහි ච කහාපණසතෙහි සද්ධිං හෙසජ්චඩෙභාරකං පූරෙත්වා ආහරිත්වා තෙරස්ස පාදමූලෙ ඨපෙත්වා "හනෙන! පුඤ්ඤපූජං කරොථා"ති ආහංසු. තෙරො "ආවුසො රිසභාරොහො නාම අත්ථී"ති කපණ්ඩයවසෙන ගාහාපෙත්වා පුඤ්ඤ පූජං අකාසි. එවං තාව හෙසජ්ජෙ පටිජානිතබ්බං.

පරිත්තෙන පන "ගිලානස්ස පරිත්තං කරොථ හනෙන"ති වුත්තෙන න කාතබ්බං. "භණථා" ති වුත්තෙන පන භණිතබ්බං. සවෙපිස්ස හොති: මනුස්සා නාම න ජානන්ති, අකාරිමානෙ විප්පටිසාරිනො භවිස්සන්තීති කාතබ්බං.

"පරිත්තොදකං පරිත්තසුත්තං කත්වා දෙථා"ති වුත්තෙ පන තෙසං යෙව උදකං හත්ථෙ වා ලෙත්වා සුත්තං පරිමජ්ජිත්වා දාතබ්බං. සවෙ විහාරතො උදකං අත්තනො සන්තකං වා සුත්තං දෙති, දුක්කටං. මනුස්සා උදකඤ්ච සුත්තඤ්ච ගහෙත්වා නිසීදිත්වා "පරිත්තං භණථා" ති වදන්ති, කාතබ්බං. නො වෙ ජානන්ති, ආචික්ඛිතබ්බං. භික්ඛූනං නිසින්නානං පාදෙසු උදකං ආකිරිත්වා සුත්තඤ්ච ඨපෙත්වා ගච්ඡන්ති, "පරිත්තං කරොථ, පරිත්තං භණථා"ති. න පාදා අපනෙතබ්බා. මනුස්සා හි විප්පටිසාරිනො හොන්ති.

අඤ්ඤානාමෙපි ගිලානස්සත්ථාය විහාරං පෙසෙන්ති:-- "පරිත්තං භණන්තූ"ති. භණිතබ්බං. අඤ්ඤානාමෙ රාජගෙහාදිසු රොගෙ වා උපද්දවෙ වා උපපන්නෙ පඤ්ඤාසාපෙත්වා භණාපෙන්ති, ආටානාටියසුත්තාදීනි භණිතබ්බානි. ආගන්ත්වා ගිලානස්ස සික්ඛාපදානි දෙන්තු, ධම්මං කථෙන්තු, රාජන්තෙ පුරෙ වා අම්බවනගෙහෙ වා ආගන්ත්වා සික්ඛාපදානි දෙන්තු, ධම්මං කථෙන්තූ"ති පෙසිතෙපි ගන්ත්වා සික්ඛාපදානි දාතබ්බානි. ධම්මෙ කථෙතබ්බෙ.

'මතානං පරිවාරත්ථං ආගච්ඡන්තූ'ති පඤ්ඤාසාපෙන්ති, න ගන්තබ්බං. සීවථිකදස්සනෙ අසුභදස්සනෙ ච මරණසති. පටිලභිස්සාමාති කම්මට්ඨානසීසෙන ගන්තුං වට්ටති. පහාරෙ දින්නෙ මතෙපි

අමරණාධිප්පායස්ස අනාපත්ති වුත්තානි න එත්තකෙනෙව අම්හාකං අනුස්සාහිතස්ස පහාරෙ දාතබ්බා. තාලපණ්ණං පන පරිත්තසුත්තං වා හත්ථෙ වා පාදෙ වා බන්ධිතබ්බං. රතනසුත්තාදීනි පරිත්තානි භණිතබ්බානි. "මා සීලවන්තං භික්ඛුං විහෙඨෙහී"ති ධම්මකථා කාතබ්බා. ආවාහාවියපරිත්තං වා භණිතබ්බං.

ඉධ පන ආවාහාවියපරිත්තස්ස පරිකම්මං වෙදිතබ්බං:-පඨම මෙව හි ආවාහාවියසුත්තං න භණිතබ්බං. මෙත්තසුත්තං ඛජ්ජගසුත්තං රතනසුත්තන්ති ඉමානි සත්තාහං භණිතබ්බානි. සචෙ මුඤ්චති, සුන්දරං. නො චෙ මුඤ්චති, ආවාහාවියසුත්තං භණිතබ්බං. තං භණන්තෙන න භික්ඛුනා පිණ්ඩං වා මංසං වා න ඛාදිතබ්බං. සුසානෙ න වසිතබ්බං. කස්මා? අමනුස්සා ඔතාරං ලභන්ති. පරිත්තකරණට්ඨානං හරිතුපලිත්තං කාරෙත්වා තත්ථ පරිසුද්ධං ආසනං පඤ්ඤපෙත්වා නිසීදිතබ්බං. පරිත්තකාරකො භික්ඛු විහාරතො සරං නෙන්තෙන එලකාවුඩෙහි පරිවාරෙත්වා නෙතබ්බා. අඞ්ගණෙ නිසීදිත්වා න වත්තබ්බං. වාරිත්තපාහාදීනි පිදහිත්වා නිසින්නෙන ආවුධහත්ථෙහි සම්පරිවාරිතෙන මෙත්තවිහාරං පුරෙ චාරිකං කත්වා වත්තබ්බං. පඨමං සික්ඛාපදානි ගාහාපෙත්වා සීලෙ පතිට්ඨිතස්ස පරිත්තං කාතබ්බං. එවම්පි මොචෙතුං අසක්කොන්තෙන විහාරං නෙත්වා චෙතියඞ්ගණෙ නිපජ්ජාපෙත්වා ආසනපූජං කාරෙත්වා දීපෙ ජාලාපෙත්වා චෙතියඞ්ගණං සම්මජ්ජිත්වා මඞ්ගලගාථා වත්තබ්බා. සබ්බසන්නිපාතො සොසෙතබ්බා. විහාරස්ස උපචාරෙ ජෙට්ඨකරුක්ඛා නාම හොන්ති, තත්ථ "භික්ඛුසංඝො තුම්හාකං ආගමනං පතිමානෙති"ති පහිණිතබ්බං. සබ්බසන්නිපාතට්ඨානෙ අනාගන්තුං නාම න ලභති. තතො අමනුස්සගහිතකො "ත්වං කො නාමොසී"ති පුච්ඡිතබ්බා. නාමෙ කථිතෙ නාමෙනෙව ආලපිතබ්බා. "ඉච්ඡන්තානාම තුය්හං මාලාගන්ධාදීසු පත්තිං ආසනපූජාඨං පත්තිං පිණ්ඩපාතෙ පත්තිං, භික්ඛුසඞ්ඝෙන තුය්හං පණ්ණාකාරත්ථාය මහාමඞ්ගලගාථා වුත්තා. භික්ඛුසඞ්ඝගාරවෙන එතං මුඤ්චාහී"ති මොචෙතබ්බා. සචෙ න මුඤ්චති, දෙවතානං ආරොචෙතබ්බං:--"තුම්හෙහි තුම්හෙහි ජානාථ, අයං අම්හාකං වචනං න කරොති, මයං බුද්ධාණං කරිස්සාමා"ති පරිත්තං කාතබ්බං. එතං තාව ගිහීනං පරිකම්මං.

සචෙ පන භික්ඛු අමනුස්සෙන ගහිතො හොති, ආසනානි ඨොවිත්වා සබ්බසන්නිපාතං සොසෙත්වා ගන්ධමාලාදීසු පත්තිං දත්වා පරිත්තං භණිතබ්බං. ඉදං භික්ඛූනං පරිකම්මං. එවං පරිත්තෙන පටිපජ්ජිතබ්බං.

පරිසත්ථාරෙ පන අයං විනිච්ඡයෝ:—අනාමඨපිණ්ඩපාතෙ, කස්ස දාතබ්බා? කස්ස න දාතබ්බා? මාතාපිතූනං තාව දාතබ්බා. සචෙ පන තෙසං පණ්ණාකාරකො හොති, සඞ්ඝදෙය්‍ය විනිපාතනං නත්ථි, මාතු පිතු උපට්ඨාකානං වෙය්‍යාවච්චකරස්ස පණ්ඩුපලාසස්සාති එතෙසම්පි දාතබ්බා. තත්ථ පණ්ඩුපලාසස්ස ථාලකෙ පක්ඛිපිත්වාපි දාතුං වට්ටති. තං ඨපෙත්වා අඤ්ඤසං අගාරිකානං මාතාපිතූනම්පි න වට්ටති. පබ්බජිතපරිභොගො හි අගාරිකානං වෙතියසමා හිතො.

අපිච අනාමඨපිණ්ඩපාතො නාමෙස සම්පත්තදුම්මිකමෝර සස්සාපි ඉස්සරස්සාපි දාතබ්බා. කස්මා? තෙහි අදීයමානෙපි "න දෙතී"ති ආමසිත්වා දීයමානෙපි "උච්චිඨකං දෙතී"ති කුජ්ඣනතෝ. කුඛා ජීවිතා වොරොපනතෝ. සාසනස්සාපි අන්තරායං කරොතෝ. රඤ්ඤා පත්ථයමානස්ස විවරතො වොරතාගස්ස වත්තු වෙත්ථ කථෙතබ්බං. එවං අනාමඨපිණ්ඩපාතෙ පටිපජ්ජිතබ්බං.

පටිසත්ථාරෙ ච නාම්‍යඤං කස්ස කාතබ්බා? කස්ස න කාත බ්බා? පටිසත්ථාරෙ නාම විහාරං සම්පත්තස්ස යස්ස කස්සචි ආගන්තු කස්ස වා දළිද්දස්ස වා වොරස්ස වා ඉස්සරස්ස වා කාතබ්බා යෙව. කථං? ආගන්තුකං තාව ඛිණපරිබ්බඨං විහාරං සම්පත්තං දිස්වා "පානීයං පිවා"ති දාතබ්බං. පාදමක්ඛණතෙලං දාතබ්බං. කාලෙ ආගතස්ස යාගුභත්තං විකාලෙ ආගතස්ස සචෙ තණ්ඩුලා අත්ථි, තණ්ඩුලා දාතබ්බා. අවෙලායඤ සම්පත්තොපි "ගච්ඡ"ති න වත්තබ්බා. සයනඤ්ඤං දාතබ්බං. සබ්බං අපච්චාසිංසනෙනෙව කාතබ්බං. මනුස්සා නාම චතුපච්චයදායකා. එවං සඞ්ගහෙ කතෙ බහූනං පුනපප්පුනං පසීදිත්වා උපකාරං කරිස්සන්තීති චිත්තං න උප්පාදෙතබ්බං. වොරානං පන සඞ්ඝිකම්පි දාතබ්බං.

පටිසත්ථාරනිසංසදීපනත්ථඤ්ච වොරතාගවත්ථු, භාතරා සඞ්ඝ ඡ්ඣුදීපගතස්ස මහානාගරඤ්ඤ වත්ථු, පිතුරාජස්ස රඤ්ඤ වත්තු නානං අම්බවානං වත්ථු, අභයවොරවත්ථූති එවමාදීනි බහූනි වත්ථූනි මහාඅට්ඨකථායං විත්ථාරතො වුත්තානි.

තත්‍රායං එකවත්ථු දීපනා:—සීහලදීපෙ කිර අභයො නාම වොරො පඤ්චසතපරිවාරො එකස්මිං ඨානෙ ඛණ්ඩාචාරං බන්ධිත්වා සම්භතා තියොජනං උබ්බාසෙත්වා වසති. අනුරාධපුරවාසිනො කදම්බනදිං න උත්තරන්ති. චෙතියගිරිම්හෙ ජනපදවාරො උප චින්නෙනා. අථෙකදිවසං වොරෙ "චෙතියගිරිං විලුම්පිස්සාමී"ති අගමාසි. ආරාමිකා දිස්වා දීඝභාණකඅභයත්ථෙරස්ස ආරොචෙසුං. ථෙරො "සපිථාණිතාදි අත්ථී"ති පුච්ඡි. අත්ථි භන්තෙති. "චොරානං

දෙථ. "තණ්ඩුලා අත්ථී"ති. "අත්ථි හන්තා සංඝස්සත්ථාය ආහටා තණ්ඩුලා ච පණ්ණසාකඤ්ච නොරඤ්ඤා චා"ති. භත්තං සම්පා දෙත්වා වොරාහං දෙථා"ති. ආරාමිකා තථා කරිංසු. චොරා භත්තං භුඤ්ජිත්වා "කෙනායං පටිසත්ථාරෝ කතෝ" ති පුච්ඡිංසු. "අම්හාකං අය්‍යෙන අහඞ්ඝත්ථෙරෙනා"ති. චොරා ථෙරස්ස සන්තිකං ගන්ත්වා වන්දිත්වා ආහංසු:-"මයං සඞ්ඝස්ස චෙතියස්ස ච සන්තකං අවහිංසූති ගහෙස්සාම"ති ආගතා. තුම්හාකං පනිම්හා පටිසත්ථාරෙන මයං පඤ්ඤාතා. අජ්ජ පඨාය විහාරෙ ධම්මිකා රක්ඛා අම්හාකං ආයත්තා හොතු. තාගරා ආගච්ඡන්වා දානං දෙන්තු, චෙතියං වන්දන්තූ"ති. තතො පඨාය ච නාගරෙ දානං දාතුං ආගච්ඡන්තා නදීතීරෙ ඒව පච්චුග්ගන්ත්වා රක්ඛන්තා විහාරං නෙන්ති. විහාරෙපි දානං දෙන්තානං රක්ඛං කත්වා තිට්ඨන්ති. තෙපි භික්ඛූනං භුත්තාවසෙසං චොරානං දෙන්ති. ගමනකාලෙපි තෙ චොරා නදීතීරං පාපෙත්වා නිවත්තන්ති.

අථෙකදිවසං භික්ඛූසඩ්ඝස්ස බීජනකකථා උපපත්තා:-"ථෙරෝ ඉස්සරවතාය සඞ්ඝස්සන්තකං චොරානං අදාසී"ති. ථෙරෝ සන්නිපාතං කාරාපෙත්වා ආහ:-"චොරා සඞ්ඝස්ස පකතිවට්ටඤ්ච චෙතිය සන්තකඤ්ච අවහිංසූති ගණ්හිස්සාමා"ති ආගම්ංසු. අථ නෙසං මයා "එතං න හරිස්සන්තී" ති එත්තකො නාම පටිසත්ථාරෝ කතෝ. තං සබ්බම්පි එකතෝ පිණ්ඩාපෙත්වා අග්ඝාපෙථ, තෙන කාරණෙන අවිලුත්තං භණ්ඩං එකතෝ පිණ්ඩිත්වා අග්ඝාපෙථා"ති. තතෝ සබ්බම්පි ථෙරෙන දින්නකං චෙතියඝරෙ එකං වර පොත්ථකත්ථරකා න අග්ඝති. තතෝ ආහංසු:-"ථෙරෙන පටිසත්ථාරෝ සුකතෝ, වොදෙතුං වා සාරෙතුං වා න ලබ්භති, ගීවා වා අවහාරෝ වා නත්ථී"ති. එවං මහානිසංසො පටිසත්ථාරෝ"ති සල්ලක්ඛෙත්වා කාතබ්බා පණ්ඩිතෙන භික්ඛුනාති.

ඉති පාලිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ හෙඨජ්ජාදිකරණ විනිච්ඡයකථා සමත්තා.

විසුද්ධනන්දිවිනිච්ඡයකථා,

විසුද්ධනන්දිති යාවජ්ජා. තත්‍රායං විනිච්ඡයෝ:-මූලච්ඡේජ්ජාය පුරිසං යාචිතුං න වට්ටති. "සභායත්ථාය කම්මකරණත්ථාය පුරිසං දෙථා"ති යාචිතුං වට්ටති. පුරිසෙන කාතබ්බං හත්ථකම්මසඞ්ඛාතං

පුරිසභේදකරං යාචිතුං වට්ටති යෙව. හත්ථකම්මම්හි කිඤ්චි වත්තුං න හොති, තසමා තං ඨපෙත්වා මිගලුද්දකමච්ඡබන්ධනකාදීනං සකකම්මං අවසෙසං සබ්බං කප්පියං. "කිං භන්තෙ ආගතත්ථ? කෙන කම්මෙනා?" ති පුච්ඡිතෙ වා අපුච්ඡිතෙ වා යාචිතුං වට්ටති, විසුද්ධජනිපවුච්චයා දොසො නත්ථි. මිගලුද්දකාදයො පන සකකම්මං න යාචිතබ්බං. "හත්ථකම්මං දෙථා" ති අනියමෙත්වාපි න යාචිතබ්බා. එවං යාචිතා හි තෙ "සාධු භන්තෙ" ති ජීවන්තම්පි උයේ‍යා පෙත්වා මිගෙපි මාරෙත්වා ආහරෙය්‍යුං. නියමෙත්වා පන විහාරෙ කිඤ්චි කත්තබ්බං අත්ථි, තත්ථ "හත්ථකම්මං දෙථා" ති යාචිතබ්බා. එලාලුකඉඟලාදීනි උපකරණානි ගහෙත්වා කසිතුං වා වපිතුං වා ලායිතුං වා ගවජනත්තං සකකිච්චපුත්තම්පි කාසසකං වා අඤ්ඤං වා කිඤ්චි හත්ථකම්මං යාචිතුං වට්ටතෙව. යො පන විඤ්ඤාදෙ වා අඤ්ඤෙ වා කොචි නිය්‍යාතෙමො නිරත්ථකකථං කථෙන්තො නිඤ්ඤ යන්තො වා විහරති, එවරූපං අයාචිත්වාපි "විහාරෙ ඉදං වා ඉදං වා කරොහී"ති යදිච්ඡකං කාරාපෙතුං වට්ටති.

හත්ථකම්මස්ස පන සබ්බකප්පියභාවදීපනත්ථං ඉමං නයං කථෙන්ති. සෘවපි භික්ඛු පාසාදං කාරෙතුකාමො හොති. ථමහත්ථාය පාසාණකොට්ටකානං සරං ගන්ත්වා වත්තබ්බං:-"හත්ථකම්මං ලබ්භා වට්ටති උපාසකා" ති. "කිං කාතබ්බං භන්තෙ?"ති. "පාසාණහත්ථමහා උබ්බහිත්වා දාතබ්බා" ති. සචෙ තෙ උබ්බහිත්වා දෙන්ති, උබ්බහිත්වා නික්ඛිත්තෙ අත්තනො ථමෙන වා දෙන්ති, වට්ටති. අථාපි වදන්ති:- "අම්හාකං භන්තෙ හත්ථකම්මං කාතුං ඛණො නත්ථි, අඤ්ඤං උබ්බාපෙථ, තස්ස මූලං දස්සාමා"ති. උබ්බාපෙත්වා "පාසාණහත්ථමෙහි උබ්බමනුස්සානං මූලං දෙථා"ති වත්තුං වට්ටති. එතෙනෙව උපායෙන පාසාදදාරූනං අත්ථාය වඩ්ඪකීනං සන්තිකා ඉඤ්ඤත්ථාය ඉඤ්චවඩ්ඪකීනං ඡාදනත්ථාය ලෙඛඡාදකානං චිත්තකම්මත්ථාය චිත්තකාරානන්ති යෙන යෙන අත්ථො හොති, තස්ස තස්ස අත්ථාය තෙසං තෙසං සිපපකාරකානං සන්තිකං ගන්ත්වා හත්ථකම්මං යාචිතුං වට්ටති. හත්ථකම්මයාචනවසෙන ච මූලවෙජ්ජාය වා හත්ථාවෙත්තනානුප්පදානෙන වා ලබ්භමපි සබ්බං ගහෙතුං වට්ටති. අරඤ්ඤතො ආහරාපෙන්තෙන ච සබ්බං අනාහරිත්වුච්චකං ආහරාපෙතබ්බං. න කෙවලඤ්ච පාසාදං කාරෙතුකාමෙන, මඤ්චපීඨපානපරිභොගභණ්ඩකරකච්චරාදීනි කාරාපෙතුකාමෙනාපි දාරුලොහසුත්තාදීනි ලභිත්වා තෙ තෙ සිපපකාරකෙ උපසඞ්කමිත්වා වුත්තනයෙනෙව හත්ථකම්මං යාචිතබ්බං. හත්ථකම්ම

යාවනවසෙන ච මූලවෙජ්ජාය වා භණ්ඩවෙතනානුප්පදනෙන වා ලඞ්ඝති සඞ්ඝං ගහෙතබ්බං. සචෙ පන කාතුං න ඉච්ඡතී, භණ්ඩවෙතනං පච්චාසිංසතී, අකප්පියභණ්ඩාදිං න දාතබ්බං. භික්ඛාචාරවත්තෙන තණ්ඩුලාදීනි පරියෙසිත්වා දාතුං වට්ටති. හත්ථකම්මවසෙන පත්තං කාරෙත්වා තථෙව පාවෙත්වා නවපකඤ්ඤස්ස පත්තස්ස පුරාණපත්තෙලඤ්ඤාය අන්තොගාමං පවිසෙන "භික්ඛාය ආගතොම්හී"ති සල්ලක්ඛෙත්වා යාගුයා වා භත්තෙන වා ආනීතෙ හත්ථෙන පත්තෙ පිධාතබ්බෙ. සචෙ උපාසිකා "කිං භන්තෙ"ති පුච්ඡති; "නවපකඤ්ඤං පත්තෙ පුරාණපත්තෙලෙන අත්ථෝ"ති වත්තබ්බං. සචෙ සා "දෙහි භන්තෙ."ති පත්තං ගහෙත්වා තෙලෙන පූරෙත්වා යාගුයා වා භත්තස්ස වා පූරෙත්වා දෙති, විඤ්ඤත්ති නාම න හොති, ගහෙතුං වට්ටති.

භික්ඛූ පඨමෙව පිණ්ඩාය චරිත්වා ආසනසාලං ගන්ත්වා ආසනං අපස්සන්තා තිට්ඨන්ති, තත්ර වෙ උපාසකා භික්ඛූ ඔකෙ දිස්වා සයමෙව ආසනානි ආහරාපෙත්වා, නිසීදිත්වා ගච්ඡන්තෙහි ආපුච්ඡිත්වා ගන්තබ්බං. අනාපුච්ඡා ගන්තුම්පි නට්ඨං ගීවා න හොති. ආපුච්ඡිත්වා ගමනං පන වත්තං. සචෙ භික්ඛූහි "ආසනානි ආහරථා"ති වුත්තෙහි ආභතානි හොන්ති, ආපුච්ඡිත්වා ගන්තබ්බං. අනාපුච්ඡා ගන්තුං වත්තභෙදෙ ච නට්ඨත්තා ගීවා. අට්ඨරණමඤ්චාදිසුපි එසෙව නයො.

මක්ඛිකා බහුකා හොන්ති, "මක්ඛිකත්තිජනිං ආහරථා"ති වත්තබ්බං. පුච්ඡමඤ්ඡසාඛාදීනි ආහරන්ති, කාපියං කාරාපෙත්වා පටිග්ගහෙතබ්බානි.

ආසනසාලායං උදකභාජනං රිත්තං හොති, "ධම්මකරණං ගණ්හා"ති න වත්තබ්බං. "ධම්මකරණං හි රිත්තභාජනෙ පක්ඛිපිත්වා සිඤ්චෙය්‍ය. නදිං වා ගන්ත්වා පන උදකං ආහරා"ති වත්තුං වට්ටති. "ගෙහතො ආහරා"ති නෙව වත්තුං වට්ටති. න ආභටං පරිභුඤ්ජිතුං. ආසනසාලායං වා අරඤ්ඤෙ වා භත්තං කිච්චං කරොන්තා හි තත්ථ ජාතකං අනජ්ඣාවුත්ථකං යං කිඤ්චි උත්තරිභඞ්ගාරහං පත්තං වා ඵලං වා සචෙ කිඤ්චි කම්මං කරොන්තං ආහරාපෙති, හත්ථකම්මවසෙන ආහරාපෙත්වා පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටති. අලජ්ජීහි පන භික්ඛූහි වා සාමණෙරෙහි වා හත්ථකම්මං න කාරෙතබ්බං. අයං තාව පුරිසහත්ථකරෙ නයො.

ගොණං පන අසඤ්ඤතකප්පවාරිතට්ඨානතො ආහරාපෙතුං න වට්ටති. ආහරාපෙන්තස්ස දුක්කටං. සඤ්ඤතකප්පවාරිතට්ඨාන

නොපි මූලච්ඡේජ්ජාය යාචිතුං න වට්ටති. තාවකාලිකත්තයෙන සඞ්ගහඤ්ච වට්ටති. එවං ආහරාපිතඤ්ච නොණං රක්ඛිත්වා ජග්ගිත්වා සාමිකා පටිච්ඡාපෙතබ්බා. සචස්ස පාදෙ වා සිඞ්ඝං වා භිජ්ජති වා නස්සති වා සාමිකා වෙ සම්පටිච්ඡන්ති, ඉවෙවතං කුසලං. නො වෙ සම්පටිච්ඡන්ති, ගීවා හොති. "සචෙ තුම්හාකං යෙව දෙමා"ති වදන්ති, න සම්පටිච්ඡිතබ්බං. "විහාරස්ස දෙමා"ති වුත්තෙ පන "ආරාමිකානං ආචික්ඛථ ජග්ගනත්ථාය"ති වත්ත බ්බා. "සකටං දෙථා" තිපි අඤ්ඤතකාපපවාරිතෙ වත්තුං න වට්ටති. විඤ්ඤත්ති එව හොති. දුක්කටං ආපජ්ජති. ඤාතක පවාරිතඨානෙ පන වට්ටති. තාවකාලිකං වට්ටති. කම්මං කත්වා පුන දාතබ්බං. සචෙ නෙමියාදීනි භිජ්ජන්ති, පාකතිකානි කත්වා දාත බ්බං. නඑ ගීවා හොති. "තුම්හාකමෙව දෙමා"ති වුත්තෙ දුරු හණ්ඩං නාම සම්පටිච්ඡිතුං වට්ටති. එසෙව නයො වාසිඵරසුකුඨාරි කුද්දාලනිඛාදනෙසු වල්ලිආදිසු ච. පරපරිග්ගහිතෙසු ගරුහණ්ඩ පහොනකෙසු යෙව වල්ලිආදිසු විඤ්ඤත්ති හොති. න තතො ඔරං. අනජ්ඣාවුත්ථකං පන යං කිඤ්චි ආහරාපෙතුං වට්ටති. රක්ඛිතගොපිතඨානෙ යෙව හි විඤ්ඤත්ති නාම වුච්චති. සා ඒසු පච්චයෙසු සබ්බත්ථ සබ්බං න වට්ටති. සෙනාසනපච්චයෙ පන "ආහර, දෙහී"ති විඤ්ඤත්තිමත්තමෙව න වට්ටති. පරිකතොහාස කවමනිමිත්තාකම්මානි වට්ටන්ති. තත්ථ උපොසථාගාරං වා හොජ නසාලං වා අඤ්ඤං වා කිඤ්චිසෙනාසනං ඉච්ඡතො "ඉමම්හි වත ඔකාසෙ එවරූපං සෙනාසනං කාතුං වට්ටති"ති වා 'යුත්ත'නති වා, 'අනුරූප'නති වා ති ආදිනා නයෙන වචනං පරිකථා නාම. "උපාසකා! තුම්හෙ කුහිං වසථා"ති."පාසාදෙ හනෙන!"ති."භික්ඛූනං පන උපාසකා! පාසාදෙ න වට්ටතී"ති එවමාදිවචනං ඔහා සෙ නාම. "මනුස්සෙ දිස්වා රජ්ජුං පහාරෙති, ඛිලෙ ආහොවා පෙති, කිං ඉදං භනෙන"ති වුත්තෙ "ඉධ ආවාසං කරිස්සාමා"ති එවමාදිකාරණං පන නිමිත්තකම්මං නාම. ගිලානපච්චයෙ පන විඤ්ඤත්තිපි වට්ටති. පගෙව පරිකථාදීනි.

ඉති පාලිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ

විඤ්ඤත්තිවිනිච්ඡයකථා සමත්තා.

කුලසඞ්ගහවිනිච්ඡයකථා

කුලසඞ්ගහොහොති පුප්ඵඵලාදීහි කුලානං සඞ්ගහොඋපකාරොකුලසඞ්ග හො. තත්රායං විනිච්ඡයොඋ--කුලසඞ්ගහත්ථාය මාලාවච්ඡාදීනි

රොපෙතුං වා රොපාපෙතුං වා සිඤ්චිතුං වා සිඤ්චාපෙතුං වා පුප්ඵානි ඔචිනිතුං වා ඔචිනාපෙතුං වා ගන්ථිතුං වා ගන්ථාපෙතුං වා න වට්ටති.

තත්ථ අකප්පියවොහාරෝ කප්පියවොහාරෝ පරියායෝ ඔහාසෝ නිමිත්තකම්මන්ති ඉමානි පඤ්ච ජානිතබ්බානි.

තත්ථ අකප්පියවොහාරෝ නාම:--අල්ලහරිතානං කොට්ටනං ඡොට්ටාපනං, ආවාටස්ස ඛණනං ඛණාපනං, මාලාවච්ඡස්ස රොපණං රොපාපණං, ආලියා බන්ධනං බන්ධාපනං, උදකස්ස සෙචනං සෙචාපනං, මාතිකාය සම්මුඛකරණං, කප්පියඋදකසිඤ්චනං, හත්ථමුඛපාදධොවනභාජනොදකාසිඤ්චනං.

කප්පියවොහාරෝ නාම:-"ඉමං රුක්ඛං ජාන, ඉමං ආවාටං ජාන, ඉමං මාලාවච්ඡං ජාන, එත්ථ උදකං ජානාහී" ආදිවචනං, සුක්ඛමාතිකාය උප්පීකරණඤ්ච.

පරියායෝ නාම:-පණ්ඩිතෙන මාලාවච්ඡාදයෝ රොපාපෙතබ්බා, න විරසෙව උපකාරාය සංවත්තන්තීති ආදිවචනං.

ඔහාසෝ නාම:-කුදාලඛණිත්තකාදීනි ච මාලාවච්ඡේ ච ගහෙත්වා ඨානං. එවං සිතං හි සාමණෙරාදයෝ දිස්වා-"ථෙරා භාරාපෙතු භාමෝ"ති ගන්ත්වා කරොන්ති.

නිමිත්තකම්මං නාම:-කුදාලඛණිත්තිවාසිඵරසුඋදකභාජිකානං ආහරිත්වා සම්මුඛෙ ඨපනං. ඉමානි පඤ්චපි කුලඝඨහත්ථාය රොපණරොපාපණාදිසු න වට්ටන්ති. ඵලපරිභොගත්ථාය කප්පියා කප්පියවොහාරවසෙනෙව න වට්ටති. ඉතරත්තයං වට්ටති. **මහාපච්චරියං** පන "කප්පියවොහාරොපි වට්ටති. යඤ්ච අත්තනො පරිභොගත්ථාය වට්ටති, තං අඤ්ඤපුග්ගලස්ස වා සඞ්ඝස්ස වා චෙතියස්ස වා අත්ථායපි වට්ටතී"ති වුත්තං. ආරාමත්ථාය පන වනත්ථාය ජාඅත්ථාය ච අකප්පියවොහාරමත්තමෙව න වට්ටති. සෙසං වට්ටති. න කෙවලඤ්ච සෙසං: යං කිඤ්චි මාතිකම්පි උප්පීං කාතුං, කප්පියඋදකං සිඤ්චිතුං, නහානකොට්ඨකං කත්වා නහායිතුං, හත්ථපාදමුඛධොවනඋදකානි ච තත්ථ ඡඩ්ඩෙතුම්පි වට්ටති. **මහාපච්චරියං** පන **කුරුන්දියඤ්ච** "කප්පියපඨවියං සයං රොපෙතුම්පි වට්ටතී"ති වුත්තං. ආරාමාදිඅත්ථාය පන රොපිතස්ස වා රොපාපිතස්ස වා ඵලං පරිභුඤ්ජිතුම්පි වට්ටති.

අයං පන ආදිනෝ පඨාය විත්ථාරෙන ආපත්තිවිනිච්ඡයෝ:-කුලදූසණත්ථාය අකප්පියපඨවියං මාලාවච්ඡං රොපෙන්තස්ස

පාචිත්තියඤ්චව දුක්කටඤ්ච. තථා අකප්පියවොහාරෙන රොපා පෙන්තස්ස. කප්පියපඨවියං රොපණෙපි රොපාපණෙපි දුක්කටමෙව. උභයත්‍රාපි සකිං ආණත්තියා බහූනනවපි රොපණෙ එකමෙව සපා විත්තියදුක්කටං වා හොති. පරිභොගත්ථාය කප්පියභූමියං වා අකප්පියභූමියං වා කප්පියවොහාරෙන රොපාපණෙ අනාපත්ති. ආරාමාදිඅත්ථායපි අකප්පියපඨවියං රොපෙන්තස්ස වා අකප්පිය වචනෙන රොපාපෙන්තස්ස වා පාචිත්තියං. අථං පන නයෙ **මහාඅට්ඨකථායං** න සුට්ඨු විභාවෙතා. **මහාපච්චරියං** විභතෙතාති.

සිඤ්චනසිඤ්චාපනෙ පන අකප්පියඋදකෙන සබ්බත්ථ පාචිත්ති යං. කුලදූසණපරිභොගත්ථාය දුක්කටමපි. කප්පියෙන තෙසං යෙව චිනනමත්ථාය දුක්කටං. පරිභොගත්ථාය වෙත්ථ කප්පියවොහා රෙන සිඤ්චාපනෙ අනාපත්ති. **ආපත්තිඨානෙ** පන ඨාරූපවෙජ්ද වසෙන පයොගබහුලතාය ආපත්තිබහුලතා වෙදිතබ්බා.

කුලසඞ්ගහත්ථාය ඔවිනනෙ පුප්ඵඵලණනාය දුක්කටපාචිත්ති යානි. අඤ්ඤත්ථ පාචිත්තියානෙව. බහූනි පන පුප්ඵානි එකපයො ගෙනෙව ඔවිනන්තා පයොගවසෙන කාරෙතබ්බා. ඔවිනාපනෙ කුලදූසණත්ථාය සකිං ආණත්තෙතා බහූසුපි ඔවිනාති, එකමෙව සපා විත්තියදුක්කටං. අඤ්ඤත්‍ර පාචිත්තියමෙව.

ගන්ථනගන්ථාපනෙසු පන සබ්බාපි ජ පුප්ඵවිකතියො වෙදි තබ්බා: ගණ්ඨිමං ගොපිමං † වෙධිමං වෙඨිමං පූරිමං වාසිමන්ති.

තත්ථ ගණ්ඨිමං නාම:-සදණ්ඩකෙසු වා උපපලපදුමාදිසු අඤ්ඤසු වා දීඝවණ්ටසු පුප්ඵසු දට්ඨබ්බං. දණ්ඩකෙන වා දණ්ඩකං වණ්ටෙන වා වණ්ටං ගන්ථෙත්වා කතමෙව හි ගණ්ඨිමං. තං භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා කාතුම්පි අකප්පියවචනෙන කාරාපෙතුම්පි න වට්ටති. "එවං ජාන, එවං කතෙ සොභෙය්‍ය, යථා එතානි පුප්ඵානි න විකිරියන්ති, තථා කරොහි"ති ආදිනා පන කප්පිය වචනෙන කාරාපෙතුං වට්ටති.

ගොපිමං නාම: සුත්තෙන වා වාකාදීහි වා වණ්ටිකපුප්ඵා දීනං එකතොවණ්ටිකඋභයතොවණ්ටිකමාලාවසෙන ගොපනං. වාකං වා රජ්ජුං වා දිගුණං කත්වා තත්ථ තත්ථ අවණ්ටකානි නීප පුප්ඵාදීනි ‡ පවෙසෙත්වා පටිපාටියා බන්ධන්ති, එතම්පි ගොපිමමෙව. සබ්බං පුරිමනයෙනෙව න වට්ටති.

වෙධිමං නාම: සවණ්ටකානි වණ්ඨිකපුප්ඵාදීනි වණ්ටෙ අවණ්ටා නි වා වකුලපුප්ඵාදීනි අන්තතො ඡිද්දෙ සූචිතාලකීරාදීහි විනි

†. ගොපිමං, කත්ථචි. ‡. මකුලපුපඵාදීනි, කත්ථචි.

විජ්ඣිත්වා ආවුණන්ති, එතං වෙධිමං නාම. තං පුරිමනයෙනෙව න වට්ටති. කෙචි පන කදලිකඞ්කණෙහි කණ්ටකෙ වා තාලකීරාදීනි වා පවෙසෙත්වා තත්ථ පුප්ඵානි විජ්ඣිත්වා ඨපෙන්ති, කෙචි කණ්ටකසාඛාසු කෙචි පුප්ඵවජ්ජතාපුප්ඵකුටාගාරකරණට්ඨං ජානන්තා ව භිත්තිඝණ්ඩිං පවෙසෙත්වා ඨපිතකණ්ටකෙසු, කෙචි ධම්මාසනවිතානෙ බඩ්කණ්ටකෙසු, කෙචි කණ්ණිකාරපුප්ඵාදීනි සලාකාහි විජ්ඣන්ති, ඡත්තාධිච්ඡත්තං විය ච කරොන්ති, තං අතිඔළාරිකමෙව. පුප්ඵවිජ්ඣනට්ඨං පන ධම්මාසනවිතානෙ කණ්ටකම්පි බන්ධිතුං කණ්ටකාදීහි වා එසපුප්ඵම්පි විජ්ඣිතුං, පුප්ඵෙ යෙව වා පුප්ඵං පවෙසෙතුං න වට්ටති. ජාලවිතානවෙදිකාතාරකදන්තකපුප්ඵපටිච්ඡන්නාලපණ්ණගුළකාදීනං පන ඡිද්දෙසු අසොකපිණ්ඩියා වා අන්තරෙසු පුප්ඵානි පවෙසෙතුං න දොසො, නහෙතං වෙධිමං හොති. ධම්මරජ්ජුඝටම්පි එසෙව නයො.

වෙධිමං නාම: පුප්ඵදාමපුප්ඵහත්ථකෙසු දට්ඨබ්බං. කෙචි හි මාලඞ්ක දාමං කරොන්තා මෙඣා ඝටකාකාරං දස්සෙතුං පුප්ඵානි වෙඨෙන්ති, කෙචි අට්ඨ වා දස දස වා උපලප්පඨාදීනි සුත්තෙන වා වාකෙන වා දණ්ඩකෙසු බන්ධිත්වා උපලඞ්ගත්ථකෙ පදුමහත්ථකෙ වා කරොන්ති, තං සබ්බං පුරිමනයෙනෙව න වට්ටති. සාමණෙරෙහි උපසම්පදාවෙත්වා ථලෙ ඨපිතඋපලාදීනි කාසාවෙන භණ්ඩිකම්පි බන්ධිතුං න වට්ටති. තෙසං යෙව පන වාකෙන වා දණ්ඩකෙන වා බන්ධිතුං, අංසභණ්ඩිකං වා කාතුං වට්ටති. අංසභණ්ඩිකා නාම: ඛණ්ඩෙ ඨපිතකාසාවස්ස උභතො අන්තෙ ආහරිත්වා ගණ්ඨිං කත්වා තස්මිං පක්ඛිත්තෙ විය පුප්ඵානි පඤ්ඤායන්ති, අයං වුච්චති අංසභණ්ඩිකා. එතං කාතුං වට්ටති. දණ්ඩකෙහිපි පදුමිනිපණ්ණං විජ්ඣිත්වා උපලාදීනි පණ්ණෙන වෙඨෙත්වා ගණ්හන්ති, තත්ථාපි පුප්ඵානං උපරි පදුමිනිපණ්ණමෙව බන්ධිතුං වට්ටති. හෙට්ඨා දණ්ඩකා පන බන්ධිතුං න වට්ටන්ති.

පූරිමං නාම: මාලාගුණෙ ව පුප්ඵපටෙ ව දට්ඨබ්බං. යො හි මාලාගුණෙන වෙතියං වා බොධිං වා වෙදිකං වා පරික්ඛිපන්තො පුන ආහෙත්වා පූරිමං ඨානං අනික්කාමෙති, එත්තාවතා පූරිමං නාම හොති. කො පන වාදෙ අනෙකක්ඛත්තුං පරික්ඛිපන්තස්ස. නාගදන්තකන්තරෙ හි පවෙසෙත්වා හරන්තො ඔලම්බකං කත්වා පුන නාගදන්තකං පරික්ඛිපති, එතම්පි පූරිමං නාම. නාගදන්තකෙ පන පුප්ඵවලයං පවෙසෙතුං වට්ටති. මාලාගුණෙහි පුප්ඵපටං කරොන්ති, තත්ථාපි එකමෙව මාලාගුණං හරිතුං වට්ටති. පුන

පවේණිආහරතෝ පූරිමමේව හොති, තං සබ්බං පූරිමනයේනේව න වට්ටති. මාලාගුණේහි පන බහූහිපි කතං පුප්ඵදාමං ලභිත්වා ආසනසාලාදීසු බන්ධිතුං වට්ටති, අතිදීඝං පන මාලාගුණං එකවාරං හරිත්වා පටික්ඛිපිත්වා පුන අඤ්ඤස්ස භික්ඛුනෝ දාතුං වට්ටති. තේනාපි තථේව කාතුං වට්ටති.

එසිමං නාම: පුප්ඵජාලපුප්ඵපටපුප්ඵරූපේසු දට්ඨබ්බං. වේතියේ පුප්ඵජාලං කරොන්තස්ස එතමේකමහි ජාලච්ඡිද්දකේ දුක්කටං. සිත්තකිරිත්තබෝධිත්ථභාණීසුපි එසේව නයෝ. පුප්ඵපටං පන පරේහි පූරිතමපි වාසිතුං න ලභති. නොපුප්ඵපුප්ඵේහේව හත්ථිඅස්සාදිරූපකානි කරොන්ති, තානිපි වාසිමඤ්චේ තිට්ඨන්ති. පුරිමනයේනේව සබ්බං න වට්ටති. අඤ්ඤේහි කතපරිවේණේ පන පුප්ඵානි ඨපේත්වා හත්ථිඅස්සාදිරූපකම්පි කාතුං වට්ටති.

මහාපච්චරියං පන:-කළම්බකේන අඩවාදකේන ච සද්ධිං අට්ඨ පුප්ඵවිකතියෝ වුත්තා. තත්ථ කළම්බකෝති: අඩවාදකන්තරේ සටිකදම්බලම්බකෝ වුච්චතා. අඩවාදකෝති අඩවාදුකාරේන මාලාගුණපරිකේතපෝ. තදුභයම්පි පූරිමේ යෙව පවිට්ඨං. කුරුන්දිඝං පන "වේ තයෝ මාලාගුණේ එකතෝ කත්වා පුප්ඵදාමකරණම්පි වාසිමේවා"ති වුත්තං. තම්පි ඉධ පූරිමට්ඨානේ යෙව් පවිට්ඨං, න කේවලඤ්ච පුප්ඵදාමමේව: පිට්ඨියදාමම්පි හෙට්ඨුපුප්ඵදාමම්පි කුරුන්දිඝං වුත්තං.

ඛරපත්තදාමම්පි සික්ඛාපදස්ස සාධාරණත්තා භික්ඛූනම්පි භික්ඛූනීනම්පි නේව කාතුං න කාරාපෙතුං වට්ටති. පූජානිමිත්තං පන කප්පියවචනං සබ්බත්ථ වත්තුං වට්ටති. පරියායඛ්හාසකම්ම නිමිත්තකම්මානි වට්ටන්ති යේව.

යෝ හරිත්වා වා හරාපෙත්වා වා පඨෙත්වා පඨෙත්වා වා සඝං වා උපගතානං යං කිඤ්චි අත්තනෝ සන්තකං පුප්ඵං කුලඝරගහණත්ථාය දෙති, දුක්කටං. පරසන්තකං දෙති, දුක්කටමේව. ථෙය්‍යචිත්තේන දෙති, භණ්ඩගේඝේන කාරේතබ්බා. එසෙව නයෝ සංඝිකේපි. අයං පන විසේසෝ: සේනාසනත්ථාය නීයමිතං ඉස්සරවතාය දදතෝ ථුල්ලච්චයං.

පුප්ඵං නාම කස්ස දාතුං වට්ටති?. කස්ස න වට්ටති? මාතාපිතූනඤ්ච තාව හරිත්වාපි හරාපෙත්වා පඨෙත්වාපි පඨෙත්වා සාපෙත්වාපි දාතුං වට්ටති. සෙසඤ්ඤාතකානඤ්ච පඨෙත්වාව. තඤ්ච ඛෝ වඤ්චුපූජනත්ථාය, මණ්ඩනත්ථාය පන සිවලිඛාදිපූජ

නත්ථාය වා කඤ්චිපි දාතුං න වට්ටති. මාතාපිතූනඤ්ච හරාපෙතුකාමතාය සඞ්ගහිතසාමණේරෙහෙව හරාපෙතබ්බං. ඉතරෙ පන යදි සයමෙව ඉච්ඡන්ති, වට්ටති.

සඉමතෙන පුප්ඵභාජනෙන පුප්ඵභාජනකාලෙ සම්පත්තානං සාමණේරානං උපඩ්ඪභාගං දාතුං වට්ටති. කුරුන්දියං පන "සම්පත්තසඞ්ගහිතානං උපඩ්ඪභාගං, මහාපච්චරියං "චූළභාගං දාතුං වට්ටතී"ති වුත්තං. අසම්මතෙන අපලොකෙත්වා දාතබ්බං. ආචරියුපජ්ඣා සෙසු සගාරවා සාමණේරා බහූනි පුප්ඵානි ආහරිත්වා රාසිං කත්වා ඨපෙන්ති, ථෙරා පාතොව සම්පත්තානං සඞ්ඝභාරිකාදීනං උපාසකාදීනං වා:-"ත්වං ඉදං ගණ්හ, ත්වං ඉදං ගණ්හා"ති දෙන්ති, එතමපි පුප්ඵදානං න හොති. "වෙනියං පූජෙස්සාමා"ති ගහෙත්වා ගච්ඡන්තාපි පූජං කරොන්තාපි තත්ථ තත්ථ සම්පත්තානං වෙනියපූජනත්ථාය දෙන්ති, එතමපි පුප්ඵදානං න හොති, උපාසකෙ අත්තනා පුප්ඵාදීහි පූජෙන්තෙ දිස්වා "ඒහාරෙ කණ්ණිකාරපුප්ඵාදීනි අම්හි උපාසකා! තානි ගහෙත්වා පූජෙථා"ති වත්තුම්පි වට්ටති.

භික්ඛූ පුප්ඵපූජං කත්වා දිවාතරං ගාමං පවිසෙ "කිං භන්තෙ! අතිදිවා පවිට්ඨත්ථා?"ති පුච්ඡන්ති, "විහාරෙ පුප්ඵානි බහූනි පූජං අකරිමහාති වදන්ති, මනුස්සා "බහූනි කිර විහාරෙ පුප්ඵානී"ති පුන දිවසෙ පභූතං ඛාදනීයං භොජනීයං ගහෙත්වා විහාරං ගන්ත්වා පුප්ඵපූජඤ්ච කරොන්ති, දානඤ්ච දෙන්ති, වට්ටති.

මනුස්සා:-"මයං භන්තෙ! අසුකදිවසං නාම පූජෙස්සාමා"ති පුප්ඵභාරං ආහරිත්වා අනුස්සුතදිවසෙ ආගච්ඡන්ති, සාමණේරෙහි ච පගෙව පුප්ඵානි ඔචිනිත්වා ඨපිතානි හොන්ති, තෙ රුක්ඛෙසු පුප්ඵානි අපස්සන්තා "කුහිං භන්තෙ! පුප්ඵානී"නි වදන්ති, "සාමණේරෙහි ඔචිනිත්වා ඨපිතානි, තුම්හෙ පන පූජෙත්වා ගච්ඡථ, සඞ්ඝා අඤ්ඤං දිවසං පූජෙස්සතී"හි. තෙ පූජෙත්වා දානං දත්වා ගච්ඡන්ති, වට්ටති.

මහාපච්චරියං පන කුරුන්දියඤ්ච-"ථෙරා සාමණේරෙහි දාපෙතුං න ලභන්ති, සබෙ සඝමෙව තානි පුප්ඵානි තෙසං දෙන්ති? වට්ටති. ථෙරෙහි පන "සාමණේරෙහි ඔචිනිත්වා ඨපිතානීති එත්තකමෙව වත්තබ්බන්ති" වුත්තං.

සබෙ පන පුප්ඵභාරං ආහරිත්වා අන්තොවිහෙසු පුප්ඵෙසු ආගු භත්තාදීනි ආදාය ආගතෙසු "යාමණේරෙ විචිනිත්වා දෙථා"ති

වදන්ති, සුත්තිසාමණේරානං යෙව ඔවිනීතා දාතුං වට්ටති. අඤ්ඤෙ තෙ උක්ඛිපිත්වා රුක්ඛසාඛාය ඨපෙන්ති, න ඔරොහිත්වා පලාතිතබ්බං, ඔවිනීත්වා දාතුං වට්ටති. "සචෙ පන කොචි ධම්මකථිකො "බහූනි උපාසකා! විහාරෙ පුප්ඵානි යාගුභත්තාදීනි ආදාය ගන්ත්වා පුප්ඵපූජං කරොථා"ති වදති, තස්සෙව න කප්පති"ති මහාසුමත්ථෙරෙව සිස්සඤ්ච කුරුන්දිසඤ්ච වුත්තං. මහාඅට්ඨකථායං පන "එතං අකප්පියං න විට්ටති"ති අවිසෙසෙන වුත්තං.

එලම්පි අත්තනො සන්තකං වුත්තනයෙනෙව මාතාපිතූහි සද්ධිං සෙසඤාතීනඤ්ච දාතුං වට්ටති. කුලසඞ්ගහත්ථාය පන දෙන්තස්ස වුත්තනයෙනෙව අත්තනො සන්තකෙ පරස්සන්තකෙ සඞ්ඝිකෙ සෙනාසනත්ථාය නියමිතෙ ච දුක්කටාදීනි වෙදිතබ්බානි. අත්තනො සන්තකං යෙව ගිලානමනුස්සානං වා සම්පත්තානුස්සරානං වා ඛිණපරිබ්බයානං වා දාතුං වට්ටති. ඵලදානං න හොති. ඵල භාජනෙනාපි සඞ්ඝතෙන සඞ්ඝස්ස ඵලභාජනකාලෙ සම්පත්ත මනුස්සානං උපඩ්ඪභාගං දාතුං වට්ටති. අසඞ්ඝිකෙන අපලොකෙත්වා දාතබ්බං. සඞ්ඝාරාමෙපි ඵලපරිච්ඡෙදෙන වා කතිකා කාතබ්බා. තතො ගිලානමනුස්සානං වා අඤ්ඤෙසඤ්ච වා ඵලං යාවන්තානං යථාපරිච්ඡෙදෙන චත්තාරි පච ඵලානි දාතබ්බානි. රුක්ඛා වා දස්සෙතබ්බා: "ඉතො ගහෙතුං ලබ්භති"ති. "ඉධ ඵලානි සුන්දරානි ඉතො ගණ්හථා"ති එවං පන න වත්තබ්බං.

අත්තනො සන්තකං සිරීසචුණ්ණං වා අඤ්ඤං වා කසාවං කුල සඞ්ගහත්ථාය දෙති, දුක්කටං. පරස්සන්තකාදිසු වුත්තනයෙන විනිච්ඡ යො වෙදිතබ්බා. අයං පන විසෙසො: සඞ්ඝස්ස රක්ඛිතගොපි තාපි රුක්ඛවල්ලි ගරුභණ්ඩමෙව. මත්තිකදන්තකට්ඨවෙළුපණ්ණ සුපි ගරුභණ්ඩුපඨං ඤත්වා චුණ්ණං වුත්තනයෙනෙව විනිච්ඡයො වෙදිතබ්බා.

"උද්දිසපෙසණීය"න්ති ගිහීනං දූතෙය්‍යං සාසනහරණකම්මං වුච්චති. තං න කාතබ්බං. ගිහීනං හි සාසනං ගහෙත්වා ගච්ඡ න්තස්ස පදෙ පදෙ දුක්කටං. තං කම්මං නිස්සාය ලබ්භොජනං භුඤ්ජන්තස්සාපි අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ දුක්කටං. පඤ්චං සාසනං අනුග්ගහිත්වාපි පච්ඡා "අයඤ්හි සො ගාමො, හන්ද නං සාසනං ආරොචෙමී"ති මග්ගා ඔක්කමන්තස්සාපි පදෙ පදෙ දුක්කටං. සාසනං ආරොචෙත්වා ලබ්භොජනං භුඤ්ජතො පුරිමනයෙනෙව

දුක්කටං. සාසනං අගහෙත්වා ආගතෙන පන "භන්තෙ! තස්මිං ගාමෙ ඉත්ථන්නාමස්ස නාම කා පවත්තී"ති පුච්ඡිතබ්බෙ කථෙතුං වට්ටති. පුච්ඡිතපඤ්හෙ දොසො නත්ථි. පඤ්චන්නං පන සහධම්මිකානං මාතාපිතූනං පණ්ඩුපලාසස්ස අත්තනො වෙය්යාවච්ච කරස්ස ච සාසනං හරිතුං වට්ටති. ගිහීනඤ්හි කප්පියසාසනං. "තස්මා මම වචනෙන භගවතො පාදෙ වන්දථා"ති වා "චෙතියං පටිමං බොධිං සඞ්ඝත්ථෙරං වන්දථා"ති වා "චෙතියෙ ගන්ධපූජං කරොථ, පුප්ඵපූජං කරොථා"ති වා "භික්ඛූ සන්නිපාතෙථ, දානං දස්සාම, ධම්මං දෙසාපෙස්සාමා"ති වා, ඒදිසෙසු සාසනෙසු කුක්කුච්චං න කාතබ්බං. කප්පියසාසනානි එතානි. න ගිහීනං ගිහිකම්මපටිසංයුත්තානීති.

ඉමෙහි පන අට්ඨහි කුලදූසනකකම්මෙහි උපජනනූපවජ්ජා පඤ්චන්නම්පි සහධම්මිකානං න කප්පන්ති. අභූතාරොචනරූපිය සංවොහාරෙහි උපජනනූපවජ්ජසදිසාව හොන්ති.

පබ්බාජනීයකම්මකතො පන යස්මිං ගාමෙ වා නිගමෙ වා කුලදූසනකම්මං කතං, යස්මිඤ්ච විහාරෙ වසති, නෙව තස්මිං ගාමෙ වා නිගමෙ වා චරිතුං ලභති. න විහාරෙ වසිතුං. පටිපස්සඞ්ඛමෙමනාපි ච තෙන යෙසු කුලෙසු පුබ්බෙ කුසලදූසන කම්මං කතං, තතො උපජනනූපවජ්ජා න ගහෙතබ්බා. ආසවක්ඛයං පත්තෙනාපි න ගහෙතබ්බා. අකප්පියාව හොන්ති. "කස්මා න ගණ්හථා"ති පුච්ඡිතෙන 'පුබ්බෙ එවං කතත්තා"ති වුත්තෙ සචෙ විදූනෙ: "න මයං තෙන භාරමෙන දෙම, ඉදානි සීලවන්ත නාම දෙමා"ති, ගහෙතබ්බා. පකතියා දූනඨානෙ යෙව කුලදූසන කම්මං කතං හොති, තතො පකතිඨානමෙව ගහෙතුං වට්ටති. යං වඩ්ඪෙත්වා දෙන්ති, තං න වට්ටති.

යස්මා ච පුච්ඡිතපඤ්හෙ දොසො නත්ථි, තස්මා අඤ්ඤම්පි භික්ඛුං පුබ්බණ්හෙ වා සායන්හෙ වා අඤ්ඤතරඝරං පවිඨං කොචි පුච්ඡෙය්ය: "කස්මා භන්තෙ! චරථා"ති. යෙනකෙනචි චරති, තං ආචික්ඛිත්වා "ලද්ධං න ලද්ධන්ති" වුත්තෙ සචෙ න ලද්ධං, න ලද්ධන්ති" වත්වා, යං සො දෙති, තං ගහෙතුං වට්ටති.

"න ච ගිහිබන්ධෙව පණ්ඩාස අරඤ්ඤෙ වසිතබ්බං, සො වසෙය්‍ය, අපත්ති දුක්කටස්ස. න ච ගිහිබන්ධෙව පණ්ඩාස පිණ්ඩාය චරිතබ්බං,-පෙ-න ච ගිහිබන්ධෙව පණ්ඩාස වඩ්ඪකිම්පබ්බං, -පෙ-න ච ගිහිබන්ධෙව පණ්ඩාස ඨානබ්බං,-පෙ-න ච ගිහිබන්ධෙව පණ්ඩාස නිසීදිතබ්බං-පෙ-න ච ගිහිබන්ධෙව පණ්ඩාස සෙය්‍යං

සඞ්ඝපත්තබ්බං, යඤ්ච කඞ්ඝපත්තං, ආපත්තිදුක්කටස්සා [a]"ති වුත්තත්තා "එවං අරඤ්ඤේ වසන්තං මං ජානා අරහන්තෙ වා සෙඛභූමියං වා සම්භාවෙස්සන්ති, තතො ලොකස්ස සක්කතෝ භවිස්සාමි. ගරු කතෝ මානිතෝ පූජිතෝ"ති එවං පත්ථනා කත්වා අරඤ්ඤේ න වසිතබ්බං. එවං පණිධාය "අරඤ්ඤේ වසිස්සාමී"ති ගච්ඡන්තස්ස පදවාරෙ පදවාරෙ දුක්කටං. තථා අරඤ්ඤේ කුටිකාරණවඩ්ඩකමණ්ඩපනිසීදනනිවාසනපාරුපණාදිසු සඞ්ඝිකෙසු පයොගෙ පයොගෙ දුක්කටං. තස්මා එවං අරඤ්ඤේ න වසිතබ්බං. එවං වසන්තෝ හි සම්භාවනං ලභතු වා, මා වා දුක්කටං ආපජ්ජති. යෝ පන සම්භාවනධුතඞ්ගෝ-"ධුතඞ්ගං රක්ඛිස්සාමී"ති වා "නාමෙතෙන මෙ භික්ඛවෙ විහාරෙ වසන්තං විඤ්ඤූ සබ්රහ්මචාරී ආගන්ත්වා ඔවදිස්සන්ති අනුසාසිස්සන්ති, අරඤ්ඤං පවිසිත්වා අරහත්තං අප්පත්වා න නික්ඛමිස්සාමී"ති වා "අරඤ්ඤවාසෝ නාම භගවතා පසත්ථෝ, මයි ච අරඤ්ඤේ වසන්තෙ බහූ සබ්රහ්මචාරී ගාමන්තං හිත්වා ආරඤ්ඤකා භවිස්සන්තී"ති වා එවං අනවජ්ජභාවං විසිතුකාමෝ හොති, නෙතෙව වසිතබ්බං. පිණ්ඩාය චරන්තස්සාපි "අභියාචනාදීනි සණ්ඨපෙත්වා පිණ්ඩාය චරිස්සාමීති නිවාසනපාරුපණකිච්චතොපහුති යාව හොජනපරියොසානං තාව පයොගෙ පයොගෙ දුක්කටං. සම්භාවනං ලභතු වා, මා වා දුක්කටමෙව. ඛණ්ඩකිච්චතෙඛිය්‍යාවත්තපරිපූරණත්ථං පන සබ්රහ්මචාරීනං දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජනත්ථං වා පාසාදිකෙ හි අභික්කන්ත පටික්කන්තාදීහි පිණ්ඩාය පවිසනෙනා අනුපවෙජ්ජා විඤ්ඤූනං. වච්චකමණ්ඩාදිසුපි එසෙව නයෝ.

ඉති පාළිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ
කුලසඞ්ගහවිනිච්ඡයකථා සමත්තා.
මච්ඡමංසවිනිච්ඡයකථා.

මච්ඡමංසෙසු පන මච්ඡගහණෙන සබ්බම්පි ජලජං වුත්තං. තත්ථ අකප්පියං නාම නත්ථි.

මංසෙසු පන මනුස්සහත්ථිඅස්සසුනඛඅහිසීහව්‍යඝ්‍රඋක්ඛදීපිඅච්ඡතරච්ඡානං වසෙන දසමංසානි අකප්පියානි. තත්ථ මනුස්සමංසෙ ථුල්ලච්චයං. සෙසෙසු දුක්කටං. ඉති ඉමෙසං මනුස්සාදීනං දසන්නං මංසම්පි අට්ඨිම්පි ලොහිතම්පි චම්මම්පි සබ්බං න වට්ටති. වසාසු පන එකා මනුස්සවසාව න වට්ටති. බිරාදිසු අකප්පියං නාම නත්ථි.

ඉමෙසු පන අකප්පියමංසෙසු අට්ඨිආදිසු වා යං කිඤ්චි ඤත්වා වා අඤ්ඤත්වා වා ඛාදන්තස්ස ආපත්තිමෙව. යදා ජානාති, තදා දෙසෙ

[a] පාරාජිකපාළිවත්ථුවිභඞ්ගපාරාජික.

නබ්බා. අපුච්ඡිත්වා වා "ඛාදිස්සාමී"ති ගණ්හතෝ පටිග්ගහණේපි දුක්කටං. පුච්ඡිත්වා "ඛාදිස්සාමී"ති ගණ්හතෝ අනාපත්ති. උද්දිස්ස කතං පන ඤත්වා ඛාදන්තස්සෙව ආපත්ති. දවත්තා ජානනෙනා ආපත්තියා න කාරෙතබ්බා.

තත්ථ උද්දිස්ස කතං නාම: භික්ඛූනං අත්ථාය වඩ්ඪිත්වා සම්පාදිතං මච්ඡමංසං. උභයම්පි හි උද්දිස්ස කතං න වට්ටති. තම්පි අදිට්ඨං අසුතං අපරිසඞ්කිතං වට්ටති. තිණ්ණම්පිපරිසුද්ධං හි මච්ඡමංසං භගවතා අනුඤ්ඤාතං:-අදිට්ඨං අසුතං අපරිසංකිතං. තත්ථ අදිට්ඨං නාම: භික්ඛූනං අත්ථාය මිගමඤ්ඡේ වධිත්වා ගය්හමානං අදිට්ඨං. අසුතං නාම: "භික්ඛූනං අත්ථාය මිගමඤ්ඡේ වධිත්වා ගහිත"න්ති අසුතං. අපරිසඞ්කිතං පන: දිට්ඨපරිසඞ්කිතං සුතපරිසඞ්කිතං තදුභය විනිමුත්තපරිසඞ්කිතං ච ඤත්වා තබ්බිපරීතතෝ ජානිතබ්බං. කථං? ඉධ භික්ඛූ පස්සන්ති මිගුඤ්ඤේ ජාලවාගුරාදිහත්ථේ ගාමතෝ වා නිගමතෝ වා නික්ඛමන්තෙ අරඤ්ඤං වා විවරන්තෙ, දුතියෙ දිවසෙ ච තෙසං තං ගාමං පිණ්ඩාය පවිට්ඨානං සමච්ඡමංසං පිණ්ඩපාතං අභිහරන්ති, තෙ තෙන දිට්ඨෙන පරිසඞ්කන්ති.--"භික්ඛූනං නු ඛො අත්ථාය කතං"යි. ඉදං දිට්ඨපරිසඞ්කිතං, එතං ගහෙතුං න වට්ටති. යං එවං අපරිසඞ්කිතං, තං වට්ටති. සචෙ පන තෙ මනුස්සා කයමා හනෙන්ත! න ගණ්හථා"?ති පුච්ඡිත්වා තමත්ථං සුත්වා "නයිදං භනෙන්ත භික්ඛූනං අත්ථාය කතං, අමෙහි අත්තනො අත්ථාය රාජයුත්තාදීනං වා අත්ථාය කත"න්ති වදන්ති, කප්පති.

නහෙව ඛො භික්ඛූ පස්සන්ති, අථ ඛො සුණන්ති:-"මනුස්සා කිර ජාලවාගුරාදිහත්ථා ගාමතෝ වා නිගමතෝ වා නික්ඛමන්තා අරඤ්ඤං වා විවරන්තී"ති. දුතියෙ දිවසෙ ච තෙසං තං ගාමං පිණ්ඩාය පවිට්ඨානං සමච්ඡමංසං පිණ්ඩපාතං අභිහරන්ති, තෙ තෙන සුතෙන පරිසඞ්කන්ති:-"භික්ඛූනං නු ඛො අත්ථාය කත"න්ති. ඉදං සුතපරිසඞ්කිතං නාම. එතං ගහෙතුං න වට්ටති. යං එවං අපරිසඞ්කිතං තං වට්ටති. සචෙ පන තෙ මනුස්සා:-"කයමා භනෙන්ත න ගණ්හථා"ති පුච්ඡිත්වා තමත්ථං සුත්වා "නයිදං භනෙන්ත භික්ඛූනං අත්ථාය කතං අමෙහි අත්තනො අත්ථාය රාජයුත්තාදීනං අත්ථාය වා කතන්ති" වදන්ති, කප්පති.

නෙව ඛො පන භික්ඛූ පස්සන්ති, න සුණන්ති, අථ තෙසං තං ගාමං පිණ්ඩාය පවිට්ඨානං පත්තං ගහෙත්වා සමච්ඡමංසං පිණ්ඩපාතං අභිසඞ්ඛරිත්වා අභිහරන්ති, තෙ පරිසඞ්කන්ති:-' භික්ඛූනං නු ඛො අත්ථාය කතං"ති. ඉදං තදුභයවිනිමුත්තපරිසඞ්කිතං

නාම. එතෙපි නහෙතූ න චිටවති. යං එවං අපරිසඞ්කිතා නං වටවති. සවෙ පන තෙ මනුස්සා:-"කස්මා භගවතා න ගණ්හථා?"ති පුච්ඡිත්වා තමත්ථං සුත්වා නසිදං භගවතා භික්ඛූනං අත්ථාය කතං, අමෙහඤ් අත්තනො අත්ථාය වා රාජයුත්තාදීනං අත්ථාය වා කතං, එවරූපම්පි වා කප්පියමෙව ලභිත්වා භික්ඛූනං අත්ථාය සම්පාදිත''නති වදනති, කප්පති. මතානං පෙතකිච්චත්ථාය මංසලාදීනං වා අත්ථාය කතෙපි එසෙව නයො. යං යං හි භික්ඛූනං යෙව අත්ථාය අකතං, යත්ථ ච නිබ්බෙමතිකො හොති, තං සබ්බං කප්පති.

සවෙ පන එකස්මිං විහාරෙ භික්ඛූනං උදිස්ස කතං හොති, තෙ ච අත්තනො අත්ථාය කතභාවං න ජානන්ති, අඤ්ඤෙ ජානන්ති, යෙ ජානන්ති, තෙසං න වටවති. ඉතරෙසං වටවති. අඤ්ඤෙ න ජානන්ති, තෙයෙව ජානන්ති, තෙසං යෙව න වටවති. අඤ්ඤෙසං වටවති. තෙපි "අමහාකං අත්ථාය කත''නති ජානන්ති, අඤ්ඤෙපි "එතෙසං අත්ථාය කත''නති ජානන්ති, සබ්බෙසම්පි න වටවති. සබ්බෙ න ජානන්ති, සබ්බෙසං වටවති. පඤ්චසු හි සහධම්මිකෙසු යස්ස වා තස්ස වා අත්ථාය උද්දිස්ස කතං සබ්බෙසං න කප්පති.

සවෙ පන කොචි එකං භික්ඛුං උද්දිස්ස පාණං වධිත්වා තස්ස පහතං පූරෙත්වා දෙති, සො චෙ අත්තනො අත්ථාය කතභාවං ජානං යෙව ගහෙත්වා අඤ්ඤස්ස භික්ඛුනො දෙති, සො තස්ස සඞ්ඝස්ස පරිභුඤ්ජති, කස්ස ආපත්තිනි? විඤ්ඤත්තිම්පි අනාපත්ති. යං හි උද්දිස්ස කතං තස්ස අභුත්තතාය අනාපත්ති, ඉතරස්ස අජානනතාය.

කප්පියමංසස්ස හි පටිග්ගහණෙ ආපත්ති නත්ථි. උද්දිස්ස කතඤ්ච අජානිත්වා භුත්තස්ස පච්ඡා ඤත්වා ආපත්ති දෙසනාකිච්චං නාම නත්ථි. අනාපත්තිමංසං පන අජානිත්වා භුඤ්ජන්තො පච්ඡා ඤත්වාපි ආපත්තිං දෙසෙතබ්බා. උද්දිස්සකතං හි ඤත්වා භුඤ්ජන්තොව ආපජ්ජති. අකප්පියමංසං අජානිත්වා භුඤ්ජන්තායෙසාපි ආපත්ති. තයමා ආපත්තිභීරුකෙන රූපං සල්ලක්ඛෙත්වානාපි පුච්ඡිත්වාව මංසං පටිග්ගහෙතබ්බං. "පරිභොගකාලෙ පුච්ඡිත්වා පරිභුඤ්ජිස්සාමී''ති වා ගහෙත්වා පුච්ඡිත්වාව පරිභුඤ්ජිතබ්බං. කස්මා? දුවිඤ්ඤෙය්‍යත්තා. "අච්ඡමංසම්පි සූකරමංස සදිසං හොති. දීපිමංසාදීනි ච මිගමංසාදි සදිසානි. තස්මා පුච්ඡිත්වා ගහණමෙව වත්තන''නති වදනති.

ඉතිපාළිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ
මංසභෙසජ්ජවිනිච්ඡයකථා සමත්තා.

අනාමාසවිනිච්ඡයකථා.

අනාමාසන්ති අපරාමසිතබ්බං. තත්‍රායං විනිච්ඡයෝ:—යස්මා මාතා වා හොතු ධීතා වා ඉත්ථී නාම සබ්බාපි බ්‍රහ්මචරියස්ස පාරිපන්ථිකාව අනාමාසා ච. තස්මා 'අයං මේ මාතා අයං ධීතා අයං භගිනී"ති ගෙහසිතපෙමේන ආමසතෝ හි දුක්කටමේව වුත්තං. ඉමං පන භගවතෝ ආණං අනුස්සරන්තෙන සවෙපි නදීසොතෙන වුය්හමානං මාතරං පස්සති, නෙවනත්ථේන පරාමසිතබ්බා. පණ්ඩිතෙන පන භික්ඛුනා නාවා වා ඵලකං වා කදලික්ඛන්ධෝ වා දරුක්ඛන්ධෝ වා උපසංහරිතබ්බෝ. තස්මිං අසති කාසාවම්පි උපසංහරිත්වා පුරතෝ ඨපෙතබ්බං. "එත්ථ ගණ්හාහී"ති පන න වත්තබ්බා. ගහිතේ "පරික්ඛාරං ඛඩ්ඩාමීති" ඛඩ්ඩෙන්තෙන ගන්තබ්බං. සවෙ භායති, පුරතෝ පුරතෝ ගන්ත්වා "මා භායී"ති සමස්සාසෙතබ්බා. සවෙ මිය්‍යමානා පුත්තස්ස සහසා ඛන්ධෙ වා අභිරුහති හත්ථේ වා ගණ්හාති, න "අපෙහි මහලලිකෙ"ති නිද්ධුනිතබ්බා. ථලං පාපෙතබ්බා. කද්දමලගහාසුපි කූපෙ පතිතාසුපි එසෙව නයෝ. තත්‍රාපි හි යොත්තං වා වත්ථං පක්ඛිපිත්වා හත්ථෙන ගහිතභාවං ඤත්වා උද්ධරිතබ්බා, නත්වෙව ආමසිතබ්බා.

න කෙවලඤ්ච මාතුගාමස්ස සරීරමේව අනාමාසං, නිවාසන පාරුපණම්පි ආභරණභණ්ඩම්පි අන්තමසෝ නිබ්බණ්ඩිපඤ්ච වා තාලපණ්ණමුද්දිකං වා උපාදාය අනාමාසමෙව. තඤ්ච ඛෝ නිවාසන පාරුපණං පිලන්ධනත්ථාය ඨපිතමෙව. සවෙ පන නිවාසනං වා පාරුපණං වා පරිවත්තෙත්වා විවරණත්ථාය පාදමූලෙ ඨපෙති, වට්ටති. ආභරණභණ්ඩෙසු පන සීසපප්පසාදනකදන්තසූචිආදි කප්පිය භණ්ඩං "ඉමං භන්තෙ! තුම්හාකං ගණ්හථා"ති දිය්‍යමානං, සිපාටිකා සූචිආදිඋපකරණත්ථාය ගහෙතබ්බං. සුවණ්ණරජතමුත්තාදිමයං පන අනාමාසමෙව, දිය්‍යමානම්පි න ගහෙතබ්බං.

න කෙවලඤ්ච එතාසං සරීරූපගමෙව අනාමාසං, ඉත්ථිසණ්ඨානෙන කතං කට්ඨරූපම්පි දන්තරූපම්පි අයරූපම්පි ලොහරූපම්පි තිපුරූපම්පි පොත්ථකරූපම්පි සබ්බරතනරූපම්පි අන්තමසෝ පිට්ඨමයරූපම්පි අනාමාසමෙව. පරිභොගත්ථාය පන "ඉදං තුම්හාකං හොතූ"ති ලභිත්වා, ඨපෙත්වා සබ්බරතනමයං, අවසෙසා භින්දිත්වා උපකරණාරහං උපකාරණෙ පරිභොගාරහං පරිභොගෙ උපනෙතුං වට්ටති.

යථා ච ඉත්ථිරූපකා එවං සත්තවිධඤ්ඤම්පි අනාමාසමෙව. තස්මා ඛෙත්තමපේක්ඛන ගවජිතා තත්ථ ජාතකම්පි ධඤ්ඤං ථලං අනාමාසන්තෙන ගන්තබ්බං. සවෙ සරවාරෙ වා අන්තරාමග්ගෙ

වාධඤ්ඤං පසාරිතං හොති, පසෙසන්න ච මඤ්ඤා අත්ථි, න මඤ්ඤෙන්න ගන්තබ්බං. ගමනමඤ්ඤෙ අසති මඤ්ඤං අධිට්ඨාය ගන්තබ්බං. අන්තරඝරෙ ඛඤ්ඤූපධානස්ස උපරි ආසනං පඤ්ඤපෙත්වා දෙන්ති, නිසීදිතුං වට්ටති. භොජ්ජ ආසනසාලාය ඛඤ්ඤං ආකිරන්ති, සචෙ සක්කා හොති, හරාපෙතුං, හරාපෙතබ්බං. නො චෙ එකමන්තං ඛඤ්ඤං අමඤ්ඤෙන්න පීඨකං පඤ්ඤපෙත්වා නිසීදිතබ්බං. සබ්බෙ ඔකාසෙ න හොන්ති, මනුස්සා ඛඤ්ඤමඤ්ඤෙ යෙව පඤ්ඤපෙත්වා දෙන්ති, නිසීදිතබ්බං.

තත්ථ ජාතකානි මුඛමාසාදීනි අපරණ්ණානිපි තාලපණ්ණාදීනි වා එලානි කීළන්නෙන්න න ආමසිතබ්බානි. මනුස්සෙහි රාසිඝ තෙසුපි එසෙව නයො. අරඤ්ඤෙ පන රුක්ඛතො පතිතානි එලානි "අනුපසම්පන්නානං දස්සාමී"ති ගණ්හිතුං වට්ටති.

"මුත්තා මණී වෙළුරියො සංඛො සිලා පවාළං රජතං ජාතරූපං ලොහිතඞ්කා මසාරගල්ල"න්ති ඉමෙසු දසසු රතනෙසු මුත්තා අධොතා විද්ධා යථාජාතාව ආමසිතුං වට්ටති. **සෙසා අනාමාසා**"ති වදන්ති. තං න ගහෙතබ්බං. **මහාපච්චරියං** පන "මුත්තා ධොතාපි අධොතාපි අනාමාසා, භණ්ඩමූලත්ථාය ච සම්පටිච්ඡිතුං න වට්ටති. කුණ්ඩලාභරණස්ස හෙඨාජත්ථාය පන වට්ටති"**ති** වුත්තං, ඨානං යුත්තං.

"අන්තමසො ජාතිඵලිකං උපාදාය සබ්බාපි නීලපීතාදිවණ්ණභෙදා මණී ධොතවිද්ධවට්ටිතා අනාමාසා. යථාජාතා පන ආකරමුත්තා පත්තාදිභණ්ඩමූලත්ථං සම්පටිච්ඡිතුං වට්ටති"ති වුත්තං. තම්පි **මහාපච්චරියං** පටික්ඛිත්තං "පච්චා ඛතා කාච මණී යෙවෙසා වට්ටති"**ති** වුත්තං. වෙළුරියෙපි **මණි**සදිසොව විනිච්ඡයො.

සඞ්ඛා: **ඛමනසඞ්ඛා** ච ධොතවිද්ධා ච රතනම්යෙසා අනාමාසා. පානීයසඞ්ඛා ධොතොපි අධොතොපි ආමාසොව. **සෙසව** අයුජනාදිභෙසජ්ජත්ථාය පි භණ්ඩමූලත්ථාය පි සම්පටිච්ඡිතුං වට්ටති.

සිලා: ධොතවිද්ධා රතනසංයුත්තා මුඛවණ්ණා අනාමාසාව. **සෙසා** සත්ථකනිසංඝනාදිඅත්ථාය ගණ්හිතුං වට්ටති. එත්ථ ච රතනසංයුත්තානි "සුවණ්ණෙන සඞ්ගං යොජෙත්වා පච්චා කතා"**නි** වදන්ති.

පවාළං: ධොතවිද්ධං අනාමාසං **සෙසං** ආමාසව භණ්ඩමූලත්ථව සම්පටිච්ඡිතුං වට්ටති"**නි** වදන්ති. තං න ගහෙතබ්බං. **මහාපච්චරියං** පන "ධොතම්පි අධොතම්පි සබ්බං අනාමාසං ච, න ච සම්පටිච්ඡිතුං වට්ටති"ති වුත්තං. තං යුත්තං.

රජතච ජාතරූපච ඤාතඤණ්ඩිතේ අඤාතඤණ්ඩිකම්පි සඛණ්ඩං බිම්බතෝ සඤ්ඤාය අනාමාසච අනවඛපටිච්ඡජ්ජනීයච. "උත්තරරාජ පුත්තෝ කිර සුවණ්ණවෙණියං කාරෙත්වා මහාපදුමත්ථේරස්ස පෙසෙසි, ථේරෝ "න කප්පතී"ති පටික්ඛිපි.

වෙණියඤරෙ සුවණ්ණපදුමසුවණ්ණබුබ්බුලකාදිනි හොන්ති, එතානිපි අනාමාසානි, "වෙණියඤරනෙ තා පන රූපියඡඩ්ඩකට්ඨානෙ සිතා. තසමා තෙසං කෙළාපිතුං වට්ටතී"ති වුත්තං. කුරුන්දිඤං පන තම්පි පටික්ඛිත්තං. "සුවණ්ණවෙණියෙ කවචරඤෙව හරිතුං වට්ටතී"ති එත්තකමෙව අනුඤඤාතං.

"හාරකූටලොහමපි ජාතරූපගතිකමෙව අනාමාස"න්ති සඛණ්ඩකථාසු වුත්තං. සෙනාසනපරිභොගෙ පන සබ්බා කපියෙයා. තයමා ජාතරූපරජතමයා සබ්බාපි සෙනාසනපරිකඛාරා ආමාසා. භික්ඛුනං ධම්මචිනඝවණ්ණනට්ඨානෙ රතනමණ්ඩපෙ කරොන්ති එළිකඤ්ඤමෙ රතනදණ්ඩපතිමණ්ඩිතෙ. තඤ්ච සබ්බූපකරණානි භික්ඛූනං පටිජඝහිතුං වට්ටන්ති.

"ලොහිතඛකාමාසරඤඤා ඛොතබ්බා අනාමාසා. ඉතරෙ ආමාසා. භණ්ඩමූලඤ්ඤාය ච සම්පටිච්ඡිතුං වට්ටන්ති"ති වුත්තං. මහාසුවඩ්ඩියං පන "ඛොතාපි අඛොතාපි සබ්බසෝ අනාමාසා න ච සම්පටිච්ඡිතුං ඛට්ටන්ති"ති පටික්ඛිත්තං.

සබ්බං ආවුධභණ්ඩං අනාමාසං. භණ්ඩමූලඤ්ඤාය දියමානම්පි න සම්පටිච්ඡිතබ්බං. සත්ථවණිජා නාම න ඛට්ටති. සුඛධනුදණ්ඩෙපි ධනුජියාපි පතොදෙපි අංකුසොපි තොමරොපි අන්තමසො වාසිඵරසු ආදිනිපි ආවුධඤඛපෙන ඤාතානි අනාමාසානි. සචෙ කෙනචි විහාරෙ සත්ති වා තොමරො වා ඨපිතො හොති, විහාරං ජඤඤාතන්ත "හරන්තු"නි. සාමිඤානං පෙසෙතබ්බං. සචෙ න හරන්ති, තං අවඤලෙන්තෙන විහාරෙ පටිජඝහිතබ්බා. යුඛ භූමිඤං පන පතිතං අසිං වා සත්තිං වා තොමරං වා දිසවා පාසාණෙන වා කෙනචි වා අසිං භින්දිත්වා සත්ථඤත්ථාය ගඤෙහතුං වට්ටති. ඉතරානිපි විඝොසෙත්වා කිඤ්චි සත්ථකඤත්ථාය කිඤ්චි ඤාතඤරදණ්ඩාදි අත්ථාය ගඤෙහතුං වට්ටති. "ඉදං ගඤඤත්ථා"ති දියමානං පන "විනාසෙත්වා කපියඤණ්ඩං කරිස්සාමී"ති සබ්බථපි සම්පටිච්ඡිතුං වට්ටති.

මච්ඡජාලපක්ඛිජාලාදිනිපි ඵලඤජාලකාදිනිපි සරපරිත්තාණානිපි සබ්බානි අනාමාසානි. පරිභොගත්ථාය ලබ්භමානෙසු පන ජාලං තාව 'ආසනස්ස වා වෙණියස්ස වා උපරි බන්ධිස්සාමි, ඡත්තං වා වෙඨෙස්සාමි'

සි ගහෙතුං වට්ටති. සරජපරිත්තාණං සබ්බම්පි හණ්ඩමූලත්ථාය සම්ප
ටිච්ඡිතුං වට්ටති. පරූපරෝධනිවාරණං හි එතං න උපරෝධ
කරණති. එලකං "දන්තකඨභාජනං කරිස්සාමී"ති ගහෙතුං
වට්ටති.

චම්මචිනඩානි විණා හෙරි ආදීනි අනාමිසානි. **කුරුන්දියං** පන "හෙරිසඞ්ඛාතොපි විණාසඞ්ඛාතොපි තච්ඡෙත්වා කරම්පි මුඛ වට්ටියං ආරොපිතවම්මම්පි විණාදණ්ඩකොපි සබ්බං ආනාමිස"න්ති වුත්තං. ඔනහිතුං වා ඔනහාපෙතුං වා වාදෙතුං වා වාදාපෙතුං වා න ලබ්භති යෙව. චෙතියඝරෙ පූජං කත්වා මනුස්සෙහි ඡඩ්ඩිතං දිස්වාපි අවා ලෙත්වාව අනන්තරස්සෙව සම්මජ්ජිතබ්බං. "තව වරඡඞ්ඛනකාලෙ පන කච්චරනියාමෙනෙව හරිත්වා එතම්හානං නික්ඛිපිතුං වට්ටති"නි මහාපච්චරියං වුත්තං. භණ්ඩමූලත්ථාය සම්පටිච්ඡිතුම්පි වට්ටති. පරිභොගත්ථාය ලබ්භමානෙසු පන 'විණා දෙණ්ඩකඤ්චි හෙරිපොතකඤ්ච දන්තකඨභාජනං කරිස්සාම්, චම්මං සත්ථකකොසක'න්ති එවං තස්ස තස්ස පරිකප්පස්ස කරණත්ථාය ගහෙත්වා තථා තථා කාතුං වට්ටති.

ඉති පාළිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ
අනාමාසවිනිච්ඡයකථා සමත්තා.

අධිට්ඨානවිකප්පනකථා.

අධිට්ඨානවිකප්පනෙසු පන "අනුජානාමි භික්ඛවෙ තිචීවරං අධිට්ඨාතුං න විකප්පෙතුං. වස්සිකසාටිකං වස්සානං වාතුමාසං අධිට්ඨාතුං, තතො පරං විකප්පෙතුං. නිසීදනං අධිට්ඨාතුං න විකප්පෙතුං. පච්චත්ථරණං අධිට්ඨාතුං න විකප්පෙතුං. කණ්ඩුප්පටිච්ඡාදිං ආබාධා අධිට්ඨාතුං තතො පරං විකප්පෙතුං. මුඛපුඤ්ඡනචොලං අධිට්ඨාතුං න විකප්පෙතුං. පරිඛාරචොලං අධිට්ඨාතුං න විකප්පෙතුං" a නන්ති වචනතො තිචීවරාදිනි තිචීවරාදිනියාමෙනෙව අධිට්ඨහිත්වා පරිභුඤ්ජිතබ්බමෙන "ඉමං සඞ්ඝාටිං අධිට්ඨාමී"ති ආදිනා නාමං වත්වා අධිට්ඨාතබ්බං. විකප්පෙතබ්බන්න පන නාමං අග්ගහෙත්වාව "ඉමං චීවරං තුය්හං විකප්පෙමී"ති වත්වා විකප්පෙතබ්බං.

තත්ථ තිචීවරං අධිට්ඨහන්තෙන රජිත්වා කප්පබින්දුං දත්වා ප්‍රමාණ යුත්තකමෙව අධිට්ඨාතබ්බං. තස්ස ප්‍රමාණං උක්කාසපරිච්ඡෙදෙන සුගතචීවරතො ඌනකං වට්ටති. ලාමකපරිච්ඡෙදෙන සඞ්ඝාටියා උත්තරාසඞ්ගස්ස ච දිඝතො මුට්ඨිපඤ්චකං. තිරියං මුට්ඨිත්තිකාපප

a. මහාවග්ගපාළිචීවරක්ඛන්ධක.

මාණං වට්ටති. අන්තරවාසකෝ දීඝතෝ මුඤ්චිතබ්බෝ. තිරියං විහත්ථොපි වට්ටති. "පාරුපණේනපි හි සක්කා නාභිං පටිච්ඡාදෙතුං"ති වුත්තප්පමාණතෝ පන අතිරෙකඤ්ච ඌනකඤ්ච පරිහරිතබ්බන්ති අධිට්ඨාතබ්බං.

තත්ථ යස්මා වෙ චීවරස්ස අධිට්ඨානා, කායෙන වා අධිට්ඨෙති, වාචාය වා අධිට්ඨෙතී"ති වුත්තං. තස්මා පුරාණසඞ්ඝාටිං "ඉමං සඞ්ඝාටිං පච්චුද්ධරාමී"ති පච්චුද්ධරිත්වා නවං සඞ්ඝාටිං හත්ථෙන ගහෙත්වා ඉමං සඞ්ඝාටිං අධිට්ඨාමී"ති චිත්තෙන ආභොගං කත්වා කායවිකාරං කරොන්තෙන කායෙන අධිට්ඨාතබ්බා. ඉදං කායෙන අධිට්ඨානං. තං යෙන කොනචි සරීරාවයවෙන අඵුසන්තස්ස න වට්ටති.

වාචාය අධිට්ඨන්තෙ පන වචිභෙදං කත්වා වාචාය අධිට්ඨාතබ්බා. තත්ථ දුවිධං අධිට්ඨානං: සභව හත්ථපාසෙ හොති, "ඉමං සඞ්ඝාටිං අධිට්ඨාමී"ති වාචා භින්දිතබ්බා. අථ අඤ්ඤා ගබ්භා වා උපරි පාසාදෙ වා සාමන්තවිහාරෙ වා හොති, ඨපිතට්ඨානං සල්ලක්ඛෙත්වා "එතං සඞ්ඝාටිං අධිට්ඨාමී"ති වාචා භින්දිතබ්බා. එස නයො උත්තරාසඞ්ගෙ අන්තරවාසකෙ ච. නාමමත්තමෙව හි විසෙසො. තස්මා සබ්බානි "සඞ්ඝාටිං උත්තරාසඞ්ගං අන්තරවාසකා"න්ති එවං අඤ්ඤතො නාමෙනෙව අධිට්ඨාතබ්බානි.

සචෙ අධිට්ඨහිත්වා ඨපිතවත්ථෙහි සඞ්ඝාටිආදීනි කරොති, නිසීතෙ රජනෙ ච කපෙ ච "ඉමං පච්චුද්ධරාමී"ති පච්චුද්ධරිත්වා පුන අධිට්ඨාතබ්බානි. අධිට්ඨෙන්ත පන සඞ්ගං මහන්තතරමෙව දුතියපට්ටං වා ඛණ්ඩං වා සංසිබ්බිත්වාන පුන අධිට්ඨාතබ්බං. සමෙ වා බුද්ධෙ වා අධිට්ඨානකිච්චං නත්ථි.

තිච්චීවරං පන පරිකඛාරචොළං අධිට්ඨාතුං වට්ටති? න වට්ටතීති? මහාපදුමත්ථෙරො කිරාහ:-"තිච්චීවරං තිච්චීවරමෙව අධිට්ඨාතබ්බං. සචෙ පරිකඛාරචොළාධිට්ඨානං ලභෙය්‍ය, උත්තරාසඞ්ගාධිට්ඨානපදෙ පරිහාරෙ නිරත්ථකො භවෙය්‍යා"ති. එවං වුත්තෙ කිර අවසෙසා භික්ඛූ ආහංසු:"පරිකඛාරචොළම්පි හත්ථවතාව අධිට්ඨාතබ්බ න්ති වුත්තං. තස්මා වට්ටති. මහාපච්චරියම්පි වුත්තං:-"පරිකඛාරචොළං නාම පාවෙක්කං නිද්දිට්ඨමුඛමෙතං තිච්චීවරං පරිකඛාරචොළ"න්ති අධිට්ඨහිත්වා පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටතී"ති. උත්තරාසඞ්ගාධිට්ඨානපදෙ පන තිච්චීවරං අධිට්ඨහිත්වා පරිහරන්තස්ස පරිහාරො වුත්තොයෙවා"ති. උභතොවිභඞ්ගභාණකො පුණ්ණවාලිකවාසි මහාතිස්සත්ථෙරොපි කිරාහ:-"මයං පුබ්බෙ මහාථෙරානං අසජ්ජමානා අරඤ්ඤවාසිනො භික්ඛූ රුක්ඛ

සුසිරාදිසු චීවරං ඨපෙත්වා පධානං පදහනත්ථාය ගච්ඡන්ති, සාමන්ත විහාරෙ ධම්මසවණත්ථාය ගතානඤ්ච තෙසං සුරියෙ වුට්ඨිතෙ සාමණෙරා වා දහරභික්ඛූ වා පත්තචීවරං ගහෙත්වා ගච්ඡන්ති, තසමා සුඛපරිභොගත්ථා "තිචීවරං පරික්ඛාරවොළ්හං අධිට්ඨාතුං වට්ටතී"ති මහාපච්චරියම්පි වුත්තං:-"පුබ්බෙ ආරඤ්ඤිකා භික්ඛූ අබ්භසීමා යං දූපපරිහාරන්ති තිචීවරං පරික්ඛාරවොළමෙව අධිට්ඨහිත්වා පරිභුඤ්ජිංසූ"ති.

වස්සිකසාටිකා අනතිරිත්තපමාණා නාමං ගහෙත්වා වුත්තන්ත යෙනෙව වත්තබ්බාරොා වස්සිකෙ මාසෙ අධිට්ඨාතබ්බා. තතොා පරං පච්චුද්ධරිත්වා විකප්පෙතබ්බා. වණ්ණභෙදමත්තරත්තාපි වෙසා වට්ටති. මෙ පන න වට්ටන්ති.

නිසීදනං වුත්තානයෙන අධිට්ඨාතබ්බමෙව. තඤ්ච ඛො පමාණ යුත්තං එකමෙව. මෙ න වට්ටන්ති.

පච්චත්ථරණම්පි අධිට්ඨාතබ්බමෙව. තම්පන මහන්තම්පි වට්ටති. එකම්පි වට්ටති. බහූනිපි වට්ටන්ති. නීලම්පි පීතකම්පි සදසම්පි පුප්ඵදසම්පීති සබ්බපකාරං වට්ටති.

කණ්ඩුපටිච්ඡාදි යාව ආබාධා අත්ථි, තාව පමාණිකා අධිට්ඨා තබ්බා. ආබාධ වූපසන්තෙන පච්චුද්ධරිත්වා විකප්පෙතබ්බා. එකාව වට්ටති.

මුඛපුඤ්ඡනචොළකං අධිට්ඨාතබ්බමෙව. යාව එකං ධොවියති, තාව අඤ්ඤං පරිභොගත්ථාය ඉච්ඡිතබ්බන්ති. මෙපි වට්ටන්ති. අපරෙ පන ථෙරා "නිදහනමුඛමෙතං බහූනිපි වට්ටන්ති"ති වදන්ති. පරික්ඛාරචොළෙ ගණනා නත්ථි. යත්තකං ඉච්ඡති, තත්තකං අධිට්ඨාතබ්බමෙව.

එවංකාපි පරියෙසාවණම්පි විකප්පනුපගං පච්ඡිමචීවරප්පමාණං 'පරික්ඛාරවොළ'න්ති අධිට්ඨාතබ්බමෙව. තස්ස පමාණං දීඝතො වෙ විදත්ථියො, තිරියං විදත්ථි, තං පන දීඝතො වඩ්ඪිත්වත්ථප්පමාණං, විත්ථාරතො තතො උපඩ්ඪප්පමාණං හොති. තත්‍රායං පාලි: අනු ජානාමි භික්ඛවෙ ආයාමෙන අට්ඨඟුලං සුගතඞ්ගුලෙන, චතුර ඞ්ගුලවිත්ථතං පච්ඡිමචීවරං විකප්පනුපගන්ති a බහූනි එකතො කත්වා "ඉමානි චීවරානි පරික්ඛාරචොළානි අධිට්ඨාමී"ති අධිට්ඨාතුම්පි වට්ටති යෙව. හෙට්ඨා ජනවකඉමඛ්‍යාතාපිතූනං අත්ථාය ඨපෙන්තස්ස අනධිට්ඨිතෙපි නත්ථි ආපත්ති. මඤ්ඣිමසිඛිපිඨකහිසිබ්බිමෙබාහනං පාවාරෝ කොජවොති එතෙසු පන සෙනාසනපරික්ඛාරත්ථාය දින්නා පච්චත්ථරණෙ ච අධිට්ඨානකිච්චං නත්ථියෙව.

a මහාවගඝපාළිචීවරක්ඛන්ධකා.

සචෙ පන සූතනපවාරිතට්ඨානතො සුත්තං ලභිත්වා සූතන පවාරිතෙනෙව තන්තවායෙන අඤ්ඤත්‍ර වා මූලං දත්වා චීවරං වායාපෙති, වායාපනපච්චයා අනාපත්ති. දසාහාතික්කමණපච්චයා පන ආපත්තිං රක්ඛන්තෙන තික්ඛත්තුපරමතාය චෙතනාය චීවරෙ තන්තෙ සිතං යෙව අධිට්ඨාතබ්බං. දසාහාතික්කමෙන නිට්ඨිතමානං හි නිස්සග්ගියං හවෙය්‍යාති. සූතකාදීහි තන්තං ආරොපාපෙත්වා "තුම්හාකං හත්ථෙන ඉදං චීවරං ගණ්හය්‍යථා"ති නිය්‍යාදිතෙපි එසෙව නයො.

සචෙ තන්තවායො එවං පයොජිතො වා සයං දුක්කාමො වා හුත්වා "අහං භන්තෙ! තුම්හාකං චීවරං අසුකදිවසෙ නාම වායිත්වා ඨපෙස්සාමී"ති වදති, භික්ඛු ච තෙන පරිච්ඡින්නදිවසතො දසාහං අතික්කාමෙති; නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං.

සචෙ පන තන්තවායො "අහං තුම්හාකං චීවරං වායිත්වා සාසනං පෙසෙස්සාමී"ති වත්වා තථෙව කරොති, තෙන පෙසිත භික්ඛු පන තස්ස භික්ඛුනො න ආරොචෙති, අඤ්ඤෙ දිස්වා වා සුත්වා වා "තුම්හාකං භත්ථෙන චීවරං නිට්ඨිත"න්ති ආරොචෙති, එතස්ස ආරොචනං නපපමාණං. යදා පන තෙන පෙසිතො යෙව ආරොචෙති, තස්ස වචනං සුත්වා දිවසතො පට්ඨාය දසාහං අතික්කාමයතො නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං.

සචෙ තන්තවායො "අහං තුම්හාකං චීවරං වායිත්වා කස්සචි හත්ථෙ පහිණිස්සාමී"ති වත්වා තථෙව කරොති, චීවරං ගහෙත්වා ගත භික්ඛු පන අන්තරා පරිවෙණෙ ඨපෙත්වා තස්ස න ආරොචෙති, අඤ්ඤෙ කොචි භණති: "අපි භන්තෙ! අධුනා ආහටං චීවරං සුන්දර"න්ති. "කුහිං ආවුසො! චීවර"න්ති. "ඉත්ථන්නාමස්ස හත්ථෙ පෙසිත"න්ති. එතස්සපි වචනං නපපමාණං. යදා පන සො භික්ඛු චීවරං දෙති, ලද්ධදිවසතො පට්ඨාය දසාහං අතික්කාමයතො නිස්ස ග්ගියං පාචිත්තියඤ්ච.

සචෙ පන වායාපනමූලං අදින්නං හොති, යාව කාකණිකමත්තම්පි අවසිට්ඨං නාව රක්ඛති.

අධිට්ඨිතචීවරං පන පරිභුඤ්ජතො කථං අධිට්ඨානං විජහතීති? අසඤ්ඤස්ස දානෙන, අවජ්ජෙත්වා ගහණෙන, විස්සාසග්ගාහෙන, හීනායාවත්තනෙන, සික්ඛාපච්චක්ඛාණෙන, කාලකිරියාය, ලිඞ්ගපරිවත්තනෙන, පච්චුද්ධරණෙන, ඡිද්දභාවෙනාති ඉමෙහි කාරණෙහි විජහති. තත්‍ර පුරිමෙහි අට්ඨහි සබ්බචීවරානි අධිට්ඨානං විජහන්ති ඡිද්දභාවෙන පන නිච්චීවරස්සෙව සබ්බඅට්ඨකථාසු අධිට්ඨානවිජහනං

වුත්තං. තත්‍රව නඛපිට්ඨිප්පමාණකොන ති දෙඛන. තත්‍ථ නඛපිඨිප්පමාණං කනිට්ඨඞ්ගුලි නඛවසෙන වෙදිතබ්බං. තිදුසුඛව විනිවිඛ තිදුමෙව, තිදුසස හි අබ්භන්තරෙ එකතන්තුවෙපි අවජිනෙනා හොති, රක්ඛති. තත්‍ථ සඞ්ඝාටියා ච උත්තරාසඞ්ගසස ච දීඝන්ත තො විදත්ථිප්පමාණසස තිරියන්තතො අට්ඨඞ්ගුලප්පමාණසස පදෙ සසස ඔරතො තිදුං අධිට්ඨානං භිඳති, අන්තරවාසකසස පන දීඝන්තතො විදත්ථිප්පමාණසස තිරියන්තතා චතුරඞ්ගුලප්පමාණසස පදෙසසස ඔරතො තිදුං අධිට්ඨානං භිඳති, පරතො න භිඳති. තසමා ජාතෙ තිදුෙ තං විවරං අතිරෙකවිවරට්ඨානෙ තිට්ඨති. සූචිකම්මං කත්වා පුන අධිට්ඨාතබ්බං.

යො පන දුබ්බලට්ඨානෙ පඨමං අඟුලං දත්වා පච්ඡා දුබ්බලට්ඨානං ඡින්දිත්වා අපනෙති, අධිට්ඨානං න භිජ්ජති. මණ්ඩලපරිවත්තනෙපි එසෙව නයො. දුපට්ටසස ච එකසමිං පට්ටෙ ඡිදෙ වා ජාතෙ ගලිතෙ වා අධිට්ඨානං න භිජ්ජති. බුද්ධකවිවරං මහන්තං කරොති, මහන්තං වා බුද්ධකං කරොති, අධිට්ඨානං න භිජ්ජති. උභො කොටියො මජ්ඣෙ කරොන්තො සබ්බ පඨමං ඡින්දිත්වා පච්ඡා ඝවෙති, අධිට්ඨානං භිජ්ජති. අථ ඝවෙත්වා ඡින්දති, න භිජ්ජති. රජනෙහි ධොවාපෙත්වා සෙතං කාරාපෙන්තසසපි අධිට්ඨානං අධි ට්ඨානමෙවාති. අයං තාව අධිට්ඨානෙ විනිච්ඡයො.

විකප්පනෙ පන වෙ විකප්පනා:-සම්මුඛාවිකප්පනා ච පරම්මුඛා විකප්පනා ච. කථං සම්මුඛාවිකප්පනා හොති? විවරානං එකබහු භාවං සන්නිහිතාසන්නිහිතභාවඤ්ච ඤත්වා "ඉමං විවරන්ති" වා, "ඉමානි විවරානි"නි වා, "එතං විවර"න්ති වා, "එතානි විවරානි"ති වා, වත්වා "තුය්හං විකප්පෙමී"ති වත්තබ්බං. අයමෙකා සම්මුඛා විකප්පනා. එත්තාවතා නිඛතුං වට්ටති. පරිභුඤ්ජිතුං පන විස්ස ජෙජතුං වා අධිට්ඨාතුං වා න වට්ටති. "මයහං සන්තකං මියහං සන්තකානි පරිභුඤ්ජ වා, විස්සජ්ජෙහි වා, යථාපච්චයං වා කරොහී" ති එවං පන වුත්තෙ පච්චුඛාරො නාම හොති. තතොපභුති පරිභොගාදයොපි වට්ටන්ති.

අපරො නයො: තථෙව විවරානං එකබහුභාවං සන්නිහිතා සන්නිහිතභාවඤ්ච ඤත්වා කයෙසව භික්ඛුනො සන්තිකෙ "ඉමං විවර"න්ති වා "ඉමානි විවරානි"නි වා "එතං විවර"න්ති වා "එතානි විවරානි"යි වා වත්වා පඤ්චසු සහධම්මිකෙසු අඤ්ඤතරස්ස අත්තනා අනිරුච්චිතස්ස යස්ස කස්සචි නාමං ගහෙත්වා "නිස්සස්ස භික්ඛුනො විකප්පෙමී"ති වා "නිස්සාය භික්ඛුනියා සික්ඛමානාය නිස්සස්ස සාම

ණෙරස්ස නිස්සාය සාමණේරියා විකප්පෙමී"ති වා වත්තබ්බං. අයං අපරාපි සම්මුඛා විකප්පනා. එත්තාවතා නිඩ්ඩිතං වට්ටති. පරිභොගාදිසු පන එකම්පි න වට්ටති. තෙන පන භික්ඛුනා "නිස්සස්ස භික්ඛුනො සන්තකං-පෙ-නිස්සාය සාමණේරියා සන්තකං පරිභුඤ්ජ වා විස්සජ්ජෙහි වා යථාපච්චයං වා කරොහී"ති වුත්තෙ පච්චුඩ්ඩරො නාම හොති. තතොපභුති පරිභොගාදයොපි වට්ටන්ති.

කථං පරම්මුඛා විකප්පනා හොති? චිවරාදිං තථේව එකබහුභාවං සන්නිහිතාසන්නිහිතභාවඤ්ච ඤත්වා "ඉමං චිවර"න්ති වා "ඉමානි චිවරානී"ති වා "එතං චිවර"න්ති වා, "එතානි චිවරානී"ති වා වත්වා "තුය්හං විකප්පනත්ථාය දම්මී"ති වත්තබ්බං. තෙනවත්තබ්බං:-"කො තෙ මිත්තා වා, සන්දිට්ඨො වා"ති. තතො ඉතරෙන පුරිමනයෙනෙව "නිස්සෙසා භික්ඛූ"ති වා-පෙ-නිස්සා සාමණේරී"ති වා වත්තබ්බං. පුන තෙන භික්ඛුනා:-"අහං නිස්සස්ස දම්මී"ති වා-පෙ-නිස්සාය සාමණේරියා දම්මී"ති වා වත්තබ්බං. අයං පරම්මුඛා විකප්පනා. එත්තාවතා නිඩ්ඩිතං වට්ටති. පරිභොගාදිසු පන එකම්පි න වට්ටති. තෙන පන භික්ඛුනා දුතියාපරම්මුඛා විකප්පනාය වුත්තනයෙනෙව "ඉත්ථන්නාමස්ස සන්තකං පරිභුඤ්ජ වා විස්සජ්ජෙහි වා යථාපච්චයං වා කරොහී"ති වුත්තෙ පච්චුඩ්ඩරො නාම හොති, තතොපභුති පරිභොගාදයොපි වට්ටන්ති.

ඒතෙසං විකප්පනානං කිං නානාකරණං? සම්මුඛා විකප්පනාය යං විකප්පෙති පත්තං වා පච්චුඩ්ඩරාපෙති. පරම්මුඛා විකප්පනාය පරෙනෙව විකප්පාපෙති පරෙනෙව පච්චුඩ්ඩරාපෙති. ඉදමෙත්ථ නානාකරණං.

සචෙ පන යස්ස විකප්පෙති, සො පඤ්ඤත්තිං කොවිදෝ න හොති, න ජානාති පච්චුඩ්ඩරිතුං. තං චිවරං ගහෙත්වා අඤ්ඤස්ස ව්‍යත්තස්ස සන්තිකං ගන්ත්වා පුන විකප්පෙත්වා පරෙන පච්චුඩ්ඩරාපෙතබ්බං. විකප්පිතවිකප්පනා නාමෙසා වට්ටති. එවං තාව චිවරෙ අධිඨානවිකප්පනානයො වෙදිතබ්බො.

පත්තෙ පන අයං නයෝ:-පත්තං අධිඨහන්තෙන උක්කට්ඨමජ්ඣිමොමකානං අඤ්ඤතරො පමාණයුත්තොව අධිට්ඨාතබ්බො. තස්ස පමාණං:-අධිට්ඨාලභනඤ්චාදනං ගණ්හාතී ති අදින්නා නයෙන පාලියං වුත්තං. තත්‍රාය විනිච්ඡයෝ:-අනුපහතපුරාණසාලිතණ්ඩුලානං සුකොට්ටිතපරිසුද්ධානං වෙ මගධනාළියා ගහෙත්වා තෙහි තණ්ඩුලෙහි අනුත්තණ්ඩුලමකිලිත්තමපිඛිතං සුවිසදං කුන්දමකුළ

රාසිසදිසං අවස්සාවිකොදනං පචිත්වා නිරවසෙසං පත්තෙ පක්ඛිපිත්වා තස්ස ඔදනස්ස චතුත්ථභාගපමාණෙ නාතිඝනෙ නාතිතනුකෙ හත්ථභාරියෙ සබ්බසම්භාරසම්භතෙ මුග්ගසූපෙ පක්ඛිපිතබ්බා. තතො ආලොපස්ස ආලොපස්ස අනුරූපං යාව චරිමාලොපපමාණකං මච්ඡමංසාදි බ්‍යඤ්ජනඤ්ච පක්ඛිපිතබ්බං. සපිතෙලතක්කරසකඤ්ජිකාදීනි පන ගණනූපගානි න හොන්ති. තානි හි ඔදනගතිකානි, නෙව භාජෙතුං න වඩ්ඪෙතුං සක්කොන්ති. එවමෙතං සබ්බම්පි පක්ඛිත්තං සචෙ පත්තස්ස මුඛවට්ටියා හෙට්ඨිම රාජිසමං තිට්ඨති. සුත්තෙන වා හීරෙණ වා ඡින්දන්තස්ස සුත්තස්ස වා හීරස්ස වා හෙට්ඨිමන්තං ඵුසති, අයං උක්කට්ඨො නාම පත්තො. සචෙ තං රාජිං අතික්කම්ම ඨපිකතං තිට්ඨති, අයං උක්කට්ඨො මජ්ඣිමො නාම පත්තො. සචෙ තං රාජිං න සම්පාපුණාති, අන්තොගතමෙව හොති, අයං උක්කට්ඨූක්කට්ඨො නාම පත්තො. උක්කට්ඨතො උපඩ්ඪපමාණෙ මජ්ඣිමෙ. මජ්ඣිමතො උපඩ්ඪපමාණෙ ඔමකෙ. තසමා සචෙ මගධනාළියා නාළිකොදනාදිසබ්බම්පි පක්ඛිත්තං හෙට්ඨිමරාජිසමං තිට්ඨති, අයං මජ්ඣිමොත්ත නාම පත්තො. සචෙ තං රාජිං අතික්කම්ම ඨපිකතං තිට්ඨති, අයං මජ්ඣිමොමකො නාම පත්තො. සචෙ තං රාජිං න සම්පාපුණාති, අන්තොගතමෙව හොති, අයං මජ්ඣිමූක්කට්ඨො නාම පත්තො. සචෙ මගධනාළියා උපඩ්ඪනාළිකොදනාදිසබ්බම්පි පක්ඛිත්තං හෙට්ඨිමරාජිසමං තිට්ඨති, අයං ඔමකො නාම පත්තො. සචෙ තං රාජිං අතික්කම්ම ඨපිකතං තිට්ඨති, අයං ඔමකොමකො නාම පත්තො. සචෙ තං රාජිං න සම්පාපුණාති, අන්තොගතමෙව හොති, අයං ඔමකූක්කට්ඨො නාම පත්තො. එවමෙතෙ නව පත්තා. තෙසු චෙ අපත්තා: උක්කට්ඨූක්කට්ඨො ච ඔමකොමකො ච. තයිමෙ එතෙ භාජනපරිභොගෙන පරිභුඤ්ජිතබ්බා. තෙ නෙව අධිට්ඨානූපගා, න විකප්පනූපගා. ඉතරෙ පන සත්ත අධිට්ඨහිත්වා වා විකප්පෙත්වා වා පරිභුඤ්ජිතබ්බා.

පමාණයුත්තානමපි එතෙසං අධිට්ඨානවිකප්පනූපගතානං එවං වෙදිතබ්බං:-අයොපත්තො පඤ්චහි පාකෙහි, මත්තිකා පත්තො තීහි පාකෙහි පත්තෙකා අධිට්ඨානූපගා. උභොපි යං මූලං දාතබ්බං තස්මිං දිනෙනයෙව. සචෙ එකොපි පාකො ඌනො හොති, කාකණිකමත්තම්පි වා මූලං අදිනන්නං න අධිට්ඨානූපගො. සචෙ පභාතසාමිකො වදති "යදා තුම්හාකං මූලා භවිස්සති, තදා දස්සථ, අධිට්ඨහිත්වා පරිභුඤ්ජථා"ති. නෙව අධිට්ඨානූපගො හොති. පාකස්ස

හි උභතොභාගා පත්තසඞ්ඛා න ගච්ඡන්ති, මූලස්ස සකලස්ස වා එක දෙසස්ස වා අදිස්සනත්තා සඤ්ඤාවං න උපෙන්ති, අසඤ්ඤසෙසව සණ්ඨානතො හොන්ති, තස්මා පාකෙ ව මූලෙ ව නිට්ඨිතෙයෙව අධිට්ඨා නූපගො හොති. යො අධිට්ඨානූපගො යෙව විකප්පනූපගො. සො හත්ථා ආනතොපි අනානතොපි අධිට්ඨාතබ්බා, විකප්පෙප තබ්බා.

යදි හි පත්තකාරකො මූලං ලභිත්වා සයං වා දාතුකාමො හුත්වා "අහං භන්තෙ! තුම්හාකං පත්තං කත්වා අස්සකදිවසෙ නාම පච්චා පෙස්සාමී"ති වදති, භික්ඛු ච තෙන පරිච්ඡින්නදිවසතො පඨාය දසාහං අතික්කාමෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. සචෙ පන පත්ත කාරකො "අහං තුම්හාකං පත්තං කත්වා පච්චා සාසනං පෙසෙ සාමී"ති වත්වා තථෙව කරොති, තෙන පෙසිතභික්ඛු පන තස්ස භික්ඛුනො න ආරොචෙති, අඤ්ඤෙ දිස්වා වා සුත්වා වා "තුම්හාකං භන්තෙ! පත්තො නිට්ඨිතො"ති අරොචෙති, එතස්ස ආරොචනං නපපමාණං. යදා පන තෙන පෙසිතොයෙව ආරොචෙති, තස්ස වචනං සුතදිවසතො පට්ඨාය දසාහං අතික්කාමයතො නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං.

සචෙ පන පත්තකාරකො "අහං තුම්හාකං පත්තං කත්වා පච්චා සාසච්චි හත්ථෙ පහිණිස්සාමී"ති වත්වා තථෙව කරොති, පත්තං ගහෙත්වා ආනතභික්ඛු පන අත්තනො පරිවෙණෙ ඨපෙත්වා තස්ස න ආරොචෙති, අඤ්ඤෙ කොචි හණති "අපි භන්තෙ! අඩ්ඪ නාහතො පත්තො සුන්දරො"ති. "කුහිං ආවුසො! පත්තො"ති. ඉත්ථන්නාමස්ස හත්ථෙ පෙසිතො"ති. එතස්සපි වචනං නපපමාණං. "යදා පන සො භික්ඛු පත්තං දෙති, ලද්ධදිවසතො පට්ඨාය දසාහං අතික්කාමයතො නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. තස්මා දසාහං අනතික්කා මිත්වා අධිට්ඨාතබ්බා, විකප්පෙතබ්බා වා.

හත්ථෙ වෙ පත්තස්ස අධිට්ඨානං:-කායෙන වා අධිට්ඨාති, වාචාය වා අධිට්ඨාති. තෙසං වසෙන අධිට්ඨානුපගෙන "ඉමං පත්තං පච්චුද්ධරාමී"ති වා "එතං පත්තං පච්චුද්ධරාමී"ති වා වත්වා එවං සම්මුඛෙ වා පරම්මුඛෙ වා සිතං පුරාණපත්තං පච්චුද්ධරිත්වා අඤ්ඤ යස්ස වා දත්වා නවං පත්තං යත්ථ කත්ථචි සිතං හත්ථෙන පරාමසිත්වා "ඉමං පත්තං අධිට්ඨාමී"ති චිත්තෙන ආභොගං කත්වා කායවිකා රං කරොන්තෙන කායෙන වා අධිට්ඨාතබ්බා. වචිභෙදං කත්වා වාචාය වා අධිට්ඨාතබ්බා. තත්‍ර දුච්චිඨං අධිට්ඨානං:-යෙ හත්ථෙ පාසෙ හොති, "ඉමං පත්තං අධිට්ඨාමී"ති වාචා භින්දිතබ්බා. අථ

අන්තොගබ්භෙ වා උපරි පාසාදෙ වා සාමන්තවිහාරෙ වා හොති, ඨපිතට්ඨානං සල්ලක්ඛෙත්වා "එතං පත්තං අධිට්ඨාමී"ති වාචා භින්දිතබ්බා.

අධිට්ඨහන්තෙන පන එකකෙන අධිට්ඨාතුම්පි වට්ටති. අඤ්ඤස්ස සන්තිකෙ අධිට්ඨාතුම්පි වට්ටති. අඤ්ඤස්ස සන්තිකෙ අයමාති සංසෝ:-සචස්ස "අධිට්ඨිතො තු ඛො මෙ නො"ති විමති උප්පජ්ජති, ඉතරෝ සාරෙත්වා විමතිං ඡින්දිස්සති.

සචෙ නොවි දුප්පඤ්ඤතාය ලභිත්වා සම්බ්‍රූ අභාජනභාවං පරිහාපෙතුකාමා හොති, න සබ්බෙ අධිට්ඨාතබ්බා. එකං පත්තං අධිට්ඨාය පුනදිවසෙ තං පච්චුද්ධරිත්වා අඤ්ඤෙ අධිට්ඨාතබ්බා. එතෙන උපායෙන වස්සසතම්පි පරිහරිතුං සක්කා.

එවං අප්පමත්තස්ස සියා අධිට්ඨාන විජහනන්ති? සිඛී. සචෙහි සයං පත්තං අඤ්ඤස්ස දෙති, විබ්භමති වා, සික්ඛං වා පච්චක්ඛාති, කාලං වා කරොති, ලිඞ්ගං වාස්ස පරිවත්තති, පච්චුද්ධරති වා, පත්තෙ වා ඡිද්දං හොති, අධිට්ඨානං විජහති. වුත්තඤ්හෙතං:-

"දිට්ඨවිබ්භන්තපච්චක්ඛකාලකිරියකතෙන ච,
ලිඞ්ගපච්චුද්ධරා වෙව ඡිද්දෙන භවති සත්තම"න්ති.

චොරග්ගහණවිස්සාසගාහෙසුපි විජහතියෙව. කිත්තකෙන ඡිද්දෙන අධිට්ඨානං භිජ්ජති? යෙන කඩ්ඪුසික්ඛං නික්ඛමති වෙව පවිසති ච, ඉදං හි සත්තන්නං ධඤ්ඤානං ලාමක ධඤ්ඤසික්ඛං; තස්මිං අග්ගඵලෙනන වා ආණියා වා පටිප්පකතිකෙ කතෙ දස්සාභබ්භන්තරෙ පුන අධිට්ඨාතබ්බා. අයං තාවෙත්ථ අධිට්ඨානෙ විනිච්ඡයො.

විකප්පනෙ පන වෙ විකප්පනා:-සම්මුඛා විකප්පනා ච පරම්මුඛා විකප්පනා ච. කථං සම්මුඛා විකප්පනා හොති? පත්තානං එකබහුභාවං සන්නිහිතාසන්නිහිතභාවඤ්ච ඤත්වා "ඉමං පත්ත"න්ති වා "ඉමෙ පත්තෙ"ති වා, "එතෙ පත්තෙ"ති වා වත්වා "තුය්හං විකප්පෙමී"ති වත්තබ්බං. අයමෙකා සම්මුඛා විකප්පනා. එත්තාවතා නිඃඛිලං වට්ටති. පරිභුඤ්ජිතුං පන විස්සජ්ජෙතුං වා අධිට්ඨාතුං වා න වට්ටති. මයා පන සන්තකං පරිභුඤ්ජ වා, විස්සජ්ජෙහි වා, යථාපච්චයං වා කරොහී"ති එවං පන වුත්තෙන පච්චුද්ධාරො නාම හොති. තස්සොපභුති පරිභොගාදයොපි වට්ටන්ති.

අපරෝ නයෝ:-තත්ථෙව පත්තානං එකබහුභාවං සන්නිහිතාසන්නිහිතභාවඤ්ච ඤත්වා තස්සෙව භික්ඛුනො සන්තිකෙ "ඉමං පත්ත"න්ති වා "ඉමෙ පත්තෙ"ති වා "එතං පත්ත"න්ති වා "එතෙ

පත්තෙන"ති වා වත්වා පඤ්චසු සහධම්මිකෙසු අඤ්ඤතරස්ස අත්තනෝ අභිරුචිතස්ස යස්ස කස්සචි නාමං ගහෙත්වා "තිස්සස්ස භික්ඛුනෝ විකප්පෙමී"ති වා "තිස්සාය භික්ඛුනියා සික්ඛමානාය සාමණේරස්ස තිස්සාය සාමණේරියා විකප්පෙමී"ති වා වත්තබ්බං. අයං අපරාපි සම්මුඛා විකප්පනා. එත්තාවතා නිඛේතුං වට්ටති. පරිභොගාදිසු පන එකම්පි න වට්ටති. තෙන පන භික්ඛුනා "තිස්සස්ස භික්ඛුනෝ සන්තකං-පෙ-තිස්සාය සාමණේරියා සන්තකං පරිභුඤ්ජ වා විස්සජ්ජේහි වා යථාපච්චයං වා කරොහී"හි වුත්තෙන පච්චුඩාරෝ නාම හොති. තතොපභුති පරිභොගාදයොපි වට්ටන්ති.

කථං පරම්මුඛා විකප්පනා හොති? පත්තානං තථෙව එකබහුභාවං සඤ්ඤාහිතාසන්නිහිතභාවඤ්ච ඤත්වා "ඉමං පත්තං"න්ති වා "ඉමෙ පත්තෙ"ති වා "එතං පත්තං"න්ති වා, "එතෙ පත්තෙ"ති වා වත්වා 'තුය්හං විඤ්ඤාපනත්ථාය දමී"ති වත්තබ්බං. තෙන වත්තබ්බා "කො තෙ මිත්තො වා සන්දිට්ඨො වා"ති හත්ථෙ ඉතරෙන පුරිමනයෙන-"තිස්සෙ භික්ඛු"ති වා-පෙ-තිස්සෙ සාමණේරී'ති වා වත්තබ්බං. පුන තෙන භික්ඛුනා "අහං තිස්සස්ස භික්ඛුනෝ දම්මී"ති-පෙ-තිස්සාය සාමණේරියා දම්මී"ති වා වත්තබ්බං. අයං පරම්මුඛා විකප්පනා. එත්තාවතා නිඛේතුං වට්ටති. පරිභොගාදිසු පන එකම්පි න වට්ටති. තෙන පන භික්ඛුනා දුතියසම්මුඛා විකප්පනාය වුත්තනයෙනෙව "ඉට්ඨනාමස්ස සන්තකං පරිභුඤ්ජ වා විස්සජ්ජේහි වා යථාපච්චයං වා කරොහී"ති. වුත්තෙ පච්චුඩාරෝ නාම හොති. තතොපභුති පරිභොගාදයොපි වට්ටන්ති. අයං විකප්පනෙ නයො.

එවං අධිට්ඨිතා විකප්පිතා ච පරිභුඤ්ජන්තෙන පත්තෙ කිතෙන කිං කාතබ්බන්ති? යස්ස පත්තෙ රාජී මුඛවට්ටිතො හෙට්ඨා මඞ්ගුලපමාණා න හොති, තෙන න කිඤ්චි කාතබ්බං. යස්ස පන තාදිසා එකාපි රාජී හොති, තෙන තස්සා රාජියා හෙට්ඨිමපරියන්තෙන පත්තවෙධකෙන විජ්ඣිත්වා සුත්තරජ්ජුකමකචිරජ්ජුකාදීහි වා නිපුසුත්තකෙන වා බන්ධිත්වා තං බන්ධනං ආමිසස්ස අලග්ගනත්ථං නිප්පටිවෙන වා කෙනචි බන්ධිතුලසෙන වා පටිච්ඡාදෙතබ්බං. සො ච පත්තෙ අධිට්ඨහිත්වා පරිභුඤ්ජිතබ්බො. සුබ්බං වා ජිද්දං කත්වා බන්ධිතබ්බං. සුද්ධෙහි පන මධුකසිට්ඨකාලාබුසජ්ජරසාදීහි බන්ධිතුං න වට්ටති. ඵාණිතං කාපෙත්වා පාසාණචුණ්ණෙන බන්ධිතුං වට්ටති. මුඛවට්ටිසමීපෙ පන පත්තවෙධකෙන විජ්ඣිතමත්තෙ කපාලස්ස බහලත්තා භිජ්ජති. තස්මා හෙට්ඨා විජ්ඣිතබ්බා.

යස්ස පන වෙ රාජියො එකා යෙව වා චතුරඞ්ගුලා, තස්ස වෙ බන්ධනානි දුතබ්බානි. යස්ස තිස්සො එකායෙව වා ඡළඞ්ගුලා, තස්ස තීණි. යස්ස චතස්සො එකායෙව වා අට්ඨඞ්ගුලා, තස්ස චත්තාරි. යස්ස පඤ්ච එකායෙව වා දසඞ්ගුලා, සො බඩ්ඩොපි අබඩ්ඩොපි අපතෙනා යෙව. අඤ්ඤෙ විඤ්ඤුපෙතබ්බා. එසතාව මත්තිකාපතෙන විනිවිජ්ඣයො.

අයොපතෙන පන සවෙපි පඤ්ච වා අතිරෙකානි වා ජිදුනි හොන්ති, තානි ච අයචුණ්ණෙන වා ආණියා වා ලොහමණ්ඩල කෙන වා බන්ධානි මට්ඨානි හොන්ති, සෙවව පතෙනා පරිභුඤ්ජිතබ්බා. අඤ්ඤෙ න විඤ්ඤුපෙතබ්බා.

අථ පන එකම්පි ජිදුං මහන්තං හොති, ලොහමණ්ඩලකෙන බඩ්ඩපි මට්ඨං න හොති, පතෙන ආමිසං ලගතී, ඒකපටියො හොති, අයං අපතෙනා. අඤ්ඤෙ විඤ්ඤුපෙතබ්බා. විඤ්ඤුපෙනෙන ච සඞ්ඝවසෙන පවාරිතට්ඨානෙ පඤ්චබන්ධනෙනෙව පතෙන අඤ්ඤං පත්තං විඤ්ඤුපෙතුං වට්ටති. පුග්ගලවසෙන පන පවාරිතට්ඨානෙ උණ්ණපඤ්චබන්ධනෙනාපි වට්ටති.

පත්තං ලභිත්වා පරිභුඤ්ජනෙන ච යාගුරන්ධනරජනපචනාදි අපරිහොනෙන න පරිභුඤ්ජිතබ්බා. අන්තරාමග්ගෙ පන ව්‍යාධිම්හි උප්පන්නෙ අඤ්ඤස්මිං භාජනෙ අසති මත්තිකාය ලිම්පිත්වා යාගුං වා පචිතුං උදකං වා තාපෙතුං වට්ටති. මඤ්චපීඨත්තනාග දන්තකාදිකෙ අදෙසෙපි න නික්ඛිපිතබ්බා. පත්තස්ස හි නික්ඛිපනදෙසො අනුජානාමි භික්ඛවෙ ඉධාරකන්ති a ආදිනා නයෙන බන්ධකෙ වුත්තොයෙව.

ඉති පාලිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ
අධිට්ඨානවිකප්පනවිනිච්ඡයකථා සමත්තා.

චීවරච්ඡඩ්ඩනකථා.

චීවරෙන විනා වාසොති තිචීවරාධිට්ඨානෙන අධිට්ඨිතානං තිණ්ණං චීවරානං අඤ්ඤතරෙන විප්පවාසො. එවං අධිට්ඨිතෙසු හි තීසු චීවරෙසු එකෙනපි විනා වසිතුං න වට්ටති. සහඅරුණුග්ගමනා චීවරං නිස්සග්ගියං හොති. තයමා අරුණුග්ගමනසමයෙ චීවරං අඩ්ඩතෙය්‍යරතනපමාණෙ භූමිභාගෙ කත්වා වසිතබ්බං.

ගාමනිවෙසනඋදෙසිතඅට්ඨමාලපාසාදහම්මියනාවාසඡඩ්ඩෙතබ්බ ඛෙත්තඛලකරණආරාමවිහාරරුක්ඛමූලඅජ්ඣොකාසෙසු පන අයං විසෙසො:-සචෙ එකස්ස රඤ්ඤො හොජකස්ස වා සන්තකො ගාමො

a. චුල්ලවග්ගපාලිබුද්ධකවත්තඛන්ධක.

හොති, යෙන කෙනචි පාඨාදේන වා වචියා වා පරිඛාය වා පරිඛිත්තෙනා ච එවරූපෙ ගාමෙ චිවරං නිකඛිපිත්වා ගාමබහන්තරෙ යත්ථ කත්ථචි ඨාරූචිතඨානෙ අරුණං උඨාපෙතුං වට්ටති. සචෙ පන අපරිකඛිත්තනා හොති, එවරූපෙ ගාමෙ යසමිං ඝරෙ චිවරං නිකඛිත්තං, තසමිං වත්ථබ්බං. තස්ස වා ඝරස්ස හත්ථපාසෙ සමන්තා අඩ්ඪතෙය්‍යරතනබහන්තරෙ වසිතබ්බං. තං පමාණං අතික්කමිත්වා සචෙපි ඉද්ධිමා භික්ඛු ආකාසෙ අරුණං උඨාපෙති, චිවරං නිස්සඛියමෙව හොති. සචෙ නානාරාජූනං භොජකානං වා ගාමෝ හොති, වෙසාලිකුසිනාරාදිසදිසෝ පරිකඛිත්තනා ච. එවරූපෙ ගාමෙ යසමිං ඝරෙ චිවරං නිකඛිත්තං, තත්ථ වා වත්ථබ්බං. තත්ථ සද්ධසඛ්ඛවවනෙන ජනසඛ්ඛාධෙන වා වසිතුං අසක්කොනෙන සභායෙ වා වත්ථබ්බං, නගරවාරමූලෙ වා. තත්‍රාපි වසිතුං අසක්කොනෙන යත්ථ කත්ථචි ඵාසුකට්ඨානෙ වසිත්වා අඤ්ඤා අරුණෙ ආගමම තෙසං යෙව සභායෙ නගරවාරමූලානං හත්ථපාසෙ වසිතබ්බං. ඝරස්ස පන චිවරස්ස වා හත්ථපාසෙ වඨතබ්බමෙව නත්ථි. සචෙ ඝරෙ අඤ්ඤෙ වා "සභායෙ ඨපෙස්සාමී"ති සභායං ඉච්ඡනෙනා හත්ථං පසාරෙත්වා "හන්දිමං චිවරං ඨපෙහී"ති එවං නිකෙකප සුඛෙ හත්ථපාසගනෙ කිසමිංචි ආපණෙ චිවරං නිකඛිපති, තෙන පුරිමනයෙනෙව සභායෙ වා වත්ථබ්බං, වාරඵූලෙ වා, තෙසං හත්ථපාසෙ වා වසිතබ්බං. සචෙ නගරස්ස බහූනි වාරානි හොන්ති, බහූනි ච සභායානි, සබ්බත්ථ වසිතුං න වට්ටති. යස්සා පන චීවියා චිවරං ඨපිතං යං තස්සා සම්මුඛඨානෙ සභායඤ්ච වාරඤ්ච, තස්ස සභායස්ස ච වාරස්ස ච හත්ථපාසෙ වසිතබ්බං, එවං හි සති සකඤා චිවරස්ස පවත්තිං ජානිතුං, සභායං පන ගච්ඡනෙනෙන යස්ස ආපණිකස්ස හත්ථෙ නිකඛිත්තං, සචෙ සො තං චිවරං අනිහරිත්වා ඝරෙ නිකඛිපති, චීවිහත්ථපාසො න රක්ඛති. ඝරස්ස හත්ථපාසෙ වත්ථබ්බං. සචෙ මහන්තං ඝරං හොති, චෙ චීවියෝ එරිත්වා ඨිතං, පුරතෝ වා පච්ඡතෝ වා හත්ථපාසෙ යෙව අරුණං උඨාපෙතබ්බං. සභායෙ නිකඛිපිත්වා පන සභායෙ වා තස්ස සම්මුඛෙ නගරවාර මූලෙ වා තෙසං යෙව හත්ථපාසෙ වා අරුණං උඨාපෙතබ්බං. සචෙ පන ගාමෝ අපරිකඛිත්තනා හොති, යසමිං ඝරෙ චිවරං නිකඛිත්තං, තසමිං ඝරෙ තස්ස ඝරස්ස වා හත්ථපාසෙ වත්ථබ්බං.

සචෙ එකකුලස්සත්තකං නිවෙසනං හොති. පරිකඛිත්තං ච නානාගබ්භං නානාඔවරකං, අන්තොනිවෙසනෙ චීවරං නිකඛිපිත්වා අන්තොනිවෙසනෙ වත්ථබ්බං. සචෙ අපරිකඛිත්තං, යසමිං ගබ්භෙ චීවරං නිකඛිත්තං හොති, තසමිං ගබ්භෙ වත්ථබ්බං. ගබ්භස්ස

හත්ථපාසෙ වා. සචෙ නානාකුලස්ස නිවෙසනං හොති පරිකම්මකතසඤ්ඤි නානාගබ්භං නානාඔවරකං, යස්මිං ගබ්භෙ චීවරං නික්ඛිත්තං හොති, තස්මිං ගබ්භෙ වත්ථබ්බං, සබ්බන්තං සාධාරණෙ ඝරවාරමූලෙ වා, ගබ්භස්ස ඝරවාරමූලස්ස වා හත්ථපාසෙ. සචෙ අපරිකම්මකතං හොති, යස්මිං ගබ්භෙ චීවරං නික්ඛිත්තං තස්මිං ගබ්භෙ වත්ථබ්බං, ගබ්භස්ස වා හත්ථපාසෙ.

උද්දෙසිතඅට්ඨමූලපාසාදභිත්තියෙසුපි නිවෙසනෙ වුත්තනයෙනෙව විනිච්ඡයො වෙදිතබ්බො.

සචෙ එකකුලස්ස නාවා හොති, අඤ්ඤානාවායං චීවරං නික්ඛිපිත්වා අඤ්ඤානාවායං වත්ථබ්බං. සචෙ නානාකුලස්ස නාවා හොති. නානාගබ්භා නානාඔවරකා, යස්මිං ඔවරකෙ චීවරං නික්ඛිත්තං හොති, තස්මිං ඔවරකෙ වත්ථබ්බං, ඔවරකස්ස හත්ථපාසෙ වා.

සචෙ එකකුලස්ස සත්ථො හොති, තස්මිං සත්ථෙ චීවරං නික්ඛිපිත්වා පුරතො වා පච්ඡතො වා සත්තබ්භන්තරා න විජහිතබ්බා, පස්සතො අබ්භන්තරං න විජහිතබ්බං. එකං අබ්භන්තරං අට්ඨීසති හත්ථං හොති. සචෙ නානාකුලස්ස සත්ථො හොති, සත්ථෙ චීවරං නික්ඛිපිත්වා චීවරට්ඨෙ හත්ථපාසෙ වසිතබ්බං, සචෙ සත්ථො ගච්ඡන්තො ගාමං වා නදිං වා පරියාදියිත්වා යාති, අන්තොපවිට්ඨෙන සඞ්ඝෙන එකාබද්ධො හුත්වා ඔරඤ්ච පාරඤ්ච එරිත්වා ඨිතො හොති, සත්ථපරිහාරො ලබ්භති. අථ ගාමෙ වා නදියා වා පරියාපන්නො හොති, ගාමපරිහාරො වෙව නදීපරිහාරො ච ලබ්භති. සචෙ විහාරසීමං අතික්කාමෙන්තා තිට්ඨති, අන්තොසීමාය ච චීවරං හොති, විහාරං ගන්ත්වා වසිතබ්බං. සචෙ බහිසීමාය චීවරං හොති, සත්ථසමීපෙ යෙව වසිතබ්බං. සචෙ ච්ඡින්නෙනා සත්ථො සකටෙ වා භණ්ඩෙ ගොණෙ වා නදෙ අන්තොරුම්භජ්ජති, යස්මිං කොට්ඨාසෙ චීවරං, තත්ථ වසිතබ්බං.

සචෙ එකකුලස්ස ඛෙත්තං හොති පරිකම්මකතඤ්ච, අඤ්ඤා ඛෙත්තෙ චීවරං නික්ඛිපිත්වා අඤ්ඤාඛෙත්තෙ වත්ථබ්බං, සචෙ අපරිකම්මකතං හොති, චීවරස්ස හත්ථපාසෙ වසිතබ්බං. සචෙ නානාකුලස්ස ඛෙත්තං හොති පරිකම්මකතඤ්ච, අඤ්ඤාඛෙත්තෙ චීවරං නික්ඛිපිත්වා වාරමූලෙ වත්ථබ්බං, වාරමූලස්ස හත්ථපාසෙ වා. සචෙ අපරිකම්මකතං හොති, චීවරස්ස හත්ථපාසෙ වසිතබ්බං.

සචෙ එකකුලස්ස ධඤ්ඤකරණං හොති පරිකම්මකතඤ්ච, අඤ්ඤා ධඤ්ඤකරණෙ චීවරං නික්ඛිපිත්වා අඤ්ඤාධඤ්ඤකරණෙ වත්ථබ්බං. සචෙ අපරිකම්මකතං හොති, චීවරස්ස හත්ථපාසෙ වසිතබ්බං. සචෙ නානාකුලස්ස ධඤ්ඤකරණං හොති පරිකම්මකතඤ්ච, අඤ්ඤා

ඛණ්ඩඛණ්ඩකරණේ චීවරං නික්කිපිත්වා මාරමූලේ වා වට්ටබ්බං, මාරමූලස්ස වා හත්ථපාසෙ. සචෙ අපරික්ඛිත්තං හොති, චීවරස්ස හත්ථපාසෙ වසිතබ්බං.

පුප්ඵාරාමඵලාරාමෙසුපි ඛෙත්තෙ වුත්තනයෙනෙව නිද්දේසයෝ වෙදිතබ්බෝ. සචෙ එකකුලස්ස විහාරෝ හොති, පරික්ඛිත්තෝ ච, අඤ්ඤොවිහාරෙ චීවරං නික්කිපිත්වා අඤ්ඤොවිහාරෙ වට්ටබ්බං. සචෙ අපරික්ඛිත්තෝ හොති, යස්මිං විහාරෙ චීවරං නික්කිත්තං තස්මිං වට්ටබ්බං, තස්ස වා හත්ථපාසෙ.

සචෙ එකකුලස්ස රුක්ඛමූලං හොති, යං මඤ්ඤන්තිකෙ කාලෙ සමන්නා ඡායා එරති, අඤ්ඤා ඡායාය චීවරං නික්කිපිත්වා අඤ්ඤා ඡායාය වට්ටබ්බං. විරළසාඛස්ස පන රුක්ඛස්ස ආතපෙන පුඤ්ඤා කාසෙ ඨපිතං නිස්සග්ගියමෙව හොති, තස්මා තාදිසස්ස සාඛච්ඡායාය වා ඛන්ධච්ඡායාය වා ඨපෙතබ්බං. සචෙ සාඛාය වා විටපෙ වා ඨපෙති, උපරි අඤ්ඤසාඛච්ඡායාය පුඤ්ඤාකාසෙ යෙව ඨපෙතබ්බං. ඛුජ්ජරුක්ඛස්ස ඡායා දූරං ගච්ඡති, ඡායාය ගතට්ඨානෙ ඨපෙතුං වට්ටතියෙව. සචෙ නානාකුලස්ස රුක්ඛමූලං හොති, චීවරස්ස හත්ථපාසෙ වසිතබ්බං.

අරඤ්ඤෙ පන අගාමකෙ අරඤ්ඤෙ චීවරං ඨපෙත්වා තස්ස සමන්නා සත්තබ්භන්තරෙ යෙව වසිතබ්බං. අගාමකං නාම අරඤ්ඤං භික්ඛාචාරාදිසු වා සම්මුදමජ්ඣෙ වා මච්ඡබන්ධානං ආගමනපථෙ දීපකෙසු ලබ්භති. තාදිසෙ අරඤ්ඤෙ මජ්ඣෙ ඨිතස්ස සමන්නා සත්තබ්භන්තරපරිච්ඡෙදෙ චීවරෙ බ්‍යාබද්ධෙන චුද්දසස්ස හොන්ති. මජ්ඣෙ නිසින්නෙනා පුරත්ථිමාය වා පච්ඡිමාය වා දිසාය පරියන්තෙ ඨපිත චීවරං රක්ඛති. සචෙ පන අරුණුග්ගමනසමයෙ සොසග්ගම තතොපි පුරත්ථිමං දිසං ගච්ඡති, පච්ඡිමාය දිසාය චීවරං නිස්සග්ගියං හොති. එස නයො ඉතරසම්ං.

නිස්සග්ගියං පන චීවරං අනිස්සජ්ජිත්වා පරිභුඤ්ජනෙනා දුක්කටං ආපජ්ජති. සචෙ පධානිකො භික්ඛු සබ්බරත්තිං පධානමනුයුඤ්ජිත්වා දවුස්සසමයෙ "නහායිස්සාමී"ති තීණිපි චීවරානි තීරෙ ඨපෙත්වා නදිං ඔතරති, නහායන්තස්සෙවස්ස අරුණං උග්ගච්ඡති, කිං කාතබ්බං? සො හි යදි උත්තරිත්වා චීවරං නිවාසෙති, නිස්සග්ගියං චීවරං අනිස්සජ්ජිත්වා පරිභුඤ්ජනපච්චයා දුක්කටං ආපජ්ජති. අථ නග්ගො ගච්ඡති, එවම්පි දුක්කටං ආපජ්ජතීති? න ආපජ්ජති. සො හි යාව අඤ්ඤං භික්ඛුං දිස්වා චීවරකම්මං න කරොති, තාව තස්ස චීවරානං අපරිභොගාරහතා නට්ඨචීවරට්ඨානෙ ඨිතෙ

හොති, නඤ්ඤවිවරස්ස ච අකප්පියං නාම නත්ථි. තස්මා එකා නිවා සෙත්වා වෙ හත්ථෙන ගහෙත්වා විහාරං ගන්ත්වා විනයකම්මං කාතබ්බං. සචෙ දූරෙ විහාරෝ හොති, අන්තරාමග්ගෙ මනුස්සා සඤ්ඤං දෙන්ති; එකං නිවාසෙත්වා එකං පාරුපිත්වා එකං අංසකූටෙ ඨපෙත්වා ගන්තබ්බං. සචෙ විහාරෙ සභාගං භික්ඛුං න පස්සති, භික්ඛාචාරං ගතා හොන්ති, සඞ්ඝාටිං බහිගාමෙ ඨපෙත්වා සන්ත රුත්තරෙන ආසනසාලං ගන්ත්වා විනයකම්මං කාතබ්බං. සාපි බහිගාමෙ චොරභයං හොති, පාරුපිත්වා ගන්තබ්බං. සචෙ ආසන සාලා සම්බාධා හොති ජනාකිණ්ණා, න සක්කා එකමන්තෙ චීවරං අපනෙත්වා විනයකම්මං කාතුං, එකං භික්ඛුං ආදාය බහි ගාමං ගන්ත්වා විනයකම්මං කත්වා චීවරානි පරිභුඤ්ජිතබ්බානි.

සචෙ භික්ඛූ දහරානං හත්ථෙ පත්තචීවරං දත්වා මග්ගං ගච්ඡ න්තා පච්ඡිමෙ යාමෙ සඞ්ඝාටිකාමා හොන්ති, අන්තරෙ අසන්තෙ චීවරං හත්ථපාසෙ කත්වාව සයිතබ්බං. සචෙ ගච්ඡන්තානං යෙව අසඞ්ඝපත්තෙසු දහරෙසු අරුණං උග්ගච්ඡති, චීවරං නිස්සග්ගියං හොති, නිස්සයෝ පන න පටිප්පස්සම්භති. දහරානම්පි පුරතෝ ගච්ඡන්තානං ථෙරෙසු අසඞ්ඝපත්තෙසු එසෙව නයෝ. මග්ගං විර ජ්ඣිත්වා අරඤ්ඤෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං අපස්සන්තෙසුපි එසෙව නයෝ. සචෙ පන දහරා: "මයං භන්තෙ! මූහුත්තං සයිත්වා අප්පකසම්මං නාම ඔකාසෙ තුම්හෙ සම්පාපුණිස්සාමා"ති වත්වා යාව අරුණුග්ගමනා සයන්ති, චීවරඤ්ච නිස්සග්ගියං හොති, නිස්සයෝ ච පටිප්පස්සම්භති. දහරෙ උද්දිස්සාපෙත්වා ථෙරෙසු සඞ්ඝපත්තෙසුපි එසෙව නයෝ. වෙධා පථං දිස්වා ථෙරා "අයං මග්ගෝ දහරා! "අයං මග්ගෝ"ති වත්වා අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස වචනං අනාහෙත්වා ගතා, සහඅරුණස්ස උග්ගමනා චීවරානි ච නිස්සග්ගියානි හොන්ති, නිස්සයෝ ච පටිප්පස්සම්භති. සචෙ දහරා මග්ගතො ඔක්කමම අඤ්ඤා අරුණෙ යෙව "නිවත්ති ස්සාමා"ති හෙට්ඨාජන්ත්‍යාය ගාමං පවිසිත්වා ආගච්ඡන්ති, අසම්පත්තානං යෙව චෙසං අරුණා උග්ගච්ඡති, චීවරානි නිස්සග්ගියානි හොන්ති. නිස්සයෝ පන න පටිප්පස්සම්භති. සචෙ පන ඛෙත්තු භයෙන වා සුනඛභයෙන වා "මූහුත්තං ඨත්වා ගමිස්සාමා"ති ඨත්වා වා නිසීදිත්වා වා ගච්ඡන්ති, අන්තරා අරුණෙ උග්ගතෙ චීවරානි ච නිස්සග්ගියානි හොන්ති, නිස්සයෝ ච පටිප්පස්සම්භති. සචෙ "අඤ්ඤා අරුණෙ යෙව ආගමිස්සාමා"ති අඤ්ඤාසීමායං ගාමං පවිට්ඨානං අන්තරා අරුණං උග්ගච්ඡති; තෙව චීවරානි නිස්සග්ගියානි හොන්ති. න නිස්සයෝ පටිප්පස්සම්භති. සචෙ පන "විභායතු තාවා"ති

නිසීදන්ති, අරුණෙ උග්ගතෙ න චිවරානි නිස්සග්ගියානි හොන්ති. නිස්සයො පන පටිප්පස්සම්භති. සචෙ යෙපි "අඤ්ඤාඅරුණෙ යෙව ආගමිස්සාමා"ති සාමන්තවිහාරං ධම්මසවණත්ථාය සඋස්සාහා ගච්ඡන්ති, අන්තරාමග්ගෙ යෙව ච නෙසං අරුණං උග්ගච්ඡති, චිවරානි නිස්සග්ගියානි හොන්ති. නිස්සයො පන න පටිප්පස්සම්භති. සචෙ ධම්මසාරවෙන "යාව පරියොසානං සුත්වාව ගමිස්සාමා"ති නිසීදන්ති, සහ අරුණස්ස උග්ගමනා චිවරානිපි නිස්සග්ගියානි හොන්ති. නිස්සයො ච පටිප්පස්සම්භති.

ථෙරෙන දහරං චිවරඅවනත්ථාය ගාමකං පෙසෙත්වා අඤ්ඤතො චිවරං පච්චුද්ධරිත්වාව දාතබ්බං. දහරස්සපි චිවරං පච්චුද්ධරාපෙත්වාව ඨපෙතබ්බං. සචෙ අසතියා ගච්ඡති, අඤ්ඤතො චිවරං පච්චුද්ධරිත්වා දහරස්ස චිවරං විස්සාසෙන ගහෙත්වා ඨපෙතබ්බං. සචෙ ථෙරො න සරති, දහරො ච සරති, දහරෙන අත්තනො චිවරං පච්චුද්ධරිත්වා ථෙරස්ස චිවරං විස්සාසෙන ගහෙත්වා ගන්ත්වා වත්තබ්බං: "හන්ද භන්ත! තුම්හාකං චිවරං අධිට්ඨහිත්වා පරිභුඤ්ජථා"ති. අත්තනොපි චිවරං අධිට්ඨාතබ්බං. එවං එකස්ස සතියාපි ආපත්තිතො මොක්ඛා හොති.

ඉති පාළිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ
චීවරවිප්පවාසවිනිච්ඡයකථා සමත්තා.

භණ්ඩපටිසාමනකථා.

භණ්ඩස්ස පටිසාමනන්ති පරෙසං භණ්ඩග්ගාපනං. පරෙසං හි කප්පියවත්ථුං වා හොතු අකප්පියවත්ථුං වා අන්තමසො මාතු කණ්ණපිලන්ධනං තාලපණ්ණම්පි ගිහිසන්තකං භණ්ඩාගාරිකසීසෙන පටිසාමෙන්තස්ස පාචිත්තියං. සචෙ පන මාතාපිතූනං සන්තකං අවස්සං පටිසාමෙතබ්බං කප්පියභණ්ඩං හොති, අත්තනො අත්ථාය ගහෙත්වා පටිසාමෙතබ්බං. "ඉදං පටිසාමෙත්වා දෙහී"ති පන වුත්තෙ "න වට්ටතී"ති පටික්ඛිපිතබ්බං. සචෙ "පටිසාමෙහී"ති පාතෙත්වා ගච්ඡන්තෙ, පළිබොධො නාම හොති, අපටිසාමෙතුං න වට්ටති. විහාරෙ කම්මං කරොන්තා වඩ්ඩකිආදයො වා රාජවල්ලභා වා අත්තනො උපකරණභණ්ඩං වා සයනභණ්ඩං වා "පටිසාමෙත්වා දෙථා"ති වදන්ති, ඡින්දන්තෙපි භාජෙන්තෙපි න කාතබ්බමෙව. ගුත්තට්ඨානං පන දස්සෙතුං වට්ටති. බලක්කාරෙන පාතෙත්වා ගතෙසු ච පටිසාමෙතුං.

සචෙ අත්තනො ගහෙ පටිසාමනත්ථාය ඨපිතං භණ්ඩං සාමිකෙන "දෙහි මෙ භන්ඩන්ති" යාචිතො අදාතුකාමො "නාහං දස්සාමී"ති භණති, සමජානුසාවාදෙපි අදින්නාදානස්ස පයොග

ගන්තා දුක්කටං. "කිං තුමෙහ භණ්ඩං, නෙවිදං මයහං අනුරූපං න තුම්හාකන්ති" ආදීනි වදන්තස්සාපි දුක්කටමෙව. "රහො මයං එතස්ස හත්ථේ ඨපිතං න අඤ්ඤෙ කොචි ජානාති, දස්සති නු ඛො මෙ නො නී" සාමිකො විමතිං උප්පාදෙති, භික්ඛුස්ස ථුල්ලච්චයං.

තස්ස එරූසාදිභාවං දිස්වා සාමිකො "න මයහං දස්සති"නි ධුරං නික්ඛිපති, තත්‍ර සචායං භික්ඛු "කිලම්ථා තං දස්සාමී"නි දූතෙ සඤ්ඤාහො රක්ඛති නාව. සචෙපි සො දූතෙන නිරූස්සාහො හණ්ඩසාමිකො පන ගහණෙ සඤ්ඤාහො රක්ඛති යෙව. යදි පන තස්මිං දූතෙ නිරූස්සාහො භණ්ඩසාමිකො "න මයහං දස්සති"නි ධුරං නික්ඛිපති, එවං උභින්නං ධුරනික්ඛෙපෙන භික්ඛුනො පාරාජිකං. යදිපි මුඛෙන "දස්සාමී"නි වදති. චිත්තෙන පන අදාතුකාමො එවම්පි සාමිකස්ස ධුරනික්ඛෙපෙ පාරාජිකං.

තං පන සංහාරූපනත්ථාය අන්තනො හත්ථෙ පරෙහි ඨපිත භණ්ඩං අගුත්තදෙසතො ඨානා චාවෙත්වා ගුත්තෙ ඨානෙ ඨපන ත්ථාය හරතො අනාපත්ති. ථෙය්‍යචිත්තෙනාපි ඨානා චාවෙන්තස්ස අවහාරො නත්ථි. කස්මා? අන්තනො හත්ථෙ නික්ඛිත්තත්තා. භණ්ඩ දෙය්‍යං පන හොති. ථෙය්‍යචිත්තෙන පරිභුඤ්ජන්තොපි එසෙව නයො.

පඤ්චන්නං සහධම්මිකානං සන්තකං පන යං කිඤ්චි පරිභොගං පටිසාමෙතුං වට්ටති. සචෙ ආගන්තුකො භික්ඛු ආවාසිකානං චීවරකම්මං කරොන්තානං සමීපෙ පත්තචීවරං ඨපෙත්වා "එතෙසං ගොපෙස්සන්තී"නි මඤ්ඤමානො නහාතුං වා අඤ්ඤත්‍ර වා ගච්ඡති, සචෙ තං ආවාසිකා සඤ්ඤාපෙන්ති, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ, නත්ථි ගීවා න හොති. සචෙපි සො "ඉදං භන්තෙ! ඨපෙථා"නි වත්වා ගච්ඡති, ඉතරෙ ච කිච්චපසුතත්තා න ජානන්ති, එසෙව නයො. අථාපි තෙ "ඉදං භන්තෙ! ඨපෙථා"නි වුත්තා 'මයං ව්‍යාවටා"නි පටික්ඛිපන්ති, ඉතරො ච "අවස්සං ඨපෙස්සන්ති"නි අනාදියිත්වා ගච්ඡති, එසෙව නයො. සචෙ පන තෙන යාචිතා වා, අයාචිතා වා, මයං "ඨපෙස්සාම තුං ගච්ඡා"නි වදන්ති, තං සඤ්ඤාපෙතබ්බං. නො චෙ සඤ්ඤාපෙන්ති, නත්ථි ගීවා. කස්මා? සම්පටිච්ඡිතත්තා.

යො භික්ඛු භණ්ඩාගාරිකො හුත්වා පච්චූසසමයෙ එව භික්ඛූනං පත්තචීවරානි ගෙත්වා පාසාදං ඔරොපෙත්වා චාරං අපිදහිත්වා තෙස ව්‍රූ අනාරොචෙත්වාව දූරෙ භික්ඛාචාරං ගච්ඡති, තානි චෙ චොරා

හරන්ති, තයෙසෙව ගීවා. යො පන භික්ඛුකි "ඔරොපෙථ භන්තෙ! පත්තචීවරානි කාලෙ සලාකග්ගහණත්‍ථාය"කි වුත්තෙ "සමාගතම්හා" කි පුච්ඡිත්වා "ආම සමාගතම්හා"ති වුත්තෙ පත්තචීවරානි නීහරිත්වා නික්ඛිපිත්වා භණ්ඩාගාරචාරං බන්ධිත්වා "තුම්හෙ පත්තචීවරානි ගහෙත්වා මෙථාපාසාදවාරං පටිජග්ගිත්වා ගච්ඡෙය්‍යාථා"ති වත්වා ගච්ඡති, තත්‍ර වෙකො අලජ්ජිනිකො භික්ඛු භික්ඛූසු ගතෙසු පවිසිත්වා අග්ගිං පුඤ්ඤන්තො උට්ඨහිත්වා උදකඨානං වා මුඛධොවනට්ඨානං වා ගච්ඡති, තං ඛණං දිස්වා චොරා තස්ස පත්ත චීවරං හරන්ති, සුභටං. භණ්ඩාගාරිකස්ස ගීවා න හොති. සචෙපි කොචි භණ්ඩාගාරිකස්ස අනාරොචෙත්වාව භණ්ඩාගාරෙ අත්තනො පරික්ඛාරං ඨපෙති, තස්මිම්පි තථෙව භණ්ඩාගාරිකස්ස ගීවා න හොති. සචෙ පන භණ්ඩාගාරිකො තං දිස්වා "අඨානෙ ඨපිතන්ති" ගහෙත්වා ඨපෙති, තථෙ තස්ස ගීවා. සචෙපි ඨපිතභික්ඛුනා "මයා භන්තෙ! ඒදිසො නාම පරික්ඛාරො ඨපිතො උපධාරෙය්‍යථා"ති වුත්තෙ "සාධූ"ති සම්පටිච්ඡති, දුන්නික්ඛිත්තං වා මඤ්ඤමානො අඤ්ඤස්මිං ඨානෙ ඨපෙති, තෙසෙව ගීවා. "නාහං ජානාමී" ති පටික්ඛිපන්තස්ස පන නත්ථි ගීවා. යොපි තස්ස පස්සන්තස්සෙව ඨපෙති, භණ්ඩාගාරිකඤ්ච න සම්පටිච්ඡාපෙති, නථං සුතඨමෙව. සචෙ පන නං භණ්ඩාගාරිකො අඤ්ඤත්‍ර ඨපෙති, තථෙ ගීවා.

සචෙ භණ්ඩාගාරං සුගුත්තං සබ්බා සඞ්ඝස්ස ච චෙතියස්ස ච පරික්ඛාරො තත්ථෙව ඨපීයති, භණ්ඩාගාරිකො ච බාලො අව්‍යත්තතා වාරං විවරිත්වා ධම්මකථං වා සොතුං වා අඤ්ඤං වා කිඤ්චිකාතුං කත්ථචි ගච්ඡති, තං ඛණං දිස්වා යත්තකං චොරා හරන්ති, සබ්බං තස්ස ගීවා. භණ්ඩාගාරතො නික්ඛමිත්වා බහි චඩ්ඪ මනස්ස වා වාරං විවරිත්වා සරීරං උතුං ගාහාපෙනත්‍ථාය වා තත්ථෙව සමණ්ඩලමාලුයොගෙන නිසිනත්‍ථාය වා තත්ථෙව නිසීදිත්වා කොතුව කම්මෙන වා‍්‍යාවටස්ස වා උච්චාරපස්සාවපීළිතස්සාපි සතො තත්ථෙව උපචාරෙ විජ්ජමානෙ බහි ගච්ඡතො වා අඤ්ඤත්‍ර වා කොතුව ආකාරෙන පමත්තස්ස සතො වාරං විවරිත්වා වා විවටමෙව පවිසිත්වා වා සඞ්ගිං ඡින්දිත්වා වා යත්තකං තස්ස පමාද පච්චයා චොරා හරන්ති, සබ්බං තස්සෙව ගීවා. "උණ්හසමයෙ පන වාතපානං විවරිත්වා නිපජ්ජිතුං වට්ටති"ති වදන්ති. උච්චාර පීළිතස්ස පන තස්මිං උපචාරෙ අසති අඤ්ඤත්‍ර ගච්ඡන්තස්ස ගිලානපක්ඛෙ ඨිතත්තා අවිසයො, තස්මා ගීවා න හොති. යො පන අත්තනා උණ්හපීළිතො වාරං සුගුත්තං කත්වා බහි නික්ඛමති

චොරා තං ගහෙත්වා-"චාරං විවරා"ති වදන්ති, යාව තඞ්ගං න විවරිතබ්බං. යදි පන තෙ චොරා "සචෙ න විවරසි? තඤ්ච මාරෙස්සාම, චාරඤ්ච ඡින්දිත්වා පරිකඛාරං හරිස්සාමා"ති එරසුඅාදීනි උක්ඛිපන්ති, "මයි ච මතෙ සඞ්ඝස්ස ච සෙනාසනෙ විනස්සෙ ගුණො නත්ථී"ති විවරිතුං වට්ටති. ඉධාපි "අච්ඡයඤ්ඤා ගීවා නත්ථී"ති වදන්ති.

සචෙ කොචි ආගන්තුකො කුඤ්චිකං වා දෙති, චාරං වා විවරති, යත්තකං චොරා හරන්ති, සබ්බං තස්ස ගීවා.

සඞ්ඝස්ස භණ්ඩාගාරගුත්තත්ථාය සූචියන්තකඤ්ච කුඤ්චිකමුද්දිකඤ්ච යොජෙත්වා දින්නා හොති. භණ්ඩාගාරිකො ඝටිකා මත්තං දත්වා නිපජ්ජති, චොරා විවරිත්වා පරිකඛාරං හරන්ති, තස්සෙව ගීවා. සූචියන්තකඤ්ච කුඤ්චිකමුද්දිකඤ්ච යොජෙත්වා නිපන්නං පනෙතං සචෙ චොරා ආගන්ත්වා "විවරා"ති වදන්ති, තස්ස පුරිමනයෙනෙව පටිපජ්ජිතබ්බං. එවං ගුත්තිං කත්වා නිපන්නෙ පන සචෙ භිත්තිං වා ඡදනං වා භින්දිත්වා උම්මඞ්ගෙන වා පවිසිත්වා හරන්ති, න තස්ස ගීවා. සචෙ භණ්ඩාගාරෙ අඤ්ඤම්පි ථෙරා වසන්ති, විවරථෙ චාරෙ අත්තනො අත්තනො පරිකඛාරං ගහෙත්වා ගච්ඡන්ති, භණ්ඩාගාරිකො තෙසු ගතෙසු චාරං න ජග්ගති, සචෙ තත්ථ කිඤ්චි අවහරීයති, භණ්ඩාගාරිකස්ස ඉස්සරතාය භණ්ඩාගාරිකස්සෙව ගීවා. ථෙරෙහි පන සහායෙහි භවිතබ්බං. අයං සාමීචි. යදි භණ්ඩාගාරිකො "තුමෙහ බහි ඨත්වා තුම්හාකං පරිකඛාරං ගණ්හථ, මා පවිසිත්ථා"ති වදති, තෙසඤ්ච එකො ලොලමහාථෙරො සාමණෙරෙහි වෙව උපඨාකෙහි ච සද්ධිං භණ්ඩාගාරං පවිසිත්වා නිසීදති වෙව, නිපජ්ජති ච, යත්තකං භණ්ඩං නස්සති, සබ්බං තස්ස ගීවා. භණ්ඩාගාරිකොන පන අවසෙසථෙරෙහි ච සහායෙහි භවිතබ්බං. අථ භණ්ඩාගාරිකො ච ලොලසාමණෙරෙ ච උපඨාකෙ ච ගහෙත්වා භණ්ඩාගාරෙ නිසීදති වෙව, නිපජ්ජති ච, යං තත්ථ නස්සති, සබ්බං තස්සෙව ගීවා. තස්මා භණ්ඩාගාරිකෙනෙව තත්ථ වසිතබ්බං, අවසෙසෙහි අපෙතව රුක්ඛමූලෙ වසිතබ්බං, න ච භණ්ඩාගාරෙති.

යෙ පන අත්තනො අත්තනො සහාගභික්ඛූනං වසනඝරෙසු පරිකඛාරං ඨපෙන්ති, පරිකඛාරෙ නස්සෙ යෙහි ඨපිතො තෙසං යෙව ගීවා. ඉතරෙහි පන සහායෙහි භවිතබ්බං.

යදි පන සඞ්ඝො භණ්ඩාගාරිකස්ස විහාරෙ යෙව යාගුභත්තං දාපෙති, සො ච භික්ඛාචාරත්ථාය ගාමං ගච්ඡති, යං තඤ්ං තස්සෙව ගීවා.

භික්ඛාචාරං පවිසන්තෙහි අතිරෙකචීවරරක්ඛණත්ථාය ඨපිත විහාරචාරිකසාමණේරාපි යාගුභත්තං වා නිවාපං වා ලභමානසෙසව භික්ඛාචාරං ගච්ඡතෝ යං තත්ථ නස්සති, සබ්බං ගීවා. න කෙවල ඤඳු එතමෙව භණ්ඩාගාරිකස්ස විය යං තස්ස පමාදපච්චයා නස්සති, සබ්බං ගීවා.

සචෙ විහාරෝ මහා හොති, අඤ්ඤං පදෙසං රක්ඛිතුං ගච්ඡන්තස්ස අඤ්ඤස්මිං පදෙසෙ භික්ඛිතානා හරන්ති, අවිසයත්තා ගීවා න හොති. ඒවං සෙ පන විහාරෙ වෙමජ්ඣෙ සබ්බසං ඔසරණට්ඨානෙ පරික්ඛාරෙ ඨපෙත්වා නිසීදිතබ්බං. විහාරචාරිකා වා වේ තයෝ ඨපෙතබ්බා.

සචෙ තෙසම්පි අපපමත්තකානං ඉතෝ විතෝ ච රක්ඛිතං යෙව කිඤ්චි නස්සති, ගීවා න හොති. විහාරචාරිනෙ බන්ධිත්වා හරිත භණ්ඩම්පි චොරානං පටිපථා ගතෙසු අඤ්ඤෙන මඤ්ඤන හරිත භණ්ඩම්පි න තෙසං ගීවා.

සචෙ විහාරචාරිකානං විහාරෙ යෙව දාතබ්බං යාගුභත්තං වා නිවාපෙ වා න හොති, "තෙහි පහාතබ්බලාභතෝ අතිරෙකා වෙ තිස්සෙසා වා යාගුසලාකා තෙසං පහොනකභත්තසලාකා ච ඨපෙතුං වට්ටති"ති. නිබ්බං කත්වා පන න ඨපෙතබ්බං. මනුස්සා විපටිසාරිනෙ හොන්ති: "විහාරචාරිකා යෙව අම්හාකං භත්තං භුඤ්ජන්ති"ති. තස්මා පරිවත්තෙතබ්බා පරිවත්තෙතබ්බා ඨපෙතබ්බා. සචෙ තෙසං සභාගාසලාකභත්තාදීනි ආහරිත්වා දෙන්ති, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ දෙන්ති, වාරං ගාහාපෙත්වා නිහරාපෙතබ්බානි.

සචෙ විහාරචාරිකෙ වෙ තිස්සෙසා යාගුසලාකා චත්තාරි පඤ්ච සලාකභත්තානි ච ලභමානෙ භික්ඛාචාරං ගච්ඡති, භණ්ඩාගාරිකස්ස විය සබ්බං නඨං ගීවා හොති. සචෙ සඞ්ඝස්ස විහාරපාලානං දාතබ්බං භත්තං වා නිවාපෙ වා නත්ථි, භික්ඛූ විහාරවාරං ගහෙත්වා අත්තනො අත්තනො නිසීදිතබ්බෙ විහාරං ජග්ගාපෙන්ති, සම්පත්තවාරං අගහෙතුං න ලභන්ති. යථා අඤ්ඤෙ භික්ඛූ කරොන්ති, තථෙව කාතබ්බං. භික්ඛූහි පන අසඤ්ඤස්ස වා අත්තදුතිය්ස වා යස්ස යස්ස සභාගෙ භික්ඛූ භත්තං ආනෙත්වා දෙන්ති නත්ථි, එවරූපස්ස වාරෙ න පාපෙතබ්බා. යම්පි පාකවට්ටත්ථාය විහාරෙ ඨපෙන්ති, තං ගහෙත්වා උපජීවන්තෙන ඨාතබ්බං, යෙ තං න උපජීවන්ති, වාරං න ගාහාපෙතබ්බං.

ඵලාඵලත්ථායපි විහාරෙ භික්ඛූ ඨපෙන්ති, ජග්ගිත්වා ගොපෙත්වා ඵලදාරෙන භාජෙත්වා ඛාදන්ති, යෙ තානි ඛාදන්ති, තෙන ඨාතබ්බං, අනුජීවන්තෙහි න ගාහාපෙතබ්බා.

සෙනාසනමඤ්ඤපිඨපච්චත්ථරණරක්ඛණත්ථායපි ඨපෙන්ති, ආවාසෙ වසන්තෙන ඨාතබ්බං. අඤ්ඤාකාසිඤ්ඤා පන රුක්ඛමූලිකෝ වා න ගාහාපෙතබ්බෝ.

එකෝ නවකෝ හොති, බහුස්සුතෝ පන බහූනඤ්ච ධම්මං වාචෙති, පරපුච්ඡං දෙති, පාළිං වණ්ණෙති, ධම්මකථං කථෙති, සඞ්ඝස්ස භාරං නිත්ථරති, අයං ලාභං පරිභුඤ්ජන්තොපි ආවාසෙ වසන්තොපි වාරං න ගාහාපෙතබ්බෝ, "පුරිසවිසෙසෝ නාම ඤාතබ්බෝ"ති වදන්ති.

උපොසථාගාරපටිමාඝරජග්ගකස්ස පන දිගුණං යාගුභත්තං දෙවසිකං තණ්ඩුලනාළි සංවච්ඡරෙ තිචීවරං දස ඵාසුකත්ථාය කපණ්ඩ හණ්ඩඤ්ච දාතබ්බං. සචෙ පන තං ලභමානසෙව පමාදෙන තත්ථ කිඤ්චි නස්සති, සබ්බං ගීවා. බ්‍යත්තෝ බලකාරෙන අචජි නානං, න ගීවා.

තත්ථ වෙතියස්ස වා සඞ්ඝස්ස වා සන්තකෙන වෙතියස්ස සන්ත කං රක්ඛාපෙතුං වට්ටති. වෙතියස්ස සන්තකෙන සඞ්ඝස්ස සන්ත කං රක්ඛාපෙතුං න වට්ටති. යං පන වෙතියස්ස සන්තකෙන සඞ්ඝස්ස සන්තකං ඨපිතං හොති, තං වෙතියසන්තකෙ රක්ඛාපිතෙ රක්ඛිතමෙව හොතීති එවං වට්ටති. පක්ඛවාරෙන උපොසථාගා රාදීනි රක්ඛතොපි පමාදවසෙන නඨං ගීවා ගෙවාති.

ඉති පාලිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ
හණ්ඩපටිසාමනවිනිච්ඡයකථා සමත්තා.

කයවික්කයඅසමාපත්තිකථා.

කයවික්කයඅසමාපත්තිනි කයවික්කයඅසමාපජ්ජනං. "ඉමිනා ඉමං දෙහී"ති ආදිනා හි නයෙන පරස්ස කපණ්ඩහණ්ඩං ගණ්හ නෙනා කයං සමාපජ්ජති. අත්තනෝ කපණ්ඩහණ්ඩං දෙනෙනා වික්කයං. අයං පන කයවික්කයෙ ඨපෙත්වා පඤ්ච සහධම්මිකෙ අවසෙසෙහි ගිහිපබ්බජිතෙහි අත්තනොසෝ මාතාපිතූහිපි සද්ධිං න වට්ටති.

තත්‍රායං විනිච්ඡයෝ:-වත්ථෙන වා වත්ථං හොතු, භත්තෙන වා භත්තං යං කිඤ්චි කපණ්ඩං "ඉමිනා ඉමං දෙහී"ති වදති, දුක්කටං. එවං වත්වා මාතුයාපි අත්තනෝ හණ්ඩං දෙති, දුක්කටං. "ඉමිනා ඉමං දෙහී"ති වුත්තෙනා වා "ඉමං දෙහි, ඉමං තෙ දස්සාමී"ති වත්වා වා මාතුයාපි හණ්ඩං අත්තනෝ අත්ථාය ගණ්හාති, දුක්කටං. අත්තනෝ හණ්ඩෙ පරභණ්ඩං පරභණ්ඩෙ ච අත්තනෝ භණ්ඩං සම්පත්තෙන නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. මාතරං වා පන පිතරං වා

"ඉමං දෙහි"ති වදතෝ විඤ්ඤත්තිනි න හොති. "ඉමං ගණ්හාහී"ති දදතෝ සඞ්ඛාදෙය්‍යවිනිපාතනං න හොති. අඤ්ඤත්තකං "ඉමං දෙහි"ති වදතෝ විඤ්ඤත්තිනි. "ඉමං ගණ්හාහී"ති දදතෝ සඞ්ඛා දෙය්‍යවිනිපාතනං. "ඉමිනා ඉමං දෙහි"ති කයවිකකයං ආපජ්ජතෝ නිස්සග්ගියං. තයමා කපපියභණ්ඩං පරිවත්තෙත්වා මාතා පිතූහිපි සද්ධිං කයවික්කයං අඤ්ඤත්තකෙහි සද්ධිං නිස්සෝ ආපත්තියෝ මොචෙත්වා පරිවත්තෙතබ්බං.

තත්‍රායං පරිවත්තනවිධි:- ගිහිබ්‍යස්ස පාථෙය්‍යතණ්ඩුලා හොන්ති, සෝ අන්තරාමග්ගෙ භත්තභත්තං පුරිසං දිස්වා "අම්හාකං තණ්ඩුලා අත්ථි, න ච නෝ ඉමෙහි අත්ථෝ, භත්තෙන පන අත්ථෝ"ති වදති, පුරිසෝ තණ්ඩුලෙ ගහෙත්වා භත්තං දෙති, වට්ටති. නිස්සාපි ආපත්තියෝ න හොන්ති, අන්තරාමග්ගෙ නිම්හාතකම්මම්පාතම්පි න හොති. කස්මා? මූලස්ස අපිතත්තා. යෝ පන එවං අකත්වා "ඉමිනා ඉමං දෙහි"ති පරිවත්තෙති, යථා වත්තුකමෙව. විඤ්ඤාදං දිස්වා "ඉමං ඔදනං භුඤ්ජිත්වා රජනං වා දරුණි වා ආහරාහි" වදති, රජනජල්ලිකණ්ණාය දරුගණ්ණාය ච නිස්සග්ගියානි හොන්ති. "ඉමං ඔදනං භුඤ්ජිත්වා ඉමං නාම කරොථා"ති දන්තකාරාදීහි සිප්පිකෙහි ධම්මකරකාදිසු කිඤ්චි කම්මං කාරෙති, රජකෙහි වත්ථං ධොවාපෙති, යථාවත්තුකමෙව. නහාපිතෙන කෙසෙ ඡින්දාපෙති, කම්මකරෙහි නවකම්මං කාරෙති, යථාවත්තුකමෙව. සචෙ පන "ඉදං භත්තං භුඤ්ජිත්වා ඉදං කරොථා"ති න වදති, ඉදං භත්තං භුඤ්ජ, භුත්තෙසි භුඤ්ජසි භුඤ්ජිස්සසි ඉදං නාම කරොහී"ති වදති, වට්ටති.

එත්ථ ච කිඤ්චාපි වත්ථධොවනෙ වා කොට්ටෙජ්දනෙ වා භූමිසොධනාදිනවකමෙම වා පරභණ්ඩං අත්තනො හත්ථගතං නිස්සජ්ජිතබ්බං නාම නත්ථි, මහාඅට්ඨකථායං පන දළ්හං කත්වා වුත්තත්තා න සක්කා එතං පටික්ඛිපිතුං, තස්මා යථා නිස්සග්ගියවත්ථුම්හි පරිභුත්තෙ වා නට්ඨෙ වා පාචිත්තියං දෙසෙති, එවං ඉධාපි දෙසෙතබ්බං.

යං කිඤ්චි කපපියභණ්ඩං ගණ්හිතුකාමතාය අගාරං පුච්ඡිතුං වට්ටති. තස්මා "අයං තව පත්තො කිං අග්ඝති"ති පුච්ඡිතෙ "ඉදං නාමා"ති වදති, සචෙ අත්තනො කපපියභණ්ඩං මහග්ඝං හොති, එවඤ්ච නං පටිවදති: උපාසක! මම ඉදං වත්ථු මහග්ඝං තව පත්තං අඤ්ඤස්ස දෙහි"ති. තං සුත්වා ඉතරෙ "අඤ්ඤං ථාලකම්පි දස්සාමී"ති වදති, ගණ්හිතුං වට්ටති. සචෙ සො පත්තො මහග්ඝො භික්ඛුනො වත්ථුං අප්පග්ඝභාවං

න ජානාති, පත්තෝ න ගහෙතබ්බෝ. "මම වත්තුං අපගච්ඡ"නති ආචික්ඛිතබ්බං. මහග්ඝභාවං ඤත්වා වෙදිච්චා ගණ්හන්තෝ හි භණ්ඩං අග්ඝාපෙත්වා කාරාපෙතබ්බතං ආපජ්ජති. සචෙ පන සාමිකෝ "හොතු භන්තෙ! සෙසං මම පුඤ්ඤං භවිස්සති"නි දෙති, වට්ටති.

කපියකාරකස්ස පන "ඉමිනා ඉමං ගහෙත්වා දෙහී"ති ආචික්ඛිතුං වට්ටති. තස්මා යස්ස හත්ථතෝ භණ්ඩං ගණ්හාති, තං ඨපෙත්වා අඤ්ඤං අත්තනොපි තස්ස පුත්තභාතිකම්පි කපියකාරකං කත්වා "ඉමිනා ඉමං නාම ගහෙත්වා දෙහී"ති ආචික්ඛති, සෝ වෙ ඡේකෝ හොති, පුනපපුනං අපනෙත්වා විවරිත්වා ගණ්හාති, තුණ්හීභූතෙන ඨාතබ්බං. නො වෙ ඡේකෝ හොති, න ජානාති ගහෙතුං, වාණිජකෝ ච තං වඤ්චෙති, "මා ගණ්හා"නි වත්තබ්බෝ.

"ඉදං පටිග්ගහිතතෙලං වා සප්පිං වා අම්හාකං අත්ථි, අඤ්ඤත්ර අඤ්ඤෙන අපටිග්ගහිතකෙන අත්ථෝ"ති වුත්තෙන පන සචෙ සෝ තං ගහෙත්වා අඤ්ඤං දෙති, පඨමං අත්තනෝ තෙලං න මිනාපෙතබ්බං, කස්මා? නාළිගතං හි අවසිට්ඨතෙලං හොති, තං පච්ඡා මිනන්තස්ස අපටිග්ගහිතකං ධූසෙය්‍ය.

අඤ්ඤත්ර කථවික්කයෝ නාම කපියභණ්ඩවසෙන වුත්තෝ. කපියෙන හි කපියං පරිවත්තෙන්තස්ස කථවික්කයසික්ඛාපදෙන නිස්සග්ගියං වුත්තං. අකපියෙන පන අකපියං පරිවත්තෙන්තස්ස, කපියෙන වා අකපියං අකපියෙන වා කපියං පරිවත්තෙන්තස්ස රූපියසංවොහාරසික්ඛාපදෙන නිස්සග්ගියං. තස්මා උභොසු වා එකස්මිං වා අකපියෙ සති රූපියසංවොහාරෝ නාම හොති.

රූපියසංවොහාරස්ස ච ගරුභාවදීපනත්ථං ඉදං පත්තචතුක්කං වෙදිතබ්බං:- යෝ හි රූපියං උග්ගණ්හිත්වා තෙන අග්ඝබීජං සමුට්ඨාපෙති, තං ඛොටාපෙත්වා තෙන ලාභෙන පත්තං කාරෙති, අයං පත්තෝ මහාඅකපියෝ නාම. න සක්කා කෙනචි උපායෙන කපියෝ කාතුං. සචෙ හි තං විනාසෙත්වා ඵාලකං කාරෙති, තම්පි අකපියං. වාසිං කාරෙති, තායපි ඡින්නං දන්තකට්ඨම්පි අකපියං. බීලිසං කාරෙති, තෙන මාරිතමච්ඡාපි අකපියා. වාසිං තාපෙත්වා උදකං වා ඛීරං වා උණ්හාපෙති, තම්පි අකපියමෙව.

යෝ පන රූපියං උග්ගණ්හිත්වා තෙන පත්තං කිණාති, අයම්පි පඨමෝ අකපියෝ. "පඤ්චහානම්පි සහධම්මිකානං න කප්පතී"ති මහාපච්චරියං වුත්තං. සක්කා පන කපියෝ කාතුං. සෝ හි මූලෙ මූලසාමිකානං පත්තෝ ච පත්තසාමිකානං දිනෙන

ඛාපියෝ හොති. කපණියභණ්ඩං දත්වා ගහෙත්වා පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටති.

යොපි රූපියං උග්ගණ්හාපෙත්වා කපණියකාරකෙන සද්ධිං කම්මා රකුලං ගන්ත්වා පඨමං දිසවා "අයං මය්හං රූවතී"ති වදති, කපණියකාරකෝ ච තං රූපියං දත්වා කම්මාරං සඤ්ඤාපෙති, අයම්පි පත්තෝ කපණියවොහාරෙන ගහිතොපි දුතියපඨමසදිසෝ යෙව. මූලස්ස සම්පටිච්ඡිතත්තා අකප්පියෝ. කස්මා සෙසානං න කප්පතී"ති? මූලස්ස අනිස්සඨත්තා.

යෝ පන රූපියං අසම්පටිච්ඡිත්වා "ථෙරස්ස පත්තං කිණිත්වා දෙහී"ති පහිතකපණියකාරකෙන සද්ධිං කම්මාරකුලං ගන්ත්වා පඨමං දිසවා "ඉමෙ කහාපණෙ ගහෙත්වා ඉමිං දෙහී"ති කහාපණෙ දත්වා ගහිතෝ, අයං පත්තෝ එතස්සෙව භික්ඛුනෝ න වට්ටති. දුබ්බිචාරිතත්තා. අඤ්ඤසං පන වට්ටති, මූලස්ස අසම්පටිච්ඡිතත්තා. මහාසුම්මත්ථෙරස්ස කිර උපජ්ඣායෝ අනුරුද්ධ ත්ථෙරෝ නාම අහොසි. සෝ අත්තනෝ එවරූපං පත්තං සපණ්ඩස්ස පුරෙත්වා සඞ්ඝස්ස නිස්සජ්ජි. තිපිටකචූළනාගත්ථෙරස්ස සද්ධිවිහාරිකානං එවරූපෝ පත්තෝ අහොසි. තං ථෙරොපි සපණ්ඩස්ස පූරෙත්වා සඞ්ඝස්ස නිස්සජ්ජාපෙසීති. ඉදං අකප්පියපත්තවත්ථුස්මිං.

සචෙ පන රූපියං අසම්පටිච්ඡිත්වා "ථෙරස්ස පත්තං කිණිත්වා දෙහී"ති පහිතකපණියකාරකෙන සද්ධිං කම්මාරකුලං ගන්ත්වා පඨමං දිසවා "අයං මය්හං රූවතී"ති වා "ඉමිනාහං ගහෙස්සාමී"ති වා වදති, කපණියකාරකෝ ච තං රූපියං දත්වා කම්මාරං සඤ්ඤාපෙති, අයං පත්තෝ සබ්බකපණියෝ බුද්ධානම්පි පරිභොගාරහෝ. ඉමං පන රූපියසංවොහාරං කරොන්තෙන "ඉමිනා ඉමං ගහෙත්වා දෙහී"ති කපණියකාරකම්පි ආණාපෙතුං න වට්ටති.

ඉති පාලිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ
කයවික්කයසම්පටිච්ඡිතවිනිච්ඡයකථා සමත්තා.

රූපියාදිපටිග්ගහණකථා.

රූපියාදිපටිග්ගහොති ජාතරූපාදිපතිග්ගණ්හනං. තත්ථ ජාත රූපං රජතං ජාතරූපමාසකෝ රජතමාසකොති වතුඛ්ඛිධං නිස්ස ග්ගහියවත්ථුං. තම්බලොහාදීහි කතෝ ලොහමාසකෝ සාරදාරුනා වා වෙළුපෙසිකාය වා අඤ්ඤතරස්මා තාලපණ්ණාදිම්හි රූපං ඡින්දිත්වා කතදාරුමාසකෝ, ලාඛාය වා නියාසෙන වා රූපං සමුට්ඨා පෙත්වා කතජතුමාසකෝ යෝ යෝ යස්මිං යස්මිං ජනපදෙ යදා යදා වොහාරං ගච්ඡති, අඤ්ඤතරස්මා අඞ්ගියොපි වම්මමයොපි රූපක

ඵලබීජමයොපි සමූඨාපිතරුපොපි අසමූඨාපිතරුපොපීති අයං සබ්බොපි රජතමාසකොතෙව සඞ්ගහීතො. මුත්තාමණිවෙළුරියො සංඛොසිලා පවාළං ලොහිතඞ්කා මසාරගල්ලං සත්තධඤ්ඤානි දාසි දාසඛෙත්තවත්ථුපුප්ඵාරාමඵලාරාමාදයොති ඉදං දුක්කටවත්ථුං. තඤ්ච නිස්සග්ගියවත්ථුං අත්තනො වා සඞ්ඝනණ්ඩපුග්ගලවෙනියානං වා අත්ථාය සම්පටිච්ඡිතුං න වට්ටති. අත්තනො අත්ථාය සම්පටිච්ඡතො නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං හොති. සෙසානං අත්ථාය දුක්කටං. දුක්කටවත්ථුං සඞ්ඛසම්පි අත්ථාය සම්පටිච්ඡතො දුක්කටමෙව.

තත්‍රායං විනිච්ඡයොඃ—සචෙ හොවි ජාතරූපරජතං ආහරිත්වා "ඉදං සඞ්ඝස්ස දම්මි, ආරාමං වා කරොථ, වෙතියං වා භොජන සාලාදීනං වා අඤ්ඤතර"න්ති වදති, ඉදං සම්පටිච්ඡිතුං න වට්ටති. සචෙ පන "නයිදං භික්ඛූනං සම්පටිච්ඡිතුං වට්ටති"ති පටික්ඛිපෙත "වඩ්ඪකීනං කම්මකාරානං වා හත්ථෙ භවිස්සති, කෙවලං තුම්හෙ සුකතං දුක්කතං ජානාථා"ති වත්වා නෙසං හත්ථෙ දත්වා පක්කමති, වට්ටති. අථාපි "මම මනුස්සානං හත්ථෙ භවිස්සති, මයාහමෙව වා හත්ථෙ භවිස්සති, කෙවලං තුම්හෙ යං යස්ස දාතබ්බං තදත්ථාය පෙසෙථා"ති වදති, එවම්පි වට්ටති.

සචෙ පන සඞ්ඝං වා ගණං වා පුග්ගලං වා අනාමසිත්වා "ඉදං හිරඤ්ඤසුවණ්ණං වෙතියස්ස දෙම, විහාරස්ස දෙම, නව කම්මස්ස දෙමා"ති වදන්ති, පටික්ඛිපිතුං න වට්ටති. ඉමෙ ඉදං හණන්තූ"ති කප්පියකාරකානං ආචික්ඛිතබ්බං. "වෙතියාදීනං අත්ථාය තුම්හෙ ගහෙත්වා ඨපෙථා"ති වුත්තෙ පන "අම්හාකං ගහෙතුං න වට්ටති"ති පටික්ඛිපිතබ්බං.

සචෙ පන හොවි බහුං හිරඤ්ඤසුවණ්ණං. ආනෙත්වා ඉදං සඞ්ඝස්ස දම්මි, චතූහාරෝ පච්චයෙ පරිභුඤ්ජථා"ති වදති, තං වෙ සඞ්ඝො සම්පටිච්ඡති, පටිග්ගහණෙපි පරිභොගෙපි ආපත්ති. තත්‍ර වෙ එකො භික්ඛු "නයිදං කප්පති"ති පටික්ඛිපති, උපාසකොව "යදි පන න කප්පති, මය්හං යෙව භවිස්සති"ති තං ආදාය ගච්ඡති, සො භික්ඛු "නඨා සඞ්ඝස්ස ලාභන්තරායො කතො"ති න භොනව් කිඤ්චි වත්තබ්බා. යො හි තං වොදෙති, සෙවස්‍ය සාපත්තිකො හොති, තෙන පන එකෙන බහූ අනාපත්තිකා කතා. සචෙ පන භික්ඛූහි "න වට්ටති"ති පටික්ඛිපෙත "කප්පිය කාරකානං වා හත්ථෙ භවිස්සති, මම පුරිසානං මය්හං වා හත්ථෙ භවිස්සති, කෙවලං තුම්හෙ පච්චයෙ පරිභුඤ්ජථා"ති වදති, වට්ටති.

චතුපච්චයත්ථාය ච දින්නං යෙන යෙන පච්චයෙන අත්ථෝ හොති, තං තදත්ථං උපනෙතබ්බං. විවරත්ථාය දින්නං විවරෙයෙව උපනෙතබ්බං. සචෙ විවරෙන තාදිසා අත්ථෝ නත්ථි, පිණ්ඩපාතා දීහි සඞ්ගහා කිලමන්ති, සඞ්ගහුට්ඨානාය අපලොකෙත්වා තදත්ථායපි උපනෙතබ්බං. එස නයො පිණ්ඩපාතගිලානපච්චයත්ථාය දින්නෙසුපි. සෙනාසනත්ථාය දින්නං පන සෙනාසනයස්ස ගරුභණ්ඩභාවා සෙනාසනෙ යෙව උපනෙතබ්බං. සචෙ පන භික්ඛූසු සෙනාසනං ඡඩ්ඩෙත්වා ගතෙසු සෙනාසනං විනස්සති, ඊදිසෙ කාලෙ සෙනාසනං විස්සජ්ජෙත්වාපි භික්ඛූනං පරිභොගා අනුඤ්ඤාතෙ, තස්මා සෙනාසනරක්ඛනත්ථං මූලච්ඡෙජ්ජං අකත්වා යාපනමත්තං පරිභුඤ්ජිතබ්බං.

සචෙ පනෙව "මය්හං සස්සසම්පාදනකං මහාතළාකං අත්ථි, තං සඞ්ඝස්ස දමී"ති වදති, තඤ්ච සඞ්ඝා සම්පටිච්ඡන්ති, පරිභොගෙපි පරිභොගෙපි ආපත්තියෙව. යො පන තං පටික්කිපති, සො පුරිමනයෙනෙව න තෙනෙව කිඤ්චි චත්තබ්බං. යො හි තං වොදෙති, සෙවම සාපත්තිකො හොති. තෙන පනෙකෙන බහූ අනාපත්තිකා කතා. යො පන තාදිසං යෙව "තළාකං දම්මී"ති වත්වා භික්ඛූහි න වට්ටතී"ති පටික්කිත්තෙතා වදති: "අසුකඤ්ච අසුකඤ්ච සඞ්ඝස්ස තළාකං අත්ථි, තං කථං වට්ටතී"ති. සො වත්තබ්බා: කපියං කත්වා දින්නං භවිස්සතී"ති. "කථං දින්නං කපියං හොතී"ති? "චත්තාරො පච්චයෙ පරිභුඤ්ජථා"ති වත්වා දින්නන්ති. සො සචෙ "සාධු භන්තෙ! චත්තාරො පච්චයෙ පරිභුඤ්ජථා"ති දෙති, වට්ටති. අථාපි තළාකං ගණ්හථා"ති වත්වා න වට්ටතී"ති පටික්කිත්තෙතා "කපියකාරකො අත්ථී"ති පුච්ඡිත්වා "නත්ථී"ති වුත්තෙ "ඉදං අසුකො නාම විචාරෙස්සති, අසුකස්ස වා භත්තෙ මය්හං වා භත්තෙ භවිස්සති, සඞ්ඝා කපියභණ්ඩං පරිභුඤ්ජතූ"ති වදති, වට්ටති. සචෙපි "න වට්ටතී"ති පටික්කිත්තෙතා "උදකං පරිභුඤ්ජිස්සති, භණ්ඩකං ධොවිස්සති, මිගපක්ඛිනො පිවිස්සන්තී"ති වදති, එවම්පි වට්ටති. අථාපි "න වට්ටතී"ති පටික්කිත්තෙතා වදති: "කපියඝටිසෙන ගණ්හථා"ති. "සාධු උපාසකා! සඞ්ඝා පානීයං පිවිස්සති, භණ්ඩකං ධොවිස්සති, මිගපක්ඛිනො පිවිස්සන්තී"ති වත්වා පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටති. අථාපි "මම තළාකං වා පොක්ඛරණිං වා සඞ්ඝස්ස දම්මී"ති වුත්තෙ, සාධු උපාසකා! සඞ්ඝා පානීයං පිවිස්සති"ති ආදීනි වත්වා පරිභුඤ්ජන්ති, වට්ටති යෙව.

යදි පන භික්ඛූහි හත්ථකම්මං යාචිත්වා සහත්ථේන ච කප්පිය පථවිං ඛණිත්වා උදකපරිභොගත්ථාය තළාකං කාරිතං හොති, තං වෙ නිස්සාය සඞ්ඝං නිප්පාදෙත්වා මනුස්සා විහාරෙ කප්පිය භණ්ඩං දෙන්ති, වට්ටති. අථ මනුස්සා එවං සඞ්ඝස්ස උපකාර ත්ථාය සංඝියං භූමිං ඛණිත්වා තං නිස්සාය නිප්ඵන්නසඞ්ඝතො කප්පියභණ්ඩං දෙන්ති, එතම්පි වට්ටති. "අම්හාකං එකං කප්පිය කාරකං ඨපෙථා"ති වුත්තෙන ච ඨපෙතුම්පි ලබ්භති. අථ තෙ මනුස්සා රාජබලිනා උපද්දුතා පක්කමන්ති, අඤ්ඤං පටිපජ්ජන්ති, න ච භික්ඛූනං කිඤ්චි දෙන්ති, උදකං වාරෙතුං ලබ්භති. තඤ්ච ඛො කසිකම්මකාලෙ යෙව න සස්සකාලෙ. සචෙ තෙ වදන්ති: "නනු භවන්තෙහා! පුබ්බෙපි මනුස්සා ඉමං නිස්සාය සඞ්ඝං අකංසූ"ති. තතො වත්තබ්බා: "තෙ සඞ්ඝස්ස ඉමඤ්ච ඉමඤ්ච උපකාරං අකංසු, ඉදඤ්ච ඉදඤ්ච කප්පියභණ්ඩකං අදංසූ"ති. සචෙ වදන්ති: "මයම්පි දස්සාමා"ති. එවං වට්ටති.

සචෙ පන කොචි අව්‍යත්තෙහා අකප්පියවොහාරෙන තළාකං පතිගණ්හාති වා කාරෙති වා, තං භික්ඛූහි න පරිභුඤ්ජිතබ්බං. තං නිස්සාය ලද්ධං කප්පියභණ්ඩම්පි අකප්පියමෙව. සචෙ භික්ඛූහි පරිවත්තනභාවං ඤත්වා සාමිකො වා තස්ස පුත්තධීතරො වා අඤ්ඤෙ වා කොචි වංසෙ උප්පන්නො පුන කප්පියවොහාරෙන දෙති, වට්ටති. පච්ඡින්නෙන කුලවංසෙ යො තස්ස ජනපදස්ස සාමිකො සෙ අවජානිත්වා කප්පියවොහාරෙන පුන දෙති, විත්තලපබ්භතෙ භික්ඛූනං නීහටඋදකවාහං අලනාගරාජමහෙසී විය, එවම්පි වට්ටති. කප්පියවොහාරෙපි උදකවසෙන පටිගහිතතළාකා සුඛවිත්තා නං මත්තිකුඩ්ඩරණපාලිබන්ධනාදීනි ච කාතුං වට්ටති. තං නිස්සාය පන සස්සං කරොන්තෙ දිස්වා කප්පියකාරකං ඨපෙතුං න වට්ටති. යදි තෙ සයමෙව කප්පියභණ්ඩං දෙන්ති, ගහෙතබ්බං. නො චෙ දෙන්ති, න චොදෙතබ්බං. පච්චයවසෙන පටිගහිතතළාකෙ කප්පියකාරකං ඨපෙතුං වට්ටති. මත්තිකුඩ්ඩරණපාලිබන්ධනාදීනි කාතුං න වට්ටති. සචෙ කප්පියකාරකා සයමෙව කරොන්ති, වට්ටති.

අව්‍යත්තෙන පන ලජ්ජිභික්ඛූනා කාරාපිතෙසු කිඤ්චාපි පටි ග්ගහණං කප්පියං, භික්ඛූස්ස පන පයොගපච්චයා උප්පන්නෙන මිස්සත්තා විසගතපිණ්ඩපාතො විය අකප්පියමංසරසූමිස්සභොජනං විය ච දුබ්බිනිබ්භොගං හොති. සබ්බථා අකප්පියමෙව. සචෙ පන උදකස්ස ඔකාසො අත්ථි, තළාකස්ස පාලි පිරා යථා බහුං

උදකං ගණ්හාති, එවං කරොහි, තීරසම්පෙ උදකං කරොහි"ති එවං උදකමෙව විචාරෙති, වට්ටති. "උඛනෙ අගහිං න පානෙ නති, උදකකඤ්ඤං ලබිතු උපාසකා!"යි වත්තුං වට්ටති. "සඤ්ඤං කත්වා ආහරථා"ති වත්තුං පන න වට්ටති.

සචෙ පන තළාකෙ අතිබහුං උදකං දිසවා පාසතො වා පිඨිතො වා මාතිකං නිහරාපෙති, වතං ඡින්දාපෙත්වා කෙදාරෙ කාරාපෙති, පොරාණකෙදාරෙසු වා පධානිහානං අනහෙත්වා අතිරෙකං ගණ්හාති, නවසසෙ වා අපරිච්ඡින්නභාගෙ "එත්තකෙ භාගෙ පණෙ දෙථා"ති කහාපණෙ උඤ්ඤාපෙති, සබ්බං අකප්පියං.

යො පන "කසථ, වපථා"යි අවත්වා "එත්තකාය භූමියා එත්තකො නාම භාගෙ"ති එවං භූමිං වා පරිච්ඡාපෙති. "එත්තකෙ භූමිභාගෙ අම්හෙහි සස්සං කතං එත්තකං නාම භාගං ගණ්හථා"ති වදන්තෙසු කසසකෙසු භූමිප්පමාණග්ගහණත්ථං රජ්ජුං වා දණ්ඩං වා මිනාති, ඛළෙ වා ඨත්වා රක්ඛති, ඛළතො වා නිහරාපෙති, කොඨාගාරෙ වා පවිසාමෙති, තයෙසව තං අකප්පියං.

සචෙ කසසකා කහාපණෙ ආහරිත්වා "ඉමෙ සඞ්ඝස්ස ආහරා"ති වදන්ති, අඤ්ඤතරො ච භික්ඛු "න සඞ්ඝා කහාපණෙ ඛාදන්ති"යි සඤ්ඤාය "එත්තකෙහි කහාපණෙහි සාවකෙ ආහරථ, එත්තකෙහි යාගුආදීනි සම්පාදෙථා"ති වදති, යන්නෙ ආහරන්ති, සබ්බං අකප්පියං. කසමා? කහාපණානං විචාරිතත්තා. සචෙ ඛඤ්ඤං ආහරිත්වා "ඉමං සඞ්ඝස්ස ආහරා"ති වදන්ති, අඤ්ඤතරො ච භික්ඛු පුරිමනයෙනෙව "එත්තකෙහි විහිහි ඉදඤ්ච ඉදඤ්ච ආහරථා"ති වදති, යං තෙ ආහරන්ති, තයෙසව අකප්පියං. කසමා? ඛඤ්ඤස්ස විචාරිතත්තා.

සචෙ තණ්ඩුලං වා අපරණ්ණං වා ආහරිත්වා "ඉමං සඞ්ඝස්ස ආහරා"ති වදන්ති, අඤ්ඤතරො ච භික්ඛු පුරිමනයෙනෙව "එත්තකෙහි තණ්ඩුලෙහි ඉදඤ්ච ඉදඤ්ච ආහරථා"ති වදති, යන්නෙ ආහරන්ති, සබ්බං කප්පියං. කසමා? කප්පියානං තණ්ඩුලාදීනං විචාරිතත්තා. කයවික්කයෙපි අනාපත්ති, කප්පිය කාරකස්ස ආවිඤ්ඡිතත්තා. පුබ්බෙ පන චිත්තලපබ්බතෙ එකො භික්ඛු චතුස්සාලවාරෙ "අහො වත සෙව සඞ්ඝස්ස එත්තකපප්පමාණෙ පූවෙ පචෙය්‍යු"න්ති ආරාමිකානං සඤ්ඤුප්පාදනත්ථං භූමියං මණ්ඩලං අකාසි. තං දිස්වා ජෙට්ඨකො ආරාමිකො තථෙව කත්වා දුතිය දිවසෙ භෙරියා ආකොටිතාය සන්නිපතිතෙ සඞ්ඝෙ පූවං ගහෙත්වා ස්‍වඞ්ගත්ථෙරං ආහ:-"භන්තෙ! අම්හෙහි ඉතො පුබ්බෙ නෙව පිතු

න පිතාමහානං එවරූපං සුතපුබ්බං එකෙන අයෙන චතුඅසා ලොරෙ පූවත්ථාය සඤ්ඤු කතා, ඉතොදානි පභුති අය්‍යා අත්තනො අත්තනො චිත්තානුරූපං වදන්තු, අම්හාකම්පි ඵාසුවිහාරො භවිස්සතී"ති. මහාථෙරො තතොව නිවත්ති. එකභික්ඛූනාපි පූවො න ගහිතො, එවං පුබ්බ තත්‍රූපපාදං න පරිභුඤ්ජිංසු. තසමා:—

"සලෙලඛං අච්චජනෙහන අපපමත්තෙහන භික්ඛූහා,
කපපියෙපි න කාතබ්බා ආමිසත්ථාය ලොලතා"ති.

යො චායං තළාකෙ වුත්තො පොක්ඛරණීඋදකවාහකමාගිකා දිසුපි එසෙව නයො.

පුබ්බණ්ණාපරණ්ණෙ උච්චුඵලාඵලාදීනං විරුහණට්ඨානං යං කිඤ්චි "ඛෙත්තං වා වත්ථුං වා දමී"ති වුත්තෙනපි "න වට්ටති"ති පටික්ඛිපිත්වා තළාකෙ වුත්තනයෙනෙව යදා කපපියවොහාරෙන "චතුපච්චයපරිභොගත්ථාය දමී"ති වදති, තදා සම්පටිච්ඡිතබ්බං. "වනං දමි, අරඤ්ඤං දමී"ති වුත්තෙන පන න වට්ටති.

සචෙ මනුස්සා භික්ඛූහි අනාණත්තා යෙව තත්ථ රුක්ඛෙ ඡින්දිත්වා අපරණ්ණාදීනි සම්පාදෙත්වා භික්ඛූනං භාගං දෙන්ති, වට්ටති. අදෙන්තා න වොදෙතබ්බා. සචෙ කෙනචිදෙව අන්තරාඝෙන තෙසු පක්කමන්තෙසු අත්තනා ඝරොත්තා, න ව භික්ඛූනං කිඤ්චි දෙන්ති, තෙ වාරෙතබ්බං. සචෙ වදන්ති: "නනු භන්තෙ! පුබ්බෙපි මනුස්සා ඉධ සස්සානි අකංසූ"ති. තතො වත්තබ්බා:-"තෙ සඞ්ඝස්ස ඉදඤ්ච ඉදඤ්ච කපපියභණ්ඩං අදංසූ"ති. සචෙ වදන්ති:-"මයම්පි දස්සාමා"ති. එවං වට්ටති.

කිඤ්චි සයඤ්ඣානකං භූමිපපදෙසං සඞ්ඝස්ස "සීමං දෙමා"ති වදන්ති, වට්ටති. සීමපරිච්ඡෙදත්ථං පන ඵලිඝා වා පාසාණා වා සයං න ඨපෙතබ්බා. භූමි නාම අනඝා, අපපකෙනාපි පාරාජිකො භවෙය්‍ය. ආරාමිකානං පන වත්තබ්බං:-"ඉම්නා ඨානෙන අම්හාකං සීමා ගතා"ති. සබෙපි හි තෙ අධිකං ගණ්හන්ති, පරියාසෙන කාපිතත්තා ආපජ්ජන්ති. යදි පන රාජරාජමහාමත්තාදයො සය මෙව ඵලිඝා ඨපෙත්වා "වත්තාරො පච්චයෙ ගණ්හථා"ති දෙන්ති, වට්ටති යෙව.

සචෙ කොචි අඤ්ඤා සීමාය තළාකං වා ඛණති, විහාර මජ්ඣෙන වා මාගිකා නෙති, වෙනියඔඝණ්ඩොඩිඅඔඝණ්ඩාදීනි දුස්ස න්ති, වාරෙතබ්බං. සචෙ සඞ්ඝා කිඤ්චි ලභිත්වා ආමිසහරුකතාය න වාරෙති, එකො භික්ඛු වාරෙති, සොව භික්ඛු ඉස්සරො. සචෙ එකො භික්ඛු න වාරෙති:-"නෙථ තුමෙහ"ති තෙසං යෙව පකෙඛා

හොති, සඞ්ඝෝ වාරෙති, සඞ්ඝෝව ඉස්සරෝ. සංඝිකෙසු හි කම්මෙසු යෝ ධම්මකම්මං කරොති, සෝ ඉස්සරෝ. සචෙ වාරියමාණොපි කරොති, හෙට්ඨා ගහිතපංසුං හෙට්ඨා පක්ඛිපිත්වා උපරි ගහිතපංසුං උපරි පක්ඛිපිත්වා පූරෙතබ්බා.

සචෙ කොචි ඡට්ඨජ්ඣානමෙව උප්පාදෙතුං වා අපරණ්ණං වා අලාබුකුම්භණ්ඩාදිකං වා වල්ලිඵලං වා දූතකමෙව පෙසෙති:-"ඉතං සඞ්ඝං උප්පාදෙතුං අපරණ්ණං වත්තුං වල්ලිඵලාවංවං දම්මී"ති වදති, "සඞ්ඝවත්ථූනා පරාමට්ඨානා න වට්ටතී"ති මහාසුම්මත්ථෙරෝ ආහ. මහාපදුමත්ථෙරෝ පන "අඛිලාපමත්තමෙතං සාමිකානං යෙව හි සෝ භූමිභාගෝ, තසමා වට්ටතී"ති ආහ. "දූසං දම්මී"ති වදති, න වට්ටති. "ආරාමිකං දම්මි, වෙය්‍යාවච්චකරං දම්මි, කපපියකාරකං දම්මී"ති වුත්තෙන වට්ටති.

සචෙ සෝ ආරාමිකෝ පුරෙභත්තමපි පච්ඡාභත්තමපි සඞ්ඝස්සෙව කම්මං කරොති, සාමණෙරස්ස විය සබ්බං හෙට්ඨජ්ජං පටිජ්ඣානමපි තස්ස කාතබ්බං. සචෙ පුරෙභත්තමෙව සඞ්ඝස්ස කරොති, පච්ඡාභත්තං අත්තනෝ කරොති, සායං නිවාපෝ න දාතබ්බෝ. යෙපි පඤ්චදිවසවාරෙන වා සඞ්ඝස්ස කත්වා සෙසකාලෙ අත්තනෝ කරොන්ති, තෙසම්පි කරණකාලෙ යෙව භත්තඤ්චුනිවාපෝ ච දාතබ්බෝ. සචෙ පන සඞ්ඝස්ස කම්මං නත්ථි, අත්තනෝ යෙව කම්මං කත්වා ජීවන්ති, තෙ වෙ භත්තකම්මමූලං ආනෙත්වා දෙන්ති, ගහෙතබ්බං. නෝ වෙ දෙන්ති, න කිඤ්චි වත්තබ්බං. යං කිඤ්චි රජකදාසම්පි පෙසකාරදාසම්පි ආරාමිකත්තාමෙන සමප්පිතුං වට්ටති. සචෙ "නාවෝ දෙමා"ති වදන්ති, "න වට්ටතී"ති පටික්ඛිපිතබ්බා. "ඉමා ගාවෝ කුතෝ"ති පුච්ඡිතෙ "පණ්ඩිතෙහි පචගොරසපරිභොගත්ථාය දින්නා"ති. "මයම්පි පඤ්චගොරස පරිභොගත්ථාය දෙමා"ති වුත්තෙ වට්ටන්ති. අජිකාසුපි එසෙව නයෝ. "හත්ථිං දෙම. අස්සං, මහිසං, කුක්කුටං, සූකරං දෙමා"ති වදන්ති, සඞ්ඝපරිභොගත්ථාය න වට්ටති. සචෙ සකිච් මනුස්සා:-"අපෙපා සසුනකා හවෙය්‍යාත! තුම්හෙහි ගොඨ, මයං ඉමෙ නෙත්වා තුම්හාකං කපපියභණ්ඩං දස්සාමා"ති ගණ්හන්ති, වට්ටති. කුක්කුටසූකරෙ "සුඛං ජීවන්තු"ති අරඤ්ඤෙ විස්සජ්ජෙතුං වට්ටති.

"ඉමං තළාකං ඉමං ඛෙත්තං ඉමං වත්ථුං විහාරස්ස දෙමා"ති වුත්තෙන පටික්ඛිපිතුං න ලබ්භති.

සචෙ කොචි භික්ඛුං උද්දිස්ස දූතෙන චීවරත්ථාය සූතකප්පදුස්සාදිචීවරවෙතාපනං පහිණෙය්‍ය:-"ඉමිනා චීවරවෙතාපනෙන චීවරං වෙතාපෙත්වා ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං චීවරෙන අච්ඡාදෙහී"ති. සෝ

වේ දූතො තං භික්ඛුං උපසඞ්කමිත්වා එවං වදෙය්‍ය:-''ඉදං ඛො භන්තෙ! ආයස්මන්තං උද්දිස්ස චීවරචෙතාපන්නං ආහටං පති ගණ්හාතු ආයස්මා චීවරචෙතාපන්නා''න්ති. තෙන භික්ඛුනා සො දූතො එවමස්ස වචනීයො:-''න ඛො මයං ආවුසො! චීවරචෙතා පන්නං පතිගණ්හාම, චීවරඤ්ච ඛො මයං පතිගණ්හාම, කාලෙන කප්පිය''න්ති. සො චෙ දූතො තං භික්ඛුං එවං වදෙය්‍ය:-''අත්ථි පන්නායස්මන්තො කොචි වෙය්‍යාවච්චකරො''ති. චීවරපතිග්ගහෙන භික්ඛුනා වෙය්‍යාවච්චකරො නිද්දිසිතබ්බො ආරාමිකො වා උපාසකො වා ''එසො ඛො ආවුසො! භික්ඛූනං වෙය්‍යාවච්චකරො''ති. න වත්තබ්බො: ''තස්ස දෙහීති වා, සො වා නික්ඛිපිස්සතීති, සො වා පරිවත්තෙහිස්සතීති, සො වා චෙතාපෙස්සතී''ති. සො චෙ දූතො තං වෙය්‍යාවච්චකරං සඤ්ඤාපෙත්වා තං භික්ඛුං උපසඞ්කමිත්වා එවං වදෙය්‍ය:-''යං ඛො භන්තෙ! ආයස්මා වෙය්‍යාවච්චකරං නිද්දිසි, ආණත්තෙනා සො මයා උපසඞ්කමතු ආයස්මා කාලෙන චීවරෙන තං අත්ථිකෙහි දෙස්සතී''ති. චීවරපතිග්ගහෙන භික්ඛුනා වෙය්‍යාවච්චකරෙ උපසඞ්කමිත්වා චතුක්ඛත්තුං චොදෙතබ්බා සාරෙතබ්බා:-- ''අත්ථි මෙ ආවුසො! චීවරෙනා''ති. න වත්තබ්බෝ:--''දෙහි මෙ චීවරං, චෙතාපෙහි මෙ චීවර''න්ති. සචෙ චතුක්ඛත්තුං චොදයමානො සාරයමානො තං චීවරං අභිනිප්ඵාදෙති, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ අභිනිප්ඵාදෙති, තත්ථ ගන්ත්වා චතුක්ඛත්තුං පඤ්ච ක්ඛත්තුං ඡක්ඛත්තුං පරමං තුණ්හීභූතෙන උද්දිස්ස ඨාතබ්බං. න ආමිසං පටිග්ගහෙතබ්බං. න ධම්මො භාසිතබ්බො. ''කිං කාරණා ආගතොසී''ති පුච්ඡියමානෙන ''ජානාහි ආවුසො!'' ති එත්තකමෙව වත්තබ්බං.

සචෙ ආසනෙ වා නිසීදති, ධම්මං වා භාසති, ඨානං හඤ්ඤති, සචෙ චතුක්ඛත්තුං චොදෙති, චතුක්ඛත්තුං ඨාතබ්බං. පඤ්චක්ඛත්තුං චොදෙති, පක්ඛත්තුං ඨාතබ්බං. ඡක්ඛත්තුං චොදෙති, න ඨාතබ්බං. එකායෙ හි චොදනායෙ ඨානචයං භඤ්ඤති. යථා ඡක්ඛත්තුං චොදෙත්වා න ඨාතබ්බං. එවං වාදසක්ඛත්තුං ඨත්වා න චොදෙතබ්බං. තස්මා සචෙ චොදෙති යෙව, න නිසීදති, ඡ චොදනා ලබ්භන්ති. සචෙ නිසීදති යෙව න චොදෙති, වාදසඨානානි ලබ්භන්ති. සචෙ චොදෙතිපි, නිසීදතිපි, එකායෙ චොදනායෙ චෙ ඨානානි හාපෙතබ්බානි. තත්ථ යො එකදිවසමෙව පුනප්පුනං ගන්ත්වා ඡක්ඛත්තුං චොදෙති, සකිං යෙව වා ගන්ත්වා ''අත්ථි මෙ ආවුසො! චීවරෙනා''ති ඡක්ඛත්තුං වදති, තථා එකදිවසමෙව

පුනපපුනං ගන්ත්වා වාදසඞ්ඛත්තුං තිට්ඨති, සකිං යෙව වා ගන්ත්වා තත්‍ර තත්‍ර යාවතෙ තිට්ඨති, සොපි සබ්බවොදානායො, සබ්බඨානානි ච හඤ්ඤති. සො පන වාදෙ නානාදිවසෙසු. තතො වෙ උත්තරිං වායමමානො තං චිවරං අභිනිප්ඵාදෙති, පයොගෙ දුක්කටං, පටිලාභෙන නිස්සග්ගියං හොති. නො වෙ සක්කොති තං අභිනිප්ඵාදෙතුං, යතො රාජතො වා රාජමහාමත්තතො වා අස්ස භික්ඛුනො තං චිවරවෙකාපපනං ආනිතං, තස්ස සන්තිකං සාමං වා ගන්තබ්බං, දූතො වා පාහෙතබ්බො:-"යං ඛො තුම්හෙ ආයස්මන්තෙ! භික්ඛුං උද්දිස්ස චිවරවෙකාපපනං පහිණිත්ථ, න තං තස්ස භික්ඛුනො කිඤ්චි අත්ථං අනුභොති, යුඤ්ජන්තායස්මන්තෙ! සකං මා තුම්හාකං සන්තකං විනස්සතූ"ති. අයං තත්ථ සාමීචි. යො පන නෙව සාමං ගච්ඡති, න දූතං පාහෙති, වචනභෙදෙ දුක්කටං ආපජ්ජති.

කිං පන සබ්බකාපපියකාරකෙසු එවං පටිපජ්ජිතබ්බන්ති? න පටිපජ්ජිතබ්බං. අයං හි කාපපියකාරකො නාම සංඛෙපතො දුවිධො:—නිද්දිට්ඨො අනිද්දිට්ඨො ච. තත්ථ නිද්දිට්ඨො දුවිධො:-භික්ඛුනා නිද්දිට්ඨො දූතෙන නිද්දිට්ඨොති. අනිද්දිට්ඨොපි දුවිධො:-සම්මුඛවෙව විඤ්ඤාපියකාරකො පරම්මුඛකාපියකාරකොති. තෙසු භික්ඛුනා නිද්දිට්ඨො සම්මුඛාසම්මුඛවසෙන චතුබ්බිධො හොති. තථා දූතෙන නිද්දිට්ඨොපි. කථං? ඉධෙකච්චො භික්ඛුස්ස චිවරත්ථාය දූතෙන අකාපපියවත්ථුං පහිණාති, දූතො තං භික්ඛුං උපසංකමිත්වා "ඉදං භන්තෙ! ඉත්ථන්නාමෙන තුම්හාකං චිවරත්ථාය පහිතං ගණ්හථ න"න්ති වදති, භික්ඛු "නයිදං කාපපති"ති පටික්ඛිපති, දූතො:-"අත්ථි පන තෙ භන්තෙ! වෙය්‍යාවච්චකරො"ති පුච්ඡති, පුඤ්ඤත්ථිකෙහි ච උපාසකෙහි "භික්ඛූනං වෙය්‍යාවච්චං කරොථා"ති ආණත්තා වා භික්ඛූනං සන්දිට්ඨසම්භත්තා වා කෙචි වෙය්‍යාවච්චකරා හොන්ති, තෙසං අඤ්ඤතරො තස්මිං ඛණෙ භික්ඛුස්ස සන්තිකෙ නිසින්නො හොති, භික්ඛු තං නිද්දිසති: "අයං භික්ඛූනං වෙය්‍යාවච්චකරො"ති. දූතො තස්ස භත්තෙ අකාපපියවත්ථුං දත්වා "ථෙරස්ස චිවරං කිණිත්වා දෙය්‍යාසී"ති ආගන්ත්වා භික්ඛු සස ආරොචෙත්වා ගච්ඡති, අයමෙකො භික්ඛුනා අසම්මුඛා නිද්දිට්ඨො. නහෙව ඛො සො දූතො අත්තනො ආගන්ත්වා ආරොචෙති, අපිච

ඛො අඤ්ඤං පහිණාති:-"දිනනං මයා හනෙන! තයෙ හනෙ චිවර චෙතාපනනං චිවරං ගණෙහයයථා"ති. අයං දුතියො භික්ඛුනා අසම්මුඛා නිද්දිඨො. න හෙව ඛො අඤ්ඤං පහිණාති, අපි ච ගචඡනෙනාව භික්ඛුං වදති. "අහං තසස හනෙ චිවරචෙතා පනනං දසසාමි, තුමෙහ චිවරං ගණෙහයයථා"ති. අයං තතියො භික්ඛුනා අසම්මුඛා නිද්දිඨොති. එවං එකො සම්මුඛා නිද්දිඨො තයො අසම්මුඛා නිද්දිඨාති ඉමෙ චතතාරො භික්ඛුනා නිද්දිඨවෙ යයාවචකරා නාම. එතෙසු ඉධ වුතතනයෙනෙව පටිපජජිතබබං.

අපරො භික්ඛු පුරිමනයෙනෙව දූතෙන පුවජිතො, නතතිකාය වා අවිචාරෙතුකාමතාය වා, "නතථිමහාකං කපපියකාරකො"ති වදති. තසමිඤච ඛණෙ කොචි මනුසසො ආගචඡති. දූතො තසස හතෙ අකපපියවතථුං දතවා "ඉමසස හතථතො චිවරං ගණෙහයය ථා"ති වතවා ගචඡති, අයං දූතෙන සම්මුඛා නිද්දිඨොති. එවං එකො සම්මුඛා නිද්දිඨො.

අපරො දූතො ගාමං පවිසිතවා අතතනා අභිරුචිතසස කසසචි හතෙ අකපපියවතථුං දතවා පුරිමනයෙනෙව ආගනතවා ආරොචෙති, අඤ්ඤං වා පහිණාති:"අහං අසුකසස නාම හතෙ චිවරචෙතාපනනං දසසාමි, තුමෙහ චිවරං ගණෙහයයථා"ති වතවා වා ගචඡති, අයං තතියො දූතෙන අසම්මුඛා නිද්දිඨොති. එවං එකො සම්මුඛා නිද්දිඨො තයො අසම්මුඛා නිද්දිඨාති ඉමෙ චතතාරො දූතෙන නිද්දිඨවෙයයාවචකරා නාම.

එතෙසු මෙණ්ඩකසිකඛාපදෙ වුතතනයෙනෙව පටිපජජිතබබං. වුතතං හෙතං: **සනති භික්ඛවෙ! මනුසසා සඛා පසනනා නෙ කපපියකාරකානං හතෙ භිරඤ්ඤං උපනික්ඛිපනති:-ඉමිනා යං අය්‍යසස කපපියං නං දෙථාති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ! යං තෙනා කපපියං නං සාදියිතුං, නතවෙවාහං භික්ඛවෙ! කෙනචි පරියායෙන ජාතරූපරජතං සාදිතබබං පරියෙසිතබබං නති විදුමති.**

එතථ චොදනාය පරිමාණං නත්ථි, මූලං අසාදියනතෙන සහසසකඛ තතුම්පි චොදනාය වා ඨානෙන වා කපපියභණ්ඩං සාදියිතුං වට්ටති. නො චෙ දෙති: අඤ්ඤං කපපියකාරකං ඨපෙතවාපි ආහරාපෙතබබං. සචෙ ඉච්ඡති, මූලසාමිකානමපි කථෙතබබං. නො චෙ ඉච්ඡති, න කථෙතබබං. අපරො භික්ඛු පුරිමනයෙනෙව දූතෙන පුවජිනො:- 'නත්ථිභාගං කපපියකාරකො"ති වදති, තදඤ්ඤසු සමීපෙ ඨිතො

සුත්වා:-"ආහර හො! අහං අය්‍යස්ස චීවරං වෙතාපෙත්වා දස්සාමී"ති වදති, ථූතො "භද්‍ර හො! දදෙය්‍යාසී"ති තස්ස හත්ථේ දත්වා භික්ඛුස්ස අනාරොචෙත්වාව ගච්ඡති, අයං සම්මුඛවෙවචිකකපටිය කාරකො.

අපරො භික්ඛුනො උපඨාකස්ස වා අඤ්ඤස්ස වා හත්ථේ අත්ත පටිය වත්ථුං දත්වා "ථෙරස්ස චීවරං දදෙය්‍යාසී"ති එතොතාව පයුත්ත මති, අයං පරම්මුඛකපටියකාරකොති ඉමේ වෙ අනිද්දිට්ඨකපටිය කාරකා නාම. එතෙසු අඤ්ඤතරකඅපපවාරිතෙසු විඤ්ඤ පටිපජ්ජි තබ්බං. සචේ සයමෙව චීවරං ආහෙත්වා දදාති, ගහෙතබ්බං. නො වෙ න කිඤ්චි වත්තබ්බා.

යථා ච ථූතස්ස හත්ථේ චීවරත්ථාය අකපටියවත්ථුම්හි පෙසිතෙ විනිච්ඡයො වුත්තො. එවමෙව පිණ්ඩපාතාදීනමපි අත්ථාය පෙසිතෙ සයං ගන්ත්වා වොදියමානෙ ච විනිච්ඡයො වෙදිතබ්බා.

උපනික්ඛිත්තසාදියනෙ පන අයං විනිච්ඡයෝ:-කිඤ්චි අක පටියවත්ථුං පාදමූලෙ ඨපෙත්වා 'ඉදං අය්‍යස්ස හොතූ"ති වුත්තෙ, සචෙපි චිත්තෙන සාදියති, ගණ්හිතුකාමො හොති, කායෙන වා වාචාය වා "නයිදං කපතී"ති පටික්ඛිපති, අනාපත්ති. කාය වාචාහි වා අපටික්ඛිපන්තොපි සුඛවිත්තො හුත්වා "නයිදං අම්හාකං කපතී"ති න සාදියති, අනාපත්තිමෙව. තීසු වාරෙසු හි යෙන කෙනචි පටික්ඛිත්තං, පටික්ඛිත්තමෙව හොති. සචෙ පන කාය වාචාහි අපටික්ඛිපිත්වා චිත්තෙන අධිවාසෙති, කායවාචාහි කත්තා බ්බස්ස පටික්ඛෙපස්ස අකරණතො අකිරියසමුට්ඨානං කායවාරෙ වවිචාරෙ ච ආපත්තිං ආපජ්ජති. මනොවාරෙ පන ආපත්ති නාම නත්ථි. එකො සතං වා සහස්සං වා පාදමූලෙ ඨපෙති, "තුය්හිදං හොතූ"ති. භික්ඛු "නයිදං කපතී"ති පටික්ඛිපති, උපාස කො:-"පරිවත්තනං මයා තුම්හාක"න්ති ගතො, අඤ්ඤෙ තත්ථ ආග න්ත්වා පුච්ඡති, "කිං භන්තෙ! ඉද"න්ති, යං තෙන ච අත්තනා ච වුත්තං තං ආචික්ඛිතබ්බං. සො වෙ වදති "ගොපයිස්සාමහම්හ මනෙ! ගුත්තට්ඨානං දස්සෙථා"ති. සත්තභූමිකම්පි පාසාදං අභිරු හිත්වා "ඉදං ගුත්තට්ඨාන"න්ති ආචික්ඛිතබ්බං. "ඉධ නික්ඛිපාහී"ති න වත්තබ්බං. එත්තාවතා කපටියඤ්ච අකපටියඤ්ච නිස්සාය ඨිතං හොති. වාරං පිදහිත්වා රක්ඛන්තෙන වසිතබ්බං. සචෙ කිඤ්චි වික්කායිකභණ්ඩං පත්තං වා චීවරං වා ආගච්ඡති, "ඉදං ගණෙ සඨ හනෙතා!"ති වුත්තෙ "උපාසක! අත්ථි අම්හාකං ඉමිනා අත්ථො වත්ථුඤ්ච එවරූපං නාම සංවිජ්ජති, කපටියකාරකො නත්ථී"ති වත්තබ්බං. සචෙ සො වදති "අහං කපටියකාරකො භවිස්සාමි,

වාරං විවරිත්වා දෙථා"තිආ වාරං විවරිත්වා "ඉමස්මිං ඔකාසෙ ඨපිත"න්ති වත්තබ්බං, "ඉදං ගණ්හා"හි න වත්තබ්බං. එවමපි කපණ්ඩුව අකපණ්ඩුව නිස්සාය ඨිතමෙව හොති. සො වෙ තං ගහෙත්වා තස්ස කපණ්ඩුභණ්ඩං දෙති, වට්ටති. සචෙ අධිකං ගණ්හාති, "න මයං තව භණ්ඩං ගණ්හාම, නික්කමාහී"ති වත්තබ්බො.

යෙන පන ජාතරූපාදිවත්ථුඛ්ඩිඛං නිස්සග්ගියවත්ථුං පටිග්ගහිතං, තෙන කිං කාතබ්බන්ති? සඞ්ඝමජ්ඣෙඩි නිස්සජ්ජිතබ්බං. කථං? තෙන භික්ඛුනා සඞ්ඝා උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා බුඩ්ඪානං භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො:-අහං භන්තෙ! රූපියං පටිග්ගහෙසිං, ඉදං මේ නිස්සග්ගියං, ඉමාහං නිස්සජ්ජාමීති. [1] නිස්සජ්ජිත්වා ආපත්ති දෙසෙතබ්බා. ව්‍යත්තෙනත්ථ භික්ඛුනා පටිබලෙන ආපත්ති පටිග්ගහෙතබ්බා. සචෙ තත්ථ ආගච්ඡති ආරාමිකො වා උපාසකො වා සො වත්තබ්බො: "ආවුසො! ඉමං ජානාහී"ති. සචෙ සො භණති: "ඉමිනා කිං ආහරියතූ"ති. න වත්තබ්බො: "ඉමං වා ඉමං වා ආහරා"ති. කපණ්ඩුං ආචික්ඛිතබ්බං: සප්පිං වා තෙලං වා ඵාණිතං වා ආචික්ඛන්තෙන ච "ඉමිනා සප්පිං වා තෙලං වා ඵාණිතං වා. ආහරා"හි න වත්තබ්බං. "ඉදඤ්චිදඤ්ච සඞ්ඝස්ස කපණ්ඩු"න්ති එත්තකමෙව වත්තබ්බං. සචෙ සො තෙන පරිවත්තෙත්වා කපණ්ඩුං ආහරති, රූපිය පටිග්ගාහකං ඨපෙත්වා සඞ්ඝමෙව භාජෙත්වා පරිභුඤ්ජිතබ්බං. රූපියපටිග්ගාහකෙන භාගො න ගහෙතබ්බො. අඤ්ඤඤ්ඤං භික්ඛූනං වා ආරාමිකානං වා පත්තභාගම්පි ලභිත්වා පරිභුඤ්ජිතුං න වට්ටති. අත්තනොයෙව මඤ්ඤමාදිහි තතො හරිත්වා අඤ්ඤඤ්ඤ ඨපිතං වා තෙසං භණ්ඩතො ගලිතං වා නිරුවජ්ජභාවපරිග්ගහිතම්පි පංසුකූලම්පි න වට්ටති යෙව. තතො ආහටෙන ඵාණිතෙන සෙනාසනබ්භඤ්ජනම්පි න වට්ටති. සප්පිනා වා තෙලෙන වා පදීපං කත්වා දීපාලොකෙ නිසීදිතුං කසිණපරිකම්මම්පි කාතුං පොත්ථකම්පි වාචෙතුං න වට්ටති. තෙලමධුඵාණිතෙහි පන සරීරෙ වණං මක්ඛෙතුං න වට්ටති යෙව. තෙන වත්ථුනා මඤ්ඤපීඨාදීනි වා ගණ්හාති, උපොසථාගාරං වා භොජනසාලං වා කරොති, පරිභුඤ්ජිතුං න වට්ටති. ඡායාපි ගෙහපරිවෙණෙන ඛිතාව න වට්ටති. පරිවෙණතිත්ථකත්තා ආගන්තුකානං වට්ටති. තං වත්ථුං විස්සජ්ජෙත්වා කතෙන මග්ගෙනාපි සෙතුනාපි නාවායපි උළුම්පෙනපි ගන්තුං න වට්ටති. තෙන වත්ථුනා ඛණාපිතාය පොක්ඛර

---

[1] පාරාජිකපාළි.

ණියා උබ්භිතොදකං පාතුං වා පරිභුඤ්ජිතුං වා න වට්ටති. අඤ්ඤා උදකෙ පන අසති අඤ්ඤං ආහරන්තුකඵලුදකං වා වස්සොදකං වා පවිසිතුං වට්ටති. කිතාඃ පොක්ඛරණියා යෙන උදකෙන සද්ධිං කීතා තං ආහරන්තුකම්පි න වට්ටති.

තං වත්ථුං උපනික්ඛිපං ඨපෙත්වා සඞ්ඝා පච්චයෙ පරිභුඤ්ජන්ති, තෙපි පච්චයා තස්ස න වට්ටන්ති. ආරාමෝ ගහිතෝ හොති, සොපි පරිභුඤ්ජිතුං න වට්ටති. යදි භූමිම්පි බීජම්පි අකපටිඤං, තෙවහුමිං න ඵලං පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටති. සචෙ භූමිං යෙව කිණිත්වා අඤ්ඤානි බීජානි රොපිතානි, ඵලං වට්ටති. අථ බීජානි කිණිත්වා කපටිඤභූමියං රොපිතානි, ඵලං න වට්ටති. භූමියං නිසීදිතුං වා නිපජ්ජිතුං වා වට්ටති.

සචෙ පන තත්ථ ආගතො කපටියකාරකො තං පරිවත්තෙත්වා සඞ්ඝස්ස කපටියං සපටිතෙලාදිං ආහරිතුං න ජානාති. සො වත්තබ්බොඃ-"ආවුසො! ඉමං ඡඩ්ඩෙහී"ති. සචෙ සො ඡඩ්ඩෙති, ඉවෙවතං. කුසලං, නො වෙ ඡඩ්ඩෙති, "පඤ්ඤවන්තෙහි සමණා නො භික්ඛු රූපියඡඩ්ඩකො සම්මන්නිතබ්බොඃ—යො න ඡන්දගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න දොසාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න මොහාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න භයාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, ඡඩ්ඩිතාඡඩ්ඩිතඤ්ච ජානෙය්‍ය. එවඤ්ච පන සම්මන්නිතබ්බොඃ-පඨමං භික්ඛු යාචිතබ්බො. යාචිත්වා ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බොඃ-සුණාතු මෙ භන්තෙ! සඞ්ඝො, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං රූපියඡඩ්ඩකං සම්මන්නෙය්‍ය, එසා ඤත්ති. සුණාතු මෙ භන්තෙ! සඞ්ඝො, ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං රූපියඡඩ්ඩකං සම්මන්නති, යස්සායස්මතො ඛමති, ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො රූපියඡඩ්ඩකස්ස සම්මුති. සො තුණ්හස්ස, යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය. සම්මතො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු රූපියඡඩ්ඩකො, ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හි එවමෙතං ධාරයාමීති[a] තෙන සම්මතෙන භික්ඛුනා නිම්ඵලං අකත්වා අකද්දමං නිම්මීලෙත්වා නදියා වා පපාතෙ වා වත්ත ගහණෙ වා ගූථං විය අනපෙක්ඛන පතිතොකාසං අසමන්නාහරන්තෙන ඡඩ්ඩෙතබ්බං. සචෙ නිම්ඵලං කත්වා පාතෙති, දුක්කටං ආපජ්ජති.

එවං ජිගුච්ඡිතබ්බෙපි රූපියෙ භගවා පරියායෙන භික්ඛූනං පරිභොගං ආචික්ඛි. රූපියපටිග්ගාහකස්ස පන කෙනචි පරියායෙන තතො උප්පන්නපච්චයපරිභොගො න වට්ටති. යථාවායං එතස්ස න වට්ටති. එවං අසන්තසම්භාවනාය වා කුලූපකභික්ඛූනං

---

a. පාරාජිකපාළි.

වා කුහනාදීහි වා උපපන්නපච්චයා නෙව තස්ස න අඤ්ඤස්ස වට්ටන්ති. ධම්මෙන සමෙන උපපන්නාපි අපච්චවෙක්ඛිත්වා පරිභුඤ්ජිතුං න වට්ටන්ති.

චත්තාරෝ හි පරිභොගා:-ථෙය්‍යපරිභොගෝ, ඉණපරිභොගෝ, දායජ්ජපරිභොගෝ, සාමිපරිභොගෝති. තත්ථ සඞ්ඝමජ්ඣෙපි නිසිදිත්වා පරිභුඤ්ජන්තස්ස දුස්සීලස්ස පරිභොගෝ ථෙය්‍යපරිභොගෝ නාම. සීලවතෝ අපච්චවෙක්ඛිතපරිභොගෝ ඉණපරිභොගෝ නාම. තස්මා චීවරං පරිභොගෙ පරිභොගෙ පච්චවෙක්ඛිතබ්බං. පිණ්ඩපාතෝ ආලොපෙ ආලොපෙ. තථා අසෙක්ඛානඤ්ච පුරෙභත්තං පච්ඡාභත්තං පුරිමයාමමජ්ඣිමයාමපච්ඡිමයාමෙසු. සචස්ස අපච්චවෙක්ඛතෝ අරුණෝ උග්ගච්ඡති, ඉණපරිභොගඨානෙ තිට්ඨති. ඔසානා සන්තම්පි පරිභොගෙ පරිභොගෙ පච්චවෙක්ඛිතබ්බං. හෙඨිමජ්ඣස්ස පටිග්ගහණෙපි පරිභොගෙපි සතිපච්චයතා වට්ටති. එවං සන්තෙපි පටිග්ගහණෙ සතිං කත්වා පරිභොගෙ අකරොන්තස්සෙව ආපත්ති. පටිග්ගහණෙ පන සතිං අකත්වා පරිභොගෙ කරොන්තස්ස අනාපත්ති.

චතුබ්බිධා හි සුද්ධි:-දෙසනාසුද්ධි, සංවරසුද්ධි, පරියෙසිසුද්ධි, පච්චවෙක්ඛණසුද්ධිති. තත්ථ දෙසනාසුද්ධි නාම:-පාතිමොක්ඛසංවරසීලං. තං හි දෙසනාය සුජ්ඣනතො දෙසනාසුද්ධිත් වුච්චති. සංවරසුද්ධි නාම:-ඉන්ද්‍රියසංවරසීලං. තං හි "න පුනෙවං කරිස්සාමී"ති චිත්තාධිට්ඨානසංවරෙනෙව සුජ්ඣනතො සංවරසුද්ධිති වුච්චති. පරියෙසිසුද්ධි නාම:-ආජීවපාරිසුද්ධිසීලං. තං හි අනෙසනං පහාය ධම්මෙන සමෙන පච්චයෙ උප්පාදෙන්තස්ස පරිෙයසනාය සුද්ධත්තා ප්‍රියෙසිසුද්ධිති වුච්චති. පච්චවෙක්ඛණසුද්ධි නාම:-පච්චයපරිභොගසන්නිස්සිතසීලං. තං හි "පටිසඞ්ඛා යොනිසො චීවරං පටිසෙවතී"ති ආදිනා නයෙන වුත්තෙන පච්චවෙක්ඛණෙන සුජ්ඣනතො පච්චවෙක්ඛණසුද්ධිති වුච්චති. තෙන වුත්තං:-"පටිග්ගහණෙ පන සතිං අකත්වා පරිභොගෙ කරොන්තස්ස අනාපත්ති"හි.

සන්තනනං සෙඛානං පච්චයපරිභොගෝ දායජ්ජපරිභොගෝ නාම. තෙ හි භගවතෝ පුත්තා. තස්මා පිතුසන්තකානං පච්චයානං දායාදා හුත්වා තෙ පච්චයෙ පරිභුඤ්ජන්ති. කිං පන තෙ භගවතෝ පච්චයෙ පරිභුඤ්ජන්ති? කිණීනං පච්චයෙ පරිභුඤ්ජන්තීති? කිණීහි දිනාපි භගවතා අනුඤ්ඤාතත්තා භගවතෝ සන්තකා ඔහොන්ති. තස්මා භගවතෝ පච්චයෙ පරිභුඤ්ජන්තීති වෙදිතබ්බං. ධම්මදායාදසුත්තං චෙත්ථ සාධකං. ඛීණාසවානං පරිභොගෝ

සාමිපරිභොගෝ නාම. තෙහි තණ්හාය දාසව්‍යං අනිතත්තා සාමිනෝ හුත්වා පරිභුඤ්ජන්ති. ඉති ඉමෙසු පරිභොගෙසු සාමි පරිභොගෝ ච දාසජනපරිභොගෝ ච සබ්බසෝපි වට්ටති. ඉණ පරිභොගෝ න වට්ටති. ථෙය්‍යපරිභොගෙ කථා යෙව නත්ථි.

අපරෙපි ච භික්ඛාචරා පරිභොගා:-ලජ්ජිපරිභොගෝ, අලජ්ජිපරිභොගෝ, ධම්මියපරිභොගෝ, අධම්මියපරිභොගෝති. තත්ථ අලජ්ජිනෝ ලජ්ජිනා සද්ධිං පරිභොගෝ න වට්ටති. ආපත්තියා න කාරෙතබ්බා. ලජ්ජිනෝ අලජ්ජිනා සද්ධිං යාව න ජානාති, තාව වට්ටති. ආදිතෝ පඤ්ඤාය වා අලජ්ජි නාම නත්ථි. තස්මා යදා ඤත්ව අලජ්ජිභාවං ජානාති, තදා වත්තබ්බෝ: "තුම්හෙ සාසනාරෙ ච වත්තාරෙ ච විනිඝාතකම්මං කරොථ. තං අපනිරූපං. මා එවමකත්ථා"ති. සචෙ අනාදියිත්වා කරොති යෙව, යදි තෙන සද්ධිං පරිභොගං කරොති, සොපි අලජ්ජියෙව හොති. යොපි අත්තනා හාරහූතෙන අලජ්ජිනා සද්ධිං පරිභොගං කරොති, සොපි නිවාරෙතබ්බා. සචෙ සුණ ඔරමති, අයම්පි අලජ්ජියෙව හොති. එවං එකෙ අලජ්ජි අලජ්ජිසතම්පි කරොති. අලජ්ජිනෝ පන අලජ්ජිනාව සද්ධිං පරිභොගෙ ආපත්ති නාම නත්ථි. ලජ්ජිනෝ ලජ්ජිනා සද්ධිං පරිභොගෝ චිත්තං ඛත්තියකුමාරානං සුවණ්ණ පාතියං භොජනසදිසෝ. ධම්මියාධම්මියපරිභොගෝ පච්චයවසෙන වෙදිතබ්බා.

තත්ථ සචෙ පුග්ගලොපි අලජ්ජි, පිණ්ඩපාතොපි අධම්මියෝ, උභොපි ජෙගුච්ඡා. පුග්ගලා අලජ්ජි, පිණ්ඩපාතෝ ධම්මියෝ, පුග්ගලං ජිගුච්ඡිත්වා පිණ්ඩපාතෝ න ගහෙතබ්බා. මහාපච්චරියං පන "දුස්සීලෝ සඞ්ඝතෝ උද්දෙසභත්තාදීනි ලභිත්වා සඞ්ඝ සෙසව දෙති, එතානි යථාදූනමෙව ගහිතත්තා වට්ටන්තී"ති වුත්තං. පුග්ගලෝ ලජ්ජි, පිණ්ඩපාතෝ අධම්මියෝ, පිණ්ඩපාතෝ ජෙගුච්ඡෝ, න ගහෙතබ්බා. පුග්ගලෝ ලජ්ජි, පිණ්ඩපාතොපි ධම්මියෝ, වට්ටති.

අපරෙ වෙ පඤ්චාහා, වෙ ච පරිභොගා:-ලජ්ජිපඤ්චාහෝ, අලජ්ජි පඤ්චාහෝ; ධම්මපරිභොගෝ, ආමිසපරිභොගොති. තත්ථ අලජ්ජි නො ලජ්ජිං පඤ්චාහෙතුං වට්ටති. න ත්වෙවා ආපත්තියා කාරෙතබ්බා. සචෙ පන ලජ්ජි අලජ්ජිං පඤ්චාහෙති, අනුමොදනාය අජ්ඣෙසති, ධම්මකථාය අජ්ඣෙසති, කුලෙසු උපට්ඨහෙති, ඉත රොපි "අම්හාකං ආචරියෝ ඒදිසෝ ච ඒදිසෝ චා"ති. තස්ස පරිසති වණ්ණං භාසති, අඤ්ඤං සාසනං ඔසක්කාපෙති, අන්තරධාපෙතීති

වෙදිතබ්බා. ධම්මපරිභොගආමිසපරිභොගෙසු පන යඤ්ච ආමිස පරිභොගෙ වට්ටති. ධම්මපරිභොගෙපි තඤ්ච වට්ටති. "යො පන කොටියං සීතතා ගතේඨා තස්ස පුග්ගලස්ස අවවයෙන තස්සි සති, තං ධම්මානුග්ගහෙන උග්ගණ්හිතුං වට්ටති"ති වුත්තං.

තත්‍රිදං වත්ථු:-"මහාභයෙ කිර එතසේමව භික්ඛුනො මහා නිද්දෙසො පගුණො අහොසි, අථ වතුනිකායිකනිය්‍යසත්ථෙරස්ස උපජ්ඣායො මහාතිපිටකත්ථෙරො නාම මහාරක්ඛිතත්ථෙරං ආහ:-"ආවුසො මහාරක්ඛිත! එතස්ස සන්තිකෙ මහානිද්දෙසං ගණ්හා"ති, "පාපො කිරායං භණේඩ! න ගණ්හාමී"ති. "ගණ්හා වුසො! අහං තෙ සන්තිකෙ නිසීදිස්සාමී"ති. සාධු භණේඩ! තුමෙහසු නිසිතෙනසු ගණ්හිස්සාමී"ති පඨමෙත්වා රත්තිං දිවං නිරන්තරං පරිභාපුණේණතා ඔභාසනදිවසෙ හෙට්ඨාමඤ්චෙ ඉත්ථිං දිස්වා:-"භණේඩ! සුතං යෙව මෙ පුබ්බෙ සභාගං එවං ජානෙය්‍යං, න ඊදිසස්ස සන්තිකෙ ධම්මං පරියාපුණෙය්‍ය"න්ති ආහ. තස්ස පන සන්තිකෙ බහූ මහාථෙරා උග්ගණ්හිත්වා මහානිද්දෙසං පතිඨපෙසුං.

ඉති පාලිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ
රූපියාදිවිඤ්ඤත්තිවිනිච්ඡයකථා සමත්තා.

දූතලක්ඛණාදිකථා.

දූතවිහාසඅගාහෙති ලාභස්ස පරිණාමනන්ති එත්ථ තාව දූතා නන්ති අත්තනො සන්තකස්ස චීවරාදිපරික්ඛාරස්ස සඞ්විභාරිකා දිසු යස්ස කස්සචි දූතං. තත්‍රිදං දූතලක්ඛණං:-"ඉදං තුය්හං දෙමි, දදාමි, දජ්ජාමි, ඔණාජෙමි, පරිච්චජාමි, විස්සජ්ජාමි"ති වා "ඉත්ථන්නාමස්ස දෙමි-පෙ-විස්සජ්ජාමී"ති වා වදති සම්මුඛාපි පරම්මුඛාපි දින්නං යෙව හොති. "තුය්හං ගණ්හාහී"ති වුත්තෙ "මය්හං ගණ්හාමී"ති වදති, සුදින්නං සුග්ගහිතඤ්ච. "තව සන්තකං කරොහි, තව සන්තකං හොතු, තව සන්තකං හොහී"ති වුත්තෙ, "මම සන්තකං කරොමි, මම සන්තකං හොතු, මම සන්තකං කරිස්සාමී"ති වදති, දුද්දින්නං දුග්ගහිතඤ්ච. නෙව දූතා දූතං ජානාති, න ඉතරො ගණ්හතු. සචෙ පන "තව සන්තකං කරොහී"ති වුත්තෙ, "සාධු භණේඩ! මය්හං ගණ්හාමී"ති ගණ්හාති, සුග්ගහිතං. සචෙ පන එකො "ඉදං චීවරං ගණ්හාහී"ති වදති,

ඉතරෝ "න ගණ්හාමී"ති වදති, පුන සෝ "දිනනං මයා තුයහං, ගණ්හාහී"ති වදති, ඉතරොපි "න මයහං ඉමිනා අත්ථෝ"ති වදති, තතෝ පුරිමොපි "මයා දිනන"න්ති දසාහං අතික්කාමෙති, පච්ඡිමොපි "මයා පටික්ඛිත්ත"නති. කස්ස ආපත්ති? න කස්සචි. යස්ස පන රුච්චති, තෙන අධිට්ඨහිත්වා පරිභුඤ්ජිතබ්බං. "ඉත්ථන්නාමස්ස දෙහී"ති දිනනං යාව පරස්ස හත්ථං න පාපුණාති, තාව යො පහිණාති, තස්සෙව සන්තකං. "ඉත්ථන්නාමස්ස දමී"ති දිනනං පන යස්ස පහිණති, තස්ස සන්තකං. තස්මා භික්ඛු භික්ඛුස්ස හත්ථේ චීවරං පහිණාති: "ඉමං චීවරං ඉත්ථන්නාමස්ස දෙහී"ති. සෝ අන්තරාමග්ගෙ යො පහිණාති, තස්ස විස්සාසා ගණ්හාති, සුග්ගහිතං. යස්ස පහිණති, තස්ස විස්සාසා ගණ්හාති, දුග්ගහිතං. භික්ඛු භික්ඛුස්ස හත්ථේ චීවරං පහිණාති:--"ඉමං චීවරං ඉත්ථන්නාමස්ස දෙහී"ති. සෝ අන්තරාමග්ගෙ සුණාති, යො පහිණාති, සෝ කාලකතොති. තස්ස මතකචීවරං අධිට්ඨාති, සවාධිඝිතං. යස්ස පහිණති, තස්ස විස්සාසා ගණ්හාති, දුග්ගහිතං. භික්ඛු භික්ඛුස්ස හත්ථේ චීවරං පහිණාති:-"ඉමං චීවරං ඉත්ථන්නාමස්ස දෙහී"ති. සෝ අන්තරාමග්ගෙ සුණාති, යස්ස පහිණති, සෝ කාලකතොති. තස්ස මතකචීවරං අධිට්ඨාති, වාධිඝිතං. යො පහිණාති, තස්ස විස්සාසා ගණ්හාති, සුග්ගහිතං. භික්ඛු භික්ඛුස්ස හත්ථේ චීවරං පහිණාති:-"ඉමං චීවරං ඉත්ථන්නාමස්ස දෙහී"ති. සෝ අන්තරාමග්ගෙ සුණාති: උභොපි කාලකතාති. යො පහිණාති, තස්ස මතකචීවරං අධිට්ඨාති, සවාධිඝිතං. යස්ස පහිණති, තස්ස මතක චීවරං අධිට්ඨාති, වාධිඝිතං.

භික්ඛු භික්ඛුස්ස හත්ථේ චීවරං පහිණාති:-"ඉමං චීවරං ඉත්ථන්නාමස්ස දමී"ති. සෝ අන්තරාමග්ගෙ යො පහිණාති, තස්ස විස්සාසා ගණ්හාති, දුග්ගහිතං. යස්ස පහිණති, තස්ස විස්සාසා ගණ්හාති සුග්ගහිතං, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හත්ථේ චීවරං පහිණාති: "ඉමං චීවරං ඉත්ථන්නාමස්ස දමී"ති. සෝ අන්තරාමග්ගෙ සුණාති: යො පහිණාති සෝ කාලකතොති. තස්ස මතක චීවරං අධිට්ඨාති, වාධිඝිතං; යස්ස පහිණති, තස්ස විස්සාසා ගණ්හාති, සුග්ගහිතං; භික්ඛු භික්ඛුස්ස හත්ථේ චීවරං පහිණාති: "ඉමං චීවරං ඉත්ථන්නා මස්ස දමී"ති. සෝ අන්තරාමග්ගෙ සුණාති: යස්ස පහිණති, "සෝ කාලකතෝ"ති. තස්ස මතකචීවරං අධිට්ඨාති, සවාධිඝිතං. යො පහිණාති, තස්ස විස්සාසා ගණ්හාති, දුග්ගහිතං: භික්ඛු භික්ඛුස්ස හත්ථේ චීවරං පහිණාති: "ඉමං චීවරං ඉත්ථන්නාමස්ස දමී"ති; සෝ අන්තරාමග්ගෙ සුණාති: උභොපි කාලකතාති. යො පහි

ණාති, තස්ස මතකචීවරං අධිට්ඨාති, වාධිතිතං. යස්ස පතියත්ති, තස්ස මතකචීවරං අධිට්ඨාති, සවාධිතිතං. පරිවත්තිවා දිනනං පුන කෙනචි කාරණෙන කුපිතෙ ආහරාපෙතුං න ලභති, අත්තනා දිනනම්පි හි චීවරං සකසඤ්ඤාය අවජිනදතො නිසසඟගියං. අසඤ්ඤං පරිකඛාරං අනනාමසො සුච්මපි අවජිනදතො දුකකටං.

සචෙ පන "හනෙත! තුම්හාකං ඉදං සාරුප්ප"නති සයමෙව දෙති, ගහෙතුං වට්ටති. අථ පන "ආවුසො! මයං තුය්හං වත්ත පටිවත්තං කරිස්සති, අම්හාකං සන්තිකෙ උපජ්ඣං ගණ්හිස්සති, ධම්මං පරියාපුණිස්සතීති චීවරං අදම්හ, සොදානි තවං න වත්තං කරොසි, න උපජ්ඣං ගණ්හාසි, න ධම්මං පරියාපුණාසී"ති එව මාදීනි වුත්තෙන: "හනෙත! චීවරත්ථාය මඤ්ඤදු භණ්ඨ, ඉදං වෙ චීවර"නති දෙති, එවම්පි වට්ටති. දිසා පක්කමනතං වා පන දහ රං:-"නිවත්තථ තනති" භණති, සො න නිවත්තති, "චීවරෙ ගහෙත්වා න රුච්චිථා"ති එවං වෙ නිවත්තති, සාධු. සචෙ:— "පත්තචීවරත්ථාය මඤ්ඤදු තුම්හෙ භණ්ඨ, ගණ්හථ න"නති දෙති, එවම්පි වට්ටති. විබ්භමනතං වා දිසවා:-මයං තුය්හං "වත්තං කරියතී"ති පත්තචීවරං අදම්හ, සොදානි තවං විබ්භමිත්වා චරසී"ති වදති, ඉතරො:-"ගණ්හථ, තුම්හාකං පත්තචීවර"නති දෙති, එවම්පි වට්ටති.

"මම සන්තිකෙ උපජ්ඣං ගණ්හනතස්සෙව තෙ දෙම්, අඤ්ඤස්ස ගණ්හනතස්ස න දෙම්, වත්තං කරොනතස්සෙව දෙම්, අකරොනතස්ස න දෙම්, ධම්මං පරියාපුණනතස්සව දෙම්, අපරියාපුණනතස්ස න දෙම්, අවිබ්භමනතස්සෙව දෙම්, විබ්භමනතස්ස න දෙම්"ති එවං පන දාතුං න වට්ටති. දදතො දුකකටං. ආහරාපෙතුං පන වට්ටති.

වජ්ජිවා දිනනා අවජිනදිවා ගණ්හනතො හණ්ඩගෙඝන කාරෙතබ්බා.

අසං නාව දුනෙ විනිච්ඡයො.

විසසාසගාහලක්ඛණං පන ඉමිනා සුත්තෙන ජානිතබ්බං- අනුජානාමි භික්ඛවෙ! සඤ්ඤාණගතිකස්ස භික්ඛුනා සමනතා නතස්ස විසසාසං ගණ්හිතුං සන්දිට්ඨා ච භොති, සම්භාවනතා ච, ආලපිතා ච, ජීවති ච, ගහිතා ච අනදාමනා භොති. තත්ථ සන්දිට්ඨොති දිට්ඨමනතකම්මෙතා; සම්භාවෙතබ්බොති: දට්ඨකම්මෙතා; ආලපිතොති

"මම සන්තකං යං ඉච්ඡසි, තං ගණ්හාපය්‍යාසි. ආපුච්ඡිත්වා ගහණෙ කාරණං නත්ථී"ති වුත්තොපි. **ජීවතීති** අනුඤ්ඤාතසෙය්‍යාය සහ තොපි යාව ජීවිතින්ද්‍රියුපච්ඡෙදනං න පාපුණාති; **ගහිතෙ අත්තන මනොති** ගහිතෙ තුට්ඨචිත්තොව හොති; "එවරූපස්ස සන්තකං ගහිතෙ මෙ අත්තමනො භවිස්සති"ති ජානනෙන්ත ගහෙතුං වට්ටති.

අසෙසපරියාදානවසෙනචෙතානි පඤ්චඞ්ගානි වුත්තානි. විස්සාසග්ගාහො පන තීහි අඞ්ගෙහි රුහති: සඤ්චෙතා ජීවති, ගහිතෙ අත්තමනො; සමුග්ගතෙතා ජීවති, ගහිතෙ අත්තමනො; ආලපිතො ජීවති, ගහිතෙ අත්තමනොති. යො පන න ජීවති, න ච ගහිතෙ අත්තමනො හොති, තස්ස සන්තකං විස්සාසග්ගාහෙන ගහිතම්පි පුන දාතබ්බං. දදමානෙන ච මාතාපිතූනං තාව යෙ තස්ස ධනෙ ඉස්සරා ගහඨා වා පබ්බජිතා වා, තෙසං දාතබ්බං. අත්තනොමනස්ස සන්තකං තස්සෙව දාතබ්බං.

යො පන පඨමං ගෙව "සුට්ඨුතං තයා මම සන්තකං ගණ්හාපෙතන්ති"ති වචීභෙදෙන වා චිත්තුප්පාදමත්තෙන වා, අනුමොදිත්වා පච්ඡා කෙනචි කාරණෙන කුපිතො පච්චාහරාපෙතුං න ලභති. යොපි අදාතුකාමො චිත්තෙන පන අධිවාසෙති, න කිඤ්චි වදති, සොපි පුන පච්චාහරාපෙතුං න ලභති.

යො පන "මයා තුම්හාකං සන්තකං ගහිතං වා පරිභුත්තං වා"ති වුත්තෙ "ගහිතං වා හොතු පරිභුත්තං වා, මයා පන තං සොතවි දෙවකරණ්ඩෙන ඨපිතං, තං පාකතිකං කාතුං වට්ටතී"ති වදති, අයං පච්චාහරාපෙතුං ලභති.

අඤ්ඤං විස්සාසගාහෙ විනිච්ඡයො.

ලාභස්ස පරිණාමනන්ති ඉදං පන අසෙසදසං අත්ථාය පරිණතලාභස්ස අත්තනො අසඤ්ඤස්ස වා පරිණාමනං සන්ධාය වුත්තං. තත්‍රායං විනිච්ඡයො:-සඞ්ඝස්ස පරිණතං සඟඨවම්මිකානං වා, ගිහීනං වා, අත්තමනොව මාතුසන්තකම්පි "ඉදං මයහං දෙහී"ති සඞ්ඝස්ස පරිණතභාවං ඤත්වා අත්තනො පරිණාමෙත්වා ගණ්හන්තස්ස නිස්ස ගියං පාචිත්තියං "ඉමස්ස භික්ඛුනො දෙහී"ති එවං අඤ්ඤස්ස පරිණාමෙන්තස්ස සුද්ධිකපාචිත්තියං.

තස්මා යොපි වස්සිකසාටිකසමයෙ මාතුසරෙපි සඞ්ඝස්ස පරිණතං වස්සිකසාටිකං ඤත්වා අත්තනො පරිණාමෙති, නිස්ස ගියං පාචිත්තියං. පරස්ස පරිණාමෙති, සුද්ධිකපාචිත්තියං. මනුස්සා "සඞ්ඝභත්තං කරිස්සාමා"ති සපිතලාදීනි ආහරන්ති, ගිලානො

වෙපි භික්ඛුසඞ්ඝස්ස පරිණතභාවං ඤත්වා කිඤ්චි යාවකී, නිස්ස ගගියං පාචිත්තියමෙව. සචෙ පන සො "තුම්හාකං සප්පිආදීනි ආහ තානි අත්ථී"ති පුච්ඡිත්වා "ආම අත්ථී"ති වුත්තෙ "මය්හම්පි දෙථා"ති වදති, වට්ටති. අථාපි නං කුසකුවවාසනතං උපාසකා වදන්ති: "සඞ්ඝාපි අම්හෙහි දිනත්තමෙව ලභති, ගණ්හථ භන්තෙ!"ති" එවම්පි වට්ටති.

එකස්මිං විහාරෙ සඞ්ඝස්ස පරිණතං අඤ්ඤං විහාරං උද්දිසිත්වා "අසුකස්මිං නාම විහාරෙ සඞ්ඝස්ස දෙථා"ති පරිණාමෙති, "කිං සඞ්ඝස්ස දින්නෙනන? චෙතියස්ස පූජං කරොථා"ති එවං චෙතියස්ස වා පරිණාමෙති, දුක්කටං. චෙතියස්ස පරිණතං අඤ්ඤං චෙතියස්ස වා සඞ්ඝස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා පරිණාමෙති, දුක්කටමෙව. නියමෙත්වා අඤ්ඤචෙතියස්ස අත්ථාය රොපිතරුක්ඛා වවජ්ජතා අඤ්ඤචෙතියමහි පුප්ඵම්පි ආරොපෙතුං න වට්ටති. එකස්ස චෙතියස්ස පන ඡත්තං වා පතාකං වා ආරොපෙත්වා ඨිතං දිස්වා සෙසං අඤ්ඤචෙතියස්ස දූපෙතුං වට්ටති. අනාමසො සුතඛස්සාපි පරිණතං:-"ඉමස්ස සුතඛස්ස, මා දෙථ, එතස්ස දෙථ"ති එවං අඤ්ඤපුග්ගලස්ස පරිණාමෙති, දුක්කටං. සචෙ පන දායකා:-"මයං සඞ්ඝභත්තං කාතුකාමා චෙතියපූජං කාතුකාමා එකස්ස භික්ඛුනො පරික්ඛාරං දාතුකාමා තුම්හාකං රුචියා දස්සාම, භණ්ඩං කත්ථ දෙමා"ති වදන්ති, එවං වුත්තෙන භික්ඛුනා "යත්ථ ඉච්ඡථ, තත්ථ දෙථා"ති වත්තබ්බා. සචෙ පන කෙවලං:-"කත්ථ දෙමා"ති පුච්ඡන්ති, "යත්ථ තුම්හාකං දෙය්‍යධම්මො පරිභොගං වා ලභෙය්‍ය, පටිසන්ථාරං වා ලභෙය්‍ය, විරඬිනිකො වා අස්ස, යත්ථ වා පන තුම්හාකං චිත්තං පසීදති, තත්ථ දෙථා"ති වත්තුං වට්ටති.

ඉති පාලිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ
දූනලක්ඛණාදිවිනිච්ඡයකථා සමත්තා.

පඨවිනි වෙ පඨවී: ජාතා ච පඨවී, අජාතා ච පඨවිනි. තත්ථ ජාතා නාම පඨවී:-සුඛපංසුකා සුඛධමත්තිකා අපපාසාණා අපපඝකඛරා අපපකඨලා අපපමරුම්බා අපපවාලුකා, යෙභුය්‍යෙන පංසුකා යෙභුය්‍යෙන මත්තිකා අදඩ්ඪාපි වුච්චති ජාතා පඨවිනි. යොපි පංසුපුඤ්ජා වා මත්තිකාපුඤ්ජා වා අතිරෙකවාතුමාසං ඔවට්ඨො, සොපි වුච්චති ජාතා පඨවිනි. අජාතා නාම පඨවී:-සුඛපාසාණා සුඛඝකඛරා සුඛකඨලා සුඛමරුම්බා සුඛවාලුකා අපප

පංසුකා අපපමත්තිකා, යෙභුය්‍යෙන පාසාණා යෙභුය්‍යෙන සක්ඛරා යෙභුය්‍යෙන කඨලා යෙභුය්‍යෙන මරුම්බා යෙභුය්‍යෙන වාලුකා දඞ්ඝාපි වුච්චති අජාතා පඨවීති. යොපි පංසුපුඤ්ජා වා මත්තිකා පුඤ්ජා වා ඔමක්වාතුමාසං ඔවස්සෙ, සොපි වුච්චති අජාතා පඨවීති.

තත්‍ථ ජාතපඨවිං ඛණන්තස්ස වා ඛණාපෙන්තස්ස වා පාචිත්තියං. තත්‍රායං විනිච්ඡයෝ:-සචෙ සයං ඛණති, පහාරෙ පහාරෙ පාචිත්තියං. සචෙ අඤ්ඤං ආණාපෙති, සකිං ආණත්තෙතා සචෙපි සකලදිවසං ඛණති, ආණාපකස්ස එකමෙව පාචිත්තියං. සචෙ පන කුසීතො හොති, පුනපපුනං ආණාපෙතබ්බා. ආණාපෙත්වා ඛණාපෙන්තස්ස වාචාය වාචාය පාචිත්තියං. සචෙ "පොක්ඛරණිං ඛණාහී"ති වදති, වට්ටති. ඛතා යෙව හි පොක්ඛරණී නාම හොති, තස්මා අයං කප්පියවොහාරෝ. එසනයො "වාපිං තළාකං ආවාවං ඛණා"ති ආදිසුපි. ඉමං ඔකාසං ඛණ, ඉමස්මිං ඔකාසෙ පොක්ඛරණිං ඛණා"ති වත්තුං පන න වට්ටති. "කන්දං ඛණ, මූලං ඛණා"ති අනියමෙත්වා වත්තුං වට්ටති. "ඉමං වල්ලිං ඛණ, ඉමස්මිං ඔකාසෙ කන්දං වා මූලං වා ඛණා"ති වත්තුං න වට්ටති.

පොක්ඛරණිං සොධෙන්තෙහි යො කුවෙහි උසසිඤ්චිතුං සක්කොා හොති, තනු කද්දමො, තං අපනෙතුං වට්ටති. බහලො න වට්ටති. ආතපෙන සුක්ඛිකද්දමො ථාලෙහි, තත්‍ර යො හෙට්ඨා පඨවියා අසම්බද්ධො, තමෙව අපනෙතුං වට්ටති. උදකෙන ගත ඨානෙ උදකපපටකො නාම හොති, වාතපහාරෙන චලති, තං අපනෙතුං වට්ටති. පොක්ඛරණිආදීනං තවං භිජ්ජිත්වා උදක සාමන්තා පතති සචෙ ඔමක්වාතුමාසං ඔවස්සං, ජිත්තුං වා භින්දිතුං වා වට්ටති. වාතුමාසතො උඩ්ඩං න වට්ටති; සචෙ පන උදකෙ යෙව පතති, දෙවෙ අතිරෙකවාතුමාසං ඔවස්සෙපි උදකෙ යෙව උදකස්ස පතිතත්තා වට්ටති.

පාසාණපිට්ඨියං සොණ්ඩිං ඛණන්ති, සචෙ තත්‍ථ පඨමමෙව සුබුම්මරජං පතති, තං දෙවෙන ඔවට්ඨං හොති, වතුමාසවව යෙන අකප්පිය පඨවි සඞ්ඛං ගච්ඡති, උදකෙ පරියාදිණ්ණෙ සොණ්ඩිං සොධෙන්තෙහි විකොපෙතුං න වට්ටති. සචෙ පඨම මෙව උදකෙන පූරති, පච්ඡා රජං පතති, තං විකොපෙතුං වට්ටති, තත්‍ථ හි ඉදමෙව වස්සෙන්තෙපි උදකෙ යෙව උදකං පතති,

පිට්ඨිපාසාණෙ සුබුම රජං හොති; දෙවෙ ථූසායතනෙ අල්ලීයති, තම්පි චාතුමාසවච්ඡෙන විකොපෙතුං න වට්ටති.

අකතපබ්භාරෙ වම්මිකො උට්ඨිතා හොති, ඝථාසුඛං විකොපෙතුං වට්ටති; සචෙ අබ්භොකාසෙ උට්ඨහති, ඔමකවාතුමාසං ඔවට්ඨා යෙව වට්ටති. රුක්ඛාදිසු ආරුළ්හඋපචිකමක්කටිකායපි එසෙව නයො. ගණ්ඩුප්පාදගූථකමූසිකුච්ඡාරඛොණකාදිසුපි එසෙව නයො. ඛොණකණ්ටකා නාම ගාවීනං බුරවජ්ඣනකද්දමො වුච්චති. සචෙ පන හෙට්ඨිමතලෙන භූමිසමෙබන්ධො හොති, එකදිවසම්පි න වට්ටති. කසිතට්ඨානෙ නඛග්ගවජ්ඣනමත්තිකාපිණ්ඩං ගණ්හා නතස්ස එසෙව නයො.

පුරාණසෙනාසනං හොති, අච්ඡදනං වා විනට්ඨච්ඡදනං වා, අතිරෙකවාතුමාසං ඔවට්ඨං, ජාතපඨවි සඞ්ඛමෙව ගච්ඡති. තතො අවසෙසං ඡදනිට්ඨකං වා ගොපානසිආදිකං උපකරණං වා "ඉට්ඨකං වා ගණ්හාමි, ගොපානසිං භිත්තිපාදං පදරත්ථරං පාසාදත්ථම්භං ගණ්හාමි"ති. සඤ්ඤාය ගණ්හිතුං වට්ටති, තෙන සඞ්ඝං මත්තිකා පතති, අනාපත්ති. සචෙ යා යා අත්තනා තං තං ගණ්හාති, අනාපත්ති.

අත්තනාගෙහෙ මත්තිකාපුඤ්ඤා හොති, තස්මිං එකදිවසං ඔවට්ඨෙ ගෙහං ඡාදෙන්ති, සචෙ සබ්බා තිණත්තා චාතුමාසච්ඡෙන ජාතපඨවි යෙව හොති. අථස්ස උපරිභාගෙ යෙව තිණත්තා අත්තනා අතිත්තෙනා, යත්තකං තිණත්තං තං කපියභාරකෙහි කපියවොහාරෙන අපනාමෙත්වා සෙසං ඝථාසුඛං වළඤ්ජෙතුං වට්ටති. උදකෙන තෙමිතත්තා එකාබද්ධා යෙව හි ජාතපඨවී හොති, න ඉතරා.

අබ්භොකාසෙ මත්තිකා පාකාරො හොති, අතිරෙකවාතුමාසං ඔවට්ඨා ජාතපඨවිසඞ්ඛං ගච්ඡති, තච්ඡ ලඝුපංසුං පන අල්ල හත්ථෙන ඵුසිත්වා ගහෙතුං වට්ටති. සචෙ ඉට්ඨකාපාකාරො හොති, යෙහුය්‍යෙන කඨලට්ඨානෙ තිට්ඨති, ඝථාසුඛං විකොපෙතුං වට්ටති.

අබ්භොකාසෙ සිතමණ්ඩපච්ඡත්තං ඉතොවිතො ච සඤ්චරා ලෙනා පඨවිං විකොපෙන්තෙන ගහෙතුං න වට්ටති. උස්සා මෙව උබ්බරිතුං වට්ටති. අඤ්ඤම්පි සුඛරුක්ඛං වා සුඛඛාණුකං වා ගණ්හන්තස්ස එසෙව නයො.

නවකම්මඤ්ච ථම්භං වා පාසාණං වා රුක්ඛං වා දණ්ඩකෙහි උච්චාලෙන්තා පවත්තෙන්තා ගච්ඡන්ති, තත්ථ ජාතපඨවී භිජ්ජති, සෙවි සුඛවිත්තා පවත්තෙන්ති, අනාපත්ති. අථ පන තෙන අප දෙසෙන පඨවිං භින්දිතුකාමා යෙව හොන්ති ආපත්ති. සාඛාදීනි කඩ්ඪන්තානම්පි පඨවියං දරුනි ඨාලෙන්තානම්පි එසෙව නයො.

පඨවියං අට්ඨිසුවිකණ්ටකාදිසුපි යං කිඤ්චි ආකොටෙතුං වා පවෙසෙතුං වා න වට්ටති. "පඤ්ඤවඩ්ඪාරාය වෙගෙන පඨවි භින්දිස්සාමී"ති එවං පඤ්ඤාවම්පි කාතුං න වට්ටති. කාරොන්තස්ස භිජ්ජති, ආපත්ති. "විසමභූමිං සමං කරිස්සාමී"ති සමම්පි ඛණිතුං න වට්ටති. වත්තසීසෙනෙව හි සම්මජ්ජිතබ්බං.

කෙචි කත්තරයට්ඨියා භූමිං කොට්ටෙන්ති, පාදඬ්ගුට්ඨකෙන විලිඛන්ති, "වඩ්ඪමානඨානං දස්සස්සාමා"ති පුනප්පුනං භූමිං භින්දන්තා වඩ්ඪමානති, සබ්බං න වට්ටති. විරියසම්පයොගත්ථං පන සමණධම්මං කරොන්තෙන සුඛවිත්තෙන වඩ්ඪමිතුං වට්ටති.

"හත්ථං ධොවිස්සාමා"ති පඨවියං ඛණන්ති, න වට්ටති. අඤ්ඤං සන්තෙන පන අල්ලහත්ථං පඨවියං ඨපෙත්වා රජං ගහෙතුං වට්ටති.

කෙචි කණ්ඩුකවජ්ජු ආදීහි ආබාධිකා ජිනනත්තාදිසු අඞ්ගපච්චඞ්ගානි ඛණන්ති න වට්ටති.

ජාතපඨවිං දහති වා, දහාපෙති වා පාචිත්තියං. අනාතමයො පත්තමපි පවත්තෙන්තා යත්තකෙසු ඨානෙසු අග්ගිං දෙති වා, දූපෙති වා, තත්තකානි පාචිත්තියානි. තස්මා පත්තං පවත්තෙන්තානාපි පුබ්බෙ පඤ්ඤඨානෙ යෙව පවත්තබ්බා. අදඩ්ඪාය පඨවියා අග්ගිං ඨපෙතුං න වට්ටති. පත්තපවත්තකපාලස්ස පන උපරි අග්ගිං ඨපෙතුං වට්ටති. දරුනං උපරි ඨපෙති, සො අග්ගි තානි ඩහන්තො ගන්ත්වා පඨවිං දහති, න වට්ටති, ඉට්ඨකඛපාලාදිසුපි එසෙව නයො. තත්‍රාපි හි ඉට්ඨකාදීනං යෙව උපරි ඨපෙතුං වට්ටති. කස්මා ? තෙසං අනුපාදුනත්තා. න හි තානි අග්ගිස්ස උපාදුනසංඛං ගච්ඡන්ති.

සුඛබාණුසුඛබරුකඛාදිසුපි අග්ගි දාතුං න වට්ටති. සචෙ පන "පඨවිං අපපත්තමෙව නිබ්බාපෙත්වා ගමිස්සාමී"ති, දෙති වට්ටති. පඨවා නිබ්බාපෙතුං න සක්කොති, අවිසයත්තා අනාපත්ති.

තිණුක්කං ගහෙත්වා ගච්ඡන්තෙනා හත්ථෙ ඩය්හමානෙ භූමියං පාතෙති, අනාපත්ති. පතිතට්ඨානෙ යෙව උපාදානං දත්වා අග්ගිං කාතුං වට්ටති.

දඩ්ඪපඨවියා ච යත්තකං ඨානං උසුමාය අනුගතං සබ්බං විකොපෙතුං වට්ටති.

යො පන අජානනකො භික්ඛු අරණීසහිතෙන අග්ගිං නිබ්බත්තෙත්වා හත්ථෙන උක්ඛිපිත්වා "කිං කරොමී"ති වදති, "ජාලෙහී"ති වත්තබ්බො. "හත්ථො ඩය්හතී"ති වදති, "යථා න ඩය්හති, තථා කරොහී"ති වත්තබ්බො, "භූමියං පාතෙහී"ති පන න වත්තබ්බො. සචෙ හත්ථෙ දය්හමානෙ පාතෙති, "පඨවිං දහිස්සාමී"ති අපාති තත්තා අනාපත්ති. පතිතට්ඨානෙ පන අග්ගිං කාතුං වට්ටති. "ඉමස්ස ථම්භස්ස ආවාටං ඛණ, මහාමත්තිකං ඛණ, ථුසමත්තිකං ඛණ, මහාමත්තිකං දෙහි, ථුසමත්තිකං දෙහි, මත්තිකං ආහර, පංසුං ආහර, මත්තිකාය අත්ථො, පංසුනා අත්ථො, ඉමස්ස ථම්භස්ස ආවාටං කප්පියං කරොහි, ඉමං මත්තිකං කප්පියං කරොහි, ඉමං පංසුං කප්පියං කරොහි"ති එවං කප්පියවොහාරෙන යං කිඤ්චි කාරාපෙතුං වට්ටති.

අඤ්ඤවිහිතො කෙනචි සද්ධිං කිඤ්චි කථෙන්තො පාදඝාතං කෙන වා කත්තරයට්ඨියා වා පඨවිං විලිඛන්තෙනා තිට්ඨති, එවං අස්ස තියා විලිඛන්තස්ස වා භින්දන්තස්ස වා අනාපත්ති.

ඉති පාළිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ
පඨවිඛණනවිනිච්ඡයකථා සමත්තා.

භූතගාමොති පඤ්චහි බීජෙහි ජාතානං රුක්ඛලතාදීනමෙතං අධිවචනං. තත්‍රිමානි පඤ්ච බීජානි:-මූලබීජං ඛන්ධබීජං ඵලුබීජං අග්ගබීජං බීජබීජන්ති. තත්ථ මූලබීජං නාම:-හලිද්දි සිඞ්ගිවෙරං වචං වචත්ථං අතිවිසං කටුකරොහිණී උසීරං භද්දමුත්තකං යානි වා පනඤ්ඤානිපි අත්ථි මූලෙ ජායන්ති, මූලෙ සඤ්ජායන්ති, එතං මූලබීජං නාම. ඛන්ධබීජං නාම:-අස්සත්ථො නිග්‍රොධො පිලක්ඛො උදුම්බරො කච්ඡකො කපිත්තනො, යානි වා පනඤ්ඤානිපි අත්ථි ඛන්ධෙ ජායන්ති ඛන්ධෙ සඤ්ජායන්ති, එතං ඛන්ධබීජං නාම. ඵලුබීජං නාම:-උච්චු වෙළු නළො යානි වා පනඤ්ඤානිපි අත්ථි පබ්බෙ ජායන්ති, පබ්බෙ සඤ්ජායන්ති, එතං ඵලුබීජං නාම. අග්ග

බීජං නාම:-අග්ගබීජං මූලබීජං ඵළුබීජං බීජබීජං නාම:-පුබ්බණ්ණං අපරණ්ණං යානි වා පනඤ්ඤානිපි අත්ථි අග්ගෙ ජායන්ති, අග්ගෙ සඤ්ජායන්ති, එතං අග්ග බීජං නාම, මූලබීජං නාම:-පුබ්බණ්ණං අපරණ්ණං යානි වා පනඤ්ඤානිපි අත්ථි, මූලෙ ජායන්ති මූලෙ සඤ්ජායන්ති, එතං මූලබීජං නාම.

තත්ථ භූතගාමෙ භූතගාමසඤ්ඤී ඡින්දති වා ඡෙදාපෙති වා භින්දති, වා භෙදාපෙති වා පචති වා පචාපෙති වා පාචිත්තියං. භූතගාමං හි විකොපෙන්තස්ස පාචිත්තියං. භූතගාමපරිමොචිතං පඤ්ච විධම්පි බීජගාමං විකොපෙන්තස්ස දුක්කටං.

බීජගාමභූතගාමෝ නාමෙස අත්ථි උදකජො අත්ථි, ථල ජො, තත්ථ උදකජෙ සාසපමත්තිකතිලබීජකාදිභෙදා සපණ්ණකා ච අපණ්ණකා ච සබ්බා සෙවාල ජාති, අන්තමසො උදකපපටකං උප්පාදය භූතගාමොති වෙදිතබ්බා. උදකපපටකො නාම:-උපරි ථඩ්ඩො එරුසවණ්ණා හෙට්ඨා මුදුනීලවණ්ණා හොති, තත්ථ යස්ස සෙවාලස්ස මූලං ඔරුහිත්වා පඨවියං පතිට්ඨිතං, තස්ස පඨවී ඨානං, යො උදකෙ සංවරති, තස්ස උදකං, පඨවියං පතිට්ඨිතං යත්ථ කත්ථචි විකොපෙන්තස්ස උබ්භරිත්වා වා ඨානාන්තරං සඞ්කා මෙන්තස්ස පාචිත්තියං. උදකෙ සඤ්චරන්තං විකොපෙන්තස්ස වා පාචිත්තියං. භත්තේ හි පන ඉතොචිතො ච විසූකිත්වා නහායිතුං වට්ටති. සකලං හි උදකං තස්ස ඨානං, තස්මා න සො එත්තා වතා ඨානාන්තරං සඞ්කාමිතො හොති. උදකතො පන උදකෙන විනා සඤ්චිච්ච උක්කිපිතුං න වට්ටති, උදකෙන සද්ධිං උක්කිපිත්වා පුන උදකෙ පක්කිපිතුං වට්ටති.

උපලිනි පදුමිනි ආදීනි ජලජමලලී නිණ්ණානි උදකතො උබ්භරන්තස්ස වා තත්ථෙව විකොපෙන්තස්ස වා පාචිත්තියං. පරෙහි උපනීතානි විකොපෙන්තස්ස දුක්කටං. තානි හි බීජගාමෙ සඞ්ඛං ගච්ඡන්ති. තිලබීජකසාසපමත්තිකසෙවාලොපි උදකතො උබ්භතො අමිලාතො අග්ගබීජසඞ්ගහං ගච්ඡති.

මහාපච්චරියාදිසු:-"අන්නන්තකතිලබීජකඋදකපපටාදීනි දුක්කටවත්ථුකානී"ති වුත්තං. තත්ථ කාරණං න දිස්සති. අඞ්කුරකථායං:"සම්පුණ්ණභූතගාමං න හොති, තස්මා දුක්කටන්ති" වුත්තං. තම්පි න සමෙති. භූතගාමෙ හි පාචිත්තියං. බීජගාමෙ දුක්කටං වුත්තං. අසම්පුණ්ණභූතගාමෝ නාම. තන්තියො කොඩ්ඩසෝ නෙව පාලියං න අඞ්කථාසු ආගතො. අථ තං බීජගාමසඞ්ගහං

ගමිස්සතීති. තම්පි න යුත්තං. අභූතගාමමූලත්තා තාදිසස්ස බීජ ගාමස්සාති. අපි ච ගරුකාලහුකෙසු ගරුකෙ ඨාතබ්බන්ති එතං විනයලක්ඛණං.

එලණ්ඩ ජීතනරුක්ඛානං අවසිට්ඨො හරිතඛාණු නාම හොති, තස්ථ කකුධකරඤ්ජපියඟුපනසාදීනං ඛාණු උඩං වඩ්ඪති, සො භූතගාමෙන සඞ්ගහිතො, තාලනාළිකෙරාදීනං ඛාණු උඩං න වඩ්ඪති, සො බීජගාමෙන සඞ්ගහිතො, කදලියා පන අථලි තාය ඛාණු භූතගාමෙන සඞ්ගහිතො. ථලිතාය බීජගාමෙන. කදලී පන ථලිතා යාව නීලවණ්ණා තාව භූතගාමෙනෙව සඞ්ග හිතා, තථා ථලිතො වෙථ යදා පන අග්ගතො පට්ඨාය සුස්සති, තදා බීජගාමෙන සඞ්ගහං ගච්ඡති, කතර බීජගාමෙන, ? ථලු බීජගා මෙන. කිං තතො නිබ්බත්තන්ති ? න කිඤ්චි. යදි හි නිබ්බත්තෙය්‍ය, භූතගාමෙන සඞ්ගහං ගවෙජ්ඣය.

ඉක්ඛාලාදිරුක්ඛෙ ජීවන්තෙ රාසිං කරොන්ති, කිඤ්චාපි රාසි කතදණ්ඩකෙහි රත්තප්පමාණාපි සාඛා නික්කමන්ති, බීජගාමෙ නෙව සඞ්ගහං ගච්ඡන්ති. මණ්ඩපත්ථාය වා වතිඅත්ථාය වා වල්ලි අරොපනත්ථාය වා භූමියං නිඛණන්ති; මූලෙසු වෙව පණ්ණෙසු ච නිග්ගතෙසු පුනභූතගාමසඞ්ගං ගච්ඡන්ති. මූලමත්තෙසු පන පණ්ණමත්තෙසු වා නිග්ගතෙසු බීජගාමෙ සඞ්ගහිතා. එවං යානි කානිචි බීජානි පඨවියං වා උදකෙන සිඤ්චිත්වා ඨපිතානි කපාලාදි සු වා අල්ලපංසුං පක්ඛිපිත්වා නික්ඛිත්තානි හොන්ති, සබ්බානි මූල මත්තෙන පණ්ණමත්තෙනවා නිග්ගතෙපි බීජානි යෙව. සචෙපි මූලා නි ච උපරි අංකුරො ච නිග්ගච්ඡති, යාව අංකුරො හරිතො න හොති, තාව බීජානි යෙව.

මුග්ගාදීනං පන පණ්ණෙසු උට්ඨිතෙසු වීහිආදීනං වා අංකු රෙ හරිතෙ නීලවණ්ණෙ ජාතෙ භූතගාමසඞ්ගහං ගච්ඡන්ති.

තාලාදීනං පඨමං සූකරදංසා විය මූලං නිග්ගච්ඡති, නිග්ග තෙපි යාව උපරි පත්තවට්ටි න නිග්ගච්ඡති, තාව බීජගාමෙ නාම යෙව. නාළිකෙරස්ස තචං භින්දිත්වා දන්තසූචි විය අංකුරො නිග්ග ච්ඡති, යාව මිඤ්ජභාදිසා නීලපත්තවට්ටි න හොති, තාව බීජ ගාමෙ යෙව. මූලෙ අනිග්ගතෙපි තාදිසාය පත්තවට්ටියා ජාතාය අමූලකභූතගාමෙ සඞ්ගහං ගච්ඡති.

අම්බටකාදීනි විහි ආදීහි විනිවජ්ජිතබ්බානි. වණ්ටකා වා අණ්ඩකා වා යා කාචි රුක්ඛෙ ජායිත්වා රුක්ඛං ඔත්ථරති, රුක්ඛොව තස්සා ඨානං. තං වීහොපෙන්තස්ස වාතතො උඩරන්තස්ස වා පාචිත්තියං

එකා අමූලිකා ලතා හොති, අඞ්ගුලිවෙඨකො විය වත්තපප ගුම්බදණ්ඩකෙ වෙඨෙති, තස්සාපි අයමෙව විනිච්ඡයො.

නෙහමුඛපාකාරවෙදිකාචෙතියාදිසු නීලවණ්ණා සෙවාලා හොති, යාව වෙ තීණි පණ්ණානි න සඤ්ජායන්ති, තාව අඟබීජ සඞ්ගහං ගච්ඡති, පත්තෙසු ජාතෙසු පාචිත්තියං වට්ටති. තසමා තාදිසෙසු ඨානෙසු සුධාලෙපම්පි දත්වා න වට්ටති, අනුපසම්ප නෙන්තන ලිත්තස්ස උපරි සීතෙහලෙපො දාතුං වට්ටති. සචෙ නිද්දසසමයෙ සුක්ඛසෙවාලා තිට්ඨති, තං සම්මුඤ්ජනියාදීහි සංසිත්වා අපනෙතුං වට්ටති.

පානීයඝටාදීනං බහි සෙවාලා දුක්කටවත්ථු. අන්තො අබෙඛාභාරිකා. දන්තකට්ඨූවාදිසු කණ්ණකම්පි අබෙඛාභාරිකමෙව. වුත්තං හෙතං:-"සචෙ නෙරුකපරිකම්මකතා භිත්ති කණ්ණකිතා හොති, වොළුකං තෙමෙත්වා පිළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා"ති. පාසාණ ජාතිපාසාණදදුසෙවාලසෙලෙය්‍යකාදීනි ආහරිතවණ්ණානි අප්පත්තකානි ච දුක්කටවත්ථූනි.

අභිවජ්ජිතකං යාව මකුළං හොති, තාව දුක්කට වත්ථු. පුප්ඵිත කාලතො පට්ඨාය අබෙඛාභාරිකං. අල්ලරුක්ඛතො පන අභි ජ්ඣිතකං ගණ්හන්තා රුක්ඛතචං විකොපෙති, තසමා තත්ථ පාචිත්තියං. රුක්ඛපපටිකායපි එසෙව නයො. යා පන ඉන්දසාල කකුධාදීනං පපටිකා රුක්ඛතො මුච්චිත්වා තිට්ඨති, තං ගණ්හන්තස්ස අනාපත්ති, නිය්‍යාසම්පි රුක්ඛතො මුච්චිත්වා සීතං සුක්ඛ රුක්ඛෙ වා ලඟුං ගණ්හිතුං වට්ටති, අල්ලරුක්ඛතො න වට්ටති. ලාඛාගපි එසෙව නයො.

රුක්ඛං වාලෙත්වා පණ්ඩුපලාසං වා පරිණතකණිකාරාදි පුප්ඵං වා පාතෙන්තස්ස පාචිත්තියමෙව. හත්ථකුක්කුවෙත්ත මුදුකෙසු ඉන්දසාලතුණ්ඩික්කාදිසු වා තත්ථ ජාතකතාලපණ්ණාදිසු වා අක්කරං ඡින්දන්තස්සාපි එසෙව නයො.

සාමණෙරානං පුප්ඵං ඔචිනන්තානං සාඛං නාමෙත්වා දාතුං වට්ටති, නෙව පන පුප්ඵෙහි පානීයං න වාසෙතබ්බං, පානීය

වාසත්ථිකෙන සාමණෙරං උක්කිපිත්වා ඔවිනාපෙතබ්බානි. ඵල සාඛාපි අසාතනා ඛාදිතුකාමෙන න ඔනමෙතබ්බා. සාමණෙරං උක්කි පිත්වා ඵලං ගාහාපෙතබ්බං. කිඤ්චි ගච්ඡං වා ලතං වා උපපාවෙ නෙතහි සාමණෙරෙහි සඞ්ඝං ගහෙත්වා ආකඩ්ඪිතුං න වට්ටති, තෙසං පන උස්සාහජනනත්ථං ආකඩ්ඪනෙනන කඩ්ඪනාකාරං දස්සෙ නෙනන විය අගෙහ ගණ්හතුං වට්ටති.

යෙසං රුක්ඛානං සාඛා රුහති, තෙසං සාඛානං මක්කිකවිජ නාදීනං අත්ථාය කපිඨං අකාරාපෙත්වා ගණ්හිතං තවෙ වා පතෙන වා අන්තමසො නඛෙනපි විලෙඛනස්ස දුක්කටං. අල්ලසිඛයි වෙරාදිසුපි එසෙව නයො. සචෙ පන කපිඨං කාරාපෙත්වා සිතලෙ පදෙසෙ ඨපිතස්ස මූලං සඤ්ජායති, උපරි භාගෙ ජින්දිතුං වට්ටති. සචෙ අඞ්කුරො ජායති, හෙට්ඨා භාගෙ ජින්දිතුං වට්ටති. මූලෙ ච අඞ්කුරෙ ච ජාතෙ න වට්ටති.

"සම්මුඤ්ජනි සලාකායපි තිණානි ජින්දිස්සාමී"ති භූමියං සම්ම ජ්ජනෙනා සයං වා ජින්දති, අඤ්ඤෙන වා ජෙදාපෙති, න වට්ටති.

වඩ්ඪමානෙනාපි "ජිජ්ජනකං ජිජ්ජතු, භිජ්ජනකං භිජ්ජතු, වඩ්ඪමානඨානං දස්සෙස්සාමී"ති සඤ්ඤිවව පාදෙහි අක්කමනෙනා තිණවල්ලිආදීනි සයං වා ජින්දති, අඤ්ඤෙන වා ජින්දාපෙති, න වට්ටති.

සචෙපි හි තිණං වා ලතං වා ගණ්ඨිකං කරොනතස්ස භිජ්ජති, ගණ්ඨිම්පි කාතුං න වට්ටති.

තාලරුක්ඛාදිසු පන වොරානං අනාරුහනත්ථාය දුරුම්මක්කට කං ආකොටෙන්ති, කණ්ටකෙ බන්ධන්ති, භික්ඛුස්ස එවං කාතුං න වට්ටති. සචෙ දුරුම්මක්කටකො රුක්ඛෙ අල්ලීනමත්තොව හොති, රුක්ඛං න පීළෙති, වට්ටති.

"රුක්ඛං ජින්ද, ලතං ජින්ද, කන්දං වා මූලං වා උපපාවෙහී"ති වත්තුං වට්ටති, අනියාමිතත්තා. නියමෙත්වා පන "ඉමං රුක්ඛං ජින්දා"ති ආදි වත්තුං න වට්ටති. නාමං ගහෙත්වාපි "අම්බරුක්ඛං චතුරස්සවල්ලිං ආලුවකන්දං මුඤ්ජතිණං අසුකරුක්ඛතචජ්ලලිං ජින්ද, භින්ද උපපාවෙහී"ති ආදි වචනම්පි අනියාමිතමෙව හොති. "ඉදං අම්බරුක්ඛන්ති" ආදිවචනමෙව හි නියාමිතං නාම, තං න වට්ටති.

1. සී.-අකඩ්ඪනාකාරං

පත්තමපි පචිතුකාමෝ තිණාදීනං උපරි සඤ්ඡිච්ච අග්ගිං කරොතෙවා සයං වා පචති, අඤ්ඤෙන වා පචාපෙති, න වට්ටති. අනියාමෙත්වා පන "මූගෙඝ පච, මාසෙ පචා"ති ආදි වත්තුං වට්ටති. "ඉමෙ මූගෙඝා" පචාති එවං වත්තුං න වට්ටති.

"ඉමං මූලභෙසජ්ජං ජාන, ඉමං මූලං වා පණ්ණං වා දෙහි, ඉමං රුක්ඛං වා ලතං වා ආහර, ඉම්නා පුප්ඵෙන වා ඵලෙන වා අත්ථො, ඉමං රුක්ඛං වා ලතං වා ඵලං වා කප්පියං කරොහී"ති එවං පන වත්තුං වට්ටති. එත්තාවතා භූතගාමපරිමොචනං කතං හොති.

පරිභුඤ්ජනෙත්ථ පන බීජගාමපරිමොචනත්ථං පුන කප්පියං කාරෙතබ්බං. කප්පියකරණං වෙත්ථ ඉම්නා සුත්තානුසාරෙන වෙදිතබ්බං-**අනුජානාමි භික්ඛවෙ ! පඤ්චහි සමණකප්පෙහි ඵලං පරිභුඤ්ජිතුං අග්ගි පරිවිතං සත්ථපරිවිතං නඛපරිවිතං අබීජං නිබ්බට්ටබීජඤ්ච පඤ්චමන්ති**. 1. තත්ථ **අග්ගිපරිවිතන්ති** අග්ගිනා පරිවිතං අධිභූතං දඩ්ඪං ඵුට්ඨන්ති අත්ථො. **සත්ථපරිවිතන්ති** සත්ථෙන පරිවිතං අධිභූතං ඡින්නං විද්ධං වාති අත්ථො. **එසනයො නඛපරිවිතෙ. අබීජනිබ්බට්ටබීජානි** සයමෙව කප්පියානි.

අග්ගිනා කප්පියං කරොන්තෙන කට්ඨග්ගිඅඟාරමයග්ගිආදිසු යෙන කෙනචි අන්තමසො ලොහඛණ්ඩෙනපි ආදිත්තෙන කප්පියං කාතබ්බං. තඤ්ච ඛො එකදෙසෙන ඵුසන්තෙන "කප්පියන්ති" වත්වාව කාතබ්බං. සත්ථෙන කරොන්තෙන යස්ස කස්සචි ලොහමය සත්ථස්ස අන්තමසො සූචිනඛවෙජ්ජනානමපි තුණ්ඩෙන වා ධාරාය වා ඡෙදං වා වෙධං වා දස්සෙත්වා "කප්පියං"ති වත්වාව කාතබ්බං. නඛෙන කප්පියං කරොන්තෙන පූතිනඛෙන න කාතබ්බං. මනුස්සානං පන සීහව්‍යග්ඝදීපිමක්කටානං සකුණානං නඛා තික්ඛිණා හොන්ති, තෙහි කාතබ්බං. අස්සමහිංසසූකරම්ගගොරූපාදීනං ඛුරා අතික්ඛිණා තෙහි න කාතබ්බං. කතම්පි අකතං හොති. හත්ථි නඛා පන ඛුරා න හොන්ති. තෙහි ව වට්ටති. යෙහි පන කාතුං වට්ටති, තෙහි තත්ථ ජාතකෙහිපි උඩරිත්වා ගහිතකෙහිපි ඡෙදං වා වෙධං වා දස්සෙන්තෙන "කප්පියන්ති" වත්වාව කාතබ්බං. තත්ථ සචෙපි බීජානං පඛුතමත්තෙපි රාසි රුක්ඛසහස්සං වා ඡින්දිත්වා එකාබද්ධං කත්වා උච්ඡුනං වා මහාභාරෙ බන්ධිත්වා ඨපිතො හොති, එකස්මිං බීජෙ වා රුක්ඛසාඛාය වා උච්ඡුම්හි වා කප්පියෙ කතෙ සබ්බං කතං හොති.

1. චුල්ලවග්ග, බුද්ධකාලඛන්ධක.

උච්චු ච දුරූනි ච එකතෝ බද්ධානි හොන්ති, උච්චුං කප්පියං කරිස්සාමී"ති දුරුං විජ්ඣති, වට්ටති යෙව. සචෙ පන යාය රජ්ජුයා වා වලලියා වා බද්ධානි, තං විජ්ඣති, න වට්ටති. උච්චුඛණ්ඩානං පවිජ්ජිං පූරෙත්වා ආහරන්ති, එකස්මිං ඛණ්ඩෙ කප්පියෙ කතෙ සබ්බං කතමෙව හොති.

මරිවපක්ඛාදීහි මිස්සෙත්වා භත්තං ආහරන්ති, "කප්පියං කරොහී"ති වුත්තෙ සචෙපි භත්තසිත්ථෙ විජ්ඣති වට්ටති යෙව. තිලතණ්ඩුලාදිසුපි එසෙව නයො.

යාගුයා පක්ඛිත්තානි පන එකාබද්ධානි හුත්වා න සංතිට්ඨන්ති, තත්ථ එකමෙකං විජ්ඣිත්වා කප්පියං කාතබ්බමෙව.

කපිත්ථඵලාදීනං අන්තො බීජා කවාහං මුඤ්චිත්වා සඤ්චරන්ති. භින්දුපෙත්වා කප්පියං කාරාපෙතබ්බං, එකාබද්ධා හොන්ති; කවා හෙපි කාතුං වට්ටති.

ඉති පාලිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ භූතගාම විනිච්ඡයකථා සමත්තා.

සහසෙය්‍යවිනිච්ඡයකථා

දුවිධං සහසෙය්‍යකන්ති: යො පන භික්ඛු අනුපසම්පන්නෙන උත්තරිං දිරත්තතිරත්තං සහසෙය්‍යං කප්පෙය්‍ය, පාචිත්තියං. යො පන භික්ඛු මාතුගාමෙන සහසෙය්‍යං කප්පෙය්‍ය, පාචිත්තියන්ති එවං වුත්තසහසෙය්‍යසික්ඛාපදවයං සන්ධාය වුත්තං. තත්‍රායං විනිච්ඡයො-:

අනුපසම්පන්නෙන සද්ධිං තිණ්ණං රත්තීනං උපරි චතුත්ථදිවසෙ[1] අත්ථඞ්ගතෙ සූරියෙ සබ්බච්ඡන්නසබ්බපරිච්ඡන්නෙන යෙභුය්‍යච්ඡන්නයෙභුය්‍යපරිච්ඡන්නෙන වා සෙනාසනෙ පුබ්බාපරියෙන වා එකකණ්ණෙ වා නිපජ්ජන්තස්ස පාචිත්තියං.

යං තත්ථ ඡදනං අන්තොවව දියඩ්ඪහත්ථුබ්බෙධෙන පාකාරාදිනා යෙන කෙනචි පරිච්ඡන්නමපි සබ්බපරිච්ඡන්නමිච්චෙව වෙදිතබ්බං. යං සෙනාසනං උපරි පඤ්චහි ඡදනෙහි අයෙඤ්ඣන වා කෙනචි සබ්බමෙව පටිච්ඡන්නං, ඉදං සබ්බපටිච්ඡන්නං නාම සෙනාසනං.

1-චතුදිවසෙ

අට්ඨකථාසු පන පාකටවොහාරං ගහෙත්වා වුච්චමානත්තයෙන සබ්බ
ච්ඡාදනං නාම:-"පයඤ්ඡි ඡාදනෙති ඡාදන"න්ති වුත්තං. කිඤ්චාපි
අථ ඛො දුස්සකුටියං වසන්තස්සාපි න සක්කා අනාපත්තිං කාතුං,
තස්මා යං කිඤ්චි පටිච්ඡාදනසමත්ථං ඉධ ඡාදනන්ති වේදිතබ්බං.

පයඤ්චවිධච්ඡාදනෙ යෙව හි ගයහමාණෙන පදරච්ඡාදනෙනපි සහ
සෙය්‍යා න හවෙය්‍ය, තස්මායං සෙනාසනං භූමිතො පට්ඨාය යාව
ඡාදනං ආගච්ඡති පාකාරෙන වා, අඤ්ඤෙන වා කෙනචි අන්තමසො
වත්ථෙනපි පරික්ඛිත්තං, ඉදං සබ්බපරිච්ඡාදනං නාම සෙනාසනං.
ඡාදනං අනාගච්ඡති සබ්බන්තිමෙන පරියාෙයන දිඝඩ්ඪබාහුබ්බෙධෙන
පාකාරාදිනා පරික්ඛිත්තම්පි සබ්බපරිච්ඡාදනමෙව. යස්ස පන
උපරි බහුතරං ඨානං ඡාදනං, අප්පං අච්ඡාදනං, සමභාගතො වා බහු
තරං පරික්ඛිත්තං, අප්පං අපරික්ඛිත්තං, ඉදං යෙභුය්‍යෙන ඡාදනං;
යෙභුය්‍යෙන පරිච්ඡාදනං නාම. ඉමිනා ලක්ඛණෙන සමන්නාගතො
සවෙපි සත්තභූමිකො පාසාදෙ, එකූපචාරොව හොති, සත්තභූමං වා
චතුස්සාලං එකසෙනාසනම්වෙව සඞ්ඛං ගච්ඡති.

එවරූපෙ සෙනාසනෙ අනුපසම්පන්නෙන සද්ධිං චතුත්ථෙ දිවසෙ
අත්ථඞ්ගතෙ සූරියෙ නිපජ්ජන්තස්ස පාචිත්තියං වුත්තං. සචෙ
පන සම්බහුලා සාමණෙරා එකො භික්ඛු, සාමණෙරගණනාය පාචි
ත්තියානි. තෙ වෙ උට්ඨායුට්ඨාය නිපජ්ජන්ති, තෙසං පයොගෙ පයො
ගෙ භික්ඛුස්ස ආපත්ති. භික්ඛුස්ස උට්ඨායුට්ඨාය නිපජ්ජනෙ පන භික්ඛු
සෙව පයොගෙන භික්ඛුස්ස ආපත්ති. සචෙ සම්බහුලා භික්ඛූ, එකො
සාමණෙරො, එකොපි සබ්බෙසං ආපත්තිං කාරෙ හොති. තස්ස
උට්ඨායුට්ඨාය නිපජ්ජනෙන පි භික්ඛූනං ආපත්ති යෙව. උභයෙසං
සම්බහුලභාවෙපි එසෙව නයො.

අපිචෙත්ථ එකාවාසාදිභාවම්පි චතුක්කං වෙදිතබ්බං. යො හි එක
සීමං ආවාසෙ එකෙනෙව අනුපසම්පන්නෙන සද්ධිං තිරත්තං සහසෙ
ය්‍යං කප්පෙති, තත්ථ චතුත්ථ දිවසතො පට්ඨාය දෙවසිකා ආපත්ති.
යොපි එකසීමාය යෙව ආවාසෙ නානාඅනුපසම්පන්නෙහි සද්ධිං තිර
ත්තං සහසෙය්‍යං කප්පෙති, තස්සාපි. යොපි නානාආවාසෙසු එකෙ
නෙව අනුපසම්පන්නෙන සද්ධිං තිරත්තං සහසෙය්‍යං කප්පෙති,
තස්සාපි. යොපි නානාආවාසෙසු නානාඅනුපසම්පන්නෙහි සද්ධිං
යොජනසතම්පි ගන්ත්වා සහසෙය්‍යං කප්පෙති, තස්සාපි චතුත්ථ
දිවසතො පට්ඨාය දෙවසිකා ආපත්ති. අයංව සහසෙය්‍යාපත්ති නාම.
"භික්ඛුං ඨපෙත්වා අවසෙසො අනුපසම්පන්නො නාමා"ති වචන

1 පරිච්ඡාදනම්පි

තො අනතමසො පාරාජිකවත්ථුභූතෙන තිරච්ඡානගතෙනපි සඬ්ඝො හොති, තසමා සවෙපි ගොඛලිලාලමුඛසූදීසු කොචි පවිසිත්වා භික්ඛූනං වසනසෙනාසනෙ එකූපචාරඨානෙ සයති, සහසෙය්‍යාව හොති. යදි පන එමිහානං උපරි කූටාගාරසස උපරිමතලෙන සඬ්ඝං අසම්බාධභිත්තිකසස භිත්තියා උපරි ඨිතසුසිරතුලාසීසසස සුසිරෙන පවිසිත්වා තුලාය අබ්භන්තරෙ සයිත්වා තෙනෙව සුසිරෙන නික්ඛමිත්වා ගච්ඡති, හෙට්ඨා පාසාදෙ සයිතභික්ඛුස්ස අනාපත්ති. සවෙ ඡදනෙ ඡිද්දං හොති, තෙන පවිසිත්වා අඤ්ඤො ඡදනෙ වසිත්වා තෙනෙව පක්කමති, තස්සූපචාරෙ උපරිමතලෙ ඡදනබ්භන්තරෙ සයිතසස ආපත්ති, හෙට්ඨිමතලෙ සයිතසස අනාපත්ති. සවෙ අඤ්ඤො පාසාදෙනෙව ආරොහිත්වා සබ්බතලානි පරිභුඤ්ජන්ති, එකූපචාරානි හොන්ති, තෙසු යත්ථ කත්ථචි සයිතසස ආපත්ති.

සභා සංඛෙපෙන කතෙ අඩ්ඪකුඩ්ඩකසෙනාසනෙ සයිතසස වා තුලාසංඝාටාදිසු කෙපොතාදයො සඤ්ඤන්ති, ආපත්තිමෙව. පරිකෙඛපසස බහි ගතෙ නිම්මකොසබ්භන්තරෙ සයන්ති, අනාපත්ති.

පරිමණ්ඩලං වා චතුරස්සං වා එකච්ඡදනාය ගබ්භමාලාය සත ගබ්භෙසුපි සෙනාසනං හොති තත්‍රවෙ එකෙන සාධාරණවාරෙන පවිසිත්වා විසුං පාකාරෙන අපරිච්ඡින්නගබ්භූපචාරෙ සබ්බගබ්භෙ පවිසන්ති, එකගබ්භෙපි අනුපසම්පන්නං නිපජ්ජාපෙන්ති සබ්බගබ්භෙසු නිපන්නානං ආපත්ති. සවෙ සපමුඛා ගබ්භා හොන්ති, පමුඛෙසුව උපරි අවච්ඡදනං, පමුඛෙ සයිතො ගබ්භෙ සයිතානං ආපත්තිං න කරොති. සවෙ පන ගබ්භච්ඡදනෙනෙව සඬ්ඝං සම්බාධවච්ඡදනං හොති, තත්‍ර සයිතො සබ්බෙසං ආපත්තිං කරොති. කසමා ? සබ්බවච්ඡාදනත්තා සබ්බපරිච්ඡින්නභාවා ච ගබ්භපරිකෙඛපො යෙව ඝිසස පරිකෙඛපො.

යෙපි එකසාලවිසාලතිසාලචතුසසාලපඤ්ඤාසාදයො මහාපාසාදා එකසම්ං ඔකාසෙ පාදෙ ඩොවිත්වා පවිසෙන සත්තා හොන්ති සබ්බත්ථ අනුපරිණාහතුං, තෙසුපි සහසෙය්‍යාපත්තියා න මුච්චති. සවෙ තසම්ං තසම්ං ඨානෙ උපචාරං පරිච්ඡින්දිත්වා කතා හොන්ති, එකූපචාරෙ ඨානෙ යෙව ආපත්ති.

ලිඛි වාරෙහි යුත්තසස සුධාච්ඡදනමණ්ඩපසස මජ්ඣෙ පාකාරං කරොන්ති, එකෙන වාරෙන පවිසිත්වා එකසම්ං පරිච්ඡෙදෙ අනුපසම්පන්නා සයති, එකසම්ං භික්ඛු, අනාපත්ති. පාකාරෙ

ගොඛාදීනං පවිසනමත්තං හි ජිදඤ්ඤං හොති, එකසම්භවේව පරිවේඡදෙ ගොඛා සයන්ති, අනාපත්ති යෙව. න හි ජිණ්ණඤ්ඤ ගෙහං එකූපචාරං නාම හොති, සචෙ පාකාරමපේක්ඛ ජීරන්ති වාරං ඔලෝකෙත්ති, එකූපචාරතාය ආපත්ති. තං වාරං කවාටෙන පිදහිත්වා සයන්ති, ආපත්ති යෙව. වාරපිදහනෙන ගෙහං නානූපචාරං නාම හොති. වාරං වා අවාරං වා කවාටං හි සංවරණවිවරණෙහි ඨථා පුඛං වළඤ්ජනත්ථාය කතං න වළඤ්ජූපවෙජ්දනත්ථාය, සචෙ පන තං වාරං පුන ඉට්ඨකාදීහි පිදහන්ති, අවාරං හොති, පුරිමනානූපචාරහාවෙ යෙව තිට්ඨති.

දීඝමුඛං චෙතියඝරං හොති, එකං කවාටං අන්තෝ එකං බහි චිත්තං ඨවාවානං අන්තොඝර අනුපඝමපනෙත්වා අන්තෝ චෙතියඝරෙ සයිතස්ස ආපත්තිං කරොති, එකූපචාරතාය.

අයං හෙත්ථ සංඛෙපෝ: සෙනාසනං ඛුද්දකං වා හොතු, මහන්තං වා, අඤ්ඤෙන සඞ්ඝසම්බන්ධං වා අසම්බන්ධං වා දීඝං වා, වට්ටං වා චතුරස්සං වා එකභූමිකං වා අනෙකභූමිකං වා යං යං එකූපචාරං, සබ්බත්ථ සහසෙය්‍යාපත්ති හොතීති.

එත්ථ ච යෙන කෙනචි පටිවිඝාදනෙන සබ්බවිඤ්ඤත්තිං සබ්බ පරිවිඤ්ඤත්තිං පාචිත්තියං; යෙභුය්‍යෙන ඤත්තිං යෙභුය්‍යෙන පරිවිඤ්ඤත්තිං පාචිත්තියං; සබ්බවිඤ්ඤත්තිං යෙභුය්‍යෙන පරිවිඤ්ඤත්තිං පාචිත්තියං, සබ්බවිඤ්ඤත්තිං උපඩ්ඪපරිවිඤ්ඤත්තිං පාචිත්තියං, යෙභුය්‍යෙන ඤත්තිං උපඩ්ඪපරිවිඤ්ඤත්තිං පාචිත්තියං, සබ්බපරිවිඤ්ඤත්තිං යෙභුය්‍යෙන ඤත්තිං පාචිත්තියං, සබ්බපරිවිඤ්ඤත්තිං උපඩ්ඪවිඤ්ඤත්තිං පාචිත්තියං, යෙභුය්‍යෙන පරිවිඤ්ඤත්තිං උපඩ්ඪවිඤ්ඤත්තිං පාචිත්තියන්ති අට්ඨ පාචිත්තියානි. උපඩ්ඪවිඤ්ඤත්තිං උපඩ්ඪපරිවිඤ්ඤත්තිං දුක්කටං, සබ්බවිඤ්ඤත්තිං චූළකපරිවිඤ්ඤත්තිං දුක්කටං, යෙභුය්‍යෙන ඤත්තිං චූළක පරිවිඤ්ඤත්තිං දුක්කටං, යෙභුය්‍යෙන පරිවිඤ්ඤත්තිං චූළකවිඤ්ඤත්තිං දුක්කටන්ති පඤ්ච දුක්කටානි ච වෙදිතබ්බානි.

සබ්බවිඤ්ඤත්තිං සබ්බඅපරිවිඤ්ඤත්තිං, සබ්බපරිවිඤ්ඤත්තිං සබ්බ අවිඤ්ඤත්තිං, යෙභුය්‍යෙන අවිඤ්ඤත්තිං, යෙභුය්‍යෙන අපරිවිඤ්ඤත්තිං, උපඩ්ඪවිඤ්ඤත්තිං චූළකපරිවිඤ්ඤත්තිං, උපඩ්ඪපරිවිඤ්ඤත්තිං චූළක විඤ්ඤත්තිං චූළකපරිවිඤ්ඤත්තිං ච අනාපත්ති.

මාතුගාමෙන සහ නිපජ්ජන්තායස්සාපි අයමේව විනිච්ඡයෝ. අයං හෙත්ථ විසෙසෝ:-අනුපසම්පන්නෙන සද්ධිං නිපජ්ජන්තස්ස චතුත්ථ දිවසෙ ආපත්ති, මාතුගාමෙන සද්ධිං පඨමදිවසෙති.

යක්ඛිපෙතීහි පන දිස්සමානකරූපාහි තිරච්ඡාන ගතිත්ථියා ච මෙථුනධම්මවත්ථුභූතාය එව දුක්කටං. සෙසාහි අනාපත්ති.

ඉති පාළිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ
සහසෙය්‍යවිනිච්ඡයකථා සමත්තා.

සඞ්ඝිකසෙනාසනෙසු පවිසජ්ජිතබ්බවිනිච්ඡයකථා

"විහාරෙ සංඝිකෙ සෙය්‍යං සන්ථරිත්වා පක්කමාමී" සංඝිකෙ විහාරෙ සෙය්‍යං සන්ථරිත්වා අඤ්ඤත්ථ වසිතුකාමතාය විහාරතො පක්කමනං. තත්‍රායං විනිච්ඡයෝ **යො පන භික්ඛු සංඝිකෙ විහාරෙ සෙය්‍යං සන්ථරිත්වා වා සන්ථරාපෙත්වා වා තං පක්කමන්තෙ නෙව උබ්භාරෙය්‍ය, න උබ්භාරෙය්‍ය අනාපුච්ඡං වා ගච්ඡෙය්‍ය, පාචිත්තියන්ති** වචනතො සංඝිකෙ විහාරෙ සෙය්‍යං සන්ථරිත්වා වා අඤ්ඤත්ථ සන්ථරාපෙත්වා වා උබ්භරණාදීනි අකත්වා පරිභුඤ්ජිතබ්බස්ස ආරාමස්ස පරිභෙදං අපරිභුඤ්ජිතබ්බස්ස උපචාරං අතික්කමන්තස්ස පාචිත්තියං.

තත්ථ සෙය්‍යා නාම-භිසි විම්බොහනං උත්තරත්ථරණං භූමත්ථරණං තට්ටිකා චම්මඛණ්ඩෝ තිසිදනං පච්චත්ථරණං තිණසන්ථාරෝ පණ්ණසන්ථාරොති දස විධා. තත්ථ භිසීති මහාවකභිසි වා පීඨකභිසි වා; **බිම්බොහනා** නාම සුධාදිපරිකම්මකතාය භූමියා වණ්ණානුරක්ඛණත්ථං කතා; තං හෙට්ඨා පත්ථරිත්වා උපරි කට්ඨත්ථරකං පත්ථරන්ති. **උත්තරත්ථරණන්නාම** මඤ්චපීඨානං උපරි අත්ථරිතබ්බක පච්චත්ථරණං; භූමත්ථරණං නාම භූමියං අත්ථරිතබ්බා කාටසාරකාදි විකති; **තට්ටිකා නාම** තාලපණ්ණෙහි වා වාකෙහි වා කතතට්ටිකා; **චම්මඛණ්ඩා** නාම,සීහව්‍යග්ඝදීපිතරච්ඡවම්මාදිසුපි යං කිඤ්චි චම්මං, අඤ්ඤට්ඨානෙසුපි හි සෙනාසනපරිභොගෙ පටික්ඛිත්තවත්ථුං න දිස්සති, තස්මා සීහචම්මාදීනං පරිභරණෙ යෙව පටික්ඛෙපා වෙදිතබ්බා. **නිසීදනන්ති** සදසං වෙදිතබ්බං; **පච්චත්ථරණන්ති** පාවාරෝ කොජවොති එත්තකමෙව වුත්තං; **තිණසන්ථාරොති** යෙසං කෙසඤ්චි තිණානං සන්ථාරෝ, එසෙව නයෝ පණ්ණසන්ථාරෙපි.

ඉමං පන දසවිධං සෙය්‍යං සාඞ්කෙ විහාරෙ සඤ්චරිත්වා වා සඤ්ඤාපෙත්වා වා පක්කමනෙනෙන ආපුච්ඡිත්වා පක්කමිතබ්බං. ආපුච්ඡනෙනෙන ච භික්ඛුම්හි සති භික්ඛු ආපුච්ඡිතබ්බා. තස්මිං අසති සාමණෙරො. තස්මිං අසති ආරාමිකො. තස්මිම්පි අසති යෙන විහාරො කාරිතො සො විහාරසාමිකො තස්ස ච කුලෙ යො කොචි ආපුච්ඡිතබ්බා. තස්මිම්පි අසති චතූසු පාසාණෙසු මඤ්චකං ඨපෙත්වා මඤ්චෙව අවසෙසමඤ්චපීඨාදීනි ආරොපෙත්වා උපරි භිසිආදිකං දස විධම්පි සෙය්‍යං රාසිං කත්වා දුරුහණඩමත්තිකාහණ්ඩං පටිසාමෙත්වා වාරවාතපානානි පිදහිත්වා ගම්මියවත්තං පූරෙත්වා ගන්තබ්බං.

සචෙ පන සෙනාසනං ඔවස්සති, ඡදනත්ථං ච තිණං වා ඉට්ඨකා වා අනීතා හොන්ති, සචෙ උස්සහති, ආදෙතබ්බං. නොචෙ සංසොකති, යො ඔකාසො අන්නොවස්සකො තත්ථ මඤ්චපීඨාදීනි නික්ඛිපිත්වා ගන්තබ්බං, සචෙ සබ්බම්පි ඔවස්සති, උස්සහන්නෙනෙන අන්නොගාමෙ උපාසකානං ඝරෙ ඨපෙතබ්බං. සචෙ තෙපි ''සංඝිකං නාම භන්තෙ ! භාරියං අනාදූහාදීනං භායාමා''හි න සම්පටිච්ඡන්ති අඤ්ඤොකාසෙපි පාසාණානං උපරි මඤ්චං ඨපෙත්වා සෙසං පුබ්බ වුත්තනයෙනෙව නික්ඛිපිත්වා තිණෙහි ච පණ්ණෙහි ච පටිච්ඡාදෙත්වා ගන්තුං වට්ටති. යං හි තත්ථ අඛගමත්තම්පි අවසිස්සති, තං අඤ්ඤසං තත්ථ ආගතානං භික්ඛූනං උපකාරං භවිස්සතීති උඩ්ඩරිත්වා ගච්ඡන්නෙනෙන පන මඤ්චපීඨකං වා තං සබ්බං අපනෙත්වා සංහරිත්වා චිවරවංසෙ ලග්ගෙත්වා ගන්තබ්බං. පච්ඡා ආගන්ත්වා වසනකභික්ඛූනාපි පුන මඤ්චපීඨං ඨපෙත්වා ගච්ඡන්නෙනෙන තථෙව කාතබ්බං.

අන්නොකුඩ්ඩතො සෙය්‍යං බහිකුඩ්ඩෙ පඤ්ඤපෙත්වා වසන්තෙන ගමනකාලෙ ගහිතඨානෙ යෙව පටිසාමෙතබ්බා. උපරිපාසාදතො ඔරොපෙත්වා හෙට්ඨාපාසාදෙ වසන්තෙනාපි එසෙව නයො.

රත්තිට්ඨානදිවාට්ඨානෙසු මඤ්චපීඨං පඤ්ඤපෙත්වාපි ගමනකාලෙ පුන ගහිතට්ඨානෙ යෙව ඨපෙතබ්බං. සෙනාසනෙසු පන අයං ආපුච්ඡිතබ්බානාපුච්ඡිතබ්බවිනිච්ඡයො.

යා තාව භූමියං දීඝසාලා වා පණ්ණසාලා වා හොති, යං වා රුක්ඛච්ඡමෙහෙසු කතෙනෙහං උපච්චිකානං උට්ඨාන්නට්ඨානං හොති, තතො පක්කමනෙනෙන තාව ආපුච්ඡිත්වා ව පක්කමිතබ්බං. තස්මිං හි කතිපයානි දිවසානි අජ්ඣොගාහිත්වා වම්මිකාව සන්ති්ඨන්ති,

යං පන පාසාණපිඨියං වා පාසාණත්ථම්භෙසු වා කතසෙනාසනං සිලුච්චයලෙනං වා සුධාලිත්තසෙනාසනං වා යත්ථ යත්ථ උපවිකාසංකා නත්ථි, තතො පක්කමන්තස්ස ආපුච්ඡිත්වාපි අනාපුච්ඡිත්වාපි ගන්තුං වට්ටති. ආපුච්ඡනමපන වත්තං. සචෙ තාදිසෙපි සෙනාසනෙ එකෙන පයොගෙන උපවිකා ආරොහන්ති, ආපුච්ඡිත්වාව ගන්තබ්බං.

යො පන ආගන්තුකො භික්ඛු සංඝිකං සෙනාසනං ගහෙත්වා වසන්තං භික්ඛූ අනුවත්තන්තො අත්තනො සෙනාසනං අගහෙත්වා වසති, යාව සො න ගණ්හාති, තාව තං සෙනාසනං පුරිම භික්ඛුස්සෙව පළිබොධො. යදා පන සො සෙනාසනං ගහෙත්වා අත්තනා ඉස්සරියෙන වසති, තතො පභුති ආගන්තුකස්සෙව පළිබොධො. සචෙ උභොපි විහඞ්ගත්වා ගණ්හන්ති, උභින්නම්පි පළිබොධො. මහාපච්චරියං පන වුත්තං: "සචෙ වෙ තයො එකතො හුත්වා පඤ්ඤුපනන්ති, ගමනකාලෙ සබ්බෙහි ආපුච්ඡිතබ්බං. තෙසු සො පඨමං ගච්ඡන්තො "පච්ඡිමො ඵග්ගහිස්සති"ති ආභොගං කත්වා ගච්ඡති, වට්ටති. පච්ඡිමස්ස ආභොගෙන මුත්ති නත්ථි. ඔහු එකං පෙසෙත්වා සන්ථරාපෙන්ති, ගමනකාලෙ සබ්බෙහි වා ආපුච්ඡිතබ්බං, එකං වා පෙසෙත්වා ආපුච්ඡිතබ්බං.

අඤ්ඤතො මඤ්චපීඨාදීනි ආනෙත්වා අඤ්ඤත්ර වසිත්වා ගමන කාලෙ තත්ථෙව නෙතබ්බානි. සචෙ අඤ්ඤතො ආනෙත්වා වස මානස්ස අඤ්ඤු බුඩ්ඪතරො ආගච්ඡති, න පටිබාහිතබ්බං:- 'මයා හතෙන! අඤ්ඤුවාසතො ආනීතං පාකතිකං කරෙය්යාථා"ති වත්තබ්බං. තෙන:-"එවං කරිස්සාමී"ති සම්පටිච්ඡිතෙ ඉතරස්ස ගන්තුං වට්ටති.

එවං අඤ්ඤත්ථ හරිත්වාපි සංඝිකපරිභොගෙන පරිභුඤ්ජන්තස්ස හි තඤං වා ජිණ්ණං වා වොරෙති වා හටං නෙව ගීවා හොති. පුග්ගලිකපරිභොගෙන පරිභුඤ්ජන්තස්ස පන ගීවා හොති. අඤ්ඤස්ස මඤ්චපීඨං පන සංඝිකපරිභොගෙන වා පුග්ගලිකපරිභොගෙන වා පරිභුඤ්ජන්තස්ස තඤං ගීවා යෙව.

අන්තොවිහාරෙ සෙය්‍යං සන්ථරිත්වා:-"අජ්ජෙව ආගන්ත්වා පටිග්ගහිස්සාමී"ති එවං සඤ්ඤිකො තදිපාරං වා තාමන්තරං වා ගන්ත්වා යත්ථස්ස ගමනචිත්තං උප්පන්නං, තත්ථෙව සීතෙ කඤ්චි පෙසෙත්වා ආපුච්ඡති, නදීපූරරාජවොරාදීසු වා කෙනචි පළිබොධො හොති, උපද්දුතො හ සක්කොත්ති පච්චාගන්තුං, එවම්භූතස්ස අනාපත්ති.

විහාරස්ස උපචාරෙ පන උපඨානසාලාය වා මණ්ඩපෙ වා රුක්ඛමූලෙ වා සෙය්‍යං සන්ථරිත්වා වා සන්ථරාපෙත්වා වා තං පක්කමන්තෙනා නෙව උඩරති, න උඩරාපෙති, අනාපුච්ඡං වා ගච්ඡති, දුක්කටං. වුත්තප්පකාරං හි දසවිධං සෙය්‍යං අනෙනා ගබ්භාදිමහි ගුත්තඨානෙ පඤ්ඤපෙත්වා ගච්ඡන්තස්ස යසමා සෙය්‍යාපි සෙනාසනම්පි උපච්ඡාති පලුජ්ජති, වම්මිකරාසි යෙව හොති, තසමා පාචිත්තියං වුත්තං. බහි පන උපඨානසාලාදිසු පඤ්ඤපෙත්වා ගච්ඡන්තස්ස සෙය්‍යාමත්තමෙව නස්සෙය්‍ය, ඨානස්ස අගුත්තතාය න සෙනාසනං. තසමා එත්ථ දුක්කටං වුත්තං. මඤ්චපීඨං පන යසමා න සක්කා සහසා උපච්ඡාහි ඛාදිතුං තසමා තං විහාරෙපි සන්ථරිත්වා ගච්ඡන්තස්ස දුක්කටං, විහාරස්සූපචාරෙ උපඨානසාලායං මණ්ඩපෙ රුක්ඛමූලෙවි සන්ථරිත්වා පක්කමන්තස්ස දුක්කටමෙව.

යො පන භික්ඛු සංඝිකං මඤ්චං වා පීඨං වා භිසිං වා බිම්බොහනං වා අජ්ඣොකාසෙ සන්ථරිත්වා වා සන්ථරාපෙත්වා වා තං පක්කමන්තො නෙව උඩරෙය්‍ය න උඩරාපෙය්‍ය අනාපුච්ඡං වා ගච්ඡෙය්‍ය පාචිත්තියන්ති වචනතො සංඝිකානි පන මඤ්චපීඨාදීනි චත්තාරි අජ්ඣොකාසෙ සන්ථරිත්වා වා සන්ථරාපෙත්වා වා උඩරණාදීනි අකත්වා "අජ්ජෙව ආගමිස්සාමී"ති ගච්ඡන්තස්සාපි ථාමමජ්ඣිමස්ස පුරිසස්ස ලෙඩ්ඩුපාතාතික්කමෙ පාචිත්තියං.

එත්ථ බොබ්බං නාම වාකමයං වා උසීරමයං වා මුඤ්ජමයං වා බබ්බජමයං වා හෙට්ඨා ච උපරි ච විත්ථතං මජ්ඣෙ සංඛිත්තං පණවසණ්ඨානං කත්වා බබ්බං තං කිර මජ්ඣෙ සීහව්‍යග්ඝවම්මපරිකම්මම්පි කරොන්ති. අකප්පියචම්මං නාමෙත්ථ නත්ථි. සෙනාසනං හි සොවණ්ණමයම්පි වට්ටති. තසමා තං මහග්ඝං හොති. **අනුජානාමි භික්ඛවෙ! අඩ්ඪමාසෙ අවස්සිකෙ සංකෙමන්ත මණ්ඩපෙ වා රුක්ඛමූලෙ වා සඤ්ඤාකාකා වා කුලලා වා න ඌහදන්ති, සෙනාසනං නික්කිපිතුන්ති** වචනතො පන වස්සිකාවස්සානමාසානි එවං අපඤ්ඤත්තෙන වස්සාරොහෙමන්තිකෙ වත්තාරොව හිමඝ්ඨිකෙයි අඩ්ඪමාසෙ සාඛාමණ්ඩපෙ වා පදරමණ්ඩපෙ වා රුක්ඛමූලෙ වා නික්කිපිතුං වට්ටති. යස්මිං පන කාකා වා කුලලා වා අඤ්ඤෙ වා සකුණා ධුව නිවාසෙන කුලාවකං කත්වා වසන්ති, තස්ස රුක්ඛස්ස මූලෙ න නික්කිපිතබ්බං. අඩ්ඪමාසෙති වචනතො ඉත්‍ථිජනපදෙසු වස්සකා

ලෙන වස්සති, තෙසු වත්තාරෝ මාසෙ නික්කිපිතුං න වට්ටති යෙව. අවසික්ඛාසංඛෙපෙනාති වචනතෝ යත්ථ හෙමන්තෙ දෙවෝ වස්සති, තත්ථ හෙමන්තෙනපි අපේක්ඛාකාසෙ නික්කිපිතුං න වට්ටති. යම්හි පන සබ්බත්ථ විගතවලාහකං විසුඞ්ඛං නභං හොති, එවරූපෙ කාලෙ කෙනචිදෙව කරණීයෙන අපේක්ඛාකාසෙ මඤ්චපීඨං නික්කිපිතුං වට්ටති.

අබෙහාකාසිකොනාපි වත්තං ජානිතබ්බං. තස්ස හි සචෙ පුග්ගලිකමයඤ්චකො අත්ථි, තථෙව සයිතබ්බං. සංඝිකං ගණ්හන්තෙන වෙත්තෙන වා වාකෙන වා වීතමයඤ්චකො ගහෙතබ්බො. තස්මිං අසති පුරාණඛණ්ඩඤ්චකො ගහෙතබ්බො. තස්මිං අසති නවවායිමෙ වා ඔනද්ධකො වා ගහෙතබ්බො. ගහෙත්වා ච පන අහං උක්කාඨ රුක්ඛමූලිකො උක්කාඨඅබෙහාකාසිකොති විවරකුටිමපි අකත්වා අස්සමයෙ අපේක්ඛාකාසෙ වා රුක්ඛමූලෙ වා පඤ්ඤපෙත්වා නිපජ්ජිතුං න වට්ටති. සමෙව පන චතුගුණෙනපි විවරණ කත්වා කුටි අතෙමෙන්තං රක්ඛිතුං න සක්කොති, සත්තාහවද්දලිකාදීනි භවන්ති, භික්ඛුනො කායානුගතිකතා වට්ටති.

අරඤ්ඤෙ පණ්ණකුටීසු වසන්නානං සීලසම්පදාය පසන්න චිත්තා මනුස්සා නවමඤ්චපීඨං දෙන්ති, "සංඝිකපරිභොගෙන පරිභුඤ්ජථා"ති. වසිත්වා ගච්ඡන්තෙහි සාමන්තවිහාරෙ සභාග භික්ඛුනං පෙසෙත්වා ගන්තබ්බං. සභාගානං අභාවෙ අන්තොවස්සකෙ නික්කිපිත්වා ගන්තබ්බං. අන්තොවස්සකෙ අසති රුක්ඛෙ ලග්ගෙත්වා ගන්තබ්බං.

වෙතියඞ්ගණෙ සම්මජ්ජනිං ගහෙත්වා හොජනසාලඞ්ගණං වා උපොසථාගාරඞ්ගණං වා පරිවෙණාදිවාරානඅඟ්ගණසාලාදිසු වා අඤ්ඤතරං සම්මජ්ජිත්වා ඔධිත්වා පුන සම්මජ්ජනිං මාලකෙ යෙව ඨපෙතබ්බා. උපොසථාගාරාදිසු අඤ්ඤතරස්මිං ගහෙත්වා අවසෙසානි සම්මජ්ජනත්ථාය එසෙව නයො.

යො පන භික්ඛාචාරමග්ගං සම්මජ්ජනෙන ගන්තුකාමො හොති, තෙන සම්මජ්ජිත්වා සචෙ අන්තරා මග්ගෙ සාලා අත්ථි, තත්ථ ඨපෙතබ්බා. සචෙ නත්ථි, වලාහකානං අනුට්ඨිතභාවං සල්ලක්ඛෙත්වා "යාවතා ගාමතො නික්ඛමාමි, තාව න වස්සිස්සතී"ති ඤත්වා කත්වි නික්කිපිත්වා පුන පවිඨාවවිඤ්ඤත්තන පාකතිකට්ඨානෙ ඨපෙතබ්බා, "සචෙ වස්සිස්සති"ති-ඤත්වා අපේක්ඛාකාසෙ ඨපෙති, දුක්කට"න්ති මහාපච්චරියං වුත්තං.

සචෙ පන තත්ථ තත්ථෙව සම්මජ්ජනත්ථාය සම්මජ්ජනී නික්ඛිත්තා හොති, තං තං ඨානං සම්මජ්ජිත්වා තත්ථ තත්ථෙව නික්ඛිපිතුං වට්ටති.

ආසනසාලං සම්මජ්ජන්තෙන වත්තං ජානිතබ්බං. තත්රිදං වත්තං: මඤ්චතො පඨාය පාදඨානාභිමුඛා මාලුකා හරිතබ්බා. කච්චරං ඔලෝකෙත්වා ගහෙත්වා බහි ඡඩ්ඩෙතබ්බං.

සචෙ වුත්තප්පකාරං චතුබ්බිධම්පි සඞ්ඝිකං සෙනාසනං අත්තනා කායෙ රුක්ඛමූලෙ වා මණ්ඩපෙ වා අඤ්ඤෙන සන්ථාරා පෙති, යෙන සන්ථරාපිතං තස්ස පලිබොධො. සචෙ පන උපසම්පදාපෙත්වා සන්ථාරාපෙති, යෙන සන්ථතං තස්ස පලිබොධො.

තත්රායං විනිච්ඡයො: ථෙරො භොජනසාලායං හත්ථකිච්චං කත්වා දහරං ආණාපෙති, "ගච්ඡ දිවාඨානෙ මඤ්චපීඨං පඤ්ඤාපෙහී"ති. සො තථා කත්වා නිසින්නො ථෙරො ඝථාරුචිං විචරිත්වා තත්ථ ගන්ත්වා ථවිකං වා උත්තරාසඞ්ගං වා ඨපෙති, තතො පඨාය ථෙරස්ස පලිබොධො. නිසිදිත්වා සඞ්ඝං ගච්ඡන්තෙනා නෙව උඩ්ඩෙති, න උඩ්ඩාපෙති, ලෙඩ්ඩුපාතානිත්ථාරමේ පාවිත්තනියං. සචෙ පන ථෙරො තත්ථ ථවිකං වා උත්තරාසඞ්ගං වා අඨපෙත්වා වඩ්ඪමානෙත්වව දහරං "ගච්ඡ භණෙ" ති භණති, තෙන "ඉදං භණෙ! මඤ්චපීඨන්ති" ආචික්ඛිතබ්බං. සචෙ ථෙරො වත්තං ජානාති, "ගච්ඡ, අහං පාකතිකං කරිස්සාමී"ති වත්තබ්බං. සචෙපි බාලො හොති අනුග්ගණ්හිතවත්තො "ගච්ඡ, මා ඉධ තිඨ, නෙව නිසීදිතුං න නිපජ්ජිතුං දෙති"ති දහරං තජ්ජෙති යෙව. දහරෙන "භණෙ! සුඛං සයථා"ති කපපං ලභිත්වා වන්දිත්වා ගන්තබ්බං. තස්මිං ගතෙ ථෙරස්සව පලිබොධො. පුරිමනයෙනෙව වස්ස ආපත්ති වෙදිතබ්බා.

අථ පන ආණත්තිකක්ඛණෙ යෙව දහරො "මයහං භණෙ! හත්ථකම්මවත්තාදිකිඤ්චිකරණීයං අත්ථී"ති වදති. ථෙරො පන තං "පඤ්ඤාපෙත්වා ගච්ඡා"ති වත්වා භොජනසාලතො නික්කමිත්වා අඤ්ඤත්ථ ගච්ඡති, පාදුඛාරෙන කාරෙතබ්බා. සචෙ තත්ථෙව ගන්ත්වා නිසීදති, පුරිමනයෙනෙව වස්ස ලෙඩ්ඩුපාතාතික්කමෙ ආපත්ති.

සචෙ පන ථෙරො සාමණෙරං ආණාපෙති, සාමණෙරෙ තත්ථ මඤ්චපීඨං පඤ්ඤාපෙත්වා නිසින්නෙනපි භොජනසාලතො අඤ්ඤත්ථ ගච්ඡන්තෙනා පාදුඛාරෙන කාරෙතබ්බා. ගන්ත්වා නිසින්නෙනා පුන

ගමනකාලෙ ලෙඩ්ඩුපාතානියකමෙ ආපත්තියා කාරෙතබ්බා. සචෙ පන ආණාපෙතෙතා "මඤ්චපීඨං පඤ්ඤපෙත්වා තත්ථෙව නිසීදා"ති ආණාපෙති, යත්රිච්ඡති තත්ර ගන්ත්වා ආහරිතුං ලභති. සයං පන පාකතිකං අකත්වා ගච්ඡන්තස්ස ලෙඩ්ඩුපාතානියකමෙ පාචිත්තියං.

අන්තරඝරූපගෙ මඤ්චපීඨාදීනි පඤ්ඤපෙත්වා නිසිදනෙනපි ගමනකාලෙ ආරාමිකාදිනා 'ඉදං පටිසාමෙථා"ති වත්තබ්බං. අවත්වා ගච්ඡන්තානං ලෙඩ්ඩුපාතානියකමෙ ආපත්ති.

මහාධම්මස්සවණෙනාපි හොති, තත්ථ උපොසථාගාරතොපි භොජනසාලතොපි ආහරිත්වා මඤ්චපීඨානි පඤ්ඤපෙන්ති, ආචරියසන්තකං යෙව පළිබොධො. සචෙ ආගන්තුකා "ඉදං අම්හාකං උපජ්ඣායස්ස ඉදං ආචරියස්සා"ති ගණ්හන්ති, තතො පඨාය තෙසං පළිබොධො. ගමනකාලෙ පාකතිකං අකත්වා ලෙඩ්ඩුපාතං අතික්කාමෙන්තානං ආපත්ති. මහාපච්චරියං පන වුත්තං: "යාව අඤ්ඤෙන නිසීදන්ති, තාව යෙහි පඤ්ඤත්තං තෙසං භාරො. අඤ්ඤෙසු ආගන්ත්වා නිසිදනෙනපි නිසින්නකානං භාරො. සචෙ තෙ අනුබන්ධිත්වා වා අනුබන්ධාපෙත්වා වා ගච්ඡන්ති, දුක්කටං. කස්මා? අනාණත්තියා පඤ්ඤාපිතත්තා"ති.

ධම්මාසනෙ පඤ්ඤත්තෙ යාව උස්සාරකො වා ධම්මකථිකො වා නාගච්ඡති, තාව පඤ්ඤාපකානං පළිබොධො. තස්මිං ආගන්ත්වා නිසිනෙන තස්ස පළිබොධො. සකලං අහොරත්තං ධම්මසවණං හොති, අඤ්ඤෙ උස්සාරකො වා ධම්මකථිකො වා උට්ඨහන්ති, අඤ්ඤෙ නිසීදන්ති, යො යො ආගන්ත්වා නිසීදති, තස්ස තස්සෙව භාරො, උට්ඨහන්තෙන පන "ඉදමාසනං තුම්හාකං භාරො"ති වත්වා ගන්තබ්බං. සචෙපි ඉතරස්මිං අනාගතෙ පඨමං නිසින්නො උට්ඨාය ගච්ඡති, තස්මිඤ්ඤෙව අන්තොඋපචාරඤ්ඤෙව, ඉතරො ආගන්ත්වා නිසීදති, උට්ඨාය ගතො ආපත්තියා න කාරෙතබ්බා. සචෙ පන ඉතරස්මිං අනාගතෙ යෙව පඨමං නිසින්නො උට්ඨායාසනා ලෙඩ්ඩුපාතං අතික්කමති, ආපත්තියා කාරෙතබ්බා. "සබ්බත්ථ ලෙඩ්ඩුපාතා තික්කමෙ පඨමපාදෙ දුක්කටං. දුතියෙ පාචිත්තියන්ති" අයං නයො මහාපච්චරියං වුත්තොයෙව.

සචෙ පන වුත්තපකාරසෙනාසනතො අඤ්ඤං සංඝිකං විහාරිකං වා උත්තරච්ඡදණං වා භූමත්ථරණං වා තට්ටිකං වා චම්මඛණ්ඩං වා පාදපුඤ්ඡනිං වා එළකපීඨං වා අජ්ඣොකාසෙ සන්ථරිත්වා වා සන්ථරාපෙත්වා වා තං පක්කමන්තො යොව උඛරති, න උඛරා

පෙති, අනාපුච්ඡං වා ගච්ඡති, දුක්කටං. ආඛාරකං පත්තපිඨානං පාදකඨාලිකං තාලවණ්ටං චීවරනිපජ්ජනකං යං කිඤ්චි දාරුභණ්ඩකං අන්තමසෝ පානීයඵලකං පානීයසඞ්ඛං අජෙට්ඨාකාසෙ නික්ඛිපිත්වා ගච්ඡන්තස්ස පි දුක්කටං. අජෙට්ඨාකාසෙ රජනං පචිත්වා රජනභාජනං රජනඵලකෙඛා රජනදෙණ්ඩකාති සබ්බං අහතිසාලාය පටිසාමෙතබ්බං. සචෙ අග්ගිසාලා නත්ථි, අනොවස්සකෙ පබ්භාරෙ නික්ඛිපිතබ්බං. තස්මිම්පි අසති යත්ථ ඔලොකෙන්තා භික්ඛූ පස්සන්ති, තාදිසෙ ඨානෙ ඨපෙත්වා ගන්තුං වට්ටති.

අඤ්ඤපුග්ගලිකෙ පන මඤ්චපීඨාදිසෙනාසනෙපි දුක්කටමෙව. එත්ථ පන "යස්මිං විස්සාසගාහො නත්ථි, තස්ස සන්තකෙ දුක්කටං. යස්මිං පන විස්සාසගාහො රුහති, තස්ස සන්තකං අත්තනො පුග්ගලිකම්ව හොතී"ති මහාපච්චරීආදිසු වුත්තං. අත්තනො පුග්ගලිකෙ පන අනාපත්තියෙව. යො භික්ඛු වා සාමණෙරො වා ආරාමිකො වා ලජ්ජී හොති, අත්තනො පළිබොධං විය මඤ්ඤති, තථාරූපං අනාපුච්ඡිත්වා ගච්ඡන්තස්සාපි අනාපත්ති. යො පන ආතපෙ ඔතාපෙන්තො "ආගන්ත්වා උද්ධරිස්සාමී"ති ගච්ඡති. තස්සාපි අනාපත්ති.

ඉති පාලිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ මඤ්චපීඨාදි
සංසිත්තසෙනාසනාදීසු පවිපජ්ජිතබ්බවිනිච්ඡයකථා
සමත්තා.

කාලිකානිපි චත්තාරීනි එත්ථ යාවකාලිකං යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවජීවිකන්ති ඉමානි චත්තාරි කාලිකානි වෙදිතබ්බානි. තත්ථ පුරේභත්තං පටිග්ගහෙත්වා පරිභුඤ්ජිතබ්බං යං කිඤ්චි ඛාදනීයං භොජනීයං. යාව මජ්ඣන්තිකසඞ්ඛාතො කාලො තාව පරිභුඤ්ජිතබ්බතො යාව මජ්ඣන්තිකො කාලො අස්සාති=**යාවකාලිකං**. සඞ්ඛං අනුලොමපානෙහි අට්ඨවිධං පානං යාව රත්තියා පඨමයාමසඞ්ඛාතො යාමො තාව පරිභුඤ්ජිතබ්බතො යාමො කාලො අස්සාති= **යාමකාලිකං**. සප්පිආදිපඤ්චවිධං භෙසජ්ජං පටිග්ගහෙත්වා සත්තාහං නිඛඤබ්බතො සත්තාහො කාලො අස්සාති= **සත්තාහකාලිකං**. ඨපෙත්වා උදකං අවසෙසං සබ්බම්පි පටිග්ගහිතං යාවජීවං පරිහරිත්වා සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජිතබ්බතො **යාවජීවිකන්ති** වුච්චති.

තත්ථ යාවකාලිකෙසු හොජනීයං නාම ඔදනො කුම්මාසො සත්තු මංසෙජා මංසඤ්ච පඤ්ච හොජනානි.

යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවජීවිකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසං ඛාදනීයං නාම. එත්ථ පන යං තාව සත්තලිමොදකාදිපුබ්බණ්ණාපරණ්ණමයං ඛාදනීයං තත්ථ වත්තබ්බමෙව නත්ථි. යම්පි වත්තමූලාදිපත්තෙදං ආමිසගතිකං හොති, සෙය්‍යථිදං: මූලඛාදනීයං කන්දඛාදනීයං මූලාලඛාදනීයං මත්ථකඛාදනීයං ඛන්ධඛාදනීයං තචඛාදනීයං පත්තඛාදනීයං පුප්ඵඛාදනීයං ඵලඛාදනීයං අට්ඨිඛාදනීයං පිට්ඨඛාදනීයං නිය්‍යාසඛාදනීයන්ති ඉදමපි ඛාදනීයඝඨිතමෙව ගච්ඡති.

තීත්ථ පන ආමිසගතිකසඞ්ඛාතස්ස මූලඛාදනීයස්ස ලක්ඛණත්ථං ඉදං මුඛමත්තනිදස්සනං: මූලඛාදනීයෙ තාව: මූලකමූලං ඛාරකමූලං චුච්චුමූලං තම්බකමූලං තණ්ඩුලෙය්‍යකමූලං වත්තුලෙය්‍යකමූලං වජකලිමූලං ජීවන්තිමූලන්ති එවමාදීනි සූපෙය්‍යපණ්ණමූලානි ආමිසගතිකානි. එත්ථ ච වජකලිමූලෙ ජරඨං ඡින්දිත්වා ඡඩ්ඩෙන්ති, තං යාවජීවිකං හොති. අඤ්ඤම්පි එවරූපං එතෙනෙව නයෙන වෙදිතබ්බං. මූලකඛාරකජීවන්තිමූලානි පන ජරාඨානිපි ආමිසගතිකානෙවාති වුත්තං. යානි පන පාළියං අනුජානාමි භික්ඛවෙ මූලානි භෙසජ්ජානි හලිද්දිං සිඞ්ගිවෙරං එවං වචත්ථං අභිච්ඡං කච්චුරොහිණිං උසිරං භද්දමුත්තකං යානි වා පනඤ්ඤානිපි අත්ථි මූලානි භෙසජ්ජානි නෙව ඛාදනියෙ ඛාදනියත්ථං එරෙන්ති, න භොජනියෙ භොජනියත්ථං එරෙන්ති ති[1] වුත්තානි තානි යාවජීවිකානි. තෙසං චූළපඤ්චමූලං මහාපඤ්චමූලන්ති ආදිනා නයෙන ගණිං ගණිමාතානං ගණනාය අත්තතා නත්ථි, ඛාදනීයත්ථඤ්ච භොජනීයත්ථඤ්ච අථරණහාවොයෙව පනෙතෙසං ලක්ඛණං. තයමා යං කිඤ්චි මූලං තෙසු තෙසු ජනපදෙසු පකතිආහාරවසෙන මනුස්සානං ඛාදනීයත්ථං භොජනීයත්ථඤ්ච එරති, තං යාවකාලිකං. ඉතරං යාවජීවිකන්ති වෙදිතබ්බං. සුබහුං වත්වාපිහි ඉමස්මිං යෙව ලක්ඛණෙ ඨාතබ්බං. නාමසඤ්ඤාසු පන වුච්චමානාසු තං තං නාමං අජානන්තානං සමෙමාහො යෙව හොති. තයමා නාමසඤ්ඤාය ආදරං අකත්වා ලක්ඛණමෙව දස්සිතං. යථා ච මූලෙ එව කන්දාදිසුපි ලක්ඛණං දස්සයිස්සාම. තස්සෙව වසෙන විනිච්ඡයො වෙදිතබ්බො. යඤ්ච තං පාළියං හලිද්දාදිඅඤ්ඤම්පි වුත්තං තස්ස ඛන්ධතචපුප්ඵඵලාදිසබ්බං යාවජීවිකන්ති වුත්තං, තං මූලඛාදනීයං.

---

1. මහාවග්ග භෙසජ්ජක්ඛන්ධක.

කන්දබාදනීයෙ දුවිධො කන්දො, දිසො ච හිසකිංසුකකන්දාදි වටෙවා ච උපපලකසෙරුකකන්දාදි. යං ගණ්ඨිනිපි වදන්ති. තත්ථ සබ්බසං කන්දානං පණ්ණජ්ජරියානං ච ජලලිඤ්ච සුඛුමමූලානි ච **යාවජීවිකානි**. තරුණො පන සුඛාදිනීයො සාලකල්‍යාණිඵො තකකන්දො කිංසුකඅපොතකකන්දො අමෙඛාටකන්දො කෙතකකන්දො මාලුවකන්දො හිසසංඛාතො පදුමපුණ්ඩරිකකන්දො පිණ්ඩාලුමසාලු ආදයො ච බිරවලලිකන්දො ආලුවකන්දා සිඟුකන්දො තාලකන්දො නීලුපපලරත්තුපපලකුමුදසොගන්ධිකානං කන්දා කදලිකන්දා වෙණුකන්දා කසෙරුකකන්දාති එවමාදයො තෙසු තෙසු ජනපදෙසු පකති **ආහාරවසෙන මනුස්සානං** ඛාදනීයත්ථං හොජනීයත්ථං ච එරණකකන්දා **යාවකාලිකා**. බිරවලලිකන්දා **අඩොතො යාවජීවිකා**. ඩොතො **යාවකාලිකා**. බිරකා කොලිජීවකඋසභකාලසුනාදිකන්දා පන **යාවජීවිකා**. තෙ පාලියං යානි වා පනඤ්ඤානිපි අත්ථි, මූලානි හෙසජ්ජානීති එවං මූලභෙසජ්ජසඞ්ගහෙනෙව **සඞ්ගහිතා**.

මූලාලඛාදනීයෙ පදුමමූලාලපුණ්ඩරිකමූලාලං, මූලාලසදිසං යෙව. එරකමූලං කණ්ඩුලමූලන්ති එවමාදි තෙසු තෙසු ජනපදෙසු පකතිආහාරවසෙන මනුස්සානං ඛාදනීයත්ථං හොජනීයත්ථං ච එරණකමූලාලං **යාවකාලිකං**. හළිද්දිසිඞ්ගිවෙරමකච්චතුරස්සවලලිකොතකඝාලහින්තාලකුන්තාලනාළිකෙරපූතරුකඛාදිමූලාලං පන **යාවජීවිකං**. තං සබ්බම්පි පාලියං "යානි වා පනඤ්ඤානි පි අත්ථි මූලානි භෙසජ්ජානී"ති එවං මූලභෙසජ්ජසඞ්ගහෙනෙව සඞ්ගහිතං.

මත්ථකඛාදනීයෙ තාලහින්තාලකුන්තාලකෙතකනාළිකෙර පූතරුකඛජ්ජුරිවෙත්තඵරකකදලීනං කළීරසංඛාතා මත්ථකා; වෙණුකළීරො නළකළීරො උච්ඡුකළීරො මූලකකළීරො සාසපක ළීරො සත්තාවරිකළීරො සත්තපඤ්ඤං ඛඤ්ඣනීයං **කළීරානීති** එවමාදි තෙසු තෙසු ජනපදෙසු පකතිආහාරවසෙන මනුස්සානං ඛාදනීයත්ථං හොජනීයත්ථඤ්ච එරණකො රුක්ඛවලලිආදීනං මත්ථකො **යාවකාලිකො**. හළිද්දිසිඞ්ගිවෙරවච්චමකචිලසුනානං කළීරා තාලහින්තාලකුන්තාලනාළිකෙරකළීරානඤ්ච ඡින්නිතා පාතිතො ජරඨ බුන්තු **යාවජීවිකො**.

ඛඤ්ඣාදනීයෙ, අඤ්ඤා පඨවිඤ්ච සාලකල්‍යාණිඵකො උච්ඡු ඵකො නීලුපපලරත්තුපපලකුමුදසොගන්ධිකානං දණ්ඩඵඤ්ඣකාති එවමාදි තෙසු තෙසු ජනපදෙසු පකති ආහාරවසෙන මනුස්සානං ඛාදනීයත්ථං හොජනීයත්ථඤ්ච එරණකො ඵකො **යාවකාලිකො**,

උපලපදුමජාතීනං පණ්ණදණ්ඩිකා පදුමජාතීනං සබ්බාපි දණ්ඩිකා කරවීකදණ්ඩාදයො ච අවසෙසසබ්බඛාදා යාවජීවිකා.

තවඛාදනීයෙ, උච්චුතාලාවෙව එකා යාවකාලිකා සොපි ඵලමෙව. සෙසා සබ්බා යාවජීවිකා. තෙසං පන මත්ථකඛාදනං තිණ්ණම්පි පාලියං කාසාවහෙමජෙජන සඞ්ගහො වෙදිතබ්බො. වුත්තං හෙතං-අනුජානාමි භික්ඛවෙ කාසාවානි හෙමජෙජානි නිබ්බකාසාවං කුවජ්ජාසාවං එගහවකාසාවං නන්ත කාලිකාසාවං යානි වා පනඤ්ඤානිපි අජ්ජි කාසාවානි හෙමජෙජානි නෙව බාදනීයෙ බාදනීයට්ඨං එරහති. න භොජනීයෙ භොජනීයට්ඨහති එත්ථ එතෙසං සඞ්ගහො සිද්ධොති. වුත්තකා සාවානි ච සඞ්ගහපපියානීති වෙදිතබ්බානි.

පඤ්ඤාඛාදනීයෙ, මූලකං ඛාරකො චුච්චු තම්බකො තණ්ඩුලෙය්‍යකො පුතනාගො වත්තුකාලෙය්‍යකො වජකලි ජජ්ඣරී සෙලු සිඟ්ගු කාසමද්දකො උම්මා චිත්තපුඤ්ඤාමාසො රාජමාසො ඨපෙත්වා මහානිපපාවං. අවසෙසනිපපාවෙ අනභිසඞ්ඛතා සුනිසන්නසෙ, සෙතවරුණෙ නාළිකා භූමියං ජාතලොණීති එතෙසං පඤ්ඤානි අඤ්ඤානි ච එවරූපානි තෙසු තෙසු ජනපදෙසු පකතිආහාර වසෙන මනුස්සානං ඛාදනීයට්ඨං භොජනීයට්ඨඤ්ච එරණකානි පඤ්ඤානි එකංසෙන යාවකාලිකානි යා පනඤ්ඤඤ්ඤ මහාතඛපිසි මසපණ්ණං ලොණිරුතෙඛ ච ගවෙජ ච ආරොහති, තස්සා පඤ්ඤං යාවජීවිකං. ඉතිපඤ්ඤඤ්ඤ යාවකාලිකන්ති දීපවාසිනො වදන්ති. අම්බපල්ලවං යාවකාලිකං. අසොකපල්ලවං පන යාවජීවිකං. යානි පනඤ්ඤඤ්ඤානි පාලියං-අනුජානාමි භික්ඛවෙ පණ්ණානි හෙමජෙජානි, නිම්බපණ්ණං කුවජ්ජපණ්ණං පටොලපණ්ණං සුලසිපණ්ණං සපපාසිකපණ්ණං යානි වා පනඤ්ඤානිපි අජ්ජි පණ්ණානි හෙමජෙජානි නෙව බාදනීයෙ බාදනීයට්ඨං න භොජනීයෙ භොජනීයට්ඨං එරහන්තීති වුත්තානි, තානි යාවජීවිකානි. න කෙවලඤ්ච පණ්ණානි, තෙසං පුප්ඵඵලාදීනිපි යාවජීවිකානි. පණ්ණානං පන එගහවපණ්ණං අජ්ජුකපණ්ණං එණිජ්ජකපණ්ණං තාම්බූලපණ්ණං පදුමිනිපණ්ණන්ති එවං ගණනවසෙන අනෙකානි නති.

පුප්ඵඛාදනීයෙ, මූලකපුප්ඵං ඛාරකපුප්ඵං චුච්චුපුප්ඵං තම්බක පුප්ඵං වජකලිපුප්ඵං ජජ්ඣරිපුප්ඵං චූලනිපපාවපුප්ඵං මහානිපපාව පුප්ඵං කසෙරුකපුප්ඵං නාළිකෙරතාලකතකානං තරුණපුප්ඵානි සෙතවරුණපුප්ඵං සිඟ්ගුපුප්ඵං උපපලපදුමජාතිකානං පුප්ඵානං

කණ්ණිකාමත්තං අගහිපුප්ඵං කරීකපුප්ඵං ජීවන්ති පුප්ඵන්තිඒව
මාදි තෙසු තෙසු ජනපදෙසු පකති ආහාරවසෙන මනුස්සානං
ඛාදනීයභෝජනීයඤ්ච එරණපුප්ඵං **යාවකාලිකං**. අසොකවකුලකුරුණ්ඩක
පුන්නාගවඝපකජාතිකරවීරකණ්ණිකාරකුන්දනවමාලිකාමල්ලිකාදීනං
පන පුප්ඵං **යාවජීවිකං**. තස්ස ගණ්හනාඝ අනුඤ්ඤා නත්ථි. පාලියඤ්ච
නස්ස කසාඹිහෙසජ්ජන සඞ්ඝහෝ වෙදිතබ්බෝ.

ඵලඛාදනීයෙ, පනසලබුජතාලනාළිකෙරඅම්බජම්බු අම්බාටක
ති්‍රනිණ්ණිකමාතුලුඞ්ගකපිත්ථලාබුකුම්භණ්ඩඵුස්සඵලනිම්බරුසකතිපුස
වාතිඞ්ගණවොවමොවම්බුකාදීනං ඵලානි යානි ලොකෙ තෙසු
තෙසු ජනපදෙසු පකතිආහාරවසෙන මනුස්සානං ඛාදනීයඤ්ච
භොජනීයඤ්ච එරන්ති, සබ්බානි තානි යාවකාලිකානි නාම.
ගණනවසෙන තෙසං න සක්කා පරියන්තං දස්සෙතුං. යානි පන
පාලියං **අනුඤ්ඤාතානි** ගිඤ්ඣඞවෙ ඵලානි හෙසජ්ජානි, **විළඞ්ගං
පිප්පලිං මරිචං හරීටකං විභීතකං ආමලකං මනාඝඵලං ඛාණු ලා
පනසඤ්ඤුනඤ්ච** අඤ්ඤි ඵලානි හෙසජ්ජානි නෙව ඛාදනීයෙ ඛාදනී
යඤ්ඤං න භොජනීයෙ භොජනීයඤ්ඤං එරන්තීති වුත්තානි තානි
යාවජීවිකානි. තෙසම්පි අපරිපක්කානි. අවසිව බිඹ වරණතෙතක
කසමරිආදීනං ඵලානි ජාතිඵලං. කට්ඨකඵලං ඵලා තක්කොලන්ති
එවං නාමවසෙන න සක්කා පරියන්තං දස්සෙතුං.

අඞ්ගාදනීයෙ, ලබුජඞ්ගිපනසඞ්ගිඅම්බාටකඞ්ගිසාලඞ්ගිඛජ්ජුරි කෙතක
ඞ්ගිරුසකාදං, තරුණඵලඞ්ගිනාළිකෙරඞ්ගිබිම්බඵලඞ්ගිඋපලපදුම
ජාත්තං පොක්ඛරඞ්ගි එවමාදිනා තෙසු තෙසු ජනපදෙසු මනුස්සා
නං පකතිආහාරවසෙන ඛාදනීයඤ්ඤං භොජනීයඤ්ඤඤ්ච එරණකානි
අඞ්ගි **යාවකාලිකානි**. මධුකඞ්ගි පුනාගඞ්ගි හරීටකාදීනං අඞ්ගි
ඞිඛඤ්ඤකඞ්ගි රාජිකඞ්ගි එවමාදිනි අඞ්ගි **යාවජීවිකානි**. තෙසං
පාලියං ඵලහෙසජ්ජතොව සඞ්ඝහෝ වෙදිතබ්බෝ.

පිඞ්ගාදනීයෙ, සත්තනාං තාව ඛණ්ඩඛුනං ඛණ්ඩඛුනුලොමානං
අපරණ්ණානඤ්ච පිට්ඨං පනසපිට්ඨං ලබුජපිට්ඨං අම්බාටකපිට්ඨං සාල
පිට්ඨං ඩොතකතාලපිට්ඨං බිරවලලිපිට්ඨං චාති එවමාදිනි තෙසු
තෙසු ජනපදෙසු පකතිආහාරවසෙන මනුස්සානං ඛාදනීයඤ්ඤං
භොජනීයඤ්ඤඤ්ච එරණකානි පිට්ඨානි **යාවකාලිකානි**. අඩොතක
තාලපිට්ඨබිරවලලිපිට්ඨඅස්සගන්ධාදිපිට්ඨානි ච **යාවජීවිකානි**. තෙසං
පාලියං ක්‍යාහාවෙහි ච මූලඵලෙහි ච සඞ්ඝහෝ වෙදිතබ්බෝ.

නිස්සායඛාදනීයෙ, එකො නිවත්ථනීයස්සො සත්තාහකාලිකො සෙසා අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ජතූනි භෙසජ්ජානි භික්ඛු භික්ඛු ජතු භික්ඛුඝිපාවිකං නකං නකඋතතිං නකපණණිං සජ්ජුලසං යාණිවා පනඤඤානි පි අත්ථි ජතූනි භෙසජ්ජානීති එවං පාලියං වුත්තනීයස්සා **යාවජීවිකා.** තත්ථ යෙවාපනකවසෙන ගහිතානං අඞ්නියස්සො කණිකාරනියස්සොති එවං නාමවසෙන න සක්කා පරියන්තං දස්සෙතුං. එවං ඉමෙසු මූලඛාදනීයාදීසු යං කිඤ්චි යාවකාලිකං සබ්බම්පි ඉමස්මිං අත්ථෙ අවසෙසං ඛාදනීයන්තොමාති සඞ්ගහිතං.

යාමකාලිකෙසු පන **අඵපානානි** නාම අම්බපානං ජම්බුපානං චොචපානං මොචපානං මධුපානං මුද්දිකපානං සාලූකපානං එරුසකපානන්ති ඉමානි අඵ. තත්ථ අම්බපානන්ති: ආමෙහි වා පක්කෙහි වා අම්බෙහි කතපානං. තත්ථ ආමෙහි කරොන්තෙන අම්බත රුණානි භින්දිත්වා උදකෙ පක්ඛිපිත්වා ආතපෙ ආදිච්චපාකෙන පච්චිත්වා පරිස්සාවෙත්වා තදනු පටිඝහිතෙහි මධුසක්කරකප්පූරාදීහි යොජෙත්වා කාතබ්බං. එවං කතං පුරෙභත්තමෙව කප්පති. අනුප සම්පන්නෙනහි කතං ලභිත්වා පන පුරෙභත්තං පටිඝහිතං පුරෙභත්තං සාමිසපරිභොගෙනාපි වට්ටති. පච්ඡාභත්තං නිරාමිසපරි භොගෙන යාව අරුනුග්ගමනා වට්ටති. එසනයො සබ්බපානෙසු. තෙසු පන **ජම්බුපානන්ති:** ජම්බුඵලෙහි කතපානං. **චොචපානන්ති** අම්කදලිඵලෙහි කතපානං. **මොචපානන්ති** අනම්කොහි කදලි ඵලෙහි කතපානං. **මධුපානන්ති** මධුකානං ජාතරසෙන කතපානං. තං පන උදකසම්භින්නං වට්ටති. සුඛං න වට්ටති. **මුද්දිකපානන්ති** මුද්දිකා උදකෙ මද්දිත්වා අම්බපානං විය කතපානං. **සාලූකපානන්ති** රත්තුපලනීලුපලාදීනං සාලූකෙ මද්දිත්වා කතපානං. **එරුසක පානන්ති** එරුසකොහි අම්බපානං විය කතපානං ඉමානි අඵපා නානි සීතානි පි ආදිච්චපාකානිපි වට්ටන්ති. අග්ගිපාකානි න වට්ටති. අවසෙසානි වෙත්ත තින්තිණික මාතුලුඔග කපිත්ථ කොසම්බ කරවන්දි බුද්ධකඵලපානානි අඵපානගතිකානෙව තානි කිඤ්චාපි පාලියං න වුත්තානි. අථ ඛො කප්පියං අනුලොමෙන්ති. **තස්මා කප්පන්ති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ** සබ්බං ඵලරසං ඨපෙත්වා ඛණ්ඩඵලරසන්ති වුත්තත්තා ඨපෙත්වා සානුලොමඛණ්ඩඵල රසං අඛණ්ඩං ඵලපානන්නාම අකප්පියං නත්ථි. සබ්බං යාමකාලික මෙව තත්ථ සානුලොමඛණ්ඩඵලරසො නාම සත්තන්නං වෙව ඛණ්ඩඵලානං තාලනාළිකෙරපනසලබුජඅලාබුකුම්භණ්ඩඵුස්සඵල තිපුස

එලාලුකාති තචතනඤ්ච හොථලානං සබ්බසඤ්ච පුබ්බණ්ණ පරණ්ණානං අනුලෝමඛඤ්ඣනං රසෝ යාවකාලිකෝ. තඤ්ච පඨමං පඤ්හතතං න වට්ටති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ සබ්බං පත්තරසං ඨපෙත්වා ඛාණරසෙනාති වුත්තත්තා පත්තඛාරසං ඨපෙත්වා යාව කාලිකපත්තානම්පි සිනොදකෙ මදදිත්වා කතරසෝ වා ආදිච්ච පාකෝ වා වට්ටති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ සබ්බං පුපඵරසං ඨපෙත්වා මධුකපුපඵරසන්ති වුත්තත්තා මධුකපුපඵරසං ඨපෙත්වා සබ්බම්පි පුපඵරසෝ වට්ටති.

සත්තාහකාලිකං නාම සපි නවනීතං තෙලං මධු ඵාණිත තන්ති ඉමානි පඤ්ච හෙසජ්ජානි. තඤ්ච සප්පි නාම ගොසපපි වා අජිකාසපපි වා මාහිසසපපි වා යෙසං මංසං කපපති තෙසං සපපි. නවනීතං නාම තෙසංයෙව නවනීතං, තෙලං නාම තිලතෙල. සාසපතෙලං මධුකතෙලං එරණ්ඩතෙලං වසාතෙලං. මධු නාම මක්ඛිකාමධු. ඵාණිතං නාම උච්ඡුම්හා නිබ්බත්තං.

යාවජීවිකම්පන භෙසා යාවකාලිකෙ මූලභෙසජ්ජාදීසු වුත්තන යෙනෙව වෙදිතබ්බං.

තඤ්ච අරුණොදයෙ පටිග්ගහිතං යාවකාලිකං සතක්ඛත්තුම්පි නිදහිත්වා නිදහිත්වා යාව කාලෙ නාතික්කමති. තාව පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටති. යාමකාලිකං එකං අහොරත්තං. සත්තාහකාලිකං සත්ත රත්තං. ඉතරං සති පච්චයෙ යාවජීවම්පි පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටති. පටිග්ගහෙත්වා එකරත්තං එතිනාමිතං පන යං කිඤ්චි යාවකාලිකං වා යාමකාලිකං වා අජ්ඣොහරිතුකාමතාය ගණ්හන්තස්ස පටිග්ග හණෙ නාව දුක්කටං. අජ්ඣොහරතො පන එකමෙකස්මිං අජ්ඣොහාරෙ සන්නිධිපච්චයා පාචිත්තියං. සචෙපි පත්තො දුබ්භතෙ හොති, යං අඞ්ගුලියා සංසන්දතස්ස ලෙඛා පඤ්ඤායති, ගණ්ඨිකපත්තස්ස වා ගණ්ඨිකන්තරෙ සිනෙහො පවිට්ඨො හොති, සො උණ්හෙ ඔතාපෙන්තස්ස පග්ඝරති, උණ්හයාගුයා වා ගණ්හාය සන්දිස්සති, තාදිසෙ පත්තෙපි පුනදිවසෙ භුඤ්ජන්තස්ස පාචිත්තියං. තස්මා පත්තං ධොවිත්වා පුන තඤ්ච අවෙජ්ජාදකං වා ආසිඤ්චිත්වා අඞ්ගුලියා වා සංසිබ්බිත්වා නිසෙනහභාවෙ ජානිතබ්බං. සචෙහි උදකෙ වා සෙනහභාවෙ පත්තෙ වා අඞ්ගුලිලෙඛා පඤ්ඤායති. දුබ්භතෙ හොති. තෙලවණණපත්තෙන පන අඞ්ගුලිලෙඛා පඤ්ඤායති, සා අබ්බොහාරිකා. යථපි භික්ඛු නීරපෙක්ඛං සාමණෙරානං පරිච්චජ්ජති, තං වෙ සාමණෙරා නිදහිත්වා දෙන්ති,

සඛ්ඛං වට්ටති. සයං පටිග්ගහෙත්වා අපරිවත්තමෙව හි දුතිය දිවසෙ න වට්ටති. තතො හි එකසිත්ථම්පි අජ්ඣොහරතො පාචිත්තියමෙව. අකප්පියමංසෙසු මනුස්සමංසෙ ථුල්ලච්චයෙන සද්ධිං පාචිත්තියං. අවසෙසෙ දුක්කටෙන සඬ්ං.

යාමකාලිකං සති පච්චයෙ අජ්ඣොහරතො පාචිත්තියං. ආහාරත්ථාය අජ්ඣොහරතො දුක්කටෙන සඬ්ං පාචිත්තියං. සචෙ පවාරිතො හුත්වා අනතිරිත්තකතං අජ්ඣොහරති, පකති ආමිසෙ වෙ පාචිත්තියානි. මනුස්සමංසෙ ථුල්ලච්චයෙන සඬ්ං වෙ. සෙසඅකප්පියමංසෙ දුක්කටෙන සඬ්ං. යාමකාලිකං සති පච්චයෙ යාමිසෙන ඉඛෙන අජ්ඣොහරතො වෙ. නිරාමිසෙන එකමෙව. ආහාරත්ථාය අජ්ඣොහරතො විකපච්චයෙපි දුක්කටං වඩ්ඪති. සචෙ විකාලෙ අජ්ඣොහරති, පකති හොජනෙ සන්නිධි පච්චයා ච විකාලභොජනපච්චයා ච වෙ පාචිත්තියානි. අකප්පිය මංසෙ ථුල්ලච්චයඤ්ච දුක්කටඤ්ච වඩ්ඪති, යාමකාලිකෙසු විකා ලපච්චයා අනාපත්ති, අනතිරිත්තපච්චයා පන විකාලෙ සඬ්ඛ්‍ය කප්පෙසු අනාපත්ති.

සත්තාහකාලිකං පන යාවජීවිකඤ්ච ආහාරත්ථාය පටිග්ගණ්හ තො පරිභුඤ්ජනපච්චයා තාව දුක්කටං. අජ්ඣොහරතො පන සචෙ නිරාමිසං හොති, අජ්ඣොහාරෙ දුක්කටං. අථ ආමිස සංසට්ඨං පරිභොගත්ථාය ඨපිතං හොති, යථාවත්ථුකං පාචිත්තියමෙව.

සත්තාහකාලිකෙසු පන සප්පිආදිසු අයං විනිච්ඡයො:-සප්පි තාව පුරෙභත්තං පටිග්ගහිතං තදහු පුරෙභත්තං සාමිසම්පි නිරා මිසම්පි පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටති. පච්ඡාභත්තතො පඨාය සත්තාහං නිරාමිසං පරිභුඤ්ජිතබ්බං. සත්තාහාතික්කමෙ සචෙ එකභාජනෙ ඨපිතං එකං. නත්ථඝණ්ඨිං; සාව ඔනුසු වත්ථුගණනා ච නිස්සඝණ්ඨියානි. පච්ඡාභත්තං පටිග්ගහිතං නිරාමිසමෙව වට්ටති. පුරෙභත්තං වා පච්ඡාභත්තං වා උග්ගහිතකං කත්වා නික්ඛිත්තං අජ්ඣොහරිතුං න වට්ටති. අබභඤ්ජනාදිසු උපනෙතබ්බං. සත්තාහාතික්කමෙපි අනාපත්ති, අනජ්ඣොහරණීයතං ආපන්නත්තා. සචෙ අනුපසම්ප නෙන පුරෙභත්තං පටිග්ගහිතභාවං ඤත්වා සප්පිං කත්වා දෙති, පුරෙභත්තං සාමිසං වට්ටති. සචෙ සයං කරොති, සත්තාහම්පි නිරාමිසමෙව වට්ටති. පච්ඡාභත්තං පටිග්ගහිතභාවං ඤත්වා යෙන කෙනචි කතසප්පි සත්තාහම්පි නිරාමිසමෙව වට්ටති. උග්ගහිත

කෙන කතෙ පුබ්බ වුත්ත සුඛසපිතයෙනෙව විනිච්ඡයං වෙදිතබ්බං. පුරෙභත්තං පටිග්ගහිතඛීරෙන වා දධිනා වා කත සපි. අනුපසම්පන්නෙන කතං සාමිසම්පි තදහු පුරෙභත්තං වට්ටති. සයං කතං නිරාමිසමෙව වට්ටති. නවනීතං තාපෙත්ත සෙ හි සාමංපාකො න හොති. සාමං පකෙකන පන තෙන සඬිං ආමිසං න වට්ටති. පච්ඡාභත්තතො පට්ඨාය න වට්ටති යෙව. සත්තාහකාලිකමෙපි අනාපත්ති; සවත්ථුකස්ස පටිග්ගහිතත්තා. පච්ඡාභත්තං පටිග්ගහිතෙහි කතං පන අඛණ්ඩාදිසු උපනෙතබ්බං. පුරෙභත්තම්පි ච උග්ගහිතකෙහි කතං උභයෙසම්පි සත්තාහකාලිකමෙ කතං උභයෙසම්පි සත්තාහකාලිකමෙ අනාපත්ති. එසෙවනයො අකපිය‍මංසසපිමහි. අයං පන විසෙසො:-යත්ථ පාලි යං ආගතසපිතා නිස්සග්ගියං, තත්ථ ඉමිනා දුක්කටං. අඞ්ගකප්පාසං කරණපතිරූපකං වත්ථා මනුස්සසපි ච නවනීතඤ්ච පටික්ඛිත්තං. තං දුප්පටික්ඛිත්තං. සබ්බඅට්ඨකථාසු අනුඤ්ඤාතත්තා පරතො වස්ස විනිච්ඡයො පි ආගමිස්සති. පාලියං ආගතත්තවනී තම්පි පුරෙභත්තං පටිග්ගහිතං තදහු පුරෙ භත්තං සාමිසම්පි වට්ටති, පච්ඡාභත්තතතො පට්ඨාය නිරාමිසමෙව. සත්තාහකාලිකමෙ නානාභාජනෙසු ඨපිතෙ භාජනගණනාය එකභාජනෙපි අම්සෙසා පිණ්ඩපිණ්ඩවසෙන ඨපිතෙ පිණ්ඩගණනාය නිස්ස ග්ගියානි. පච්ඡාභත්තං පටිග්ගහිතං සපිනිසෙන වෙදිතබ්බං. එත්ථ පන "දධිගුළිකාසොපි තක්කඛණ්ඩුත්තිපි කොත්ති, තයමා ඩොතං වට්ටති" ති උපසිස්සත්ථෙරා ආහංසු. මහාසිවත්ථෙරා පන "භගවතා අනුඤ්ඤාතකාලතො පට්ඨාය තක්කතො උඩ්ඩමත්ත මෙව ඛාදිංසූ" ති ආහ. තයමා නවනීතං පරිභුඤ්ජන්තෙන ඩොව්වා දධිතක්කමක්ඛිතකිපිල්ලිකාදීනි අපනෙත්වා පරිභුඤ්ජිතබ්බං. පචිත්වා සපිං කත්වා පරිභුඤ්ජිතුකාමෙන අඩොතම්පි පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටති. යං තත්ථ දධිගතං වා තක්කගතං ඛයං ගමිස්සති. එත්තා වතා හි සවත්ථුක පටිග්ගහිතං නාම න හොතීති අයමෙත්ථ අධිප්පා යො. ආමිසෙන සඬිං පක්කාත්තා පන තයම්පි කුක්කුච්චායන්තී කුක්කුච්චකා. ඉදානි උග්ගහෙත්වා ඨපිතනවනීතෙ ච පුරෙභත්තං ඛීරදධීනි පටිග්ගහෙත්වා කතනවනීතෙ ච පච්ඡාභත්තං තානි පටිග්ගහෙත්වා කතනවනීතෙ ච උග්ගහිතෙහි කතනවනීතෙ ච අකපිය‍මංසනවනීතෙ ච සබ්බා ආපත්තානාපත්ති පරිභොගාපරිභොගනයො සපිම්හි වුත්තක්කමෙනෙව ගහෙතබ්බා.

තෙලභික්ඛාය පවිට්ඨානං පන භික්ඛූනං තත්ථෙව සපිම්පි නවනීතම්පි පක්කතෙලම්පි අපක්කතෙලම්පි ආකිරන්ති, තත්ථ

තණ්ඩුලකණාපි හත්ථසිප්පානිපි තණ්ඩුලකණාපි. මකසිකා දසොපි හොන්ති, ආදිවචපාකං කත්වා පරිස්සාවෙත්වා ගහිතං සඤ්ඤාභකාලිකං හොති, පටිග්ගහෙත්වා ඨපිතතෙසඥෙජ්ඣි සඞ්ඛිං පවිත්වා නත්ථුපානමපි කාතුං වට්ටති. සචෙ වඳලිසමඥෙ ලග්ගි සාමණෙරෝ ඨථා තඤ්ච පතිතත තණ්ඩුලකණාදයෝ න පවත්තන්ති, එවං අඞ්ගිච්ඡි වීලියාපෙත්වා පරිස්සාවෙත්වා පුන පවිත්වා දෙති, පුරිමනයෙනෙව සඤ්ඤාභං වට්ටති.

තෙලෙසු තිලතෙලං තාව පුරෙභත්තං පටිග්ගහිතං පුරෙභත්තං සාමිසමපි වට්ටති. පච්ඡාභඤ්තතො පට්ඨාය නිරාමිසමෙව වට්ටති. සප්පිනවතික්ඛමෙ තස්ස භාජනගණනාය නිස්සග්ගිය භාවො වෙදිතබ්බො. පච්ඡාභත්තං පටිග්ගහිතං සප්පිඤ්ඤාභං නිරාමිසමෙව වට්ටති, උග්ගහිතකං කත්වා නික්කිඤ්ඤං අපෙක්ඛාභරිතුං න වට්ටති. සිසමක්ඛනාදිසු උපනෙතබ්බං. සප්පිනවතික්ඛමෙපි අනාපත්ති. පුරෙභත්තං තිලෙ පටිග්ගහෙත්වා කතතෙලං පුරෙභත්තං සාමිසමපි වට්ටති. පච්ඡාභත්තතො පට්ඨාය අතපෙක්ඛාභරණීයං හොති. සිසමක්ඛනාදිසු උපනෙතබ්බං. සප්පිනවතික්ඛමෙපි අනාපත්ති. පච්ඡාභත්තං තිලෙ පටිග්ගහෙත්වා කතතෙලං අනපෙක්ඛාභරණීයමෙව, සවත්ථුකපටිග්ගහිතන්තා. සප්පිනවතික්ඛමෙපි අනාපත්ති. සිසමක්ඛනාදිසු උපනෙතබ්බං. පුරෙභත්තං වා පච්ඡාභත්තං වා උග්ගහිතකතිලෙහි කතතෙලෙපි එසෙව නයො. පුරෙභත්තං පටිග්ගහිතකතිලෙ හාපෙත්වා තිලපිඨං වා ඝසදෙත්වා උණ්හොදකෙන වා තෙමෙත්වා කතතෙලං සබ්බ අනුපසම්පන්නෙන කතං පුරෙභත්තං සාමිසමපි වට්ටති. අත්තනා කතං නිබ්බට්ටි තත්තා පුරෙභත්තං වට්ටති. සාමං පක්කත්තා සාමිසං න වට්ටති. සවත්ථුකපටිග්ගහිතන්තා පන පච්ඡාභඤ්තතො පට්ඨාය උභයම්පි අනපෙක්ඛාභරණීයං, සිසමක්ඛනාදිසු උපනෙතබ්බං. සප්පිනවතික්ඛමෙපි අනාපත්ති. යදි පන අපං උණ්හොදකං හොති අබ්භුක්කිරණමත්තං, අබ්බොහාරිකං. හොති, සාම්පාකගණනං න ගච්ඡති.

සාසපතෙලාදිසුපි අවත්ථුකපටිග්ගහිතෙසුපි අවත්ථුකතිල තෙලෙ වුත්තසදිසොව විනිච්ඡයො. සචෙ පන පුරෙභත්තං පටිග්ගහිතානං සාසපාදීනං වුණ්ණෙන ආදිවචපාකෙන සඤ්ඤා තෙලං කාතුං තං පුරෙභත්තං ස මිසම්පි වට්ටති, පච්ඡාභත්තතො පට්ඨාය නිරාමිසමෙව සප්පිනවත්ථුකමෙව නිස්සග්ගියං යසමා පන සාසපමධුකචුණ්ණානි සෙදෙත්වා එරඬකණ්ඩානි ච හාපෙත්වා එව තෙලං කරොන්ති, තස්මා එතඤ්ච තෙලං අනුපසම්පන්නෙනාපි කතං

පුරෙභත්තං සාමිසම්පි වට්ටති, වත්ථුතං යාවජීවිකත්තා පන සව්වකාලපරිභොගෙ දෙසෙ තත්තිති අත්තත්තා කතං සත්තාහං නිරාමිසපරිභොගෙනෙව පරිභුඤ්ජිතබ්බං. උග්ගහිතකෙහි කතං අනජ්ඣොහරණීයං බහිරපරිභොගෙ වට්ටති. සත්තාහාතික්කමෙපි අන්නපානි. තෙලකරණත්ථාය සාසපමධුකඵලරණ්ඩඅතීනි පරිග්ගහෙත්වා කතතෙලං සත්තාහාතික්කමෙ. දුතියෙ දිවසෙ කතං ත්‍යාහං වට්ටති තතිය දිවසෙ කතං පඤ්චාහං වට්ටති. චතුත්ථපඤ්චමසත්තමදිවසෙ කතං තදහෙව වට්ටති සචෙ යාව අරුණාස උග්ගමනා නීඵති නිස්සග්ගියං, අට්ඨමදිවසෙ කතං අනජ්ඣොහරණීයං, අනිස්සග්ගියත්තා පන බහිරපරිභොගෙ වට්ටති. සචෙපි න කරොති තෙලත්ථාය ගහිතසාසපාදීනං සත්තාහාතික්කමෙන දුක්කටමෙව. පාළියම්පන අන්නානි අඤ්ඤානිපි නාළිකෙරනිම්බකොසම්බකර වන්දරූසිආදීනං තෙලානි අත්ථි, තානි පරිග්ගහෙත්වා සත්තාහං අතික්කාමයතො දුක්කටං හොති. අයමෙතෙසු විසෙසො. සසං ත්‍යාවකාලිකවත්ථුං යාවජීවිකවත්ථුඤ්ච සල්ලකෙබ්බා සාමපාකඤ්චවත්ථු කපුරෙභත්තපලිත්තභත්තපරිග්ගහිතඋග්ගහිකවත්ථුකවිධානං සබ්බං වුත්තනයෙනෙව වෙදිතබ්බං.

වසාතෙලං නාම අනුඤ්ඤාතෙසු යිකඛඤ්ච පඤ්චවසානි අච්ඡවසං මච්ඡවසං සුසුකාවසං සූකරවසං ගද්‍රභවසන්ති එවං අනුඤ්ඤාතවසානං තෙලං. එත්ථ ච අච්ඡවසන්ති වචනෙන ඨපෙත්වා මනුස්සවසං සබ්බසං අකප්පියමංසානං වසා අනුඤ්ඤාතා මච්ඡගහණෙන ච සුසුකා පි ගහිතා හොන්ති, ව්‍යාළමච්ඡත්තා පන විසූ වුත්තං. මච්ඡාදිගහණෙන චෙත්ථ සබ්බසමපි අකප්පිය මංසානං වසා අනුඤ්ඤාතා. මංසෙසුති දස මනුස්ස හත්ථිඅස්සසුනඛ දඤ්ඩිසීහව්‍යග්ඝදීපිඅච්ඡතරච්ඡානං මංසානි අකප්පියානි. වසාසු එතා මනුස්සවසා න වට්ටති. සීහාදිසු අකප්පියං නාම නත්ථි. අනුපසම්පන්නෙනාති කප්පං නිබ්බට්ටිත වසා තෙලං පුරෙභත්තං පටිග්ගහිතං පුරෙභත්තං සාමිසම්පි වට්ටති. පච්ඡාභත්තතො පඤ්චසත්තාහං නිරාමිසමෙව වට්ටති. යම්පන තත්ථ සුබ්‍රහ්මරජ්ජසදිසං මංසං වා නාහාරු වා අට්ඨි වා ලොහිතං වා හොති, තං අබ්බොහාරිකං. සචෙ පන වසං පටිග්ගහෙත්වා සයං කරොති, පුරෙභත්තං පටිග්ගහෙත්වා පචිත්වා පරිස්සාවෙත්වා සත්තාහං නිරාමිස පරිභොගෙන පරිභුඤ්ජිතබ්බං, නිරාමිස පරිභොගං ති සඤ්ඤාය ඉදං වුත්තං කාලෙ පරිග්ගහිතං කාලෙ නිප්පක්කං කාලෙ සංසට්ඨං අනුපරිභාරග්ගහණෙ පරිභුඤ්ජිතුන්ති. තත්‍රාපි අබ්බොහා

රිකං අබෙඛාභාරිකමෙව. පච්ඡාභත්තං පන පරිභුඤ්ජිතුං වා කාතුං වා න වට්ටති යෙව. වුත්තං හෙතං "විකාලෙ මෙ ඛීයතීති පච්ඡාභත්තං විකාලෙ නිපජ්ජනං විකාලෙ සංසට්ඨං නහෙතුව පරිභුඤ්ජිස්සති, ආපත්ති නිග්ගහණං දුක්කටානං. කාලෙ මෙ ඛීයතීති පච්ඡාභත්තං විකාලෙ නිපජ්ජනං විකාලෙ සංසට්ඨං නහෙතුව පරිභුඤ්ජිස්සති, ආපත්ති විගහං දුක්කටානං. කාලෙ මෙ ඛීයතීති පච්ඡාභත්තං කාලෙ නිපජ්ජනං විකාලෙ සංසට්ඨං නහෙතුව පරිභුඤ්ජිස්සති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කාලෙ මෙ ඛීයතීති පච්ඡාභත්තං කාලෙ නිපජ්ජනං කාලෙ සංසට්ඨං නහෙතුව පරිභුඤ්ජිස්සති, අනාපත්තී"ති. උපනිස්සයපච්චයා පන අනෙකවාරිකා පුච්ඡිංසු "භන්තෙ සප්පිනවනීතවසානි එකතො පචිත්වා නිබ්බට්ටිතානි වට්ටන්ති, න වට්ටන්තී"ති, "න වට්ටන්ති, ආවුසො"ති. ථෙරො කිරෙත්ථ පක්කතෙලකඤ්ජිකෙ විය කුක්කුච්චායන්ති, තතො තං උත්තරිං පුච්ඡිංසු: "භන්තෙ නවනීතෙ දධිගුළිකා වා තක්කකපිත්ථු වා හොති, එතං වට්ටතී"ති "එතම්පි ආවුසො, න වට්ටතී"ති තතො නං ආහංසු "භන්තෙ, එකතො පචිත්වා එකතො සංසට්ඨානි තෙජවන්තානි හොන්ති, රොගං නිග්ගණ්හන්තී"ති "සාධාවුසො හොති" ථෙරො සම්පටිච්ඡි. මහාසුම්මත්ථෙරා පනාහ. "කප්පිය මංසඤ්ච සාමිසපරිභොගඤ්ච වට්ටති, ඉතරා නිරාමිසපරිභොගඤ්ච වට්ටන්තී"ති. මහාපදුමත්ථෙරො පන "ඉදං කින්නු" පරිවත්තිත්වා "නනු වාතාබාධිකා භික්ඛූපචමූලකඤ්ච යාගුං අච්ඡසූකරතෙලාදීනි පක්ඛිපිත්වා යාගුං පිවන්ති. සා තෙජුස්සදත්තා රොගං නිග්ගණ්හතී"ති වත්වා "වට්ටතී"ති ආහ.

මධුනාම-මධුකරීහි මධුමක්ඛිකාහි බුද්ධකමක්ඛිකාහි හමරමක්ඛිකාහි ච කතං මධු. තං පුරෙභත්තං පරිභුඤ්ජිතං පුරෙභත්තං සාමිසපරිභොගම්පි වට්ටති, පච්ඡාභත්තතො පඨාය සඤ්ඤාහං නිරාමිසපරිභොගමෙව වට්ටති, සත්තාහනික්කමෙ නියඤ්ඤනිඝංසං. සචෙ සිඤ්ඤසදිසං මහාමධුං ඛඩ්ඩඛඩ්ඩං කත්වා ඨපිතං ඉතරං වා නානාභාජනෙසු වත්ථුගණනාය නියඤ්ඤනිඝංසානි. සචෙ එකාමව ඛණ්ඩං එකභාජනෙ වා ඉතරං, එකමෙව නියඤ්ඤනිඝංසං උග්ගහිතකං වුත්තනයෙනෙව වෙදිතබ්බං. අරුමක්ඛනාදිසු උපනෙතබ්බං. මධුපටලං වා මධුසිත්ථකං වා සචෙ මධුනා අමක්ඛිතං පරිසුද්ධං, යාවජීවිකං. මධුමක්ඛිතං පන මධුනතික්කමෙව. විරිකා නාම සප්පකා දීඝමක්ඛිකා තුම්බළුනාමිකා ච, අසිමක්ඛිකා කාලමහාභෙරා හොන්ති, තෙසං ආසයෙසු නියඤ්ඤසදිසං මධු හොති, තං යාවජීවිකං.

ඵාණිතං නාම උච්චුරසං උපාදාය අපක්කා වා අවත්ථුකපක්කා වා සබ්බා පි අවත්ථුකා උච්චුච්චතති; තං ඵාණිතං පුරෙභත්තං පටිග්ගහිතං පුරෙභත්තං සාමිසම්පි වට්ටති. පච්ඡාභත්තතො පට්ඨාය සත්තාහං නිරාමිසමෙව වට්ටති, සත්තාහාතික්කමේ වත්ථුගණනාය නිස්සග්ගියං. බහුපි භික්ඛූ වුණ්හේණ කත්වා එකභාජනෙ පක්කිත්තා හොන්ති ඝනසන්නිවෙසා, එකාවෙව නිස්සග්ගියං. උග්ගහිතකං වුත්තනයෙනෙව වෙදිතබ්බං. ඝරධූපනාදිසු උපනෙතබ්බං. පුරභත්තං පටිග්ගහිතෙන අපරිස්සාවිතකඋච්චුරසෙන කතඵාණිතං සචෙ අනුපසම්පන්නෙන කතං සාමිසම්පි වට්ටති. සයං කතං නිරාමිසමෙව වට්ටති. පච්ඡාභත්තතො පට්ඨාය පන සවත්ථුකපටිග්ගහිතත්තා අනජ්ඣොහරණීයං, සත්තාහාතික්කමෙපි අනාපත්ති. පච්ඡාභත්තං පන අපරිස්සාවිතපටිග්ගහිතෙන කතම්පි අනජ්ඣොහරණීයමෙව, සත්තාහාතික්කමෙපි අනාපත්ති; එස නයො උච්චුං පටිග්ගහෙත්වා කතඵාණිතෙපි. පුරෙභත්තං පන පරිස්සාවිතඅපරිග්ගහිතකෙන කතං සචෙ අනුපසම්පන්නෙන කතං පුරෙභත්තං සාමිසම්පි වට්ටති, පච්ඡාභත්තතො පට්ඨාය සත්තාහං නිරාමිසමෙව, සයං කතං පුරෙභත්තම්පි නිරාමිසමෙව, පච්ඡාභත්තං පරිස්සාවිත පරිග්ගහිතෙන කතං පන නිරාමිසමෙව සත්තාහං වට්ටති. උග්ගහිතකකතං වුත්තනයමෙව. "බ්‍රාහ්මණා උච්චුඵාණිතං වා කොට්ටිත උච්චුඵාණිතං වා පුරෙභත්තමෙව වට්ටති"ති **මහාඅට්ඨකථායං** වුත්තං. **මහාපච්චරියං** පන "එවං සවත්ථුකපක්කං වට්ටති, නො වට්ටතී"ති පුච්ඡං කත්වා "උච්චුඵාණිතං පච්ඡාභත්තං නො වට්ටනකං නාම නත්ථී"ති වුත්තං, තං යුත්තං.

සීතොදකෙන කතං මධුක පුප්ඵඵාණිතං පුරෙභත්තං සාමිසම්පි වට්ටති, පච්ඡාභත්තතො පට්ඨාය සත්තාහං නිරාමිසමෙව වට්ටති, සත්තාහාතික්කමෙ වත්ථුගණනාය දුක්කටං. බිරං පක්කිපිත්වා කතං මධුඵාණිතං තාවකාලිකං. බණ්ඩසක්කරමත්ත බීරජලලේඛං අපනෙත්වා සොධෙත්වා, තයමා වට්ටති. මධුක පුප්ඵං පන පුරෙභත්තම්පි අල්ලං වට්ටති. භජ්ජිතං වට්ටති, භජ්ජිත්වා තිලාදීහි මිස්සං වා අමිස්සං වා කත්වා ඵාණිතං වට්ටති. යදි පන තං ගහෙත්වා මේරය ට්ඨාය යොජෙන්ති, යොජිතං බීජතො පට්ඨාය න වට්ටති.

කදලිඛජ්ජූරිඅම්බලබූජපනසවික්කාදීනං සබ්බෙසං යාවකාලික ඵලානං ඵාණිතං යාවකාලිකමෙව. මරිචපක්ඛිකහි ඵාණිතං කරොන්ති, තං යාවජීවිකං. එවං යථා වුත්තානි සත්තාහ

කාලිකානි සපි ආදීනි පඤ්ච "අනුජානාමි භික්ඛවෙ පඤ්ච භෙසජ්ජානී"ති භෙසජ්ජතාමෙන අනුඤ්ඤාතත්තා භෙසජ්ජකිච්චං කරොතු වා මා වා ආහාරත්ථං ඵරිතුං සමත්ථානිපි පරිභොගභෙදා තදහු පුරෙභත්තං යථාපුබ්බං පච්ඡාභත්තතො පභුතිය සති පච්චයෙ වුත්තනයෙන සත්තාහං පරිභුඤ්ජිතබ්බානි. සඞ්ඝාභතික්ඛණෙ පන භෙසජ්ජසික්ඛාපදෙන නියමාභාවතො පාචිත්තියං. සචෙපි සාසප මත්තම්පි හොති, සකිං වා අඞ්ගුලියා ගහෙත්වා ජිව්හාය සායනමත්තම්පි ඉස්සජීවනමෙව. පාචිත්තියඤ්චෙව දෙසෙතබ්බං. නිස්සට්ඨං පරිලභිත්වා න අජ්ඣොහරිතබ්බං, න කායිකෙන පරිභොගෙන පරිභුඤ්ජිතබ්බං, කායො වා කායෙ අරුං වා න මක්ඛෙතබ්බං, තෙහි මක්ඛිතානි කාසාවකායබන්ධනඋපාහනත්ථරකාදීනිපි අපරිභොජ්ජානි. "චාරවාතපානකවාටෙසුපි භණ්ඩෙන ගණ්හනඨානං න මක්ඛෙතබ්බ"න්ති මහාපච්චරියං වුත්තං. "කාසාවෙ පන පක්ඛිපිත්වා චාරවාතපානකවාටානි මක්ඛෙතබ්බානී"ති මහාඅට්ඨකථාසු වුත්තං. පදීපෙ වා කාලවෙණ්ණෙ වා පන උපනෙතුං වට්ටති, අඤ්ඤත්ථ භික්ඛූනං පන කායිකෙන පරිභොගෙන පරිභුඤ්ජිතබ්බං, න අජ්ඣොහරිතබ්බං. "අනාපත්ති, අඤ්ඤත්ථ සත්තාහං අධිමට්ඨෙ"නි වචනතො පන සත්තාහබ්භන්තරෙ සපිඤ්ච තෙලඤ්ච වසඤ්ච මුඛතෙලං වා අබ්භඤ්ජනං වා මධුං අරුමක්ඛනං වා ඵාණිතං සරඪ්ඨපනං අධිට්ඨෙති, අනාපත්ති; නෙව නිස්සග්ගියං හොති.

සචෙ අධිට්ඨිතතෙලං අනධිට්ඨිතතෙලභාජනෙ ආකිරිතුකාමො හොති, භාජනෙ වෙ සුබුම්බං ජිද්දං පවිට්ඨපවිට්ඨතෙලං පුරාණතෙලෙන අජ්ඣොත්ථරියති, පුන අධිට්ඨාතබ්බං. අථ මහාමුඛං හොති, සහසා ච බහුං තෙලං පවිසිත්වා පුරාණතෙලං අජ්ඣොත්ථරති, පුන අධිට්ඨානකිච්චං නත්ථි, අධිට්ඨිතනයිකමෙව හි තං හොති. එතෙන නයෙන අධිට්ඨිතතෙලභාජනෙ අනධිට්ඨිතතෙලආකිරණම්පි වෙදිතබ්බං.

සචෙ පන සත්තාහාතික්කන්තං අනුපසම්පන්නස්ස පරිච්චජිත්වා දෙති, පුන තෙන අත්තනො සන්තකං කත්වා දින්නං පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටති, සචෙ හි සො අභිසංඛරිත්වා වා අනභිසංඛරිත්වා වා තස්ස භික්ඛුනො නත්ථුකම්මත්ථං දන්තං දස්ස, ගහෙත්වා නත්ථුකම්මං කාතබ්බං. සචෙ බාලො හොති, දාතුං න ජානාති, අඤ්ඤෙන භික්ඛුනා වත්තබ්බා "අත්ථි තෙ සාමණෙර තෙල"න්ති ආම භන්තෙ අත්ථි, "ආහර ථෙරස්ස භෙසජ්ජං කරිස්සාමා"ති එවම්පි වට්ටති.

සචෙ චතුන්නං සන්තකං එකෙන පටිග්ගහිතං අවිභත්තං හොති සත්තාහකාලිකං යාවකාලිකං වා භේසජ්ජං අනාපත්ති, පරිභුඤ්ජිතුං පන න වට්ටති. සචෙ ඒකෙන පටිග්ගහිතං සෙසා ඉතරං භණන්ති "ආවුසො ඉමං තෙලං සත්තාහමත්තං පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටතී"ති සෙසා ච පරිභොගං න කරොන්ති, කස්ස ආපත්ති? න කස්සචි, කසමා? යෙන පටිග්ගහිතං තෙන විස්සජ්ජිතත්තා ඉතරස්ස අපටිග්ගහිතත්තා.

ඉමෙසු පන චතූසු කාලිකෙසු යාවකාලිකං යාමකාලිකන්ති ඉදමෙව වුත්තං අවුත්තාවුත්තඤ්ච හොති, සත්තාහකාලිකඤ්ච යාවජීවිකඤ්ච අකප්පියකුටියං නික්ඛිපිතුම්පි වට්ටති. සන්නිධිම්පි න ජනෙති. යාවකාලිකං පන අත්තනා සඞ්ගං සංසට්ඨානි සමෙතානරසානි තීණිපි යාමකාලිකාදීනි අත්තනො සභාවං උපනෙති. යාමකාලිකං වෙපි සත්තාහකාලිකාදීනි අත්තානො සභාවං උපනෙති. සත්තාහකාලිකම්පි අත්තනා සඞ්ගං සංසට්ඨං යාවජීවිකං අත්තනො සභාවඤ්ඤෙව උපනෙති, තථා යාවකාලිකෙන තදහු පටිග්ගහිතෙන සඞ්ගං සංසට්ඨං සමෙතානරසං සෙසකාලිකත්තයං තදහු පුරෙ භාජනමෙව වට්ටති. යාමකාලිකෙන සංසට්ඨං පන ඉතරවයං තදහු පටිග්ගහිතං යාව අරුණුග්ගහණා වට්ටති. සත්තාහකාලිකෙන පන තදහු පටිග්ගහිතෙන සඞ්ගං සංසට්ඨං තදහු පටිග්ගහිතං වා පුරෙ පටිග්ගහිතං වා යාවජීවිකං සත්තාහං කප්පති. ත්‍රිමණ්ඩලපටිග්ගහිතෙන ජාහං, තීණිමණ්ඩලපටිග්ගහිතෙන පඤ්චාහං, සත්තාහපටිග්ගහිතෙන තදහෙව කප්පතීති වෙදිතබ්බං. කාලඤ්ඤාමසත්තාහකාලිකමෙසු වෙළු විකාලභොජනසන්නිධිභෙසජ්ජිකකාපදානං වසෙන ආපත්තියො වෙදිතබ්බා. සචෙ පන එකතො පටිග්ගහිතා නීපි චත්තාරි කාලිකානි සමෙතානරසානි න හොන්ති, තස්ස තස්සෙව කාලස්ස වසෙන පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටන්ති. සචෙ හි ජල්ලිවිපි අත්ත පනෙත්වා සකාලතෙව තාලිකෙරඵලෙන සඞ්ගා අඹපානාදීපානකං පටිග්ගහිතං හොති, තාලිකෙරං අපනෙත්වා තං විකාලෙපි කප්පති. උපරිඅපිඤ්ඤිණ්ඩං ඵලෙත්වා සිනලං ඛාදිතුං දෙන්ති, යං පානකෙන අසංසට්ඨං සපි තං අපනෙත්වා සත්තාහං පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටති. එම්බුඵාණිතාදිසුපි එසෙවනයො. තථෙකාලඤාතිඵලාදීහි අලංකතිත්වා පිණ්ඩපාතං දෙන්ති, තානි උඛරිත්වා ධොවිත්වා යාවජීවං පරිභුඤ්ජිතබ්බානි, යාගුයං පක්ඛිපිත්වා දින්නාසිඛණ්ඩෙරුදිපුටතෙලාදීසු පක්ඛිපිත්වා දින්නඵලභිමධුකාදිසුපි එසෙවනයො. එවං යං යං අසමිස්සරසං හොති, තං තං එකතො පටිග්ගහිතම්පි යථාසුඛං හොති

තථා ඛොචිත්වා වා තවෙජිත්වා වා තස්ස තස්ස කාලවසෙන පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටති, සවෙ පන සම්භින්නරසං හොති සංසට්ඨං න වට්ටති.

ඉති පාළිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ
කාලිකවිනිච්ඡයකථා සමත්තා.

කපල්ලියකුටි විනිච්ඡය කථා.

කප්පියා චතුභූමිකායාති එත්ථ අනුජානාමි යිකඩවව වත්ත මසා කප්පියභූමිකා, උස්සාවනන්තිකං ගොනිසාදිකං ගහපතිකං සම්මුතීහි වචනතො උස්සාවනන්තිකා ගොනිසාදිකා ගහපතිකා සම්මුතීති ඉමා වචනච්ඡායා කප්පියභූමියො වෙදිතබ්බා. තත්ථ උස්සාවනන්තිකා නාම එවං කත්තබ්බා:-යො එතිහානං වා උපරි භික්ඛූපදෙ වා නිබණ්ඨිවා විහාරෙ කසිරති, තස්ස නෙඤ්ඤා එතිහ පවිච්ඡකා පාකාණා භූමිගතිකා එව, පඤ්චඅඵහ පන පඤ්චහිතති පාදං වා පනිඤ්ඡපෙතබ්බා බහූහි සංපරිවාරෙතබ්බා:-"කප්පියකුටිං කරොම, කප්පියකුටිං කරොමා"ති වාචං නිච්ඡාරෙත්වා මත්තු සෙසසු උක්කිපිත්වා පතිඤ්ඤාපෙත්වා ආමසිත්වා වා සයං උක්කිපිත්වා වා එමෙහාවා භිත්තිපාදෙ වා පතිඤ්ඤාපෙතබ්බා. කුරුන්දි මහා පච්චරියෙසු පන-"කප්පියකුටි කප්පියකුටී"ති වත්වා පතිඤ්ඤාපෙතබ්බන්ති වුත්තං. අන්ධකඅට්ඨකථාසු "සඞ්ඝස්ස කප්පියකුටිං අධිට්ඨාමී"ති වුත්තං. තං පන අවිත්වාපි අට්ඨකථාසු වුත්තනයෙන වුත්තෙ දොසො නත්ථි, ඉදං පනෙත්ථ සාධාරණලක්ඛණං;-එමෙහපතිඤ්ඤානඤ්ච වචනපරියොසානඤ්ච සමකාලං වට්ටති. සවෙ හි අනිඤ්ඡිතෙ වචනෙ එමෙහා පතිඤ්ඤාති, අපපතිඤ්ඡිතෙ වා තස්මිං වචනං නිඤ්ඤාති, අකතා හොති කප්පියකුටි. තෙනෙව මහාපච්චරියං වුත්තං-බහූහි සම්පරිවාරෙත්වා වත්තබ්බං, අවසසං හි එත්ථ එකස්සපි වචනතිඤ්ඤානෙව එමෙහ පතිඤ්ඤානෙව එකතෙතා හවිස්සතීති. ඉඤ්ඛසිලා මෙත්තිකකුඩ්ඩිකාසු පන කුටීසු ඉට්ඨා වාසං බන්ධිත්වා වා අබන්ධිත්වා වා කරොන්ති, යතො පඨා සීමානං උට්ඨාපෙතුකාමා හොන්ති, තං සබ්බපඨමං ඉඤ්ඛං වා සිලා වා මත්තිකාපිණ්ඩං වා ගහෙත්වා වුත්තනයෙනෙව කුටියකුටිනා කාතබ්බා. ඉඤ්ඛාදයො හිත්තියං පඨමිඤ්ඤාදීනං හෙට්ඨා න වට්ටන්ති, එමෙහා පන උපරි උග්ගහිජ්ජන්ති, තස්මා වට්ටන්ති, අන්ධකඅට්ඨකථාසු-"එමෙහඤ්ච කසිරමානෙ චතූසු කොණෙසු චත්තාරො එමෙහා ඉඤ්ඛාදීකුඩ්ඩෙ චතූසු කොණෙසු වෙ තිසොසා ඉඤ්ඛා අධිට්ඨාතබ්බා"ති වුත්තං. තථා පන අකතායපි දොසො නත්ථි, අට්ඨකථාසු හි වුත්තමෙව පමාණං.

ගොනිසාදිකා දුවිධා:-ආරාමගොනිසාදිකා විහාරගොනිසාදිකා චාති. තාසු යත්ථ නෙව ආරාමෙ න සෙනාසනානි පරිකම්මතානි හොන්ති. අයං ආරාමගොනිසාදිකානාම යත්ථ, සෙනාසනානි සබ්බානි වා එකච්චානි වා පරිකම්මතානි හොන්ති, ආරාමෙ අපරිකම්මිතෙපි අයං විහාරගොනිසාදිකා නාම. ඉති උභයත්ථාපි ආරාමස්ස අපරිකම්මිතභාවෙ යෙව පමාණං. "ආරාමෙ පන උපඩ්ඪපරිකම්මිතෙපි බහූසු පරිකම්මිතෙසු පරිකම්මිතෙ යෙව නාමා"ති කුරුන්දි මහාපච්චරිගෙසු වුත්තං. එත්ථ කපියකුටිං ලද්ධුං වට්ටති.

ගහපතිකානි මනුස්සා ආවාසං කත්වා-"කපියකුටිං දෙම, පරිභුඤ්ජථා"ති වදන්ති, එසා ගහපතිකා නාම. "කපියකුටිං කාතුං දෙමා"ති වුත්තොපි වට්ටති යෙව, අඞ්ගකථකථායං පන-"යස්මා භික්ඛුං ඨපෙත්වා සෙසසඞ්ඝධම්මිකානං සඞ්ගහවත්ථුභාවෙන දෙවමනුස්සානං හත්ථතො පටිග්ගහෙතා ච සන්තනාධිව අත්තනා වුත්ථඤ්ච තෙසං සන්තකං භික්ඛුස්ස වට්ටති. තස්මා තෙසං ගෙහානි වා තෙහි දින්නා කපියකුටිඝ ගහපතිකානි වුච්චන්ති"ති වුත්තං. පුන වුත්තං- 'භික්ඛු සංඝස්ස විහාරං ඨපෙත්වා භික්ඛුනිඋපස්සයෙ වා ආරාමිකානං වා තිත්ථියානං වා දෙවතානං වා නාගානං වා බ්‍රහ්මානං වාපි විමානං කපියකුටි හොති" ති තං සුවුත්තං. සංඝස්සතන්තකමෙවහි භික්ඛු සන්තකං වා ගෙහං ගහපතිකුටිකා න හොති.

සම්මුතිකා නාම-ඤත්තිදුතියකම්මවාචාය සාවෙත්වා සම්මතා. එව ඤත්ව පන සම්මන්නිතබ්බා. වත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො-සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං විහාරං කපියභූමිං සම්මන්නෙය්‍ය, එසා ඤත්ති. සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං විහාරං කපියභූමිං සම්මන්නති. සාසාවෙතබ්බා ඛමති, ඉත්ථන්නාමස්ස විහාරස්ස කපියභූමියා සම්මුති, සෙ තුණ්හස්ස, යස්ස නක්ඛමති සො භාසෙය්‍ය, සම්මතා සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමො විහාරො කපියභූමි ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හි එවමෙතං ධාරයාමිති. කම්මවාචං අවත්වා අපලොකනකම්මවසෙන සාවෙත්වා කතාපි සම්මතා එව.

යං ඉමාසු චතූසු කපියභූමීසු වුත්ථං ආමිසං තං සබ්බං අත්තනා වුත්ථඤ්ච නගච්ඡති. භික්ඛුනඤ්ච භික්ඛුනීනඤ්ච අත්තනාවුත්ථ අත්තනා පාකතොවනත්ථං හි කපියකුටියො අනුඤ්ඤාතා. යං පන අකපියභූමියං සන්තෙය්‍යපහොනකෙ ගෙහෙ වුත්ථං සංඝිකං වා පුග්ගලිකං

වා භික්ඛුස්ස භික්ඛුනියා වා සන්තකං එකරත්තම්පි ඨපිතං තං අනෙතා වුත්ථං, තස්ථ පක්කමන්තෙ අනෙතාපයොකං නාම හොති, එතං න කප්පති. සත්තාහකාලිකා පන යාවජීවිකඤ්ච වට්ටති. තත්‍රායං විනිච්ඡයා-යො සාමණෙරො භික්ඛුස්ස තණ්ඩුලාදිකං ආමිසං ආහරිත්වා කප්පියකුටියං නික්ඛිපිත්වා පුන දිවසෙ පවිත්වා දෙති. අනෙතා වුත්ථං න හොති. තස්ථ අකප්පියකුටියං නික්ඛිත්තසප්පිආදිසු කිඤ්චිපක්ඛිපිත්වා දෙති, මූලඝනනිධිනාම හොති, මහාපච්චරියං පන-"අනෙතා වුත්ථං හොතී"ති වුත්තං. තස්ථ නාමමත්තමෙව නානාකරණං. භික්ඛු අකප්පියකුටියං ඨපිතසප්පිච යාවජීවිකපණ්ණඤ්ච එකතො පවිත්වා පරිභුඤ්ජති, සත්තාහං නිරාමිසං වට්ටති. සචෙ ආමිසසංසට්ඨං කත්වා පරිභුඤ්ජති, අනෙතා වුත්ථං වෙව සාමංපයොකඤ්ච හොති, එතෙනුපායෙන සබ්බසංසග්ගා වෙදිතබ්බා. යං කිඤ්චි ආමිසං භික්ඛුනො පවිත්තුං න වට්ටති, සචෙ පිත්ත උණ්හයාගුයා සුළඹිපණ්ණානි වා සිඹ්හිවෙරං වා ලොණං වා පක්ඛිපන්ති, තම්පි වා ලෙඛුං න වට්ටති. "යාගුං නිබ්බාපෙමී"ති පන චාලෙතුං වට්ටති. උත්තණ්ඩුලහත්ථං ලභිත්වා පිදහිතුං න වට්ටති, සචෙ පන මනුස්සා පිදහිත්වා දෙන්ති, වට්ටති. භත්තං මා නිබ්බායතූති පිදහිතුං වට්ටති, ඛිරත්තඤ්ඤාදිසු පන සකිං කුපිතෙසු අග්ගිං කාතුං වට්ටති. පුන පාකස්ස අනුඤ්ඤාතත්තා.

ඉමා පන කප්පියකුටියො කදා ජහිතවත්ථුකා හොන්ති? උස්සාවනන්තිකා තාව යා එම්භානං උපරිගිත්තිපාදෙ වා නිඛණිත්වා කතා, සා සබ්බෙසු ඵෙණෙසු ච සිත්තිපාදෙසු ච අපනීතෙසු ජහිතවත්ථුකා හොති, සචෙ පන ඵෙණෙ වා සිත්තිපාදෙ වා පරිවත්තෙන්ති, යො යො සිතො තස්ථ තස්ථ පතිට්ඨාති, සබ්බෙසුපි පරිවත්තිතෙසු අජහිතවත්ථුකාව හොති. ඉට්ඨකාදීහි කතා චයස්ස උපරි සිත්තිඅත්ථාය ඨපිතඉට්ඨකං වා සිලං වා මත්තිකාපිණ්ඩං වා ආදිං කත්වා එතාසිතකාලෙ ජහිතවත්ථුකාව හොති, යෙහි පන ඉට්ඨකාදීහි අධිට්ඨිතා තෙසු අපනීතෙසුපි තදඤ්ඤෙසු පතිට්ඨාතීති අජහිතවත්ථුකාව හොති. ගොනිසාදිකා පාකාරාදීහි පරික්ඛිපෙ කතෙ ජහිතවත්ථුකාව හොති, පුන තස්මිං ආරාමෙ කප්පියකුටිං ලබ්භං වට්ටති. සචෙ පන පුනපි පාකාරාදයො තස්ථ තස්ථ ඛඩා හොන්ති, තතො තතො ගාවො පවිසන්ති, පුන කප්පියකුටි හොති. ඉතරා පන වෙ නොපානසිමත්තං ඨපෙත්වා සබ්බසම්මං ඡදනෙ චිතඤ්ඤෙ ජහිතවත්ථුකාව

හොන්ති. සබ්බෙ ගොපානසීනං උපරි එකමපි පක්ඛපාසකමණ්ඩලං අත්ථි, රක්ඛති.

යත්ර පනිමා වත්තෙසුපි කාපියභූමියො නත්ථි තත්ථ කිං කාතබ්බං? අනුපසම්පන්නස්ස දත්වා තස්ස සන්තකං කත්වා පරිභුඤ්ජිතබ්බං, තන්දිදං වත්ථු:—කරම්බකතිස්සත්ථෙරා කිර විනයධරපාමොක්ඛා මහාසීවත්ථෙරස්ස සන්තිකං. අනමාසි සො දීපාලොකෙන සපිකුම්භං පසන්නචිත්තා භත්තෙන කිමෙතන්ති පුච්ඡි. ථෙරො ආවුසො ගාමතො සප්පිකුම්භෙනා ආහටෙන ලූඛදිවසෙ සප්පිනා භුඤ්ජනත්ථායා"ති ආහ. තතො නං තිස්සත්ථෙරො "න වට්ටති, භත්තෙන"ති ආහ. ථෙරො පුන දිවසෙ පමුඛෙ නික්ඛිපාපෙසි තිස්සත්ථෙරො පුන එකදිවසං ආගතො, තං දිස්වා තත්ථෙව පුච්ඡිත්වා භත්තෙන "සත්තසෙත්‍යපෙක්ඛුනා ඛණ්ඩෙන ඛාදිතුං න වට්ටති"ති ආහ. ථෙරො පුන දිවසෙ බහිනීහරාපෙත්වා නික්ඛිපාපෙසි. තං චොරා හරිංසු, සො පුන එකදිවසං ආගතං තිස්සත්ථෙරමාහ, "ආවුසො තයා න වට්ටති"ති වුත්තෙ සො කුම්භො බහිනික්ඛමෙනා චොරෙහි ච හටොති තතො නං තිස්සත්ථෙරො ආහ, "නනු භත්තෙන අනුපසම්පන්නස්ස දාතබ්බා අත්ථ, අනුපසම්පන්නස්ස හි දත්වා තස්ස සන්තකං කත්වා පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටතී"ති.

ඉති පාළිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ
සප්පිකුම්භනිවිජ්ඣනකථා සමත්තා.

පටිග්ගහණනිවිජ්ඣනකථා.

ඛාදනීයාදිපටිග්ගාහොති අත්තනා ගහිතභණ්ඩස්ස යස්ස කස්සචි ඛාදනීයස්ස වා භොජනීයස්ස වා පටිග්ගහණං. තත්‍රායං විනිච්ඡයෝ:—පඤ්චහි අඞ්ගෙහි පටිග්ගහණං රුහති, ථාවමජ්ඣිමස්ස පුරිසස්ස උබාහණමත්තා හොති, හත්ථපාසා පක්කමති, අභිහාරෙ පක්කමතියති. දෙවො වා මනුස්සා වා තිරච්ඡානගතො වා කායෙන කායපටිබද්ධෙන නිස්සග්ගියෙන වා දෙති, තං වෙ භික්ඛු කායෙන වා කායපටිබද්ධෙන වා පටිග්ගණ්හාති, එවං පටිග්ගහිතෙ පටිග්ගහණං රුහති. තත්ථ සීතනිසීදනනිපන්නානං වසෙන එවං හත්ථපාසො වෙදිතබ්බො. සබ්බෙ භික්ඛූ නිසීදනෙනා හොන්ති, ආසනස්ස පච්ඡිමන්තතො පට්ඨාය, සබ්බෙ සීතෙ, පණ්හි අන්තතො පට්ඨාය, සබ්බ නිපජ්ජනෙනා යෙන පයොගෙන නිපජ්ජනෙනා තස්ස පාරිමන්තතො පට්ඨාය, දායකස්ස නිසීදනස්ස වා සීතස්ස වා නිපජ්ජනස්ස වා ඨානෙවා

පසාරිතහත්ථං යං ආසන්නතරං අඞ්ගං තස්ස ඔරිමන්තෙන පරිච්ඡින්දිත්වා අඩ්ඪතෙය්‍යහත්ථෝ හත්ථපාසෝ නාම; සචෙ පන උභොසු කපිඤ්ඣාහකෙසු එකෝ ආකාසෙ හොති, එකෝ භූමියං, භූමම්ඨස්ස ච සීසෙන ආකාසට්ඨස්ස ච ඨපෙත්වා දාතුං වා ගහෙතුං වා පසාරිතහත්ථං යං ආසන්නතරං අඞ්ගං තස්ස ඔරිමන්තෙන හත්ථපාසපමාණං පරිච්ඡින්දිතබ්බං. සචෙපි එකෝ කූපෙ හොති, එකෝ කූපතටෙ, එකෝ වා පන රුක්ඛෙ එකෝ ඵලවියං, වුත්තනයෙනෙව හත්ථපාසපමාණං පරිච්ඡින්දිතබ්බං.

එවරූපෙ හත්ථපාසෙ ඨත්වා සචෙපි පක්ඛී මුඛතුණ්ඩකෙන වා හත්ථී වා සොණ්ඩාය ගහෙත්වා පුප්ඵං වා ඵලං වා දෙති, පටිග්ගහණං රුහති. සචෙපි අඩ්ඪඨඤ්ඤමරතනසතාපි හත්ථිනො ඛෙත්තෙ නිසිඤ්ඤා තෙන සොණ්ඩාය දියමානං ගණ්හාති, වට්ටතියෙව. හත්ථාදීසු යෙන කෙනචි සරීරාවයවෙන අන්තමසො පාදඞ්ගුලියාපි දියමානං කායෙන දින්නං නාම හොති. පටිග්ගහණෙපි එසෙව නයො. යෙන කෙනචි හි සරීරාවයවෙන ගහිතං කායෙන ගහිතමෙව හොති. සචෙපි තන්තු කණියං දියමානං නාසාපුටෙන අකල්ලකො වා මුඛෙන පතිග්ගණ්හාති, ආහොහමෙව හෙට්ඨා පමාණං කථවත්ථාදීසු පන යෙන කෙනචි උපකරණෙන දින්නං කායපටිබද්ධෙන දින්නං නාම හොති. පටිග්ගහණෙපි එසෙව නයො. යෙන කෙනචි හි සරීරසම්බන්ධෙන පත්තථාලකාදිනා ගහිතං කායපටිබද්ධෙන ගහිතමෙව හොති. කායතො පන කායපටිබද්ධතො ච මොචෙත්වා හත්ථපාසෙ ඨිතස්ස කායෙ වා කායපටිබද්ධෙ වා පාතියමානං නිස්සග්ගියෙන පයොගෙන දින්නං නාම හොති.

එකෝ බහූනි භත්තභාජනානි සීසෙ කත්වා භික්ඛුස්ස සන්තිකං ආගන්ත්වා ඨිතකොව "ගණ්හථා"ති වදති, න තාව අභිහාරො පඤ්ඤායති, භාජනා න ගහෙතබ්බං. සචෙ පන ඊසකම්පි ඔනමති, භික්ඛුනා හත්ථං පසාරෙත්වා හෙට්ඨිමභාජනං එකදෙසෙනාපි පටිච්ඡිතබ්බං එත්තාවතා සබ්බභාජනානි පටිග්ගහිතානි හොන්ති. තතො පඨාය ඔරොපෙත්වා වා උග්ගාරෙත්වා වා යං ඉච්ඡති, තං ගහෙතුං වට්ටති. භත්තපච්ඡිආදීසුපි එසෙව නයො. භාජනෙ පන එකභාජනෙ වත්තබ්බමෙව නත්ථි. කාලෙන භත්තං හරන්තොපි සචෙ කාලං ඔනමෙත්වා දෙති, වට්ටති. තිංසභත්තො චෙණු හොති, එකස්මිං අන්තෙ ගුළකුම්භා බද්ධා, එකස්මිං සප්පිකුම්භා, තං චෙ පතිග්ගණ්හාති, සබ්බං පටිග්ගහිතමෙව. උච්ඡුයන්තදොණිතො

පඤ්චරත්තමේව රසං "ගණ්හථා"ති වදති, "අභිහාරෝ න පඤ්ඤදා යතී"ති න ගහෙතබ්බා. සචෙ පන සාසවං ඡඩ්ඩෙත්වා හරිත්වා උසසිවිත්වා දෙති, වට්ටති. බහූ පත්තා මඤ්චෙ වා පීඨෙ වා කට සාරෙ වා දෙණ්ඩියං වා ඵලකෙ වා ඨපිතා හොන්ති, යත්ථ සීතස්ස දූසකො භත්ථපාසෙ හොති, තත්ථ ඨත්වා පටිග්ගහණඤ්ඤදායම මඤ්චාදීනි අඞ්ගුලියාපි ඵුසිත්වා සීතෙන වා නිසින්නෙන වා නිපන්නෙන වා යං තෙසු පත්තෙසු දිය්‍යති, තං සබ්බං පටිග්ගහිතං හොති. සචෙපි "පටිග්ගහෙස්සාමී"ති මඤ්චාදීනි අභිරුහිත්වා නිසීදති, වට්ටතියෙව. පඤ්චියං පන සචෙපි කුච්ඡියා කුච්ඡිං ආගච්ච සීතා හොන්ති, යං යං අඞ්ගුලියා වා සූචියා වා ඵුසිත්වා නිසින්නා හොති, තත්ථ තත්ථ දිය්‍යමානමෙව පටිග්ගහිතං හොති. "යත්ථ කත්ථචි මහාකවසාරහත්ථපාදාදිසු ඨපිතපත්තෙ පටිග්ගහණං න රුහති"ති වුත්තං. තං හත්ථපාසාතික්කමං සන්ධාය වුත්තන්ති වෙදිතබ්බං. හත්ථපාසෙ පන සති යත්ථ කත්ථචි වට්ටති, අඤ්ඤත්‍ර තත්ථ ජාතකා. තත්ථ ජාතකෙ පන පදුමිනීපණ්ණෙ වා කිංසුකපණ්ණාදීහි වා න වට්ටති. න හි තං භාජනපරිබන්ධසංඛං ගච්ඡති. යථා ච තත්ථ ජාතකෙ එවං ඛාණුකෙ බන්ධිත්වා ඨපිත මඤ්චාදිකෙ අසංහාරිමෙ ඵලකෙ වා පාසාණෙ වා න රුහති යෙව තෙපි හි තත්ථජාතකසඞ්ඛ්‍යුපගා හොන්ති. භූමියං අත්ථතෙසු සුඛුමෙසු තිනසන්ථාරාදිපණ්ණෙසුපි පටිග්ගහණං න රුහති. න හි තානි සන්ධාරෙතුං සමත්ථානීති. මහන්තෙසු පන පදුමිනි පණ්ණාදිසු රුහති.

සචෙ හත්ථපාසං අතික්කමම සීතෝ දිසදණ්ඩකෙන උළුඞ්කෙන දෙති, "අගන්ත්වා දෙහී"ති වත්තබ්බා. වචනං අසුත්වා වා අනාදියිත්වා වා පත්තෙන ආකිරති යෙව, පුන පටිග්ගහෙතබ්බං. දූරෙ ඨත්වා හත්ථපාසං ඛිපන්තොපි එසෙව නයො.

සචෙ පත්තත්ථවිකතො නීහරියමානෙ පත්තෙ රජතවුණ්ණා නි හොන්ති, සති උදකෙ ධොවිතබ්බා. අසති රජතවුණ්ණං පුඤ්ඡිත්වා පටිග්ගහෙත්වා වා පිණ්ඩාය චරිතබ්බං. සචෙ පිණ්ඩාය චරන්තස්ස රජං පතති, පටිග්ගහෙත්වා භික්ඛා ගණ්හිතබ්බා, අප පටිග්ගහෙත්වා ගණ්හන්තො විනයදුක්කටං. තං පන පුන පටිග්ගහෙ ත්වා භුඤ්ජන්තො අනාපත්ති. සචෙ පන "පටිග්ගහෙත්වා දෙථා"ති වුත්තෙන වචනං අසුත්වා වා අනාදියිත්වා වා භික්ඛං දෙන්ති යෙව, විනයදුක්කටං, නත්ථි. පුන පටිග්ගහෙත්වා අඤ්ඤා භික්ඛා ගහෙ තබ්බා. සචෙ මහාදානතො තතො තතො රජං පාතෙති, න සක්කා

හොති භික්ඛං ගහෙතුං "අනුපසම්පන්නස්ස දස්සාමී"ති සුබ්බි තෙනෙන ආභොගං කත්වා ගණ්හිතුං වට්ටති. එවං පිණ්ඩාය චරිත්වා විහාරං වා ආසනසාලං වා ගන්ත්වා තං අනුපසම්පන්නස්ස දත්වා පුන තෙන දින්නං වා තස්ස විස්සාසෙන වා පටිග්ගහෙත්වා භුඤ්ජිතුං වට්ටති. සචෙ භික්ඛාචාරෙ සරජං පත්තං භික්ඛුස්ස දෙති, සො වත්තබ්බො: "ඉමං පටිග්ගහෙත්වා භික්ඛං වා ගණ්හාහි පරිභුඤ්ජාහී"ති වා තෙන තථා කාතබ්බං. සචෙ රජං උපරි උපලවති, කඤ්ජිකං පවාහෙත්වා සෙසං භුඤ්ජිතබ්බං. සචෙ අන්තො පවිට්ඨං හොති, පටිග්ගහෙතබ්බං. අනුපසම්පන්නෙ අසති භණ්ඩෙ [අමොචෙන්තෙනෙව යථා අනුපසම්පන්නො අත්ථි තථා තෙන පටිග්ගහෙතබ්බං. සුක්ඛභත්තෙන පතිතරජං අපනෙත්වා භුඤ්ජිතුං වට්ටති. සචෙ අතිසුඛුමං හොති, උපරි භත්තෙන සද්ධිං අපනෙතබ්බං. පටිග්ගහෙත්වා වා භුඤ්ජිතබ්බං.

යාගුං වා සූපං වා පුරතො ඨපෙත්වා ආලොළෙන්තානං භාජනතො ථුසිතානි උග්ගන්ත්වා පත්තෙ පතන්ති, පත්තෙ පවිග්ගහෙතබ්බා. උළුඞ්කෙන ආහරිත්වා දෙන්තානං පඨමතරං උළුඞ්කතො තෙ වා පත්තෙ පතන්ති, සුපතිතා. අභිහටත්තා දොසො නත්ථි සචෙපි වරුණෙන භත්තෙන ආකිරියමානෙ වරුණතො මසි වා ඡාරිකා වා පතති, අභිහටත්තා නෙවත්ථි දොසො. අනන්තරස්ස භික්ඛුනො දියමානං පත්තතො උප්පතිත්වා ඉතරස්ස පත්තෙ පතති, සුපතිතං. පටිග්ගහිතමෙව හි තං හොති. සචෙ ජඤ්ඣරිසාඛාදිං ඵාලෙත්වා, එකස්ස භික්ඛුනො දෙන්තානං සාඛතො ථුසිතානි අඤ්ඤස්ස පත්තෙ පතන්ති, පත්තො පරිග්ගහෙතබ්බා. යස්ස පත්තස්ස උපරි ඵාලෙන්ති, තස්ස පත්තෙ පතිතෙසු දාතුකාමතාය අභිහටත්තා දොසො නත්ථි. පාඨාසස්ස පූරෙත්වා පත්තං දෙන්ති, උණ්හත්තා හෙට්ඨා ගහෙතුං න සක්කොන්ති, මුඛවට්ටියාපි ගහෙතුං වට්ටති. සචෙ තථාපි න සක්කොන්ති. ආධාරකෙනපි ගණ්හිතබ්බා.

ආසනසාලාය පත්තං ගහෙත්වා නිසින්නො භික්ඛු නිද්දං ඔක්කමන්තො හොති. නෙව ආහරියමානං න දීයමානං ජානාති, අපටිග්ගහිතකං හොති. සචෙ පන ආභොගං කත්වා නිසින්නො හොති, වට්ටති. සචෙපි සො භත්තෙන ආධාරකං මුඤ්චිත්වා පදෙන පෙලෙත්වා නිද්දායති වට්ටතියෙව. පාදෙන ආධාරකං අක්කමිත්වා පතිග්ගණ්හනත්ථාය පන ජාගරන්තස්සාපි අනාදරත්තා විග්ගහණං හොති, තස්මා න කාතබ්බං. කෙචි එවං ආධාර

කෙන පටිග්ගහණං කායපටිබද්ධෙන පටිග්ගහණං නාම න හොති, තස්මා න වට්ටතීති වදන්ති. තං වචනමත්තමෙව. අට්ඨකථා පන සබ්බමෙතං කායපටිබද්ධමෙව හොති. කාය සංසග්ගෙපි චෙස නයො දස්සිතො.

යම්පි භික්ඛුස්ස දීයමානං පතති, තම්පි ගහෙත්වා පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටති. තත්‍රිදං සුත්තං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ යං දීයමානං පතති, තං සාමං ගහෙත්වා පරිභුඤ්ජිතුං, තං කිස්ස හෙතු, පරිවත්තනං තං භික්ඛවෙ දුග්ගහිතී"ති. ඉදමපන සුත්තං නෙය්‍යත්ථං තස්මා එවමෙත්ථ අධිප්පායො වෙදිතබ්බා. යං දීයමානං දුග්ගහස්ස හත්ථතො පරිගළිත්වා සුද්ධාය වා භූමියා පදුම්නීපණ්ණවත්ථකවාරාදීසු වා පතති, තං සාමං ගහෙත්වා පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටති. යං පන ඔරජාය භූමියා පතති, තං රජං ප්‍රුඤ්ජිත්වා වා ඛොවිත්වා වා පටිග්ගහෙත්වා වා පරිභුඤ්ජිතබ්බං. සචෙ පවට්ටනතං අඤ්ඤස්ස භික්ඛූනං සන්තිකා ගච්ඡති, තෙන ආහරාපෙතුම්පි වට්ටති. සචෙ තං භික්ඛුං වදති, "එවං යෙව ඛාදා"හි, තස්සාපි ඛාදිතුං වට්ටති. අනාණත්තෙනෙව පන තෙන න ගහෙතබ්බං. "අනාණත්තෙනාපි 'ඉතරස්ස දස්සාමී'ති ගහෙතුං වට්ටතී"ති කුරුන්දියං වුත්තං. "කස්මා පනෙතං ඉතරස්ස භික්ඛුනො ගහෙතුං වට්ටතී"ති. භගවතා අනුඤ්ඤාතත්තා. භගවතා හි "සාමං ගහෙත්වා පරිභුඤ්ජිතු"න්ති වදන්තෙනෙව යස්සෙව තං දීයමානං පතති, තස්ස අපටිග්ගහිතකාලෙපි තං ගහෙත්වා පරිභොගො අනුඤ්ඤාතො. "පරිවත්තනං තං භික්ඛවෙ දුග්ගහිතී"ති වචනෙන පනෙත්ථ පරඝනත්තභාවෙ දීපිතො. තස්මා අඤ්ඤස්ස සාමං ගහෙත්වා පරිභුඤ්ජිතුං න වට්ටති. තස්ස පන ආණත්තියා වට්ටති. අයං කිරෙත්ථ අධිප්පායො. යස්මා ච තං අපටිග්ගහිතකත්තා අනුඤ්ඤාතං, තස්මා යථාඨිතං යෙව අනාමසිත්වා සෙනවි පිදහිත්වා ඨපිතං දුතියදිවසෙපි පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටති. සන්නිධිපච්චයා අනාපත්ති, පටිග්ගහෙත්වා පන පරිභුඤ්ජිතබ්බං. තං දිවසං යෙව හි තස්ස සාමං ගහෙත්වා පරිභොගො අනුඤ්ඤාතො න තතො පරන්ති අයම්පි කිරෙත්ථ අධිප්පායො.

ඉදානි අබ්බොහාරිකනයො වුච්චති. භුඤ්ජන්තානං හි දන්තා ඛීයන්ති. නඛා ඛීයන්ති, පත්තස්ස වණ්ණො ඛීයති, සබ්බං අබ්බොහාරිකං, සත්ථෙන උච්ඡු ආදීසු ඵාලිතෙසු මලං පඤ්ඤායති, එතං නවසමුඞ්ගිතං නාම පටිග්ගහෙත්වා පරිභුඤ්ජිතබ්බං. සත්ථකං ඛොවිත්වා ඵාලිතෙසු මලං න පඤ්ඤායති, ලොහගන්ධමත්තං

හොති. අබ්බොහාරිකං. යම්පි සප්පිකං ගහෙත්වා පරිහරන්ති, තෙන ථාලිතෙපි එසෙව නයො. න හි තං පරිභොගත්ථාය පරිහරන්තීති.

මූලභෙසජ්ජාදීනිපි පිංසන්තානං වා කොට්ටෙන්තානං වා නිසද නිසදපොතක උදුක්ඛල මූසලාති ඛිය්‍යන්ති, පරිහරණක වංසිං තාපෙත්වා භෙසජ්ජත්ථාය තෙකෙ වා ඛීරෙ වා පක්ඛිපන්ති, තත්ථ නීලිකා පඤ්ඤායති. සප්පිකෙ වුත්තනයදිසොව විනිච්ඡයො. ආමකතක්කාදිසු පන සයං න පක්ඛිපිතබ්බා, පක්ඛිපන්ති වෙ සාමපාකතො න මුච්චති.

දෙවෙ වස්සන්තෙන පිණ්ඩාය චරන්තස්ස සරීරතො වා විවරතො වා කිලිඤ්ඣුදකං පත්තෙ පතති, පටිග්ගහෙතබ්බං. රුක්ඛමූලාදිසු භුඤ්ජන්තස්ස පතිතෙපි එසෙව නයො. සචෙ පන සත්තාහං වස්සන්තෙන දෙවෙ සුඛුදකං හොති; අබ්භොකාසතො වා පතති, වට්ටති.

සාමණෙරස්ස ඔදනං දෙන්තෙන තස්ස පත්තගතං අවස්සුපනෙතෙව දාතබ්බා, පත්තෙ වා පටිග්ගහෙතබ්බා. අපටිග්ගහිතෙ ඔදනං ඡුපිත්වා පුන අත්තනො පත්තෙ ඔදනං ගණ්හන්තස්ස උග්ගහිතකො හොති. සචෙ පන දාතුකාමො හුත්වා "ආහර සාමණෙර පත්තං, ඔදනං ගණ්හා"ති වදති, ඉතරො ච "අලං මය්හා"නති පටික්ඛිපති, පුන "තෙන හි තං මය්හං පරිච්චත්තන්ති" ච වුත්තෙ "න මය්හං එතෙනත්ථො"ති වදති, සත්තක්ඛත්තුම්පි පරිච්චජ්ජතු, යාව අත්තනො හත්ථගතං, තාව පටිග්ගහිතකමෙව හොති. සචෙ පන ආධාරකෙ ඨිතං නිරපෙක්ඛා "ගණ්හා"ති වදති, පුන පටිග්ගහෙතබ්බං. සාපෙක්ඛා ආධාරකෙ පත්තං ඨපෙත්වා "එත්තකා පූවා වා භත්තං වා ගණ්හා"ති සාමණෙරං වදති, සාමණෙරො හත්ථං ධොවිත්වා සචෙපි සත්තක්ඛත්තුං ගහෙත්වා අත්තනො පත්තගතං අප්පස්සන්තොව අත්තනො පත්තෙ පක්ඛිපති, පුන පටිග්ගහණකිච්චං නත්ථි. යදි පන අත්තනො පත්තගතං දිස්වා තතො ගණ්හාති, සාමණෙරසන්තකෙන සංසට්ඨං හොති, පුන පටිග්ගහෙතබ්බං. කෙචි පන "සචෙපි ගය්හමානං ඡිජ්ජිත්වා තත්ථ පතති, පුන පටිග්ගහෙතබ්බ"නති වදන්ති. තං "එකං භත්තපිණ්ඩං ගණ්හ, එකං පූවං ගණ්හ, ඉමස්ස ගුළපිණ්ඩස්ස එත්තකං පදෙසං ගණ්හා"ති එවං පරිච්ඡින්දිත්වා වුත්තෙ වෙදිතබ්බං. ඉධ පන පරිච්ඡෙදෙ නත්ථි, තස්මා යං සාමණෙරස්ස පත්තෙ පතති, තදෙව පටිග්ගහණ

විජහති. හත්ථගතං පන යාව සාමණේරෝ වා "අල"නති, න ඔරමති, භික්ඛු වා න වාරෙති, තාව භික්ඛුසෙව සන්තකං. තසමා පටිග්ගහණං න විජහති.

සචෙ අත්තනෝ වා භික්ඛුනං වා යාගුපචනකභාජනෙ කෙසඤ්චි අත්ථාය හත්ථං පක්ඛිපති. "සාමණෙර භාජනස්ස උපරි හත්ථං කරොහී"ති වත්වා තස්ස හත්ථෙ පක්ඛිපිතබ්බං. තස්ස හත්ථතො භාජනෙ පතිතං හි දුතියදිවසෙ භාජනස්ස අකප්පියභාවං න කරොති. පරිච්චත්තත්තා. සචෙ එවං අක්ඛත්වා පක්ඛිපති, පත්තමිව භාජනං නිරාමිසං කත්වා පරිභුඤ්ජිතබ්බං.

දායකා යාගුකුවං ඨපෙත්වා ගතා, තං දහරසාමණෙරෝ පතිග්ගණ්හාපෙතුං න සක්කොති, භික්ඛු පත්තං උපනාමෙති, සාමණෙරෝ කුවස්ස ගීවං පත්තස්ස මුඛවට්ටියං ඨපෙත්වා ආව ජෙජති, පත්තගතා යාගු පටිග්ගහිතාව හොති. අථවා භික්ඛු භූමියං හත්ථං ඨපෙති, සාමණෙරෝ පවට්ටෙත්වා තත්ථ ආරොපෙති, වට්ටති. පූවපචණිහත්ථපචණිඋච්ඡුභාරාදිසුපි එසෙව නයෝ. සචෙ පටිග්ගහණූපගං භාරං වෙ තයෝ සාමණෙරා දෙන්ති, එකෙන වා බලවතා උක්ඛිත්තං වෙ තයෝ භික්ඛූ ගණ්හන්ති, වට්ටති.

මඤ්චස්ස වා පීඨස්ස වා පාදෙ තෙලඝටං වා ඵාණිතඝටං වා ලග්ගෙන්ති, භික්ඛුස්ස මඤ්චෙපි පීඨෙපි නිසීදිතුං වට්ටති, උග්ගහිතඝං නාම න හොති. නාගදන්තකෙ වා අඞ්කුසකෙ වා වෙ තෙලඝටා ලග්ගිතා හොන්ති, උපරි පටිග්ගහිතකො, හෙට්ඨා අපටිග්ගහිතකො, උපරිමං ගහෙතුං වට්ටති. හෙට්ඨා පටිග්ගහිතකො උපරි අපටිග්ගහිතකො උපරිමං ගහෙත්වා ඉතරං ගණ්හන්තා උපරිමො උග්ගහිතකො හොති. හෙට්ඨාමඤ්චෙ අපටිග්ගහිතඝං තෙලඵාලකං හොති, තං වෙ සම්මජ්ජන්තෙහා සම්මුඤ්ජනියා ඝට්ටෙති, උග්ගහිතකං න හොති. පටිග්ගහිතකං ගණ්හිස්සාමීති අපටිග්ගහිතකං ගණ්හිත්වා ඤත්වා පුන ඨපෙති, උග්ගහිතකං න හොති. බහි නීහරිත්වා සඤ්ඡාතෙති, බහි අට්ඨපෙත්වා හරිත්වා තත්ථෙව ඨපෙතබ්බං. තත්ථ දොසො. සචෙ පන පුබ්බෙ විවරිත්වා ඨපිතං න පිදහිතබ්බං, යථාපුබ්බං පිදහං තත්ථෙව ඨපෙතබ්බං. සචෙ බහි ඨපෙති, පුන න ග්ගහිතබ්බං.

පටිග්ගහිතකෙ තෙලාදිමහි කණිකා උට්ඨහති, සිඛාගිවෙරාදිමහි ඛණ්ඩඛණ්ඩං තං සමුට්ඨානමෙව නාම, තං පුන පටිග්ගහණූ

කිච්චං නත්ථි. තාලං වා නාළිකේරං වා ආරුළ්හා යොත්තේන ඵලපිණ්ඩිං ඔතාරෙත්වා උපරි ඨිතොව "ගණ්හථා"ති වදති, න ගහෙතබ්බං. සචෙ අඤ්ඤෙසු භූමියං ඨිතො යොත්තපාසකෙ ගහෙත්වා උක්ඛිපිත්වා දෙති, වට්ටති. ඝටිලං මහාඝටං කප්පියං කාරෙත්වා පතිගණ්හාති, ඵලානි පටිග්ගහිතානෙව හොන්ති. යථාසුඛං පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටති. අන්තොවත්ථිං ඨත්වා වත්ථිං ඡින්දිත්වා උච්චුං වා තිම්බරුසකං වා දෙන්ති, හත්ථපාසෙ සති වට්ටති දණ්ඩකෙසු අපහරිත්වා නිග්ගතං ගණ්හන්තස්ස වට්ටති. පහරිත්වා නික්ඛන්තේ අඞ්කථාසු දෙසො න දස්සිතො මයං පන "යං ඨානං පහටං තතො සයං පතිහම්ව හොති"ති තක්කයාම. තම්පි ඨත්වා ගච්ඡන්තෙන යුජ්ජති. සුඛසාතතො පවට්ටෙත්වා බහි පාතිත හණ්ඩ ච්ඡ වත්ථිං වා පාකාරං වා ඵඩ්ඩාපෙත්වා දෙන්ති, සචෙ පන න පුථුලො පාකාරො, අන්තො ඨාකාරෙ ච බහි පාකාරෙ ච ඨිතස්ස හත්ථපාසො පහොති, හත්ථසතම්පි උඩ්ඩං ගන්ත්වා සම්පත්තං ගණ්හතුං වට්ටති. භික්ඛු ගිලානං සාමණෙරං ඛණ්ඩෙන වහති, සො ඵලාඵලං දිස්වා ඔහෙත්වා ඛණ්ඩං නිසින්නොව දෙති, වට්ටති. අපරො භික්ඛුං වහන්තො ඛණ්ඩං නිසින්නස්ස භික්ඛුනො දෙති, වට්ටතියෙව. භික්ඛු ඵලිනිං සාඛං ඡාඡත්ථාය ගහෙත්වා ගච්ඡති, ඵලානි ඛාදිතුං චිත්තෙන උපපන්නෙන පටිග්ගාහාපෙත්වා ඛාදිතුං වට්ටති. මක්ඛිකාවාරණත්ථං කප්පියං කාරෙත්වා පතිගණ්හාති, ඛාදිතුකාමස්ස වෙව හොති, මූලපටිග්ගහිතමෙව වට්ටති. ඛාදන්තස්ස නත්ථි දොසො.

භික්ඛු පටිග්ගහණාරහං හණ්ඩිං මනුස්සානං යානෙ ඨපෙත්වා ඒයඤ්ං ගච්ඡති, යානං කද්දමෙ ලග්ගති, දහරො වක්කං ගහෙත්වා උක්ඛිපති, වට්ටති. උග්ගහිතකං නාම න හොති. නාවාය ඨපෙත්වා නාවං අරිත්තෙන වා පාජෙති, හත්ථෙන වා කඩ්ඪති, වට්ටති. උළුම්පෙපි එසෙව නයො. වාටියං වා කුණ්ඩකෙ වා ඨපෙත්වාපි තං අනුපසම්පන්නෙන ගාහාපෙත්වා අපනුසම්පන්නං බාහායං ගණ්හන්ත්වා තරිතුං වට්ටති. තස්මිම්පි අසති අනුපසම්පන්නං ගාහාපෙත්වා තං බාහායං ගහෙත්වා තරිතුං වට්ටති.

උපාසකා ගමිකභික්ඛූනං පාථෙය්‍යතණ්ඩුලෙ දෙන්ති, සාමණෙරා භික්ඛූනං තණ්ඩුලෙ ගහෙත්වා අත්තනො තණ්ඩුලෙ ගහෙතුං න සක්කොන්ති, භික්ඛූ තෙසං තණ්ඩුලෙ ගණ්හන්ති, සාමණෙරා අත්තනා ගහිතතණ්ඩුලෙසු ඛීණෙසු ඉතරෙහි තණ්ඩුලෙහි යාගුං පචිත්වා සබ්බෙසං පත්තානි පරිපාරියා ඨපෙත්වා යාගුං ආකිරන්ති, පණ්ඩිතා සාමණෙරා අත්තනොපි

පත්තං ගහෙත්වා ථෙරස්ස දෙති; ථෙරස්ස පත්තං දුතියථෙරස්සාති එවං සඞ්ඛාති පරිවත්තෙති, සඞ්ඝභි සාමණෙරස්ස සන්තකං භුත්තං හොති, වට්ටති. සචෙපි සාමණෙරෝ අපණ්ඩිතෝ හොති, අත්තනෝ පත්තෙ යාගුං සයමෙව පාතුං ආරභති, "ආවුසෝ තුය්හං යාගුං මය්හං දෙහී"ති ථෙරෙභි පටිපාටියා යාචිත්වාපි පිවිතුං වට්ටති. සඞ්ඝභි සාමණෙරස්සන්තකමෙව භුත්තං හොති, නෙව උග්ගහිතපච්චයා න සන්නිධිපච්චයා වජ්ජං ඵුසති. එත්ථ පන මාතාපිතූන්නං තෙලාදීනං ඡායාදීනං අත්ථාය සාඛාදීනං ච හරන්තානං ඉමෙසඤ්ච විසෙසෙ න දිස්සති. තස්මා කාරණං උපපරික්ඛිතබ්බං.

සාමණෙරෝ භත්තං පචිතුකාමෝ තණ්ඩුලෙ ධොවිත්වා නිච්චා ලෙතුං න සක්කොති, භික්ඛුනා තණ්ඩුලෙ ච භාජනඤ්ච පටිග්ගහෙත්වා තණ්ඩුලෙ ධොවිත්වා නිච්චාලෙත්වා භාජනං උඛනං ආරොපෙතබ්බං. අග්ගි න කාතබ්බෝ. පක්කපක්කභාවෝ ජානිතබ්බෝ. සචෙ දුප්පක්කං හොති, පාකත්ථාය පිදහිතුං න වට්ටති. රජස්ස වා ඡාරිකාය වා අපතනත්ථාය වට්ටති. පක්කකාලෙ ඔරොපිතුං භුඤ්ජිතුම්පි වට්ටති. පුන පටිග්ගහණකිච්චං නත්ථි. සාමණෙරෝ පටිබලෝ පචිතුං ඛණෙ පනස්ස නත්ථි භාජෙත්වි ගනතුකාමෝ, භික්ඛුනා සතණ්ඩුලොදකං භාජනං පටිග්ගහෙත්වා උඛනං ආරොපෙත්වා "අග්ගිං ජාලෙත්වා ගච්ඡා"ති වත්තබ්බෝ. තතො පරං පුරිමනයෙනෙව සබ්බං කාතුං වට්ටති. භික්ඛු යාගුඅත්ථාය සුඛභාජනං ආරොපෙත්වා උදකං තාපෙති, වට්ටති. පක්කඋදකෙ සාමණෙරෝ තණ්ඩුලෙ පක්ඛිපති, තතො පට්ඨාය භික්ඛුනා අග්ගි න කාතබ්බෝ. පක්ක යාගුං පටිග්ගහෙත්වා පාතුං වට්ටති. සාමණෙරෝ යාගුං පවති, ඡප්පඤ්චාහච්චයෙන භික්ඛු කිළන්නෙතා භාජනං ආමසති, පිධානං ආමසති උග්ගහිතඑළෙණං ඡඩ්ඩෙත්වා හරති, තස්සෙව පාතුං න වට්ටති. දුරූපවිණණං නාම හොති. සචෙ පන දබ්බිං වා උළුඞ්කං වා ගහෙත්වා අනුක්ඛිපන්නෙතා ආලොළෙති, සබ්බඤ්ච න වට්ටති. සාමංපක්කං චෙව හොති, දුරූපවිණණං ච. සචෙ උක්ඛිපති, උග්ගහිතකම්පි හොති. භික්ඛුනා පිණ්ඩාය චරිත්වා ආධාරකෙ පත්තෙ ඨපිතෙ හොති. තත්‍ර චෙ අසෙඛසු ලොලභික්ඛු කිළන්නෙතා පත්තං ආමසති, පත්තපිධානං ආමසති, තස්සෙව තතො ලද්ධභත්තං න වට්ටති. සචෙ පන පත්තං උක්ඛිපිත්වා ඨපෙති, සබ්බඤ්ච න වට්ටති.

තත්ථ ජාතකථලිනීසාඛාය වා වල්ලියා වා ගහෙත්වා වාලෙති, තසෙසව තතො ලබ්භ ඵලං න වට්ටති. දුරූපචිණණෙ දුක්කටවත්ථුම්හි ආපජ්ජති. "ඵලරුක්ඛං පන අපස්සායිතුං වා තත්ථ කණ්ඨකං වා බන්ධිතුං වට්ටති. දුරූපචිණණං න හොතී"ති මහාපච්චරියං වුත්තං. අරඤ්ඤෙ පනිතං පන අම්බඵලාදිං දිස්වා "සාමණෙරස්ස දස්සාමී"ති ආහරිත්වා දාතුං වට්ටති. සීහව්යග්ඝාදිං දිස්වාපි "සාමණෙරස්ස දස්සාමී"ති පටිග්ගහෙත්වා වා අපටිග්ගහෙත්වා වා ආහරිත්වා දාතුං වට්ටති. සචෙ පන සක්කොතී"ති චිත්තක්ඛණං සොධෙතුං තතො ලබ්භ ඛාදිතුම්පි වට්ටති. තෙන වුත්තං "ආමිසාමිසපටිග්ගහණපච්චයා න උග්ගහිතකපච්චයා විජ්ජං ලභති.

මාතාපිතූනං අත්ථාය තෙලාදීනි ගහෙත්වා ගච්ඡතො අන්තරාමග්ගෙ ව්‍යාධි උප්පජ්ජති, තතො යං ඉච්ඡති, තං පටිග්ගහෙත්වා පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටති. සචෙ පන මූලෙපි පටිග්ගහිතං හොති, පුන පටිග්ගහණකිච්චං නත්ථි. මාතාපිතූනං තණ්ඩුලෙ ආහරිත්වා දෙති, තෙ තතොයෙව යාගු ආදීනි සම්පාදෙත්වා තස්ස දෙන්ති, වට්ටති. සන්නිධිපච්චයා වා උග්ගහිතකපච්චයා වා දොසො නත්ථි.

භික්ඛු පිදහිත්වා උදකං තාපෙති, යාව පරිකම්මා පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටති. සචෙ පනෙත්ථ ඡාරිකා පතති, පටිග්ගහෙතබ්බං. දීඝසණ්ඩාසෙන ඵාලකං ගහෙත්වා තෙලං පවත්තාසස ඡාරිකා පතති, තත්ථෙව අඞ්ගුලන්තෙනෙව පවිත්වා ඔතාරෙත්වා, පටිග්ගහෙතබ්බං. සචෙ අඞ්ගාරාපි දාරූනි වා පටිග්ගහෙත්වා ඨපිතානි මූලපටිග්ගහණමෙව වට්ටති.

භික්ඛු උච්චුං වා ඛාදති, සාමණෙරො "මයාමපි දෙථා"ති වදති, "ඉතො ඡින්දිත්වා ගණ්හා"ති වුත්තෙපා ගණ්හති, අවසෙසෙ පුන පටිග්ගහණකිච්චං නත්ථි. ගුළපිණ්ඩං ඛාදන්තස්සාපි එසෙව නයො. වුත්තොකාසතො භින්දිත්වා ගහිතාවසෙසං හි අජ්ඣොහරණමෙව හොති.

භික්ඛු ගුළං භාජෙත්වා පටිග්ගහෙත්වා කොට්ඨාසෙ කරොති, භික්ඛුපි සාමණෙරාපි ආගන්ත්වා එකග්ගහණෙනෙව එකමෙකං කොට්ඨාසං ගණ්හන්ති. ගහිතාවසෙසා පටිග්ගහිතකමෙව හොති. සචෙ ලොලසාමණෙරො ගණ්හිත්වා ගණ්හිත්වා පුන ඨපෙති, තුස්ස ගහිතාවසෙසං අපටිග්ගහිතකමෙව හොති.

භික්ඛු ධූමවට්ටිං පටිග්ගහෙත්වා ධූමං පිවන්ති මුඛසඤ්ඤාකණ්ඨා ව මනොසිලාය ලිත්තෙකා විය හොති, යාවකාලිකං භුඤ්ජිතුං වට්ටති. යාවකාලිකෙන යාවජීවිකසංසග්ගා දොසො නත්ථි.

පත්තං වා රජතං වා පවත්තසස කණ්ණණාසචඡිද්දෙන ධූමො පවිසති, ව්‍යාධිපපවවයා ඵුපථං වා ඵලං වා උපසිඛසති, අබෙබා හාරිසත්තා වවතති.

හත්ථුගගාරො තාලුං ආහචච අනෙතා සෙව පවිසති, අවිස යත්තා වවතති. මුඛං පවිටඨං පන අජෙඣාහරතො විකාලෙ ආදත්ති. දන්තන්තරෙ ලගගසස ආමිසසස රසො පවිසති, ආපත්ති යෙව. සචෙ සුඛුමං ආමිසං හොති, රසසා න පඤඤයති, අබෙබා හාරිකඛං භජති. උපකටඨෙ කාලෙ නිරුදකටඨානෙ හත්ථං ධොවිත්වා කකකාරෙත්වා වෙ තයො බෙලපිණ්ඩ පාතෙත්වා උද කටඨානං ගන්ත්වා මුඛං විකඛාලෙතබබං.

පටිගගහෙත්වා ඨපිතසිඛගිවෙරාදීනං අඞ්කුරා නිකඛමන්ති, පුන පටිගගහණකිච්චං නත්ථි. ලොණෙ අසති සමුදදොදකෙන ලොණකිච්චං කාතුං වවතති. පටිගගහෙත්වා ඨපිතං ලොණොද කං ලොණං හොති, ලොණං වා උදකං හොති, රසො වා ඵාණිතං හොති, ඵාණිතං වා රසො හොති, මූලපටිගගහණමෙව වවතති.

භිමකරකා උදකගතිකා එව, පාරිහාරිකෙන කතකටඨිතා උදකං පසාදෙන්ති. තං අබෙබාහාරිකං, ආමිසෙන සඞ්ං වවතති. ආමිසගන්ධෙන සපිත්ථඵලාදීහි පසාදිතං පුරෙභත්තමෙව වවත ති. පොක්ඛරණි ආදිසු උදකං බහලං හොති, වවතති. සචෙ පන මූලෙ ච අග්ගෙ ච ලග්ගති, න වවතති. පටිගගහෙත්වා පරිභුඤජිතබබං. ඛෙත්තසු කසිතටඨානෙ බහලං උදකං හොති, පටිගග හෙතබබං. සචෙ සන්දිත්වා කන්දරාදීනි පවිසිත්වා නදිං පූරෙති, වවතති. කකුධසොබ්හාදයො හොන්ති, රුක්ඛතො පතිතෙහි පුපඵහි සඤඡන්නොදකා, සචෙ පුපඵරසො න පඤඤායති. පටිගගහණකිච්චං නත්ථි. පරිත්තං උදකං හොති, රසො පඤඤා යති, පටිගගහෙතබබං. පබබතසානුරාදිසු කාලවණ්ණපණ්ණ වණ්ණාඋදකෙපි එසෙව නයො. පානීයසචෙ සරෙණුකානි වා සවිණටඨිරානි වා පුපඵානි පක්ඛිත්තානි හොන්ති, පටිගගහෙ තබබං. පුපඵානි වා පටිගගහෙත්වා පක්ඛිපිතබබානි. පාවලික මිල්ලිකා පක්ඛිත්තා හොන්ති, වාසමත්තං තිට්ඨති. තං අබෙබා හාරිකං. දුතියදිවසෙපි ආමිසෙන සඞ්ං වවතති. භික්ඛූනා ඨපිත පුපඵවාසිතකපානීයතො සාමණෙරො පානීයං ගහෙත්වා පිතා වසෙසෙතුං තත්තෙව ආකිරති, පටිගගහෙතබබං. පදුමසරාදිසු උදකං සඤචරිත්වා සීතං පුපඵරෙණුං ඝටෙන විකඛිපිත්වා උද කං ගහෙතුං වවතති.

කපපියං කාරෙත්වා පටිග්ගහෙත්වා ඨපිතං දන්තකථං හොති, සචෙ තස්ස රසං පිවිතුකාමෝ මූලපටිග්ගහණමෙව වට්ටති. අපටිග්ගහෙත්වා ඨපිතං පටිග්ගහෙතබ්බං. අජානන්තස්ස රසෙ පච්චෙපි ආපත්ති යෙව. අචිත්තකං හි ඉදං සික්ඛාපදං.

මහාභූතෙසු කිං වට්ටති? කිං න වට්ටතීති?. ඛීරංතාව වට්ටති. කපපියමංසඛීරං වා හොතු, අකපපියමංසඛීරං වා හොතු, පිබන්තස්ස අනාපත්ති. අසසු ඛෙලො සිඞ්ඝාණිකා මුත්තං කරීසං සෙම්හං දන්තමලං අක්ඛිගූථකො කණ්ණගූථකො සරීරෙ උට්ඨිතලොණන්ති ඉදං සබ්බං වට්ටති. යං පනෙත්ථ ඨානතො ච චුතං, පතෙන වා ඛෙත්තෙවාපතති, තං පටිග්ගහෙතබ්බං. අඞ්ගලග්ගං පටිග්ගහිතමෙව. උණ්හං පායාසං භුඤ්ජන්තස්ස සෙදෙ, අඞ්ගුලිඅනුසාරෙන එකාබද්ධො ච භුත්වා පායාසෙ සන්නිට්ඨති, පිණ්ඩාය වා චරන්තස්ස හත්ථතො පත්තසෙ මුඛවට්ටිකතො පත්තතලං ඔසරාහති, එත්ථ පටිග්ගහණ කිච්චං නත්ථි ඛාම්මහාභූතෙ. ඉදං නාම න වට්ටතීති නත්ථි. දුජ්ඣාම්තං පන න වට්ටති. සුජ්ඣාම්තං පන මන්ථසස්සනිමිත්ති වුණ්ණං කත්වා ලෙහෙ උපනෙතුං වට්ටති. චත්තාරි මහාවිකටානි අස්සති කපපියකාරකෙ සාමම්පි ගහෙත්වා පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටති. එත්ථ ච දුබ්බොපි අසම්පොපි කපපියකාරකො අසන්තපක්ඛෙ යෙව තිට්ඨති. ඡාරිකාය අස්සති සුක්ඛදරුං ඛාපෙත්වා ඡාරිකා ගහෙතබ්බා. සුක්ඛදරුම්හි අස්සති අල්ලදරුං රුක්ඛතො ඡින්දිත්වාපි ඛාතුං වට්ටති. ඉදං පන චතුබ්බිධම්පි මහාවිකටං ඛාලොදිස්සං නාම සපපදට්ඨක්ඛණෙ යෙව වට්ටති.

ඉති පාලිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ
පටිග්ගහණවිනිච්ඡයකථා සමත්තා.

පටික්ඛිපපවාරණාකථා.

පටික්ඛිපපවාරණාති පඤ්චන්නං අඤ්ඤතරං භුඤ්ජමානෙන යස්ස කස්සචි අභිහටභොජනස්ස භොජනානං පටික්ඛිපනසංඛාතා පවාරණා. සා ච න කෙවලං පටික්ඛිපමත්තෙනෙව හොති, අථඛො පඤ්චඞ්ගවසෙන. තන්නිමානි පඤ්චඞ්ගානි. අයඤ්හි භොජනං දායකස්ස හත්ථපාසෙ ඨානං අභිහාරෙ අභිහටස්ස පටික්ඛිපොති. තත්ථ අඤ්ඤානන්ති විපක්කතභොජනං, භුඤ්ජමානො වෙස පුග්ගලො හොතීති අත්ථො. භොජනානන්ති පවාරණපහොනකභොජනං, ඔදනාදීනඤ්ච අඤ්ඤතරං පටික්ඛිපිතබ්බං. භොජනං භොතීති අත්ථො. දායකස්ස හත්ථපාසෙ ඨානන්ති පවාරණ

පමාණකං භොජනං ගණ්හිත්වා දුයකස්ස අඩ්ඪතෙය්‍යහත්ථප
මාණෙ ඔකාසෙ අවට්ඨානං. අභිහාරොති හත්ථපාසෙ ඨිතස්ස
දුයකස්ස කායෙන අභිහාරො. අභිහටස්ස පටික්ඛිපොති එවං
අභිහටස්ස කායෙන වා වාචාය වා පටික්ඛිපො. ඉති ඉමෙසං
පඤ්චන්නං අඞ්ගානං වසෙන පවාරණා හොති.

වුත්තම්පි චෙතං. "පඤ්චහි උපාලි ආකාරෙහි පවාරණං
පඤ්ඤායති. අසනං පඤ්ඤායති, භොජනං පඤ්ඤායති, හත්ථපා
සෙ ඨිතො අභිහරති, පටික්ඛිපො පඤ්ඤායතී"ති. තත්‍රායං
විනිච්ඡයො. අසනන්ති ආදිසු තාව යං අසනාති, යඤ්ච භොජ
නං හත්ථපාසෙ ඨිතෙන අභිහටං පටික්ඛිපති, තං ඔදනො කුම්මා
සො සත්තු මච්ඡා මංසන්ති ඉමෙසං අඤ්ඤතරමෙව වෙදි
තබ්බං.

තත්ථ ඔදනො නාම සාලි වීහි යවො ගොධුමො සඞ්ගු වර
කො කුද්‍රූසකොති සත්තන්නං ධඤ්ඤානං තණ්ඩුලෙහි නිබ්බ
ත්තො. තත්‍ර සාලීති අනුපඛජ්ජො නීවාරං උපාදාය සබ්බාපි සාලි
ජාති. වීහීති සබ්බාපි වීහිජාති. යවගොධුමෙසු හෙදො නත්ථි.
සඞ්ගූති සෙතරත්තකාලභෙදා සබ්බාපි කඞ්ගුජාති. වරකොති.
අනුපඛජ්ජං වරකවොරකං උපාදාය සබ්බාපි සෙතවණ්ණා වර
කජාති. කුද්‍රූසකොති කාලකුද්‍රූසකො වෙව සාමාකාදිභෙදා ච
සබ්බාපි තිණධඤ්ඤජාති. නීවාරකවරකවොරකා වෙත්ථ ධඤ්ඤා
නුලොමාති වදන්ති ධඤ්ඤානි වා හොන්තු ධඤ්ඤානුලොමානි
වා, එතෙසං වුත්තප්පභෙදානං සත්තන්නං ධඤ්ඤානං තණ්ඩුලෙ
ගහෙත්වා "භත්තං පචිස්සාමා"ති වා "යාගුං පචිස්සාමා"ති වා
අම්බිලපායාසාදිසු අඤ්ඤතරං පචිස්සාමාති වා, යං කිඤ්චි සඤ්ඤාය
පචන්තු, සචෙ උණ්හං සීතලං වා භුඤ්ජන්නානං භොජනකාලෙ
භුත්තභුත්තට්ඨානෙ ඔධි පඤ්ඤායති, ඔදනසඞ්ගහමෙව ගච්ඡති.
පවාරණං ජනෙති. සචෙ ඔධි න පඤ්ඤායති. යාගුසඞ්ගහං ගච්ඡ
ති. පවාරණං න ජනෙති. යොපි පායාසො වා පණ්ණඵලකළීර
මිස්සකා අම්බිලයාගු වා උබ්භතො ඔතාරිතමත්තා අබහුණ්හා
හොති, ආවිජ්ඣිත්වා පිවිතුං සක්කා හත්ථෙන ගහිතොකාසෙපි
ඔධිං න දස්සෙති, පවාරණං න ජනෙති. සචෙ පන උසුමාය චිර
තාය සීතලභූතා ඝනභාවං ගච්ඡති, ඔධිං දස්සෙති, පුන පවා
රණං ජනෙති, පුබ්බ තනුභාවො න රක්ඛති. සචෙපි දධි තක්කා
දීනි ආරොපෙත්වා බහූ පණ්ණ ඵලකළීරෙ පක්ඛිපිත්වා මූසිමත්තාපි
තණ්ඩුලා පක්ඛිත්තා හොන්ති, භොජනකාලෙ වෙ ඔධි පඤ්ඤායති.
පවාරණං ජනෙති. අයාගුකෙ නිමන්තණෙ "යාගුං දස්සාමා"ති

හත්තෙන උදකසඳ්ධිකඛිරාදීනි ආකිරිත්වා "යාගුං ගණ්හථා"ති දෙනති, කිඤ්චාපි තනුකෝ හොති, පවාරණං ජනෙති යෙව. සචෙ පන පකතිතෙසු උදකාදිසු පක්ඛිපිත්වා පචිත්වා දෙනති, යාගුසංගහමෙව ගච්ඡති. යාගු සංගහං ගතෙපි තස්මිං වා අඤ්ඤස්මිං වා යත්ථ මච්ඡමංසං පක්ඛිපනති, සචෙ සාසපමත්තමපි මච්ඡමංසඛණ්ඩං වා නහාරු වා පඤ්ඤායති, පවාරණං ජනෙති. සුද්ධරසකෝ පන රසකයාගු වා න ජනෙති. ඨපෙත්වා වුත්ත ඛඤ්ඤාතං තණ්ඩුලෙ අඤ්ඤානි වෙණුතණ්ඩුලාදීනි වා කන්දමූලඵලෙහි වා යෙහි කෙහිචි කතං හත්තමපි පවාරණං න ජනෙති, පගෙව ඝන යාගු. සචෙ පනෙත්ථ මච්ඡමංසං පක්ඛිපනති, ජනෙති. **මහාපච්චරියං.** "පූවත්ථාය හත්තමපි පවාරණං ජනෙතී"ති වුත්තං පූවත්ථාය හත්තං නාම පූවඛජ්ජකත්ථාය කුථිතුදකෙ පක්ඛිපිත්වා සෙදිත තණ්ඩුලා වුච්චන්ති. සචෙ පන තෙ තණ්ඩුලෙ සුක්ඛාපෙත්වා ඛාදන්ති, වට්ටති. නෙව සත්තුඝඩ්ඛං න හත්තඝඩ්ඛං ගච්ඡන්ති, පුන තෙහි කතහත්තං පවාරෙති යෙව. තෙ තණ්ඩුලෙ සප්පිතෙලාදිසු වා පචන්ති, පූවං වා කරොන්ති, න පවාරෙන්ති. පුථුකා වා තෙහි කතසත්තුහත්තාදීනි වා න පවාරෙන්ති.

කුම්මාසෙ නාම යවෙහි කතකුම්මාසෙ. අඤ්ඤෙහි පන මුග්ගාදීහි කතකුම්මාසෙ පවාරණං න ජනෙති.

සත්තු නාම සාලිවීහියවෙහි කතසත්තු. කඩ්ඪුවරකකුද්‍රූ සක්සියානිපි භජ්ජිත්වා ඊසකං කොට්ටෙත්වා ථුසෙ පලාපෙත්වා පුන දළ්හං කොට්ටෙත්වා චුණ්ණං කරොන්ති. සචෙපි නං අල්ල තා එකාබද්ධං හොති, සත්තුඝඩ්ගහමෙව ගච්ඡති. ඛරපාක භජ්ජිතානං වීහීනං තණ්ඩුලෙ කොට්ටෙත්වා දෙන්ති, තම්පි චුණ්ණං සත්තුඝඩ්ගහමෙව ගච්ඡති, සම්පාකභජ්ජිතානං පන වීහීනං වා වීහිපලාපානං වා තණ්ඩුලා භජ්ජිතතණ්ඩුලා එව වා න පවාරෙන්ති, තෙසං පන තණ්ඩුලානං චුණ්ණං පවාරෙති. ඛරපාකභජ්ජිතානං වීහීනං කුණ්ඩකම්පි පවාරෙති. සම්පාක භජ්ජිතානං පන ආතපසුක්ඛානං වා කුණ්ඩකං න පවාරෙති. ලාජා වා තෙහි කතහත්තසත්තුආදීනි වා න පවාරෙන්ති. භජ්ජිතඩිම්භං වා යං කිඤ්චි සුඛඛජ්ජකං වා න පවාරෙති. මච්ඡ මංස පූරිමඛජ්ජකං පන සත්තුමොදකෝ වා පවාරෙති.

මච්ඡා මංසඤ්ච පාකටමෙව. අයං පන විසෙසෝ. සචෙපි යාගුං පිවන්තස්ස යාගුඝට්ටමත්තානෙව වෙ මච්ඡඛණ්ඩානි වා මංසඛණ්ඩානි වා එකභාජනෙ වා නානාභාජනෙ වා දෙන්ති,

තානි වේ අඛාදන්තෝ අඤ්ඤං යං කිඤ්චි පවාරණපහොණකං පටික්ඛිපති, න පවාරෙති. තතෝ එකං ඛාදිතං එකං හත්ථෙ වා පත්තෙ වා හොති, සෝ වෙ අඤ්ඤං පටික්ඛිපති, පවාරෙති, වෙපි, ඛාදිතානි හොනති, මුඛෙ සාසපමත්තම්පි අවසිට්ඨං නත්ථි, සවෙපි අඤ්ඤං පටික්ඛිපති, න පවාරෙති. කප්පියමංසං ඛාදන්තෝ කප්පියමංසං පටික්ඛිපති, පවාරෙති. කප්පියමංසං ඛාදන්තෝ අකප්පියමංසං පටික්ඛිපති න පවාරෙති. කස්මා? අවත්ථුතාය, යං හි භික්ඛුනෝ ඛාදිතුං වට්ටති, තං එව පටික්ඛිපතෝ පවාරණා හොති. ඉදං පන ජානන්තෝ අකප්පියත්තා පටික්ඛිපති, අජානන්තොපි පටික්ඛිපිතබ්බට්ඨානෙ ඨිතමෙව පටික්ඛිපති නාම, තස්මා න පවාරෙති. සචෙ පන අකප්පියමංසං ඛාදන්තෝ කප්පියමංසං පටික්ඛිපති, පවාරෙති. කස්මා? වත්ථුතාය. යං හි තෙන පටික්ඛිත්තං, තං පවාරණාය වත්ථු. යං පන ඛාදති, තං කිඤ්චාපි පටික්ඛිපිතබ්බට්ඨානෙ ඨිතං, ඛාදයමානං පන මංසභාවං න ජහාති. තස්මා පවාරෙති. අකප්පියමංසං වා ඛාදන්තෝ අකප්පියමංසං පටික්ඛිපති, පුරිමනයෙනෙව න පවාරෙති. කප්පියමංසං වා අකප්පියමංසං වා ඛාදන්තෝ පඤ්චන්නං භොජනානං යං කිඤ්චි කප්පියං භොජනං පටික්ඛිපති, පවාරෙති. කුලදූසකවෙජ්ජකම්මඋත්තරිමනුස්සධම්මාරොචනසාදිතරූපියාදීහි නිබ්බත්තං බුද්ධපච්චුට්ඨං අනෙසනාය උප්පන්නං අකප්පියභොජනං පටික්ඛිපති, න පවාරෙති. කප්පියභොජනං වා අකප්පියභොජනං වා භුඤ්ජන්තොපි කප්පියභොජනං පටික්ඛිපති, පවාරෙති. අකප්පියභොජනං පටික්ඛිපති, න පවාරෙතීති සබ්බත්ථ වුත්තනයෙනෙව කාරණං වෙදිතබ්බං.

එවං අසනානි ආදිසු යං ච අසනානි, යඤ්ච භොජනං හත්ථපාසෙ ඨිතෙන අභිහටං පටික්ඛිපන්තෝ පවාරණං ආපජ්ජති. තං ඤත්වා ඉදානි යථා ආපජ්ජති, තස්ස ජානනත්ථං අයං විනිච්ඡයෝ. අසනං භොජනන්ති එත්ථ තාව යෙන එකසිත්ථම්පි අපෙක්ඛා හවං හොති, සෝ සචෙ පත්තමුඛහත්ථානං යත්ථ කත්ථචි පඤ්චසු භොජනෙසු එකස්මිම්පි සති අඤ්ඤං පඤ්චසු භොජනෙසු එකම්පි පටික්ඛිපති, පවාරෙති. කත්ථචි භොජනං නත්ථි, ආමිසගන්ධමත්තං පඤ්ඤායති, න පවාරෙති. මුඛෙ ච හත්ථෙ ච භොජනං නත්ථි, පත්තෙ අත්ථි, තස්මිං පන ආසනෙ න භුඤ්ජිතුකාමෝ විහාරං වා පවිසිත්වා භුඤ්ජිතුකාමෝ අඤ්ඤස්ස වා දාතුකාමෝ තස්මිං වෙ අන්තරෙ භොජනං පටික්ඛිපති, න පවාරෙති. කස්මා? විප්පකතභොජනභාවස්ස උප්පච්ඡින්නත්තා. "යොපි අඤ්ඤත්ර ගන්ත්වා

භුඤ්ජිතුකාමෝ මුඛෙ හත්ථං ගිලිත්වා සෙසං ආදාය ගච්ඡතෙනා අනාචාරමෙගෙ අඤ්ඤං භොජනං පටික්කිපති, තස්සපි ඡම්භාරණං න හොති"ති මහාපච්චරියං වුත්තං. යථා ච පත්තෙ එවං භත්තෙපි මුඛෙපි වා විජ්ජමානභොජනං සබෙ අන්තෙජිකාහරිතුකාමෙ හොති, තස්මිඤ්ච ඛණෙ අඤ්ඤං පටික්කිපති, න පවාරෙති. එත්ථමිං හි පදෙ වුත්තලක්ඛණං සබ්බත්ථ වෙදිතබ්බං හොති. අපි ච කුරුන්දියං එස නයො දස්සිතො යෙව. වුත්තං හි තත්ථ "මුඛෙ හත්ථං ගිලිතං, හත්ථෙ හත්ථං විත්‍රාෙදස්ස දාතුකාමො, පත්තෙ හත්ථං භික්ඛුස්ස දාතුකාමො, සබෙ තස්මිං ඛණෙ පටික්කිපති, න පවාරෙතී"ති.

හත්ථපාසෙ ඨිතොති එත්ථ පන සබෙ භික්ඛු නිසින්නො හොති, ආසනස්ස පච්ඡිමන්තතො පට්ඨාය, සබෙ ඨිතො පණ්හි අන්තතො පට්ඨාය, සබෙ නිපන්නො, යෙන පස්සෙන නිපන්නො තස්ස පාරිමන්තතො පට්ඨාය, දායකස්ස නිසින්නස්ස වා ඨිතස්ස වා නිපන්නස්ස වා ඨපෙත්වා පසාරිතහත්ථං යං ආසන්නතරං අඞ්ගං තස්ස ඔරිමන්තෙන පරිච්ඡින්දිත්වා අඩ්ඪතෙය්‍යහත්ථො හත්ථපාසොති වෙදිතබ්බා. තස්මිං ඨත්වා අභිහටං පටික්කිපන්තස්සෙව පවාරණා හොති, න තතො පරං.

අභිහරතීති හත්ථපාසබහන්තරෙ ඨිතො ගහණත්ථං උපනාමෙති, සබෙ පන අනන්තරනිසින්නොපි භික්ඛු හත්ථෙ වා ඵරුසුං වා ආධාරකෙ වා ඨිතං පත්තං අන්තිහරිත්වා "භත්තං ගණ්හා"ති වදති, තං පටික්කිපතො පවාරණා නත්ථි. භත්ත පච්ඡිං ආකඩ්ඪිත්වා පුරතො භූමියං ඨපෙත්වා "ගණ්හා"තී වුත්තෙපි එසෙව නයො. ඊසකං පන ඵුඩරිත්වා වා අපනාමෙත්වා වා "ගණ්හථා"ති වුත්තෙ පටික්කිපතො පවාරණා හොති. පෙරා සබෙ නිසින්නෙනා පෙරො දූරෙ නිසින්නස්ස දහරභික්ඛුස්ස පත්තං පස්සෙත්වා "ඉතො ඔදනං ගණ්හාහි"ති වදති, ගණ්හිත්වා පන යාවතො කුණකී භවිස්සති, දහරො, "අලං මය්හ"නති පටික්කිපති, න පවාරෙති. කස්මා? පෙරස්ස දූරභාවතො දූතස්ස ච අනභිරාධනතොති. සබෙ පන ගමභවා ආගතො භික්ඛු "ඉමං භත්තං ගණ්හා"ති වදති, තං පටික්කිපතො පවාරණා හොති. පරිවෙසනාඤ්ච එකො එකෙන හත්ථෙන ඔදනපච්ඡිං එකෙන් හත්ථෙන සූපබ්‍යඤ්ජනං ගහෙත්වා භික්ඛුං පරිවිසති, තත්‍ර වෙ අඤ්ඤතරා ආගන්ත්වා, "අහං පච්ඡිං ධාරෙස්සාමි, ත්වං ඔදනං දෙහී"ති වත්වා ගහිත ඉත්ථමෙව කරොති, පරිවෙසමෙකා එව පන තං ධාරෙති, තස්මා

සා අභිහටාව හොති, තතො දූතකාමතාය ගණ්හන්තං පටික්කි පන්නස්ස පවාරණා හොති. සචෙ පන පරිවෙසකෙන චූළඨමත්තා හොති, ඉතරොව නං ධාරෙති, තතො දූතකාමතාය ගණ්හන්තං පටික්කිපන්නස්ස පවාරණා න හොති. කටච්ඡුනා උඛවහන්තෙ පන හොති. කටච්ඡු අභිහාරො යෙව හි නස්ස අභිහාරො. "ච්‍යඤ්ජනං සමභාරෙපි පටික්කිපන්නොපවාරෙති යෙවා"ති මහා පච්චරියං වුත්තං. අනන්තරස්ස භික්ඛුනො භත්තෙ දීයමානෙ ඉතරො පත්තං හත්ථෙන පිදහති, පවාරණා නත්ථි. කස්මා? අඤ්ඤස්ස අභිහටෙ පටික්කිත්තත්තා.

පටික්ඛිපො පඤ්ඤායතීති එත්ථ වාචාය අභිහටං පටික්කිපතො පවාරණා නත්ථි. කායෙන අභිහටං පන කායෙන වා වාචාය වා පටික්කිපන්නස්ස පවාරණා හොතීති වෙදිතබ්බා. තත්‍ර කායෙන පටික්ඛිපො නාම අඞ්ගුලිං වා හත්ථං වා මක්ඛික වීජනිං වා චීවරකණ්ණං වා චාලෙති, භමුකාය වා ආකාරං කරොති, කුද්ධො වා ඔලොකෙති වාචාය පටික්ඛිපො නාම "අලං"නති වා "න මෙ ගණ්හාමී"ති වා "මා ආකිරා"ති වා "අප හරථා"ති වා වදති; එවං යෙන කෙනචි ආකාරෙන කායෙන වා වාචාය වා පටික්කිත්තෙ පවාරණා හොති. එකො අභිහටෙ භත්තෙ පවාරණාය භීතො හත්ථෙන අපනෙත්වා පුනප්පුනං පත්තෙ ඔදනං ආකිරන්තං "ආකිර ආකිර කොට්ටෙත්වා කොට්ටෙත්වා පූරෙහී"ති වදති, එත්ථ කථන්නු? මහාසුමනත්ථෙරො තාව, "අනා කිරණත්ථාය වුත්තත්තා පවාරණා හොති"ති ආහ. මහාපදුම ත්ථෙරො පන "ආකිර පූරෙහී"ති වදන්තස්ස නාම කස්සචි පවාරණා අත්ථි"ති වත්වා න පවාරෙතී"ති ආහ. අපරො භත්තං අභිහරන්තං භික්ඛුං සල්ලක්ඛෙත්වා "කිං ආවුසො ඉතොපි කිඤ්චි ගණ්හිස්සසි, දම්මිතො කිඤ්චි"ති ආහ. තත්‍රාපි "එවං නාගමිස්සති"ති වුත්තත්තා පවාරණා හොතී"ති මහාසුමනත්ථෙරො ආහ. මහාපදුමත්ථෙරො පන "ගණ්හිස්සසී"ති වදන්තස්ස නාම කස්සචි පවාරණා අත්ථි ති වත්වා "න පවාරෙතී"ති ආහ. එකො සමංසඤ්ච රසං අභිහරිත්වා "රසං ගණ්හථා"ති වදති, තං සුත්වා පටික්කිපතො පවාරණා නත්ථි. "මච්ඡමංසරස"නති වුත්තෙ පටික්කිපතො හොති. "ඉදං ගණ්හථා"ති වුත්තෙපි හොති යෙව. මංසං විසුං කත්වා මංසරසං ගණ්හාති වදති, තත්ථ වෙ සාසපමත්තම්පි මංසඛණ්ඩං අත්ථි, තං පටික්කිපතො පවාරණා හොති. සචෙ පන පරිසුද්ධං හොති විවට්ටති"ති අභයත්ථෙරො ආහ. "මංසරසෙන ආපුච්ඡන්තං මහා ත්ථෙරො මුහුත්තං ආගමෙහීති වත්වා ථාලකං ආවුසො ආහරාහි

ආහ. එත්ථ කථන්නි? මහාසුමත්ථේරෝ තාව "අසිහාරකස්ස ගමනං උපචිජ්ඣනං, තස්මා පවාරෙති"ති ආහ. මහාපදුමත්ථේරෝ පන අඤ්ඤං කුඤ්චිං ගවේසති, සීදිස්සං එතස්ස ගමනං, ගණ්ඨන්තස්සාපි නාම කස්සචි පවාරණා අත්ථි"ති වත්වා "න පවාරෙති"ති ආහ. කළීරපනසාදීහි මිස්සෙත්වා මංසං පචන්ති, තං ගහෙත්වා 'කළීර සූපං ගණ්හථ, පනසව්‍යඤ්ජනං ගණ්හථා"ති වදන්ති, එතම්පි න ජීරෙති. කස්මා? අපවාරණාරහස්ස නාමෙන වුත්තත්තා. සචේ පන "වේජ්ජසූපං මංසසූප"න්ති වා "ඉදං ගණ්හථා"ති වා වදන්ති, පවාරෙති. ඕඝකරම්බකෝ නාම හොති, තං දුතුක්ඛණෙපි "කරම්බකං ගණ්හථා"ති වදති, වට්ටති. න පවාරෙති. "ඕඝකරම්බක"න්ති වා "ඉද"න්ති වා වුත්තෙ පන පවාරෙති. එසෙව නයෝ සබ්බත්‍ථ වේජ්ජමංසමිස්සකෙසු.

"යෝ පන නිමන්තණෙ භුඤ්ජමානෝ මංසං අභිහටං උද්දිස්ස කතන්ති ඤත්වා භුඤ්ජමානෝ පටික්ඛිපති, පවාරිතොව හොති"ති මහාපච්චරියං වුත්තං. මිස්සකකථා පන කුරුන්දියං සුට්ඨු වුත්තා. එවං හි තත්‍ථ වුත්තං: "පිණ්ඩචාරිකෝ භික්ඛු භත්තමිස්සකං යාගුං ආහරිත්වා "යාගුං ගණ්හථා"ති වදති, න පවාරෙති. "භත්තං ගණ්හථා"ති වුත්තෙ පවාරෙති. කස්මා? යෙනාපුච්ඡි තෙනා තස්ස අජ්ඣාසය. අයමෙත්‍ථ අධිප්පායෝ. "යාගුමිස්සකං ගණ්හථා"ති වදති, තත්‍ර චෙ යාගු බහුතරා වා හොති සම්මා වා න පවාරෙති. යාගු මන්දා භත්තං බහුතරං, පවාරෙති. ඉදඤ්චු සබ්බඅට්ඨකථාසු වුත්තත්තා න සක්කා පටික්ඛිපිතුං. කාරණං පනෙත්‍ථ දුද්දසං. "භත්තමිස්සකං ගණ්හථා"ති වදති, භත්තං බහුතරං වා සමසමං වා අපපතරං වා හොති, පවාරෙතියෙව. භත්තං වා යාගුං වා අනාමසිත්වා "මිස්සකං ගණ්හථා"ති වදති, තත්‍ර චෙ භත්තං බහුතරං වා සමකං වා හොති, පවාරෙති, අපපතරං න පවාරෙති. ඉදඤ්චු කරම්බකෙන න සමානෙතබ්බං. කරම්බකෝ හි ඕඝමිස්සකොපි හොති, අමංසමිස්සකොපි. තස්මා "කරම්බක"න්ති වුත්තෙ පවාරණා නත්ථි. ඉදං පන භත්තමිස්සකෙ වෙව එත්ථ වුත්තනයෙනෙව පවාරණා හොති. බහුරසෙ භත්තෙ රසං බහුඛීරෙ භත්තෙ ඛීරං, බහුඝපිම්හි ච පායාසෙ "සප්පිං ගණ්හථා"ති විසුං කත්වා දෙති, තං පටික්ඛිපතෝ පවාරණා නත්ථි.

යෝ පන චේජ්ජෙන පවාරෙති, ගච්ඡන්තෙන භුඤ්ජිතුං ලභති, කඳූසං වා උදකං වා පත්වා ඨිතෙන අතිරිත්තං කාරෙ තබ්බං. සචේ අන්තරා නදීපුරා හොති. නදීතීරෙ ගුම්බං අනුපරි

යාගනෙතත් භුඤ්ජිතබ්බං. අථ නාවා වා සෙතු වා අත්ථි, තං අභිරුහිත්වාපි වඞ්කමනෙතනෙව භුඤ්ජිතබ්බං. ගමනං න උපච්ඡින්දිතබ්බං. යානෙ වා හත්ථිඅස්සපිට්ඨෙ වා චන්දමණ්ඩලෙ වා සුරිය මණ්ඩලෙ වා නිසිදිත්වා පවාරිතෙන යාව මජ්ඣන්හිකං, තාව තෙසු ගච්ඡන්තෙසුපි නිසින්නෙනෙව භුඤ්ජිතබ්බං. යො සීතෙ පවාරෙති, සීතෙනෙව, යො නිසින්නෙ පවාරෙති, නිසින්නෙනෙව භුඤ්ජිතබ්බං. තං තං ඉරියාපථං කොපෙන්තෙන අනතිරිත්තං කාරෙතබ්බං. යො උක්කුටිකො නිසීදිත්වා පවාරෙති, තෙන උක්කුටිකෙනෙව භුඤ්ජිතබ්බං. තස්ස පන හෙට්ඨා පලාලපීඨං වා කිඤ්චි වා නිසීදනඤ්ච දාතබ්බං. පීඨකෙ නිසීදිත්වා පවාරිතෙන ආසනං අඩ්ඪෙළ්හෙත්වා වත්තසෙසා දිසා පරිවත්තෙත්වා භුඤ්ජිතුං ලභති. මඤ්චෙ නිසීදිත්වා පවාරිතෙන ඉතො වා එත්තො වා සඤ්චරිතුං න ලභති. සචෙ පන තං සහ මඤ්චෙන උක්ඛිපිත්වා අඤ්ඤත්‍ර නෙනති වට්ටති. නිපජ්ජිත්වා පවාරිතෙන නිපන්නෙනෙව භුඤ්ජිතබ්බං. පරිවත්තනෙත්තන යෙන පස්සෙන නිපන්නො තස්ස ඨානං නාතික්කමෙතබ්බං.

පවාරිතෙන පන කිං කාතබ්බන්ති? යෙන ඉරියාපථෙන පවාරිතො හොති, තං විකොපෙත්වා අඤ්ඤෙන ඉරියාපථෙන වෙ භුඤ්ජති, අනතිරිත්තං කාරාපෙත්වා භුඤ්ජිතබ්බං. අනතිරිත්තා පන යං කිඤ්චි යාවකාලිකසඞ්ගහිතං ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා ඛාදති වා භුඤ්ජති වා, අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ පාචිත්තියං.

තත්ථ අනතිරිත්තං නාම නාතිරිත්තං, න අධිකන්ති අත්ථො. තං පන යස්මා කපියභාතාදීහි සත්තහි විනයකම්මාකාරෙහි අකතං වා ගිලානස්ස අනධිකං වා හොති, තස්මා පදභාජනෙ "අනතිරිත්තං නාම අකපියකතං හොති, අපච්ඡාභිතකං හොති, අනුච්චාරිතකතං හොති, අභත්තපාසෙ කතං හොති, අභුත්තාවිනා කතං හෙති, භුත්තාවිනා පවාරිතෙන ආසනා වුට්ඨිතෙන කතං හොති, 'අලමෙතං සබ්බ"න්ති වුත්තං හොති, න ගිලානාතිරිත්තං හොති, එතං අනතිරිත්තං නාමා"ති වුත්තං. තත්ථ අකපියකතන්නති යං තත්ථ ඵලං වා කන්දමූලාදි වා පඤ්චහි සමණකප්පෙහි කපියං අකතං. යඤ්ච අකපියමංසං වා අකපියං භොජනං වා එතං අකපියං නාම. තං අකපියං "අලමෙතං සබ්බ"න්ති එවං අතිරිත්තං කතං අකපියකතන්නති වෙදිතබ්බං. අපච්ඡාභිතකතන්නති භික්ඛුනා අපච්ඡාභිතංයෙව පුරිමනයෙන අතිරිත්තං කතං. අනුච්චාරිතකතන්නති කපියං

කාරෙතුං ආගතෙන භික්ඛුනා ඊසකම්පි අනුක්කිත්තං වා අන පනාමිතං වා කතං. **අහත්ථපාසෙ කතන්ති** කපියං කාරෙතුං ආගතස්ස හත්ථපාසතෝ බහිඨිතෙන කතං. **අභුත්තාවිනා කතන්ති** යෝ 'අලමෙතං සබ්බන්ති' අරිත්තං කරොති, තෙන පවාරණපහොනකභොජනං අභුත්තෙන කතං. **භුත්තාවිනා පවාරිතෙන ආසනා වුට්ඨිතෙන කතන්ති** ඉදං උත්තානමෙව. **අලමෙතං සබ්බන්ති අවුත්තන්ති** වචීභෙදං කත්වා එවං අවුත්තං හොති. ඉති ඉමෙහි සත්තහි විනයකම්මාකාරෙහි යං අනතිරිත්තං කපියං අකතං යඤ්ච න ගිලානාතිරිත්තං තදුභයම්පි අනතිරිත්තන්ති වෙදිතබ්බං.

අතිරිත්තං පන තස්සෙව පටිපක්ඛනයෙන වෙදිතබ්බං තෙනෙව වුත්තං පදභාජනෙ "අතිරිත්තං නාම" කපියකතං හොති. පටිග්ගහිතකතං හොති. උද්ධාරිතකතං හොති. හත්ථ පාසෙ කතං හොති. භුත්තාවිනා කතං හොති. භුත්තාවිනා පවාරිතෙන ආසනා වුට්ඨිතෙන කතං. හොති අලමෙතං සබ්බන්ති වුත්තං හොති. ගිලානාතිරිත්තං හොති. එතං අතිරිත්තං නාමා"ති. අපි චෙත්ථ "භුත්තාවිනා කතං හොති"ති අනන්තරනිසින්නස්ස භික්ඛුනො පත්තතො එකම්පි සිත්ථං වා මංසඛිරං වා ඛාදිත්වා කතම්පි භුත්තාවිනාව කතං හොතීති වෙදිතබ්බං. "ආසනා අවුට්ඨිතෙනා"ති එත්ථ පන අසමෙමාහත්ථං අයං විනිච්ඡයො. වෙ භික්ඛු පාතොයෙව භුඤ්ජමානා පවාරිතා හොන්ති, එකෙන තත්ථෙව නිසිදිතබ්බං, ඉතරෙන නිවත්තනං වා සලාකහත්ථං වා ආනෙත්වා උපඩ්ඪං තස්ස භික්ඛුනො පත්තෙ ආකිරිත්වා හත්ථං ධොවිත්වා ඉසකං තෙන භික්ඛුනා කපියං කාරාපෙත්වා භුඤ්ජිතබ්බං. කස්මා? යං හි තස්ස හත්ථලග්ගං තං අකපියං හොති. සචෙ පන පඨමං නිසින්නො භික්ඛු සයමෙව තස්ස පත්තතො හත්ථෙන ගණ්හාති, හත්ථ ධොවනකිච්චං නත්ථි. සචෙ පන එවං කපියං කාරෙත්වා භුඤ්ජන්තස්ස පුන කිඤ්චි ව්‍යඤ්ජනං වා ඛාදනීයං වා පත්තෙ ආකිරති, යෙන පඨමං කපියං කතං සො පුන කාතුං න ලභති. යෙන අකතං තෙන කාතබ්බං. යං ච අකතං තං කාතබ්බං. "යෙන අකත"න්ති අඤ්ඤතර භික්ඛුනා යෙන පඨමං න කතං තෙන කාතබ්බං. "යඤ්ච අකත"න්ති යෙන පඨමං කපියං කතං තෙනාපි යං අකතං තං කාතබ්බං. පඨමභාජනෙ පන කාතුං න ලභති. තත්ථ හි කසිරමානං පඨමං කතෙන සද්ධිං කතං හොති, තස්මා අඤ්ඤස්මිං භාජනෙ කාතුං වට්ටතීති අධිප්පායො. එවං කතං පන තෙන භික්ඛුනා පඨමං කතෙන සද්ධිං භුඤ්ජිතුං

වට්ටති. කප්පියං කරොන්තෙන ච න කෙවලං පත්තෙයෙව කුණ්ඩෙපි පච්ඡියම්පි යත්ථ සක්කච්චං පුරතො ඨපෙත්වා ඔනමිත්වා භාජනෙ කාතබ්බං. තං සචෙ භික්ඛුසතං පවාරිතං හොති, සබ්බෙසං භුඤ්ජිතුං වට්ටති. අපපවාරිතානම්පි වට්ටති. යෙන පන කප්පියං කතං තස්ස න වට්ටති.

සචෙපි පවාරෙත්වා ඉණ්ඩාය පවිට්ඨං භික්ඛුං පත්තං ගහෙත්වා අවස්සං භුඤ්ජනකෙ මඞ්ගලෙ නිමන්තණෙ නිසීදාපෙන්ති, අතිරිත්තං කාරෙත්වාව භුඤ්ජිතබ්බං. සචෙ තත්ථ අඤ්ඤෙ භික්ඛූ නත්ථි ආසනසාලං වා විහාරං වා පත්තං පෙසෙත්වා කාරෙතබ්බං. කප්පියං කරොන්තෙන පන අනුපසම්පන්නස්ස හත්ථෙ සීතං න කාරෙතබ්බං. සචෙ ආසනසාලායං අව්‍යත්තා භික්ඛු හොති, සයං ගන්ත්වා කප්පියං කාරාපෙත්වා ආනෙත්වා භුඤ්ජිතබ්බං. "ගිලානාතිරිත්තං"නන්ති එත්ථ න කෙවලං යං ගිලානස්ස භුත්තාවසෙසං හොති තං ගිලානාතිරිත්තං, අථ ඛො යං කිඤ්චි ගිලානං උද්දිස්ස අජ්ජ වා යදා වා ඉච්ඡති, තදා ඛාදිස්සතීති ආහටං තං සබ්බම්පි ගිලානාතිරිත්තන්ති වෙදිතබ්බං.

යාමකාලිකං පන සත්තාහකාලිකං යාවජීවිකං වා යං කිඤ්චි අනතිරිත්තං ආහාරත්ථාය පරිභුඤ්ජන්තස්ස අජ්ඣාහාරෙ අජ්ඣාහාරෙ දුක්කටං. සචෙ පන යාමකාලිකාදීනි ආමිසෙන සංසට්ඨානි හොන්ති, ආහාරත්ථායපි අනාහාරත්ථායපි පටිගහෙත්වා අජ්ඣාහරන්තස්ස පාචිත්තියමෙව. අසංසට්ඨානි පන සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජන්තස්ස අනාපත්ති.

ඉති පාළිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ
පවාරණාවිනිච්ඡයකථා සමත්තා.

පබ්බජ්ජාකථා.

පබ්බජ්ජාති එත්ථ පන පබ්බජ්ජාපෙක්ඛං කුලපුත්තං පබ්බාජෙන්තෙන යෙ පාළියං "න භික්ඛවෙ පඤ්චහි ආබාධෙහි ඵුට්ඨෙන පබ්බාජෙතබ්බො"ති ආදිනා පටික්ඛිත්තා පුග්ගලා තෙ වජ්ජෙත්වා පබ්බජ්ජාදෙසවිරහිතො පුග්ගලො පබ්බාජෙතබ්බො. තත්‍රායං විනිච්ඡයො: කුට්ඨං ගණ්ඩෝ කිලාසෝ සොසෝ අපමාරොති ඉමෙහි පඤ්චහි ආබාධෙහි ඵුට්ඨෝ න පබ්බාජෙතබ්බො. පබ්බාජෙන්තො පන දුක්කටං ආපජ්ජති. "යෝ පබ්බාජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වුත්තත්තා. තත්ථ කුට්ඨන්ති රත්තකුට්ඨං වා

හොතු කාලකුඨඤ්ච, යං කිඤ්චි කිටිහදදුකචම්මු ආදිපභෙදමපි සබ්බං කුඨඤ්මෙවාති වුත්තං. තං වෙ නඛපිට්ඨිප්පමාණම්පි වඩ්ඪනකපකෙඛ ඨිතං හොති, න පබ්බාජෙතබ්බා. සචෙ පන නිවාසනපාරුපනෙහි පකතිපටිච්ඡන්නෝ ඨානෙ නඛපිට්ඨිප්පමාණං අවඩ්ඪනකපකෙඛ ඨිතං හොති? වට්ටති. "මුඛෙ පන හත්ථපාදපිට්ඨීසු වා සබ්බෙපි අවඩ්ඪනකපකෙඛ ඨිතං නඛපිට්ඨිතො ච බුද්ධකතරම්පි න වට්ටතියෙවා"ති **කුරුන්දියං** වුත්තං. තිකිච්ඡාපෙත්වා පබ්බාජෙන්තෙනාපි පකතිවණ්ණෙ, ජාතෙයෙව පබ්බාජෙතබ්බා. ගොඨාපිට්ඨිසදිසවිරූපඅඔකිරණසරීරම්පි පබ්බාජෙතුං න වට්ටති.

ගණ්ඩෝති මෙදගණ්ඩා වා හොතු අඤ්ඤෙ වා කොචි කොලට්ඨිමත්තකොපි වෙ විඩ්ඪනකපකෙඛ ඨිතො ගණ්ඩා හොති. න පබ්බාජෙතබ්බා. පටිච්ඡන්නට්ඨානෙ පන කොලට්ඨිමත්තෙ අවඩ්ඪනකපකෙඛ ඨිතෙ වට්ටති. මුඛාදිකෙ අපටිච්ඡන්නට්ඨානෙ අවඩ්ඪනකපකෙඛ ඨිතෙපි න වට්ටති. තිකිච්ඡාපෙත්වා පබ්බාජෙන්තෙනාපි සරීරං සච්ඡවිං කාරෙත්වාව පබ්බාජෙතබ්බා. **උණ්ණීගණ්ඩා** නාම හොන්ති, ඔථනකා විය අඩ්ඨුලිකා විය ච තත්ථ තත්ථ ලම්බන්ති; එතෙපි ගණ්ඩා යෙව. තෙසු සති පබ්බාජෙතුං න වට්ටති. දහරකාලෙ ඛරපිළකා යොබ්බනකාලෙ ච මුඛෙ ඛරපිළකා නාම හොන්ති, මහල්ලකකාලෙ නස්සන්ති, න තා ගණ්ඩසඞ්ඛං ගච්ඡන්ති. තාසු සති පබ්බාජෙතුං වට්ටති. අඤ්ඤෙ පන සරීරෙ ඛරපිළකා නාම, අපරා පදුමකණ්ණිකා නාම හොන්ති, අඤ්ඤෙ සාසපබීජකා නාම, සාසපමත්තා යෙව සඤ්ඨාසරීරං ඵරන්ති, සබ්බා කුඨඤ්ජාතිකාව. තාසු සති න පබ්බාජෙතබ්බා.

කිලාසොති න භිජ්ජනකං න පග්ඝරණකං පදුමපුණ්ඩරීක පත්තවණ්ණං කුඨඤ්ං, යෙන ගුණෙන විය සබ්බං සරීරං හොති. තස්මිං කුඨෙ වුත්තනයෙනෙව විනිච්ඡයෝ වෙදිතබ්බා.

සොසොති සොසව්‍යාධි. තස්මිං සති න පබ්බාජෙතබ්බා.

අපමාරොති පිතුමමාදෙ වා යකඛුමමාදෙ වා. තත්ථ පුබ්බෙරිකෙන අමනුස්සෙන ගහිතො දුග්ගිකිච්ඡා හොති, අපපමත්තකෙපි පන අපමාරෙ සති න පබ්බාජෙතබ්බා.

"න භික්ඛවෙ රාජභටා පබ්බාජෙතබ්බා. යො පබ්බාජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො රාජභටොපි න පබ්බා

ජෙතබ්බා. එත්ථ ච අමච්චෙ වා හොතු මහාමත්තෙ වා සෙව්තො වා කිඤ්චි කිඤ්චි ඨානන්තරං පත්තෙ වා අපත්තෙ වා යො කොචි රඤ්ඤො භත්තවෙතනහරතො සබ්බොපි රාජභටොති සඞ්ඛං ගච්ඡති. සො න පබ්බාජෙතබ්බො. තස්ස පන පුත්තභාතුකා යෙ රාජත්තං භත්තවෙතනං න ගණ්හන්ති, තෙ පබ්බාජෙතුං වට්ටති. යො පන රාජත්තං ලද්ධං නිබද්ධභොගං වා මාසසංවච්ඡරපරිබ්බයං වා රඤ්ඤෙව නියාදෙති, පුත්තභාතුකෙ වා තං ඨානං සම්පටිච්ඡාපෙත්වා රාජානං "න දානාහං දෙවස්ස භටො"ති ආපුච්ඡති. යෙන වා යං කම්මකාරණං වෙතනං ගහිතං තං කම්මං කතං හොති, යො වා "පබ්බජිස්සූ"ති රඤ්ඤා අනුඤ්ඤාතො හොති, තම්පි පබ්බාජෙතුං වට්ටති.

චොරොපි ඔජබ්බො න පබ්බාජෙතබ්බා. "න භික්ඛවෙ ඔජබ්බො චොරො පබ්බාජෙතබ්බා. යො පබ්බාජෙය්ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වුත්තත්තා. තත්ථ ඔජං බන්ධිත්වා විය චරතීති ඔජබ්බො. මූලදෙවාදයො විය ලොකෙ පාකටොති වුත්තං හොති. තස්මා යො ගාමඝාතං වා පන්ථදූහණං වා නගරෙ සන්ධිච්ඡෙදාදිකම්මං වා කරොන්තො විචරති, පඤ්ඤායති ච 'අසුකා නාම ඉදං ඉදං කරොති'ති, සො න පබ්බාජෙතබ්බා. යො පන රාජපුත්තො රජ්ජං පත්ථෙන්තො ගාමඝාතකාදීනි කරොති, සො පබ්බාජෙතබ්බා. රාජානො හි තස්මිං පබ්බජිතෙ තුස්සන්ති. සචෙ පන න තුස්සන්ති න පබ්බාජෙතබ්බා. පුබ්බෙ මහාජනෙ පාකටො චොරො පච්ඡා චොරකම්මං පහාය පඤ්ච සීලානි සමාදියති. තඤ්ඤෙව මනුස්සා එවං ජානන්ති, පබ්බාජෙතබ්බා. යෙ පන අම්බලබුජාදිචොරකා සන්ධිච්ඡෙදාදිචොරා එව වා අදිස්සමානා ථෙය්යං කරොන්ති, පච්ඡාපි ඉම්නා නාම ඉදං කතන්ති න පඤ්ඤායන්ති, තෙපි පබ්බාජෙතුං වට්ටති.

කාරභෙදකොපි පන චොරො න පබ්බාජෙතබ්බා. "න භික්ඛවෙ කාරභෙදකොපි චොරො පබ්බාජෙතබ්බා, යො පබ්බාජෙය්ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වුත්තත්තා. එත්ථ කාරොති වුච්චති බන්ධනාගාරං. ඉධ පන අන්ධුබන්ධනං වා හොතු සංඛලිකබන්ධනං වා රජ්ජුබන්ධනං වා ගාමබන්ධනං වා නිගමබන්ධනං වා නගරබන්ධනං වා පරිසගුත්තිං වා ජනපදබන්ධනං වා. යො එතෙසු යං කිඤ්චි බන්ධනං භින්දිත්වා වා ඡින්දිත්වා වා මුඤ්චිත්වා වා විවරිත්වා වා අපස්සමානානං වා පලායති, සො කාරභෙදකොති සඞ්ඛං ගච්ඡති. තස්මා ඊදිසො කාරභෙදකො චොරො දීපබන්ධනං භින්දිත්වා දීපන්තරං ගතොපි න පබ්බාජෙතබ්බා. යො පන න චොරො කෙවලං හත්ථ

කම්මං අජානන්තා "එවං නො අපලායනෙනා කරිස්සති"ති මා රාජපුත්තාදීහි බඩෙ සෙ කාරං හිඳිත්වා පලායන්තොපි පබ්බාජෙතුබ්බො. යො පන ගාමනිගමපටිවාදීනි කෙනියං ගහෙත්වා තං අසම්පාදෙන්තා බන්ධනාගාරං පවෙසිතො හොති, සොපි පලායිත්වා ආගතො න පබ්බාජෙතබ්බො. යොපි කසිකම්මාදීහි ධනං සම්පාදෙත්වා ජීවන්තා "නීධානං ඉමිනා ලබ"නති පෙසනකාරං උපසංහරිත්වා කෙනචි බන්ධාපිතො හොති, තං තඤ්ඤෙව පබ්බාජෙතුං න වට්ටති. පලායිත්වා ගතං පන ගතඨානෙ පබ්බාජෙතුං වට්ටති.

"න භික්ඛවෙ ලිඛිතකො වොරො පබ්බාජෙතබ්බො, යො පබ්බාජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො පන ලිඛිතකො වොරො න පබ්බාජෙතබ්බො. තත්ථ ලිඛිතකො නාම කො සොළ්ස වොදිකං වා අඤ්ඤං වා ගරුං රාජාපරාධං කත්වා පලාතො, රාජා ච නං පණෙන වා පොත්ථකෙ වා 'ඉත්ථන්නාමො යත්ථ දිස්සති, තත්ථ ගහෙත්වා මාරෙතබ්බො'ති වා "හත්ථපාදදීනස්ස ඡින්දිතබ්බානී"ති වා "එත්තකං නාම දණ්ඩං ආහරාපෙතබ්බො"ති වා ලිඛාපෙති, අයං ලිඛිතකො නාම. සො න පබ්බාජෙතබ්බො.

කසාහතො කතදණ්ඩකම්මොපි න පබ්බාජෙතබ්බො. "න භික්ඛවෙ කසාහතො කතදණ්ඩකම්මො පබ්බාජෙතබ්බො, යො පබ්බාජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො. එත්ථ පන යො වචනපෙසනාදීනි අකරොන්තො හඬ්ඩති, න සො කතදණ්ඩකම්මො. යො පන කෙනියා වා අඤ්ඤථා වා කිඤ්චි ඛණ්ඩෙත්වා ඛාදිත්වා පුන දාතුං අසක්කොනෙනා "අයමෙව තෙ දණ්ඩො හොතූ"ති කසාහි හඬ්ඩති, අයං කසාහතො කතදණ්ඩකම්මො, සො ච කසාහි වා හතො හොතු අඩ්ඩදණ්ඩකාදීහං වා හඬ්ඩන්ත ජානා, යාව අල්ලවණො හොති, තාව න පබ්බාජෙතබ්බො. වණෙ පන පාකතිකෙ කත්වා පබ්බාජෙතබ්බො. සචෙ පන ජාණුහි වා කපපරෙහි වා නාළිකෙරපාසාණාදීහි වා ඝාතෙත්වා මුත්තතා හොති, සරීරෙ වස්ස ගණ්ඩියො පඤ්ඤායන්ති, න පබ්බාජෙතබ්බො. එාසුකං කත්වා එව ගණ්ඩීසු සන්නිසින්නාසු පබ්බාජෙතබ්බො.

ලක්ඛණාහතො කතදණ්ඩකම්මො න පබ්බාජෙතබ්බො. "න භික්ඛවෙ ලක්ඛණාහතො කතදණ්ඩකම්මො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො, එත්ථාපි කතදණ්ඩකම්මභාවො පුරිමනයෙනෙව වෙදිතබ්බො. යස්ස පන ලලාටෙ වා උරආදිසු වා තත්තෙන ලොහෙන ලක්ඛණං

ආහටං හොති, සෝ සචෙ භූජිස්සෝ, යාව අල්ලවණෙ හොති, තාව න පබ්බාජෙතබ්බෝ. සචෙපිස්ස වණෝ රුළ්හෝ හොති, ඡවියෝ සම්පරිවෙඨෙති, ලක්ඛණං න පඤ්ඤායති, නිමණ්ඩලං නිවත්තස්ස උත්තරාසඞ්ගෙ කතෙ පටිච්ඡන්නොකාසෙ වෙව හොති, පබ්බාජෙතුං වට්ටති. අපටිච්ඡන්නොකාසෙ වෙ, න වට්ටති.

"න භික්ඛවෙ ඉණායිකෝ පබ්බාජෙතබ්බෝ. යෝ පබ්බාජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතෝ. ඉණායිකෝ පි න පබ්බාජෙතබ්බෝ. තත්ථ ඉණායිකෝ නාම යස්ස පිතිපිතාමහෙහි වා ඉණං ගහිතං හොති, සයං වා ඉණං ගහිතං හොති, යං වා ආවපෙත්වා මාතාපිතූහි කිඤ්චි ගහිතං හොති, සෝ තං ඉණං පරෙසං ධාරෙතීති ඉණායිකෝ. යං පන අඤ්ඤාතකා ආවපෙත්වා කිඤ්චි ගණ්හන්ති, සෝ න ඉණායිකෝ. න හි තෙ තං ආවපෙතුං ඉස්සරා. තස්මා තං පබ්බාජෙතුං වට්ටති. ඉතරං න වට්ටති. සචෙ පනස්ස ඤාතිසාලොහිතා "මයං දස්සාම, පබ්බාජෙථ න"න්ති ඉණං අත්තනෝ භාරං කරොන්ති, අඤ්ඤෙ වා කොචි තස්ස ආචරියසමයත්තිං දිස්වා "පබ්බාජෙථ නං, අහං ඉණං දස්සාමී"ති වදති, පබ්බාජෙතුං වට්ටති. නෙසු අසති භික්ඛුනා තථාරූපස්ස උපට්ඨාකස්සාපි ආරොචෙතබ්බං "සහෙතුකෝ සත්තො ඉණපළිබොධෙන න පබ්බජති"ති. සචෙ සෝ පරිපජ්ජති, පබ්බාජෙතබ්බෝ. සචෙපි අත්තනෝ සාපතෙය්‍යං අත්ථි 'එතං දස්සාමී"ති පබ්බාජෙතබ්බෝ. සචෙ පන නෙව ඤාතකාදයෝ පටිපජ්ජන්ති, න අත්තනෝ ධනං අත්ථි. "පබ්බාජෙත්වා භික්ඛාය චරිත්වා, මෙ වෙස්සාමී"ති පබ්බාජෙතුං න වට්ටති. සචෙ පබ්බාජෙති, දුක්කටං. පලාතොපි ආනෙත්වා දාතබ්බෝ. නො චෙ දෙති, සබ්බං ඉණං ගීවා හොති. අජානිත්වා පබ්බාජයතො අනාපත්ති. පස්සනෙන න පන ආනෙත්වා ඉණසාමිකානං දස්සෙතබ්බෝ. අපස්සන්තස්ස ගීවා න හොති. සචෙ ඉණායිකෝ අඤ්ඤං දෙසං ගන්ත්වා පුච්ඡිත්වාපි "නාහං කස්සචි කිඤ්චි ධාරෙමී"ති වත්වා පබ්බජති, ඉණසාමිකෝ ච තං පරියෙසන්තො තත්ථ ගච්ඡති, දහරෝ ඤත්වා දිස්වා පලායති, සෝ ථෙරං උපසඞ්කමිත්වා "අයං භන්තෙ ඉත්ථන්නාමෝ පබ්බාජිතෝ, ඉමස්ම එත්තකං නාම ධනං ගහෙත්වා පලාතොති වදති, ථෙරෙන වත්තබ්බං. "මයා උපාසක අනණෝ අහන්ති වදන්තෝ පබ්බාජිතෝ, කිං දානි කරොමි? පස්ස මෙ පත්තචීවරන්"නි අයං තත්ථ සාමීචි. පලාතෙ පන ගීවා න හොති. සචෙ පන තං ථෙරස්ස සමීපෙ ඨත්වා අයං මම ඉණායිකොති වදති "තව ඉණායිකං ත්වමෙව ජානාහී"ති වත්තබ්බෝ. එවම්පි ගීවා න හොති. සචෙපි සෝ පබ්බජිතෝ 'අයං ඉදානි කුහිං

ගමිස්සතීති වදති, ථෙරෙන "භිං යෙව ජානාහී"ති වත්තබ්බා. එවමපිස්ස පලාතෙ ගීවා න හොති. සචෙ පන ථෙරො "කුහිං දුනී අයං ගමිස්සති, ඉධෙව අච්ඡතූ"ති වදති, සචෙ පලායති, ගීවා හොති. සචෙ සො සහෙතුකො සත්තො හොති, වත්ත සම්පන්නො, ථෙරෙන "ඊදිසො අය"නති වත්තබ්බං. ඉණසාමිකො වෙ "සාධූ"නි විස්සජ්ජෙති, ඉචෙවතං කුසලං. "උපඩ්ඪං දෙථා"ති වදති, දාතබ්බං. අපරෙන සමයෙන අතිආරාධෙතා හොති, "සබ්බං දෙථා"ති වුත්තෙපි දාතබ්බමෙව. සචෙ පන උදෙසපරිපුච්ඡාදිසු කුසලො හොති, බහූපකාරො භික්ඛූනං, භික්ඛාචාරවත්තෙන පරියෙසිත්වාපි ඉණං දාතබ්බමෙව.

දාසොපි න පබ්බාජෙතබ්බා. "න භික්ඛවෙ දාසො පබ්බාජෙතබ්බා. යො පබ්බාජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො. තත්‍ථ චත්තාරො දාසා අන්තොජාතො ධනක්කීතො කරමරානීතො සාමං දාසව්‍යං උපගතොති. තත්‍ථ අන්තොජාතො නාම ජාතියා දාසො ඝරදාසියා පුත්තො. ධනක්කීතො නාම මාතාපිතූනං සන්තිකා පුත්තො වා සාමිකානං සන්තිකා දාසෝ වා ධනං දත්වා දාසබාරිත්තං ආරොපෙත්වා කීතො. එතෙ වෙපි න පබ්බාජෙතබ්බා. පබ්බාජෙන්තෙන තත්‍ථ තත්‍ථ වාරිත්තවසෙන අදාසෙ කත්වා පබ්බාජෙතබ්බා. කරමරානීතො නාම තිරොරට්ඨ විලොපං වා කත්වා උපලාපෙත්වා වා තිරොරට්ඨතො භුජිස්සමානුසකානි ආහරන්ති, අන්තොරට්ඨෙ වා කතාපරාධං කිඤ්චි ගාමං රාජා 'විලුම්පථා'ති ආණාපෙති, තතො මානුසකානිපි ආහරන්ති; තත්‍ථ සබ්බෙ පුරිසා දාසා, සබ්බා ඉත්ථියො දාසියො. එවරූපො කරමරානීතො දාසෝ යෙහි ආනීතො තෙසං සන්තිකෙ වසන්තෝ වා බන්ධනාගාරෙ බද්ධෝ වා පුරිසෙහි රක්ඛියමානෝ වා න පබ්බාජෙතබ්බා. පලාඝෙත්වා පන ගතො ගහෙත්වානෙ පබ්බාජෙතබ්බා. රඤ්ඤා තුට්ඨෙන "කරමරානීතසෙ මුඤ්චථා"ති වත්වා වා සබ්බසාධාරණෙන වා නයෙන බන්ධනමොක්ඛෙ කතෙ පබ්බාජෙතබ්බාව. සාමං දාසව්‍යං උපගතො නාම ජීවිතහෙතු වා ආරක්ඛහෙතු වා "අහංතෙ දාසො"ති සයමෙව දාසභාවං උපගතො. රාජූකං භුඤ්ජිස්සගොමහිංසගොපකාදයෝ විය. තාදිසො න පබ්බාජෙතබ්බා.

රඤ්ඤං වණ්ණදාසීනං පුත්තා හොන්ති අමච්චපුත්තාදීහා, තෙපි න පබ්බාජෙතබ්බා. භුජිස්සිත්ථියො අභිඤ්ඤාතා වණ්ණදාසීහි සඞ්ගම්ම විවරන්ති, තාසං පුත්තෙ පබ්බාජෙතුං වට්ටති.

සවෙ සයමෙව පණ්ණං ආරොපෙන්ති, න් වට්ටති. ඕට්ඨිපුත්ත ගණාදීනං දුස්සාපි නෙහි අදින්නා න පබ්බාජෙතබ්බා.

වීහාරෙසු රාජූහි ආරාමිකදුස්සා නාම දින්නා හොන්ති, තෙපි පබ්බාජෙතුං න වට්ටති. භුජිස්සෙ කත්වා පන පබ්බාජෙතුං වට්ටති. **මහාපච්චරියං** "අන්තොජාතධඤ්ඤාකිතකෙ ආනෙත්වා "භික්ඛු සංඝස්ස ආරාමිකෙ දෙමා"ති දෙන්ති. තක්කං සීසෙ ආසිත්තකා සදිසාව හොන්ති. තෙපි පබ්බාජෙතුං වට්ටතී"ති වුත්තං. **කුරුන්දියං** පන "ආරාමිකං දෙමා"ති කපණීයවොහාරෙන දෙන්ති, යෙ න කෙනචි වොහාරෙන දින්නො හොතු, නෙව පබ්බාජෙතබ්බා'ති වුත්තං. දුග්ගතමනුස්සා "සංඝං නිස්සාය ජීවිස්සාමා"ති විහාරෙ කපණීයකාරකා හොන්ති, එතෙ පබ්බාජෙතුං වට්ටති.

යස්ස මාතාපිතරො දාසා, මාතා එව වා දාසී, පිතා අදාසො, තං පබ්බාජෙතුං න වට්ටති. යස්ස පන මාතා අදාසී පිතා දාසො, තං වට්ටති. **භික්ඛුස්ස** ඤාතකා වා උපට්ඨාකා වා දාසං දෙන්ති. 'ඉමං පබ්බාජෙථ, තුම්හාකං වෙය්යාවච්චං කරිස්සතී"ති, අත්ත නො වා දාස දාසො අත්ථි, භුජිස්සො කාතොව, පබ්බාජෙතබ්බා. සාමිකා දාසං දෙන්ති "ඉමං පබ්බාජෙථ, සචෙ අභිරමිස්සති, අදාසො, විබ්භමිස්සති චෙ අම්හාකං දාසොව භවිස්සතී"ති. අයං තාවකාලිකො නාම, තං පබ්බාජෙතුං න වට්ටතීති **කුරුන්දියං** වුත්තං. නිස්සාමිකදාසො නාම හොති. සොපි භුජිස්සො කතොව පබ්බාජෙතබ්බා. අජානන්තා පබ්බාජෙත්වා වා උපසම්පදා දෙත්වා වා පච්ඡා ජානන්ති. භුජිස්සං කාතුමෙව වට්ටති. ඉමස්ස ච අත්ථස්ස පකාසනත්ථං ඉදං වත්ථුං වදන්ති. "එකා කිර කුලදාසී එකෙන සද්ධිං අනුරාධපුරා පලායිත්වා රොහණෙ වසමානා පුත්තං පවිලභි. සො පබ්බජිත්වා උපසම්පන්නකාලෙ ලජ්ජී කුක්කුච්චකො අහොසි. අථෙකදිවසං මාතරං පුච්ඡි. "කිං උපාසිකෙ තුම්හාකං භාතා වා භගිනී වා නත්ථි? න කිඤ්චි ඤාතකං පස්සාමී"ති. "නාත අහං අනුරාධපුරෙ කුලදාසී, තව පිතරා සද්ධිං පලායිත්වා ඉධ වසාමී"ති. සීලවා භික්ඛු "අසුද්ධා කිර මෙ පබ්බජ්ජා"ති සංවෙගං ලභිත්වා මාතරං තස්ස කුලස්ස නාමගොත්තං පුච්ඡිත්වා අනුරාධපුරං ආගම්ම තස්ස කුලස්ස ඝරද්වාරෙ අට්ඨාසි. "අනිච්ඡථ භික්ඛූනන්ති" වුත්තෙපි නාතික්කම්. තෙ ආගන්ත්වා "කිං භන්තෙ"ති පුච්ඡිංසු. "තුම්හාකං ඉත්ථන්නාමා දාසී පලාතා අත්ථී"ති. අත්ථි භන්තෙ. "අහං අස්සා පුත්තො, සචෙ මං තුම්හෙ අනුජානාථ, පබ්බජ්ජං ලභාමි, තුම්හෙ මයහං සාමිකා"ති. තෙ ඝටයිතුඤ්ඤා ඤත්වා "සුද්ධා භන්තෙ තුම්හාකං පබ්බජ්ජා"යි තං

භූජිස්සං කත්වා මහාවිහාරෙ වසාපෙසුං චතූහි පඤ්චයෙහි පවිජ්ඣනත්‍ථං. ථෙරෝ තං කුලං නිස්සාය වසමානොයෙව අරහත්තං පාපුණී"ති.

"න භික්ඛවෙ හත්‍ථච්ඡින්නො පබ්බාජෙතබ්බො. න පාදච්ඡින්නො, න හත්‍ථපාදච්ඡින්නො, න කණ්ණච්ඡින්නො, න නාසච්ඡින්නො, න කණ්ණනාසච්ඡින්නො, න අඞ්ගුලිච්ඡින්නො, න අළච්ඡින්නො, න කණ්ඩරච්ඡින්නො, න ඵණහත්‍ථකො, න ඛුජ්ජො, න වාමනො, න ගලගණ්ඩි, න ලක්ඛණාහතො, න කසාහතො, න ලිඛිතකො, න සීපදී, න පාපරොගී, න පරිසදූසකො, න කාණො, න කුණී, න ඛඤ්ජො, න පක්ඛහතො, න ජිණ්ණභරිපථො, න ජරාදුබ්බලො, න අන්ධො, න මූගො, න බධිරො න අන්ධමූගො, න අන්ධබධිරො, න මූගබධිරො, න අන්ධමූගබධිරො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො පන හත්‍ථච්ඡින්නාදයොපි න පබ්බාජෙතබ්බා.

තත්‍ථ **හත්‍ථච්ඡින්නොනාම** යස්ස හත්‍ථො වා මණිබන්ධෙ වා කප්පරෙ වා යත්‍ථ කත්‍ථචි එකො වා වෙ වා හත්‍ථා ඡින්නා හොන්ති. **පාදච්ඡින්නොනාම** යස්ස අග්ගපාදෙ වා ගොපඵකෙසු වා ජඞ්ඝාය වා යත්‍ථ කත්‍ථචි එකො ව වෙ වා පාදා ඡින්නා හොන්ති. **හත්‍ථපාදච්ඡින්නොනාම** යස්ස වුත්තනයෙනෙව වුත්තප්පකාරෙනෙව වුත්තෙසු හත්‍ථපාදෙසු එව වා තයො වා සබ්බෙ වා හත්‍ථපාදා ඡින්නා හොන්ති. **කණ්ණච්ඡින්නොනාම** යස්ස කණ්ණමූලෙ වා කණ්ණසක්ඛලිකාය වා එකො වා වෙ වා කණ්ණා ඡින්නා හොන්ති. යස්ස පන කණ්ණා වටෙව ඡිජ්ජන්ති, සක්කා ච හොති සංඝාටෙතුං; සො කණ්ණං සංඝාටෙත්වා පබ්බාජෙතබ්බො. **නාසච්ඡින්නොනාම** යස්ස අජපදකො වා අග්ගහොවා එකපුටෙ වා යත්‍ථ කත්‍ථචි නාසා ඡින්නා හොති. යස්ස පන නාසිකා සක්කා හොති සන්ධෙතුං. සො තං ඵාසුකං කත්වා පබ්බාජෙතබ්බො. **කණ්ණනාසච්ඡින්නොනා** උභයවසෙන වෙදිතබ්බො. **අඞ්ගුලිච්ඡින්නොනාම** යස්ස තඛසෙසං අදසෙත්වා එකා වා බහූ වා අඞ්ගුලියො ඡින්නා හොන්ති. යස්ස පන සුත්තතනතුමත්තම්පි නඛසෙසං පඤ්ඤායති, තං පබ්බාජෙතුං වට්ටති. **අළච්ඡින්නොනාම** යස්ස වතූසු අඞ්ගුළිකෙසු අඞ්ගුලියං වුත්තනයෙනෙව එකො වා බහූ වා අඞ්ගුළිකා ඡින්නා හොන්ති. **කණ්ඩරච්ඡින්නොනාම** යස්ස කණ්ඩරනාමකා මහානහාරු පුරතො වා පච්ඡතො වා ඡින්නා හොන්ති. යෙසු එකස්සපි ඡින්නත්තා අග්ග පාදෙන වා වඩ්ඪකමති, මූලෙන වා වඩ්ඪකමති, න පාදං පතිට්ඨාපෙතුං සක්කොති. **ඵණහත්‍ථකොනාම** යස්ස වගුලිපක්ඛකා විය

අඞ්ගුලියො සම්බද්ධා හොන්ති. එතං පබ්බාජෙතුකාමෙන අඞ්ගුලන්තරිකායො ඵාලෙත්වා සබ්බං අන්තරවම්මං අපනෙත්වා ඵාසුකං කත්වා පබ්බාජෙතබ්බා. යස්සපි ජ අඞ්ගුලියො හොන්ති, තං පබ්බාජෙතුකාමෙන අධිකං අඞ්ගුලිං ඡින්දිත්වා ඵාසුකං කත්වා පබ්බාජෙතබ්බා. **බ්‍රුජෙජාති** යො උරස්ස වා පිට්ඨියා වා පස්සස්ස වා නික්ඛන්තන්තා බ්‍රුජ්ජයරීරො. යස්ස පන කිඤ්චි කිඤ්චි අඞ්ග පච්චඞ්ගං ඊසකං වඞ්කං, තං පබ්බාජෙතුං වට්ටති. මහාපුරිසො එව හි ඉඛලිජ්ජුගත්තතා; අවසෙසො සත්තා අබ්‍රුජෙජා නාම නත්ති. **වාමනොති** ජඞ්ඝවාමනො වා කටිවාමනතො වා උභයවාමනතො වා, ජඞ්ඝවාමනස්ස කටිතො පට්ඨාය හෙට්ඨිමකායො රස්සො හොති. උපරිමකායො පරිපුණ්ණා. කටිවාමනස්ස කටිතො පට්ඨාය උපරිමකායො රස්සො හොති, හෙට්ඨිමකායො පරිපුණ්ණා. උභයවාමනස්ස උභොපි කායා රස්සා හොන්ති. යෙසං රස්සත්තා භූතානං විය පරිවට්ටමො මහාකුච්ඡි ඝටසදිසො අත්තභාවො හෙති, තං තිවිධම්පි පබ්බාජෙතුං න වට්ටති. **ගලගණ්ඩීති** යස්ස කුම්භණ්ඩං විය ගලෙ ගණ්ඩා හොති. දෙසනාමත්තමෙව චෙතං, යස්මිං කිස්මිඤ්චි පන පදෙසෙ ගණ්ඩෙ සති න පබ්බාජෙතබ්බා. තත්ථ විනිච්ඡයො "න භික්ඛවෙ පඤ්චහි ආබාධෙහි ඵුට්ඨො පබ්බාජෙතබ්බා"ති එත්ථ වුත්තනයෙනෙව වෙදිතබ්බා. **ලක්ඛණහතකාසාගතලිඛිතකෙසු** යං වත්තබ්බං, තං හෙට්ඨා වුත්තමෙව. **ඝිමදිති** භාරප්පදෙ වුච්චති. යස්ස පාදෙ ථූලො හොති, ඤාතිළකො ඛරො, සො න පබ්බාජෙතබ්බා. යස්ස පන න තාව ඛරභාවං ගණ්හාති, සක්කා හොති උපනාහං බන්ධිත්වා, උදකආවාටෙ පවෙසෙත්වා උදකවාලිකාය පූරෙත්වා යථා සිරා දිස්සන්ති යථා ච තෙළනාළිකා විය හොති, එවං මිලාපෙතුං, තස්ස පාදං ඒදිසං කත්වා තං පබ්බාජෙතුං වට්ටති. සචෙ පුන වඩ්ඪති, උපසම්පාදෙන්තෙනාපි තථා කත්වා උපසම්පාදෙතබ්බා. **පාපරොගීති** අරිසභගන්දරපිත්තසෙම්හකාසසොසාදිසු යෙන කෙනචි රොගෙන නිච්චාතුරො අතෙකිච්ඡරොගො ජෙගුච්ඡො අමනාපො, අයං න පබ්බාජෙතබ්බා. **පරිසදූසකොති** යො අත්තනො විරූපතාය පරිසං දූසෙති, අතිදීඝො වා හොති, අස්සුසද්දං සීසපපමාණං නාභිපදෙසං, අතිරස්සො වා උභයවාමනං භූතරූපං විය, අතිකාළො වා කාපිත්තඛෙත්තඛාතුකො විය, අවෙවාදතො වා දධිතක්කාදීහි පමජ්ජිත්තම්බලොහවණ්ණා විය, අතිකිසො වා මන්දමංසලොහිතො අට්ඨිසිරාවම්මසරීරො විය අතිථූලො වා භාරියමංසො මහොදරො මහාභූතසදිසො, අති

මහන්නාසීසෝ වා පවිඡිං සීසෙ කත්වා සීතෝ විය, අතීබ්බුදඝ සීසෝ වා සරීරස්ස අනනුරූපෙන අතීබ්බුදඝෙන සීසෙන සම්පන්නාගතෝ; කුවසීසෝ වා තාලඵලපිණ්ඩසදිසෙන සීසෙන සම්පන්නාගතෝ; සිඛරසීසෝ වා උඩං අනුපුබ්බතනුකෙන සීසෙන සම්පන්නාගතෝ; නාළිසීසෝ වා මහාවෙළුපබ්බසදිසෙන සීසෙන සම්පන්නාගතෝ; කපපසීසෝ වා, පබ්භාරසීසෝ වා චතූසු පසෙසු යෙන කෙනචි පසෙසන ඔනතෙන සීසෙන සම්පන්නාගතෝ; වණසීසෝ වා පූතිසීසෝ වා, කණණිකකෙසෝ වා පාණකෙහි ඛායිතකෙදූරෙ සසසදිසෙහි තහිං තහිං උණ්හතෙහි කෙසෙහි සම්පන්නාගතෝ; නිලෙලාමසීසෝ වා ථූලඵඩකෙසෝ වා තාලහීර සදිසෙහි කෙසෙහි සම්පන්නාගතෝ; ජාතිපලිතෙහි පණ්ඩරකෙසෝ වා පකති තම්බකෙසෝ වා ආදිතෙනහි විය කෙසෙහි සම්පන්නාගතෝ; ආවට්ටසීසෝ වා ගුණණං සරීරෙ ආවට්ටසදිසෙහි උඩ්ඩගෙහි කෙසාවට්ටෙහි සම්පන්නාගතෝ; සීසලොමෙහි සද්ධිං එකාබද්ධහමුණ්ඩලොමෝ වා ජාලබඳධෙන විය නලාටෙන සම්පන්නාගතෝ සම්බද්ධහමුණ්ඩකෝ වා, නිලෙලාමහමුණ්ඩෝ වා, මක්කටහමුණ්ඩකෝ වා, අතිමහන්නතකඩී වා, අතීබ්බුදඝකඩී වා මහිසවළමුඛවාසිකොණෙන පහරිත්වා කතචජ්ජසදිසෙහි අකඩීහි සම්පන්නාගතෝ, විසමකඩී වා එකෙන මහනෙතන එකෙන බුද්ධකෙන අකඩීනා සම්පන්නාගතෝ; විසමවඤ්චකලොලා වා එකෙන උඩ්ඩං එකෙන අධොති එවං විසමජාතෙහි අකඩිවකෙකහි සම්පන්නාගතෝ; සොණ්ඩරෝ වා, ගම්භීරකඩී වා යසස ගම්භීරෙ උදපානෙ උදකතාරකා විය අකඩිතාරකා පඤ්ඤායනති, නිකඛන්නතකඩී වා යසස කක්කටවසෙසව අකඩිතාරකා නිකඛන්නතා හොනති. හපී කණෙණා වා මහන්නාහි කණණසක්කලීහි සම්පන්නාගතෝ; මූසිකකණෙණා වා, ජතුකණෙණා වා බුද්ධාහි කණණසක්කලීහි සම්පන්නාගතෝ; ඡිද්දමත්තකණෙණා වා යසස විනා කණණසක්කලීහි කණණච්ඡිද්දමත්තමෙව හොනි, අවිද්ධකණෙණා වා, යොන කජාතිකෝ පන පරිසුද්ධසකෝ න හොනි, සභාවෝ යෙව හි සෝ තසස; කණණහගඳරිසෝ වා නිච්චපූතිනා කණෙණන සම්පන්නාගතෝ; ගණ්ඩකණෙණා වා, සදා පග්ඝරිතපුබ්බන කණෙණන සම්පන්නාගතෝ; වංකිතකණෙණා වා ගොහතතනා ළීඝාය අග්ගසදිසෙහි කණෙණහි සම්පන්නාගතෝ; අතිපිඹලකඩී වා, මධ්‍යපිඹලං පන පබ්බාජෙතුං වට්ටති. නිපපබ්මඤ්ඣකඩී වා, අසසුපග්ඝරණකඩී වා, පුඤ්ඡිතඤ්ඤඩී වා, අකඩිපාකතෙන සම්පන්නාගතකඩී වා, අතිමහන්නනාසිකෝ වා, අතීබ්බුදඝනාසිකෝ වා, විපිටකනාසිකෝ වා, මජ්ඣෙ අපපතිට්ඨිතාහි වා එකපසෙස

සීතවඞ්කනාසිකෝ වා, දීඝනාසිකෝ වා සුඝතුණ්ඩසදිසාය ජිව්හාය ලෙඛිතුං සක්කුණෙය්‍යාය නාසිකාය සමන්නාගතෝ, නිච්චපග්ඝරිත සිඞ්ඝානිකතාසෝ වා, මහාමුඛෝ වා, යස්ස පදඞ්ඝ සමණ්ඩලසෙස්ස ච මුඛනිමිත්තං යෙව මහන්තං හොති, මුඛං පන ලාබුසදිසං අතිබ්‍යත්තං; භින්නමුඛෝ වා, වඞ්කමුඛෝ වා, මහා ඔට්ඨෝ වා උක්ඛලිමුඛවට්ටි සදිසෙහි ඔට්ඨෙහි සමන්නාගතෝ, තනුකඔට්ඨෝ වා හෙරිවම්මසදිසෙහි දන්තෙ පිදහිතුං අසම්පත්තෙහි ඔට්ඨෙහි සමන්නාගතෝ; මහාධරොට්ඨෝ වා තනුකඋත්තරොට්ඨෝ වා, තනුකඅධරොට්ඨෝ වා, මහාඋත්තරොට්ඨෝ වා, ඔට්ඨවිජ්ජන්නකෝ වා, එලමුඛෝ වා, උප්පක්කමුඛෝ වා, සඞ්ඛතුණ්ඩකෝ වා බහි සෙතෙහි අන්තෝ අතිරත්තෙහි ඔට්ඨෙහි සමන්නාගතෝ; දුග්ගන්ධකුණපමුඛෝ වා, මහාදන්තෝ වා අඪ්ඪකදන්තසදිසෙහි දන්තෙහි සමන්නාගතෝ; අසුරදන්තෝ වා හෙට්ඨා වා උපරි වා බහිනික්ඛන්තදන්තෝ; යස්ස පන සක්කා හොති ඔට්ඨෙහි පිදහිතුං, කථෙන්තස්සෙව පඤ්ඤායති, නො අකථෙන්තස්ස, පබ්බාජෙතුං වට්ටති. පූතිදන්තෝ වා, නිද්දන්තෝ වා, අතිබ්‍යත්තදන්තෝ වා, යස්ස පන දන්තඨානෙ කලන්දකදන්තෝ විය සුබ්බමදන්තෝ හොති, තං පබ්බාජෙතුං වට්ටති. මහාහනුකෝ වා ගොහනුසදිසෙන හනුනා සමන්නාගතෝ; දීඝහනුකෝ වා විපරිතහනුකෝ වා අන්තෙ පවිට්ඨෙන විය අතිරස්සෙන හනුකෙන සමන්නාගතෝ; භින්නහනුකෝ වා, වඞ්කහනුකෝ වා, නිම්මස්සුඋභතොකෝ වා භික්ඛුනීසදිසමුඛෝ; දීඝගලෝ වා බකගල සදිසෙන ගලෙන සමන්නාගතෝ; රස්සගලෝ වා අන්තෝ පවිට්ඨෙන විය ගලෙන සමන්නාගතෝ; භින්නගලෝ වා, භඤ්ඤකුච්ඡෝ වා, අහත්ථෝ වා, එකහත්ථෝ වා, අතිරස්සහත්ථෝ වා, අතිදීඝහත්ථෝ වා, භින්නඋරෝ වා, භින්නපිට්ඨි වා, කාණඛුජ්ජතෙනා වා, කාණඛුජ්ජතෙනා වා, දද්දුජතෙනා වා, ගොධාජතෙනා වා යස්ස ගොධාය විය ගත්තතො චුණ්ණානි පතන්ති. සබ්බං චෙතං විරූපකාරණං සඤ්ඤාය විත්ථාරිතවසෙන වුත්තං. විනිච්ඡයො පනෙත්ථ පඤ්චබ්බිධෙසු වුත්තනයෙන වෙදිතබ්බා.

භට්ඨකපිත්තෝ වා, මහාආනිසදෙ වා උඞ්ඝකූටසදිසෙහි ආනිසදමංසෙහි අවුග්ගතෙහි සමන්නාගතෝ, මහාඋරුකෝ වා, වාතණ්ඩිකෝ වා, මහාජාණුකෝ වා, සඞ්ඝට්ටනජාණුකෝ වා, දීඝජඞ්ඝෝ වා, ඨපතිසදිසජඞ්ඝෝ වා, විකටෝ වා, සඞ්ඝටෝ වා, උබ්බඩපිණ්ඩිකෝ වා, සෝ දුවිධෝ හෙට්ඨා ඔරුළ්හාහි වා උපරි ආරුළ්හාහි වා මහතීහි ජඞ්ඝපිණ්ඩිකාහි සමන්නාගතෝ. මහා

ජඞ්ඝා වා, ථූලජඞ්ඝපිණ්ඩිකෝ වා, මහාපාදෝ වා, මහාපණ්හි වා, සිබ්බනපාදෝ වා, පාදවෙමජ්ඣිකතෝ උට්ඨිතජඞ්ඝා වඩ්ඪපාදෝ වා, සෝ දුවිධෝ අන්තෝ වා බහි වා පරිවත්තපාදෝ. ගණ්ඨි ඛඬ්ගුලි වා, සිඛරිවෙරඵණසදිසානි අඞ්ගුලීහි සමන්නාගතෝ. අඞ්ගණඩෝ වා කාලවණ්ණතා පූතිතඛෙහි සමන්නාගතෝ ති. සබ්බොපි එස පරිසදූසකෝ. එවරූපා පරිසදූසකා න පබ්බාජෙතබ්බා.

කාණෝති පඤ්ඤානෙත්තෝ වා හොතු පුප්ඵාදීහි වා උපහත පසාදෝ, ඉතරෝ වා එකෙන වා අක්ඛිනා න පස්සති; සෝ න පබ්බාජෙතබ්බා. **මහපච්චරියං** පන "එකක්ඛිකාණෝ කාණෝ"ති වුත්තෙපි. විඅක්ඛිකාණෝ අන්ධෙන සංගහිතෝ. **මහාඅට්ඨකථාසු** පන "ජච්චන්ධෝ අන්ධෝ"ති වුත්තං. තස්මා උභයම්පි පරියායෙන සුජ්ඣති. **කුණීති** හත්ථකුණී වා පාදකුණී වා අඞ්ගුලිකුණී වා; යස්ස එතෙසු හත්ථාදීසු යං කිඤ්චි වඩ්ඪකං පඤ්ඤායති. **ඛඤ්ජෝති** නතජඞ්ඝෝ වා, භින්නජඞ්ඝා වා, මජ්ඣේ සංකුටිතපාදත්තා කුණ්ඨපාදකෝ දිට්ඨිපාදමජ්ඣෙන වඩ්ඪමන්තෝ. අඤ්ඤෝ සංකුටිතපාදත්තා කුණ්ඨපාදකෝ වා පිට්ඨිපාදඤ්ඤෙන වංඝමන්තෝ; අඤ්ඤපාදෙනෙව වඩ්ඪමානඛඤ්ඤා වා, පණ්හිකාය වඩ්ඪමාන ඛඤ්ඤා වා, පාදස්ස බාහිරන්තෙන වඩ්ඪමානඛඤ්ඤා වා, පාදස්ස අබ්භන්තරන්තෙන වඩ්ඪමානඛඤ්ඤා වා, ඉමාපඤ්චාපි උපරි භගවත්තා සකලෙන ද්විපාදෙන වඩ්ඪමානඛඤ්ඤා වා සබ්බාපෙස ඛඤ්ඤායෙව, න පබ්බාජෙතබ්බා. **පඤ්ඛභඤ්ඤාති** යස්ස එකෝ ගණ්ඩෝ වා පදෙ වා අඞ්ගසරීරං වා සුඛං න වහති. **ජීනනිරිසාපථෝති** පීඨසපි වුච්චති. **ජරාදුබ්බලාති** ජිණ්ණභාවෙන දුබ්බලෝ අත්තනෝ චීවරරජනාදි කම්මම්පි කාතුං අසමත්ථෝ. යෝ පන මඤ්ඤසොපි බලවා හොති. අත්තානං පරිජග්ගිතුං සක්කොති, සෝ පබ්බාජෙතබ්බෝ. **අන්ධෝති** ජච්චන්ධෝ වුච්චති. **මූගෝති** යස්ස චිත්තෙදෙ නපපජ්ජන්ති. යස්සාපි පඤ්ඤන්ති, සරණගමනං පන පරිපුණ්ණං භාසිතුං න සක්කොති, තාදිසං මම්මතම්පි පබ්බාජෙතුං න වට්ටති. යෝ පන සරණගමනමත්තං පරිපුණ්ණං භාසිතුං සක්කොති, තං පබ්බාජෙතුං වට්ටති. **බධිරෝති** යෝ සබ්බෙන සබ්බං න සුණාති. යෝ පන මහාසද්දං සුණාති, තං පබ්බාජෙතුං වට්ටති. **අන්ධමූගාදයෝ** උභයදෙසවසෙන වුත්තා. යෙසඤ්ච පබ්බජ්ජා පටික්ඛිත්තා උපසම්පදාපි තෙසං පටික්ඛිත්තාව. සචෙ පන තෙ සඞ්ඝෝ උපසම්පාදෙති, සබ්බෙපි සුපසම්පන්නා. භාරභාසඞ්ඝෝ පන ආචරියුපජ්ඣායා ච ආපත්තිතෝ න මුච්චන්ති.

පණ්ඩකෝ, උභතොව්‍යඤ්ජනකෝ, ඊෙය්‍යසංවාසකෝ, ඡිද්දියපක්ඛනත්තකෝ, තිරච්ඡානගතෝ, මාතුඝාතකෝ, පිතුඝාතකෝ, අරහන්තඝාතකෝ, ලොහිතුප්පාදකෝ, සඞ්ඝභෙදකෝ, භික්ඛුනීදූසකොති ඉමෙ පන එකාදස පුග්ගලා "පණ්ඩකෝ භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නෝ න උපසම්පාදෙතබ්බෝ. උපසම්පන්නෝ නාසෙතබ්බෝ"ති ආදිවචනතෝ අභබ්බා. නෙව තෙසං පබ්බජ්ජා උපසම්පදා ච රුහති. තස්මා න පබ්බාජෙතබ්බා. ජානිත්වා පබ්බාජෙන්තො උපසම්පාදෙන්තො ච දුක්කටං ආපජ්ජති. අජානිත්වා පි පබ්බාජිතා උපසම්පාදිතා ච ජානිත්වා ලිඞ්ගනාස නාඝ නාසෙතබ්බා.

තත්‍ථ **පණ්ඩකොති** ආසිත්තපණ්ඩකෝ උසූයපණ්ඩකෝ ඔපක්කමිකපණ්ඩකෝ පක්ඛපණ්ඩකෝ නපුංසකපණ්ඩකොති පඤ්ච පණ්ඩකා. තෙසු යස්ස පරෙසං අඞ්ගජාතං මුඛෙන ගහෙත්වා අත්තා විකා ආසිත්තස්ස පරිළාහෝ වූපසම්මති, අයං ආසිත්තපණ්ඩකෝ. යස්ස පරෙසං අජ්ඣාචාරං පස්සතෝ උසූයාය උප්පන්නාය පරිළාහෝ වූපසම්මති, අයං උසූයපණ්ඩකෝ; යස්ස උපක්කමෙන බීජානි අපනීතානි අයං ඔපක්කමිකපණ්ඩකෝ. එතෙසු පන අඛුබලවිපාකානුභාවෙන කාලපක්ඛෙ පණ්ඩකෝ හොති, ජුණ්හපක්ඛෙ පනස්ස පරිළාහෝ වූපසම්මති, අයං පක්ඛපණ්ඩකෝ. යෝ පන පටිසන්ධියං යෙව අභාවකෝ උප්පන්නෝ අයං නපුංසකපණ්ඩකෝ. තෙසු ආසිත්තපණ්ඩකස්ස ච උසූයපණ්ඩකස්ස ච පබ්බජ්ජා න වාරිතා. ඉතරෙසං තිණ්ණං වාරිතා. "තෙසුපි පක්ඛපණ්ඩකස්ස යස්මිං පක්ඛෙ පණ්ඩකෝ හොති. තස්මිං යෙවස්ස පක්ඛෙ පබ්බජ්ජා වාරිතා"ති **කුරුන්දියං** වුත්තං. **උභතොව්‍යඤ්ජනකොති** ඉත්ථිනිමිත්තුප්පාදනතාමතෝ ච. පුරිසනිමිත්තුප්පාදනතාමතෝ ච උභතොව්‍යඤ්ජනමස්ස අත්ථි උභතොව්‍යඤ්ජනකෝ. සෝ දුවිධෝ හොති. ඉත්ථුභතොව්‍යඤ්ජනකෝ පුරිසුභතොව්‍යඤ්ජනකොති. තත්‍ථ ඉත්ථුභතොව්‍යඤ්ජනකස්ස ඉත්ථිනිමිත්තං පාකටං හොති. පුරිසනිමිත්තං පටිච්ඡන්නං. පුරිසුභතොව්‍යඤ්ජනකස්ස පුරිසනිමිත්තං පාකටං, ඉත්ථිනිමිත්තං පටිච්ඡන්නං. ඉත්ථුභතොව්‍යඤ්ජනකස්ස ඉත්ථිසු පුරිසත්තං කරොන්තස්ස ඉත්ථි කිම්පත්තං පටිච්ඡන්නං හොති, පුරිසනිමිත්තං පාකටං. පුරිසුභතොව්‍යඤ්ජනකස්ස පුරිසානං ඉත්ථිභාවං උපගච්ඡන්තස්ස පුරිසනිමිත්තං පටිච්ඡන්නං හොති, ඉත්ථිනිමිත්තං පාකටං හොති. ඉත්ථුභතෝ ව්‍යඤ්ජනකෝ සයඤ්ඤව ගබ්භං ගණ්හාති, පරඤ්ඤව ගණ්හාපෙති. පුරිසුභතෝ

ව්‍යඤ්ජනකෝ පන සයං න ගණ්හාති, පරං ගණ්හාපෙතීති ඉද මේසං නානාකරණං. ඉමස්ස පන දුවිධස්සාපි උභතෝව්‍යඤ්ජන කස්ස නෙව පබ්බජ්ජා අත්ථි, න උපසම්පදා.

තෙය්‍යසංවාසකෝති තයෝ තෙය්‍යසංවාසකා. ලිඞ්ගතෙන කෝ සංවාසතෙනකෝ උභයතෙනකෝති. තත්‍ථ යෝ සයං පබ්බජිතෝ න භික්ඛුවස්සානි ගණෙති, න යථාබුඩ්ඪං වන්දනං සාදියති, න ආසනෙන පටිබාහති, න උපොසථපවාරණා දිසු සන්දිස්සති. අයං ලිඞ්ගමත්තසෙසව තෙනිතත්තා ලිඞ්ගතෙනකෝ නාම. යෝ පන භික්ඛූහි පබ්බාජිතෝ සාමණෙරෝ සමානෝ විදෙසං ගන්ත්වා "අහං දසවස්සෝ වා වීසතිවස්සෝ වා"ති මුසා වත්වා භික්ඛුවස්සානි ගණෙති, යථාබුඩ්ඪං වන්දනං සාදියති, ආසනෙන පටිබාහති. උපොසථපවාරණාදිසු සන්දිස්සති. අයං සංවාස මත්තසෙසව තෙනිතත්තා සංවාසතෙනකෝ නාම. භික්ඛූස්ස ගණනාදිකෝ හි සබ්බොපි කිරියහෙදෝ ඉමසම්ං අත්ථෙ සංවාසෝති වෙදිතබ්බෝ. සික්ඛං ප්චචක්ඛාය "න මං කොචි ජානාති"ති පූත එදං පටිපජ්ජනෙනපි එසෙව නයෝ. යෝ පන සයං පබ්බජිත්වා ථෙය්‍යං ගන්ත්වා භික්ඛුවස්සානි ගණෙති, යථාබුඩ්ඪං වන්දනං සාදියති, ආසනෙන පටිබාහති, උපොසථපවාරණාදිසු සන්දිස්සති, අයං ලිඞ්ගස්ස චෙව සංවාසස්ස ච තෙනිතත්තා උභයතෙනකෝ නාම. අයං තිවිධොපි තෙය්‍යසංවාසකෝ අනුපසම්පන්නෝ න උපසම්පාදෙතබ්බෝ. උපසම්පන්නෝ නාසෙතබ්බෝ. පුන පබ්බජ්ජං යාචන්තොපි න පබ්බාජෙතබ්බෝ. එත්‍ථ ච අසඤ්ඤාය ඨපෙත්වා ඉදං පකිණ්ණකං වෙදිතබ්බං.

රාජදුබ්භික්ඛන්තාරරොගවෙරිභයෙන වා,
චීවරාහරණත්‍ථං වා ලිඞ්ගං ආදියතීධ යෝ.
සංවාසං නාධිවාසෙති යාව සෝ සුඛමානයෙ,
තෙය්‍යසංවාසකෝ නාම තාව එස න වුච්චති.

තත්‍රායං විත්‍ථාරකථා. ඉධෙකච්චස්ස රාජා කුද්ධෝ හොති, "සෝ එවං මෙ සොත්ථි භවිස්සතී"ති සයමෙව ලිඞ්ගං ගහෙත්වා පලායති, තං දිස්වා රක්ඛකා ආරොචෙන්ති, රාජා "සචෙ පබ්බජිතෝ න තං ලබ්භා කිඤ්චි කාතු"න්ති තස්මිං කොධං පරිච්චජෙති. සෝ "වූපසන්තං මෙ රාජභය"න්ති සඤ්ඤං උප්පාදෙත්වා ච ගිහිලිඞ්ගං ගහෙත්වා ආගතෝ පබ්බාජෙතබ්බෝ. අථාපි "ඉමං නිස්සාය මයා ජීවිතං ලද්ධං, හන්දදානි අහං පබ්බජාමී"ති උප්පන්නසංවෙගෝ තෙනෙව ලිඞ්ගෙන ආගන්ත්වා ආගන්තුක

වත්තං න සාදියති, භික්ඛුභි පුඤ්ඤං වා අපුඤ්ඤං වා යථාභූත මත්තානං ආවිකාතුං පබ්බජ්ජං යාචති, ලිඞ්ගං අපනෙත්වා පබ්බා ජෙතබ්බා. සචෙ පන සො වත්තං සාදියති, පබ්බජිතාලයං දස්සෙති, සබ්බං පුබ්බෙ වුත්තවස්සගණනාදිභෙදවිධිං පටිපජ්ජති, අයං න පබ්බාජෙතබ්බා. ඉධ පනෙකචෙවා දුබ්භිකෙඛ ජීවිතුං අසක්කොනෙතා සයමෙව ලිඞ්ගං ගහෙත්වා සබ්බපාසණ්ඩිය භත්තානි භුඤ්ජනෙතා දුබ්භිකෙඛ විනිවත්තෙ සඞ්ඝමජ්ඣං අනොසරිත්වාව ගිහිලිඞ්ගං ගහෙත්වා ආගතොති සබ්බං පුරිමසදිස මෙව. අපරො මහාඅන්තාරං නිස්සරිතුකාමො හොති, සත්ථවා හො එ පබ්බජිතෙ ගහෙත්වා ගච්ඡති, යො "එවං මං සත්ථවාහො ගහෙත්වා ගමිස්සති"ති සයමෙව ලිඞ්ගං ගහෙත්වා සත්ථවාහෙන සඞ්ගම්ම අන්තාරං නිස්සරිත්වා ඛෙමන්තං පත්වා සඞ්ඝමජ්ඣං අනොස රිත්වාව ගිහිලිඞ්ගං ගහෙත්වා ආගතොති සබ්බං පුරිමසදිසමෙව. අපරො රොගභයෙ උපපන්නෙ ජීවිතුං අසක්කොනෙත සයමෙව ලිඞ්ගං ගහෙත්වා සබ්බපාසණ්ඩියභත්තානි භුඤ්ජනෙතා රොගභයෙ ච වූපසන්තෙ සඞ්ඝමජ්ඣං අනොසරිත්වාව ගිහිලිඞ්ගං ගහෙත්වා ආගතොති සබ්බං පුරිමසදිසමෙව. අපරස්ස එකො වෙරිකො කුද්ධො හොති, ඝාතෙතුකාමො නං විචරති, සො "එවං මෙ සොඤ්ඩි භවිස්සති"ති සයමෙව ලිඞ්ගං ගහෙත්වා පලායති. වෙරිකො, "කුහිං සො"ති පරියෙසනෙතා "පබ්බජිත්වා පලායිතො"ති සුත්වා "සචෙ පබ්බජිතො න තං ලභා කිඤ්චි කාතු"නති තස්මිං කොධං පටිවිනෙති. සො "වූපසන්තං මෙ වෙරිභය"නති සඞ්ඝමජ්ඣං අනොසරිත්වාව ගිහිලිඞ්ගං ගහෙත්වා ආගතොති සබ්බං පුරිම සදිසමෙව. අපරො ඤාතිකුලං ගන්ත්වා සික්ඛං පච්චක්ඛාය ගිහී හුත්වා "ඉමානි චීවරානි ඉධ විනස්සන්ති, සචෙපි ඉමානි ගහෙත්වා විහාරං ගම්ස්සාමි, අන්තරාමග්ගෙ මං "චොරො"ති ගහෙස්සන්ති, යන්නූනාහං කායපරිහාරියානි කත්වා ගච්ඡෙය්‍ය"න්ති චීවරාභර ණඤ්ච නිවාසෙත්වා ච පාරුපිත්වා ච විහාරං ගච්ඡති, තං දූරතොව ආගච්ඡන්තං දිස්වා සාමණෙරා ච දහරා ච අබ්භුග්ගච්ඡන්ති, වත්තං දස්සෙන්ති, සො න සාදියති, යථාභූතමත්තානං ආවි කරොති, සචෙ භික්ඛු "න දානි මයං තං මුඤ්චිස්සාමා"ති බලක්කා රෙන පබ්බාජෙතුකාමා හොන්ති, කාසායානි අපනෙත්වා පුන පබ්බාජෙතබ්බා. සචෙ පන "නයිමෙ මම ඤාතයාවත්තභාවං ජානන්ති"ති තං යෙව භික්ඛුභාවං පටිජානිත්වා සබ්බං පුබ්බෙ වුත්තං වස්සගණනාදිභෙදවිධිං පටිපජ්ජති, අයං න පබ්බාජෙ තබ්බා.

අපරෝ මහාසාමණේරෝ සුතිකුලං ගන්ත්වා උපසම්පදාකම්මන්තානුඤ්ඤාතෙන උබ්බාළ්හෝ "පුනදානි අහං සාමණේරෝ භවිස්සාමි, ථෙරෝපි මේ උපසම්පදාතභාවං න ජානාතී"ති තදෙව පත්තචීවරං ආදාය විහාරං ගච්ඡති, තම්පඨං භික්ඛූනං න ආරොචෙති, සාමණේරභාවං පටිජානාති, අයං ඒකච්චසංවාසකෝ යෙව, පබ්බජ්ජං න ලභති. සවෙපිස්ස ලිඛිත ගහණකාලෙ එවං හොති "නාහං කස්සචි ආරොචෙස්සාමී"ති විහාරසීමං ගතෝ න ආරොචෙති, ගහණෙනෙව ඒකච්චසංවාසකෝ. අථාපිස්ස "ගහණකාලෙ ආචික්ඛිස්සාමී"ති හොති, විහාරසීමං ගන්ත්වා "කුහිං භිං ආවුසෝ ගතෝ"ති වුත්තෝ "නදානි මං ඉමෙ ජානන්තී"ති වෙඨෙත්වා නාචික්ඛති, "නාචික්ඛිස්සාමී"ති සහ ධුරනික්ඛෙපෙන අයම්පි ඒකච්චසංවාසකොව. සචෙ පනස්ස ගහණකාලෙපි "ආචික්ඛිස්සාමී"ති හොති, විහාරං ගන්ත්වාපි ආචික්ඛති, අයං පුන පබ්බජ්ජං ලභති. අපරෝ දහරසාමණේරෝ මහල්ලකෝ වා පන අව්‍යත්තෝ සෝ පුරිමනයෙනෙව උපසම්පජ්ජිත්වා සරෙ වවත්ථපෙතුං අසක්කුණෙය්‍යදීනි කම්මානි කාතුං න ඉච්ඡති, තමෙනං සුතසා තානියෙව කාසාවානි අච්ඡාදෙත්වා, ථාලකං වා පත්තං වා ගහෙත්වා "ගච්ඡ, සමණෙව හොහී"ති සරා නීහරන්ති. සෝ විහාරං ගච්ඡති, නෙව නං භික්ඛූ ජානන්ති, අයං උපසම්පජ්ජිත්වා පුන සයමෙව පබ්බජිතෝති, නාපි සයං ජානාති, යෝ එවං පබ්බජති, සෝ ඒකච්චසංවාසකෝ නාම හොතීති, සබෙ තං පරිපුණ්ණවස්සං උපසම්පාදෙන්ති, සූපසම්පන්නෝ සබෙ පන අනුපසම්පන්නකාලෙයෙව විනයවිනිච්ඡයෙ වත්ත මිනෙ සුණාති "යෝ එවං පබ්බජති, සෝ ඒකච්චසංවාසකෝ හොතී"ති තෙන "මයා එවං කත"නති භික්ඛූනං ආචික්ඛිතබ්බං. එවං පුන පබ්බජ්ජං ලභති. සචෙ 'න දානි මං කොචි ජානාතී"ති න ආරොචෙති. ධුරං නික්ඛිත්තමත්තෙනෙව ඒකච්චසංවාසකෝ. භික්ඛු සික්ඛං පච්චක්ඛාය ලිඛිතං අනපනෙත්වා දුස්සිලකම්මං කත්වා වා අකත්වා වා පුන සබ්බං පුබ්බෙ වුත්තං වස්සගණනාදිභෙදවිධිං පටිපජ්ජති, ඒකච්චසංවාසකෝ හොති. සික්ඛං අපච්චක්ඛාය සලිඛිත සීසෙ මෙථුනං පතිසෙවිත්වා වස්සගණනාදිභෙදවිධිං ආපජ්ජන්තෝ ඒකච්චසංවාසකෝ න හොති, පබ්බජ්ජාමත්තං ලභති. අට්ඨකථාසු පන "එසෝ ඒකච්චසංවාසකෝ"ති වුත්තං; තං න ගහෙතබ්බං. එකෝ භික්ඛු කාසාවෙ සඋස්සාහොව ඔදාතං නිවාසෙත්වා, මෙථුනං පටිසෙවිත්වා පුන කාසාවානි නිවාසෙත්වා වස්සගණනාදිභෙදවිධිං

ආපජ්ජති, අයම්පි ථෙය්‍යසංවාසකොව හොති. පබ්බජ්ජාමත්තං ලහති. සචෙ පන කාසාවෙ ඨුරං නික්ඛිපිත්වා ඔදාතං නිවාසෙත්වා මෙථුනං පටිසෙවිත්වා පුන කාසාවානි නිවාසෙත්වා වස්සගණනාදි භෙදවිධිං ආපජ්ජති, අයම්පි ථෙය්‍යසංවාසකොව හොති. සාමණෙරො සලිඞ්ගෙ ඨිතො මෙථුනාදිඅස්සමණකරණධම්මං ආපජ්ජිත්වාපි ථෙය්‍යසංවාසකො න හොති. සචෙපි කාසාවෙ ස උස්සාහොව කාසාවානි අපනෙත්වා මෙථුනං පටිසෙවිත්වා පුන කාසාවානි නිවාසෙති, නෙව ථෙය්‍යසංවාසකො හොති. සචෙ පන කාසාවෙ ඨුරං නික්ඛිපිත්වා, නගෙහා වා ඔදාතවිඛණ්ඩො වා මෙථුනසෙවනාදීහි අස්සමණෙ හුත්වා කාසාවං නිවාසෙති, ථෙය්‍යසංවාසකො හොති. සචෙ ගිහිභාවං පත්ථයමානො කාසාවං ඔවට්ටිකං වා කත්වා අඤ්ඤෙන වා ආකාරෙන ගිහිනිවාසනෙන නිවාසෙති 'සොභති නුඛො මෙ ගිහිලිඞ්ගං, න සොභතී'ති වීමංසනත්ථං රක්ඛති තාව. "සොභතී"ති සම්පටිච්ඡිත්වා, පන පුන ලිඞ්ගං සාදියනෙනා ථෙය්‍යසංවාසකො හොති. ඔදාතං නිවාසෙත්වා වීමංසනසම්පටිච්ඡනෙසුපි එසෙව නයො. සචෙ පන නිවත්ථකාසාවස්ස උපරි ඔදාතං නිවාසෙත්වා, වීමංසති වා, සම්පටිච්ඡති වා රක්ඛතියෙව.

භික්ඛුනියාපි එසෙව නයො. සාපි ගිහිභාවං පත්ථයමානා සචෙ කාසාවං ගිහිනිවාසනං නිවාසෙති "සොභති නුඛො මෙ ගිහිලිඞ්ගං න සොභතී"ති වීමංසනත්ථං, රක්ඛති තාව. 'සොභතී'ති සම්පටිච්ඡති, න රක්ඛති. ඔදාතං නිවාසෙත්වා වීමංසන සම්පටිච්ඡනෙසුපි එසෙව නයො. නිවත්ථකාසාවස්ස පන උපරි ඔදාතං නිවාසෙත්වා වීමංසතු වා, සම්පටිච්ඡතු වා, රක්ඛතියෙව. සචෙ කොචි බ්‍රාහ්මණපබ්බජිතො වස්සානි අගණෙත්වා පාලියම්පි අට්ඨත්වා එක පඤ්ඤානගනත්වා මහාපෙලාදිසු කටච්ඡුනා උක්ඛිත්තෙන හත්ථෙන පිණ්ඩපාතං උපනාමෙත්වා සෙණෙ විය මංසපෙසිං ගහෙත්වා ගච්ඡති, ථෙය්‍යසංවාසකො න හොති. භික්ඛුවස්සානි පන ගණෙත්වා ගණ්හනෙනා ථෙය්‍යවාසකො හොති. සයං සාමණෙරොව සාමණෙරපටිපාටියා කුටවස්සානි ගණෙත්වා ගණ්හනෙනා ථෙය්‍යසංවාසකො න හොති. භික්ඛු භික්ඛුපටිපාටියා කුටවස්සානි ගණෙත්වා ගණ්හනෙනා භණ්ඩගෙඤ්ඤා කාරෙතබ්බා.

නිත්ථියපක්ඛගණනාදිකථා නිත්ථියෙසු පක්ඛගණනා පවිට්ඨා නිත්ථියපක්ඛගණනතකො. සොපි න පබ්බාජෙතබ්බා. තත්‍රායං විනිච්ඡයො: උපසම්පන්නා භික්ඛු "නිත්ථියා භවිස්සාමී"ති සලිඞ්ගනෙව තෙසං උපස්සයං ගච්ඡති, පදවාරෙ පදවාරෙ

දුක්කටං හෙසං ලිඞ්ගෙ ආදිස්සාමතෙන නිත්ථියපක්කන්නතකෝ හොති. යෙපි සයමෙව නිත්ථියෝ හවිස්සති, කුසචීරාදීනි නිවාසෙති, නිත්ථියපක්කන්නතකෝ හොතියෙව. යෝ පන තම්ඛණාතහා යෙනෙහා අත්තානං ඔලෝකෙත්වා "සොහති මෙ ආජීවකභාණ්ඩං, ආජීවකෝ හවිස්ස"නති කාසායානි අනාදයං තඤ්ඤෙව ආජීවකානං උපස්සයං ගච්ඡති, පදවාරෙ පදවාරෙ දුක්කටං. සචෙ පනස්ස අන්තරා භිරොත්තප්පං උප්පජ්ජති, දුක්කටවාති දෙසෙත්වා මුච්චති. තෙසං උපස්සයං ගන්ත්වාපි තෙහි වා ඔවදිතෝ අත්තනා වා "ඉමෙසං පබ්බජ්ජා අතිදුක්කරා"නි දිස්වා නිවත්තෙතුම්පි වට්ටති යෙව. සචෙ පන "කිං තුම්හාකං පබ්බජ්ජාය උක්කට්ඨ"නති පුච්ඡිත්වා කෙසමස්සුලුඤ්චනාදීනි වුත්තෙනා එකතොසම්පි ලුඤ්චාපෙති, උක්කුටිකපධානාදීනි වා චත්තානි ආදියති, මොරපිඤ්ඡාදීනි වා තෙසං ලිඞ්ගං ගණ්හාති, "අයං පබ්බජ්ජා සෙට්ඨා"ති සෙට්ඨභාවං වා උපගච්ඡති, න මුච්චති, නිත්ථියපක්කන්නතකෝ හොති. සචෙ පන "සොහති නු ඛො මෙ නිත්ථියපබ්බජ්ජා න නු ඛො සොහතී"ති විමංසනත්ථං කුසචීරාදීනි වා නිවාසෙති, ජටං වා බන්ධති, බාරිකාජං වා ආදියති, යාව න සම්පටිච්ඡති ලිඞ්ගං, තාව රක්ඛති සම්පටිච්ඡිතමත්තෙන නිත්ථියපක්කන්නතකෝ හොති. අවත්ථාවිවරෙ පන කුසචීරාදීනි නිවාසෙන්තා රාජභයාදිභි වා නිත්ථියලිඞ්ගං ගණ්හන්තා ලිඞ්ගස්ස අභාවෙන නෙව නිත්ථියපක්කන්නතකෝ හොති. "අයඤ්ච නිත්ථියපක්කන්නතකෝ තාය උපසම්පන්නාහි භික්ඛුනිහි සාපිතෝ, තස්මා සාමණෙරෝ සලිඞ්ගෙන නිත්ථියායතනං ගතොපි පුන පබ්බජ්ජඤ්ච උපසම්පදඤ්ච ලභති"ති ඣානපඤ්ඤත්තං වුත්තං. පුරිමෝ පන ථෙය්‍යසංවාසකාදි අනුපසම්පන්නෙහි න සාපිතෝ, තස්මා උපසම්පන්නෝ කුවච්චසාමණෙරෙහිපි අසාමණෙරෝ න හොති. ලිඞ්ගඤ්ච සඤ්ඤාහෙ පාරාජිකං ආපජ්ජිත්වා භික්ඛුවස්සාදීනි ගණ්හන්තොපි ථෙය්‍යසංවාසකෝ න හොති.

නිරවජ්ජානඝනොති නාගෙ වා හොතු සුපණ්ණමානවකාදීනං වා අඤ්ඤතරෙ, අන්තමසෙ සක්කදෙවරාජානං උපාදාය යෙ කෙචි න මනුස්සජාතියෝ සබ්බෙව ඉමස්මිං අත්ථෙ නිරවජ්ජා න ගතොති වෙදිතබ්බා. සෙ නෙව උපසම්පාදෙතබ්බෝ. න පබ්බාජෙතබ්බෝ. උපසම්පන්නොපි නාසෙතබ්බෝ.

මාතුඝාතකාදිසු පන යෙන මනුස්සිත්ථිභූතා ජනිකා මාතා කතාපි මනුස්සජාතිකෙනෙව සතා සඤ්චිච්ච ජීවිතා වොරොපිතා,

අයං ආනන්තරියෙන මාතුඝාතකකම්මෙන මාතුඝාතකො. එතස්ස පබ්බජ්ජා ච උපසම්පදා ච පටික්ඛිත්තා. යෙන පන මනුස්සිත්ථිභූතා පි අජනිකා පොසාවනිකමාතා වා චූළමාතා වා ජනිකාපි වා න මනුස්සිත්ථිභූතා මාතා ඝාතිතා, තස්ස පබ්බජ්ජා න වාරිතා. න ච ආනන්තරිකො හොති. යෙන සයං තිරච්ඡානභූතෙන මනුස්සිත්ථිභූතා මාතා ඝාතිතා, සොපි ආනන්තරියො න හොති. තිරච්ඡානගතත්තා පනස්ස පබ්බජ්ජා පටික්ඛිත්තා.

පිතුඝාතකෙපි එසෙව නයො: සචෙපි හි වෙසියා පුත්තෙතා හොති, අයං මෙ පිතාති න ජානාති, යස්ස සමාගමෙන නිබ්බත්තෙතා සො වෙ තෙන ඝාතිතො පිතුඝාතකො ඒව සඞ්ඛං ගච්ඡති. ආනන්තරියඤ්ච ඵුසති.

අරහන්තඝාතකොපි මනුස්සාරහන්තවසෙනෙව වෙදිතබ්බා. මනුස්සජාතියං හි අන්තමසො අපබ්බජිතමපි ඛීණාසවං දූරතං වා දූරිතං වා සඤ්ඤිච්ච ජීවිතා වොරොපෙන්තා අරහන්තඝාතකොව හොති, ආනන්තරියඤ්ච ඵුසති. පබ්බජ්ජා තස්ස වාරිතා. අමනුස්සජාතිගතං පන අරහන්තං අමනුස්සජාතියං වා අවසෙසං අරියපුග්ගලං ඝාතෙන්තා ආනන්තරියො න හොති. පබ්බජ්ජාපිස්ස න වාරිතා, කම්මං පන බලවං හොති. තිරච්ඡානො මනුස්සඅරහන්තම්පි ඝාතෙන්තා ආනන්තරියො න හොති, කම්මං පන භාරියන්ති අයමෙත්ථ විනිච්ඡයො.

යො පන දෙවදත්තො විය දුට්ඨචිත්තෙන වධකචිත්තෙන තථාගතස්ස ජීවමානසරීරෙ බුද්ධකම්මකිකාය පිවනමත්තම්පි ලොහිතං උප්පාදෙති, අයං ලොහිතුප්පාදකො නාම. එතස්ස පබ්බජ්ජා ච උපසම්පදා ච වාරිතා. යො පන රොගූපසමනත්ථං ජීවකො විය සත්ථෙන ථාලෙත්වා පූතිමංසං ච ලොහිතඤ්ච නීහරිත්වා ථාසුං කරොති, බහුං සො පුඤ්ඤං පසවතීති.

යො දෙවදත්තො විය සාසනං උද්දිස්සං උබ්බිනයං කත්වා චතුන්නං කම්මානං අඤ්ඤතරවසෙන සංඝං භින්දති, අයං සඞ්ඝභෙදකො නාම. එතස්ස පබ්බජ්ජා ච උපසම්පදා ච වාරිතා.

යො පන පකතත්තං භික්ඛුනිං තිණ්ණං ඔගාහානං අඤ්ඤතරස්මිං දූසෙති, අයං භික්ඛුනීදූසකො නාම. එතස්ස පබ්බජ්ජා ච උපසම්පදා ච වාරිතා. යො පන කායසංසග්ගෙන සීලවිනාසං පාපෙති, තස්ස පබ්බජ්ජා ච උපසම්පදා ච න වාරිතා. බලක්කාරෙන ඔදාතවත්ථවසනං කත්වා අනිච්ඡමානං යෙව දූසෙන්තොපි භික්ඛුනීදූසකොයෙව. බලක්කාරෙන පන ඔදාතවත්ථවසනං

කත්වා ඉවජ්ඣමානං දූසෙන්තෝ භික්ඛුනීදූසකෝ න හොති. කස්මා? යස්මා ගිහිභාවෙ සම්පටිච්ඡිතමත්තෙයෙව සා අභික්ඛුනී හොති. සකිං සීලවිපන්නං පච්ඡා දූසෙන්තෝ සික්ඛමානසාමණෙරාසු ච විපරිපජ්ජන්තෝ නෙව භික්ඛුනීදූසකෝ හොති, පබ්බජ්ජම්පි උපසම්පදම්පි ලභති. ඉති ඉමෙ එකාදසඅභබ්බපුග්ගලා වෙදිතබ්බා.

ඒතෙවීසතිවස්සස්ස පන උපසම්පදායෙව පටික්ඛිත්තා, න පබ්බජ්ජා. තස්මා පටිසන්ධිගහණතො පභුති පරිපුණ්ණවීසති වස්සෝ උපසම්පාදෙතබ්බෝ. ගබ්භවීසොපි හි පරිපුණ්ණවීසති වස්සෝ විය සබ්බං ගච්ඡති. යථාහ භගවා "යං භික්ඛවෙ, මාතුකුච්ඡිම්හි පඨමං චිත්තං උප්පන්නං පඨමං විඤ්ඤාණං පාතුභූතං තදුපාදාය සාවස්ස ජාති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ ගබ්භවීසං උපසම්පාදෙතු"න්ති.

තත්ථ යො වාදසමාසෙ මාතුකුච්ඡිම්හි වසිත්වා මහාපවාරණාය ජාතෝ, සො තතො පභුති යාව එකූනවීසතිමෙ වස්සෙ මහාපවාරණා තං අතික්කමිත්වා පාටිපදෙ උපසම්පාදෙතබ්බෝ. එතෙනූපායෙන හාපනවඩ්ඪනං වෙදිතබ්බං. පොරාණකථෙරා පන එකූනවීසතිවස්සං සාමණෙරං නික්ඛමනීයපුණ්ණමාසිං අතික්කමම්ම පාටිපදදිවසෙ උපසම්පාදෙන්ති. කස්මා? එකූනස්මිං වස්සෙ ඡ චාතුද්දසිකඋපොසථා හොන්ති, ඉති වීසතියා වස්සෙසු වත්තාරෝ මාසා පරිහායන්ති, රාජානො තතියෙ තතියෙ වස්සෙ වස්සං උක්කඩ්ඪන්ති. ඉති අට්ඨාරසසු වස්සෙසු ඡ මාසා වඩ්ඪන්ති, තතො උපොසථවසෙන පරිහීණෙ චත්තාරෝ මාසෙ අපනෙත්වා වෙ මාසා අවසෙසා හොන්ති, තෙ වෙ මාසෙ ගහෙත්වා "වීසති වස්සානි පරිපුණ්ණානි හොන්ති"ති නික්ඛඩ්ඪා ඝුත්වා නික්ඛමනීයපුණ්ණමාසිං අතික්කමම්ම පාටිපදෙ උපසම්පාදෙන්ති. එත්ථ පන යො පවාරෙත්වා වීසතිවස්සො භවිස්සති, තං සන්ධාය 'එකූනවීසතිවස්ස'න්ති වුත්තං, යස්මා පනෙසා මාතුකුච්ඡිම්හි වාදස මාසෙ වසි, සො එකවීසතිවස්සො හොති. සො සත්තමාසාධික වීසතිවස්සො. ඡ මාසජාතො පන න ජීවති. ඒතෙනවීසතිවස්සං පන පරිපුණ්ණවීසතිවස්සසඤ්ඤාය උපසම්පාදෙන්තස්ස අනාපත්ති. පුග්ගලෝ පන අනුපසම්පන්නොව හොති. සචෙ පන සො දසවස්සවයෙන අඤ්ඤං උපසම්පාදෙති. තඤ්චෙව මුඤ්චිත්වා ගණෝ පූරති, සුපසම්පන්නො. සොපි වෙ යාව න ජානාති, තාවස්ස නෙව සඞ්ඝත්තෙරාගණෝ. න මොක්ඛන්තරාගණෝ ඤත්වා පන උපසම්පජ්ජිතබ්බං.

ඉති ඉමෙහි පබ්බජ්ජාදෙසෙහි විරහිතොපි "න භික්ඛවෙ අනනුඤ්ඤාතො මාතාපිතූහි පුත්තො පබ්බාජෙතබ්බො"තී වචනතො මාතාපිතූහි අනනුඤ්ඤාතො න පබ්බාජෙතබ්බො. තස්ස මාතාපිතූහීති ජනකෙ සන්ධාය වුත්තං. සවෙ වෙ අත්ථි වෙපි ආපුච්ඡිතබ්බා. සවෙ පිතා මතො හොති, මාතා වා. යො ජීවති; සො ආපුච්ඡිතබ්බො. පබ්බජිතාපි ආපුච්ඡිතබ්බාව. ආපුච්ඡන්නෙන සයං වා ගන්ත්වා ආපුච්ඡිතබ්බං, අඤ්ඤං වා පෙසෙතබ්බා. සො එව වා පෙසෙතබ්බා. "ගච්ඡ මාතාදිතරො ආපුච්ඡිත්වා එහී"ති. සවෙ "අනුඤ්ඤාතොමහී"ති වදති, සද්දහන්නෙන පබ්බාජෙතබ්බා. පිතා සයං පබ්බජිතො පුත්තමපි පබ්බාජෙතුකාමො හොති, මාතරං ආපුච්ඡිත්වා පබ්බාජෙතු. මාතා වා ධිතරං පබ්බාජෙතුකාමා පිතරං ආපුච්ඡිත්වාව පබ්බාජෙතු. පිතා පුත්තදරෙන අනත්ථිකො පලායි. මාතා "ඉමං පබ්බාජෙථා"තී පුත්තං භික්ඛූනං දෙති, "පිතාඝ්ස කුහි"නති වුත්තෙ "චිත්තකෙළිං කීළිතුං පලාතො"තී වදති, තං පබ්බාජෙතුං වට්ටති. මාතා කෙනචි පුරිසෙන සද්ධිං පලාතා හොති; පිතා පන "පබ්බාජෙථා"ති දෙති; එත්ථාපි එසෙව නයො. "පිතා විප්පවුත්ථො හොති; මාතා "පුත්තං පබ්බාජෙථා"තී අනුජානාති; "පිතාඝ්ස කුහි"නති වුත්තෙ "කිං තුම්හාකං පිතරා අහං ජානිස්සාමී"ති වදති; "පබ්බාජෙතුං වට්ටතී"ති කුරුන්දියං වුත්තං. මාතාපිතරො මතා; දූරකො චූලමාතාදීනං සන්තිකෙ සංවඩ්ඪො; තස්මිං පබ්බාජියමානෙ ඤාතකා කලහං වා කරොන්ති, ඛීඝන්ති වා, තස්මා විවාදූපච්ඡෙදනත්ථං ආපුච්ඡිත්වා පබ්බාජෙතබ්බා. අනාපුච්ඡා පබ්බාජෙන්තස්ස පන ආපත්ති නත්ථි. දහරකාලෙ ගහෙත්වා පොසෙන්තකමාතාපිතරො නාම හොන්ති; තෙසුපි එසෙව නයො. පුත්තො අත්තානං නිස්සාය ජීවති න මාතාපිතරො, සවෙපි රාජා හොති, ආපුච්ඡිත්වාව පබ්බාජෙතබ්බා.

මාතාපිතූහි අනුඤ්ඤාතො පබ්බජිත්වා පුන විබ්භමති, සවෙපි සත්තක්ඛත්තුං පබ්බජිත්වා විබ්භමති, ආගතාගතකාලෙ පුනපුනං ආපුච්ඡිත්වාව පබ්බාජෙතබ්බා. සවෙ එවං වදන්ති. "අයං විබ්භමිත්වා ගෙහං ආගතො අම්හාකං කම්මං න කරොති, පබ්බජිත්වා තුම්හාකං වත්තං න පූරෙති, නත්ථි ඉමස්ස ආපුච්ඡනකිච්චං ආගතාගතං තං පබ්බාජෙථා"ති එවං නිස්සඨං පුන අනාපුච්ඡාපි පබ්බාජෙතුං වට්ටති. යොපි දහරකාලෙයෙව "අයං තුම්හාකං දින්නො යදා ඉච්ඡථ, තදා පබ්බාජෙය්යාථා"ති එවං දින්නො හොති, සොපි ආගතාගතො පුන අනාපුච්ඡිත්වා ව පබ්බාජෙ

තබ්බං. යං පන දහරකාලෙයෙව "ඉමං හන්තෙ පබ්බාජෙය්‍යාථා"ති අනුජානිත්වා පච්ඡා වුඩ්ඪපත්තකාලෙ නානුජානන්ති, අයං න අනාපුච්ඡා පබ්බාජෙතබ්බා. එකෝ මාතාපිතූහි සද්ධිං භණ්ඩිත්වා "පබ්බාජෙථ ම"න්ති ආගච්ඡති. "ආපුච්ඡිත්වා එහී"ති ච වුත්තෙපා "නාහං ගච්ඡාමි, සචෙ මං න පබ්බාජෙථ, විහාරං වා ඣාපෙමි, සත්ථෙන වා තුම්හෙ පහරාමි, තුම්හාකං ඝතකාකං වා උපඩාකාකං වා ආරාමවෙජ්ජනාදීහි අනත්ථං උප්පාදෙමි, රුක්ඛා වා පතිත්වා මරාමි, වොරමජ්ඣං වා පවිසාමි, දෙසන්තරං වා ගච්ඡාමී"ති වදති, තං තසෙව රක්ඛණත්ථාය පබ්බාජෙතුං වට්ටති. සචෙ පනස්ස මාතාපිතරෝ ආගන්ත්වා "කසමා අම්හාකං පුත්තං පබ්බාජයිත්ථා"ති වදන්ති, තෙසං තමත්ථං ආරොචෙත්වා "රක්ඛණත්ථාය තං පබ්බාජයිම්හා, පඤ්ඤායථ තුම්හෙ පුත්තෙනා"ති වත්තබ්බං. "රුක්ඛා පතිස්සාමී"ති අභිරුහිත්වා පන භත්ත පාදෙ මුඤ්චන්තං පබ්බාජෙතුං වට්ටතියෙව.

එතෙ විදෙසං ගන්ත්වා පබ්බජිං යාචති, ආපුච්ඡිත්වා වෙ ගතෙ, පබ්බාජෙතබ්බා. නො වෙ දහරභික්ඛුං පෙසෙත්වා ආපුච්ඡාපෙත්වා පබ්බාජෙතබ්බා. අතිදූරඤ්චෙ හොති, පබ්බාජෙත්වාපි භික්ඛූහි සද්ධිං පෙසෙත්වා දෙසෙතුං වට්ටති. කුරුන්දියං පන වුත්තං "සචෙ දූරං හොති මඤ්ඤෙ ච මහාඅන්තරාරොං, ගන්ත්වා පුච්ඡිස්සාමාති පබ්බාජෙතුං වට්ටතී"ති.

සචෙ ජන මාතාපිතූන්නං බහූ පුත්තා හොන්ති, එවඤ්චෙව වදන්ති. "හන්තෙ එතෙසං දාරකානං යං ඉච්ඡථ, තං පබ්බාජෙය්‍යාථා"ති. දාරකෙ වීමංසිත්වා යං ඉච්ඡති, සො පබ්බාජෙතබ්බා. සචෙපි සකලෙන කුලෙන වා ගාමෙන වා අනුඤ්ඤාතො හොති "හන්තෙ ඉමස්මිං කුලෙ වා ගාමෙ වා යං ඉච්ඡථ, තං පබ්බාජෙය්‍යාථා"ති යං ඉච්ඡති, සො පබ්බාජෙතබ්බොති.

එවං පබ්බජ්ජාදෙසවිරහිතං මාතාපිතූහි අනුඤ්ඤාතං පබ්බාජෙන්නෙනාපි ච සචෙ අවිඤ්ඤාකෙසො හොති, එකසීමායඤ්චෙව අඤ්ඤෙපි භික්ඛූ අත්ථි, කෙසවෙජ්ජනත්ථාය භණ්ඩුකම්මං ආපුච්ඡිතබ්බං. තත්‍රායං ආපුච්ඡනාවිධි. සීමපරියාපන්නෙ භික්ඛූ සන්නිපාතෙත්වා පබ්බජ්ජාපෙක්ඛං තත්ථ නෙත්වා "සඞ්ඝං භන්තෙ ඉමස්ස දාරකස්ස භණ්ඩුකම්මං ආපුච්ඡාමී"ති තික්ඛත්තුං වා ච්කඛත්තුං වා සකිං වා වත්තබ්බං. එත්ථ ච "ඉමස්ස දාරකස්ස භණ්ඩුකම්මං ආපුච්ඡාම්"තීපි "ඉමස්ස සමණකරණං ආපුච්ඡාම්"තීපි "අයං සමණො හොතුකාමො"තීපි "අයං පබ්බජිතුකාමො"තීපි වත්තුං

වට්ටතියෙව. සචෙ සභාගට්ඨානං හොති, දස වා වීසති වා තිංසති වා භික්ඛූ වසන්තීති පරිච්ඡෙදෙ පඤ්ඤායති, තෙසං සීතොකාසං වා නිසීන්නොකාසං වා ගන්ත්වාපි පුරිමනයෙනෙව ආපුච්ඡිතබ්බං. පබ්බජ්ජාපෙක්ඛං විඤ්ඤාය දහරභික්ඛූ වා සාමණෙරෙ වා පෙසෙන්තොපි "එකො භන්තෙ පබ්බජ්ජාපෙක්ඛො අත්ථි, තස්ස භණ්ඩුකම්මං ආපුච්ඡාමා"ති ආදිනා නයෙන ආපුච්ඡාපෙතුං වට්ටති. සචෙ කෙචි භික්ඛූ සෙනාසනං වා ගුම්බාදීනි වා පවිසිත්වා නිද්දායන්ති වා, සමණධම්මං වා කරොන්ති, ආපුච්ඡන්තා ච පරියෙසන්තාපි අදිස්වා "සබ්බෙ ආපුච්ඡිතා අම්හෙහී"ති සඤ්ඤිනො හොන්ති, පබ්බජ්ජා නාම ලහුකා කම්මං, තස්මා පබ්බජිතො සුපබ්බජිතො, පබ්බාජෙන්තස්සාපි අනාපත්ති. සචෙ පන විහාරො මහා හොති, අනෙකභික්ඛුසහස්සාවාසො, සබ්බෙ භික්ඛූ සන්නිපාතෙතුම්පි දුක්කරං, පගෙව පටිපාටියා ආපුච්ඡිතුං, ඛණ්ඩසීමා ය වා ඨත්වා නදීසමුද්දාදීනි වා ගන්ත්වා පබ්බාජෙතබ්බා. යො පන නවමූලෙඛො වා හොති, විබන්ධන්තරො වා නිගණ්ඨාදිසු අඤ්ඤතරො වා ඌනකවස්සුලකෙසො වා වස්සුලකෙසො වා තස්ස කෙසවෙධනකිච්චං නත්ථි. තස්මා භණ්ඩුකම්මං අනාපුච්ඡිත්වාපි තාදිසං පබ්බාජෙතුං වට්ටති. වස්සුලාතිරිත්තකෙසො පන යො හොති, අන්තමසො එකසිඛාමත්තධරොපි සො භණ්ඩුකම්මං ආපුච්ඡිත්වාව පබ්බාජෙතබ්බා.

එවං ආපුච්ඡිත්වා පබ්බාජෙන්තෙන ච පරිපුණ්ණපත්තචීවරොව පබ්බාජෙතබ්බා. සචෙ තස්ස නත්ථි, යාචිතකෙනාපි පත්තචීවරෙන පබ්බාජෙතුං වට්ටති. සභාගට්ඨානෙ විස්සාසෙන ගහෙත්වාපි පබ්බාජෙතුං වට්ටති.

සචෙ පන අපක්කං පත්තං චීවරූපගානි ච වත්ථානි ගහෙත්වා ආගතො හොති, යාව පත්තො පච්චති, චීවරානි ච කසිරන්ති, තාව විහාරෙ වසන්තස්ස අන්නම්පි පිණ්ඩපාතං දාතුං වට්ටති. ථාලකෙ භුඤ්ජිතුං වට්ටති. පුරෙභත්තං සාමණෙරභාගසමකොං ආමිසභාගො දාතුං වට්ටති. සෙනාසනභාගතො පන සලාකභත්තං උද්දෙසභත්තං නිමන්තණාදීනි ච න වට්ටන්ති. පච්ඡාභත්තම්පි සාමණෙරභාගසමො තෙලමධුඵාණිතාදිභෙසජ්ජභාගො වට්ටති. සචෙ ගිලානො හොති, භෙසජ්ජමස්ස කාතුං වට්ටති සාමණෙරස්ස විය ච සබ්බං පරිජඝනකම්මං.

උපසම්පදාපෙක්ඛං පන යාචිතකෙන පත්තචීවරෙන උපසම්පාදෙතුං න දීවිති. "න භික්ඛවෙ යාචිතකෙන පත්තචීවරෙන උපසම්පාදෙතබ්බා. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කට

වස්සා"නි හි වුත්තං. තස්මා සෝ පරිපුණ්ණපත්තචීවරෝ යෙව උපසම්පාදෙතබ්බෝ. සචෙ තස්ස නත්ථි, ආචරියුපජ්ඣායා වස්ස දාතුකාමා හොන්ති, අඤ්ඤෙහි වා භික්ඛූහි නිරපෙක්ඛෙහි නිස්ස ජීවා අධිට්ඨානූපගං පත්තචීවරං දාතබ්බං. යාචිතෙකෙන පන පත්තෙන වා චීවරෙන වා උපසම්පාදෙන්තසෙසව ආපත්ති හොති. කම්මං පන න කුපපති.

පරිපුණ්ණපත්තචීවරං පබ්බාජෙන්තෙන පන සචෙ ඔකාසෝ හොති, සයං පබ්බාජෙතබ්බෝ. සචෙ උද්දෙසපරිපුච්ඡාදීහි ව්‍යාවටෝ හොති, ඔකාසං න ලභති, එසෝ දහරභික්ඛු වත්තබ්බෝ "එතං පබ්බාජෙහී"ති. අවුත්තොපි වෙ දහරභික්ඛු උපජ්ඣායං උද්දිස්ස පබ්බාජෙති, වට්ටති. සචෙ දහරභික්ඛු නත්ථි, සාමණෙරොපි වත්තබ්බෝ "එතං ඛණ්ඩසීමං නෙත්වා පබ්බාජෙත්වා කාසාවානි අච්ඡාදෙත්වා එහී"ති. සරණානි පන සයං දාතබ්බානි. එවං භික්ඛූනංව පබ්බාජිතෝ හොති. පුරිසං හි භික්ඛුතෝ අඤ්ඤෙ පබ්බාජෙතුං න ලභන්ති, මාතුගාමං භික්ඛුනිතෝ අඤ්ඤෙ. සාමණෙරං පන සාමණෙරා වා ආණත්තියා කාසාවානි දාතුං ලභන්ති. කෙසොරොපනං යෙන කෙනචි කතං සුකතං. සචෙ පන භබ්බරූපෝ හොති සහෙතුකෝ සුතෝ යසස්සී කුලපුත්තෝ, ඔකාසං කත්වාපි සයමෙව පබ්බාජෙතබ්බෝ. "මත්තිකාමුට්ඨිං ගහෙත්වා නහායිත්වා ආගච්ඡාහී"ති ච න පන වීස්සජ්ජෙතබ්බෝ. පබ්බජිතුකාමානඤ්හි පඨමං බලවා උස්සාහෝ හොති, පච්ඡා පන කාසාවානි චෙව කෙසහරණසත්ථකඤ්ච දිස්වා උත්‍රස්සන්ති. එතෙනා යෙව පලායන්ති, තස්මා සයමෙව නහාතනිට්ඨං නෙත්වා සචෙ නාතිදහරෝ "නහායී"ති වත්තබ්බෝ. කෙසා පනස්ස සයමෙව මත්තිකං ගහෙත්වා ඩොවිතබ්බා. දහරකුමාරකෝ පන සයං උදකං ඔතරිත්වා ගොමසමත්තිකාහි සංසිත්වා නහාපෙතබ්බෝ. සචෙපිස්ස කච්ඡු වා පිළකා වා හොන්ති, යථා මාතා පුත්තං න ජිගුච්ඡති, එවමෙවං අජිගුච්ඡන්තෙන සාධුකං ඝංසාපදතෝ ච සීසතෝ ච පට්ඨාය සංසිත්වා සංසිත්වා නහාපෙතබ්බෝ. කස්මා? එත්තකෙන හි උපකාරෙන කුලපුත්තා ආචරියුපජ්ඣායෙසු ච සාසනෙ ච බලවසිනෙහා තිබ්බගාරවා අතිවත්තිධම්මා හොන්ති, උපජ්ඣානං අනභිරතිං විනොදෙත්වා ථෙරභාවං පාපුණන්ති, කත ඤ්ඤූ කතවෙදිනෝ ච හොන්ති. එවං නහාපනකාලෙ පන කෙස මස්සූඔරොපනකාලෙ වා "එවං සුතෝ යසස්සී, ඉදානි මයං තං න්සස්සාය පවවෙහි න කිලමිස්සාමා"නි න වත්තබ්බා. අඤ්ඤාපි අනුඤ්ඤානිකකථා ච කථෙතබ්බා. අථඛවස්ස "ආවුසෝ සුඵු

උපධාරෙති. සකිං උපට්ඨපෙති"නි වත්වා තවපඤ්චකං කම්මට්ඨානං ආචික්ඛිතබ්බං. අචිකිච්ඡනෙත්තන ච වණ්ණසණ්ඨානගන්ධාසයොකාසවසෙන අසුචිජෙගුච්ඡපටික්කූලභාවං නිජ්ජීවනිස්සත්තභාවං පාකටං කරොනෙත්තන ආචික්ඛිතබ්බං. සචෙ හි සො පුබ්බෙ මද්දිතසඞ්ඛාරො හොති, භාවිතභාවතො, කණ්ටකවෙධාපෙක්ඛා විය පරිපක්කඤාණෙස්ස, සූරියුග්ගමනාපෙක්ඛං විය ච පරිණතපදුමං, අථස්ස ආරඞ්ගත්තෙත්ත කම්මට්ඨානමනසිකාරෙ ඉඤ්ජනා විය පබ්බතෙ, කිලෙසපබ්බතෙ චුණ්ණයමානං යෙව ඤාණං පවත්තති. ඛිප්පඤ්ඤෙයෙව අරහත්තං පාපුණාති. යෙ හි කෙචි ඛිප්පඤ්ඤෙ අරහත්තං පත්තා, සබ්බෙ තෙ එවරූපං සවණං ලභිත්වා කල්‍යාණමිත්තෙත්තන ආචරියෙන දින්නනයං නිස්සාය; නො අනිස්සාය. තස්මාස්ස එවරූපී කථා කථෙතබ්බාති. කෙසෙසු පන ඔරොපිතෙසු හළිද්දිවණ්ණෙන වා ගන්ධිවණ්ණෙන වා සීසඤ්ච සරීරඤ්ච උබ්බට්ටෙත්වා ගිහිගන්ධං අපනෙත්වා කාසාවානි නිවත්ථුං වා පිවත්ථුං වා සකිං වා පටිග්ගහාපෙතබ්බා. අථාපිස්ස හත්ථෙ අදත්වා ආචරියො වා උපජ්ඣායො වා සයමෙව අච්ඡා දෙති, ඉච්චෙතං. සචෙ අන්තෙවාසිකං දහරං වා සාමණෙරං වා උපාසකං වා අණාපෙති "ආවුසො එතානි කාසාවානි ගහෙත්වා එතං අච්ඡාදෙහී"ති, තඤ්ඤෙව වා ආණාපෙති "එතානි ගහෙත්වා අච්ඡාදෙහී"ති සබ්බං තං වට්ටති. සබ්බං තෙන භික්ඛුනාව දින්නං හොති. යං පන නිවාසනං වා පාරුපනං වා අත්තණත්තියා නිවාසෙති වා පාරුපති වා, තං අපනෙත්වා පුන දාතබ්බං. භික්ඛුනා හි සහත්ථෙන වා ආණත්තියා වා දින්නමෙව කාසාවං වට්ටති. අදින්නං න වට්ටති. සචෙ පි තස්සෙව සන්තකං හොති, සො පන වා දෙ උපජ්ඣායමූලකෙ. එවං පන දින්නානි කාසාවානි අච්ඡාදෙත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කාරාපෙත්වා යෙ තත්ථ සන්තා පණ්ඩිතා භික්ඛූ තෙසං පාදෙ වන්දාපෙත්වා අථ සරණගමණත්ථං උක්කුටිකං නිසීදාපෙත්වා අඤ්ජලිං පග්ගණ්හාපෙත්වා "එවං වදෙහී"ති වත්තබ්බා. "යම්හං වදාම්, තං වදෙහී"ති වත්තබ්බා. අථස්ස උපජ්ඣායෙන වා ආචරියෙන වා, "බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමී"ති ආදිනා නයෙන සරණානි දාතබ්බානි යාථාවුත්තෙන පටිපාටියාව, න උප්පටිපාටියා. සචෙ හි එකපදම්පි එකක්ඛරම්පි උප්පටිපාටියා දෙති, බුද්ධං සරණං යෙව වා තික්ඛත්තුං දත්වා පුන ඉතරෙසු එකෙකං තික්ඛත්තුං දෙති, අදින්නානි හොන්ති සරණානි. සරණගමනූපසම්පදං පන පටික්ඛිපිත්වා අනුසාසනූපසම්පදා එකතො සුඞ්ගා වට්ටති. සාමණෙරපබ්බජ්ජා පන උභතො සුඞ්ගාව වට්ටති. නො එකතො සුඞ්ගා. තස්මා උපසම්පදඤ්ච සචෙ

ආචරියෝ සුනාතිදෙසඤ්ඤව කම්මවාචාදෙසඤ්ච වත්තුං කම්මං කරොති, සුකතං හොති. පබ්බජ්ජාය පන ඉමානි තීණි සරණානි බුද්ධාරද්ධාරාදීනං ව්‍යඤ්ජනානං ඨානකරණසම්පදං අහාපෙත්වාන ආචරියෙනාපි අන්තෙවාසිකෙනාපි වත්තබ්බානි. සචෙ ආචරියෝ වත්තුං සක්කොති, අන්තෙවාසිකෙන සක්කොති, අන්තෙවාසිකෝ වා සක්කොති, ආචරියෝ න සක්කොති, උභොපි වා න සක්කොනති, න වට්ටති. සචෙ පන උභොපි සක්කොනති, වට්ටති. ඉමානි ච පන දදමානෙන "බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමී"ති එවං එකසම්බන්ධානි අනුනාසිකන්තානි වා කත්වා දාතබ්බානි. "බුද්ධම් සරණම් ගච්ඡාමි"ති එවං විච්ඡින්දිත්වා මකාරන්තානි වා කත්වා දාතබ්බානි. "අම්බකට්ඨකථායං නාමං සාවෙත්වා අහං භන්තෙ බුද්ධරක්ඛිතො යාවජීවං බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමී"ති වුත්තං. තං එතඅට්ඨකථායංපි නත්ථි. පාලියම්පි න වුත්තං. තෙසං රුචිමත්තමෙව. තස්මා න ගහෙතබ්බං. න හි තථා අවදන්තස්ස සරණං කුප්පති. එත්තාවතා ච සාමණෙරභූමියං පතිට්ඨිතො හොති.

සචෙ පනෙස ඝනිමා හොති පණ්ඩිතජාතිකො, අථස්ස සඤ්ඤං යෙව ඨානෙ සික්ඛාපදානි උද්දිසිතබ්බානි. කථං? යථා භගවතා උද්දිට්ඨානි වුත්තං හෙතං "අනුජානාමි, භික්ඛවෙ සාමණෙරානං දස සික්ඛාපදානි, තෙසු ච සාමණෙරෙහි සික්ඛිතුං. පාණාතිපාතා වෙරමණී, අදින්නාදානා වෙරමණී, අබ්‍රහ්මචරියා වෙරමණී, මුසාවාදා වෙරමණී, සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණී, විකාලභොජනා වෙරමණී, නච්චගීතවාදිතවිසූක දස්සනා වෙරමණී, මාලාගන්ධවිලෙපනධාරණමණ්ඩනවිභූසන ට්ඨානා වෙරමණී, උච්චාසයනමහාසයනා වෙරමණී, ජාත රූපරජතපටිග්ගහණා වෙරමණී"ති. අම්බකට්ඨකථායං පන "අහං භන්තෙ ඉත්ථන්නාමෙ යාවජීවං පාණාතිපාතා වෙරමණී සික්ඛාපදං සමාදියාමී"ති එවං සරණදානං විය සික්ඛාපදදානම්පි වුත්තං. තං නෙව පාලියං න අට්ඨකථාසු අත්ථි. තස්මා යථා පාලියාව උද්දිසිතබ්බානි. පබ්බජ්ජා හි සරණගමනෙයෙව සිද්ධා, සික්ඛාපදානි පන කෙවලං සික්ඛා පරිපූරණත්ථං ජානිතබ්බානි. තස්මා පාලියා ආගතනයෙනෙව උග්ගහෙතුං අසක්කොන්තස්ස යාය කායචි භාසාය අත්ථවෙනපි ආචික්ඛිතුං වට්ටති. යාව පන අන්තරා සික්ඛිතබ්බසික්ඛාපදානි න ජානාති, සඞ්ඝාටි පත්තචීවරධාරණඨානනිසජ්ජාදිසු පානභොජනාදිවිධිම්හි ච න කුසලො හොති, තාව භොජනසාලං වා සලාකභාජනට්ඨානං වා අන්ධකාරං වා තථාරූපඨානං න පෙසෙතබ්බා. සහනිවාසී වවරෝ යෙව කාතබ්බා. බාලදාරකො විය පටිපජ්ජිතබ්බා.

සබ්බමස්ස කපියාකපියං ආචික්ඛිතබ්බං. නිවාසනපාරුපනාදිසු ආභිසමාචාරිකෙසු විනෙතබ්බා. තෙනාපි "අනුජානාමි භික්ඛවෙ දසහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං සාමණෙරං නාසෙතුං; පාණාතිපාතී හොති, අදින්නාදායී හොති, අබ්‍රහ්මචාරී හොති, මුසාවාදී හොති, මජ්ජපායී හොති, බුද්ධස්ස අවණ්ණං භාසති, ධම්මස්ස අවණ්ණං භාසති, සඞ්ඝස්ස අවණ්ණං භාසති, මිච්ඡාදිට්ඨිකො හොති, භික්ඛුනීදූසකො හොතී"ති. එවං වුත්තානි දසනාත්තඞ්ගානි ආරකා පරිවජ්ජෙත්වා ආභිසමාචාරිකං පරිපූරෙ නෙතන දසවිධෙ සීලෙ සාධුකං සික්ඛිතබ්බං.

යො පන පාණාතිපාතාදිසු දසසු නාසනඞ්ගෙසු එකමපි කම්මං කරොති, සො ලිඞ්ගනාසනායෙව නාසෙතබ්බා. තීසු හි නාසනාසු ලිඞ්ගනාසනායෙව ඉධාධිප්පෙතා. යථා ච භික්ඛූනං පාණාතිපාතාදිසු තා තා ආපත්තියො හොන්ති, න තථා සාමණෙරානං. සාමණෙරො හි කුන්ථකිපිල්ලිකම්පි මාරෙත්වා මඞ්කුණඤ්ඤකම්පි භින්දිත්වා නාසෙතබ්බතං යෙව පාපුණාති. තව දෙවස්ස සරණගමනානි ච උපජ්ඣායගහණඤ්ච සෙනාසනගාහො ච පටිප්පස්සම්භති. සඞ්ඝලාභං න ලභති. ලිඞ්ගම්හතමෙව එකං අවසිට්ඨං හොති, සො සචෙ ආකිණ්ණදොසො ච හොති, ආයතිං සංවරෙ න තිට්ඨති, නික්කඩ්ඪිතබ්බා. අථ සහසා "විරජ්ඣිත්වා දුට්ඨු මයා කත"න්ති පුථා සංවරෙ ඨාතුකාමො හොති, ලිඞ්ගනාසනකිච්චං නත්ථි. යථා නිවත්ථපාරුතස්සෙව සරණානි දාතබ්බානි, උපජ්ඣා දාතබ්බා. සික්ඛාපදානි පන සරණගමනෙනෙව ඉජ්ඣන්ති. සාමණෙරානං හි සරණගමනං භික්ඛූනං උපසම්පදකම්මවාචා සදිසං. තස්මා භික්ඛූනා ච්‍ය වත්‍ථුපාරිසුද්ධිසීලං ඉමිනාපි දසසීලානි සමාදින්නානෙව හොන්ති. එවං සන්තෙපි දළහීකරණත්ථං ආයතිං සංවරෙ පතිට්ඨාපනත්ථං පුන දාතබ්බානි. සචෙ පුරිමිකාය පුන සරණානි ගහිතානි පච්ඡිමිකාය වස්සාවාසිකං ලභති, සචෙ පච්ඡිමිකාය ගහිතානි සඞ්ඝෙන අපලොකෙත්වා ලාභො දාතබ්බා.

අදින්නාදානෙ තිණසලාකම්පි තෙත්තනපි වට්ටතා, අබ්‍රහ්මචරියෙ තීසු මග්ගෙසු යත්ථ කත්ථචි විප්පටිපත්තියා, මුසාවාදෙ හසාධිප්පායෙනාපි මුසා භණිතෙ අස්සමණො හොති. නාසෙතබ්බතං ආපජ්ජති. මජ්ජපානෙ පන භික්ඛුනො අජානිත්වාපි බීජතො පට්ඨාය මජ්ජං පිවන්තස්ස පාචිත්තියං. සාමණෙරො පානීයා පිළනෙනා සීලභෙදං ආපජ්ජති, න අජානිත්වා. යානි පනස්ස ඉතරානි පඤ්ච සික්ඛාපදානි එතෙසු භින්නෙසු න නාසෙතබ්බා. දණ්ඩකම්මං කාතබ්බං. සික්ඛාපදෙ පන පුන දින්නෙපි අදින්නෙපි වට්ටති. දණ්ඩකමෙමන පන පිළෙත්වා ආයතිං සංවරෙ ඨපනත්ථාය දාතබ්බමෙව.

අවණ්ණභාසනෙ පන අරහං සම්මාසම්බුද්ධොති ආදීනං පටිපක්ඛවසෙන බුද්ධස්ස වා, සවාක්ඛාතොති ආදීනං පටිපක්ඛවසෙන ධම්මස්ස වා, සුපටිපන්නොති ආදීනං පටිපක්ඛවසෙන සඞ්ඝස්ස වා, අවණ්ණං භාසන්තො රතනත්තයං නින්දන්තො ගරහන්තො ආචරියුපජ්ඣායාදීහි "මා එවං අවචා"ති අවණ්ණභාසනෙ ආදීනවං දස්සෙත්වා නිවාරෙතබ්බා. "සචෙ යාව තතියං වුච්චමානො න ඔරමති, කණ්ටකනාසනාය නාසෙතබ්බා"ති කුරුන්දියං වුත්තං. මහාඅට්ඨකථායං පන "සචෙ එවං වුච්චමානො තං ලද්ධිං නිස්සජ්ජති, දණ්ඩකම්මං කාරෙත්වා අච්චයං දෙසාපෙතබ්බා. සචෙ න නිස්සජ්ජති, තථෙව ආදාය පඤ්ඤාය තිට්ඨති, ලිඞ්ගනාසනාය නාසෙතබ්බා"ති වුත්තං. තං යුත්තං. අයමෙව හි නාසනා ඉධාධිප්පෙතා.

මිච්ඡාදිට්ඨිකෙපි එසෙව නයො. සස්සතුච්ඡෙදාදීනං හි අඤ්ඤතරදිට්ඨිකො සචෙ ආචරියාදීහි ඔවදියමානො නිස්සජ්ජති, දණ්ඩකම්මං කාරෙත්වා අච්චයං දෙසාපෙතබ්බා. අපටිනිස්සජ්ජන්තොව නාසෙතබ්බා.

භික්ඛුනීදූසකො පෙත්ථ කාමං අබ්‍රහ්මචාරිගහණෙන ගහිපතොව. අබ්‍රහ්මචාරිං පන ආයතිං සංවරෙ ඨාතුකාමං සරණානි දත්වා උපසම්පාදෙතුං වට්ටති. භික්ඛුනීදූසකො ආයතිං සංවරෙ ඨාතුකාමොපි පබ්බජ්ජම්පි න ලභති, පගෙව උපසම්පදන්ති. එත්ථ පන දූසෙතුං "භික්ඛුනීදූසකො"ති ඉමං විසුං දසමං අඞ්ගං වුත්තන්ති වෙදිතබ්බං.

"අනුජානාමි භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස සාමණෙරස්ස දණ්ඩකම්මං කාතුං: භික්ඛූනං අලාභාය පරිසක්කති, භික්ඛූනං අනත්ථාය පරිසක්කති භික්ඛූනං අවාසාය පරිසක්කති භික්ඛූනං අක්කොසති, පරිභාසති, භික්ඛූ භික්ඛූහි භෙදෙතී"ති වචනතො පන ඉමානි පඤ්ච අඞ්ගානි සික්ඛාපදෙසු ච පවිමානි විකාලභොජනාදීනි පඤ්චාති දස දණ්ඩකම්මවත්ථූනි. කිං පනෙත්ථ දණ්ඩකම්මං කාතබ්බන්ති. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ ගන්ත්වා වසති, ගන්ත්වා පටික්කමති, තත්ථ ආවරණං කාතු"න්ති චව නතො ගන්ත්වා වසති වා, පවිසති වා, තත්ථ ආවරණං කාතබ්බං. "මා ඉධ පවිසා"ති. උභයෙනාපි අත්තනො පරිවෙණඤ්ච වස්සගෙන පත්තසෙනාසනඤ්ච වුත්තං; තස්මා න සබ්බා සඞ්ඝාරාමෙ ආවරණං කාතබ්බා. කරොන්තො ච දුක්කටං ආපජ්ජති. "න භික්ඛවෙ සබ්බා සඞ්ඝාරාමෙ ආවරණං කාතබ්බා. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වුත්තං. න ච මුඛවාරිකො ආහාරෙ ආවරණං කාතබ්බා. කරොන්තො දුක්කටං ආපජ්ජති,

"න භික්ඛවෙ මුඛවාරිකො ආහාරො ආවරණං කාතබ්බා. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වුත්තත්තා. තස්මා "අජ්ජ මා ඛාද මා භුඤ්ජා"ති වදතොපි, "ආහාරං නිවාරෙස්සා මී"ති පත්තචීවරං අන්නො නික්කිපතොපි, සබ්බපයොගෙසු දුක්කටං. අනාචාරස්ස පන දුබ්බචභාමණෙරස්ස දණ්ඩකම්මං කාත්වා යාගුං වා භත්තං වා පත්තචීවරං වා දාතබ්බා "එත්තකෙ නාම දණ්ඩකම්මෙ ආගතෙ ඉදං ලච්ඡසී"ති වත්තුං වට්ටති. භගවතා හි ආවරණමෙව දණ්ඩකම්මං වුත්තං. ධම්මසඞ්ගාහකත්ථෙරෙහි පන "අපරාධානුරූපං උදකඋරුවාලුකාදීනං ආහරාපනම්පි කාතබ්බන්ති"ති වුත්තං. තස්මා තම්පි කාතබ්බං. තඤ්ච ඛො ඔරම්ස්සති විරම්ස්සතීති අනුකම්පාය, න "නාසිස්සති, විබාහිස්සතී"ති ආදිනයප්පවත්තෙන පාපජ්ඣාසයෙන. "දණ්ඩකම්මං කරොමී"ති ච උණ්හපාසාණෙ වා නිපජ්ජාපෙතුං පාසාණිට්ඨිකාදීනි වා සීසෙ නික්කිපාපෙතුං; උදකං වා පවෙසෙතුං, න වට්ටති. උපජ්ඣායං අනාපුච්ඡාපි දණ්ඩකම්මං න කාතබ්බං. "න භික්ඛවෙ උපජ්ඣායං අනාපුච්ඡා ආවරණං කාතබ්බං. යො කරෙය්‍ය; ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො. එත්ථ පන "තුම්හාකං සාමණෙරස්ස අයං නාම අපරාධො දණ්ඩකම්මස්ස කතරථා"ති නික්ඛත්තුං වුත්තෙන සචෙ සො උපජ්ඣායො දණ්ඩකම්මං න කරොති; සයං කාතුං වට්ටති. සචෙපි ආදිතො උපජ්ඣායො වදති "මයහං සාමණෙරානං දෙසෙ සති තුම්හෙ දණ්ඩකම්මං කරොථා"ති කාතුං වට්ටති යෙව. යථා ච සාමණෙරානං එවං සඞ්ඝිභාරිකනෙතවාසිකානමපි දණ්ඩකම්මං කාතුං වට්ටති.

අඤ්ඤසුත්තං පන පරිසා න අපලාලෙතබ්බා. අපාලෙන්තා දුක්කටං ආපජ්ජති. "න භික්ඛවෙ අඤ්ඤස්ස පරිසා අපලාලෙතබ්බා. යො අපලාලෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො. තස්මා, "තුම්හාකං පත්තං දෙම, චීවරං දෙමා"ති අත්තනො උපට්ඨානකරණත්ථං සඞ්ගණ්හිත්වා සාමණෙරා වා හොන්තු උපසම්පන්නා වා අන්නම්පි දුස්සීලභික්ඛුස්සාපි පරස්ස පරිසත්තෙ භින්දිත්වා ගණ්හිතුං න වට්ටති. ආදීනවං පන වත්තුං වට්ටති. "තයා නහාසිතුං ආගතෙන ගූථමක්ඛනං විය කතං දුස්සීලං නිස්සාය විහරන්තෙනා"ති. සචෙ සො සයමෙව ජානිත්වා, උපජ්ඣා වා නිස්සයං වා යාචති, දාතුං වට්ටති.

ඉති පාළිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ සඞ්ඝභෙදා විනිච්ඡයකථා සමත්තා.

නිස්සයවිනිච්ඡයකථා.

නිස්සයොති එත්ථ පන අයං නිස්සයෝ නාම කෙන දාතබ්බෝ? කෙන න දාතබ්බෝ? කස්ස දාතබ්බෝ? කස්ස න දාතබ්බෝ? කථං ගහිතෝ හොති? කථං පටිප්පස්සම්භති? නීස්සාය කෙන වසිතබ්බං? කෙන ච න වසිතබ්බන්ති? තත්ථ "කෙන දාතබ්බෝ? කෙන න දාතබ්බෝ"ති? එත්ථ තාව අනුජානාමි භික්ඛවෙ ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පමිබලෙන දසවස්සෙන වා අතිරෙකදසවස්සෙන වා උපසම්පාදෙතුං නිස්සයං දාතුන්ති වචනතෝ යෝ ව්‍යත්තෝ හොති පටිබලෝ, උපසම්පදඤ්ච දසවස්සෝ වා අතිරෙකදසවස්සෝ වා, තෙන දාතබ්බෝ, ඉතරෙන න දාතබ්බෝ. සචෙ දෙති, දුක්කටං ආපජ්ජති. එත්ථ ච ව්‍යත්තෙනාති ඉමිනා පරිසුපට්ඨාපකබහුස්සුතෝ වෙදිතබ්බෝ. පරිසුපට්ඨාපකෙන හි සබ්බත්ථමෙන පරිච්ඡෙදෙන පරිසං අභිවිනයෙ විනෙතුං වෙවිභඞ්ගා පගුණා වාචුග්ගතා කාතබ්බා, අසෙක්ඛානෙත්තන තීහි ජනෙහි සඞ්ඝං පරිවත්තනක්ඛමා කාතබ්බා, කම්මාකම්මෙසු ඛන්ධකවත්තෙසු උග්ගහෙතබ්බං, පරිසාය පන අභිධම්මෙ විනයෙ ච: සචෙ මජ්ඣිමභාණකෝ හොති, මූලපණ්ණාසකෝ උග්ගහෙතබ්බෝ. දීඝභාණකෙන මහාවග්ගෝ. සං යුත්තභාණකෙන ඛෙත්තිමා වා තයෝ වග්ගා මහාවග්ගෝ වා. අඞ්ගුත්තරභාණකෙන ඡක්කා වා උපරි වා උපඩ්ඪනිකායෝ උග්ගහෙතබ්බෝ, අසෙක්ඛානෙත්තක තිකානිපාතතෝ පඨාය උග්ගහෙතුම්පි වට්ටති. මහාපච්චරියං පන "එකං ගණ්හනෙත්තක චතුක්කනිපාතං වා පඤ්චකනිපාතං වා ගහෙතුං වට්ටති"ති වුත්තං. ජාතකභාණකෙන සාධකථං ජාතකං උග්ගහෙතබ්බං. තතෝ ඔරං න වට්ටති "ධම්මපදම්පි ඤත්වජ්ඣෙනා උග්ගහෙතුං වට්ටති"ති මහාපච්චරියං වුත්තං. තතෝ තතෝ සල්ලච්චයං කත්වා මූලපණ්ණාසකම්පි වට්ටති. "න වට්ටති"ති කුරුන්දඅට්ඨකථායං පටික්ඛිත්තං. අභිධම්මෙ කිඤ්චි ගහෙතබ්බන්ති න වුත්තං. යස්ස පන සාධකථම්පි විනයපිටකං අභිධම්මපිටකං ච පගුණං, සුත්තනෙත්ත ච වුත්තනයකාරෝ ගණ්ඨෝ නත්ථි, පරිසං උපට්ඨාපෙතුං න ලභති. යෙන පන සුත්තනෙත්තතෝ ච විනයතෝ ච වුත්තනයමිණෙ ගණ්ඨෝ උග්ගහිතෝ, අයං පරිසුපට්ඨාපකෝ බහුස්සුතෝ නාම. දිසාපාමොක්ඛා යෙන කාමංගමෝ, පරිසං උපට්ඨාපෙතුං ලභති. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ ව්‍යත්තෝති අධිප්පෙතෝ. යෝ පන අත්තනොවාසිකතෝ වා සඞ්ඝිකාරිකස්ස වා ගිලානස්ස සෙක්ඛාභි උපට්ඨානාදීනි කාතුං, අයං ඉධ පටිබලෝති අධිප්පෙතෝ.

යං පන වුත්තං: "පඤ්චහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයෝ දාතබ්බෝ, න සාම

ණෙරො උපඣාපෙතබ්බා:-න අසෙඛෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නා
ගතො හොති, න අසෙඛෙන සමාධික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො
හොති, න අසෙඛෙන පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති,
න අසෙඛෙන විමුත්තික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න අසෙ
ඛෙන විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති,
ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න
උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බා, න සාමණෙරො
උපඣාපෙතබ්බා.

"අපරෙහිපි භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛු
නා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බා, න සාමණෙ
රො උපඣාපෙතබ්බා:-අත්තනා න අසෙඛෙන සීලක්ඛන්ධෙන
සමන්නාගතො හොති, න පරං අසෙඛෙ සීලක්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා;
අත්තනා න අසෙඛෙන සමාධික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති,
න පරං අසෙඛෙ සමාධික්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා න අසෙ
ඛෙන පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න පරං අසෙඛෙ
පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා න අසෙඛෙන විමුත්තික්ඛ
න්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න පරං අසෙඛෙ විමුත්තික්ඛන්ධෙ
සමාදපෙතා, අත්තනා න අසෙඛෙන විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙ
න සමන්නාගතො හොති, න පරං අසෙඛෙ විමුත්තිඤාණ
දස්සනක්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහ
ඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න
නිස්සයො දාතබ්බා, න සාමණෙරො උපඣාපෙතබ්බා."

"අපරෙහිපි භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛු
නා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බා, න සාමණෙ
රො උපඣාපෙතබ්බා:-අස්සද්ධො හොති, අහිරිකො හොති, අනොත්ත
ප්පී හොති, කුසීතො හොති, මුට්ඨස්සති හොති. ඉමෙහි ඛො
භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙ
තබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බා, න සාමණෙරො උපඣාපෙ
තබ්බා."

"අපරෙහිපි භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛු
නා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බා, න සාමණෙ
රො උපඣාපෙතබ්බා:-අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති, අජ්ඣාචා
රෙ ආචාරවිපන්නො හොති, අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති,
අපඤ්ඤතො හොති, දුප්පඤ්ඤො හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ
පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං,
න නිස්සයො දාතබ්බා, න සාමණෙරො උපඣාපෙතබ්බා."

"අපරෙහිපි භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බා, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බොඃ-න පටිබලො හොති උතෙවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ගිලානං වා උපට්ඨාතුං වා උපට්ඨාපෙතුං වා, අනභිරතිං වූපකාසෙතුං වා වූපකාසාපෙතුං වා, උපපන්නං කුක්කුච්චං ධම්මතො විනොදෙතුං වා විනොදාපෙතුං වා, ආපත්තිං න ජානාති, ආපත්තියා උට්ඨානං න ජානාති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බා, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බොඃ

"අපරෙහිපි භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බා, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බොඃ-න පටිබලො හොති අනෙතවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා අභිසමාචාරිකාය සික්ඛාය සික්ඛාපෙතුං, ආදිබ්‍රහ්මචරියකාය සික්ඛාය විනෙතුං, අභිධම්මෙ විනෙතුං, අභිවිනයෙ විනෙතුං, උපපන්නං දිට්ඨිගතං ධම්මතො විවෙචෙතුං. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බා, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බොඃ"

"අපරෙහිපි භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බා, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බොඃ-ආපත්තිං න ජානාති, අනාපත්තිං න ජානාති, ලහුකං ආපත්තිං න ජානාති, ගරුකං ආපත්තිං න ජානාති, උභයානි ඛො පනස්ස පාතිමොක්ඛානි විත්ථාරෙන න සවාගතානි හොන්ති සුවිභත්තානි සුපවත්තීනි සුවිනිච්ඡිතානි සුත්තසො අනුබ්‍යඤ්ජනසොඃ ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බා, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බොඃ"

"අපරෙහිපි භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බා, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බොඃ-ආපත්තිං න ජානාති, අනාපත්තිං න ජානාති, ලහුකං ආපත්තිං න ජානාති, ගරුකං ආපත්තිං න ජානාති, උභතොදසවෙසො හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බා, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බොති ආදි."

තම්පි: "අනුජානාමි භික්ඛවෙ ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන දසවග්ගෙන වා අතිරෙකදසවග්ගෙන වා උපසම්පාදෙතුං

නීසුඨං දූතූ"නති එවං සඞ්ඛිපතෝ වුත්තසෙසව උපජ්ඣාචරිය ලක්ඛණස්ස විත්ථාරදස්සනත්ථං වුත්තං.

තත්ථ කිඤ්චි අයුත්තවසෙන පටික්ඛිත්තං, කිඤ්චි ආපත්ති අඞ්ගවසෙන. තථාහි:-"අසෙඛෙන සීලක්ඛන්ධෙනා"ති ච "අත්තනා න අසෙඛෙනා" ති ච "අස්සඩ්ඪා"ති ච ආදිසු තීසු පඤ්චකෙසු අයුත්තවසෙන පටික්ඛිපො කතෝ; න ආපත්තිඅඞ්ගවසෙන. යෝ හි අසෙඛෙහි සීලක්ඛන්ධාදීහි අසමන්නාගතෝ පරෙ ච තත්ථ සමාදපෙතුං අසක්කොනෙතා අස්සද්ධාදිදොසයුත්තෙතා ච හුත්වා පරිසං පරිහරති, තස්ස පරිසා සීලාදිහි පරිහායතියෙව,න වඩ්ඪති. තස්මා තෙන න උපසම්පාදෙතබ්බනති ආදි අයුත්තවසෙන වුත්තං. න ආපත්ති අඞ්ගවසෙන. න හි ඛීණාසවස්සෙව උපජ්ඣාචරියභාවෙ භගවතා අනුඤ්ඤාතෙ. යදි තස්සෙව අනුඤ්ඤාතෙ අභවිස්ස, "සචෙ උපජ්ඣායස්ස අනභිරති උපපන්නා හොති"ති ආදි න වදෙය්‍ය. "අධිසීලෙ සීලවිපත්තෙතා"ති ආදිසු පාරාජිකඤ්ච සඞ්ඝාදිසෙසඤ්ච ආපත්තෙතා අධිසීලෙ සීලවිපත්තෙතා නාම. ඉතරෙ පඤ්චාපත්තික්ඛන්ධෙ ආපත්තෙතා අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපත්තෙතා නාම. සම්මාදිට්ඨිං පහාය අන්තග්ගාහිකාය දිට්ඨියා සමන්නාගතෝ අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපත්තෙතා නාම. යත්තකං සුතං පරිසං පරිහරන්තස්ස ඉච්ඡිතබ්බං. තෙන විරහිතත්තා අපපඤ්ඤතා. යං තෙන ජානිතබ්බං ආපත්තාදි, තස්ස අජානනතා දුප්පඤ්ඤතා. ඉමසම්මිං පඤ්චකෙ පුරිමානි තීණි පදානි අයුත්තවසෙනෙව වුත්තානි. පච්ඡිමානි ආපත්තිඅඞ්ගවසෙන. **ආපත්තිං න ජානාතීති** ඉදං නාම මයා ඤාතන්ති. වුත්තෙන ඉමිං නාම ආපත්තිං අයං ආපන්නොති න ජානාති. **වුට්ඨානං න ජානාතීති** වුට්ඨානගාමිනිතො වා දෙසනා ගාමිනිතො වා ආපත්තිතො එවං නාම වුට්ඨානං හොතීති න ජානාති. ඉමසම්මිං හි පඤ්චකෙ පුරිමානි චෙ පදානි අයුත්තවසෙන වුත්තානි. පච්ඡිමානි තීණි ආපත්තිඅඞ්ගවසෙන. **ආභිසමාචාරිකාය සික්ඛාය සික්ඛතීති** ඛන්ධකවත්තෙන විනෙතුං න පටිබලො හොතීති අත්ථො. **ආදිබ්‍රහ්මචරියිකාය සික්ඛාය** සෙඛපණ්ණත්තියං විනෙතුං න පටිබලොති අත්ථො. **අභිධම්මෙ** නාමරූපපරිච්ඡෙදෙ විනෙතුං න පටිබලොති අත්ථො. **අභිවිනයෙති** සකලවිනයපිටකෙ විනෙතුං න පටිබලොති අත්ථො. විනෙතුං න පටිබලොති ච සබ්බථා සික්ඛාපෙතුං න සක්කොතීති අත්ථො. ධම්මතො විවෙචෙතුන්ති ධම්මෙන කාරණෙන විස්සජ්ජාපෙතුං. ඉමසම්මිං පඤ්චකෙ සබ්බ පදෙසු ආපත්තිං න ජානාතීති ආදි පඤ්චකසම්මිං **විප්පටිසාරෙ** නාති උභතො විභඞ්ගෙන සඞ්ගං. **න සොභනානීති** න සුට්ඨු **ආගතානි, සුවිභත්තානීති** සුට්ඨු විභත්තානි පදපච්චාභට්ඨං

කරදෙසවිරහිතානි. සුපපවත්තිනීති පගුණානි වාචුග්ගතානි. සුවිනිච්ඡිතානි සුත්තසොති ඛන්ධකපරිවාරතො ආහරිතබ්බසුත්ත වසෙන සුට්ඨුවිනිච්ඡිතානි. අනුබ්‍යඤ්ජනසොති අක්ඛරපදපාරි පූරියා ච සුවිනිච්ඡිතානි අඛණ්ඩානි අවිපරීතක්ඛරානි. එතෙන අට්ඨකථාදීපිතා. අට්ඨකථාතොහි එස විනිච්ඡයො හොතීති. ඉමිසම්ං පඤ්චකෙපි සබ්බපදෙසු ආපත්ති. උභතොසඞ්ඝපරියොසානෙ පඤ්චකෙපි එසෙව නයො. ඉති ආදිනා නයොපඤ්චකා වුත්තෙ තීණි පදානි, පඤ්චකෙ වෙ දසනීති සබ්බෙපි වත්තාරො පඤ්චකා අයුත්තවසෙන වුත්තා. වුත්තෙ පඤ්චකෙ වෙ දසනි, පඤ්චමෙ තීණි, ඡට්ඨසත්තමට්ඨමා නයො පඤ්චකාති සබ්බෙපි වත්තාරො පඤ්චකා අපත්ති අඞ්ගවසෙන වුත්තා.

සුක්කපක්ඛෙ පන වුත්තවිපරියායෙන:-**පඤ්චහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දාතබ්බො, සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො, අනෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො** හොතීති ආදිනා අට්ඨ පඤ්චකා ආගතායෙව, තත්ථ සබ්බත්ථෙව අනාපත්ති.

කස්ස දාතබ්බො? කස්ස න දාතබ්බොති? එත්ථ පන යො ලජ්ජී හොති, තස්ස දාතබ්බො, ඉතරස්ස න දාතබ්බො. **න භික්ඛවෙ අලජ්ජිනං නිස්සයො දාතබ්බො යො දදෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සාති** වචනතො නිස්සාය වසන්තෙනාපි අලජ්ජිං නිස්සාය න වසිතබ්බං. වුත්තං හෙතං; **න භික්ඛවෙ අලජ්ජිනං නිස්සාය වත්ථබ්බං, යො වසෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සාති**, එත්ථ ච **අලජ්ජිනන්ති** උපයොගත්ථෙ සාමිවචනං අලජ්ජිපුග්ගලෙ නිස්සාය න වසිතබ්බන්ති වුත්තං හොති. තස්මා නවං ඨානං ගන්තෙන එහි භික්ඛු නිස්සයං ගණ්හාතීති විඤ්ඤාතෙනාපි වත්තුපඤ්ඤාහං නිස්සය දායකස්ස ලජ්ජිභාවං උපපරික්ඛිත්වා නිස්සයො ගහෙතබ්බො. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ වත්තුපඤ්ඤාහං ආගමෙතුං යාව භික්ඛුසඟා ගතං ජානාමි"ති හි වුත්තං. සචෙ ථෙරො ලජ්ජී භික්ඛූනං සන්තිකෙ සුත්වා ආගතදිවසෙයෙව ගහෙතුකාමො හොති, ථෙරො පන:-"ආගමෙහි තාව වසන්තා ජානිස්සසි"ති කතිපාහං ආචාරං උපපරික්ඛිත්වා නිස්සයං දෙති, වට්ටති. පකතියා නිස්සය ගහණට්ඨානං ගන්තෙන පන තදහෙව ගහෙතබ්බො, එකදිවසම්පි පරිහාරො නත්ථි. සචෙ පඨමයාමෙ ආචරියස්ස ඔකාසො නත්ථි, ඔකාසං අලභන්තො "පච්චූසසමයෙ ගහෙස්සාමී"ති සයති, අරුණං උග්ගතම්පි න ජානාති, අනාපත්ති. සචෙ පන "ගණ්හිස්සාමී"ති ආභොගං අකත්වා සයති, අරුණුග්ගමනෙ දුක්කටං. අගන්තුබ්බට්ඨානං ගන්තෙන වෙ තීණි දිවසානි වසිත්වා ගන්තුකාමෙන අනිස්සිතෙන වසිතබ්බං. "සත්තාහං වසිස්සාමී"ති ආලයං

කරොන්තෙන පන නිස්සයො ගහෙතබ්බො. සචෙ ථෙරො, "කිං ඉත්ථන්නාහං වසන්තස්ස නිස්සයෙනා?"ති වදති, පටික්ඛිත්තකාලතො පඨාය ලබ්භපරිහාරො හොති.

"අනුජානාමි භික්ඛවෙ අඩ්ඩානමග්ගපටිපන්නෙන භික්ඛුනා නිස්සයං අලභමානෙන අනිස්සිතෙන වත්තු"නති වචනතො පන අඩ්ඩානමග්ගපටිපන්නා සචෙ සඞ්ඝං අඩ්ඩානමග්ගපටිපන්නං නිස්සය දාතුං න ලභන්ති. එවං නිස්සයං අලභමානෙන අනිස්සිතෙන බහූනි දිවසානිපි ගන්තුං වට්ටති. සචෙ පුබ්බෙ නිස්සයං ගහෙත්වා වුත්ථපුබ්බං කිඤ්චි ආවාසං පවිසති, එකරත්තිං වසන්තෙනාපි නිස්සයො ගහෙතබ්බො. අන්තරාමග්ගෙ විස්සමන්තෙනා වා සත්ථං වා පරිග්ගහෙත්වා කතිපාහං වසති, අනාපත්ති. අරඤ්ඤෙ පන නිබ්බවාසං වත්ථුං වට්ටති, නිස්සයො ව ගහෙතබ්බො. නාවායං ගච්ඡන්තස්ස පන විස්සාසෙ ආගතෙපි නිස්සයං අලභන්තස්ස අනාපත්ති.

සචෙ අන්තරාමග්ගෙ ගිලානො හොති, නීයමානං අලභමානෙන අනිස්සිතෙන වත්තුං වට්ටති. ගිලානූපට්ඨාකොපි ගිලානෙන යාච්යමානො අනිස්සිතොව වත්තුං ලභති. වුත්තං හෙතං:- "අනුජානාමි භික්ඛවෙ ගිලානෙන භික්ඛුනා නිස්සයං අලභමානෙන අනිස්සිතෙන වත්තුං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ ගිලානූපට්ඨාකෙන භික්ඛුනා නිස්සයං අලභමානෙන යාච්යමානෙන අනිස්සිතෙන වත්තු"නති. සචෙ පන "යාචාහි ම"නති වුච්චමානොපි ගිලානො මානෙන න යාචති, ගන්තබ්බං.

"අනුජානාමි භික්ඛවෙ ආරඤ්ඤකෙන භික්ඛුනා ඵාසුවිහාරං සල්ලක්ඛෙත්වෙන නිස්සයං අලභමානෙන අනිස්සිතෙන වත්තු"නති ඉමස්මිං "යදා පතිරූපො නිස්සයදායකො ආගච්ඡිස්සති, තං නිස්සාය වසිස්සාමී"ති වචනතො පන යත්ථ වස්සන්තස්ස සමථවිපස්සනානං පරිහානි වෙත ඵාසු හොති, තාදිසං ඵාසුවිහාරං සල්ලක්ඛෙත්වෙන නිස්සයං අලභමානෙන අනිස්සිතෙන වත්තබ්බං. ඉමඤ්ච පරිහාරං නෙව සොතාපන්නා න සකදාගාමී අනාගාමී අරහන්තා ලභන්ති. න ඵාමගතසමාධිනො වා විපස්සනායෙ වා ලාභී, විස්සඨකම්මට්ඨානෙ පන බාලපුථුජ්ජනෙ කථාව නත්ථි. යස්ස ඛො පන සමථො වා විපස්සනා වා තරුණා හොති. අයං ඉමං පරිහාරං ලභති. පවාරණසංගහොපි එතෙසෙව අනුසඳ්දතො. තස්මා ඉමිනා පුග්ගලෙන ආවරියෙ පවාරෙත්වා ගන්තුපි "යදා පතිරූපො නිස්සයදායකා ආගච්ඡිස්සති, තතං සන්තිකං විසිස්සාමී"ති ආභොගං කත්වා පුන යාව ආසාළ්හිපුණ්ණමියා තාව අනිස්සිතෙන වත්තුං වට්ටති. සචෙ පන ආසාළ්හිමාසෙ ආචරියො නාගච්ඡති, යත්ථ නිස්සයො ලබ්භති, තත්ථ ගන්තබ්බං.

"කථං ගහිතෝ හොතී"ති එත්ථ උපජ්ඣායස්ස සන්තිකෙ තාව උපජ්ඣං ගණ්හන්තෙන එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගය්හ "උපජ්ඣායො මෙ භන්තෙ හොහී"ති තික්ඛත්තුං වත්තබ්බං. එවං සද්ධිවිහාරිකෙන වුත්තෙ සචෙ උපජ්ඣායො "සාධු" ති වා 'ලහු'න්ති වා 'ඔපායික'න්ති වා, "පතිරූපන්ති"වා "පාසාදිකෙන සම්පාදෙහී"ති වා කායෙන විඤ්ඤාපෙති, වාචාය විඤ්ඤාපෙති, කායවාචාය වා විඤ්ඤාපෙති, ගහිතෝ හොති උපජ්ඣායො. ඉදමෙව හි එත්ථ උපජ්ඣායග්ගහණං. යදිදං උපජ්ඣායස්ස ඉමෙසු පඤ්චසු පදෙසු යස්ස කස්සචි පදස්ස වාචාය සාවණං කායෙන වා අත්ථවිඤ්ඤාපනන්ති. කෙචි පන:- 'සාධූ'ති සම්පටිච්ඡනං සඤ්ඤාය වදන්ති. න තං පමාණං. ආයාචනදානමත්තෙනෙව හි ගහිතෝ හොති උපජ්ඣායො. න එත්ථ සම්පටිච්ඡනං අඞ්ගං. සද්ධිවිහාරිකෙනාපි න කෙවලං ඉමිනා මෙ පදෙන උපජ්ඣායො ගහිතොති ඤාතුං වට්ටති:-"අජ්ජතග්ගෙදානි ථෙරො මයහං භාරො, අහමපි ථෙරස්ස භාරො"ති ඉදමපි ඤාතුං වට්ටති. වුත්තං හෙතං:-"උපජ්ඣායො භික්ඛවෙ සද්ධිවිහාරිකම්හි පුත්තචිත්තං උපට්ඨපෙස්සති, සද්ධිවිහාරිකො උපජ්ඣායම්හි පිතුචිත්තං උපට්ඨපෙස්සති, එවං තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං සගාරවා සප්පතිස්සා සභාගවුත්තිකා විහරන්තා ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජන්තී"ති.

ආචරියස්ස සන්තිකෙ නිස්සයගහණෙපි අයමෙව විනිච්ඡයො. අයම්පනෙත්ථ විසෙසො:-ආචරියස්ස සන්තිකෙ නිස්සයං ගණ්හන්තෙන උක්කුටිකං නිසීදිත්වා "ආචරියො මෙ භන්තෙ හොහි, ආයස්මතො නිස්සාය වච්ඡාමී"ති තික්ඛත්තුං වත්තබ්බං. සෙසං වුත්තනයමෙව.

"කථමපරිපස්සමහී"ති එත්ථ තාව උපජ්ඣායම්හා පඤ්චහාකාරෙහි නිස්සයපරිපස්සඩ්හි වෙදිතබ්බා. ආචරියම්හා ඡහාකාරෙහි. වුත්තං හෙතං:-පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ නිස්සයපරිපස්සඩ්හියො උපජ්ඣායම්හා:-උපජ්ඣායො පක්කන්තෙතා වා හොති විබ්භන්තෙතා වා කාලකතෙ වා, පක්ඛසඞ්කන්තෙතා වා ආණත්තියෙව පඤ්චම්. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච නිස්සයපරිපස්සඩ්හියො උපජ්ඣායම්හා. ඡයිමා භික්ඛවෙ නිස්සයපරිපස්සඩ්හියො ආචරියම්හා:-ආචරියො පක්කන්තෙතා වා හොති, විබ්භන්තෙතා වා, කාලකතෙ වා, පක්ඛසඞ්කන්තෙතා වා, ආණත්තියෙව පඤ්චම්, උපජ්ඣායෙන වා සමොධානගතෙ හොති. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ ඡ නිස්සයපරිපස්සඩ්හියො ආචරියම්හාති. තත්රායං විනිච්ඡයො:-පක්කන්තෙනාදීසු දීඝංගතො. එවං ගතෙ පන

තසම්ං සවෙ විහාරෙ නිස්සයදායකො අත්ථි, යස්ස සන්තිකෙ අඤ්ඤම්පි නිස්සයො වා ගණිතපුබ්බො හොති, යො වා එකාසමොහාගපරිභොගො, තස්ස සන්තිකෙ නිස්සයො ගහෙතබ්බො. එකදිවසම්පි පරිහාරො නත්ථි. සවෙ තාදිසො නත්ථි, අඤ්ඤෙ ලජ්ජිපෙසලා අත්ථි, තස්ස පෙසලභාවං ඤත්වාත්ථෙරස්ස තදහෙව නිස්සයො යාවතබ්බො. සවෙ දෙති, ඉච්චෙවතං කුසලං. අථ පන "තුම්හාකං උපජ්ඣායො ලහුං ආගමිස්සති"ති පුච්ඡති. උපජ්ඣායෙන වෙ තථා වුත්තං, "ආම භණෙත්ථාති වත්තබ්බං, සවෙ වදති:-'තෙන හි උපජ්ඣායස්ස ආගමනං ආගමෙථා'ති වට්ටති. අථ පනස්ස පකතියා පෙසලභාවං න ජානාති, වත්තාරි පඤ්චදිවසානි තස්ස භික්ඛුනො සභාගස්සං ඔලොකෙත්වා ඔකාසං කාරෙත්වා ගහෙතබ්බා. සවෙ පන විහාරෙ නිස්සයදායකො නත්ථි, උපජ්ඣායොව "අහං කතිපාහෙන අගමිස්සාමි, මා උක්කණ්ඨිත්ථා"ති වත්වා ගතො, යාව ආගමනා පරිහාරො ලබ්භති. අථාපි නං තත්ථ මනුස්සා පරිවත්තනකාලතො උත්තරිම්පි පඤ්චවා දස වා දිවසානි වාසෙන්තියෙව, තෙන විහාරං පවත්තිං පෙසෙතබ්බා:-"දහරා මා උක්කණ්ඨන්තු, අහං අසුකදිවසං නාම ආගමිස්සාමී"ති; එවම්පි පරිහාරො ලබ්භති. අථ ආගච්ඡතො අන්තරාමග්ගෙ නදීපූරෙන වා චොරාදීහි වා උපද්දවො හොති, ථෙරො උදකොසක්කනං වා ආගමෙති, සභායෙ වා පරියෙසති, තං වෙ පවත්තිං දහරා සුණන්ති, යාව ආගමනා තාව පරිහාරො ලබ්භති. සවෙ පන සො "ඉධෙවාහං වසිස්සාමී"ති පතිට්ඨාති, පරිහාරො නත්ථි. යත්ථ නිස්සයො ලබ්භති, තත්ථ ගන්තබ්බං. විබ්භන්තෙ පන කාලකතෙ පක්ඛසංකන්තෙ වා එකදිවසම්පි පරිහාරො නත්ථි; යත්ථ නිස්සයො ලබ්භති, තත්ථ ගන්තබ්බං.

ආණත්තියා පන නිස්සයපණාමනා වුච්චති; තස්මා "පණාමෙම්, තන්ති"ඉ "මා ඉධ පවිසාහි"ති වා "නීහර තෙ පත්තචීවරන්ති"වා, "නාහං තයා උපට්ඨාපෙතබ්බා"ති වාති ඉමිනා පාලිනයෙන "මා මං ගාමපවෙසනං ආපුච්ඡී"ති ආදිනා පාලිමුත්තකනයෙන වා යො නිස්සයපණාමනාය පණාමෙතා හොති, තෙන උපජ්ඣායො ඛමාපෙතබ්බා. සවෙ ආදිතොව න ඛමති, දණ්ඩකම්මං ආහරිත්වා තික්ඛත්තුං ඛමාපෙතබ්බා. නො චෙ ඛමති, තස්මිං විහාරෙ මහාථෙරෙ ගහෙත්වා ඛමාපෙතබ්බා. නො චෙ ඛමති, සාමන්තවිහාරෙ භික්ඛූ ගහෙත්වා ඛමාපෙතබ්බා සවෙ එවම්පි න ඛමති, අඤ්ඤත්ථ ගන්ත්වා උපජ්ඣායස්ස සභාගානං සන්තිකෙ වසිතබ්බං:—"අපෙත්වන්නාම සභාගානං මෙ සන්තිකෙ වසතී"ති ඤත්වාපි ඛමෙය්‍යා'ති" සවෙ එවම්පි

න ඛමති, තත්‍රෙව වසිතබ්බං. තත්‍ර වෙ දුබ්භික්ඛාදිදෝසෙ සති න සක්කා හොති වසිතුං, තං යෙව විහාරං ආගන්ත්වා අඤ්ඤස්ස සන්තිකෙ නිස්සයං ගහෙත්වා වසිතුං වට්ටති. අයමාණත්තියං විනිච්ඡයෝ.

ආචරියමහා නිස්සයපටිපස්සඬ්සු: **ආචරියෝ පක්කමනෙනා වා හොතීති** එත්ථ කොචි ආචරියෝ ආපුච්ඡිත්වා පක්කමති, කොචි අනාපුච්ඡිත්වා, අන්තෙවාසිකොපි එවමෙව. තත්‍ර සචෙ අන්තෙවාසිකො ආචරියං ආපුච්ඡති:-"අසුකං නාම ඨානං ගන්තුං ඉච්ඡාමි, කෙනචිදෙව කරණීයෙනා"ති; ආචරියෙන චී "කදා ගමිස්සසී"ති වුත්තෙ, "සායණ්හෙ වා රත්තිං වා උට්ඨහිත්වා ගමිස්සාමී'ති වදති, ආචරියොපි 'සාධූ'ති සම්පටිච්ඡති, තං ඛණංයෙව නිස්සයො පටිපස්සම්භති. සචෙ පන "හන්ද්‍ර අසුකං නාම ඨානං ගන්තුකාමොමහී'ති වුත්තෙ ආචරියෝ "අසුකස්මිං නාම ගාමෙ පිණ්ඩාය චරිත්වා පච්ඡා ජානිස්සසී"ති වදති, සො "සාධූ"ති සම්පටිච්ඡති, තතො වෙ ගතො සුගතො, සචෙ පන න ගච්ඡති, නිස්සයො න පටිපස්සම්භති. අථාපි "ගච්ඡාමී"ති වුත්තෙ ආචරියෙන "න තාව ගච්ඡ, රත්තිං මඤ්ඤත්වා ජානිස්සාමා"ති වුත්තෙ, මඤ්ඤත්වා ගච්ඡති, සුගතො. නො වෙ ගච්ඡති, නිස්සයෝ න පටිපස්සම්භති. ආචරියං අනාපුච්ඡා පක්කමන්තස්ස පන උපවාරසීමාතික්කමෙ නිස්සයො පටිපස්සම්භති; අන්තෙවාසිකෙ උපවාරසීමං පවිට්ඨත්තා නත්ථස්ස න පටිපස්සම්භති. සචෙ පන ආචරියෝ අන්තෙවාසිකං ආපුච්ඡති:-'ආවුසො අසුකං නාම ඨානං ගමිස්සාමී"ති. අන්තෙවාසිකෙන ච 'කදා'ති වුත්තෙ "සායණ්හෙ වා, රත්තිභාගෙ වා"ති වදති, අන්තෙවාසිකොපි "සාධූ"ති සම්පටිච්ඡති, තං ඛණංයෙව නිස්සයෝ පටිපස්සම්භති, සචෙ පන ආචරියෝ 'යෙව පිණ්ඩාය චරිත්වා ගමිස්සාමී'ති වදති, ඉතරෝ ච 'සාධූ'ති සම්පටිච්ඡති, එකදිවසං තාව නිස්සයෝ න පටිපස්සම්භති, පුන දිවසෙ පටිපස්සම්භති හොති. "අසුකස්මිං නාම ගාමෙ පිණ්ඩාය චරිත්වා ජානිස්සාමි මම ගමනං වා අගමනංවා"ති වත්වා පන සචෙ න ගච්ඡති, නිස්සයෝ න පටිපස්සම්භති. අථාපි 'ගච්ඡාමී'ති වුත්තෙ, අන්තෙවාසිකෙන "මා තාව ගච්ඡථ, රත්තිං මඤ්ඤත්වා ජානිස්සථා'ති වුත්තෙ, මඤ්ඤත්වාපි න ගච්ඡති, නිස්සයෝ න පටිපස්සම්භති. සචෙ උභොපි ආචරියන්තෙවාසිකා කෙනචිදෙව කරණීයෙන බහිසීමං ගච්ඡන්ති, තතො වෙ ආචරියෝ ගම්භීරවිත්තෙන උපපන්නෙ අනාපුච්ඡාව ගන්ත්වා, විඤ්ඤා ලෙඛුපාතං අන්තෙවාසෙව නිවත්තති, නිස්සයෝ න පටිපස්සම්භති. සචෙ වෙ ලෙඛුපාතෙ අතික්කමිත්වා නිවත්තති, පටිපස්සඬ්ඩි,

හොති. ආචරියුපජ්ඣායා වෙ ලෙඩ්ඩුපාතෙ අතික්කමම අඤ්ඤසම්මිං විහාරෙ වසන්ති, නිස්සයො පටිප්පස්සම්භති. ආචරියෙ විබ්භන්තෙ කාලකතෙ පක්ඛසඞ්කන්තෙ ච තං ඛණංයෙව පටිප්පස්සම්භති.

ආණත්තියං පන ආචරියො මුඤ්චිතුකාමොව හුත්වා නිස්සය පණාමනාය පණාමෙති, අන්තෙවාසිකො ච 'කිඤ්චාපි මං ආචරියො පණාමෙති, අථ ඛො හදයෙන මුදුකොති' සාලයො හොති, නිස්සයො න පටිප්පස්සම්භති. සචෙපි ආචරියො සාලයො අන්තෙවාසිකො නිරාලයො "හදනි ඉමං නිස්සාය වසිස්සාමී"ති ධුරං නික්ඛිපති, එවමපි න පටිප්පස්සම්භති. උභින්නං සාලයභාවෙ පන න පටිප්පස්සම්භතියෙව. උභින්නං ධුරනික්ඛෙපෙ පටිප්පස්සම්භති. පණාමෙන්තෙන දණ්ඩකම්මං ආහරිත්වා නික්කඩ්ඪිතුං ඛමාපෙතබ්බං. නො වෙ ඛමති, උපජ්ඣායෙ වුත්තනයෙන පටිපජ්ජිතබ්බං.

යථාපඤ්ඤත්තං පන ආචරියුපජ්ඣායවත්තං පරිපූරෙන්තං අධිමත්තපෙමාදි පඤ්චඞ්ගසමන්නාගතං අන්තෙවාසිකං සද්ධිවිහාරිකං පණාමෙන්තස්ස දුක්කටං. ඉතරං අපණාමෙන්තස්සාපි දුක්කටමෙව. වුත්තං හෙතං:- "න භික්ඛවෙ සම්මාවත්තනෙන්තා පණාමෙතබ්බා, යො පණාමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. න ච අසම්මාවත්තනෙන්තා න පණාමෙතබ්බා. යො න පණාමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. "පඤ්චහි භික්ඛවෙ "අඞ්ගෙහි සමන්නාගතං අන්තෙවාසිකං අපණාමෙන්තා අවරියො සාතිසාරො හොති, පණාමෙන්තා අනතිසාරො හොති:-ආචරියම්හි නාධිමත්තං පෙමං හොති, නාධිමත්තා පසාදෙ හොති, නාධිමත්තා හිරි හොති, නාධිමත්තා ගාරවො හොති' නාධිමත්තා භාවනා හොති; ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං අන්තෙවාසිකං අපණාමෙන්තා ආචරියො සාතිසාරො හොති, පණාමෙන්තා අනතිසාරො හොති." පවහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතං සද්ධිවිහාරිකං අපණාමෙන්තා උපජ්ඣායො සාතිසාරො හොති, පණාමෙන්තා අනතිසාරො හොති:- උපජ්ඣායම්හි නාධිමත්තං පෙමං හොති, නාධිමත්තා පසාදෙ හොති, නාධිමත්තා හිරි හොති, නාධිමත්තා ගාරවො හොති, නාධිමත්තා භාවනා හොති; ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං සද්ධිවිහාරිකං අපණාමෙන්තා උපජ්ඣායො සාතිසාරො හොති, පණාමෙන්තා අනතිසාරො හොති"ති ආදි. තත්ථ න අධිමත්තං පෙමං හොතීති උපජ්ඣායම්හි අධිමත්තං ගෙහසිතපෙමං න හොති. නාධිමත්තා භාවනා හොතීති අධිමත්තා මෙත්තා භාවනා න හොතීති අත්ථො.

උපජ්ඣායෙන වා සමොධානගතොති එත්ථ දස්සනූපචාරෙන සමොධානං වෙදිතබ්බං. සචෙහි ආචරියං නිස්සාය වසනතෝ එකච්ඡාරෙ චෙතියං වා වන්දනතා එකගාමෙ වා පිණ්ඩාය චරනතං උපජ්ඣායං පස්සති, නිස්සයො පටිපස්සම්භති උපජ්ඣායෙ පස්සති, සද්ධිවිහාරිකෙ පන න පස්සති, න පටිපස්සම්භති. මග්ගපටිපන්නා වා ආකාසෙන වා ගච්ඡනතං උපජ්ඣායං දිස්වා දූරතතා භික්ඛූති ජානාති, උපජ්ඣායොති න ජානාති, න පටිපස්සම්භති, සචෙ ජානාති, පටිපස්සම්භති. උපරිපාසාදෙ උපජ්ඣායෙ හෙට්ඨා සද්ධිවිහාරිකෙ, තං දිස්වාව යාගුං පිවිත්වා පක්කමති, ආසනසාලායං වා නිසින්නං අදිස්වාව එකමනෙත භුඤ්ජිත්වා පක්කමති, ධම්මසවණමණ්ඩපෙ වා නිසින්නම්පි තං අදිස්වාව ධම්මං සුත්වා පක්කමති, නිස්සයො න පටිපස්සම්භති, එවං තාව දස්සනූපචාරෙන සමොධානං වෙදිතබ්බං. සවණූපචාරෙන පන සචෙ උපජ්ඣායස්ස විහාරෙ වා අනතරඝරෙ වා ධම්මං වා කථෙනතස්ස අනුමොදනං වා කරොනතස්ස සද්දං සුත්වා උපජ්ඣායස්ස මෙ සද්දොති සඤ්ජානාති, නිස්සයො පටිපස්සම්භති, අසඤ්ජානනතස්ස න පටිපස්සම්භති. අයං සමොධානෙ විනිච්ඡයො.

නිස්සාය කෙන වසිතබ්බං, කෙන න වසිතබ්බන්ති එත්ථ පන "අනුජානාමි භික්ඛවෙ ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන පචවස්සානි නිස්සාය වත්තුං, අව්‍යත්තෙන යාවජීව"නති වචනතො යො අව්‍යත්තො හොති, තෙන යාවජීවං නිස්සායෙව වසිතබ්බං. සවායං බුඩ්ඪතරං ආචරියං න ලභති, උපසම්පදාය සතිවස්සො වා සත්ත තිවස්සො වා හොති, නවකතරස්සාපි ව්‍යත්තස්ස සනතිකෙ උකකුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා "ආචරියො මෙ ආවුසො හොති, ආයස්මතො නිස්සාය වච්ඡාමී"ති එවං තික්ඛත්තුං වත්වා නිස්සයො ගහෙතබ්බොව. ගාමපවෙසනං ආපුච්ඡනෙනපි උකකුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා ගාමපවෙසනං ආපුච්ඡාමි, "අවරියා"නි වත්තබ්බං. එසනයො සබ්බආපුච්ඡනෙසු.

යො පන ව්‍යත්තොතා හොති උපසම්පදාය පඤ්චවස්සො, තෙන අනිස්සිතෙන වත්තුං වට්ටති. තසමා නිස්සයම්මුඛතාකෙන උපසම්පදාය පඤ්චවස්සෙන සබ්බනතිමෙන පරිච්ඡෙදෙන වෙමාතිකා පගුණා වාචුග්ගතා කත්වා පකිණ්ණකවසෙන ධම්මසවණූපචාරෙ සුත්තනතතො චතතාරො භාණවාරා, සමපත්තානං පරිකථනතාය අඤ්ඤා විනද මහාරාහුලොවාද අම්බට්ඨ සදිසො එකො ඤාණාභිඝෙහා, සංඝනතනම්බගලාම්බඝලෙසු අනුමොදනූපචාය තිස්සො අනුමොදනා, උපොසථූපචාරණාදි ඣානනතඤ්ච කම්මාකම්මවිනිච්ඡයාය

සමණධම්මකරණත්ථං සමාධිවසෙන වා විපස්සනාවසෙන වා අරහත්තපරියොසානමෙකං කම්මට්ඨානං එත්තකං උග්ගහෙතබ්බං. එත්තාවතා හි අයං බහුස්සුතො හොති චාතුද්දිසො, යත්ථ කත්ථචි අත්තනො ඉස්සරියෙන වසිතුං ලභති.

යං පන වුත්තං:-"පඤ්චහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං:-න අසෙඛෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න අසෙඛෙන සමාධික්ඛන්ධෙන-පෙ-න අසෙඛෙන පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන-පෙ-න අසෙඛෙන විමුත්තික්ඛන්ධෙන-පෙ-න අසෙඛෙන විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං:-අස්සද්ධො හොති, අහිරිකො හොති, අනොත්තාපි හොති, කුසීතො හොති, මුට්ඨස්සති හොති, ඉමෙ හි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං:-අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති, අජ්ඣාචාරෙ ආචාර විපන්නො හොති, අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති, අපපස්සුතො හොති, දුප්පඤ්ඤා හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං:- ආපත්තිං න ජානාති, අනාපත්තිං න ජානාති, ලහුකං ආපත්තිං න ජානාති, ගරුකං ආපත්තිං න ජානාති, උභයානි ඛො පනස්ස පාතිමොක්ඛානි විත්ථාරෙන න ස්වාගතානි හොන්ති සුවිභත්තානි සුපවත්තීනි සුවිනිච්ඡිතානි සුත්තසො අනුව්‍යඤ්ජනසො. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං-ආපත්තිං න ජානාති, අනාපත්තිං න ජානාති, ලහුකං ආපත්තිං න ජානාති, ගරුකං අපත්තිං න ජානාති, ඌනපඤ්චවස්සො හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන න වත්ථබ්බනති. එත්ථපි පුරිමනයෙනෙව අයුත්තවසෙන ආපත්තිඅඞ්ගවසෙන ච පටික්ඛෙපො කතොති දට්ඨබ්බං.

බාලානං පන අව්‍යත්තානං දිසංගමිකානං අන්තෙවාසිකසද්ධිවිහාරිකානං අනුඤ්ඤා න දාතබ්බා, සචෙ දෙන්ති, ආචරියුපජ්ඣායානං දුක්කටං. තෙ වෙ අනනුඤ්ඤාතා ගච්ඡන්ති, තෙසම්පි

දුක්කටං. වත්තං. හෙතං:-ඉධ පන භික්ඛවේ සම්බහුලා භික්ඛූ බාලා අව්‍යත්තා දිසංගමිකා ආවරියුපජ්ඣායෙ ආපුච්ඡන්ති, තෙහි භික්ඛවේ ආවරියුපජ්ඣායෙහි පුච්ඡිතබ්බා 'කහං ගමිස්සථ කෙන සද්ධිං ගමිස්සථා'ති. තෙ වෙ භික්ඛවේ බාලා අව්‍යත්තා අඤ්ඤං බාලෙ අව්‍යත්තෙ අපදිසෙය්‍යුං, න භික්ඛවේ ආවරියුපජ්ඣායෙහි අනුජානිතබ්බා, අනුජානෙය්‍යුං වෙ, ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ වෙ භික්ඛවේ බාලා අව්‍යත්තා අනනුඤ්ඤාතා ආවරියුපජ්ඣායෙහි ගච්ඡෙය්‍යුං යෙව, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

ඉති පාලිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසංගහෙ
නිස්සඝවිනිච්ඡයකථා සමත්තා.

සීමාවිනිච්ඡයකථා.

සීමාති එත්ථ සීමා නාමෙසා බද්ධසීමා අබද්ධසීමාති දුවිධා හොති. තත්ථ එකාදස විපත්තිසීමායො අනික්කමිත්වා නිව්ධසම්පත්තියුත්තා නිමිත්තෙන නිමිත්තං බන්ධිත්වා සම්මතා සීමා බද්ධසීමා නාම. අනිබ්බුද්ධා, අනිමහති, ඛණ්ඩනිමිත්තා, ඡායානිමිත්තා, අනිමිත්තා, බහිසීමෙ සීතඋම්මතා, නදියා සමුද්දෙ සම්මතා, සමුද්දෙ ජාතස්සරෙ සම්මතා, සීමාය සීමං සමතික්කන්තෙතත සම්මතා, සීමාය සීමං අජ්ඣොත්ථරන්තෙතත සම්මතාති ඉමෙහි එකාදසහි ආකාරෙහි සීමන්තො කම්මානි විපජ්ජන්තීති වචනතො එතා විපත්තී සීමායො නාම. තත්ථ අනිබ්බුද්ධා නාම: යත්ථ එකවිසතිභික්ඛූ නිසීදිතුං න සක්කොන්ති. අතිමහති නාම: යා සොසගහමත්තෙන පි තියොජනං අනික්කමිත්වා සම්මතා. ඛණ්ඩනිමිත්තා නාම: අඝටිතනිමිත්තා වුච්චති. පුරත්ථිමාය දිසාය නිමිත්තං කිත්තෙත්වා අනුක්කමෙනෙව දක්ඛිණාය. පච්ඡිමාය උත්තරාය දිසාය කිත්තෙත්වා පුන පුරත්ථිමාය දිසාය පුබ්බභිත්තිතං පරිකිත්තෙත්වා ඨපෙතුං වට්ටති. එවං අඛණ්ඩනිමිත්තා හොති. සචෙ පන අනුක්කමෙන ආහරිත්වා උත්තරාය දිසාය නිමිත්තං කිත්තෙත්වා තත්ථෙව ඨපෙති, ඛණ්ඩනිමිත්තා හොති. අපරාපි ඛණ්ඩනිමිත්තා නාම:- යා අනිමිත්තූපගං තවසාරරුක්ඛං වා ඛාණුකං වා පංසු පුඤ්ජං වා වාලුකාපුඤ්ජං වා අඤ්ඤතරං අන්තරා එකං නිමිත්තං කත්වා සම්මතා. ඡායානිමිත්තා නාම: පබ්බතඡායාදීනං යං කිඤ්චි ඡායං නිමිත්තං කත්වා සම්මතා. අනිමිත්තා නාම: සබ්බන්ත සබ්බං නිමිත්තානි අකිත්තෙත්වා සම්මතා. බහිසීමෙ ඨිතසම්මතා නාම නිමිත්තානි කිත්තෙත්වා නිමිත්තානං බහිසීතෙන සම්මතා. නදියා සමුද්දෙ ජාතස්සරෙ සම්මතා නාම: එතෙසු නදියාදිසු සම්මතා සා ච එවං සම්මතාපි "සබ්බා භික්ඛවෙ නදී අසීමා, සබ්බා සමුද්දෙ අසීමෙ, සබ්බා ජාතස්සරෙ අසීමෙ"ති වචනතො අසම්මතාව හොති. සීමාසම්භෙදං සමතික්කන්තන සම්මතා නාම:

අත්තනෝ සීමාය පරෙසං සීමං සමභිඤ්ඤනෙත්ත සම්මතා. සචෙහි පොරාණකස්ස විහාරස්ස පුරත්ථිමාය දිසාය අම්බොවෙව ජම්බුවාති වෙ රුක්ඛා අඤ්ඤමඤ්ඤං සංසට්ඨවිටපා හොන්ති. තෙසු අම්බස්ස පච්ඡිමදිසාභාගෙ ජම්බු; විහාරසීමා ච ජම්බුං අත්තනා කත්වා අම්බං කිත්තෙත්වා බද්ධා හොති, අථ පච්ඡා තස්ස විහාරස්ස පුරත්ථිමාය දිසාය විහාරෙ කතෙ සීමං බන්ධන්තා භික්ඛූ තං අම්බා අත්තනා කත්වා ජම්බුං කිත්තෙත්වා බන්ධන්ති, සීමාය සීමං සම්භින්නා හොති. තස්මා සචෙ පඨමතරං කතස්ස විහාරස්ස සීමා අසම්මතා හොති, සීමාය උපචාරොපි ඨපෙතබ්බා. සචෙ සම්මතා හොති, පච්ඡිම කොටියා හත්ථපාසමත්තා සීමන්තරිකා ඨපෙතබ්බා. **කුරුන්දියං**:- "විදත්ථිමත්තමපි" **මහාපච්චරියං**:-"චතුරඞ්ගුලමත්තම්පි වට්ටතී"ති වුත්තං. එකරුක්ඛොපි ච විත්ථතං සීමානං නිමිත්තං හොති, යො පන වඩ්ඪකිආදිකා සීමං සඞ්කරං කරොති, තස්මා න කාතබ්බා. සීමාය සීමං අජ්ඣොත්ථරන්තෙන සම්මතා නාම. අත්තනා සීමාය පරෙසං සීමං අජ්ඣොත්ථරන්තෙන සම්මතා. සචෙහි පරෙසං බද්ධසීමං සකලං වා තස්සා පදෙසං වා අත්තනා කත්වා අත්තනො සීමං සම්මන්නන්ති, සීමාය සීමා අජ්ඣොත්ථරිතා නාම හොති. භික්ඛුනීනං පන සීමං අජ්ඣොත්ථරිත්වාපි අත්තනා පි භික්ඛුනං සීමං සම්මන්නිතුං වට්ටති. භික්ඛුනීනම්පි භික්ඛුසීමාය එසෙව නයො. න හි තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස කම්මෙ ගණපූරකා හොන්ති, න කම්මවාචං වග්ගං කරොන්ති. ඉති ඉමා එකාදස විපත්තිසීමායො අතික්කමෙත්වා සීමා සම්මන්නිතබ්බා.

තිවිධසම්පත්ති යුත්තා නාම: නිමිත්තසම්පත්තියා පරිස සම්පත්තියා කම්මවාචාසම්පත්තියා ච යුත්තා. තත්ථ නිමිත්ත සම්පත්තියා යුත්තා නාම: පබ්බතනිමිත්තං පාසාණනිමිත්තං වන නිමිත්තං රුක්ඛනිමිත්තං මග්ගනිමිත්තං වම්මිකනිමිත්තං නදී නිමිත්තං උදකනිමිත්තන්ති එවං වුත්තෙසු අට්ඨසු නිමිත්තෙසු තස්මිං තස්මිං දිසාභාගෙ යථාලබ්ධානි නිමිත්තූපගානි නිමිත්තානි "පුරත්ථිමාය දිසාය කිං නිමිත්තං"- 'පබ්බතො හත්තෙ'-"එසො පබ්බතො නිමිත්තන්ති" ආදිනා නයෙන සම්මා කිත්තෙත්වා සම්මතා. තත්‍රායං විනිච්ඡයො:- විනයධරෙන පුච්ඡිතබ්බං:-"පුරත්ථි මාය දිසාය කිං නිමිත්තන්ති. 'පබ්බතො හත්තෙ'ති ඉදමපන උපසම්පන්නෙනා වා ආචික්ඛතු, අනුසම්පන්නෙනා වා වට්ටති යෙව. පුන විනයධරෙන "එසො පබ්බතො නිමිත්තං"න්ති එවං නිමිත්තං කිත්තෙතබ්බං. "එතං පබ්බතං නිමිත්තං කරොහි, කරිස්සාමං නිමිත්තං කතං, නිමිත්තං හොතු, හොති, භවිස්සති"ති එවමපන කිත්තෙතුං න වට්ටති, පාසාණාදිසුපි එසෙව නයො. 'පුරත්ථිමාය

දිසායඤ්ච පුරත්ථිමායඤ්ච අනුදිසායඤ්ච, දක්ඛිණායඤ්ච දිසායඤ්ච, දක්ඛිණායඤ්ච අනුදිසායඤ්ච පච්ඡිමායඤ්ච දිසායඤ්ච, පච්ඡිමායඤ්ච අනුදිසායඤ්ච, උත්තරායඤ්ච දිසායඤ්ච, උත්තරායඤ්ච අනුදිසායඤ්ච කිං නිමිත්තං" 'උදකං භන්තෙ, "එතං උදකං නිමිත්තං" නති කිත්තෙතබ්බං. එවඤ්ච පන අඤ්ඤෙසු පුන "පුරත්ථිමායඤ්ච දිසායඤ්ච කිං නිමිත්තං, පබ්බතෝ භන්තෙ' 'එසෝ පබ්බතෝ නිමිත්තං" නති එවං පඨමං ඛාණිතං නිමිත්තං කිත්තෙතබ්බං. එවං හි නිමිත්තෙන නිමිත්තං සඞ්ගහිතං හොති. නිමිත්තානි සකිං ඛාණිතානිපි ඛාණිතානෙව හොන්ති 'අඞ්කඨ්ඨායඤ්ච පන:-"නිබ්බත්තුං සීමාමණ්ඩලං බන්ධන්තෙන නිමිත්තං කිත්තෙතබ්බ" නති වුත්තං.

ඉදානි නිමිත්තූපගානි පබ්බතාදීනි වෙදිතබ්බානි. තිවිධෝ පබ්බතෝ:-සුද්ධපංසුපබ්බතෝ සුද්ධපාසාණපබ්බතෝ උභයමිස්සකොති. සෝ තිවිධොපි වට්ටති. වාලුකරාසි පන න වට්ටති, ඉතරොපි හත්ථිපපමාණතෝ ඔමක්කතරෝ න වට්ටති, හත්ථිපපමාණතෝ පඤ්ච යිනෙරුපපමාණොපි වට්ටති. සචෙ චතූසු දිසාසු චත්තාරෝ, තීසු වා තයෝ පබ්බතා හොන්ති, චතූහි වා තීහි වා පබ්බත නිමිත්තෙහි සම්මන්නිතුම්පි වට්ටති. ඒහි පන නිමිත්තෙහි එකෙන වා සම්මන්නිතුං න වට්ටති,. ඉතෝ පරෙසු පාසාණනිමිත්තාදිසුපි එසෙව නයෝ. තසමා පබ්බතං නිමිත්තං කරොන්තෙන පුච්ඡිතබ්බං 'එකාබද්ධෝ න එකාබද්ධෝ'ති. සචෙ එකාබද්ධෝ හොති, න කාතබ්බා. තං හි චතූසු වා අට්ඨසු වා දිසාසු කිත්තෙන්තෙනාපි එකමෙව නිමිත්තං කිත්තිතං හොති. තසමා යො එවං එකතසඤ්ඤිනෙන විහාරං පරිකඛිපිත්වා ඨිතො පබ්බතෝ තං එතදිසාය කිත්තෙත්වා අඤ්ඤාසු දිසාසු තං බහිඛා කත්වා අන්තා අඤ්ඤානි නිමිත්තානි කිත්තෙතබ්බානි. සචෙ පබ්බතස්ස තතියභාගං වා උපඩ්ඩං වා අන්තොසීමාය කාතුකාමා හොන්ති, පබ්බතං අකිත්තෙත්වා යත්තකං පදෙසං අන්තොසීමං කාතුකාමා, තස්ස පරතො තසමිංයෙව පබ්බතෙ ජාතරුක්ඛවම්මිකාදිසු අඤ්ඤතරං නිමිත්තං කිත්තෙතබ්බං. සචෙ එකායොජනඩ්ඩියොජනප්පමාණං සබ්බං පබ්බතං අන්තොසීමාය කාතුකාමා හොන්ති, පබ්බතස්ස පරතො භූමියං ජාතරුක්ඛවම්මිකාදීනි නිමිත්තානි කිත්තෙතබ්බානි.

පාසාණනිමිත්තෙන අයගුථම්පි පාසාණසඞ්ඛමෙව ගච්ඡති, තසමා යො කොචි පාසාණෝ වට්ටති, පමාණතෝ පන හත්ථිපපමාණෝ පබ්බතසඞ්ඛං ගතෝ, තසමා සෝ න වට්ටති. මහාසොණ්ඩිකමහාමිඛසපපමාණෝ පන වට්ටති. හෙට්ඨිමපරිච්ඡෙදෙන ඛත්තිංසපලගුළසණ්ඩපමාණෝ වට්ටති. තතෝ බුද්ධකතරෝ ඉට්ඨකා වා මහන්තිපි න වට්ටති. අනිමිත්තූපගපාසාණානං රාසිපි න වට්ටති.

පගෙව පංසුවාලුකරාසි. භූමිසමෝ ඛලමණ්ඩලසදිසෝ පිඹිපාසාණෝ වා භූමිතෝ ඛාණුකෝ විය උඤ්ඡිතපාසාණෝ වා හොති, සොපි පමාණූපගෝ චෙව වට්ටති, පිඹිපාසාණෝ අනිමඝනෙනාපි පාසාණසංඛංයෙව ගච්ඡති. තසමා සචෙ මහතෝ පිඹිපාසාණස්ස එක පදෙසං අනෙනාසීමාය සන්තුකාමා හොන්ති, තං අකිත්තෙත්වා තස්සොපරි අඤ්ඤෙ පාසාණෝ කිත්තෙතබ්බා. සචෙ පිඹිපාසාණූ පරි විහාරං කරොන්ති, විහාරමජ්ඣෙන වා පිඹිපාසාණං භින්දිත්වා ගච්ඡති, එවරූපෝ පිඹිපාසාණෝ න වට්ටති. සචෙඝි තං කිත්තෙන්ති, නිමිත්තස්ස උපරි විහාරෝ හොති, නිමිත්තඤ්ච නාම බහිසීමාය හොති, විහාරොපි බහිසීමාගං ආපජ්ජති. විහාරං පරිකඛිපිත්වා සිතපිඹිපාසාණෝ එකස්ථ කිත්තෙතබ්බා අඤ්ඤත්ථ න කිත්තෙතබ්බා.

වනනිමිත්තෙන: තිණවනං වා තුවසාරතාලනාළිකෙරාදිරුක්ඛ වනං වා හ වට්ටති, අනෙනාසාරානං පන සාඛාසාලාදීනං අනෙනා සාරමිස්සකානං වා රුක්ඛානං වනං වට්ටති. තඤ්ච ඛො හෙට්ඨිම පරිච්ඡෙදෙන චතුපඤ්චරුක්ඛමත්තම්පි තතොතා ඔරං න වට්ටති. පරං යොජනසතිකම්පි වට්ටති. සචෙ වනමජ්ඣෙ විහාරං කරොන්ති, වනං න කිත්තෙතබ්බං. එකදෙසං අනෙනාසීමාය කාතුකාමෙහිපි වනං අකිත්තෙත්වා තත්ථ රුක්ඛපාසාණාදයෝ කිත්තෙතබ්බා, විහාරං පරිකඛිපිත්වා සිතං වනං එකස්ථ කිත්තෙත්වා අඤ්ඤත්ථ න කිත්තෙතබ්බං.

රුක්ඛනිමිත්තෙන තාවසාරෝ තාලනාළිකෙරාදිරුක්ඛා න වට්ටති, අනෙනාසාරෝ ජීවමානකෝ අනතමසෝ උබ්බඛතෝ අඬ්ඝුලෝ පරිණාහතෝ සූචිදණ්ඩකපමාණොපි වට්ටති. න තතෝ ඔරං න වට්ටති. පරං වාදසයොජනෝ සුපතිට්ඨිතනිග්‍රොධොපි වට්ටති. වංසනළතාසරාවාදිසු බීජං රොපෙත්වා වඩ්ඪාපිතෝ පමාණූපගොපි න වට්ටති. තතෝ අපනෙත්වා පන තං ඛණමපි භූමියං රොපෙත්වා සොධිතං කත්වා උදකං ආසිඤ්චිත්වා කිත්තෙතුං වට්ටති. නවමූලසාඛා නිග්ගමනං අසාරණං ඛණ්ඩං භින්දිත්වා රොපිතෙ පන එතං යුජ්ජති. කිත්තෙතෙනෙන ච 'රුක්ඛෝ' නිපි වත්තුං වට්ටති, "සාකරුක්ඛෝ, සාලරුක්ඛොති"පි. එකාබඛං පන සුපතිට්ඨිතනිග්‍රොධාදිසං එකස්ථ කිත්තෙත්වා අඤ්ඤත්ථ කිත්තෙතුං න වට්ටති.

මඟනිමිත්තෙන: අරඤ්ඤඛෙත්තනදිතළාකමඟාදයෝ න වට්ටති. ජඞ්ඝමඟෙනා වා සකටමඟෙනා වා වට්ටති, යො නිබ්බිජ්ඣිත්වා ඉමෙ තීණි ගාමනන්තරානි ගච්ඡති, යො පන ජඞ්ඝමඟෙනා සකටමඟෙන

තො උක්කමිත්වා පුන සකටමග්ගමේව ඔතරති, යෙ වා ජඞ්ඝමග්ග සකටමග්ගා අදළඤ්ඤා, තෙ න වට්ටන්ති. ජඞ්ඝසත්ථසකටසත්ථෙහි වළඤ්ජියමානායෙව වට්ටන්ති. සචෙ මෙ මග්ගා නික්ඛමිත්වා, පච්ඡා සකටච්ඡරම්ව එකී භවන්ති, විධා භිජ්ජනට්ඨානෙ වා සම්බන්ධට්ඨානෙ වා සකිං ක්‍රෙත්වා පුන න ක්‍රෙත්තබ්බා. එකාබද්ධනිමිත්තං හෙතං හොති. සචෙ විහාරං පරික්ඛිපිත්වා චත්තාරොපි මග්ගා චතූසු දිසාසු ගච්ඡන්ති, මජ්ඣෙ එකං ක්‍රෙත්වා අපරං ක්‍රෙත්තුං න වට්ටති, එකාබද්ධනිමිත්තං හෙතං. කොණං නිබ්බිජ්ඣිත්වා ගතං පන පරභාගෙ ක්‍රෙත්තුං වට්ටති. විහාරමජ්ඣෙන නිබ්බිජ්ඣිත්වා ගතමග්ගා පන න ක්‍රෙත්තබ්බා. ඛිත්තිපොතු නිමිත්තස්ස උපරි විහාරො හොති. සචෙ සකටමග්ගස්ස අන්තිමචක්කමග්ගං නිමිත්තං කරොන්ති, මග්ගා බහිසීමාය හොති, සචෙ බාහිරචක්කමග්ගං නිමිත්තං කරොන්ති, බාහිරචක්කමග්ගා බහිසීමාය හොති, සෙසං අන්තොසීමං භජති. මග්ගං ක්‍රෙත්තුන්තෙන 'මග්ගො, පන්ථො, පථො, පජ්ජො'ති ආදිසු යෙන කෙනචි නාමෙන ක්‍රෙත්තුං වට්ටති. පරිඛාසණ්ඨානෙන විහාරං පරික්ඛිපිත්වා ගතමග්ගා එකපථ ක්‍රෙත්තබ්බා අඤ්ඤථා ක්‍රෙත්තුං න වට්ටති.

වම්මිකනිමිත්තෙ: හෙට්ඨිමපරිච්ඡෙදෙන තං දිවසං ජාතො අඪඩගුලුබෙබධො ගොවිසාණපමාණොපි වම්මිකො වට්ටති. තතො ඔරං න වට්ටති. පරං හිමවන්තපබ්බතසදිසොපි වට්ටති. විහාරං පරික්ඛිපිත්වා ඨිතං පන එකාබද්ධං එකපථ ක්‍රෙත්තබ්බා අඤ්ඤථා ක්‍රෙත්තුං න වට්ටති.

නදීනිමිත්තෙ: යස්සා ධම්මිකානං රාජූනං කාලෙ අඪඩමාසං අනුදසාහං අනුප්පවත්තනත්ති එවං දෙවෙ වස්සන්තෙ වලාහකෙසු විගතමත්තෙසු සොතං පච්ඡිජ්ජති, අයං නදීසංඛං න ගච්ඡති. යස්සා පන ථිරසෙසු වුත්තිකාලෙසු වස්සානස්ස වාතුමාසෙ සොතං න පච්ඡිජ්ජති, යත්ථ තත්ථෙන වා අතිත්ථෙන වා සික්ඛාකරණීයෙ ආගතදකඛණෙන තිමණ්ඩලං පටිච්ඡාදෙත්වා, අන්තොරවස්සකං අනුක්කමිත්වා උත්තරන්තියා භික්ඛුනියා එකඞ්ගුලවඞ්ගුලමත්තම්පි අන්තරවාසකො තෙමීයති, අයං නදී සීමං බන්ධන්තානං නිමිත්තං හොති. භික්ඛුනියා නදිපාරං ගමනෙපි උපොසථාදිසංඝකම්මකරණෙපි නදීපාරසීමාය මම්මන්තනෙපි අයමෙව නදී. යා පන මග්ගො විය සකටච්ඡරසණ්ඨානෙන වා පරිඛාසණ්ඨානෙන වා විහාරං පරික්ඛිපිත්වා ගතා, තං එකපථ ක්‍රෙත්තබ්බා අඤ්ඤථා ක්‍රෙත්තුං න වට්ටති. විහාරස්ස චතූසු දිසාසු අඤ්ඤමඤ්ඤං නිබ්බිජ්ඣිත්වා ගතෙ නදිචතුක්කෙපි එසෙව නයො. අසම්භින්නනදියො පන චතූසුපි

කිත්තෙතුං වට්ටති. සචෙ වතිං කරොන්තා විය රුක්ඛපාදෙ නිඛණිත්වා වල්ලිපලාලාදීහි නදීසොතං රුන්ධන්ති, උදකං අජ්ඣොත්ථරිත්වා ආවරණං පවත්තතියෙව, නිමිත්තං කාතුං වට්ටති. යථා පන උදකං නපපවත්තති, එවං සෙතුමහි කතෙ අපපවත්තමානා නදී නිමිත්තං කාතුං න වට්ටති. පවත්තනට්ඨානෙ නදීනිමිත්තං, අපපවත්තනට්ඨානෙ උදකනිමිත්තං කාතුං වට්ටති. යා පන දුබ්බුට්ඨිකාලෙ වා ගිම්හෙ වා නිරුදකභාවෙන නපපවත්තති, සා වට්ටති. මහානදිතො උදකමාහිඤ්ච නීහරන්ති, සා කුන්නාදීසදිසා හුත්වා තීණි සස්සානි සම්පාදෙන්තී නිච්චං පවත්තති, කිඤ්චාපි පවත්තති, නිමිත්තං කාතුං න වට්ටති. යා පන මූලෙ මහානදිතො නීහතාපි කාලන්තරෙන තෙනෙව නිහතමග්ගෙන නදිං භින්දිත්වා සයං ව ගච්ඡති, ගච්ඡන්තී පරතො සුංසුමාරාදිසමාකිණ්ණා නාවාහි සඤ්චරිතබ්බා නදී හොති, තං නිමිත්තං කාතුං වට්ටති.

උදකනිමිත්තෙනපි: නිරුදකට්ඨානෙ නාවාය වා වාරිආදීසු වා උදකං පූරෙත්වා උදකං නිමිත්තං කිත්තෙතුං න වට්ටති. භූමිගතමෙව වට්ටති. තඤ්ච ඛො අපපවත්තනඋදකං ආවාටපොක්ඛරණීතළාකජාතස්සරලොණිසමුද්දාදිසු ඨිතං; අඨිතං. පන ඔඝනදීඋදකාවාහඝාමාතිකාදිසු උදකං න වට්ටති. අට්ඨකථායං:- ගම්භීරෙසු ආවාටාදිසු උක්ඛිපිමං උදකං නිමිත්තං න කාතබ්බන්ති වුත්තං, තං දුවුත්තං. අත්තනො මතිමත්තමෙව. ඨිතං පන අන්තමසො සූකරඛතායපි ගාමදාරකානං කීළනවාපියම්පි තං ඛණඤ්ඤෙව පථවියං ආවාටං කත්වා කුවෙහි ආහරිත්වා පූරිතඋදකම්පි සචෙ යාව කම්මවාචා පරියොසානං නිඨාති, අපපං වා හොතු බහුං වා වට්ටති. තස්මිං පන ඨානෙ නිමිත්තසඤ්ඤං කරණත්ථං පාසාණවාලුකාපංසුආදිරාසි වා පාසාණකත්ථම්භො වා කාතබ්බො, තං කාතුඤ්ච කාරෙතුඤ්ච භික්ඛුස්ස වට්ටති, ලාභසීමායං පන න වට්ටති. සමානසංවාසකසීමා කඤ්ච පීළං න කරොති, සොවලං භික්ඛූනං විනයකම්මමෙව සාධෙති, තස්මා එත්ථ වට්ටති. ඉමෙහි ච අඨහි නිමිත්තෙහි අසම්භින්නෙහිපි අඤ්ඤමඤ්ඤසම්භින්නෙහිපි සීමාසම්මන්නිතුං වට්ටතියෙව. සා එවං සම්මන්නිත්වා බජ්ඣමානා එකෙන ලිඟි වා නිමිත්තෙන අබ්බා හොති, තීණි පන ආදිං කත්වා වුත්තප්පකාරානං නිමිත්තානං සතෙනාපි බබ්බා හොති, සා තීහි සිංඝාටකසණ්ඨානා හොති, චතූහි චතුරස්සා වා සිංඝාටකඅඩ්ඪචන්දඛාදීඝසණ්ඨානා වා, තතො අධිකෙහි නානාසණ්ඨානා. එවං වුත්තනයෙන නිමිත්තානි කිත්තෙත්වා සම්මතා නිමිත්තසම්පත්තියුත්තාති වෙදිතබ්බා.

පරිසසම්පත්ති යුත්තා නාම:-සබ්බන්තිමේන පරිච්ඡේදේන චතූහි භික්ඛූහි සන්නිපතිත්වා යාවතිකා තස්මිං ගාමඤ්ඤේත්තේ බද්ධසීමං වා නදීසමුද්දජාතස්සරේ වා අනොක්කමිත්වා ඨිතා භික්ඛූ තේ සබ්බේ හත්ථපාසේ වා කත්වා ඡන්දං වා ආහරිත්වා සම්මතා.

කම්මවාචාසම්පත්ති යුත්තා නාම:-"සුණාතු මේ භන්තේ සඞ්ඝෝ, යාවතා සමන්තා නිමිත්තා කිත්තිතා, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝෝ එතේහි නිමිත්තේහි සීමං සම්මන්නේය්‍ය සමානසංවාසං එකූපොසථං. එසා ඤත්ති. සුණාතු මේ භන්තේ සඞ්ඝෝ යාවතා සමන්තා නිමිත්තා කිත්තිතා, සඞ්ඝෝ එතේහි නිමිත්තේහි සීමං සම්මන්නති. සමානසංවාසං එකූපොසථං, යස්සායස්මතෝ ඛමති, එතේහි නිමිත්තේහි සීමාය සම්මුති සමානසංවාසාය එකූපොසථාය, සෝ තුණ්හස්ස, යස්ස නක්ඛමති සෝ භාසෙය්‍ය. සම්මතා සා සීමා සඞ්ඝේන එතේහි නිමිත්තේහි සමානසංවාසා එකූපොසථා ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී එවමේතං ධාරයාමී"ති එවං වුත්තායඵ පරිසුද්ධාය ඤත්තිදුතියකම්මවාචාය සම්මතා, කම්මවාචා පරියොසානේ නිමිත්තානං අන්තෝ සීමා හොති, නිමිත්තානි සීමතෝ බහි හොන්ති.

එවං බද්ධාය ච සීමාය තිච්චරේන විප්පවාසසුඛත්ථං දළ්හිකම්මං කාතුකාමේන අවිප්පවාසසම්මුති කාතබ්බා, සා පන එවං කාතබ්බා:-'සුණාතු මේ භන්තේ සංඝෝ යා සා සඞ්ඝේන සීමා සම්මතා සමානසංවාසා එකූපොසථා, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝෝ තං සීමං තිච්චරේන අවිප්පවාසං සම්මන්නෙය්‍ය ඨපෙත්වා ගාමඤ්ච ගාමූපචාරඤ්ච, එසා ඤත්ති. සුණාතු මේ භන්තේ සඞ්ඝෝ, යා සා සඞ්ඝේන සීමා සම්මතා සමානසංවාසා එකූපොසථා, සඞ්ඝෝ තං සීමං තිච්චරේන අවිප්පවාසං සම්මන්නති, ඨපෙත්වා ගාමඤ්ච ගාමූපචාරඤ්ච, යස්සායස්මතෝ ඛමති, එතිස්සා සීමාය තිච්චරේන අවිප්පවාසාය සම්මුති ඨපෙත්වා ගාමඤ්ච ගාමූපචාරඤ්ච, සෝ තුණ්හස්ස, යස්ස නක්ඛමති, සෝ භාසෙය්‍ය. සම්මතා සා සීමා සඞ්ඝේන තිච්චරේන අවිප්පවාසා ඨපෙත්වා ගාමඤ්ච ගාමූපචාරඤ්ච ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී එවමේතං ධාරයාමී"ති.

එත්ථ ච නිගමනගරාදීනම්පි ගාමේනෙව සඞ්ගහෝ වෙදිතබ්බෝ. ගාමූපචාරෝති පරික්ඛිත්තස්ස පරික්ඛේපෝ, අපරික්ඛිත්තස්ස පරිඝාතපොක්ඛරණී. ඉමේසු පන ගාමගාමූපචාරේසු අධිට්ඨිත තේචීවරිකෝ භික්ඛු පරිහාරං න ලභති, අයං හි අවිප්පවාසසීමා ඨපෙත්වා ගාමඤ්ච ගාමූපචාරඤ්චාති වුත්තත්තා ගාමඤ්ච ගාමූපචාරඤ්ච න ඔත්ථරති, සමාන සංවාසඛණ්ඩසීමාව ඔත්ථරති, සමානසංවා

සඞ්කසීමා වෙත්ථ අත්තනෝ ධම්මතාය ගච්ඡති, අවිප්පවාසසීමා පන යත්ථ සම්මතසංවාසක සීමා තත්ථෙව ගච්ඡති, න හි තස්සා විසුං නිමිත්තකිත්තනං අත්ථි, තත්ථ සචෙ අවිප්පවාස සම්මුති කාලෙ ගාමෝ අත්ථි, තං සා න ඔත්ථරති, සචෙ පන සම්මතාය සීමාය පච්ඡා ගාමෝ නිවිස්සති, සොපි සීමාසඞ්ඛං යෙව ගච්ඡති, යථාච පච්ඡා නිවිට්ඨෝ එවං පඨමනිවිට්ඨස්ස පච්ඡා වඩ්ඪිතපදෙසොපි සීමා සංඛමෙව ගච්ඡති, සචෙපි සීමා සම්මුතිකාලෙ ගෙහානි කතානි, "පවිසිස්සාමා"ති ආලයොපි අත්ථි, මනුස්සා පන අපච්චා, පොරාණකගාමං හිත්වා සගෙහමෙව ඡඩ්ඩෙත්වා අඤ්ඤත්ථ ගතා, අගාමොයෙව එස, සීමා ඔත්ථරති. සචෙ පන එකම්පි කුලං පච්ඡා වා ආගතං වා අත්ථි, ගාමොයෙව, සීමා න ඔත්ථරති. අයමෙත්ථ සංඛෙපො.

අයං පන විත්ථාරොඃ-සීමං බන්ධිතුකාමෙහි සාමන්තාවිහාරෙසු භික්ඛු තස්ස තස්ස විහාරස්ස සීමාපරිච්ඡෙදං පුච්ඡිත්වා, බද්ධසීම විහාරානං සීමාය සීමන්තරිකං අබද්ධසීමවිහාරානං සීමාය උපචාරං ඨපෙත්වා දිසාචාරිකභික්ඛූනං නිස්සඤ්චාර සමයෙ සචෙ එකස්මිං ගාමකෙඛත්තෙ සීමං බන්ධිතුකාමා, යෙ තත්ථ බද්ධසීම විහාරා තෙසු භික්ඛූනං "මයං අජ්ජ සීමං බන්ධිස්සාම, තුම්හෙ සක සකසීමා පරිච්ඡෙදතො මා නික්කමිත්ථා"ති පෙසෙතබ්බං. යෙ අබද්ධසීමවිහාරා තෙසු භික්ඛූ එකජ්ඣං සන්නිපාතෙතබ්බා. ඡන්ද රහානං ඡන්දෙ ආහරාපෙතබ්බා. "සචෙ අඤ්ඤම්පි ගාමකෙඛත්තානි අත්ථි නා කාතුකාමා තෙසු ගාමෙසු යෙ භික්ඛූ වසන්ති, තෙහිපි ආගන්තබ්බං, අනාගච්ඡන්තානං ඡන්දෙ ආහරිතබ්බ"න්ති මහාසුමත්ථෙරො ආහ. මහාපදුමත්ථෙරො පන-'නානාගාමකෙඛත්තානි නාම පාටෙක්කං බද්ධසීමාසදිසානි, න තතො ඡන්දපාරිසුද්ධි ආගච්ඡති, අඤ්ඤා නිමිත්තගතෙහි පන භික්ඛූහි ආගන්තබ්බන්ති වත්වා පුන ආහ:- සමානසංවාසකසීමාසම්මන්නනකාලෙ ආගම නම්පි අනාගමනම්පි වට්ටති, අවිප්පවාසසීමාසම්මන්නනකාලෙ පන අඤ්ඤානිමිත්තගතෙහි ආගන්තබ්බං. අනාගච්ඡන්තානං ඡන්දෙ ආහරිතබ්බා"ති. එවං සන්නිපතිතෙසු පන භික්ඛූසු ඡන්ද රහානං ඡන්දෙ ආහටෙ තෙසු තෙසු මඤ්ඤසු නදීතිත්ථගාමවාරාදි සු ච ආගන්තුකභික්ඛූනං සීඝසීඝං ඔත්ථාසානයනත්ථඤ්ච බහි සීමතරණත්ථඤ්ච ආරාමෙ වෙව ඨමණ්ඩපෙ වා එකස්මිං දෙසෙ වා එකජ්ඣං හෙරි සඤ්ඤං වා සංඛසඤ්ඤං වා කත්වා නිමිත්තකිත්තනානන්තරං වුත්තනයෙන:-"සුණාතු මෙ භන්තෙ සංඝෙ"ති ආදිනාය කම්මවාචාය සීමා බන්ධිතබ්බා. කම්මවාචා පරියොසානෙයෙව නිමිත්තානි බහි කත්වා ඡඩ්ඩා පඨවිඤ්ඣාරකඋදකපරියන්තං කත්වා සීමා ගතා හොති.

ඉමං පන සමානසංවාසකසීමං සම්මන්නන්තෙනාහි පබ්බජූපසම්පදාදීනං සඞ්ඝකම්මානං සුඛකරණත්ථං පඨමං ඛණ්ඩසීමා බන්ධිතබ්බා. තං පන බන්ධන්තෙනාහි වත්තං ජානිතබ්බං. සචෙ හි බොධිවෙති යඝත්තාදීනි සබ්බවත්ථූනි පතිට්ඨාපෙත්වා කතවිහාරෙ බන්ධන්ති, විහාරමජ්ඣෙ බහූනඤ්ච සමොසරණට්ඨානෙ අබන්ධිත්වා විහාරපච්චන්තෙ විවිත්තොකාසෙ බන්ධිතබ්බා. අකතවිහාරෙ බන්ධන්තෙනාහි බොධිවෙතියාදීනං සබ්බවත්ථූනං ඨානං සල්ලක්ඛෙත්වා යථාපතිරූපෙසු වත්ථූසු විහාරපච්චන්තෙ විවිත්තොකාසෙ හොති, එවං බන්ධිතබ්බා.

සා හෙට්ඨිමපරිච්ඡෙදෙන සචෙ එකවිසතිභික්ඛූ ගණ්හාති, වට්ටති. තතො ඔරං න වට්ටති. පරං භික්ඛුසහස්සං ගණ්හන්තීපි වට්ටති. තං බන්ධන්තෙනාහි සීමා මාලකස්ස සමන්තා නිමිත්තූපගා පාසාණා ඨපෙතබ්බා. න ඛණ්ඩසීමාය ඨිතෙහි මහාසීමා බන්ධිතබ්බා, න මහාසීමාය ඨිතෙහි ඛණ්ඩසීමා. ඛණ්ඩසීමායමෙව පන ඨත්වා ඛණ්ඩසීමා බන්ධිතබ්බා.

තත්‍රායං බන්ධනාවිධි:-සමන්තා 'එසො පාසාණො නිමිත්ත'න්ති, එවං නිමිත්තානි කිත්තෙත්වා කම්මවාචාය සීමා සම්මන්නිතබ්බා. අථ තස්සා එව දළහිකම්මත්ථං අවිප්පවාසකම්මවාචා කාතබ්බා. එවං හි 'සීමං සමූහනිස්සාමා'ති ආගතා සමූහනිතුං න සක්ඛිස්සන්ති. සීමං සම්මන්නිත්වා බහි සීමන්තරිකපාසාණා ඨපෙතබ්බා. සීමන්තරිකා පච්ඡිමකොටියා එකරත්තනපපමාණා වට්ටති. "විදත්ථිපමාණාපි වට්ටතී"ති **කුරුන්දියං**. 'චතුරඞ්ගුලප්පමාණාපි වට්ටතී"ති **මහාපච්චරියං** වුත්තං. සචෙ පන විහාරො මහා හොති, වෙපි තිස්සොපි තදුත්තරිපි ඛණ්ඩසීමායො බන්ධිතබ්බා, එවං ඛණ්ඩසීමං සම්මන්නිත්වා මහාසීමාය සම්මුඛිකාලෙ ඛණ්ඩසීමතො නික්ඛමිත්වා මහාසීමාය ඨත්වා සමන්තා අනුපරියන්තෙනාහි සීමන්තරිකපාසාණා කිත්තෙතබ්බා, තතො අවසෙසනිමිත්තානි කිත්තෙත්වා හත්ථපාසං අවිජහන්තෙනාහි කම්මවාචාය සමානසංවාසකසීමං සම්මන්නිත්වා තස්සා දළහිකම්මත්ථං අවිප්පවාසකම්මවාචාපි කාතබ්බා, එවං හි 'සීමං සමූහනිස්සාමා'ති ආගතා සමූහනිතුං න සක්ඛිස්සන්ති, සචෙ පන ඛණ්ඩසීමාය නිමිත්තානි කිත්තෙත්වා තතො සීමන්තරිකාය නිමිත්තානි කිත්තෙත්වා මහාසීමාය නිමිත්තානි කිත්තෙන්ති, එවං තීසු ඨානෙසු නිමිත්තානි කිත්තෙත්වා යං සීමං ඉච්ඡන්ති, තං පඨමං බන්ධිතුං වට්ටති. එවං සන්තෙපි යථාවුත්තනයෙන ඛණ්ඩසීමතො පට්ඨාය බන්ධිතබ්බා, එවං බන්ධාසු පන සීමාසු ඛණ්ඩසීමාය ඨිතා භික්ඛු මහාසීමාය කම්මං කරොන්තානං න කොපෙන්ති, මහාසීමාය වා ඨිතා ඛණ්ඩසීමාය කරොන්තානං. සීමන්තරිකාය පන

සීතා උභින්නම්පි න කොපෙනති, ගාමකෙඛත්තෙ ඨත්වා කම්මං කරොන්තානං පන සීමන්තරිකාය සීතා කොපෙනති, සීමන්තරිකා හි ගාමකෙඛත්තං භජති.

සීමා නාමෙසා න කෙවලං පඨවිතලෙයෙව බඩා-බඩා නාම හොති, අථ ඛො පිණ්ඩපාසාණෙපි කුටිගෙණෙපි ලෙණෙපි පාසාදෙපි පබ්බතමත්ථකෙපි බඩා බඩායෙව හොති. තස්මා පිණ්ඩපාසාණෙ බඩ්ඩෙනහි පාසාණපිණ්ඩියං රාජිං වා කොටෙත්වා උදුක්ඛලං වා ඛණිත්වා නිමිත්තං න කාතබ්බං, නිමිත්තූපගපාසාණෙ ඨපෙත්වා නිමිත්තානි කිත්තෙතබ්බානි. සම්මවාවා පරියොසානෙ සීමා පඨවි සඞ්ඛාරක උදකපරියන්තං ඝත්වා ඔතරති.

නිමිත්තපාසාණා යථාඨානෙ න තිට්ඨන්ති, තසමා සමන්තතො රාජිවා උට්ඨාපෙතබ්බා, චතූසු වා කොණෙසු පාසාණා විජ්ඣිතබ්බා, "අයං සීමාපරිච්ඡෙදෙ"ති වත්වා අක්ඛරානි වා ඡින්දිතබ්බානි. කෙචි උසුය්‍යකා 'සීමං ඛණාපෙස්සාමා'ති අගඤ්ඤං දෙන්ති, පාසාණා වා ඛණන්ති, න සීමා.

කුටිගෙහෙපි භික්ඛූනං අකිත්තෙතබ්බා එකවීසතියා භික්ඛූනං ඔකාසට්ඨානං අන්තො කරිත්වා පාසාණනිමිත්තානි ඨපෙත්වා සීමා සම්මන්නිතබ්බා. අන්තො කුඩ්ඩමෙව සීමා හොති, සචෙ අන්තො කුඩ්ඩෙ එකවීසතියා භික්ඛූනං ඔකාසො නත්ථි, පමුඛෙ නිමිත්තපාසාණෙ ඨපෙත්වා සම්මන්නිතබ්බා, සචෙ එවම්පි න පපඵොති, බහි නීමෙඛාදකපතනට්ඨානෙපි නිමිත්තානි ඨපෙත්වා සම්මන්නිතබ්බා. එවං සම්මතාය පන සබ්බං කුටිගෙහං සීමට්ඨමෙව හොති.

චතුභිත්තිලෙණෙපි කුඩ්ඩං අකිත්තෙත්වා පාසාණාව කිත්තෙතබ්බා, අන්තො ඔකාසෙ අසති පමුඛෙපි නිමිත්තානි ඨපෙතබ්බානි, එවං ලෙණස්ස අන්තොව බහි ච සීමා හොති.

උපරිපාසාදෙපි භිත්තිං අකිත්තෙත්වා අන්තො පාසාණෙ ඨපෙත්වා සීමා සම්මන්නිතබ්බා. සචෙ න පපඵොති, පමුඛෙපි පාසාණෙ ඨපෙත්වා සම්මන්නිතබ්බා, එවං සම්මතා උපරිපාසාදෙයෙව හොති, භෙඩ්ඩා න ඔතරති. සචෙ පන බහූසු ථම්භෙසු තුලානං උපරි කත පාසාදස්ස භෙට්ඨිමතලෙ කුඩ්ඩා යථානිමිත්තානං අන්තො හොති එවං උට්ඨහිත්වා තුලාරුක්ඛෙහි එකසම්බන්ධො සීතො, භෙඩ්ඩාපි ඔතරති. එකත්ථම්භපාසාදස්ස පන උපරිතලෙ බඩ්ඩසීමා සචෙ ථම්භමත්ථකෙ එකවීසතියා භික්ඛූනං ඔකාසො හොති. භෙඩ්ඩා ඔතරති; සචෙ පාසාදභිත්තිතො නිග්ගතෙසු නියූහකාදීසු පාසාණෙ ඨපෙත්වා සීමං බන්ධති, පාසාදභිත්ති අන්තොසීමාය හොති, භෙඩ්ඩා පනස්ස ඔතරණාකොතරණං වුත්තනයෙනෙව වෙදිතබ්බං.

හෙට්ඨාපාසාදෙ කිත්තෙතුන්නෙතඟිපි හිතානි ච රුක්ඛත්ථම්භා ච න කිත්තෙත්තබ්බා, හිතානිලඥෙ පන පාසාණත්ථම්භෙහි කිත්තෙතුං වට්ටති, එවං කිත්තිතා සීමා හෙට්ඨාපාසාදස්ස පරියන්තථම්භානං අන්තොයෙව හොති. සචෙ පන හෙට්ඨාපාසාදස්ස කුඩ්ඩා උපරිම තලෙන සම්බන්ධා හොති. උපරිපාසාදම්පි අභිරුහති; සචෙ පාසා දස්ස බහි නිම්මොදකපත්තාදීනෙ නිමිත්තානි කරොන්ති, සබ්බා පාසාදෙ සීමට්ඨා හොති.

පබ්බතමත්ථකෙ ථලං හොති එකවීසතියා භික්ඛූනං ඔකාසා රහං, තත්ථ පිණ්ඩපාසාණෙ විය සීමං බන්ධන්ති, හෙට්ඨාපබ්බතෙපි තෙ නෙව පරිච්ඡෙදෙන සීමා ඔතරති. තාලමූලකපබ්බතෙපි උපරිසී මා බන්ධා හෙට්ඨා ඔතරතෙව. යො පන විතානසණ්ඨානො හොති, උපරි එකවීසතියා භික්ඛූනං ඔකාසො අත්ථි, හෙට්ඨා නත්ථි, තස්සු පරි බන්ධා සීමා හෙට්ඨා න ඔතරති. එවං මුදිඞ්ගසණ්ඨානො වා හොතු පණවසණ්ඨානො වා, යස්ස හෙට්ඨා වා මඤ්චෙ වා සීමපපමාණං නත්ථි, තස්ස උපරිබන්ධා සීමා හෙට්ඨා න ඔතරති. යස්ස පන වෙකූටා නි ආසන්නෙ ඨිතානි එකස්සපි උපරි සීමපපමාණං නපපහොති, තස්ස කූටන්තරං විනිච්ඡා වා පූරෙත්වා වා එකාබන්ධං කත්වා උපරි සීමා සම්මන්නිතබ්බා. එකො සපපඵණසදිසො පබ්බතො, තස්ස උපරි සීමපපමාණස්ස අත්ථිතාය සීමං බන්ධන්ති, තස්ස වෙ හෙට්ඨා ආකාසඋබ්භාරං හොති; සීමා න ඔතරති; සචෙ පනස්ස වෙමජ්ඣෙ සීමපපමාණෙ සුසිරපාසාණෙ හොති, ඔතරති; සො ව පාසාණෙ සීමට්ඨොයෙව හොති. අථාපිස්ස හෙට්ඨා ලෙණස්ස කුඩ්ඩා අග්ග කොටිං ආහච්ච තිට්ඨති, ඔතරති, හෙට්ඨා ව උපරි ව සීමායෙව හො ති. සචෙ පන හෙට්ඨා උපරිමස්ස සීමාපරිච්ඡෙදස්ස පරතො අ න්තොලෙණං හොති, බහි සීමා න ඔතරති, අථාපි උපරිමස්ස සීමා පරිච්ඡෙදස්ස ඔරතො බහිලෙණං හොති; අන්තොසීමා න ඔතරති. අථාපි උපරිමසීමා පරිච්ඡෙදෙ බුද්ධකොා, හෙට්ඨා ලෙණං මහන්තං සීමාපරිච්ඡෙදමතික්කමිත්වා ඨිතං, සීමා උපරියෙව හොති, හෙට්ඨා න ඔතරති. යදි පන ලෙණං බුද්ධකං සබ්බපච්ඡිමසීමාපරිමාණං උපරිසීමා මහති, තං අජ්ඣොත්ථරිත්වා ඨිතා සීමා ඔතරති අථ ලෙ ණං අතිබුද්ධකං සීමපපමාණං න හොති, සීමා උපරියෙව හොති, හෙට්ඨා න ඔතරති; සචෙ තතො උපඩ්ඩං භිජ්ජිත්වා පතති, සීමප්ප මාණං වෙපි හොති, බහිපතිතං අසීමා, අපතිතං පන යදි සීමප මාණං සීමා හොතියෙව.

ඛණ්ඩසීමා ච නිවත්ථුකා හොති, තං පූරෙත්වා උවවත්ථුං කරොන්ති, සීමායෙව. සීමාය ගෙහං කරොන්ති, සීමට්ඨකමෙව

හොති; සීමාය පොක්ඛරණිං ඛණන්ති, සීමායෙව. ඕසො සීමාමණ්ඩලං ඔත්ථරිත්වා ගච්ඡති, සීමාමාලකෙ අට්ඨං බන්ධිත්වා කම්මං කාතුං වට්ටති. සීමාය භෙදා උම්මග්ගනදී හොති, ඉඞ්ගා භික්ඛු තත්ථ නිසිදති, සචෙ සා නදී පඨමං ගතා, සීමා පච්ඡා බද්ධා කම්මං න කොපෙති, අථ පඨමං සීමා බද්ධා, පච්ඡා නදී ගතා කම්මං කොපෙති, භෙදා පඨවිතලෙ ඨිතො පන කොපෙතියෙව.

සීමාමාලකෙ වවරුක්ඛො හොති, තස්ස සාඛා වා තතො නිග්ගතපාරොහො වා මහාසීමාය පඨවිතලං වා තත්ථ ජාතරුක්ඛාදී නි වා ආහච්ච තිට්ඨන්ති, මහාසීමං සොධෙත්වා වා කම්මං කාතබ්බං තෙ වා සාඛා පාරොහා ඡින්දිත්වා ඛණ්ඩෙත්වා කාතබ්බා; අන්තොආහච්ච ඨිතසාඛාදිසු ආරුළ්හෙහික්ඛූ හත්ථපාසං ආනෙතබ්බා. එවං මහාසීමාය ජාතරුක්ඛස්ස සාඛා වා පාරොහො වා වුත්තනයෙනෙව සීමාමාලකෙ පතිට්ඨාති, වුත්තනයෙනෙව සීමං සොධෙත්වා කම්මං කාතබ්බං. තෙ වා සාඛා පාරොහා ඡින්දිත්වා ඛණ්ඩෙත්වා කාතබ්බා; සචෙ මාලකෙ කම්මෙ කසිරමානෙ කොචි භික්ඛු මාලකස්ස අන්තො පවිසිත්වා වෙහාසං ඨිතසාඛාය නිසීදති, පාදා වාසස්ස භූමිගතා හොන්ති, නිවාසනපාරුපනං වා භූමිං ඵුසති, කම්මං කාතුං න වට්ටති, පාදෙ පන නිවාසනපාරුපනඤ්ච උක්ඛිපාපෙත්වා කාතුං වට්ටති. ඉදඤ්ච ලක්ඛණං පුරිමනයෙපි වෙදිතබ්බං. අයම්පන විසෙසො:-තත්ර උක්ඛිපාපෙත්වා කාතුං න වට්ටති, හත්ථපාසමෙව ආනෙතබ්බා. සචෙ අන්තො සීමතො පබ්බතො අබහුග්ගච්ඡති, තත්ර ඨො භික්ඛු හත්ථපාසං ආනෙතබ්බා. ඉඞ්ගා අන්තො පබ්බතං පවිට්ඨෙපි එසෙව නයො.

බජ්ඣමානා එව හි සීමා පමාණරහිතං පදෙසං න ඔතරති, බද්ධාය සීමාය ජාතං යං කිඤ්චි යත්ථ කත්ථචි එකසම්බන්ධෙන ගතං සීමාසඞ්ඛමෙව ගච්ඡතීති. තියොජනපරමං පන සීමං සම්මන්නන්තෙන මජ්ඣෙ ඨත්වා යථා චතූසුපි දිසාසු දියඩ්ඩදියඩ්ඩං යොජනං හොති, එවං සම්මන්නිතබ්බා. සචෙ පන මජ්ඣෙ ඨත්වා එකෙකදිසතො තියොජනං කරොන්ති, ඡයොජනා හොතීති න වට්ටති චතුරස්සං වා තිකොණං වා සම්මන්නන්තෙන යථා කොණතො කොණං තියොජනං හොති, එවං සම්මන්නිතබ්බා. සචෙඛි යෙන කෙනචි පරියන්තෙන කෙසඤ්චමත්තම්පි තියොජනං අතික්කාමෙති, ආපත්තිඤ්ච ආපජ්ජති, සීමාව අසීමා හොති.

න ච භික්ඛවෙ නදිපාරසීමා සම්මන්නිතබ්බා, යො සම්මන්නෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති වචනතො නදීපාරසීමා න සම්මන්නිතබ්බා. යත්‍ර පන ධුවන්හාවා වා ධුවසෙතු වා අභිඤ්ඤාතපුබ්බෙයෙවෙ ඡි, එවරූපං නදීපාරසීමං සම්මන්නිතුං වට්ටති. "අනුජානාමි

භික්ඛවෙ, යඤ්ඤස්ස ධුවනාවා වා ධුවසෙතු වා එවරූපං නදිං පාරසීමං සම්මන්නිතුන්නි හි වුත්තං. සචෙ ධුවනාවා වා ධුවසෙතු වා අභිරුහිතුකාමෙ නත්ථි, ඊසකං උඩ්ඩං අභිරුහිත්වා අධො වා ඔරොහිත්වා අත්ථි, එවම්පි වට්ටති. කරවික්කභාණිස්සත්ථෙරො පන ගාවුත මත්තබහන්තරෙපි වට්ටතීති ආහ. ඉමස්මිඤ්ච පන නදීපාරසීමං සම්මන්නන්තෙන එකස්මිං තීරෙ ඨත්වා උපරිසොතෙ නදීතීරෙ නිමිත්තං කිත්තෙතබ්බා තතො පට්ඨාය අත්තනාතං පරික්ඛිපන්තෙන යත්තකං පරිවෙජ්දං ඉච්ඡති, තස්ස පරියොසානෙ අධොසොතෙපි නදීතීරෙ නිමිත්තං කිත්තෙතබ්බා පරතීරෙ සම්මුඛට්ඨානෙ නදීතීරෙ නිමිත්තං කිත්තෙතබ්බං. තතො පට්ඨාය යත්තකං පරිවෙජ්දං ඉච්ඡති, තස්ස වසෙන යාව උපරිසොතෙ පඨමං කිත්තිතනිමිත්තස්ස සම්මුඛා නදීතීරෙ නිමිත්තං තාව කිත්තෙතබ්බා පච්චාහරිත්වා පඨමකිත්තිතනිමිත්තෙන සඞ්ඛා සවෙතබ්බං. අථ සබ්බනිමිත්තාහං අන්තො ඨිතෙ භික්ඛූ හත්ථපාසගතෙ කත්වා කම්මං වාචාය සීමා සම්මන්නිතබ්බා. නදියා ඨිතා අනාගතාපි කම්මං න කොපෙන්ති. සම්මුතිපරියොසානෙ ඨපෙත්වා නදීනිමිත්තානං අන්තො පරතීරෙ ච ඔරිමතීරෙ ච එකසීමා හොති. නදී පන බද්ධසීමා සංඛං න ගච්ඡති, විසුං නදීසීමා එව සා සා.

සචෙ අන්තොනදියං දීපකො හොති, තං අන්තොසීමාය කාතුකාමෙන පුරිමනයෙනෙව අත්තනා ඨිතතීරෙ නිමිත්තානි කිත්තෙත්වා දීපකස්ස ඔරිමන්තෙ ච පාරිමන්තෙ ච නිමිත්තං කිත්තෙතබ්බං. අථ පරතීරෙ නදියා ඔරිමතීරෙ නිමිත්තස්ස සම්මුඛට්ඨානෙ නිමිත්තං කිත්තෙත්වා තතො පට්ඨාය පුරිමනයෙනෙව උපරිමසොතෙ පඨමකිත්තිතනිමිත්තස්ස සම්මුඛා නිමිත්තං තාව කිත්තෙතබ්බං. අථ දීපකස්ස පාරිමන්තෙ ච ඔරිමන්තෙ ච නිමිත්තං කිත්තෙත්වා පච්චාහරිත්වා පඨමකිත්තිතනිමිත්තෙන සඞ්ඛා සවෙතබ්බං. අථ විසු තීරෙසු දීපකෙසු ච භික්ඛූ සබ්බෙ හත්ථපාසගතෙ කත්වා කම්මවාචාය සීමා සම්මන්නිතබ්බා. නදියං ඨිතා අනාගච්ඡන්තාපි කම්මං න කොපෙන්ති. සම්මුතිපරියොසානෙ ඨපෙත්වා නදී නිමිත්තානං අන්තො තීරචතුක්කඤ්ච දීපකො ච එකසීමා හොති. නදී පන නදීසීමායෙව. සචෙ පන දීපකො විහාරසීමාපරිවෙජ්දතො උඩ්ඩං වා අධො වා අධිකතරො හොති, අථ විහාරසීමා පරිවෙජ්දනිමිත්තස්ස උජුකමෙව සම්මුඛිතුන්ත දීපකස්ස ඔරිමන්තෙන නිමිත්තං කිත්තෙත්වා තතො පට්ඨාය දීපකසිඛරං පරික්ඛිපන්තෙන පුන දීපකස්ස ඔරිමන්තෙ නිමිත්තස්ස සම්මුඛෙ පාරිමන්තෙන නිමිත්තං කිත්තෙතබ්බං. තතො පරං පුරිමනයෙනෙව පරතීරෙ සම්මුඛනිමිත්තවාදං කත්වා පරතීරෙ නිමිත්තානි ච දීප

කස්ස පාරිමන්තඔරිමන්තෙන නිමිත්තානි ච කිත්තෙත්වා පඨමං කිත්තනනිමිත්තෙන්නන සඞ්ඝං ඤාපනා කාතබ්බා. එවං කිත්තෙත්වා සම්මතසීමා පබ්බතසණ්ඨානා හොති. සචෙ පන දීපකෝ විහාරසීම පරිච්ඡින්දතෝ උඩමපි අධොපි අධිකතරෝ හොති, පුරිමනයෙනෙව දීපස්ස උභොපි සිඛරානි පරිකඛිපිත්වා නිමිත්තානි කිත්තෙතබ්බානි. එවං කිත්තෙත්වා සම්මතා සීමා පණවසණ්ඨානා හොති. එවං තාව සීමාබන්ධනං වෙදිතබ්බං.

එවං බද්ධා පන සීමා කදා අසීමා හොතීති? යදා සඞ්ඝෝ සීමං සමූහනති, තදා අසීමා හොති. කථං පනෙසා සමූහනිතබ්බාති? සීමං හිකඛවෙ සම්මන්නන්තෙන පඨමං සීමා සම්මන්නිතබ්බා. පච්ඡා තිච්චරෙන අවිප්පවාසෙ සම්මන්නිතබ්බා. සීමං හිකඛවෙ සමූහන්නන්තෙන පඨමං තිච්චරෙන අවිප්පවාසෙ සමූහන්නිතබ්බා පච්ඡා සීමා සමූහන්නිතබ්බාති වචනතෝ පඨමං අවිප්පවාසෙ සමූහනිතබ්බා. කථං? ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝෝ ඤාපෙතබ්බා: "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝෝ, යෙ සෙ සඞ්ඝෙන තිච්චරෙන අවිප්පවාසෙ සම්මතෙ, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝෝ තං තිච්චරෙන අවිප්පවාසං සමූහනෙය්‍ය, එසා ඤත්ති. සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝෝ යෙ සෙ සඞ්ඝෙන තිච්චරෙන අවිප්පවාසෙ සම්මතෙ, සඞ්ඝෝ තං තිච්චරෙන අවිප්පවාසං සමූහනති, යස්සායස්මතෝ ඛමති එතස්ස තිච්චරෙන අවිප්පවාසස්ස සමූහනාතෙ සෙ තුණ්හස්ස, යස්ස නක්ඛමති සෙ භාසෙය්‍ය. සමූහතෙ සෙ සඞ්ඝෙන තිච්චරෙන අවිප්පවාසෙ, ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හි එවමෙතං ධාරයාමී"ති එවං තාව අවිප්පවාසෙ සමූහනිතබ්බා. "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝෝ යා සා සඞ්ඝෙන සීමා සම්මතා සමානසංවාසා එකූපොසථා, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝෝ තං සීමං සමූහනෙය්‍ය, එසා ඤත්ති. සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝෝ යා සා සඞ්ඝෙන සීමා සම්මතා සමානසංවාසා එකූපොසථා, සඞ්ඝෝ තං සීමං සමූහනති යස්සායස්මතෝ ඛමති, එතස්ස සීමාය සමානසංවාසාය එකූපොසථාය සමූහනාතෙ, සෙ තුණ්හස්ස, යස්ස නක්ඛමති, සෙ භාසෙය්‍ය. සමූහතා සා සීමා සඞ්ඝෙන සමානසංවාසා එකූපොසථා, ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හි එවමෙතං ධාරයාමී"ති එවං සීමා සමූහනිතබ්බා. සමූහනනෙන්නන පන භික්ඛුනා වත්තං ඤාතබ්බං.

තත්‍රිදං වත්තබ්බං: ඛණ්ඩසීමාය ඨත්වා අවිප්පවාසසීමා න සම්මන්නිතබ්බා, තථා අවිප්පවාසසීමාය ඨත්වා ඛණ්ඩසීමාපි. ඛණ්ඩසීමාය පන සීමන්තෙන ඛණ්ඩසීමාව සම්මන්නිතබ්බා. තථා ඉතරාය සීමන්තෙන ඉතරා. සීමං නාම වීහි කාරණේහි සම්මන්නන්ති: පකතියා ඛුද්දිකං පුන ආවාසවඩ්ඪනත්ථාය මහතීං වා කාතුං, පකතියා මහතීං පුන අසෙඛසුඛං විහාරොකාසදානත්ථාය ඛුද්දිකං වා කාතුං. තත්ථ සචෙ ඛණ්ඩසීමඤ්ච අවිප්පවාසසීමඤ්ච ජානන්ති, සම්මන්නිතුං චෙව බන්ධිතුඤ්ච සක්කිස්සන්ති. ඛණ්ඩසීමං පන ජානන්තා අවිප්පවාසං අජානන්තාපි සම්මන්නිතුං චෙව බන්ධිතුඤ්ච සක්කිස්සන්ති, ඛණ්ඩසීමං අජානන්තා අවිප්පවාසං යෙව ජානන්තා චෙතියඝරබොධිඝරඋපොසථාගාරාදිසු නිරාසඞ්කට්ඨානෙසු ඨත්වා අපෙපච්චං නාම සම්මන්නිතුං සක්කිස්සන්ති, පටිබන්ධිතුං පන න සක්කිස්සන්තෙව. සචෙ බන්ධෙය්‍යුං, සීමාසම්භෙදං කත්වා විහාරං අවිහාරං කරෙය්‍යුං, තස්මා න සම්මන්නිතබ්බා. අථ පන උභොපි න ජානන්ති, තෙ නෙව සම්මන්නිතුං න බන්ධිතුං සක්කිස්සන්ති. අයං හි සීමා නාම කම්මවාචාය වා අසීමා හොති සාමන්තරට්ඨානෙන වා, න ච සක්කා සීමං අජානන්තෙහි කම්මවාචං කාතුං, තස්මා න සම්මන්නිතබ්බා, සාධුකං පන සල්ලක්ඛෙත්වාව සම්මන්නිතබ්බා වෙව බන්ධිතබ්බා වාති. අයං තාව බඳ්ධසීමාය විනිච්ඡයෝ.

අබද්ධ සීමා පන: ගාමසීමා සත්තබ්භන්තරසීමා උදකුක්ඛෙපසීමාති තිවිධා. තත්ථ යාවතා එකං ගාමක්ඛෙත්තං අයං ගාමසීමා නාම. ගාමගහණෙන චෙත්ථ නගරම්පි ගහිතමෙව හොති. තත්ථ යත්තකෙ පදෙසෙ තස්ස තස්ස ගාමස්ස හොජකා බලිං ලභන්ති, ඒසා පදෙසෝ අපෙපා වා හොතු මහන්තා වා ගාමසීමාව සඞ්ඛං ගච්ඡති. නගරනිගමසීමාසුපි එසෙව නයෝ, යම්පි එකස්මිංයෙව ගාමක්ඛෙත්තෙ එකපදෙසං "අයං විසුං ගාමෝ හොතූ"ති පරිච්ඡින්දිත්වා රාජා කස්සචි දෙති, සොපි විසුං ගාමසීමා හොතියෙව. තස්මා සා ච ඉතරා ච පකතිගාමනගරනිගමසීමා බඳ්ධසීමා සදිසා යෙව හොන්ති, කෙවලං පන තිවිවරවිප්පවාසපරිහාරං ලභන්ති.

අගාමකෙ පන අරඤ්ඤෙ සමන්තා සත්තබ්භන්තරා සත්ත බ්භන්තරසීමා නාම. තත්ථ අගාමකං නාම අරඤ්ඤං විඤ්ඣාටවිආදිසු වා සමුද්දමජ්ඣෙ වා මච්ඡබන්ධානං අගමනපථෙ දීපකෙසු ලබ්භති. සමන්තා සත්තබ්භන්තරාති මජ්ඣෙ ඨිතානං සබ්බදිසාසු සත්ත බ්භන්තරා විනිබ්බෙධෙන වුද්ධස හොන්ති. තත්ථ එකං අබ්භන්තරං අට්ඨවීසති හත්ථප්පමාණං හොති. අථඤ්ච සීමා පරිස්සයෙන වඩ්ඪති, තස්මා සමන්තා පරිසපරියන්තතො පඨාය අබ්භා

නන්තරපරිවෙජ්දෙ, කාතබ්බා. සචෙ පන චෙ සංඝා විසුං උපොසථං කාරොනති, චික්ඛං සත්තබ්භන්තරානං අන්තරෙ අඤ්ඤං මෙඝං සත්තබ්භන්තරං උපචාරත්ථාය ඨපෙතබ්බං.

යා පනෙසා "සබ්බා භික්ඛවෙ නදී අසීමා සබ්බා සමුද්දෙ අසීමෙ සබ්බා ජාතස්සරො අසීමොති එවං නදීආදීනං බන්ධසීම භාවං පටික්ඛිපිත්වා පුන "නදියා වා භික්ඛවෙ සමුද්දෙ වා ජාතස්සරෙ වා යං මජ්ඣිමස්ස පුරිසස්ස සමන්තා උදකුක්ඛෙපා, අයං තත්ථ සමානසංවාසා එකුපොසථා" ති වුත්තා, අයං උදකුක්ඛෙපසීමා නාම. තත්ථ නදී නදීනිමිත්තෙන වුත්තලක්ඛණාව. සමුද්දෙපි පාඨ ථොයෙව. යො පන යෙන කෙනචි ඛණිත්වා අකතො සයං ජාතො සොබ්භො සමන්තතො ආගතෙන උදකෙන පූරිතෝ තිට්ඨති, යත්ථ පන නදියං වුත්තනයෙනෙව වස්සකාලෙ උදකං සංතිට්ඨති, අයං ජාතස්සරො නාම. යොපි නදිං වා සමුද්දං වා භින්දිත්වා නික්ඛන්තඋදකෙන ඛතො සොබ්භො එතං ලක්ඛණං පාපුණාති, අයම්පි ජාතස්සරොයෙව. ඉතෙසු නදී ආදිසු යං ඨානං මජ්ඣිමස්ස පුරිසස්ස සමන්තතො උදකුක්ඛෙපෙන පරිච්ඡින්නං අයං උදකුක්ඛෙපසීමා නාම.

කථං පන උදකුක්ඛෙපො කාතබ්බොති? යථා අක්ඛඩ්ඩිතා දරුගුළං ඛිපන්ති, එවං උදකං වා වාලුකං වා හත්ථෙන ගහෙත්වා ථාමමජ්ඣිමෙන පුරිසෙන සබ්බත්ථාමෙන ඛිපිතබ්බං, යත්ථ එවං ඛිත්තං උදකං වා වාලුකං වා පතති, අයමෙකො උදකුක්ඛෙපො. තස්ස අඤ්ඤා හත්ථපාසං විජහිත්වා ඨිතො කම්මං කොපෙති, යාව පරිසා වඩ්ඪති, තාව සීමාපි වඩ්ඪති, පරිසපරියන්තතො උදකුක්ඛෙපො යෙව පමාණං. අයං පන එතෙසං නදීආදීනං අඤ්ඤා යෙව ලබ්භති, න බහි. තස්මා නදියා වා ජාතස්සරෙ වා යත්තකං පදෙසං පත්ථරති විස්සන්දතිලෙ වතූසු මාසෙසු උදකං ඔත්ථරති, සමුද්දෙ යස්මිං පදෙසෙ පත්ථරිත්විවියො ඔසරිත්වා සණ්ඨහති, තතො පට්ඨාය කප්පියභූමි. තත්ථ ඨත්වා උපොසථාදිකම්මං කාතුං වට්ටති. දුබ්බුට්ඨිකාලෙ වා හිමෙ වා නදී ජාතස්සරෙසු සුඛෙඛසුපි සා එව කප්පියභූමි. සචෙ පන සුඛෙඛ ජාතස්සරෙ වාපිං වා ඛණන්ති, වපනං වා කරොන්ති, තං ඨානං ගාමඛෙත්තං හොති. යා පනෙසා කප්පියභූමීති වුත්තා, තතො බහි උදකුක්ඛෙපසීමා න ගච්ඡති, අඤ්ඤා ගච්ඡති. තස්මා තෙසං අඤ්ඤා පරිසපරියන්තතො පට්ඨාය සමන්තා උදකුක්ඛෙපපරිච්ඡෙදෙ කාතබ්බා. අයමෙත්ථ සංඛෙපො.

අයං පන විත්ථාරොඃ සචෙ නදී නාතිදීඝා හොති, පභවතො පට්ඨාය යාව මුඛවාරං සබ්බත්ථ සංඝා නිසීදති, උදකුක්ඛෙපසීමා

කම්මං නත්ථි, සකලාපි නදී එතෙසං යෙව භික්ඛූනං පහොති, යම්පන මහාසුමත්ථෙරෙන වුත්තං:-"යොජනං පවත්තමානා යෙව නදී තත්‍රාපි උපරි අඩ්ඪයොජනං පහාය හෙට්ඨා අඩ්ඪයොජනෙ කම්මං කාතුං වට්ටතී"ති. තං මහාපදුමත්ථෙරෙනෙව පටික්ඛිත්තං. භගවතා හි "තිමණ්ඩලං පටිච්ඡාදෙත්වා යත්ථ කත්ථචි උත්තරන්තියා භික්ඛුනියා අන්තරවාසකො තෙමීයතී"ති ඉදං නදියා පමාණං වුත්තං. න යොජනං වා අඩ්ඪයොජනං වා. තස්මා යා ඉමස්ස සුත්තස්ස වසෙන පුබ්බ වුත්තලක්ඛණා නදී තස්සා පභවතො පට්ඨාය සංඝකම්මං කාතුං වට්ටති, සචෙ පන එත්ථ බහූ භික්ඛූ විසුං විසුං කම්මං කරොන්ති, අත්තනො ච අඤ්ඤස්සඤ්ච උදකුක්ඛෙපපරිච්ඡෙදස්ස අන්තරා අඤ්ඤා උදකුක්ඛෙපො සීමන්තරිකට්ඨා යට්ඨපෙතබ්බා. තතො අධිකා වට්ටතියෙව. ඌනකං පන න වට්ටතී"ති වුත්තං. ජාතස්සරසමුද්දෙසුපි එසෙව නයො. නදියා පන කම්මං කරිස්සාමාති ගතෙහි සචෙ නදී පරිපුණ්ණා හොති, සමතිත්තිකා, උදකසාටිකං නිවාසෙත්වා අඤ්ඤා නදියං යෙව කම්මං කාතබ්බං. සචෙ න සක්කොන්ති, නාවායපි ඵාතුං කාතබ්බං. ගච්ඡන්තියා පන නාවාය කාතුං න වට්ටති. කස්මා? උදකුක්ඛෙපමත්තමෙව හි සීමා. තං නාවා සිඝමෙව අතික්කමති, එවං සති අඤ්ඤස්සා සීමාය ඨත්වා අඤ්ඤස්සා අනුසාවණා හොති, තස්මා නාවං අරිත්තෙන වා ඵාපෙත්වා පාසාණෙ වා ලම්බෙත්වා අඤ්ඤා නදියං ජාතරූපෙකෙ වා බන්ධිත්වා කම්මං කාතබ්බං, අඤ්ඤා නදියං බන්ධ අට්ටකෙපි අඤ්ඤා නදියං ජාතරූපෙකෙපි ඨිතෙහි කාතුං වට්ටති. සචෙ පන රුක්ඛස්ස සාඛා වා තතො නික්ඛන්තපාරොහො වා බහි නදීතීරෙ විහාරසීමාය වා ගාම සීමාය වා පතිට්ඨිතො, සීමං වා සොධෙත්වා සාඛං වා ඡින්දිත්වා කම්මං කාතබ්බං. බහි නදිතීරෙ ජාතරුක්ඛස්ස අඤ්ඤා නදිං පවිට්ඨ සාඛාය වා පාරොහෙ වා භාවං ඤත්වා කම්මං කාතුං න වට්ටති, කරොන්තෙහි සීමා වා සොධෙතබ්බා, ඡින්දිත්වා වාස්ස බහි පතිට්ඨිතභාවො නාසෙතබ්බා. නදීතීරෙ පන ඛාණුකං කොටෙත්වා බන්ධනාවාය න වට්ටති යෙව; නදියා සෙතුං කරොති, සචෙ අඤ්ඤා නදියං යෙව සෙතු ච සෙතුපාදා ච හොන්ති, සෙතුම්හි ඨිතෙහි කම්මං කාතුං වට්ටති, සචෙ පන සෙතු වා සෙතුපාදා වා බහි තීරෙ පතිට්ඨිතා, කම්මං කාතුං න වට්ටති. සීමං සොධෙත්වා කාතබ්බං. අථ සෙතුපාදා අඤ්ඤා, සෙතු පන උභින්නම්පි තීරානං උපරි ආකාසෙ ඨිතො, වට්ටති.

අඤ්ඤා නදියං පාසාණෙ වා දීපකො වා හොති. තස්ස ඨිතභාවං පදෙසං පුබ්බ වුත්තපපඤ්චෙ පකතිවස්සකාලෙ දිස්වා

නස්ස වතූසු මාසෙසු උදකං ඔත්ථරති, සො නදී සඞ්ඛමෙව ගච්ඡති, අතිවුට්ඨාලෙ ඕඝෙන ඔත්ථටොකාසො න ගහෙතබ්බො, සො හි ගාමසීමසඞ්ඛමෙව ගච්ඡති.

නදිතො මාතිකං නීහරන්තා නදියං ආවරණං කරොන්ති, තං වෙ ඔත්ථරිත්වා වා විනිබ්බිජ්ඣිත්වා වා උදකං ගච්ඡති. සබ්බත්ථ පවත්තනට්ඨානෙ කම්මං කාතුං වට්ටති. සචෙ පන ආවරණෙන වා කොට්ඨකබන්ධනෙන වා සොතං පච්ඡිජ්ජන්ති, උදකං නපප වත්තති, අපපවත්තනට්ඨානෙ කාතුං න වට්ටති. ආවරණමත්තෙපි කාතුං න වට්ටති, සචෙ කොචි ආවරණපපදෙසො පුබ්බෙ වුත්ත පාසාණදීපකපපදෙසො විය උදකෙන අජ්ඣොත්ථරියති, තත්ථ වට්ටති. සො හි නදීසඞ්ඛමෙව ගච්ඡති, නදිං විනාසෙත්වා තළාකං කරොන්ති, ඛෙට්ඨා පාළිබද්ධා උදකං ආගන්ත්වා තළාකං පූරෙත්වා තිට්ඨති, එත්ථ කම්මං කාතුං න වට්ටති. උපරි පවත්තනට්ඨානෙ ඛෙට්ඨා ච ඡඩ්ඩිතොදකං නදිං ඔතරිත්වා සන්දනට්ඨානතො පට්ඨාය වට්ටති. දෙවෙ අවස්සනෙන හෙමන්තගිම්හෙසු වා සුක්ඛනදියාපි වට්ටති. නදිතො නිහටමාතිකාය න වට්ටති. සචෙ සා කාලන්තරෙන භිජ්ජිත්වා නදී හොති, වට්ටති. කාචි නදී උප්පතිත්වා ගාම නිගමසීමං ඔත්ථරිත්වා පවත්තන්ති, කම්මං කාතුං වට්ටති. සචෙ පන විහාරසීමං ඔත්ථරති, විහාරසීමාතොව සංඛං ගච්ඡති.

සමුද්දෙපි කම්මං කරොන්තෙහි යං පදෙසං උද්ධං වඩ්ඪන්ත උදකං වා පකතිවීචි වා වෙගෙන ආගන්ත්වා ඔත්ථරති, තත්ථ කාතුං න වට්ටති, යසමිං පන පදෙසෙ පකතිවීචියො ඔසරිත්වා සණ්ඨහන්ති, සො උදකන්තතො පට්ඨාය අන්තො සමුද්දො නාම. තත්ථ සීතෙහි කම්මං කාතබ්බං. සචෙ උණ්හෙවෙගො බාධති, නාවාය වා අට්ටකෙ වා ඨත්වා කාතබ්බං. තෙසු ජිණ්ණෙසු නදියං වුත්ත නයෙනෙව වෙදිතබ්බා. සමුද්දෙ පිහිසිපාසාණො හොති, තං කදාචි උණ්හියො ආගන්ත්වා ඔත්ථරන්ති, කදාචි න ඔත්ථරන්ති, තත්ථ කම්මං කාතුං න වට්ටති. සො හි ගාමසීමසඞ්ඛමෙව ගච්ඡති. සචෙ පන වීචිසු ආගතාසුපි අනාගතාසුපි පකතිඋදකෙනෙව ඔත්ථරියති වට්ටති. දීපකො වා පබ්බතො වා හොති, සො චෙ දූරෙ හොති, මච්ඡබන්ධානං අගමනපථෙ, අරඤ්ඤසීමං සංඛමෙව ගච්ඡති, තෙසං ගමනපරියන්තස්ස ඔරතො පන ගාමසීමා සංඛමෙව ගච්ඡති, තත්ථ ගාමසීමං අසොධෙත්වා කම්මං කාතුං න වට්ටති. සමුද්දො ගාමසීමං වා නිගමසීමං වා ඔත්ථරිත්වා තිට්ඨති, සමුද්දොව හොති. තත්ථ කම්මං කාතුං වට්ටති. සචෙ පන විහාරසීමං ඔත්ථරති, විහාරසීමාතොව සංඛං ගච්ඡති.

ජාතස්සරෙ කම්මං කරොන්තෙහි යත්ථ පුබ්බෙ වුත්තනපකාරෙ වස්සකාලෙ වස්සෙ පච්ඡින්නමත්තෙ පිවිතුං වා හත්ථපාදෙ වා ධොවි

ක්‍රුං උදකං න හොති, සුඛති, අයං න ජාතස්සරෝ. ගාමඤ්ඤත්ත සංඛමෙව ගච්ඡති. කම්මං න කාතබ්බං. යත්ථ පන වුත්තනයෙන උපකාරෙ වස්සකාලෙ උදකං සන්තිට්ඨති, අයමෙව ජාතස්සරෝ. තස්ස යත්ත කෙ පදෙසෙ වස්සානං චතුමාසෙ උදකං තිට්ඨති, තත්ථ කම්මං කාතුං වට්ටති, සචෙ ගම්භීරං උදකං අට්ඨකං බන්ධිත්වා තත්ථ සීතෙ ඡිපි ජාතස්සරස්ස අන්තො ජාතරුක්ඛමහි බද්ධඅට්ඨකෙපි කාතුං වට්ටති. දිට්ඨිපාසාණදීපකෙසු පන්නත්ථ නදියං වුත්තනයදිස්සෙව විනිච්ඡයො. සම්මස්සදෙවකාලෙ පහොනකජාතස්සරෝ පන සචෙපි දුබ්බුට්ඨිකාලෙ වා ගිම්හහෙමන්තෙසු වා සුඛති, නිරුදකො හොති, තත්ථ සංඝකම්මං කාතුං වට්ටති. යං අඞ්ඛකථායං වුත්තං:-'සබ්බෙජාතස්සරා සුක්ඛා අනොදකා ගාමඤ්ඤත්තමෙව තං"ති. තං න ගහෙතබ්බං. සචෙ පන්නත්ථ උදකට්ඨානය ආවාටං වා පොක්ඛරණිං වා ඛණන්ති, තං ඨානං අජාතස්සරො හොති. ගාමසීමාසංඛං ගච්ඡති. ලාබුකිම්බරුසකාදි වපෙපකතෙපි එසෙව නයො. සචෙ පන තං පූරෙත්වා ථලං වා කරොන්ති එකස්මිං දිසාභාගෙ පාළිං බන්ධිත්වා සබ්බමෙව තං මහාතළාකං වා කරොන්ති, සබ්බොපි ජාතස්සරො හොති. ගාමසීමාසංඛමෙව ගච්ඡති. ලොණිපි ජාතස්සරසඞ්ඛමෙව ගච්ඡති, වස්සිකෙ වත්තනාරොමාසෙ උදකට්ඨානොකාසෙ කම්මං කාතුං වට්ටතීති. අයං අබ්ධසීමාය විනිච්ඡයො.

ඉති පාලිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ
සීමාවිනිච්ඡය කථා සමත්තා.

උපොසථ පවාරණවිනිච්ඡයකථා.

උපොසථපවාරණාති එත්ථ දිවසවසෙන තයො උපොසථා: චාතුද්දසිකො පණ්ණරසිකො සාමග්ගිඋපොසථොති. තත්ථ හෙමන්තගිම්හවස්සානානං තිණ්ණං උතූනං තතියසත්තම පක්ඛසු වෙ වෙ කත්වා ඡ චාතුද්දසිකා, සෙසා පණ්ණරසිකාති එවං එකසංවච්ඡරෙ චතුවීසති උපසථා. ඉදං තාව පකති වාරිත්තං. තථාරූපපච්චයෙ සති අඤ්ඤදසම්මපි චාතුද්දසෙ උපොසථං කාතුං වට්ටති.

පුරිමවස්සං වුත්ථානං පන පබ්බතනිකපුණ්ණමා තෙසංයෙව සචෙ භණ්ඩනකාරකෙහි උපද්දුතා පවාරණං පවත්තෙතුං ඉච්ඡන්ති, අථ කත්තිකමාසස්ස කාලපක්ඛචාතුද්දසො වා පච්ඡිම කත්තිකපුණ්ණමා වා, පච්ඡිමවස්සං වුත්ථානඤ්ච පච්ඡිමකත්තිකපුණ්ණමා එවාති ඉමෙ තයො පවාරණදිවසාපි හොන්ති. ඉදම්පි පකතිවාරිත්තමෙව. තථාරූපපච්චයෙ සති ච්ඡන්නං කත්තිකපුණ්ණමානං පුරිමෙසු චාතුද්දසෙසුපි පවාරණං කාතුං වට්ටති.

යදි පන තොසමඞ්ඝිකඞ්ගෙ ආගතනයෙන භික්ඛූනං භික්ඛුසඞ්ඝස්ස ඔසාරිතෙ තසමිං භික්ඛුසමූහෙ සඞ්ඝො තස්ස වත්ථුස්ස වූපසමාය සඞ්ඝ සාමග්ගිං කරොති, තදා තාවදෙව උපොසථො කාතබ්බො, පාති මොක්ඛං උද්දිසිතබ්බන්ති වචනතො ඨපෙත්වා චාතුද්දසිං පණ්ණරසිං අඤ්ඤාසු යො කොචි දිවසො උපොසථදිවසො නාම හොති. විසඞ්ගං වුට්ඨානං පන කත්තිකමාසබහුන්තරෙ අයමෙව සාමග්ගිපවාරණදිවසො නාම හොති. ඉති ඉමෙසු තීසු දිවසෙසු උපොසථො කාතබ්බො. කරොනෙන්ත පන සඞ්ඝෙ චාතුද්දසිකා හොති, අජ්ජුපොසථො චාතුද්දසොති වත්තබ්බං. සඞ්ඝෙ සාමග්ගි උපොසථො හොති, අජ්ජුපොසථො සාමග්ගීති වත්තබ්බං. පණ්ණරසියං පන පාලියං ආගතනයෙනෙව අජ්ජුපොසථො පණ්ණරසොති වත්තබ්බං.

සඞ්ඝ උපොසථො ගණ උපොසථො පුග්ගලෙ උපොසථොති එවං භාරකවසෙන අපරෙපි තයො උපොසථා වුත්තා. කත්තබ්බාකාරවසෙන පන සුත්තුද්දෙසො පාරිසුද්ධිඋපොසථො අධිට්ඨානුපොසථොති අපරෙපි තයො උපොසථා. තත්ථ සුත්තුද්දෙසො නාම: සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝොතිආදිනා නයෙන වුත්තො පාතිමොක්ඛුද්දෙසො. යෙ පනිතරෙ වෙ උපොසථා තෙසු පාරිසුද්ධි උපොසථො තාව: අඤ්ඤසඤ්ච සන්තිකෙ අඤ්ඤමඤ්ඤඤ්ච ආරොචනවසෙන දුවිධො. තත්ථ යථායං අඤ්ඤසඤ්ච සන්තිකෙ කරියති, සොපි පවාරිතානඤ්ච සන්තිකෙ කරණවසෙන දුවිධො. තත්ථ මහාපවාරණාය පවාරිතානං සන්තිකෙ පච්ඡිමිකාය උපගතෙන වා අනුපගතෙන වා ඡින්න වසෙසන වා චාතුමාසිනියං පන පවාරිතානං සන්තිකෙ අනුපගතෙන වා ඡින්නාවසෙසන වා භාරකාය සාමග්ගිං දත්වා පරිසුද්ධො අහං භන්තෙ පරිසුද්ධොති මං ධාරෙථාති භික්ඛත්තුං වත්වා කාතබ්බා. ඨපෙත්වා පන පවාරණදිවසං අඤ්ඤසඤ්ච කාලෙ ආවාසිකෙහි උද්දිඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ අවුට්ඨිතාය වා එකච්චා වුට්ඨිතාය වා සබ්බාය වුට්ඨිතාය වා පරිසාය අඤ්ඤ සමසමා වා ථොකතරා වා ආගච්ඡන්ති, තෙහි තෙසං සන්තිකෙ වුත්තනයෙනෙව පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. යො පනායං අඤ්ඤමඤ්ඤං ආරොචනවසෙන කරියති, සො ඤත්තිං ඨපෙත්වා කරණ වෙසන ච අඨපෙත්වා කරණවසෙන ච දුවිධො. තත්ථ යසඞ්ඝං ආවාසෙ තයො භික්ඛූ විහරන්ති, තෙසු උපොසථදිවසෙ සන්නි පතිතෙසු එකෙන භික්ඛුනා සුණන්තු මෙ ආයස්මන්තා, අජ්ජුපොසථො චාතුද්දසොති වා, පණ්ණරසොති වා වත්වා ඉදානිස්මන්තානං පත්තකල්ලං මයං අඤ්ඤමඤ්ඤං

පාරිසුද්ධි උපොසථං කරෙය්‍යාමාති ඤත්තියා ඨපිතාය ථෙරෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උකඵුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා "පරිසුඛෝ අහං ආවුසෝ පරිසුඛොති මං ධාරෙථා"ති තික්ඛත්තුං විත්තබ්බං. ඉතරෙහි "භන්තෙ"ති වත්වා එවමෙව විත්තබ්බං, එවං ඤත්තිං ඨපෙත්වා කාතබ්බා.

යත්‍ර පන මෙ භික්ඛූ විහරන්ති, තත්‍ර ඤත්තිං අට්ඨපෙත්වාව විත්තනයෙනෙව පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බාති අයං පාරිසුද්ධි උපොසථෝ. සචෙ පන එකොව භික්ඛු හොති, සබ්බං පුබ්බකරණීයං කත්වා අඤ්ඤසං අනාගමනං ඤත්වා "අජ්ජ උපොසථෝ චාතුද්දසෝ"ති වා "පණ්ණරසෝ"ති වා විත්වා "අධිට්ඨාමි"ති චිත්තබ්බං. අයං අධිට්ඨාන උපොසථොති. එවං කත්තබ්බාකාරවසෙන තයෝ උපොසථා වෙදිතබ්බා. එත්තාවතා නව උපොසථා දීපිතා හොන්ති. තෙසු දිවසවසෙන පණ්ණරසිකා, කාරණවසෙන සංඝුපොසථෝ, කත්තබ්බාකාරවසෙන සුත්තුද්දෙසොති එවං නීලකඛණසමපණ්ණා උපොසථෙ පවත්තමානෙ උපොසථං අකත්වා තදහුපොසථෙ අඤ්ඤං අභික්ඛුකං ආවාසං සංවාසකෙහි වා සභික්ඛුකං ආවාසං වා අනාවාසං වා වාසත්ථාය අඤ්ඤත්‍ර සංඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා ගවඡන්තස්ස දුක්කටං හොති. උපොසථකරණත්ථං සන්නිපතිතෙ සංඝෙ ඛණ්ඩි උපොසථං කත්වා ආගන්තුන සන්නිපාතට්ඨානං ගන්ත්වා කායසාමග්ගිං අදෙන්තෙන ඡන්දො දාතබ්බා. යොපි ගිලානො වා හොති, කිච්චප්පසුතො වා, තෙනාපි පාරිසුද්ධිං දෙන්තෙන ඡන්දොපි දාතබ්බෙබා. කථං දාතබ්බෙබා? එකස්ස භික්ඛුනො සන්තිකෙ "ඡන්දං දම්මි, ඡන්දං මෙ හර, ඡන්දං මෙ ආරොචෙහි"ති අයමෙව කායෙන වා වාචාය වා උභයෙන වා විඤ්ඤාපෙතබ්බෙබා. එවං දින්නා හොති ඡන්දො. අඤ්ඤුපොසථෙන ගිලානෙන වා කිච්චපසුතෙන වා පාරිසුද්ධි දාතබ්බා. කථං දාතබ්බා? එකස්ස භික්ඛුනො සන්තිකෙ "පාරිසුද්ධිං දම්මි, පාරිසුද්ධිං මෙ හර, පාරිසුද්ධිං මෙ ආරොචෙහි"ති අයමෙව කායෙන වා වාචාය වා උභයෙන වා විඤ්ඤාපෙතබ්බෙබා. එවං දින්නා හොති පාරිසුද්ධි. තං පන දෙන්තෙන ඡන්දොපි දාතබ්බෙබා. වුත්තං හෙතං භගවතා:-"අනුජානාමි භික්ඛවෙ තදහුපොසථෙ පාරිසුද්ධිං දෙන්තෙන ඡන්දම්පි දාතුං, සන්ති සංඝස්ස කරණීයානී. තත්‍ර පාරිසුද්ධිදානං සංඝස්සපි අත්තනොපි උපොසථකරණං සම්පාදෙති, න අවසෙසං සංඝකිච්චං. ඡන්දදානං සංඝස්සෙව උපොසථකරණඤ්ච සෙසකිඤ්ච සම්පාදෙති, අත්තනො පන සුද්ධිකඡන්දං වා පාරිසුද්ධිං වා උපොසථෝ අකතොව හොති. තස්මා පාරිසුද්ධිං දෙන්තෙනපි ඡන්දොපි දාතබ්බෙබා. පුබ්බෙ වුත්තං පන සුද්ධිකඡන්දං වා පාරිසුද්ධිං වා

ඉමං වා ඡන්දපාරිසුද්ධිං එකෙන බහූනම්පි ආහරිතුං වට්ටති. සචෙ පන සො අනන්තරාමඤ්ඤ අඤ්ඤං භික්ඛුං පස්සිත්වා යෙසං තෙන ඡන්දෙ වා පාරිසුද්ධි වා ගහිතා තෙසං ච අත්තනො ච ඡන්ද පාරිසුද්ධිං දෙති, තසෙව ආගච්ඡති, ඉතරා පන බිළාලසංඛලි කඡන්දපාරිසුද්ධි නාම හොති, සා න ආගච්ඡති. තස්මා සයමෙව සන්නිපාතට්ඨානං ගන්ත්වා ආරොචෙතබ්බං. සචෙ පන සංවිච්ච නාරොචෙති, දුක්කටං ආපජ්ජති. ඡන්දපාරිසුද්ධි පන තස්මිං හත්ථපාසං උපගතමත්තෙයෙව ආගතා හොති. පාරිවාසිකෙන පන ඡන්දදානෙන යං කිඤ්චි සංඝකම්මං කාතුං න වට්ටති.

තත්ථ චතුබ්බිධං පාරිවාසියං: පරිසපාරිවාසියං, රත්තිපාරිවාසියං, ඡන්දපාරිවාසියං, අජ්ඣාසයපාරිවාසියන්ති. පරිසපාරිවාසියං නාම: භික්ඛූ සෙක්ඛවිදෙව කරණීයෙන සන්නිපතිතා හොන්ති, අථ මෙඝො වා උට්ඨෙති, උස්සාරණා වා කඤ්චි, මනුස්සා වා අජ්ඣාවරන්තා ආගච්ඡන්ති, "භික්ඛූ අන්නොකාසා මයං අඤ්ඤත්ථ ගච්ඡාමා"ති ඡන්දං අවිස්සජ්ජෙත්වාව උට්ඨහන්ති, ඉදං පරිසපාරිවාසියං. කිඤ්චාපි පරිසපාරිවාසියං ඡන්දස්ස පන අවිස්සජ්ජනතා කම්මං කාතුං වට්ටති. පුන භික්ඛූ "උපොසථාදීනි කරිස්සාමා"ති රත්තිං සන්නිපතිත්වා "යාව සබ්බෙ සන්නිපතන්ති, තාව ධම්මං සුණිස්සාමා"ති එකං අජ්ඣාසන්ති, තස්මිං ධම්මකථං කථෙන්තෙයෙව අරුණො උග්ගච්ඡති, සචෙ "වා ඛුද්දසික්ඛං උපොසථං කරිස්සාමා"ති නිසින්නා පණ්ණරසෙති කාතුං වට්ටති, සචෙ පණ්ණරසිකං කාතුං නිසින්නා පාටිපදෙ අනුපොසථෙ උපොසථං කාතුං න වට්ටති, ඉදං රත්තිපාරිවාසියං නාම. පුන භික්ඛූ කිඤ්චිදෙව අබ්භානාදිසංඝකම්මං කරිස්සාමාති නිසින්නා හොන්ති, තත්රෙකො නකඛත්තපාඨකො භික්ඛූ එවං වදති:-'අජ්ජ නකඛත්තං දූරෙණං මා ඉමං කම්මං කරොථා'ති තෙ තස්ස වචනෙන ඡන්දං විස්සජ්ජෙත්වා තත්ථෙව නිසින්නා හොන්ති, අථඤ්ඤෙ ආගන්ත්වා:- "නකඛත්තං පතිමානෙන්තං අත්ථො බාලං උපච්චගා"ති වත්වා "කිං නකඛත්තෙන කරොථා"ති වදති, ඉදං ඡන්දපාරිවාසියං චෙව, අජ්ඣාසයපාරිවාසියඤ්ච. එතස්මිං පාරිවාසියෙ පන ඡන්දපාරිසුද්ධිං අනානෙත්වා කම්මං කාතුං න වට්ටති. සචෙ කොචි භික්ඛු ගිලානො න සක්කොති ඡන්දපාරිසුද්ධිං දාතුං, සො මඤ්චෙන වා පීඨෙන වා සඞ්ඝමජ්ඣං ආනෙතබ්බො. සචෙ ගිලානුපට්ඨාකා නං භික්ඛූනං එවං හොති:-"සච්චඛො මයං ගිලානං ඨානා චාවෙස්සාම, අඛාධො වා අභිවඩ්ඪිස්සති, කාලකිරියා වා භවිස්සතී"ති න සො භික්ඛු ඨානා චාවෙතබ්බො. සඞ්ඝස්ස

තස්ස ගන්ත්වා උපොසථෝ කාතබ්බෝ. සචේ බහූ තාදිසා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති, සංඝෙන පටිපාටියා ඨත්වා සබ්බේ හත්ථපාසෙ කාතබ්බා. සචේ දූරෙ හොන්ති, සංඝෝ නපපහොති, තං දිවසං උපොසථෝ න කාතබ්බෝ, නත්ථේව වග්ගෙන සංඝෙන උපොසථෝ කාතබ්බෝ. කථෙය්‍ය චේ? දුක්කටං. සචේ එකසීමං විහාරෙ චතූසු භික්ඛූසු වසන්තෙසු එකස්ස ඡන්දපාරිසුද්ධිං ආහරිත්වා තයෝ පාරිසුද්ධි උපොසථං කරොන්ති, තීසු වා වසන්තෙසු එකස්ස ඡන්දපාරිසුද්ධිං ආහරිත්වා වෙ පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති, අධම්මෙන වග්ගං උපොසථකම්මං හොති. සචේ පන චත්තාරොපි සන්නිපතිත්වා පාරිසුද්ධි උපොසථං කරොන්ති, තයෝ වා වෙ වා පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති, අධම්මෙන සමග්ගං නාම හොති. සචේ චතූසු ජනෙසු එකස්ස පාරිසුද්ධිං ආහරිත්වා තයෝ පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති, තීසු ජනෙසු එකස්ස පාරිසුද්ධිං ආහරිත්වා වෙ පාරිසුද්ධි උපොසථං කරොන්ති, ධම්මෙන වග්ගං නාම හොති. සචේ පන චත්තාරොපි එකච්ච වසන්තා සබ්බෙ සන්නිපතිත්වා පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති, තයෝ පාරිසුද්ධි උපොසථං කරොන්ති, වෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං පාරිසුද්ධි උපොසථං කරොන්ති, ධම්මෙන සමග්ගං නාම හොති.

පවාරණකම්මසු පන සචේ එකසීමං විහාරෙ පඤ්චසු භික්ඛූසු වසන්තෙසු එකස්ස පවාරණං ආහරිත්වා චත්තාරෝ ගණඤත්තිං ඨපෙත්වා පවාරෙන්ති, චතූසු තීසු වා වසන්තෙසු එකස්ස පවාරණං ආහරිත්වා තයෝ වා වෙ වා සංඝඤත්තිං ඨපෙත්වා පවාරෙන්ති, සබ්බමෙතං අධම්මෙන වග්ගං පවාරණකම්මං. සචේ පන සබ්බෙපි පඤ්චජනා එකතෝ සන්නිපතිත්වා ගණඤත්තිං ඨපෙත්වා පවාරෙන්ති, චත්තාරෝ තයෝ වා වෙ වා වසන්තා එකතෝ සන්නිපතිත්වා සංඝඤත්තිං ඨපෙත්වා පවාරෙන්ති, සබ්බමෙතං අධම්මෙන සමග්ගං පවාරණකම්මං. සචේ පඤ්චසු ජනෙසු එකස්ස පවාරණං ආහරිත්වා චත්තාරෝ සංඝඤත්තිං ඨපෙත්වා පවාරෙන්ති, චතූසු තීසු වා එකස්ස පවාරණං ආහරිත්වා තයෝ වා වෙ වා ගණඤත්තිං ඨපෙත්වා පවාරෙන්ති, සබ්බමෙතං ධම්මෙන වග්ගං පවාරණකම්මං. සචේ පන සබ්බෙපි පඤ්චජනා එකතෝ සන්නිපතිත්වා ගණඤත්තිං ඨපෙත්වා පවාරෙන්ති, චත්තාරෝ වා තයෝ වා එකතෝ සන්නිපතිත්වා ගණඤත්තිං ඨපෙත්වා පවාරෙන්ති, වෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං පවාරෙන්ති, එකතෝ වසන්තා අධිට්ඨානපවාරණං කරොන්ති, සබ්බමෙතං ධම්මෙන සමග්ගං නාම පවාරණකම්මන්ති.

එත්ථ සචේ, චාතුද්දසිකා හොති, අජ්ජ මෙ පවාරණා චාතුද්දසී, සචේ පණ්ණරසිකා, අජ්ජ මෙ පවාරණා පණ්ණරසීති ඒවං අධිට්ඨාතබ්බං. පවාරණං දෙන්තෙන "පවාරණං දම්මි, පවාරණං මෙ හර, මම්හි වා පවාරෙහී"ති කායෙන වා වාචාය වා කායවාචාය

වාචාහි වා අයම්පො විඤ්ඤුපෙතබෙබා. එවං දින්නාය පවාරණාය පවාරණහාරකෙන සංඝං උපසංකම්මිවා එවං පවාරෙතබ්බං-තිසෙසා හඤ්ඤ භික්ඛු සංඝං පවාරෙමි, දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා,වදතු නං හඤ්ඤ සංඝො අනුකම්පං උපාදාය, පස්සන්තො පටිකරිස්සති, දුතියම්පි හඤ්ඤ—පෙ— තතියම්පි හඤ්ඤ තිසෙසා භික්ඛු සඞ්ඝං පවාරෙති —පෙ— පටිකරිස්සතීති. සචෙ පන බුඩ්ඪතරො හොති,"ආයසමා භන්තෙ තිසෙසා"ති වත්තබ්බං. එවං හි තෙන තස්සත්ථාය පවාරිතං හොති. පවාරණං දෙන්තෙන පන ඡන්දෙපි දාතබ්බා. ඡන්දදානං හෙට්ඨාවුත්තනයෙනෙව වෙදිතබ්බං. ඉධාපි ඡන්දදානං අවස්සෙස කම්මත්ථාය, තස්මා සචෙ පවාරණං දෙන්තො ඡන්දං දෙති, වුත්තනයෙනව ආහටාය පවාරණාය තෙන ව භික්ඛුනා සඞ්ඝෙන ව පවාරිතමෙව හොති. අථ පවරණමෙව දෙති, න ඡන්දං, තස්ස ව පවාරණාය ආරොචිතාය සඞ්ඝෙන ව පවාරිතෙ සම්බඤ්ඤං සුපපවාරිතං හොති. අන්දඤ්දං පන කම්මං කුප්පති, සචෙ ඡන්දමෙව දෙති, න පවාරණං, සඞ්ඝස්ස පවාරණා ව සෙසකම්මානි ච න කුප්පන්ති. තෙන පන භික්ඛුනා අපපවාරිතං හොති. පවාරණදිවසෙන පන බහිසීමාය පවාරණං අධිට්ඨහිත්වා ආගතෙනපි ඡන්දෙ දාතබ්බා, තෙන සඞ්ඝස්ස පවාරණකම්මං න කුප්පති. සචෙ පුරිමිකාය පඤ්ච භික්ඛූ වස්සං උපගතා, පච්ඡිමිකායපි පඤ්ච. පුරිමෙහි ඤත්තිං ඨපෙත්වා පවාරිතෙ පච්ඡිමෙහි තෙසං ඤත්තිකෙ පාරිසුද්ධිඋපොසථො කාතබ්බා. න එකසම්මිං උපොසථගග වෙ ඤත්තිදයං ඨපෙතබ්බා. සචෙ පි පච්ඡිමිකාය උපගතා චත්තාරො තයො වෙ එකො වා මහාති,එසෙව නයො. අථ පුරිමිකාය චත්තාරො පච්ඡිමිකායපි චත්තාරො තයො වෙ එකො වා එසෙව නයො. අථාපි පුරිමිකාය තයො පච්ඡිමිකායපි තයො වෙ එකො වා එසෙව නයො, ඉදං හෙට්ඨා ලක්ඛණං:- සචෙ පුරිමිකාය උපගතෙහි පච්ඡිමිකාය උපගතා ථොකතරා වෙව හොන්ති, සඞ්ඝපවාරණාය ව ගණං පූරෙන්ති, සඞ්ඝපවාරණා වසෙන ඤත්තිං ඨපෙතබ්බා. සචෙ පන පච්ඡිමිකාය එකො හොති, තෙන සද්ධිං තෙ චත්තාරො හොන්ති,වත්තුන්නං සඞ්ඝඤත්තිං ඨපෙත්වා, පවාරෙතුං න වට්ටති, ගණඤත්තියා පන යො ගණපූරකා හොති, තස්මා ගණවසෙන ඤත්තිං ඨපෙත්වා පුරිමෙහි පවාරෙතබ්බං, ඉතරෙන තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධිඋපොසථො කාතබ්බා. පුරිමිකාය වෙ පච්ඡිමිකායපි වෙ වා එකො වා නි එසෙව නයො. පුරිමිකාය එකො පච්ඡිමිකාය එකොති එකෙන එකස්ස ඤත්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. එකෙන පාරිසුඞ්ඪි උපොසථො කාතබ්බා.

සවෙ පුරිමෙහි වස්සූපගතෙහි, පච්ඡා වස්සූපගතා එකෙන අධිකතරා හොන්ති, පඨමං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිත්වා පච්ඡා ථොකතරෙහි තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. කත්තිකාය වා තු මාසිනි පවාරණාය පන සවෙ පඨමවස්සූපගතෙහි මහාපවාරණාය පවාරිතෙහි පච්ඡා උපගතා අධිකතරා වා සමසමා වා හොන්ති, පවාරණං ඨපෙත්වා පවාරෙතබ්බං. තෙහි පවාරිතෙ පච්ඡා ඉතරෙහි පාරිසුද්ධි උපොසථො කාතබ්බා. අථ මහාපවාරණාය පවාරිතා බහූ හොන්ති, පච්ඡා වස්සූපගතා ථොකා වා එකො වා, පාතිමොක්ඛෙ උද්දිට්ඨෙ පච්ඡා තෙසං සන්තිකෙ තෙන ඩවිරෙතබ්බං.

කිං පනෙතං පාතිමොක්ඛං සකලමෙව උද්දිසිතබ්බං උදාහු එකදෙසමපීති? එකදෙසමපි උද්දිසිතුං වට්ටති. වුත්තං හෙතං භගවතා:-"පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ පාතිමොක්ඛුද්දෙසා:-නිදානං උද්දිසිත්වා අවෙසසං සුතෙන සාවෙතබ්බං. අයං පඨමො පාතිමොක්ඛුද්දෙසො. නිදානං උද්දිසිත්වා චත්තාරි පාරාජිකානි උද්දිසිත්වා අවසෙසං සුතෙන සාවෙතබ්බං, අයං දුතියො පාතිමොක්ඛුද්දෙසො. නිදානං උද්දිසිත්වා, චත්තාරි පාරාජිකානි උද්දිසිත්වා, තෙරස සංඝාදිසෙසෙ උද්දිසිත්වා, අවෙසසං සුතෙන සාවෙතබ්බං, අයං තතියො පාතිමොක්ඛුද්දෙසො. නිදානං උද්දිසිත්වා, චත්තාරි පාරාජිකානි උද්දිසිත්වා, තෙරස සංඝාදිසෙසෙ උද්දිසිත්වා, දෙ අනියතෙ උද්දිසිත්වා අවෙසසං සුතෙන සාවෙතබ්බං, අයං චතුත්ථො පාතිමොක්ඛුද්දෙසො. පඤ්චහාකාරෙහි පඤ්චමොති. තත්ථ නිදානං උද්දිසිත්වා අවසෙසං සුතෙන සාවෙතබ්බන්ති: "සුණාතු මෙ භන්තෙ සංඝො-පෙ-ආවිකතා හිස්ස ඵාසු භවිස්සතී"ති ඉදං නිදානං උද්දිසිත්වා "උද්දිට්ඨා ඛො ආයස්මන්තො නිදානං, තත්ථායස්මන්තෙ පුච්ඡාමි, කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා? දුතියම්පි පුච්ඡාමි-පෙ-එවමෙතං ධාරයාමීති. සුතා ඛො පනායස්මන්තෙහි චත්තාරො පාරාජිකා ධම්මා-පෙ-අච්චයං තෙහි සික්ඛිතබ්බන්ති" එවං අවසෙසං සුතෙන සාවෙතබ්බං. එතෙන නයෙන සෙසාපි චත්තාරො පාතිමොක්ඛුද්දෙසා වෙදිතබ්බා. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ සති අන්තරායෙ සංඛිත්තෙන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං, න භික්ඛවෙ! අසති අන්තරායෙ සංඛිත්තෙන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො පන විනා අන්තරායං සංඛිත්තෙන පාතිමොක්ඛං න උද්දිසිතබ්බං. තත්‍රිමෙ අන්තරායා:-රාජන්තරායො චොරන්තරායො අග්ගින්තරායො උදකන්තරායො මනුස්සන්තරායො අමනුස්සන්තරායො වාළන්තරායො සිරිංසපන්තරායො ජීවිතන්තරායො

බ්‍රහ්මචරියන්තරායොති. තත්ථ සචෙ භික්ඛූසු උපොසථං කරිස්සා මාති නිසින්නෙසු රාජා ආගච්ඡති අයං රාජන්තරායො. චොරා ආගච්ඡන්ති, අයං චොරන්තරායො. දවඩාහො ආගච්ඡති, ආවා සෙ වා අග්ගි උට්ඨාති, අයං අග්ගන්තරායො. මෙඝො වා උට්ඨෙති, ඔඝො වා ආගච්ඡති, අයං උදකන්තරායො. බහූ මනුස්සා ආගච්ඡන්ති, අයං මනුස්සන්තරායො. භික්ඛුං යකෙඛා ගණ්හාති, අයං අමනුස්සන්තරායො. ව්‍යග්ඝාදයො චණ්ඩමිගා ආගච්ඡන්ති, අයං වාළන්තරායො. භික්ඛුං සපපාදයො ඩංසන්ති, අයං සිරිසංපන්තරායො. භික්ඛු ගිලානො වා හොති, කාලං වා කරොති, වෙරිනො වා තං මාරෙතුකාමා ගණ්හන්ති, අයං ජීවිතන්තරායො. මනුස්සා එකං වා බහුං වා භික්ඛූ බ්‍රහ්මචරියා වාවෙතුකාමා ගණ්හන්ති, අයං බ්‍රහ්මචරියන්තරායො. එවරූපෙසු අන්තරායෙසු සංඛිත්තෙන පාතිමොක්ඛා උද්දිසිතබ්බා. පඨමො වා උද්දිසිතබ්බා, ආදිමහි වෙ තයො වත්තාරො වා. එත්ථ දුතියාදිසු උද්දෙසෙසු යසම්ං අපරියොසිතෙ අන්තරායො හොති, සොපි සුතෙනෙව සාවෙතබ්බා. නිදානුද්දෙසෙ පන අනිට්ඨිතෙ සුතෙන සාවෙතබ්බං නාම නත්ථි.

පවාරණකමෙමසුපි අසති අන්තරායෙ වෙවාචිකං එකවාචිකං සමානවස්සිකං වා පවාරෙතුං වට්ටති. එත්ථ ඤත්තිං ඨපෙනෙන නාපි "යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සංඝො වෙවාචිකං පවාරෙය්‍යා"ති වත්තබ්බං, එකවාචිකෙ "එකවාචිකං පවාරෙය්‍යා"ති සමානවස්සිකෙපි "සමානවස්සිකං පවාරෙය්‍යා'ති වත්තබ්බං. එත්ථ බහූපි සමානවස්සා එකතො පවාරෙතුං ලභන්ති, "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝා අජ්ජ පවාරණා පණ්ණරසී, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝා පවාරෙය්‍යා"ති ඉමාය පන සබ්බසඞ්ගාහිකාය ඤත්තියා ඨපිතාය තෙවාචිකං වෙවාචිකං එකවාචිකඤ්ච පවාරෙතුං වට්ටති. සමානවස්සිකං න වට්ටති "තෙවාචිකං පවාරෙය්‍යා"ති වුත්තෙන පන තෙවාචිකමෙව වට්ටති, අඤ්ඤං න වට්ටති. "වෙවාචිකං පවාරෙය්‍යා"ති වුත්තෙන වෙවාචිකං තෙවාචිකඤ්ච වට්ටති, එකවාචිකඤ්ච සමානවස්සිකඤ්ච න වට්ටති. "එකවාචිකං පවාරෙය්‍යා"ති වුත්තෙන පන එකවාචිකවෙවාචිකතෙවාචිකානි වට්ටන්ති. සමානවස්සිකමෙව න වට්ටති "සමානවස්සිකන්ති"වුත්තෙන සබ්බං වට්ටති.

කෙන පන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බන්ති. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ! ථෙරාධෙය්‍යං පාතිමොක්ඛ"න්ති වචනතො ථෙරෙන වා පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං, "අනුජානාමි භික්ඛවෙ යො තත්ථ භික්ඛු ව්‍යත්තො පටිබලො තස්සාධෙය්‍යං පාතිමොක්ඛ"න්ති වචනතො නවකතරෙන වා එත්ථව කිඤ්චාපි නවකතරස්සාපි ව්‍යත්තස්ස

පාතිමොක්ඛං අනුඤ්ඤාතං. අථ ඛෝ එතේ අයමධිප්පායෝ:-සචේ
ථේරස්ස පඤ්ච චත්තාරෝ වා තයෝ වා පාතිමොක්ඛුද්දේසා නාගච්ඡන්ති. වේ පන අඛණ්ඩා සුවිසදා වාචුග්ගතා හොන්ති; ථේරා යත්තකේව පාතිමොක්ඛං. සචේ පන එත්තකම්පි විසදං කාතුං න සක්කොති, ව්‍යත්තස්ස භික්ඛුනෝ ආයත්තං හොති. තස්මා සයං වා උද්දිසිතබ්බං අඤ්ඤං වා අජ්ඣේසිතබ්බා. **න භික්ඛවේ. සංඝමජ්ඣේ අනජ්ඣිට්ඨේන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යෝ උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.** වචනතෝ අනජ්ඣිට්ඨේන පාතිමොක්ඛං න උද්දිසිතබ්බං න කේවලං පාතිමොක්ඛං යේව, ධම්මෝ පි න භාසිතබ්බා. **න භික්ඛවේ සංඝමජ්ඣේ අනජ්ඣිට්ඨේන ධම්මෝ භාසිතබ්බා. යෝ භාසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති** වචනතෝ, අජ්ඣිට්ඨා වේත්ථ සංඝේන සම්මතධම්මජ්ඣේසක සඛාගත්තා වා, සංඝත්ථේරාගත්තා වා. තස්මා ධම්මජ්ඣේසකේ අසති සංඝත්ථේරං ආපුච්ඡිත්වා වා තේන යාවතෝ වා භාසිතුං ලභති, සංඝත්ථේරේනාපි සචේ විහාරේ බහූ ධම්මකථිකා හොන්ති, වාරපරිපාටියා වත්තබ්බා. "ත්වං ධම්මං භණ, ධම්මදානං දේහී"ති වා වුත්තේන තීහිපි විධීහි ධම්මෝ භාසිතබ්බා. "ඔසාරේහී"ති වුත්තේන පන ඔසාරේතුමේව ලභති. "කථේහී"ති වුත්තේ කථේතුමේව "සරභඤ්ඤං භණාහී"ති වුත්තේ සරභඤ්ඤමේව. ස ඤත්ථේරෝපි ච උච්චතරේ ආසනේ නිසින්නෝ යාවිතුං න ලභති. සචේ උපජ්ඣායෝ වේව සද්ධිවිහාරිකෝ ච හොති. උපජ්ඣායෝ ච නං උච්චාසනේ නිසින්නෝ "භණා"ති වදති. සජ්ඣායං අධිට්ඨහිත්වා භණිතබ්බං. සචේ පනේත්ථ දහරභික්ඛු හොන්ති. තේසං භණාමීති භණිතබ්බං, සචේ විහාරේ සංඝත්ථේරෝ අත්තනෝයේව නිස්සිතකේ භණාපේති. අඤ්ඤේසු මධුරභාණකේපි නාපේක්ඛති, සෝ අඤ්ඤේසුඤ්ඤේව වත්තබ්බා. "භන්තේ අසුකං නාම භණාපේමා"ති. සචේ "භණාපේථා"ති වා වදති. තුණ්හී වා හොති, භණාපේතුං වට්ටති. සචේ පන පටිබාහති, න භණාපේතබ්බං. යදි පන අඤ්ඤතේයේව සංඝත්ථේරේ ධම්මසවණං ආරද්ධං, පුන ආගතේ ඨපේත්වා ආපුච්ඡනකිච්චං නත්ථි, ඔසාරේත්වා පන කථේතේතන ආපුච්ඡිත්වා වා අට්ඨපේත්වා යේව වා කථේතබ්බා කථේන්තස්ස පුන ආගතේපි එසේව නයෝ. උපනිසින්නකකථායපි සංඝත්ථේරෝව සාමී. තස්මා තේන සයං වා කථේතබ්බං, අඤ්ඤං වා භික්ඛු "කථේහී"ති වත්තබ්බා. නෝ ච ඛෝ උච්චතරේ ආසනේ නිසින්නේන "මනුස්සානං පන භණාහී"ති විත්තුං වට්ටති. මනුස්සා අත්තනෝ ඤාතකේ භික්ඛූ පුච්ඡන්ති. තේන ථේරං ආපුච්ඡිත්වා කථේතබ්බං. සචේ සංඝත්ථේරෝ "භන්තේ ඉමේ පඤ්හං පුච්ඡන්තී"ති පුට්ඨෝ "කථේහී"ති වා භණති, තුණ්හී වා හොති. කථේතුං වට්ටති. අන්තරඝරේ අනුමෝදනාදීසුපි එසේව නයෝ.

සචෙ සංඝත්ථෙරො:"විහාරෙ වා අඤ්ඤතරෙ වා මං අනාපුච්ඡිත්වා කථෙය්‍යාසී"ති අනුජානාති උදකපරියං හොති. සබ්බත්ථ වත්තුං වට්ටති. සජ්ඣායං කරොන්තොපි ථෙරො ආපුච්ඡිතබ්බොයෙව, එසං ආපුච්ඡිත්වා සජ්ඣායන්තස්ස අපරො ආගච්ඡති, ආපුච්ඡිතකිච්චං නත්ථි. සචෙ "විස්සමිස්සාමී"ති ඨපිතස්ස ආගච්ඡති, පුන ආරභන්තෙන ආපුච්ඡිතබ්බං. සංඝත්ථෙරෙ අනාගතෙයෙව ආරද්ධං සජ්ඣායන්තස්සාපි එසෙව නයො. එත්තෙන සංඝත්ථෙරෙන "මං අනාපුච්ඡිත්වාපි යථාසුඛං සජ්ඣායාහී"ති අනුඤ්ඤාතෙ යථාසුඛං සජ්ඣායිතුං වට්ටති. අඤ්ඤස්මිං පන ආගතෙ තං ආපුච්ඡිත්වා සජ්ඣායිතබ්බං.

යස්මිං පන විහාරෙ සබ්බෙ භික්ඛූ බාලා හොන්ති අව්‍යත්තා, න ජානන්ති පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං. තත්ථ කිං කාතබ්බන්ති? තෙහි භික්ඛූහි එකො භික්ඛු සාමන්තා ආවාසා සජ්ඣායං පාහෙතබ්බො. 'ගච්ඡාවුසො සංඝත්ථෙරෙන වා විත්ථාරෙන වා පාතිමොක්ඛං පරියාපුණිත්වා ආගච්ඡා"ති. එවඤ්හෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, තෙහි භික්ඛූහි සබ්බෙහෙව යත්ථ තාදිසා භික්ඛූ හොන්ති, සො ආවාසො උපොසථකරණත්ථාය අඩ්ඪමාසං ගන්තබ්බො. අගච්ඡන්තානං දුක්කටං. ඉදඤ්ච උතුවසෙන වුත්තං. වස්සානෙ පන පුරිමිකාය පාතිමොක්ඛුද්දෙසතො පන්නාය වස්සං උපගන්තබ්බං. සචෙ සො වස්සූපගතානං පක්කමති වා විබ්භමති වා, කාලං වා කරොති. අඤ්ඤස්මිං සති යෙව පච්ඡිමිකාය වසිතුං වට්ටති. අසති අඤ්ඤත්ථ ගන්තබ්බං. අගච්ඡන්තානං දුක්කටං. සචෙ පන පච්ඡිමිකාය පක්කමති වා, විබ්භමති වා, කාලං වා කරොති, මාසච්ඡයං වසිතබ්බං. යත්ථ පන තෙ බාලා භික්ඛූ විහරන්ති. අව්‍යත්තා සචෙ තත්ථ කොචි භික්ඛු ආගච්ඡති, බහුස්සුතො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මාතිකාධරො පණ්ඩිතො වියත්තො මෙධාවී ලජ්ජී කුක්කුච්චකො සික්ඛාකාමො, තෙහි භික්ඛූහි සො භික්ඛු සංගහෙතබ්බා අනුග්ගහෙතබ්බා උපලාපෙතබ්බා උපට්ඨාපෙතබ්බා චුද්දසන්නං මත්තිකාය දන්තකට්ඨෙන මුඛොදකෙන. නො චෙ සංගණ්හෙය්‍යුං අනුග්ගණ්හෙය්‍යුං උපලාපෙය්‍යුං උපට්ඨාපෙය්‍යුං චුද්දසන්නං මත්තිකාය දන්තකට්ඨෙන මුඛොදකෙන, සබ්බෙසං දුක්කටං. ඉධ නෙව ථෙරා න දහරා මූලවත්තිනි. සබ්බෙහි වාරෙන උපට්ඨාපෙතබ්බා. අත්තනො වාරෙ අනුපට්ඨහන්තස්ස ආපත්ති. තෙන පන මහාථෙරානං පරිවෙණසම්මජ්ජන දන්තකට්ඨාදීනි න සාදිතබ්බානි, එවම්පි සති මහාථෙරෙහි සායං පාතං උපට්ඨානං

ආගන්තබ්බං. තෙන පන තෙසං ආගමනං ඤත්වා පඨමතරං මහාථෙරානං උපඨානං ගන්තබ්බං. සචස්ස සද්ධිවිහාරා භික්ඛූ උපඨායකා අත්ථි, "මයහං උපඨායකා අත්ථි, තුම්හෙ අපෙථ සුඛකා විහරථා"ති වත්තබ්බං. අථාපිස්ස සද්ධිවිහාරා නත්ථි, තස්මිංයෙව පන විහාරෙ එකෝ වා දෙ වා වත්තසම්පන්නා වදන්ති, "මයං ථෙරස්ස කත්තබ්බං කරිස්සාම, අවසෙසා ඵාසු විහරන්තූ"ති සඤ්ඤාපෙතබ්බං අනාපත්ති.

යස්ස සියා ආපත්ති සෝ ආවිකරෙය්‍යාති ආදිවචනතො න ඝාපත්තිකෙන උපොසථෝ කාතබ්බෝ, තස්මා තදහුපොසථෙ ආපත්ති සරන්තෙන දෙසෙතබ්බා. දෙසෙන්තෙන ච එකං භික්ඛුං උපසංකමිත්වා එකංසං උත්තරාසංගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිමපග්ගහෙත්වා එවං වත්තබ්බෝ: අහං **ආවුසො ඉත්ථන්නාමං ආපත්තිං ආපන්නා තං පටිදෙසෙමීති.** සචෙ නව කතරෝ හොති, අහං **හන්තෙති** වත්තබ්බං, තං පටිදෙසෙමීති. ඉදමපන අත්තනෝ අනුරූපවසෙන **නාමං තුය්හමූලෙ වා, නාමං තුම්හමූලෙ** වා පටිදෙසෙමීති වුත්තෙපි සුවුත්තමෙව හොති. පටිග්ගාහකෙනාපි අත්තනෝ අනුරූපවසෙන **පස්සථ හන්තෙ නාමං ආපත්තිං, පස්සසි ආවුසො නාමං ආපත්ති**"න්ති වා වත්තබ්බං. පුන දෙසකෙන: **ආම ආවුසො පස්සාමි, ආම හන්තෙ පස්සාමීති** වා වත්තබ්බං. පුන පටිග්ගාහකෙන **ආයතිං හන්තෙ සංවරෙය්‍යාථ, ආයතිං ආවුසො සංවරෙය්‍යාසීති** වා වත්තබ්බං. එවං වුත්තෙ දෙසකෙන **සාධු සුට්ඨු ආවුසො සංවරිස්සාමීති, සාධු සුට්ඨු හන්තෙ සංවරිස්සාමීති** වා වත්තබ්බං. සචෙ ආපත්තියා වෙමතිකෝ හොති, එකං භික්ඛුං උපසංකමිත්වා එකංසං උත්තරාසංගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිමපග්ගහෙත්වා එවං වත්තබ්බා. **අහං ආවුසො ඉත්ථන්නාමාය ආපත්තියා වෙමතිකො, සඳ්ධ නිබ්බෙමතිකෝ භවිස්සාමි, සඳ්ධ නං ආපත්තිං පටිකරිස්සාමීති** වත්වා උපොසථෝ කාතබ්බෝ; පාතිමොක්ඛං සොතබ්බං; නත්ථෙව තපපච්චයා උපොසථස්ස අන්තරායෝ කාතබ්බෝ. "න භික්ඛවෙ සභාගා ආපත්ති දෙසෙතබ්බා, යෝ දෙසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. න භික්ඛවෙ සභාගා ආපත්ති පටිග්ගහෙතබ්බා, යෝ පටිගණ්හෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො ඨං වෙපි ජනා විකාලභොජනාදීනා සභාගවත්ථූනා ආපත්තිං ආපජ්ජන්ති, එවරූපා වත්ථුසභාගා ආපත්ති නෙව දෙසෙතබ්බා, නව පටිග්ගහෙතබ්බා. ඒකාලභොජනපච්චයා ආපත්තා පන ආපත්තිසභාගං අනතිරිත්තභොජනපච්

චයා ආපත්තාසස සන්තිකෙ දෙසෙතුං වට්ටති. සචෙ පන සබ්බා සංඝා විකාලභොජනාදිනා සභාගවත්ථුනා ලහුකා පත්තිං ආපජ්ජති, තත්ථ කිං කාතබ්බන්ති. තෙහි භික්ඛූහි එකො භික්ඛු සාමන්තආවාසං සජ්ජුකං පාහෙතබ්බා. "ගච්ඡාවුසො තං ආපත්තිං පටිකරිත්වා ආගච්ඡ, මයං තෙ සන්තිකෙ ආපත්තිං පටිකරිස්සාමා"ති එවඤ්චතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං, නො චෙ ලභෙථ, ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සංඝො ඤාපෙතබ්බා. "සුණාතු මෙ භන්තෙ සංඝො අයං සබ්බා සඞ්ඝා සභාගං ආපත්තිං ආපන්නා, යදි අඤ්ඤං භික්ඛුං සුද්ධං අනාපත්තිකං පස්සිස්සති, තදා තස්ස සන්තිකෙ තං ආපත්තිං පටිකරිස්සතී"ති වත්වා උපොසථො කාතබ්බා. සචෙ පන වෙමතිකො හොති. "සුණාතු මෙ භන්තෙ සංඝො අයං සබ්බා සංඝො සභාගාය ආපත්තියා වෙමතිකො යදි නිබ්බෙමතිකො භවිස්සති, තදා තං ආපත්තිං පටිකරිස්සතී"ති වත්වා උපොසථො කාතබ්බා.

සචෙ පනෙත්ථ කොචි "තං සභාගං ආපත්තිං දෙසෙතුං වට්ටතී"ති විඤ්ඤාපෙතා එකස්ස සන්තිකෙ දෙසෙති, තා සුදෙසිතා ව. අඤ්ඤං පන දෙසනාපච්චයා දෙසකො පටිග්ගහණපච්චයා පටිග්ගාහකො වා හි උභො පි දුක්කටං ආපජ්ජන්ති, තං නානාවත්ථුකං හොති. තස්මා අඤ්ඤමඤ්ඤං දෙසෙතබ්බං. එත්තා වත්තා තෙ නිරාපත්තිකා හොන්ති. තෙසං සන්තිකෙ සෙසෙහි සභාගාපත්තියො දෙසෙතබ්බා වා, ආරොචෙතබ්බා වා. සචෙ තෙ එවං අකත්වා උපොසථං කරොන්ති, පාරිසුද්ධිං ආයස්මන්තො ආරොචෙථාති ආදිනා නයෙන සාපත්තිකස්ස උපොසථකරණෙ පඤ්ඤත්තං දුක්කටං ආපජ්ජන්ති.

සචෙ කොචි භික්ඛු පාතිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙ ආපත්තිං සරති, තෙන භික්ඛුනා සාමන්තා භික්ඛු එවං වත්තබ්බා. "අහං ආවුසො ඉත්ථන්නාමං ආපත්තිං ආපන්නා, ඉතො වුට්ඨහිත්වා තං ආපත්තිං පටිකරිස්සාමී"ති. සාමන්තා ච භික්ඛු සභාගො යෙව වත්තබ්බා, විසභාගස්ස හි වුච්චමානෙ භණ්ඩනකලහසංඝභෙදාදීනිපි හොන්ති. තස්මා තස්ස අවත්වා "ඉතො වුට්ඨහිත්වා පටිකරිස්සාමී"ති ආභොගං කත්වා උපොසථො කාතබ්බා. සචෙ පන කොචි පාතිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙ ආපත්තියා වෙමතිකො හොති. තෙනා පි සභාගො යෙව සාමන්තා භික්ඛු එවං වත්තබ්බා. "අහං ආවුසො ඉත්ථන්නාමාය ආපත්තියා වෙමතිකො, යදා නිබ්බෙමතිකා භවිස්සාමි, තදා තං ආපත්තිං පටිකරිස්සාමී"ති එවඤ්චත්වා උපොසථො කාතබ්බා, පාතිමොක්ඛං සොතබ්බං නෙව තපච්චයා උපොසථස්ස අන්තරායො කාතබ්බා.

"අනුජානාමි භික්ඛවෙ උපොසථාගාරං සම්මජ්ජිතු"නති ආදි වචනතොඃ-

"සම්මජ්ජනී පදීපො ච උදකං ආසනෙන ච,
උපොසථස්ස එතානි පුබ්බකරණනති වුච්චති"නි.

එවං වුත්තං චතුබ්බිධං පුබ්බකරණං කත්වාව උපොසථොකාතබ්බොා. කෙන පන තං කාතබ්බනති? "අනුජානාමි භික්ඛවෙ ථෙරෙන භික්ඛුනා නවං භික්ඛුං ආණාපෙතුං, න භික්ඛවෙ! ථෙරෙන ආණත්තෙන න අගිලානෙන න සම්මජ්ජිතබ්බං, යො න සම්මජ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති ආදි වචනතොා යොා ථෙරෙන ආණත්තොා තෙන කාතබ්බොා. ආණාපෙන්තෙන ච කිඤ්චිකම්මං කරොන්තොා වා සදුකාලමෙව එකොා වා භාරනිත්ථරණකොා වා සරභාණකධම්මකථිකාදිසු අඤ්ඤතරොා වා න උපොසථාගාර සම්මජ්ජනත්ථං ආණාපෙතබ්බොා. අවසෙසා පන වාරෙන ආණාපෙතබ්බා. සචෙ ආණත්තොා සම්මුජ්ජනිං තාවකාලිකම්පි න ලභති, සාඛාභඞ්ගානි කපථියං කාරෙත්වා සම්මජ්ජිතබ්බං. තම්පි අලභන්තස්ස ලබ්භකපථියං හොති.

ආසනපඤ්ඤපනත්ථං ආණත්තෙන ච සචෙ උපොසථාගාරෙ ආසනානි නත්ථි, සංඝිකාවාසතොා ආහරිත්වා පඤ්ඤපෙත්වා පුන ආහරිතබ්බානි. ආසනෙසු අසති තාවකාලිකෙපි තට්ටිකායොපි පඤ්ඤාපෙතුං වට්ටති. තට්ටිකාසුපි අසති, සාඛාභඞ්ගානි කපථියං කාරෙත්වා පඤ්ඤාපෙතබ්බානි. කපථියභාරකං අලභන්තස්ස ලබ්භකපථියං හොති.

පදීපකරණත්ථං ආණාපෙන්තෙන පන "අසුකසම්මිං නාම ඔකාසෙ තෙලං වා වට්ටි වා කපල්ලිකා වා අත්ථි, තං ගහෙත්වා කරොහි"ති වත්තබ්බං. සචෙ තෙලාදීනි නත්ථි, පරියෙසිතබ්බානි. පරියෙසිත්වා අලභන්තස්ස ලබ්භකපථියං හොති. අපිච කපාලෙ අග්ගිං ජාලෙතබ්බං.

"ඡන්දපාරිසුඞ්ඛි උතුක්ඛානං භික්ඛුගණනා ච ඔවාදෙ,
උපොසථස්ස එතානි පුබ්බකිච්චනති වුච්චති"නි.

එවං වුත්තං පන චතුබ්බිධම්පි පුබ්බකිච්චං පුබ්බකරණතොා පච්ඡා කාතබ්බං. තම්පි හි අකත්වා උපොසථොා න කාතබ්බොා. යදි සංඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝා උපොසථං කරෙය්‍යාති වචනතොා යදා සඞ්ඝස්ස උපොසථකම්මං පත්තකල්ලං හොති, තදා කාතබ්බං. පත්තකල්ලඤ්ච නාමෙතං චතූහි අඞ්ගෙහි සංගහිතං. තෙනාහු අට්ඨකථාචරියාඃ-

"උපොසථො යාවතිකා ච භික්ඛූ
කම්මූපපන්නා සභාගාපත්තියො ච;
න විජ්ජන්ති විජ්ජනියා ච පුග්ගලා
තසම්ං න හොන්ති පත්තකල්ලන්තිවුච්චතී"ති.

තත්ථ "උපොසථො"ති තීසු උපොසථදිවසෙසු අඤ්ඤතර දිවසො. තස්මිං හි සති ඉදං සංඝස්ස උපොසථකම්මං පත්තකල්ලං නාම හොති, නාසති. යථාහ:-"න ච භික්ඛවෙ අනුපොසථෙ උපොසථො කාතබ්බො"ති. "යාවතිකා ච භික්ඛූ කම්මූපපන්නා"ති යත්තකා භික්ඛූ තස්ස උපොසථකම්මස්ස පත්තා යුත්තා අනුරූපා සබ්බන්තිමෙන පරිච්ඡෙදෙන චත්තාරො භික්ඛූ පකතත්තා, තෙ චෙ හත්ථපාසං අවිජහිත්වා එකසීමායං ඨිතා. තෙසු හි චතූසු භික්ඛූසු එකසීමාය හත්ථපාසං අවිජහිත්වා ඨිතෙසෙව තං සංඝස්ස උපොසථකම්මං පත්තකල්ලං නාම හොති, න ඉතරථා. යථාහ:-**අනුජානාමි භික්ඛවෙ චතුන්නං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුන්ති.** "සභාගාපත්තියො ච න විජ්ජන්ති"ති එත්ථ යං සබ්බා සංඝෙ, විභාලභොජනාදිනා සභාගවත්ථූනා ලහුකාපත්තිං ආපජ්ජන්ති, එවරූපා වත්ථු සභාගා සභාගාති වුච්චති. එතාසු අවිජ්ජමානාසු විසභාගාසුපි පත්තකල්ලං හොතියෙව. 'විජ්ජනියා ච පුග්ගලා තසම්ං නහොන්තී'ති."න භික්ඛවෙ ගහඨාය පරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බ"න්ති වචනතො ගහඨා; "න භික්ඛවෙ භික්ඛුනියා නිසින්නපරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බන්ති ආදිනා නයෙන වුත්තා භික්ඛුනී සික්ඛමානා සාමණෙරො සාමණෙරී සික්ඛාපච්චක්ඛාතකො අනුපසම්පන්නඋපස්සයකො ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිත්තකො පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකො පණ්ඩකො තෙය්‍යසංවාසකො තිත්ථියපක්කන්තකො තිරච්ඡානගතො මාතුඝාතකො පිතුඝාතකො අරහන්තඝාතකො භික්ඛුනීදූසකො සංඝභෙදකො ලොහිතුප්පාදකො උභතොව්‍යඤ්ජනකොති ඉමෙ වීසති චාති එකාවීසති පුග්ගලා විජ්ජනියා නාම. තෙ හත්ථපාසතො බහිකරණවසෙන වජ්ජෙතබ්බා. එතෙසු හි තිවිධෙ උක්ඛිත්තකෙ සති උපොසථං කරොන්තා සංඝා පාචිත්තියං ආපජ්ජති, සෙසෙසු දුක්කටං; එත්ථ ච 'තිරච්ඡානගතො'ති. යස්ස උපසම්පදා පටික්ඛිත්තා; තිත්ථියා ගහඨෙනෙව සංගහිතා, එතෙපිහි විජ්ජනියා එව. පත්තකල්ලං ඉමෙහි චතූහි අඞ්ගෙහි සඞ්ගහිතන්ති වෙදිතබ්බං. ඉදඤ්ච සබ්බං පවාරණකම්මෙපි යොජෙතබ්බං, දස්සෙතබ්බං. **න භික්ඛවෙ පාතිමොක්ඛුද්දෙසෙන න සාවෙතබ්බං, යො න සාවෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස.**

"අනුජානාමි භික්ඛවෙ පාතිමොක්ඛුද්දෙසකෙන වාගමිතුං, කථං සාවෙය්‍යන්ති වාගමනන්තස්ස අනාපත්තී"ති වචනතො පාතිමොක්ඛුද්දෙසකෙන පරිසං සාවෙතුං වාගමිතබ්බං.

ඉති පාලිමුත්තකඛන්ධකවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ
උපොසථපවාරණාවිනිච්ඡයකථා සමත්තා.

වස්සූපනායිකවිනිච්ඡයකථා.

වස්සූපනායිකාති එත්ථ පුරිමිකා පච්ඡිමිකාති දෙ වස්සූපනායිකා. තත්ථ ආසාළ්හිපුණ්ණමාය අනන්තරෙ පාටිපදදිවසෙ පුරිමිකා උපගන්තබ්බා. පච්ඡිමිකා පන ආසාළ්හිපුණ්ණමතො පරාය පුණ්ණමාය අනන්තරෙ පාටිපදදිවසෙ උපගච්ඡන්තෙන ච විහාරං පටිජග්ගිත්වා පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨපෙත්වා සබ්බං චෙතියවන්දනාදිසාමීචිකම්මං නිට්ඨාපෙත්වා **ඉමස්මිං විහාරෙ ඉමං තෙමාසං වස්සං උපෙමී**ති සකිං වා වත්තික්ඛත්තුං වා වාචං නිච්ඡාරෙත්වා වස්සං උපගන්තබ්බං. සවෙපි "ඉධ වසිස්සාමී"ති ආලයො අත්ථි, අසතියා පන වස්සං න උපෙති, ගහිත සෙනාසනං සුගහිතං, ඡින්නවස්සො න හොති, පවාරෙතුං ලභති යෙව. විනාපි හි වචීභෙදං ආලයකරණමත්තෙනාපි වස්සං උපගතමෙව හොති. "ඉධ වස්සං උපෙමි, වසිස්සාමී'ති චිත්තුප්පාදෙ යෙවෙත්ථ ආලයො නාම.

"න භික්ඛවෙ තදහු වස්සූපනායිකාය වස්සං අනුපගන්තුකාමෙන සඤ්චිච්ච ආවාසො අතික්කමිතබ්බො, යො අතික්කමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො වස්සූපනායිකදිවසෙ වස්සං අනුපගන්තුකාමො විහාරසීමං අතික්කමති, විහාරගණනාය දුක්කටං. සචෙහි තං දිවසං විහාරසතස්ස උපචාරං ඔක්කමිත්වා අතික්කමති, සතං ආපත්තියො. සචෙ පන විහාරං අතික්කමිත්වා අඤ්ඤස්ස විහාරස්ස උපචාරං අනොක්කමිත්වා ව නිවත්තති, එකා ව ආපත්ති. සෙන්ත වි අනන්තරායෙන පුරිමිකං අනුපගතෙන පච්ඡිමිකා උපගන්තබ්බා.

න භික්ඛවෙ අඤ්ඤත්‍රඅන්තරායා වස්සං උපගන්තබ්බං, යො උපගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති වචනතො යස්ස පඤ්චන්නං ඡදනානං අඤ්ඤතරෙන ඡින්නං යොජිතවාරබ්භනං සෙනාසනං නත්ථි, තෙන න උපගන්තබ්බං.

"න භික්ඛවෙ ඡවකුටිකාය වස්සං උපගන්තබ්බං, යො උපගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති ආදි වචනතො ඡදිකුටිකාදිං

ඡත්තෙන වාවියඤ්ච උපගන්තුං න වට්ටති, තඤ්ච ඡවකුටිකා නාම වංකිතමණ්ඩලාදිභෙදා කුටී. තඤ්චෙව උපගන්තුං න වට්ටති, සුසානෙ පන අණ්ඩකං කුටිකං කත්වා උපගන්තුං වට්ටති. ඡත්තෙනපි චතූසු ථම්භෙසු ඡත්තං ඨපෙත්වා ආවරණං කත්වා වාරං යොජෙත්වා උපගන්තුං වට්ටති, ඡත්තකුටිකා නාමෙසා හොති. වාවියාපි මහන්තෙන සපලෙලෙන ඡත්තෙන වුත්තනයෙන කුටිකං කත්වා උපගන්තුං වට්ටති.

'න භික්ඛවෙ රුක්ඛසුසිරෙ වස්සං උපගන්තබ්බං, යො උපගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා'ති වචනතො සුද්ධෙ රුක්ඛසුසිරෙ උපගන්තුං න වට්ටති, මහන්තස්ස පන සුසිරස්ස අන්තො පදරච්ඡදනං කුටිකං කත්වා පවිසන්වාරං යොජෙත්වා උපගන්තුං වට්ටති. රුක්ඛං ඡින්දිත්වා ඛාණුකමත්ථකෙ පදරච්ඡදනං කුටිකං කත්වාපි වට්ටතියෙව. **න භික්ඛවෙ රුක්ඛවිටභියා**ති ආදි වචනතො සුද්ධ විටභීමත්තෙන උපගන්තුං න වට්ටති. මහාවිටපෙ පන අවටකං බන්ධිත්වා තත්ථ පදරච්ඡදනං කුටිකං කත්වා වාරං යොජෙත්වා උපගන්තබ්බං.

අනුජානාමි භික්ඛවෙ වජෙ වස්සං උපගන්තූනති ආදි වචනතො වජෙ සත්ථෙ නාවායඤ්ච උපගන්තුං වට්ටති. තත්ථ **වජෝ**ති ගොපාලකානං නිවාසනට්ඨානං. වජෙ වුඤ්තෙ වජෙන සඞ්ගං ගතස්ස වස්සවෙජ්ජදෙ අනාපත්ති. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ යෙන වජෝ තෙන ගන්තූ"නාති වුත්තත්තා.

සත්ථෙ වස්සං උපගච්ඡන්තෙන පන වස්සූපනායිකදිවසෙ උපාසකා වත්තබ්බා:-"කුටිකං ලද්ධුං වට්ටතී"ති. සචෙ කරිත්වා දෙන්ති, තත්ථ පවිසිත්වා **ඉධ වස්සං උපෙමී**ති නික්ඛිත්තුං වත්තබ්බං. නො චෙ දෙන්ති, සාලාසංඛපෙන ඝිතසක්ඛරස්ස හෙට්ඨා උපගන්තබ්බං, තම්පි අලභන්තෙන ආලයෝ කත්තබ්බා. සත්ථෙ පන වස්සං උපගන්තුං න වට්ටති. ආලයෝ නාම- "වස්සං වසිස්සාමී"ති චිත්තුප්පාදමත්තං සචෙ මග්ගපරිපන්ථොයෙව සත්ථෙ පවාරණදිවසෝ හොති, තත්ථෙව පවාරෙතබ්බං. අථ සත්ථෝ අන්තොවිස්සෙසයෙව භික්ඛූනං පත්තිතට්ඨානං පත්වා අතික්කමති, පත්තිතට්ඨානෙ වසිත්වා තත්ථ භික්ඛූහි සඞ්ගං පවාරෙතබ්බා. අථාපි සත්ථෝ අන්තොවිස්සෙසෙයෙව අනන්තරා එකස්මිං ගාමෙ තිඨති වා, විප්පකිරියති වා, තස්මිං යෙව ගාමෙ භික්ඛූහි සඞ්ගං වසිත්වා පවාරෙතබ්බං, අපවාරෙත්වා තතො පරං ගන්තුං න වට්ටති.

නාවාය වස්සං උපගච්ඡන්තෙනාපි කුටියංයෙව උපගන්තබ්බං. පරියෙසිත්වා අලභන්තෙන ආලයෝ කාතබ්බා, සචෙ අන්තොතෙ

මාසං නාවා සම්පදා යෙව හොති, තත්‍රෙව පවාරෙතබ්බං, අථ නාවා කූලං ලභති, අයඤ්ච පරතෝ ගමනූපගා මෝ හොති, ගන්තුං න වට්ටති. නාවාය ලඬ්ගාමෙ යෙව වසිත්වා භික්ඛූහි සඞ්ඝං පවාරෙතබ්බං, සචෙපි නාවා අනුතීරමෙව අඤ්ඤත්ථ ගච්ඡති, භික්ඛු ච පඨමං ලඬ්ගාමෙ යෙව වසිතුකාමෝ, නාවා ගච්ඡතු, භික්ඛුනා තත්‍රෙව වසිත්වා භික්ඛූහි සඞ්ඝං පවාරෙතබ්බං. ඉති වජෙ සත්‍ථෙ නාවායන්ති තීසු ඨානෙසු නත්ථි වස්සච්ඡෙදෙ ආපත්ති, පවාරෙතුං ලභති.

න භික්ඛවෙ වස්සං උපගන්ත්වා පුරිමං වා තෙමාසං පච්ඡිමං වා තෙමාසං අවසිත්වා චාරිකා පක්කමිතබ්බා, යො පක්කමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති වචනතො පුරිමිකාය වස්සං උපගතෙන පුරිමං තෙමාසං පච්ඡිමිකාය උපගතෙන පච්ඡිමං තෙමාසං අවසිත්වා චාරිකා න පක්කමිතබ්බා. වස්සං උපගන්ත්වා පන අරුණං අනුට්ඨාපෙත්වාපි තදහෙව සත්ථාහ කරණීයෙන පක්කමන්තස්සාපි අන්තොසත්තාහෙ නිවත්ත නත්‍රස්සාපි අනාපත්ති, කො පන වාදො ඉමිනාහං වස්සිත්වා සත්ථාහකරණීයෙන පක්කමන්තස්ස, අන්තොසත්තාහෙ නිවත්තනත්‍රස්ස. **අනුජානාමි භික්ඛවෙ සත්ථන්තරං සත්ථාහ කරණීයෙන පහිතෙ ගන්තුං, නත්‍රෙව අපහිතෙ, භික්ඛුස්ස භික්ඛුනිසික්ඛමානාය සාමණෙරස්ස සාමණෙරිස්ස උපාසකස්ස උපාසිකාය වාති** වචනතො පඤ්චන්නං සහධම්මිකානං අඤ්ඤතරෙන සඞ්ඝගණපුග්ගලෙ උද්දිස්ස අත්තනො වා අත්‍රත්‍ථාය විහාරං අඩ්ඪයොගං පාසාදං හම්මියං ගුහං පරිවෙණං කොට්ඨකං උපට්ඨානසාලං අග්ගිසාලං කප්පියකුටිං වච්චකුටිං වච්චකමං වච්ච මණ්ඩපං උදපානං උදපානසාලං ජන්තාඝරං ජන්තාඝරසාලං පොක්ඛරණිං මණ්ඩපං ආරාමං ආරාමවත්ථුං වා කාරෙත්වා "ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ ඉච්ඡාමි දානං ච දාතුං ධම්මඤ්ච සොතුං භික්ඛූ ච පස්සිතු"න්ති එවං නිද්දිසිත්වා පෙසිතෙ ගන්තබ්බං සත්ථාහකරණී යෙන. නත්‍රෙව අපහිතෙ. උපාසකො පන උපාසිකා වා තත්‍රෙව සඞ්ඝගණපුග්ගලෙ උද්දිස්ස විහාරාදීසු අඤ්ඤතරං කාරෙත්වා අත්තනො වා අත්‍රත්‍ථාය නිවෙසන සයනීඝරාදීසු අඤ්ඤතරං කාරා පෙත්වා අඤ්ඤං වා කිච්චකරණීයං නිද්දිසිත්වා ගිලානා වා හුත්වා භික්ඛූනං ආගමනෙ දූතං පහිණෙය්‍ය "ආගච්ඡන්තු භදන්තා ඉච්ඡාමි දානඤ්ච දාතුං ධම්මඤ්ච සොතුං භික්ඛූ ච පස්සිතු"න්ති ගන්තබ්බං සත්ථාහකරණීයෙන; නත්‍රෙව අපහිතෙ **අනුජානාමි භික්ඛවෙ සත්ථන්තරං සත්ථාහකරණීයෙන අපහිතෙපි ගන්තුං, පගෙව පහිතෙ; භික්ඛුස්ස භික්ඛුනිසික්ඛමානාය සාමණෙරස්ස සාමණෙරිස්ස මාතුයා ච පිතුස්ස වාති** වචනතො

ගිලානානං එතෙසං භික්ඛුආදීනං සහධම්මිකානං මාතාපිතූනඤ්ච ගිලානානං යෙව ගිලානභත්තං වා ගිලානුපට්ඨාකභත්තං වා හෙසජ්ජං වා පරියෙසිස්සාමි, පුච්ඡිස්සාමි වා උපට්ඨහිස්සාමීති ඉමිනා කාරණෙන අපපහිතෙපි ගන්තබ්බං, පගෙව පහිතෙ. අඞ්ගුත්තරට්ඨකථායං පන-"යෙ මාතාපිතූනං උපට්ඨාකා ඤාතකා වා අඤ්ඤාතකා වා තෙසම්පි අපපහිතෙ ගන්තුං වට්ටතී"ති වුත්තං. තං නෙව අට්ඨකථාය, න පාළියා වුත්තං; තස්මා න ගහෙතබ්බං. සචෙ පන භික්ඛුනො භාතා වා අඤ්ඤතරො වා ඤාතකො ගිලානො හොති. සො චෙ භික්ඛුස්ස සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය "අහං ගිලානො ආගච්ඡතු භදන්තෙ, ඉච්ඡාමි භදන්තස්ස ආගත"න්ති ගන්තබ්බං සත්තාහ කරණීයෙන, නත්ථෙව අපපහිතෙ. සචෙ එකස්මිං විහාරෙ භික්ඛූහි සද්ධිං වසන්තො භික්ඛුභත්තිකො ගිලානො හොති, සො චෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය:-"අහං ගිලානො ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ, ඉච්ඡාමි භික්ඛූනං ආගතන්ති" ගන්තබ්බං සත්තාහ කරණීයෙන, නත්ථෙව අපපහිතෙ. සචෙ භික්ඛුස්ස භික්ඛුනියා සික්ඛමානාය සාමණෙරස්ස සාමණෙරාය වා අනභිරති වා කුක්කුච්චං වා දිට්ඨිගතං වා උප්පන්නං හොති, ගන්තබ්බං සත්තාහ කරණීයෙන අපපහිතෙපි "අනභිරතිං වූපකාසෙස්සාමි"වා "වූපකාසාපෙස්සාමි"වා, "කුක්කුච්චං විනොදෙස්සාමි"වා "විනොදාපෙස්සාමි" වා "දිට්ඨිගතං විවෙචෙස්සාමි වා විවෙචාපෙස්සාමි වා ධම්මකථං වා කරිස්සාමී"ති, පගෙව පහිතෙ. සචෙ හොච්ච භික්ඛු ගරුධම්මං අජ්ඣාපන්නො හොති:-පරිවාසාරහො මූලාය පටිකස්සනාරහො මානත්තාරහො අබ්භානාරහො වා, අපපහිතෙපි ගන්තබ්බං. "පරිවාසදානාදීසු උස්සුක්කං ආපජ්ජිස්සාමි, අනුවත්තෙස්සාමි, ගණපූරකො වා භවිස්සාමී"ති, පගෙව පහිතෙ. භික්ඛුනියාපි මානත්තාරහාය මූලාය පටිකස්සනාරහාය අබ්භානාරහාය වා එසෙව නයො. සචෙ සාමණෙරො උපසම්පජ්ජිතුකාමො හොති, විස්සං වා පුච්ඡිතුකාමො, සික්ඛමානා වා උපසම්පජ්ජිතුකාමා හොති, සික්ඛාවාසස්ස කුපිතා, සාමණෙරා වා සික්ඛා සමාදියිතුකාමා හොති, වස්සං වා පුච්ඡිතුකාමා අපපහිතෙපි ගන්තබ්බං, පගෙව පහිතෙ. සචෙ භික්ඛුස්ස භික්ඛුනියා වා සංඝො කම්මං කාතුකාමො හොති තජ්ජනීයං වා නිස්සයං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්ඛෙපනීයං වා අපපහිතෙපි ගන්තබ්බං, පගෙව පහිතෙ. කින්නුඛො සංඝො කම්මං න කරෙය්‍ය, ලහුකාය වා පරිණාමෙය්‍යාති. සචෙපි කතං යෙව හොති කම්මං, අපපහිතෙපි ගන්තබ්බං:-කින්නුඛො කම්මා වත්තෙය්‍ය, ලොමං පාතෙය්‍ය, නෙජ්ජාරං වත්තෙය්‍ය, සංඝො තං කම්මං පටිප්පස්සම්භෙය්‍යාති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ සඞ්ඝාභාර

සේසෙන ගන්තුන්ති වචනතො සෙනාසනපරිභොගසංඝකරණීයෙනාපි ගන්තුං වට්ටති. එත්ථ හි යං කිඤ්චි උපොසථාගාරාදිසු සෙනාසනෙසු චෙතියඝත්තනවෙදිකාසු වා කාතබ්බං. අත්තනොසන්තකෙ පුග්ගලිකසෙනාසනම්පි සඞ්ඝං සංඝකරණීයමෙවාති අධිප්පෙතං. තස්මා තස්ස නිප්ඵාදනත්ථං දබ්බසම්භාරාදීනි වා ආහරිතුං වඩ්ඪකිප්පභුතීනං හත්ථෙ වෙතනාදීනි වා දාතුං ගන්තබ්බං. අපි චෙත්ථ අයම්පි පාළිමුත්තකනයො වෙදිතබ්බො. ධම්මං සවණත්ථාය අනිමන්තිතෙන ගන්තුං න වට්ටති. සචෙ එකස්මිං මහාවාසෙ පඨමංයෙව කතිකා කතා හොති: "අසුකදිවසෙ නාම සන්නිපතිතබ්බ"න්ති නිමන්තිතො යෙව නාම හොති. ගන්තුං වට්ටති. "හණ්ඩකං ධොවිස්සාමී"ති ගන්තුං න වට්ටති. සචෙ පන ආචරියුපජ්ඣායා පහිණන්ති, වට්ටති. නාතිදූරෙ විහාරො හොති. "තත්ථ ගන්ත්වා අජ්ජෙව ආගමිස්සාමී"ති සම්පාපුණිතුං න සක්කොන්ති, වට්ටති. උද්දෙසපරිපුච්ඡාදීනං අත්ථායපි ගන්තුං න ලභති, "ආචරියං පන පසාදෙස්සාමී"ති ගන්තුං ලභති. සචෙ නං ආචරියො:-"අජ්ජ මා ගච්ඡා"ති වදති, වට්ටති. උපඨාකකුලං වා ඤාතිකුලං වා දස්සනාය ගන්තුං න ලභති. සචෙ භික්ඛූසු වස්සූපගතෙසු ගාමෙ වොරෙහි වුච්චති, තත්ථ කිං කාතබ්බන්ති? යෙන ගාමෙ තෙන ගන්තබ්බං. සචෙ ගාමෙ විඛා භිජ්ජති, යත්ථ බහුතරා මනුස්සා තත්ථ ගන්තබ්බං. සචෙ බහුතරා අස්සද්ධා හොන්ති අප්පසන්නා, යත්ථ සද්ධා පසන්නා තත්ථ ගන්තබ්බං. එත්ථ ච සචෙ ගාමෙ අච්ඡරාසඞ්ඝාතමත්තොපි හොති, තත්ථ පිණ්ඩාය චරිත්වා විහාරමෙව ආගන්ත්වා වසිතබ්බං. සචෙ දූරභතො සත්තාහවාරෙන අරුණෙ උට්ඨාපෙතබ්බො. න සක්කා චෙ හොති, තත්ථෙව සභාගට්ඨානෙ වසිතබ්බං, සචෙ මනුස්සා යථා පවත්තානි සලාකභත්තාදීනි දෙන්ති, "න මයං තස්මිං විහාරෙ වස්සාමා"ති වත්තබ්බං. "මයං විහාරස්ස වා පාසාදස්ස වා න දෙම, තුම්හාකං දෙම, යත්ථ කත්ථචි වසිත්වා භුඤ්ජථා"ති වුත්තෙ පන යථාසුඛං භුඤ්ජිතබ්බං. තෙසං යෙව තං පාපුණාති, "තුම්හාකං වස්සග්ගෙන පාපුණාපෙත්වා භුඤ්ජථා"ති වුත්තෙ පන යත්ථ වස්සති, තත්ථ නෙත්වා වස්සග්ගෙන පාපුණාපෙත්වා භුඤ්ජිතබ්බං. සචෙ පවාරිතකාලෙ වස්සාවාසකං දෙන්ති, යදි සත්තාහවාරෙන අරුණං උට්ඨාපෙස්සු, ගහෙතබ්බං. ත්‍යත්තවෙසෙහි පන "න මයං තත්ථ වසිම්හ, ත්‍යත්තවස්සා මය"න්ති වත්තබ්බං. යදි "යෙසං අම්හාකං සෙනාසනං පාපිතං තෙ ගණ්හන්තු"ති වදන්ති, ගහෙතබ්බං. යං පන "විහාරෙ උපනික්ඛිත්තකං මා ඵනසී"ති ඉධ ආභවත්ථවිරාදිවෙහඩ්ගියහණ්ඩං, තං තත්ථෙව ගන්ත්වා අපලොකෙත්වා හාපෙතබ්බං. "ඉතො අය්‍යානං වත්ත, රොපවච්ඡෙ දෙථා"ති කපියකාරකානං දින්නෙ ඛෙත්තවත්ථු ආදිකෙ කත්‍රුපපදෙපි එසෙව නයො.

සංඝිකං හි වෙහඞ්ගියභණ්ඩං අන්තො විහාරෙ වා බහි සීමාය වා හොතු, බහිසීමාය ඨිතානං අපලොකෙත්වා හාපෙතුං න වට්ටති. උභයත්ථ ඨිතම්පි පන අන්තොසීමාය ඨිතානං අපලොකෙත්වා හාපෙතුං වට්ටතියෙව. සචෙ පන වස්සූපගතා භික්ඛූ වා ළෙහි වා උබ්බාළ්හා හොන්ති ගණ්හන්තිපි, පාරිපාතෙන්තිපි. සිරිංස පෙහි වා උබ්බාළ්හා හොන්ති ඛංසෙන්තිපි පාරිපාතෙන්තිපි. වොරෙහි වා උබ්බාළ්හා හොන්ති විලුම්පන්තිපි ආකොටෙන්තිපි. පිසාචෙහි වා උබ්බාළ්හා හොන්ති ආවිසන්තිපි, ඔජම්පි හරන්ති. එසෙව අන්තරායොති පක්කමිතබ්බං, නත්ථි වස්සවෙජ්ජෙ ආපත්ති. සචෙ ගාමො අග්ගිනා වා දඩ්ඪො හොති, උදකෙන වා වූළෙහා, භික්ඛූ පිණ්ඩකෙන කිලමන්ති, "එසෙව අන්තරායො"ති පක්කමිතබ්බං. වස්සවෙජ්ජෙ අනාපත්ති. සෙනාසනං අග්ගිනා වා දඩ්ඪං හොති, උදකෙන වා වූළ්හං, භික්ඛූ සෙනාසනෙන කිලමන්ති, "එසෙව අන්තරායොති පක්කමිතබ්බං, වස්සවෙජ්ජෙ අනාපත්ති. සචෙ වස්සූපගතා භික්ඛූ න ලභන්ති ලූඛස්ස වා පණීතස්ස වා හොජනස්ස යාවදත්ථං පාරිපූරිං, "එසෙව අන්තරායො"ති පක්කමිතබ්බං. සචෙපි ලභන්ති ලූඛස්ස වා පණීතස්ස වා හොජනස්ස යාවදත්ථං පාරිපූරිං, න ලභන්ති සප්පායානි හොජනානි, "එසෙව අන්තරායොති" පක්කමිතබ්බං. සචෙපි ලභන්ති ලූඛස්ස වා පණීතස්ස වා හොජනස්ස යාවදත්ථං පාරිපූරිං, ලභන්ති සප්පායානි හොජනානි, න ලභන්ති සප්පායානි හෙසජ්ජානි, "එසෙව අන්තරායො"ති පක්කමිතබ්බං. සචෙපි ලභන්ති. ලූඛස්ස වා පණීතස්ස වා හොජ්ජස්ස යාවදත්ථං පාරිපූරිං, ලභන්ති සප්පායානි හොජනානි, ලභන්ති සප්පායානි හෙසජ්ජානි, න ලභන්ති පතිරූපං උපට්ඨාකං, "එසෙව අන්තරායො"ති පක්කමිතබ්බං. සබ්බත්ථ වස්සවෙජ්ජෙ අනාපත්ති. සචෙ පන වස්සූපගතං භික්ඛුං ඉත්ථි නිමන්තෙති"එහි භන්තෙ හිරඤ්ඤං වා තෙ දෙම්,සුවණ්ණං වා ඛෙත්තං වා වත්ථුං වා ගාවං වා ගාවිං වා දාසං වා දාසිං වා තෙ දෙම්, ධීතරං වා තෙ දෙම් භරියත්ථාය, අහං වා තෙ භරියා හොම්, අඤ්ඤං වා තෙ භරියං ආනෙමී"ති තත්ර වෙ භික්ඛුනො එවං හොති "ලහුපරිවත්තං චිත්තං වුත්තං භගවතා, සියාප් මෙ බ්‍රහ්මචරියස්ස අන්තරායො"ති පක්කමිතබ්බං, නත්ථි වස්සවෙජ්ජෙ ආපත්ති. වුත්තනයෙනෙව වෙසී වා නිමන්තෙති, ථුල්ලකුමාරී වා නිමන්තෙති පණ්ඩකො වා නිමන්තෙති, ඤාතකා වා නිමන්තෙන්ති, රාජානො නිමන්තෙන්ති, චොරා වා නිමන්තෙන්ති, ධුත්තා වා නිමන්තෙන්ති, එසෙව නයො.

සචෙ වස්සූපගතො භික්ඛු අස්සාමිකං නිධිං පස්සති, තත්ර වේ භික්ඛුනො එවං හොති.'ලහුපරිවත්තං බො චිත්තං වුත්තං භගවතා

සියාපි මෙ බ්‍රහ්මචරියස්ස අන්තරායොති පක්කමිතබ්බං. අන්‍යා පන්නි වස්සංවෙජ්දෙ. සචෙ වස්සූපගතො භික්ඛු පස්සති සම්බහුලෙ භික්ඛූ සඞ්ඝභෙදාය පරක්කමන්තෙ, සුණාති වා "සම්බහුලා භික්ඛූ සඞ්ඝභෙදාය පරක්කමන්තී"ති, තත්‍ර වෙ භික්ඛුනො එවං හොති – "ගරුකො ඛො සඞ්ඝභෙදෙ වුත්තො භගවතා, මා මයි සම්මුඛී භූතෙ සඞ්ඝො භිජ්ජී"ති, පක්කමිතබ්බං, අන්‍යාපන්නි වස්සංවෙජ්දෙ. සචෙ වස්සූපගතො භික්ඛු සුණාති:–"අමුකස්මිං කිර ආවාසෙ සම්බහුලා භික්ඛූ සඞ්ඝභෙදාය පරක්කමන්තී"ති. තත්‍ර වෙ භික්ඛු නො එවං හොති: "තෙ ඛො මෙ භික්ඛූ මිත්තා, න්‍යාහං වක්කාමි– "ගරුකො ඛො ආවුසො සඞ්ඝභෙදෙ වුත්තො භගවතා, මා අයසමනන්තානං සඞ්ඝභෙදෙ රුචිත්ථා"ති. කරිස්සන්ති මෙ වචනං සුස්සූසිස්සන්ති, සොතං ඔදහිස්සන්ති"ති. පක්කමිතබ්බං, අන්‍යා පන්නි වස්සංවෙජ්දෙ. නිත්තෙජා පන සඞ්ඝ ගන්ත්වා කරණීයං නත්ථි.

සචෙ පන කොචි භික්ඛු "ඉමං තෙමාසං ඉධ වස්සං වසථා"ති වුත්තෙ පටිස්සුත්වා විසංවාදෙති, දුක්කටං. න කෙවලං එතස්සෙව පටිස්සවස්ස විසංවාදෙ දුක්කටං. "ඉමං තෙමාසං භික්ඛං ගණ්හථ, උභොපි මයං ඉධ වස්සං වසිස්සාම, එසාතො උද්දිසාපෙස්සාමා"ති. එවමාදිනාපි තස්ස තස්ස පටිස්සවස්ස විසංවාදෙ දුක්කටං. තඤ්ච ඛො පඨමං සුඛවිත්තස්ස පච්ඡා විසංවාදනපච්චයා, පඨමම්පි අසුඛවිත්තස්ස පන පටිස්සවෙ පාචිත්තියං, විසංවාදෙන දුක්කටෙනාති පාචිත්තියෙන සද්ධිං දුක්කටං ජීරති. වස්සූපගතෙහි අන්තොවස්සෙ නිබ්බත්තං ඤත්වා වස්සූපගතා භික්ඛූ "සම්මූළ්හනියො බන්ධථා"ති වත්තබ්බා. සුලභා වෙ දණ්ඩකා වෙව සලාකායො ච හොන්ති, එකෙකෙන ඡපඤ්ච මුට්ඨිසම්මූළ්හනියො වෙතිසෙසා යට්ඨී සම්මූළ්හනියෙ බන්ධිතබ්බා. දුල්ලභා හොන්ති, වෙතිසසා මුට්ඨිසම්මූළ්හනියො එකා යට්ඨි සම්මූළ්හනි බන්ධිතබ්බා. සාමණෙරෙහි පඤ්ච පඤ්ච උක්කා කොටෙතබ්බා, වස්සගට්ඨානෙපි කසාවපරිභණ්ඩං කාතබ්බං. වත්තං කරොන්තෙනාපි ච න උද්දිසිතබ්බං, න උද්දිසාපෙතබ්බං, න සජ්ඣායො කාතබ්බෙබා, න පබ්බාජෙතබ්බං, න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බෙබා, න ධම්මසවණං කාතබ්බං. "සබ්බඤ හි එතෙ පපඤ්චා නිප්පපඤ්චා භුත්වා සමණධම්මමෙව කරිස්සාමාති වා සබ්බෙ තෙරස ධුතඞ්ගානි සමාදියන්තු, සෙය්‍යං අක්කපෙත්වා ඣානවිබ්භන්තෙහි ජීවිතාමෙන්තු, මූගබ්බතං ගණ්හන්තු, සත්ථාහකරණීයෙන ගතාපි භාජනීය හණ්ඩං ලභන්තූ"ති වා එවරූපං අධම්මිකවත්තං න කාතබ්බං. එවං පන කාතබ්බං: "පරියත්තිධමෙමා නාම තිවිධමපි සද්ධම්මං පතිට්ඨාපෙති, තස්මා සක්කච්චං උද්දිසථ, උද්දිසාපෙථ, සජ්ඣායං

කරොථ, පධානඝරෙ වසන්තානං සඞ්ඝට්ටං අකත්වා අන්තො වා බහිරෙ නිසීදිත්වා උද්දිසථ, උද්දිසාපෙථ, සජ්ඣායං කරොථ, ධම්මසවණං සම්බං කරොථ, පබ්බාජෙන්තා සොධෙත්වා පබ්බාජෙථ, සොධෙත්වා උපසම්පාදෙථ, සොධෙත්වා නිස්සයං දෙථ, එසොපි හි කුලපුත්තො පබ්බජ්ජඤ්ච උපසම්පදඤ්ච ලභිත්වා සකලං සාසනං පතිට්ඨාපෙති, අත්තනො ථාමෙන යත්තකානි සක්කොථ, තත්තකානි ධුතඞ්ගානි සමාදියථ, අන්තොවස්සං නාමෙතං සකලං දිවසං රත්තියා ච පඨමයාමපච්ඡිමයාමෙසු අප්පමත්තෙහි භවිතබ්බං. විරියං ආරභිතබ්බං. පොරාණක මහා ථෙරාපි සබ්බපළිබොධෙ ඡින්දිත්වා අන්තොවස්සෙ එකචාරිය වත්තං පූරයිංසු. හඤ්ඤ මත්තං ජානිත්වා දසවත්ථුකඤ්ඨං දස අසුභදසානුස්සතිඅට්ඨනිංසාරම්මණකථං කාතුං වට්ටති. ආගන්තුක ඨානං වත්තං කාතුං සත්තාහකරණීයෙන ගතානං අප්පලොකෙත්වා දාතුං වට්ටතී"ති එවරූපං වත්තං කාතබ්බං. 'අපිච භික්ඛු ඔවදිතබ්බා "විඝාතාභිඝාතපිසුණඵරුසවචනානි මා වදථ, දිවසෙ දිවසෙ සීලානි ආවජ්ජන්තා චතුරාරක්ඛං අභාපෙන්තා මනසිකාරබහුලා විහරථා"ති. දන්තකට්ඨාදනවත්තං ආචික්ඛිතබ්බං. වෙනියං වා බොධිං වා වන්දන්තෙන ගන්ධමාලං වා පූජෙන්තෙන පත්තං වා ථවිකාය පක්ඛිපන්තෙන න කථෙතබ්බං. භික්ඛාචාරවත්තං ආචික්ඛිතබ්බං. අන්තො ගාමෙ මනුස්සෙහි සද්ධිං පචවයඤ්ඤත්තකථා වා විඤ්ඤාණකථා වා න කථෙතබ්බා, රක්ඛිතින්ද්‍රියෙහි භවිතබ්බං, ඛණ්ඩාවත්තඤ්ච සෙඛියවත්තඤ්ච පූරෙතබ්බ"න්ති එවරූපි බහුකාපි නියාමිඤ්ඤකථා ආචික්ඛිතබ්බාති.

ඉති පාලිමුත්තකඛ්ඛිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ වත්තූපනාසික විනිච්ඡයකථා සමත්තා.

වත්තවිනිච්ඡයකථා.

වත්තන්ති එත්ථ පන වත්තං නාමෙතං උපජ්ඣායවත්තං ආචරියවත්තං ආගන්තුකවත්තං ආවාසිකවත්තං ගමිකවත්තං භත්තග්ගවත්තං පිණ්ඩපාතිකවත්තං ආරඤ්ඤකවත්තං සෙනාසනවත්තං ජන්තාඝරවත්තං වච්චකුටිවත්තන්ති බහුවිධං. තත්ථ උපජ්ඣායවත්තං තාව එවං වෙදිතබ්බං. සද්ධිවිහාරිකෙන සාලසෙසෙව උට්ඨාය උපාහනා ඔමුඤ්චිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උපජ්ඣායස්ස දන්තකට්ඨං දාතබ්බං. මුඛොදකං දාතබ්බං. තත්ථ දන්තකට්ඨං දෙන්තෙන මහන්තං මජ්ඣිමං ඛුද්දකන්ති තීණි දන්තකට්ඨානි උපනෙත්වා ඉතො යං තීණි දිවසානි ගණ්හති, චතුත්ථදිවසතො පට්ඨාය තාදිසමෙව දාතබ්බං. සචෙ අනියමං

කත්වා යං වා තං වා ගණ්හාති, අථ යාදිසං ලභති තාදිසං දාතබ්බං. මුඛොදකං දෙන්තෙනාපි සීතඤ්ච උණ්හඤ්ච උදකං උපනෙත්වා තතො යං තීණි දිවසානි වළඤ්ජෙති, චතුත්ථදිවසතො පඨාය තාදිසමෙව මුඛධොවනොදකං දාතබ්බං. සචෙ දුවිධම්පි වළඤ්ජෙති, විවිධම්පි උපනෙතබ්බං. උදකං මුඛධොවනට්ඨානෙ ඨපෙත්වා වච්චකුටිතො පට්ඨාය සම්මජ්ජිතබ්බං. ථෙරෙ වච්චකුටිගතෙ පරිවෙණං සම්මජ්ජිතබ්බං. එවං පරිවෙණං අසුඤ්ඤං හොති. ථෙරෙ වච්චකුටිතො අනික්ඛන්තෙයෙව ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. සරීරකිච්චං කත්වා ආගන්ත්වා තස්මිං නිසින්නස්ස සචෙ යාගු හොති, භාජනං ධොවිත්වා යාගු උපනාමෙතබ්බා. යාගුපිතස්ස උදකං දත්වා භාජනං පටිග්ගහෙත්වා නීවං කත්වා සාධුකං අපරිසංසන්දෙන්ත ධොවිත්වා පටිසාමෙතබ්බං. උපජ්ඣායමහි වුට්ඨිතෙ ආසනං උබ්බිතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උකලාපො හොති, කෙනචි කච්චරෙන සඞ්කිණ්ණො, සො දෙසො සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ පන අඤ්ඤො කච්චරො නත්ථි, උදකපුඤ්ඡිතංයෙව හොතු, හත්ථෙනපි පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ උපජ්ඣායො ගාමං පවිසිතුකාමො හොති, නීවාසනං දාතබ්බං. පටිනීවාසනං පටිග්ගහෙතබ්බං. කායබන්ධනං දාතබ්බං. සඝාණං කත්වා සංඝාටියො දාතබ්බා. ධොවිත්වා පත්තො සඋදකො දාතබ්බා. සචෙ උපජ්ඣායො පච්ඡාසමණං ආකඞ්ඛති තිමණ්ඩලං පටිච්ඡාදෙන්තෙන පරිමණ්ඩලං නිවාසෙත්වා කායබන්ධනං බන්ධිත්වා සඝාණං කත්වා සංඝාටියො පාරුපිත්වා ගණ්ඨිකං පරිමුඤ්චිත්වා ධොවිත්වා පත්තං ගහෙත්වා උපජ්ඣායස්ස පච්ඡාසමණෙන හොතබ්බං. නාතිදූරෙ නාච්චාසන්නෙ ගන්තබ්බං. එත්ථ පන සචෙ උපජ්ඣායං නිවත්තෙත්වා ඔලොකෙන්තං එකෙන වා විහි වා පදවීතිහාරෙහි සම්පාපුණාති, එත්තාවතා නාතිදූරෙ නාච්චාසන්නෙ ගතො හොතීති වෙදිතබ්බං. සචෙ උපජ්ඣායෙන භික්ඛාචාරෙ යාගුයා වා භත්තෙ වා ලද්ධෙ පත්තො උණ්හො වා භාරිකො වා හොති, අත්තනො පත්තං තස්ස දත්වා සො පත්තො ගහෙතබ්බා.

න උපජ්ඣායස්ස භණමානස්ස අන්තරන්තරා කථා ඔපාතෙතබ්බා. ඉතො පට්ඨාය පඨවියඤ්ච යඤ්ච නභාරෙන පරිච්ඡෙදං කරොති, සබ්බඤ්ච දුක්කටවත්ථුං වෙදිතබ්බා. උපජ්ඣායො ආපත්තිසාමන්තා භණමානා නිවාරෙතබ්බා. නිවාරෙන්තෙන ච "භන්තෙ ඊදිසං නාම විත්තුං වට්ටති. ආපත්ති න හොති"ති? එවං පුච්ඡන්තෙන විය වාරෙතබ්බා. වාරෙසසාමීති පන සත්වා "මඟලුක මා එවං භණාහී"ති වත්තබ්බා. සචෙ ආසන්නෙ ගාමෙ හොති, විහාරෙ වා ගිලානො භික්ඛු හොති, ගාමතො පත්තං ආගන්තබ්බං

සචෙ දූරෙ ගාමො හොති උපජ්ඣායෙන සඞ්ඝාගච්ඡනෙනාපි නත්ථි. තෙනෙව සඞ්ඝ ගාමතො නික්ඛමිත්වා චීවරෙන පත්තං වෙඨෙත්වා අන්තරාමග්ගතො පඨමතරං ආගන්තබ්බං. එවං පඨමතරං ආගතෙන ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. පාදොදකං පාදපීඨං පාදකථලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං. පච්චුග්ගන්ත්වා පත්තචීවරං පටිග්ගහෙතබ්බං. පටිනිවාසනං දාතබ්බං. නිවාසනං පටිග්ගහෙතබ්බං. සචෙ චීවර සෙදගහිතං හොති, මුහුත්තකං උණ්හෙ ඔතාපෙතබ්බං. න ච උණ්හෙ චීවරං නිඩ්ඩහිතබ්බං. චීවරං සංසරිතබ්බං. චීවරං සංසරන්තෙන ච චතුරඞ්ගුලං කණ්ණං උස්සාදෙත්වා චීවරං සංසරිතබ්බං. කිං කාරණා. මා මජ්ඣෙ භඞ්ගා අහොසීති. සමං කත්වා සංසරිතස්ස හි මජ්ඣෙ භඞ්ගා හොති. තතො නිච්චං භජ්ජමානං දුබ්බලං හොති. තං නිවාරණත්ථමෙතං වුත්තං. තස්මා යථා අජ්ජභඞ්ගතෙ යෙව සෙව න භිජ්ජිස්සති, තථා දිව සෙ දිවසෙ චතුරඞ්ගුලං උස්සාදෙත්වා සංහරිතබ්බං. ඔහෙගෙ කායබන්ධනං කාතබ්බං.

සචෙ පිණ්ඩපාතො හොති, උපජ්ඣායො ච භුඤ්ජිතුකාමො හොති, උදකං දත්වා පිණ්ඩපාතො උපනාමෙතබ්බා. උපජ්ඣායෙ පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බා. පුච්ඡිත්වාන ච නික්ඛිත්තුං "පානීයං භන්තෙ ආහරියතූ"ති පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බෙ. සචෙ කාලො අත්ථි, උපජ්ඣායෙ භුත්තෙන සයං භුඤ්ජිතබ්බං. සචෙ උපක්කමො කාලො පානීයං උපජ්ඣායස්ස සන්තිකෙ ඨපෙත්වා සයම්පි භුඤ්ජිතබ්බං. භුත්තාවිස්ස උදකං දත්වා පත්තං පටිග්ගහෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසන්තෙන ධොවිත්වා වොදකං කත්වා මුහුත්තකං උණ්හෙ ඔතාපෙතබ්බා. න ච උණ්හෙ පත්තෙ නිඩ්ඩහිතබ්බා.

පත්තචීවරං නික්කිපිතබ්බං. පත්තං නික්කිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන පත්තං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන ඔඨ්ඨමඤ්චං වා ඔඨ්ඨපීඨං වා පරාමසිත්වා පත්තෙ නික්කිපිතබ්බා. න ච තට්ටික චම්මඛණ්ඩාදීසි අන්තරන්තරභිතායඤ භූමියා පත්තෙ නික්කිපිතබ්බෙ. සචෙ පන කාලවණ්ණකතා වා සුධාබද්ධා වා භූමි හොති, නිරජමත්තිකා, තථාරූපාය භූමියා ඨපෙතුං වට්ටති. ධොතවාලුකාය පි ඨපෙතුං වට්ටති. පංසුරජසක්කරාදිසු න වට්ටති. තත්‍ර පන පණ්ණං වා ආධාරකං වා ඨපෙත්වා තත්‍ර නික්කිපිතබ්බා. චීවරං නික්කිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන චීවරං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන චීවරවංසං වා චීවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා පාරතො අන්තං ඔරතො හොගං කත්වා චීවරං නික්කිපිතබ්බං. ඉදඤ්ච චීවරවංසාදීනං හෙට්ඨා හත්ථං පවෙසෙත්වා අඞ්ගුලියා හත්ථෙන සන්තකං නික්කිපනත්ථං වුත්තං. අඤ්ඤෙන පන ගහෙත්වා භොගෙන චීවරවං

සාදීනං උපරි ඛිපනතස්ස භිත්තියං හොගෙ පවිනඤ්ඣති, තසමා තථා න කාතබ්බං.

උපජ්ඣායමහි වුඞ්ඪිතෙ ආසනං උඛරිතබ්බං. පාදුදකං පාදපීඨං පාදකථලිකං පටිසාමෙතබ්බං සචෙ සො දෙසො උකලාපො හොති, සො දෙසෙ සම්මජ්ජිතබ්බං.

සචෙ උජ්ඣායො නහායිතුකාමෙ හොති, නහානං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ සීතෙන අත්ථො හොති, සීතං පටියාදෙතබ්බං. යචෙ උණ්හෙන අත්ථො හොති, උණ්හං පටියාදෙතබ්බං.

සචෙ උපජ්ඣායෙ ජන්තාඝරං පවිසිතුකාමෙ හොති, චුණ්ණං සන්නෙතබ්බං. මත්තිකා තෙමෙතබ්බා. ජන්තාඝරපීඨං ආදාය උපජ්ඣායස්ස පිඨිතො ගන්ත්වා ජන්තාඝරපීඨං දත්වා චීවරං පටිග්ගහෙත්වා එකමන්තෙ ඨපෙතබ්බං. චුණ්ණං දාතබ්බං. මත්තිකා දාතබ්බා. සචෙ උස්සහති, ජන්තාඝරං පවිසිතබ්බං. පවිසන්තෙන මත්තිකාය මුඛං මකෙඛත්වා පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරං පවිසිතබ්බං. න ථෙරෙ භික්ඛූ අනුපඛජ්ජ නිසීදිතබ්බං. න නවා භික්ඛූ ආසනෙන පටිබාහෙතබ්බා. ජන්තාඝරෙ උපජ්ඣායස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං. ජන්තාඝරෙ පරිකම්මං නාම: අඞ්ගාරමත්තිකඋණ්හොදකදන්තකට්ඨාදිකං සබ්බකිච්චං. ජන්තාඝරා නික්ඛන්තෙන ජන්තාඝරපීඨං ආදාය පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරා නික්ඛමිතබ්බං.

උදකෙපි උපජ්ඣායස්ස අඞ්ගපච්චඞ්ගඝංසනාදිකං පරිකම්මං කාතබ්බං. නහානෙන පඨමතරං උත්තරිත්වා අත්තනො ගත්තං වොදකං කත්වා නිවාසෙත්වා උපජ්ඣායස්ස ගත්තතො උදකං පමජ්ජිතබ්බං. නිවාසනං දාතබ්බං. සංඝාටි දාතබ්බා. ජන්තාඝරපීඨං ආදාය පඨමතරං ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. පාදෙදකං පාදපීඨං පදකථලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං. උපජ්ඣායො පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බා. ජන්තාඝරෙහි උණ්හාසන්නතාපෙන පිපාසා හොති. සචෙ උද්දිසාපෙතුකාමෙ හොති, උද්දිසාපෙතබ්බා. සචෙ පරිපුච්ඡිතුකාමෙ හොති, පරිපුච්ඡිතබ්බා. යස්මිං විහාරෙ උපජ්ඣායෙ විහරති, සචෙ සො විහාරො උකලාපො හොති, සචෙ උස්සහති, න කෙනචි ගෙලඤ්ඤෙන අභිභූතො හොති, සොධෙතබ්බා, අගිලානෙන හි සඞ්ඝවිහාරිකෙන සට්ඨි වස්සෙනාපි සබ්බං උපජ්ඣායවත්තං කාතබ්බං. අනාදරෙන අකරොන්තස්ස වත්තභෙදෙ දුක්කටං. නඤ්ඤපටිඤ්ඤාතෙසු පන පදෙසු ගිලානස්සපි පටික්කිත්තක්කිරියං කරොන්තස්ස දුක්කටමෙව.

විහාරං සොධෙන්තෙන පඨමං පත්තචීවරං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. නිසීදනපච්චත්ථරණං ඝට්ටා එකමන්තං

නික්කිපිතබ්බං. හිසිබිම්බොහනං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්කිපිතබ්බං. මඤ්චං නීවං කත්වා සාධුකං අපරිසංසනෙන අසංඝට්ටනෙන කාවාපීඨං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්කිපිතබ්බං. පීඨං නීවං කත්වා සාධුකං අපරිසංසනෙන අසංඝට්ටනෙන කාවාපීඨං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්කිපිතබ්බං. මඤ්චපටිපාදකා නීහරිත්වා එකමන්තං නික්කිපිතබ්බා. බෙලම්ලුලකො නීහරිත්වා එකමන්තං නික්කිපිතබ්බා. අපස්සෙන ඵලකං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්කිපිතබ්බං භූමත්ථරණං යථාපඤ්ඤත්තං සල්ලක්ඛෙත්වා නීහරිත්වා එකමන්තං නික්කිපිතබ්බං, සචෙ විහාරෙ සන්තානකං හොති, උල්ලෙඛා පඨමං ඔහාරෙතබ්බං, ආලොකසන්ධිකණ්ණභාගා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ ගෙරුකපරිකම්මකතා භිත්ති කණ්ණකිතා හොති, වොළුකං තෙමෙත්වා පිළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ කාළවණ්ණකතා භූමි කණ්ණකිතා හොති, වොළුකං තෙමෙත්වා පිළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ අකතා හොති භූමි, උදකෙන පරිපෙච්ඡාසෙචං සම්මජ්ජිතබ්බා. මා විහාරං රජෙන උට්ඨඤ්ඤාදීනි. සඞ්කාරං විවිනිත්වා එකමන්තං ඡඩ්ඩෙතබ්බං. භූමත්ථරණං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පපෙපාඑත්වා අනීහරිත්වා යථාපඨමං පඤ්ඤත්තං අහොසි, තථෙව පඤ්ඤපෙතබ්බං. එතදත්ථමෙව හි "යථා පඤ්ඤත්තං සල්ලක්ඛෙත්වා නීහරිත්වා එකමන්තං නික්කිපිතබ්බ"න්ති වුත්තං. සචෙ පන පඨමං අජානන්තෙන කොචි පඤ්ඤත්තං අහොසි, සමන්තතො භිත්තිං වඩ්ඪුලමත්තෙන වා නිවඩ්ඪුලමත්තෙන වා මොචෙත්වා පඤ්ඤපෙතබ්බං. ඉදං හෙට්ඨා පඤ්ඤපනවත්ථුං:- සචෙ කවාසාරකො හොති, අතිමහන්තො ච ඡින්දිත්වා කොටිං නිවට්ටෙත්වා බන්ධිත්වා පඤ්ඤපෙතබ්බා. සචෙ කොටිං නිවට්ටෙත්වා බන්ධිතුං න ජානාති, න ඡින්දිතබ්බා. මඤ්චපටිපාදකා ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා යථාට්ඨානෙ ඨපෙතබ්බා. මඤ්චං ඔතාපෙත්වා පපෙපාඑත්වා නීවං කත්වා සාධුකං අපරිසංසනෙන අසඞ්ඝට්ටනෙන කාවාපීඨං අනීහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤාපෙතබ්බා. පීඨං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පපෙපාඑත්වා නීවං කත්වා සාධුකං අපරිසංසනෙන අසඞ්ඝට්ටනෙන කාවාපීඨං අනීහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. හිසිබිම්බොහනං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පපෙපාඑත්වා අනීහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. නිසීදනපච්චත්ථරණං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පපෙපාඑත්වා අනීහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. බෙලම්ලුලකො ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අනීහරිත්වා යථාට්ඨානෙ ඨපෙතබ්බා. අපස්සෙන ඵලකං ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අනීහරිත්වා යථාට්ඨානෙ ඨපෙතබ්බං, පත්තවිචිරං නික්කිපිතබ්බං. පත්තං නික්කිපනෙන්තෙන එකෙන හත්ථෙන

හෙට්ඨිමඤ්චං වා හෙට්ඨාපීඨං වා පරාමසිත්වා පත්තෝ නික්ඛිපිතබ්බෝ. න ච පුනාදරහිතාය භූමියා පත්තෝ නික්ඛිපිතබ්බෝ.

චීවරං නික්ඛිපන්තෙනාපි එකෙන හත්ථෙන චීවරං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන චීවරවංසං වා චීවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා පාරතෝ අන්තං ඔරතෝ භොගං කත්වා චීවරං නික්ඛිපිතබ්බං.

සචෙ පුරත්ථිමා සරජා වාතා වායන්ති, පුරත්ථිමා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ පච්ඡිමා උත්තරා දක්ඛිණා සරජා වා වායන්ති, පච්ඡිමා උත්තරා දක්ඛිණා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ සීතකාලෝ හොති, දිවා වාතපානා විවරිතබ්බා. රත්තිං ථකෙතබ්බා. සචෙ උණ්හකාලෝ හොති දිවා ථකෙතබ්බා. රත්තිං විවරිතබ්බා. සචෙ උකලාපෝ හොති, පරිවෙණං සම්මජ්ජිතබ්බං. කොළම්බකා සම්මජ්ජිතබ්බා. උපට්ඨානසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා. අග්ගිසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා. වච්චකුටි සම්මජ්ජිතබ්බා. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨපෙතබ්බං. ආචමනකුම්භියං උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං.

සචෙ උපජ්ඣායස්ස අනභිරති උප්පජ්ජති, සද්ධිවිහාරිකෙන අඤ්ඤත්ථ නෙතබ්බා. අඤ්ඤෙ වා භික්ඛූ වත්තබ්බා "ථෙරං ගහෙත්වා අඤ්ඤත්ථ ගච්ඡා"ති. ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ උපජ්ඣායස්ස කුක්කුච්චං උප්පජ්ජති, සද්ධිවිහාරිකෙන විනොදෙතබ්බං. අඤ්ඤෙන වා විනොදාපෙතබ්බං. ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ උපජ්ඣායස්ස දිට්ඨිගතං උප්පජ්ජති, සද්ධිවිහාරිකෙන විස්සජ්ජෙතබ්බං. අඤ්ඤෙ වා වත්තබ්බා—"ථෙරං දිට්ඨිගතං විස්සජ්ජාපෙහී"ති. ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා.

සචෙ උපජ්ඣායෝ ගරුධම්මං අජ්ඣාපන්නෝ හොති පරිවාසාරහො, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං, පරිවාසදානට්ඨානං සො සො භික්ඛු උපසංකමිත්වා යාචිතබ්බෝ. සචෙ අත්තනාව පටිබලෝ හොති, අත්තනාව දාතබ්බං. නො චෙ පටිබලෝ හොති, අඤ්ඤස්ස දාපෙතබ්බං. සචෙ උපජ්ඣායෝ මූලායපටිකස්සනාරහො හොති මානත්තාරහො අබ්භානාරහො වා, වුත්තනයෙනෙව උස්සුක්කං කාතබ්බං. සචෙ සංඝෝ උපජ්ඣායස්ස කම්මං කත්තුකාමෝ හොති: තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්ඛෙපනීයං වා සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං "කෙන නු ඛො උපායෙන සංඝෝ උපජ්ඣායස්ස කම්මං න කරෙය්‍ය, ලහුඤ්ච පරිණාමෙය්‍ය"ති. සද්ධිවිහාරිකෙන හි උපජ්ඣායස්ස උක්ඛෙපනීයකම්මං කත්තුකාමෝ සංඝොත සඤ්ඤා එකමන්තං භික්ඛුං උපසඞ්කමිත්වා "මා භන්තෙ අහමාකං උපජ්ඣායස්ස කම්මං කරිත්ථා"ති යාචිතබ්බං. සචෙ කරොතෙ යෙව:

"තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා ලහුකම්මං කාරොථා"ති යාචිතබ්බා, සචෙ කරොනති යෙව, අථ උපජ්ඣායො "සම්මා වත්තථ භන්තෙ"ති යාචිතබ්බා. ඉති තං සම්මාවත්තාපෙත්වා "පටිපස්ස මෙථ භන්තෙ කම්ම"නති භික්ඛූ යාචිතබ්බා.

සචෙ උපජ්ඣායස්ස චීවරං ධොවිතබ්බං හොති, සඞ්ඝිහාරි කෙන ධොවිතබ්බං. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං "කිනති නු ඛො උපජ්ඣායස්ස චීවරං ධොවෙය්‍යාථා"ති. සචෙ උපජ්ඣායස්ස චීවරං කාතබ්බං හොති. රජනං වා පචිතබ්බං, චීවරං වා රජෙතබ්බං හොති, සඞ්ඝිහාරිකෙන සබ්බං කාතබ්බං. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං: "කිනති නු ඛො උපජ්ඣායස්ස චීවරං රජෙය්‍යාථා"ති. චීවරං රජෙනෙනන සාධුකං සම්පරිවත්තෙත්වා සම්පරිවත්තෙත්වා රජෙතබ්බං. න ච අච්ඡින්නෙන ථෙවෙ පක්කමිතබ්බං.

උපජ්ඣායං අනාපුච්ඡා න එකච්චස්ස පත්තො දාතබ්බා. න එකච්චස්ස පත්තො පටිග්ගහෙතබ්බා. න එකච්චස්ස චීවරං දාතබ්බං. න එකච්චස්ස පරික්ඛාරො දාතබ්බා. න එකච්චස්ස පරික්ඛාරො පටිග්ගහෙතබ්බා. න එකච්චස්ස කෙසා ඡෙදෙතබ්බා. න එකෙචෙන කෙසා ඡෙදාපෙතබ්බා. න එකච්චස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං. න එකෙචෙන පරිකම්මං කාරාපෙතබ්බං. න එකච්චස්ස වෙය්‍යාවච්චො කාතබ්බා. න එකෙචෙන වෙය්‍යාවච්චො කාරාපෙතබ්බා. න එකච්චස්ස පච්ඡා සමණෙන හොතබ්බං. න එකෙචො පච්ඡාසමණො ආදාතබ්බා. න එකච්චස්ස පිණ්ඩපාතො නීහරිතබ්බා. න එකෙචෙන පිණ්ඩපාතො නීහරාපෙතබ්බා. න උපජ්ඣායං අනාපුච්ඡා ගාමො පවිසිතබ්බා. පිණ්ඩාය වා අඤ්ඤත්‍ර වා කරණීයෙන පවිසිතුකාමෙන ආපුච්ඡිත්වාව පවිසිතබ්බා. සචෙ උපජ්ඣායො කාලස්සෙව වුට්ඨාය දූරං භික්ඛාචාරං ගන්තුකාමො හොති "දහරා පිණ්ඩාය පවිසන්තූ"ති වත්වා ගන්තබ්බං. අවත්වා ගතෙ පරිවෙණං ගන්ත්වා උපජ්ඣායං අපස්සන්තෙන ගාමං පවිසිතුං වට්ටති. සචෙ ගාමං පවිසන්තොපි පස්සති, දිට්ඨට්ඨානතො පට්ඨාය ආපුච්ඡිතුං යෙව වට්ටති. න උපජ්ඣායං අනාපුච්ඡා වාසත්ථාය වා අසුභදස්සනත්ථාය වා සුසානං ගන්තබ්බං. න දිසං පක්කමිතබ්බා. පක්කමිතුකාමෙන පන කම්මං ආවික්ඛිත්වා යාචනීයං යාචිතබ්බා. සචෙ අනුජානාති, සාධු. නො චෙ අනුජානාති, තං නිස්සාය වසතො වස්ස උද්දෙසො වා පරිපුච්ඡා වා කම්මට්ඨානං වා න සම්පජ්ජති, උපජ්ඣායො බාලො හොති අව්‍යත්තො, කාචලං අත්තනො සන්තිකෙ වසාපෙතුකාමතාය එවං ගන්තුං න දෙති, එවරූපෙ නිවාරෙනෙනපි ගන්තුං වට්ටති. සචෙ උපජ්ඣායො ගිලානො

හොති, යාවජීවං උපඨානඛෙඛා. වුට්ඨානමිස්ස ආගමෙතබ්බං. න කත්ථචි ගන්තබ්බං. සචෙ අඤ්ඤතරං භික්ඛු උපට්ඨාකෝ අස්ස, භෙසජ්ජං පරියෙසිත්වා තස්ස හත්ථේ දත්වා "හන්ත අයං උපට්ඨහිස්සතී"ති වත්වා ගන්තබ්බං. ඉදන්තාව උපජ්ඣායස්ස වත්තං. ඉදමෙවච අන්තෙවාසිකෙන ආචරියස්ස කත්තබ්බත්තා ආචරිය විත්තනන්ති වුච්චති. නාම මත්තමේවෙත්ථ නානං.

තත්ථ යාව චීවරරජනා තාව වත්තෙන අකතිරමානෙ උපජ්ඣායස්ස ආචරියස්ස ච පරිහාණි හොති. තස්මා තං අකරොන්තස්ස නිස්සයමුත්තකස්සාපි අමුත්තකස්සාපි ආපත්තියෙව. එකච්චස්ස පත්තදානතො පඨාය අමුත්තනිස්සයස්සෙව ආපත්ති. උපජ්ඣායෙ ආචරියෙ වා විත්තං සාදියන්තෙ සද්ධිවිහාරිකා අන්තෙවාසිකා ච බහුකාපි හොන්තු, සබ්බෙසං ආපත්ති. සචෙ උපජ්ඣායො ආචරියො වා "මයහං උපට්ඨාකො අත්ථි, තුම්හෙ අත්තනො සජ්ඣාය මනසිකාරාදිසු යොගං කරොථා"ති වදති, සද්ධිවිහාරිකාදීනං අකාපත්ති. උපජ්ඣායො වා ආචරියො වා සචෙ සාදියනං වා අසාදියනං වා න ජානාති, බාලෝ හොති, සද්ධිවිහාරිකාදයො බහූ, තෙසු එකො වත්තසම්පන්නො භික්ඛු "උපජ්ඣායස්ස ආචරියස්ස වා කිච්චං අහං කරිස්සාමි තුම්හෙ අප්පොස්සුක්කා විහරථා"ති එවඤ්ච අත්තනො භාරං කත්වා ඉතරෙ විස්සජ්ජෙති, තස්ස භාරකරණතො පට්ඨාය තෙසං අනාපත්ති. එත්ථ අන්තෙවාසිකෙසු පන නිස්සයඤ්චන්තෙවාසිකෙන යාව ආචරියං නිස්සාය වසති, තාව සබ්බං ආචරියවත්තං කාතබ්බං. පබ්බජ්ජූපසම්පදධම්මන්තෙවාසිකෙහි පන නිස්සයමුත්තකෙහිපි ආදිතො පට්ඨාය යාව චීවරරජනං තාව වත්තං කාතබ්බං. අනාපුච්ඡිත්වා පත්තදානාදීහි පන එතෙසං අනාපත්ති. එතෙසු පබ්බජ්ජන්තෙවාසිකො ච උපසම්පදන්තෙවාසිකො ච ආචරියස්ස යාවජීවං භාරා. නිස්සයන්තෙවාසිකො ච ධම්මන්තෙවාසිකො ච යාව සමීපෙ වසති, තාවදෙව ආචරියුපජ්ඣායෙහිපි අන්තෙවාසිකසද්ධිවිහාරිකා සංගහෙතබ්බා අනුග්ගහෙතබ්බා උද්දෙසෙන පරිපුච්ඡාය ඔවාදෙන අනුසාසනියා. සචෙ අන්තෙවාසිකසද්ධිවිහාරිකානං පත්තො වා චීවරං වා අඤ්ඤෙහි වා කොචි පරික්ඛාරො නස්සති, අත්තනො අතිරෙකං පත්තචීවරං අතිරෙකපරික්ඛාරො වා අත්ථි, දාතබ්බං. නො චෙ ධම්මියෙන නයෙන පරියෙසනත්ථාය උස්සුක්කං කාතබ්බං.

සචෙ අන්තෙවාසිකසද්ධිවිහාරිකා ගිලානා හොන්ති, උපජ්ඣායවත්තෙන දිත්තනයෙන දන්තකට්ඨදානං ආදිං කත්වා ආචමනකුමහියා උදකාසිඤ්චනපරියොසානං සබ්බං වත්තං කාතබ්බමෙව. අකරොන්තානං ආපත්ති, තස්මා ආචරියුපජ්ඣායෙහිපි

අනෙතවාසිකසද්ධිවිහාරිකෙසු සම්මාවත්තිතබ්බං, ආචරියුපජ්ඣා
යාදිසු හි යො න සම්මා වත්තති, තස්ස තස්ස ආපත්ති.

උපජ්ඣායාදිවත්තකථා

ඉදානි ආගන්තුක වත්තාදීනි වෙදිතබ්බානි.

ආගන්තුකෙන භික්ඛුනා උපචාරසීමා සම්පං පත්වා උපාහනා
ඔමුඤ්චිත්වා නීවං කත්වා පපෙපාඨෙත්වා උපාහනං දණ්ඩකෙන
ගහෙත්වා ඡත්තං අපනාමෙත්වා සීසං විවරිත්වා සීසෙ චීවරං ඛන්ධෙ
කරිත්වා සාධුකං අතරමානෙන ආරාමෙ පවිසිතබ්බා. ආරාමං
පවිසන්තෙන සල්ලක්ඛෙතබ්බං "කත්ථ ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නි
පතන්තී"ති. යත්ථ ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති. උපට්ඨාන
සාලාය වා මණ්ඩපෙ වා රුක්ඛමූලෙ වා තත්ථ ගන්ත්වා එකමන්තං
පත්තෙ නික්ඛිපිතබ්බා. එකමන්තං චීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. පති
රූපං ආසනං ගහෙත්වා නිසීදිතබ්බං. පානීයං පුච්ඡිතබ්බං, පරි
භොජනීයං පුච්ඡිතබ්බං, කතමං පානීයං, කතමං පරිභොජනී
යන්ති. සචෙ පානීයෙන අත්ථො හොති, පානීයං ගහෙත්වා
පාතබ්බං. සචෙ පරිභොජනීයෙන අත්ථො හොති, පරිභොජ
නීයං ගහෙත්වා පාදෙ ධොවිතබ්බා. පාදෙ ධොවන්තෙන එකෙන
හත්ථෙන උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං. එකෙන හත්ථෙන පාදෙ ධොවි
තබ්බා. න තෙනෙව හත්ථෙන උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං. න තෙ
නෙව හත්ථෙන පාදෙ ධොවිතබ්බා. උපාහනපුඤ්ඡනවොළකං
පුච්ඡිත්වා උපාහනා පුඤ්ඡිතබ්බා. උපාහනං පුඤ්ඡන්තෙන පඨමං
සුඛෙන වොළකෙන පුඤ්ඡිතබ්බා, පච්ඡා අල්ලෙන. උපාහන
පුඤ්ඡනවොළකං ධොවිත්වා එකමන්තං පත්ථරිතබ්බං. සචෙ
ආවාසිකො භික්ඛු බුඩ්ඪො හොති, අභිවාදෙතබ්බා. සචෙ නවෙ
කො හොති, අභිවාදෙපෙතබ්බා. සෙනාසනං පුච්ඡිතබ්බං: "කත
මං මෙ සෙනාසනං පාපුණාතී"ති. අජ්ඣාවුත්ථං වා අනජ්ඣාවුත්ථං
වා පුච්ඡිතබ්බං. ගොචරගාමො ආසන්නො, උදාහු දූරෙ, කාලසෙව
පිණ්ඩාය චරිතබ්බං උදාහු දිවාති එවං භික්ඛාචාරො පුච්ඡිතබ්බා.
අගොචරො පුච්ඡිතබ්බා. අගොචරො නාම මිච්ඡාදිට්ඨිකානං වා
ගාමො පරිච්ඡින්නභික්ඛා වා ගාමො යත්ථ එකස්ස වා චිත්තං
වා භික්ඛා දීයති. සෙඛසම්මතානි කුලානි පුච්ඡිතබ්බානි.
විච්චට්ඨානං පුච්ඡිතබ්බං. පස්සාවට්ඨානං පුච්ඡිතබ්බං. "කිං ඉමිස්සා
දොකඛරණියා පානීයං යෙව පිවන්ති; නහානාදිපරිභොගම්පි
කරොන්තී"ති එවං පානීයඤ්චව පරිභොජනීයඤ්ච පුච්ඡිත
බ්බං. සත්තුරදණ්ඩා පුච්ඡිතබ්බා. සංඝස්ස භත්තග්ගසණ්ඨානං
පුච්ඡිතබ්බං. කෙසුචි ඨානෙසු වාළමිගා වා අමනුස්සා වා
හොන්ති; කිං කාලං පච්ඡිතබ්බං, කිං කාලං නික්ඛමිතබ්බන්ති.
පුච්ඡිතබ්බං. සචෙ භික්ඛාරො අනජ්ඣාවුත්ථො හොති, කාවථං
ආහරාපෙත්වා මුහුත්තං ආගමෙත්වා ඝටිකං උක්ඛාපෙත්වා කාවථං

පණාමෙත්වා බහිඋපචාරෙන නිල්ලොකෙතබ්බා. සචෙ සො විහාරෙ උකලාපො හොති, මඤ්චෙව මඤ්චපීඨඤ්ච ආරොපිතං හොති, පීඨෙ වා පීඨං ආරොපිතං හොති, සෙනාසනං උපරි පුඤ්ඡිතබ්බං හොති, සචෙ සඞ්කාති සබ්බා විහාරෙ සොධෙතබ්බා. අස කොකාතෙනෙත්ථ අත්තනො වසනොකාසො ජානිතබ්බො. සබ්බං සොධෙතුං සක්කොතෙනෙත්ථ පන උපජ්ඣායවත්තෙ වුත්තනයෙ නෙව භුම්මත්ථරණමිඤ්චපීඨාදීනි බහි නීහරිත්වා විහාරං සොධෙත්වා පුන අභිහරිත්වා යථාරුයනෙ පඤ්ඤපෙතබ්බානි. සචෙ පුරත්ථිමා සරජා වාතා වායන්ති, පුරත්ථිමා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ පච්ඡිමා උත්තරා දක්ඛිණා සරජා වාතා වායන්ති, දක්ඛිණා වාත පානා ථකෙතබ්බා. සචෙ සීතකාලො හොති, දිවා වාතපානා විවරිතබ්බා, රත්තිං ථකෙතබ්බා. සචෙ උණ්හකාලො හොති, දිවා ථකෙතබ්බා. රත්තිං විවරිතබ්බා සචෙ උකලාපො හොති, පරිවෙණං සම්මජ්ජිතබ්බං, කොට්ඨකො සම්මජ්ජිතබ්බො, උපට්ඨානසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා, අග්ගිසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා, වච්චකුටි සම්මජ්ජිත බ්බා, පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං, ආචමනකුම්භියං උදකං ආසිඤ්චිතබ්බානි.

ඉදං ආගන්තුකවත්තං.

ආවාසිකවත්තෙ ආවාසිකෙන භික්ඛුනා ආගන්තුකං භික්ඛුං දිස්වා ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදඝංසනිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං. පච්චුග්ගන්ත්වා පත්තචීවරං පටි ග්ගහෙතබ්බං. පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බා. පුච්ඡිත්වා සචෙ පානීයං පානීයං සබ්බං පිවති, "පුන ආනෙමී"ති පුච්ඡිතබ්බා යෙව. භිජ්ජනෙපි භිජ්ජිතබ්බා. භිජ්ජනෙත්ථ සචෙ පාදඝංසනිං භිජ්ජිත්වා සකිං මඤ්ඤ සකිං සීසෙ භිජ්ජිතබ්බා. "අලං-හොතූ"ති වුත්තෙත්ථ මඤ්චතරං භිජ්ජිතබ්බං. පුන "අල"න්ති වුත්තෙත්ථ තතො මඤ්චතරං භිජ්ජිතබ්බං. තතියවාරං වුත්තෙත්ථ භිජ්ජි ඨපෙතබ්බා. පාදපිඨං ඛොවිතබ්බා. සචෙ අත්තනො තෙලං අත්ථි තෙත්ථ මක්ඛෙතබ්බා. නො චෙ අත්ථි තස්ස සන්තකෙත්ථ මක්ඛෙතබ්බා. සචෙ උස්සහති, උපාහනා පුඤ්ඡිතබ්බා. උපාහනා පුඤ්ඡන්ත්වා පඨමං සුක්ඛෙත්ථ වොලෙත්ථ පුඤ්ඡිතබ්බා. පච්ඡා අල්ලෙත්ථ. උපාහනපුඤ්ඡිතවොලු කං ඛොවිත්වා එකමන්තං විස්සජ්ජෙතබ්බං. ආගන්තුකො භික්ඛු අභිවාදෙතබ්බා. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. "එතං සෙනා සනං පාපුණාහී"ති. අජ්ඣාවුත්ථං වා අනජ්ඣාවුත්ථං වා ආචික්ඛිතබ්බං. ගොචරො ආචික්ඛිතබ්බා, අගොචරො ආචික්ඛිතබ්බා. සෙඛසම්මතානි කුලානි ආචික්ඛිතබ්බානි. වච්චට්ඨානං ආචික්ඛි තබ්බං. පස්සාවට්ඨානං ආචික්ඛිතබ්බං. පානීයං ආචික්ඛිතබ්බං.

පරිභොජනීයං අවිකඞ්ඛිතබ්බං. කත්තරදණ්ඩා ආවිකඞ්ඛිතබ්බා සඞ්ඝස්ස භතිකසණ්ඨානං ආවිකඞ්ඛිතබ්බං. ඉමං කාලං පවිසිතබ්බා ඉමං කාලං නික්ඛමිතබ්බන්ති. සචෙ ආගන්තුකො භවෙය්‍ය, නිසින්නෙනෙව ආවිකඞ්ඛිතබ්බං. "අත්‍ර පත්තං නික්ඛිපාහි, අත්‍ර චීවරං නික්ඛිපාහි, ඉදං ආසනං නිසීදාහී"ති පානීයං ආවිකඞ්ඛිතබ්බං. පරිභොජනීයං ආවිකඞ්ඛිතබ්බං. උපාහනපුඤ්ඡනචොළකං ආවිකඞ්ඛිතබ්බං. ආගන්තුකො භික්ඛු අඤ්ඤාදෘපෙතබ්බා. සෙනාසනාදීනිපි නිසින්නෙනෙව ආවිකඞ්ඛිතබ්බානි. බුඩ්ඪතරෙ පන ආගතෙ ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බන්ති එවමාදි සබ්බං චීවරකම්මං වා භවකම්මං වා ඨපෙත්වාපි කාතබ්බං. වෙතියඞ්ගණං සම්මජ්ජිතෙන්න සම්මජ්ජනං භික්ඛිපිත්වා තස්ස වත්තං කාතුං ආරභිතබ්බං. පණ්ඩිතො හි ආගන්තුකො "සම්මජ්ජාහි තාව වෙතියඞ්ගණ"න්ති වක්ඛති. ගිලානස්ස භෙසජ්ජං කරොහොන්න පන සචෙ ආතුරො නාති ගිලානා භොති, භෙසජ්ජං අකත්වා වත්තමෙව කාතබ්බං. ඉහගිලානස්ස පන භෙසජ්ජමෙව කාතබ්බං. පණ්ඩිතො හි ආගන්තුකො "කරොහි තාව භෙසජ්ජ"න්ති වක්ඛති.

ඉදං ආවාසිකවත්තං.

ගමිකවත්තං ගමිකෙන භික්ඛුනා මඤ්චපීඨාදිදූරුහණඩං මත්තිකාභණ්ඩමපි රජනභාජනාදිසබ්බං අග්ගිසාලායං වා අඤ්ඤස්මිං වා ගුත්තට්ඨානෙ පටිසාමෙත්වා වාරවාතපානං ථකෙත්වා සෙනාසනං ආදූවචිත්වා පක්කමිතබ්බං. සචෙ භික්ඛු න භොති. සාමණෙරො ආදූවචිතබ්බා. සචෙ සාමණෙරො න භොති, ආරාමිකො ආදූවචිතබ්බා. සචෙ න භොති භික්ඛු වා සාමණෙරො වා ආරාමිකො වා, චතූසු පාසාණෙසු මඤ්චං පඤ්ඤපෙත්වා, සෙනාසනං උපරි දූසඤ්ච කරිත්වා දූරුහණඩං මත්තිකාභණ්ඩං පටිසාමෙත්වා වාරවාතපානං ථකෙත්වා පක්කමිතබ්බං. සචෙ විහාරෙ ඔදිස්සති, සචෙ උස්සහති සබ්බා ජාදෙතබ්බා උස්සුකකං වා කාතබ්බං භික්ඛූ භිහාරෙ ජාදියෙථාති. එවඤ්චතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ යො දෙසෙ අනොවිස්සකො භොති, තත්ථ චතූසු පාසාණෙසු මඤ්චං පඤ්ඤපෙත්වා මඤ්චෙ මඤ්චං ආරොපෙත්වා පීඨෙ පීඨං ආරොපෙත්වා සෙනාසනං උපරි දූසඤ්ච කරිත්වා දූරුහණඩං මත්තිකාභණ්ඩං පටිසාමෙත්වා වාරවාතපානං ථකෙත්වා පක්කමිතබ්බං. සචෙ විහාරෙ ඔදිස්සති සචෙ උස්සහති සෙනාසනං ගාමං අභිහරිතබ්බං උස්සුකකං වා කාතබ්බං "භික්ඛූ භිහාරෙ සෙනාසනං ගාමං අභිහරෙය්‍යුඃ"ති. එවඤ්චතං ලභෙථ ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ අඤ්ඤාකාසෙ චතූසු පාසාණෙසු මඤ්චං පඤ්ඤපෙ

පෙත්වා මඤ්චේ මඤ්චං ආරොපෙත්වා පීඨේ පීඨං ආරොපෙත්වා සෙනාසනං උපරි පුඤ්ජං කරිත්වා දුරුහණඛං මතනිකාහණඛං පටිසාමෙත්වා තිණෙන වා පණ්ණෙන වා පටිච්ඡාදෙත්වා පක්කමිතබ්බං. අඤ්ඤවනාම අඛ්ඛානිපි සෙසෙයුනති.

ඉදං ගමිකවත්තං.

භත්තග්ගවත්තෙන සචේ ආරාමෙ කාලෙ ආරොචිතෙ හොති, තීමණ්ඩලං පටිච්ඡාදෙත්වාන පරිමණ්ඩලං නිවාසෙත්වා කායබන්ධනං බන්ධිත්වා සඝුණං කත්වා සඩ්ඝාටියො පාරුපිත්වා ගණ්ඨිකං පටිමුඤ්චිත්වා ධොවිත්වා පත්තං ගහෙත්වා සාධුකං අතරමානෙන ගාමෙ පවිසිතබ්බං. න ඔකාකම්ම ථෙරානං භික්ඛූනං පුරතො ගන්තබ්බං. සුපටිච්ඡන්නෙන සුසංවුතෙන ඔක්ඛිත්තචක්ඛුනා අපපඝදෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න උක්කිත්තකාය න උජ්ජග්ඝිකාය අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න කායප්පචාලකං න බාහුප්පචාලකං න සීසප්පචාලකං අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. න කක්ඛළඝකතෙන න ඔගුණ්ඨිතෙන න උක්කුටිකාය අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. සුපටිච්ඡන්නෙන සුසංවුතෙන ඔක්ඛිත්තචක්ඛුනා අපපඝදෙන අන්තරඝරෙ නිසීදිතබ්බං. න කායප්පචාලකං න බාහුප්පචාලකං න සීසප්පචාලකං අන්තරඝරෙ නිසීදිතබ්බං. න කක්ඛළඝකතෙන න ඔගුණ්ඨිතෙන න පල්ලත්ථිකාය අන්තරඝරෙ නිසීදිතබ්බං. න ථෙරෙ භික්ඛූ අනුපඛජ්ජ නිසීදිතබ්බං. සචෙ මහාථෙරස්ස නීචත්තාසනෙන සමකං ආසනං හොති, බහූසු ආසනෙසු සති එකං චෙ ආසනානි ඵුපෙත්වා නිසීදිතබ්බං. භික්ඛූ ගණෙත්වා පඤ්ඤත්තාසනෙසු අනිසීදිත්වා මහාථෙරෙන "නිසීද"න්ති වුත්තෙන නිසීදිතබ්බං. නො චෙ මහාථෙරො වදති "ඉදං හත්ථෙන ආසනං උච්ච"න්ති වත්තබ්බං. "නිසීද"න්ති වුත්තෙන නිසීදිතබ්බං. සචෙ පන එවං ආපුච්ඡිතෙපි න වදති, නිසීදන්තස්ස අනාදත්තති. මහාථෙරස්සෙව ආපත්තති. නවකො හි එවරූපෙ ආසනෙ අනාපුච්ඡා නිසීදන්තො ආපජ්ජති, ථෙරො ආපුච්ඡිතෙ අනනුජානන්තෙනා. න නවා භික්ඛූ ආසනෙන පටිබාහිතබ්බා, න සඩ්ඝාටිකං ඔසාරෙත්වා අන්තරඝරෙ නිසීදිතබ්බං. පත්තධොවනොදකෙ දීයමානෙ උභොහි හත්ථෙහි පත්තං පටිග්ගහෙත්වා උදකං පටිග්ගහෙතබ්බං. දක්ඛිණොදකං පන පුරතො ආධාරකෙ පත්තං ඨපෙත්වා ගහෙතබ්බං. නීවං කත්වා උදකං ඔදුං අකරොන්තෙනෙන අපරිසංසන්තෙන පත්තා ධොවිතබ්බා. සචෙ උදකපටිග්ගාහකො හොති, නීවං කත්වා උදකපටිග්ගාහකෙ සිඤ්චිතබ්බං. මා උදකපටිග්ගාහකො උදකෙන ඔසිඤ්චි, මා

සාමණෙරා භික්ඛූ උදකෙන ඔසිඤ්චිංසු, මා සංඝාටි උදකෙන ඔසිඤ්චීති. සචෙ උදකපරිග්ගාහකො න හොති, නීවං කත්වා ථමාය උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං. මා සාමණෙරා භික්ඛූ උදකෙන ඔසිඤ්චිංසු, මා සඞ්ඝාටි උදකෙන ඔසිඤ්චීති. ඔදනෙ දීයමානෙ උහොහි හත්ථෙහි පත්තං පටිග්ගහෙත්වා ඔදනො පටිග්ගහෙතබ්බො යථා සූපස්ස ඔකාසො හොති, එවං මත්තාය ඔදනො ගණ්හිතබ්බො. සචෙ හොති සප්පි වා තෙලං වා උත්තරිභඞ්ගං වා, ථෙරෙන වත්තබ්බො. "සබ්බෙසං සමකං සම්පාදෙහී"ති. ඉදඤ්ච න කෙවලං සප්පිආදිසු ඔදනෙපි වත්තබ්බං. සප්පිආදිසු පන යං අප්පං හොති, එකස්ස වා ද්වින්නං වා අනුරූපං, තං "සබ්බෙසං සමකං සම්පාදෙහි"ති වුත්තෙ මනුස්සානං විහෙසා හොති, තස්මා තාදිසං සකිං වා ඛිත්තකත්තුං වා ගහෙත්වා සෙසං න ගහෙතබ්බං. සක්කච්චං පිණ්ඩපාතො පටිග්ගහෙතබ්බො. පත්තසඤ්ඤිනා පිණ්ඩපාතො පටිග්ගහෙතබ්බො. සම්සූපකො සමනිත්තිකො පිණ්ඩපාතො පටිග්ගහෙතබ්බො. න තාව ථෙරෙන භුඤ්ජිතබ්බං යාව න සබ්බෙසං ඔදනො සම්පත්තො හොති. ඉදඤ්ච යං පරිච්ඡින්නභික්ඛූනං භත්තග්ගං, යත්ථ මනුස්සා සබ්බෙසං පාපෙත්වා වන්දිතුකාමා හොන්ති, තං සන්ධාය වුත්තං. යං පන මහාභත්තග්ගං හොති, යත්ථ එකස්මිං පදෙසෙ භුඤ්ජන්ති, එකස්මිං පදෙසෙ උදකං දීයති, තත්ථ යථාසුඛං භුඤ්ජිතබ්බං.

සක්කච්චං පිණ්ඩපාතො භුඤ්ජිතබ්බො. පත්තසඤ්ඤිනා පිණ්ඩපාතො භුඤ්ජිතබ්බො. සපදානං පිණ්ඩපාතො භුඤ්ජිතබ්බො. සම්සූපකො පිණ්ඩපාතො භුඤ්ජිතබ්බො. න ථූපකතො ඔමද්දිත්වා පිණ්ඩපාතො භුඤ්ජිතබ්බො. න සූපං වා ව්‍යඤ්ජනං වා අගිලානෙන අත්තනො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිතබ්බං. න උජ්ඣානසඤ්ඤිනා පරෙසං පත්තො ඔලොකෙතබ්බො. කාණි මහාථෙරා ඛණ්ඩෙ කාතබ්බා. පරිමණ්ඩලං ආලොපං කාතබ්බං. න අනාහටෙ කබළෙ මුඛවාරං විවරිතබ්බං. න භුඤ්ජමානෙන සබ්බො හත්ථො මුඛෙ පක්ඛිපිතබ්බො. න සකබළෙන මුඛෙන ව්‍යාහරිතබ්බං. න පිණ්ඩුක්ඛෙපකං භුඤ්ජිතබ්බං, න කබළාවච්ඡෙදකං, න අවගණ්ඩකාරකං, න හත්ථනිද්ධුනකං, සිත්ථාවකාරකං න ජිව්හානිච්ඡාරකං භුඤ්ජිතබ්බං. න චපුචපුකාරකං, න සුරුසුරුකාරකං, න හත්ථනිල්ලෙහකං, න පත්තනිල්ලෙහකං න ඔට්ඨනිල්ලෙහකං භුඤ්ජිතබ්බං.

න සාමිසෙන හත්ථෙන පානීයථාලකො පටිග්ගහෙතබ්බො. න තාව ථෙරෙන හත්ථධොවනඋදකං පරිග්ගහෙතබ්බං, යාව න සබ්බෙ භුත්තාවිනො හොන්ති. සචෙ මනුස්සා "ධොවථ හන්තෙ පත්තඤ්ච හත්ථෙ චා"ති වදන්ති, භික්ඛූ වා "තුමෙහ උදකං ගණ්හථා"ති වදන්ති,

වට්ටති. උදකෙ දියමානෙ උභොහි හත්ථෙහි පත්තං පටිග්ගහෙත්වා උදකං පටිග්ගහෙතබ්බං. නීවං කත්වා උදකඝට්ටං අකරොන්තෙන අපරිසංසන්තෙන පත්තො ඩොවිතබ්බා. සබ්බෙ උදකපටිග්ගාහකො හොති, නීවං කත්වා උදකපටිග්ගාහකෙ උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං. මා උදකපටිග්ගාහකො උදකෙන ඔසිඤ්චි, මා සාමණෙරා භික්ඛූ උදකෙන ඔසිඤ්චිංසු, මා සංඝාටි උදකෙන ඔසිඤ්චීති. සබ්බෙ උදකපටිග්ගාහකා න හොන්ති, නීවං කත්වා ඡාය උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං. මා සාමණෙරා භික්ඛූ උදකෙන ඔසිඤ්චිංසු, මා සංඝාටි උදකෙන ඔසිඤ්චීති. න සසිත්ථකං පත්ත ඩොවිතං අන්තරඝරෙ ඡඩ්ඩෙතබ්බං.

භත්තග්ගතො උට්ඨාය නිවත්තනෙන්තස්ස නවකොහි භික්ඛූහි පඨමතරං නිවත්තිතබ්බං, දහරා ථෙරෙහි. සමබාධෙසු හි සෙනාසනෙසු මහාථෙරානං නික්ඛමනොකාසො න හොති, තස්මා එවං වුත්තං. එවං නිවත්තන්තෙහි පන නවකෙහි ගෙහවාරෙ ඨත්වා ථෙරෙසු නික්ඛමන්තෙසු පටිපාටියා ගන්තබ්බං. සබ්බෙ පන මහාථෙරා දූරෙ නිසින්නා හොන්ති, නවකා අන්තොගෙහෙ, ථෙරාසනතො පට්ඨාය එවං නික්ඛමිතබ්බං. කායෙන කායං අසංඝට්ටෙන්තෙන, ඝටා අන්තරෙන මනුස්සා ගන්තුං සක්කොන්ති, එවං විරලාය පාළියා ගන්තබ්බං. "අනුජානාමි, භික්ඛවෙ ථෙරෙන භික්ඛුනා භත්තග්ගෙ අනුමොදිතු"න්ති වචනතො සංඝත්ථෙරෙන භත්තග්ගෙ අනුමොදිතබ්බං. තං එකකමෙව ඔහාය සෙසෙහි න ගන්තබ්බං. "අනුජානාමි, භික්ඛවෙ භත්තග්ගෙ වත්තුං පඤ්චහි භික්ඛූහි ථෙරං ආගමෙතු"න්ති වචනතො සංඝත්ථෙරෙ අනුමොදන්තස්ස නිසින්නෙන හෙට්ඨා පටිපාටියා වත්තුං නිසීදිතබ්බං. අනුථෙරෙ නිසින්නෙන මඣථෙරෙන ච හෙට්ඨා ච තීහි නිසීදිතබ්බං. පඤ්චමෙ නිසින්නෙන උපරි වත්තුං නිසීදිතබ්බං. සංඝත්ථෙරෙන හෙට්ඨා දහරභික්ඛුසමීං අජ්ඣිට්ඨෙපි සංඝත්ථෙරතො පඨාය වත්තුං නිසීදිතබ්බමෙව. සචෙ පන අනුමොදකො භික්ඛු "ගච්ඡථ භනෙන ආගමෙතබ්බකිච්චං නත්ථී"ති වදති, ගන්තුං වට්ටති. මහාථෙරෙන "ගච්ඡාම ආවුසො"ති වුත්තෙ "ගච්ඡථා"ති වදති, එවම්පි වට්ටති. බහිගාමෙ ආගමිස්සාමාති ආභොගං කත්වාපි බහිගාමං ගන්ත්වා අත්තනො නිසින්නකෙ 'තුමෙහි තස්ස ආගමනං ආගමෙථා'ති වත්වාපි ගන්තුං වට්ටතියෙව. සබ්බ පන මනුස්සා අත්තනො රුචිතෙන එකෙකා අනුමොදනං කාරෙන්ති, තථා තස්ස අනුමොදනා ආපත්ති, න මහාථෙරස්ස භාරො හොති. උපනිස්සන්නකථාය මෙවහි මනුස්සෙසු සඨාපෙත්වාපි ථෙරෙ ආපුච්ඡිතබ්බා. මහාථෙරෙන ච අනුමොදනාය අජ්ඣිට්ඨොව ආගමෙතබ්බොති ඉද

මෙවඤ්ච ලක්ඛණං. "අනුජානාමි, භික්ඛවෙ සති කරණීයෙ ආනන්තරිකං භික්ඛුං ආපුච්ඡිත්වා ගන්තු"න්ති වචනතො පන වච්චාදිපිළිබොධෙන අනන්තරං භික්ඛුං ආපුච්ඡිත්වා ගන්තබ්බන්ති.

ඉදං භත්තග්ගවත්තං.

පිණ්ඩචාරිකවත්තං පන පිණ්ඩචාරිකෙන භික්ඛුනා "ඉදානි ගාමං පවිසිස්සාමී"ති තිමණ්ඩලං පටිච්ඡාදෙන්තෙන පරිමණ්ඩලං නිවාසෙත්වා කායබන්ධනං බන්ධිත්වා සඟුණං කත්වා සංඝාටියො පාරුපිත්වා ගණ්ඨිකං පටිමුඤ්චිත්වා ඩොළිත්වා පත්තං ගහෙත්වා සාධුකං අතරමානෙන ගාමො පවිසිතබ්බො. සුපටිපච්ඡන්නෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බන්ති ආදි සබ්බං භත්තග්ගවත්තෙන වුත්තනයෙනෙව ඉධාපි වෙදිතබ්බං. නිවෙසනං පවිසන්තෙන සල්ලක්ඛෙතබ්බං ඉමිනා පවිසිස්සාමි ඉමිනා නික්ඛමිස්සාමීති. නාතිසහසා පවිසිතබ්බං. නාතිදූරෙ නාවවාසත්‍ථෙන ඨාතබ්බං. නාතිචිරං ඨාතබ්බං. නාතිලහුකං නිවත්තිතබ්බං සීතෙන සල්ලක්ඛෙතබ්බං. "භික්ඛං දාතුකාමා වා අදාතුකාමා වා"ති. සචෙ කම්මං වා නික්ඛිපති, ආසනා වා වුට්ඨාති, කටච්ඡුං වා පරාමසති, භාජනං වා පරාමසති, ඨපෙති වා, දාතුකාමාති ඨාතබ්බං. භික්ඛායෙ දීයමානායෙ වාමෙන හත්ථෙන සංඝාටිං උච්චාරෙත්වා දක්ඛිණෙන හත්ථෙන පත්තං පණාමෙත්වා උභොහි හත්ථෙහි පත්තං පටිග්ගහෙත්වා භික්ඛා පටිග්ගහෙතබ්බා. ඉත්ථී වා හොතු පුරිසො වා භික්ඛාදානසමයෙ මුඛං න ඔලොකෙතබ්බං. සල්ලක්ඛෙතබ්බං "සූපං දාතුකාමා වා අදාතුකාමා වා"ති. සචෙ කටච්ඡුං වා පරාමසති, භාජනං වා පරාමසති, ඨපෙති වා, දාතුකාමාති ඨාතබ්බං. භික්ඛායෙ දින්නායෙ සංඝාටියා පත්තං පටිච්ඡාදෙත්වා සාධුකං අතරමානෙන නිවත්තිතබ්බං.

යො පඨමං ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමති, තෙන ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. පාදොදකං පාදපීඨං පාදකථලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං. අවක්කාරපාතිං ඩොළිත්වා උපඨාපෙතබ්බං. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. යො පච්ඡා ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමති, සචෙ හොති භුත්තාවසෙසො, සචෙ ආකඞ්ඛති, භුඤ්ජිතබ්බං. නො චෙ ආකඞ්ඛති, අප්පහරිතෙ වා ඡඩ්ඩෙතබ්බං. අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙතබ්බං. තෙන ආසනං උද්ධරිතබ්බං. පාදොදකං පාදපීඨං පාදකථලිකං පටිසාමෙතබ්බං. අවක්කාරපාතිං ඩොළිත්වා පටිසාමෙතබ්බං. පානීයං පරිභොජනීයං පටිසාමෙතබ්බං. භත්තග්ගං සම්මජ්ජිතබ්බං. යො පස්සති, පානීයඝටං වා පරිභොජනීයඝටං වා වච්චඝටං වා රිත්තං තුච්ඡං තෙන උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචස්ස හොති අවිසය්හං, හත්ථවිකා

දුතිය ආමන්තනවා හත්ථවිලංඝකෙන උපට්ඨාපෙතබ්බං. න ච තපපච්චයා වායා භින්දිතබ්බාති.

ඉදං පිණ්ඩචාරිකවත්තං.

ආරඤ්ඤකවත්තෙන ආරඤ්ඤකෙන භික්ඛුනා කාලසෙව උට්ඨාය පත්තං ථවිකාය පක්ඛිපිත්වා අංසෙ ලග්ගෙත්වා චීවරං ඛන්ධෙ කරිත්වා උපාහනා ආරොහිත්වා දුරුභණ්ඩං මත්තිකාභණ්ඩං පටිසාමෙත්වා වාරිගතපානං ථෙකත්වා වසනට්ඨානතො නික්ඛමිතබ්බං. "ඉදානි ගාමං පවිසිස්සාමී"ති උපාහනා ඔමුඤ්චිත්වා නීචං කත්වා පපෙථාවෙත්වා ථවිකාය පක්ඛිපිත්වා අංසෙ ලග්ගෙත්වා තිමණ්ඩලං පටිච්ඡාදෙන්තෙන පරිමණ්ඩලං නිවාසෙත්වා කායබන්ධනං බන්ධිත්වා සගුණං කත්වා සංඝාටියො පාරුපිත්වා ගණ්ඨිකං පටිමුඤ්චිත්වා ඛොවිත්වා පත්තං ගහෙත්වා සාධුකං අතරමානෙන ගීවමා පවිසිතබ්බෙබා. සුපටිච්ඡන්නෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බන්ති ආදි සබ්බං ගමනවිධානං ඉධාපි භත්තගගවත්තෙන වුත්තනයෙනෙව වෙදිතබ්බං. නිවෙසනං පවිසන්තෙන සල්ලක්ඛෙතබ්බං "ඉම්හා පවිසාමි, ඉම්හා නික්ඛමිස්සාමී"ති ආදිසබ්බම්පි භික්ඛාචාරවිධානං පිණ්ඩචාරිකවත්තෙන වුත්තනයෙනෙව වෙදිතබ්බං. ආරඤ්ඤකෙන භික්ඛුනා පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචෙ භාජනානි නපපහොනති, පානීයමෙව පරිභොජනීයම්පි කත්වා උපට්ඨාපෙතබ්බං. භාජනං අලභන්තෙන වෙළුනාළිකායපි උපට්ඨාපෙතබ්බං. තම්පි අලභන්තස්ස යථාසම්පෙ උදකාවාටො හොති, එවං කාතබ්බං. අග්ගි උපට්ඨාපෙතබ්බො. අරණිසහිතං උපට්ඨාපෙතබ්බං. අරණිසහිතෙ සති අග්ගිං අකාතුම්පි වට්ටති. යථා ච ආරඤ්ඤකස්ස එවං සන්තාරපච්චත්ථාසාපි අරණිසහිතං ඉච්ඡිතබ්බං. ගණවාසිනො පන තෙන විනාපි වට්ටති. කත්තර දණ්ඩො උපට්ඨාපෙතබ්බො. නකඛත්තපඨනි උග්ගහෙතබ්බානි සකලානි වා එකදෙසානි වා. දිසාකුසලෙන භවිතබ්බං.

ඉදං ආරඤ්ඤකවත්තං.

සෙනාසනවත්තෙන යස්මිං විහාරෙ විහරති, සචෙ සො විහාරො උක්ලාපො හොති, සචෙ උස්සහති, සොධෙතබ්බො. විහාරං සොධෙන්තෙන පඨමං පත්තචීවරං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. නිසීදනපච්චත්ථරණං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. භිසිබිම්බොහනං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. මඤ්චො නීචං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසන්තෙන අඝංසාවෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං,

පිඨං නීචං කත්වා සාඩ්ඝිකං අපරිඝංසන්තෙන අඝංසවචනෙන කවාවපිඨං එකමන්තං නික්කිපිතබ්බං. මඤ්චපටිපාදකා නීහරිත්වා එකමන්තං නික්කිපිතබ්බා. ඛෙලමල්ලකො නීහරිත්වා එකමන්තං නික්කිපිතබ්බා. අපස්සෙන ඵලකං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්කිපිතබ්බං. භූමත්ථරණං යථාපඤ්ඤත්තං සල්ලක්ඛෙත්වා නීහරිත්වා එකමන්තං නික්කිපිතබ්බං. සචෙ විහාරෙ සන්ථතං හොති, උල්ලොකා පඨමං ඔහාරෙතබ්බං. ආලොකසන්ධිකණ්ණභාගා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ ගෙරුකපරිකම්මකතා භිත්ති කණ්ණකිතා හොති, චොළකං තෙමෙත්වා පීළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ කාලවණ්ණකතා භූමි කණ්ණකිතා හොති, චොළකං තෙමෙත්වා පීළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ අකතා හොති, භූමි උදකෙන පරිප්පොසිත්වා සම්මජ්ජිතබ්බා මා විහාරො රජෙන උහඤ්ඤීති. සඞ්කාරං විවිනිත්වා එකමන්තං ඡඩ්ඩෙතබ්බං. න භික්ඛුසාමන්තා සෙනාසනං පඤ්ඤපෙතබ්බා. න විහාරසාමන්තා සෙනාසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. න පානීයසාමන්තා සෙනාසනං පඤ්ඤපෙතබ්බා. න පරිභොජනීයසාමන්තා සෙනාසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. න පවිවාතෙ පඨමෙ සෙනාසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. අඩොවාතෙ සෙනාසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං භූමත්ථරණං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පඤ්ඤපෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. මඤ්චපටිපාදකා එකමන්තං ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බා. මඤ්චං එකමන්තං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පඤ්ඤපෙත්වා නීචං කත්වා සාඩ්ඝං අපරිඝංසන්තෙන අඝංසවචනෙන කවාවපිඨං අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බා. පීඨං එකමන්තං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පඤ්ඤපෙත්වා නීචං කත්වා සාඩ්ඝං අපරිඝංසන්තෙන අඝංසවචනෙන කවාවපිඨං අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. භිසිබිම්බොහනං එකමන්තං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පඤ්ඤපෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. නිසීදනපච්චත්ථරණං ඔතාපෙත්වා පඤ්ඤපෙත්වා අතිහරිත්වා යථා පඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බ . ඛෙලමල්ලකො එකමන්තං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බා. අපස්සෙන ඵලකං එකමන්තං ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බං.

පත්තවිවරං නික්කිපිතබ්බා. පත්තං නික්කිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන පත්තං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන හෙට්ඨාමඤ්චං වා හෙට්ඨාපීඨං වා පරාමසිත්වා පත්තො නික්කිපිතබ්බා. න ච අත්තනා රහිතාය භූමියා පත්තො නික්කිපිතබ්බා. චිවරං නික්කිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන චිවරං ගණ්හිත්වා එකෙන හත්ථෙන චිවරවංසං වා

චීවරරජ්ජුං පමජ්ජිත්වා පාරතෝ අන්තං ඔරතෝ භොගං කත්වා චීවරං නික්ඛිපිතබ්බං.

සචේ පුරත්ථිමා වාතා වායන්ති, පුරත්ථිමා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචේ පච්ඡිමා උත්තරා දක්ඛිණා සරජා වාතා වායන්ති, දක්ඛිණා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචේ සීතකාලෝ හොති, දිවා වාතපානා විවරිතබ්බා. රත්තිං ථකෙතබ්බා. සචේ උණ්හකාලෝ හොති, දිවා වාතපානා ථකෙතබ්බා. රත්තිං විවරිතබ්බා. සචේ උකලාපං හොති, පරිවෙණං සම්මජ්ජිතබ්බං කොට්ඨකෝ සම්මජ්ජිතබ්බා. උපට්ඨානසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා. අග්ගිසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා. වච්චකුටි සම්මජ්ජිතබ්බා. සචේ පානීයං න හොති, උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචේ පරිභොජනීයං න හොති, පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචේ ආචමනකුම්භියා උදකං න හොති, ආචමනකුම්භියා උදකං ආසිඤ්චිතබ්බා.

සචේ බුද්ධෙන සද්ධිං එකවිහාරෙ විහරති, න බුද්ධා අනාපුච්ඡා උද්දෙසෝ දාතබ්බා. න පරිපුච්ඡා දාතබ්බා. න සජ්ඣායෝ කාතබ්බා. න ධම්මෝ භාසිතබ්බා. න පදීපෝ කාතබ්බා. න පදීපෝ විජ්ඣාපෙතබ්බා. න වාතපානා විවරිතබ්බා න වාතපානා ථකෙතබ්බා. යාවං කාමං යසමා මහාචළඤ්ඣං, තසමා තත්ථ ආපුච්ඡනකිච්චං නත්ථි, සෙසානි පන උද්දෙසදානාදීනි ආපුච්ඡිත්වාව කාතබ්බානි. දෙවසිකම්පි ආපුච්ඡිතුං වට්ටති. අථාපි "භන්තෙ ආපුච්ඡිතමෙව හොතූ"ති වුත්තෙ බුද්ධානුරෝ "සාධූ"ති සම්පටිච්ඡති, සයමෙව වා "එවං සථාසුඛං විහරාහී"ති වදති, එවම්පි වට්ටති. සභාගස්ස විස්සාසෙනාපි විවත්තියෙව. සචේ බුද්ධෙන සද්ධිං එකවඩ්ඪකෙ වඩ්ඪකීති, යෙන බුද්ධෝ තෙන පරිවත්තෙතබ්බං. න ච බුද්ධෝ සඞ්ඝාටිකණ්ණෙන ඝට්ටෙතබ්බා.

ඉදං සෙනාසනවත්තං.

ජන්තාඝරවත්තං යො පඨමං ජන්තාඝරං ගච්ඡති, සචේ ඡාරිකා උස්සන්නා හොති, ඡාරිකා ඡඩ්ඩෙතබ්බා. සචේ උකලාපං හොති, ජන්තාඝරං සම්මජ්ජිතබ්බං. පරිභණ්ඩං සම්මජ්ජිතබ්බං. පරිවෙණං සම්මජ්ජිතබ්බං: කොට්ඨකා සම්මජ්ජිතබ්බා. ජන්තාඝරසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා. චුණ්ණං සන්නෙතබ්බං. මත්තිකා තෙමෙතබ්බා. උදකදොණියා උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං. ජන්තාඝරං පවිසන්තෙන මත්තිකාය මුඛවට්ටියා පුරතෝ ච පච්ඡතෝ ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරං පවිසිතබ්බං. න ථෙරෙ භික්ඛූ අනුපඛජ්ජ නිසීදිතබ්බං. න නවා භික්ඛූ ආසනෙන පටිබාහිතබ්බා. සචේ උස්සහති, ජන්තාඝරෙ ථෙරාසනං භික්ඛූනං පරිසාමෙං කාතබ්බං. ජන්තාඝරා නික්ඛ

මනෙනන ජන්තාඝරපීඨං ආදාය පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡා දෙත්වා ජන්තාඝරං නික්ඛමිතබ්බං. සචෙ උස්සහති, උදකෙපි ථෙ රානං භික්ඛූනං පරිකම්මං කාතබ්බං. න ථෙරානං භික්ඛූනං පුර තො නහායිතබ්බං. න උපරිතො නහායිතබ්බං. නහානෙන උත්ත රණෙනන ඔතරන්තානං මඤ්ඤා දාතබ්බා. යො පච්ඡා ජන්තා ඝරා නික්ඛමති, සචෙ ජන්තාඝරං චික්ඛල්ලං හොති, ධොවිතබ්බං. මත්තිකාදොණිං ධොවිත්වා ජන්තාඝරපීඨං පටිසාමෙත්වා අග්ගිං විජ්ඣාපෙත්වා වාරං ථකෙත්වා පක්කමිතබ්බං.

ඉදං ජන්තාඝරවත්තං.

වච්චකුටිවත්තෙන යො වච්චකුටිං ගච්ඡති, බහිඨිතෙන උක්කා සිතබ්බං. අන්තො නිසින්නෙනපි උක්කාසිතබ්බං. චීවරවංසෙ වා චීවරරජ්ජුයා වා චීවරං නික්කිපිත්වා සාඛ්‍යකං අතරමානෙන වච්ච කුටි පවිසිතබ්බා. නාතිසහසා පවිසිතබ්බා. න උබ්භුජිත්වා පවි සිතබ්බං. වච්චපාදුකාය ඨිතෙන උබ්භුජිතබ්බං. න නිච්චුණ නෙනන වච්චෙ ඛාතබ්බා. න දන්තකට්ඨං ඛාදන්තෙන වච්චෙ ඛාතබ්බා. න බහිද්ධා වච්චදොණිකාය වච්චෙ ඛාතබ්බා. න බහිද්ධා පස්සාවදොණිකාය පස්සාවෙ ඛාතබ්බා. න පස්සාව දොණිකාය ඛෙලො ඛාතබ්බා. ඵාලිතෙන වා ඛරෙන වා ගණ්ඨි කෙන වා කණ්ටකෙන වා සුසිරෙන වා පූතිනා වා කට්ඨෙන න අවලෙඛිතබ්බං. අවලෙඛනකට්ඨං පන අග්ගෙච්චා පච්ඡස්ස ආප තති නත්ථි. න අවලෙඛනකට්ඨං වච්චකුපමහි පාතෙතබ්බං. වච්චපාදුකාය ඨිතෙන පටිච්ඡාදෙතබ්බං. නාතිසහසා නික්ඛමි තබ්බං. න උබ්භුජිත්වා නික්ඛමිතබ්බං. ආචමනපාදුකාය ඨිතෙ න උබ්භුජිතබ්බං. න වපුවපුකාරකං ආචමෙතබ්බං. න ආචමන සරාවකෙ උදකං සෙසෙතබ්බං. ඉදඤ්ච සබ්බසාධාරණට්ඨානං සන්ධාය වුත්තං. තත්‍ර හි අඤ්ඤෙ අඤ්ඤෙ ආගච්ඡන්ති. තස්මා උද කං න සෙසිතබ්බං. යං පන සංඝිකෙපි විහාරෙ එකදෙසෙ නිබ්බ ගමනත්ථාය කතං ඨානං හොති පුග්ගලිකට්ඨානං වා, තස්මිං වට්ටති. විරෙචනං පිවිත්වා පුනප්පුනං පච්ඡන්නස්සාපි වට්ටතියෙව. ආච මනපාදුකාය ඨිතෙන පටිච්ඡාදෙතබ්බං. සචෙ වච්චකුටි උණ්හකා හොති, බහිවච්චමක්ඛිතා, උදකං ආහරිත්වා ධොවිතබ්බා. උදකං අත්ථි, භාජනං නත්ථි, අඝනනං නාම හොති. භාජනං අත්ථි, උදකං නත්ථි, එතම්පි අඝනනං. උභයසම්පි අසති අඝනනමෙව. කළෙන වා කෙනචි වා පුඤ්ඤත්ථා ගන්තබ්බං. සචෙ අවලෙඛන පිටකො පූරො හොති, අවලෙඛනකට්ඨං ඡඩ්ඩෙතබ්බං. සචෙ කච වරං අත්ථි, වච්චකුටි සම්මජ්ජිතබ්බා. පරිභණ්ඩං සම්මජ්ජිතබ්බං. පරිවෙණං සම්මජ්ජිතබ්බං. කොට්ඨකො සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ

ආචමනකුමහියා උදකං න හොති, ආචමනකුමහියා උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං. "න භික්ඛවෙ වච්චං කත්වා සති උදකෙ න ආචමෙතබ්බං. යො න ආචමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වච්චතො සති උදකෙ උදකක්ඛවං අකරොන්තස්ස ආපත්ති. සචෙ උදකං අත්ථි, පච්ඡ්‍යන්නඨානං පන නත්ථි, භාජනෙන නීහරිත්වා, ආචමිතබ්බං. භාජනෙ අසති පත්තෙන නීහරිතබ්බං. පත්තෙපි අසති අසන්තං නාම හොති. "ඉදං අතිච්චවං, පුරතො අඤ්ඤං උදකං භවිස්සති"ති ගතස්ස උදකං අලභන්තස්සෙව භික්ඛාචාර වෙලා හොති, කථෙන වා කෙනචි වා පුඤ්ඡිත්වා ගන්තබ්බං. භූඤ්ජිතුම්පි අනුමොදිතුම්පි වට්ටති. "න භික්ඛවෙ වච්චකුටියා යථා බ්‍රහ්මං වචෙවා කාතබ්බා. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ ආගතපටිපාටියා වච්චං කාතු"න්ති වච්චතො වච්චකුටිං පවිසන්තෙන ආගතපටිපාටියා පවිසිතබ්බං. වච්චකුටියං පස්සාවඨානෙ නහානතිත්ථෙති තීසුපි ආගතපටිපාටියාසෙව පමාණං.

ඉදං වච්චකුටිවත්තං

ඉති පාලිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ

උපජ්ඣායාදිවත්තකථා සමත්තා.

චතුපච්චයභාජනන්ති චීවරාදීනං චතුන්නං පච්චයානං භාජනං. තත්ථ චීවරභාජනෙ තාව චීවරපටිග්ගාහකො වෙදිතබ්බො. චීවරනිදහකො වෙදිතබ්බො. භණ්ඩාගාරිකො වෙදිතබ්බො. භණ්ඩාගාරිකං වෙදිතබ්බං. චීවරභාජකො වෙදිතබ්බො. චීවරභාජනං වෙදිතබ්බං. තත්ථ අනුජානාමි භික්ඛවෙ පඤ්ච හඩෙගනි සමන්නාගතං භික්ඛුං චීවරපටිග්ගාහකං සම්මන්නිතුං ඡන්දා න ඡඳ්දගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න දොසාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න මොහාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න භයාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, ලඛිතා ගඛිතඤ්ච ජානෙය්‍යාති වචනතො ඉමෙහි පඤ්චහඩෙගහි සමන්නාගතො චීවරපටිග්ගාහකො සම්මන්නිතබ්බො. තත්ථ පච්ඡා ආගතාගතම්පි අත්තනො ඤාතකාදීනං පඨමතරං පටිග්ගණ්හන්තො වා එකච්චස්මිං පෙමං දස්සෙත්වා ගණ්හනෙන්තා වා ලොභ පකතිතාය අත්තනො පරිණාමෙන්තා වා ඡඳ්දගතිං ගච්ඡති නාම. පඨමතරං ආගතස්සාපි කොධවසෙන පච්ඡා ගණ්හන්තො වා දුග්ගතමනුස්සෙසු අවමඤ්ඤං කත්වා ගණ්හන්තො, "කිං වො ඉමෙ ඨපෙත්වා කාසො නත්ථි, තුම්හාකං සන්තකං ගහෙත්වාව ගච්ඡථා"ති එවං සඞ්ඝස්ස ලාභන්තරායං කරොන්තො වා දොසාගතිං ගච්ඡති නාම. යො පන මුඤ්චති අසම්පජානො අයං මොහාගතිං ගච්ඡති

නාම. පච්ඡා ආගතානම්පි ඉස්සරානං භයෙන පඨමතරං පටිගණ්හාතෙතා චීවරපටිග්ගාහකඞ්ගානං නාමෙතං භාරියන්ති සන්ත සන්තෙතා භයාගතිං ගච්ඡති නාම. මයා ඉදඤ්ච ගහිතං ඉදං න ගහිතන්ති එවං ජානන්තෙතා ගහිතාගහිතං ජානාති නාම. තස්මා යො න ඡන්දුගතිආදිවසෙන ගච්ඡති, සුත්තාඅසුත්තකඅඩ්ඩ දුග්ගතෙසු විසෙසං අකත්වා ආගතපරිපාටියා ගණ්හාති, සීලාචාර පටිපත්තිසංයුත්තෙතා හොති යතිමා මෙධාවී බහුස්සුතො, සකෙතා ති දායකානං විස්සඞ්ගාය වාචාය පරිමණ්ඩලෙහි පදව්‍යඤ්ජනෙහි අනුමොදනං කරොන්තෙතා පසාදං ජනෙතුං, එවරූපො සම්ම න්නිතබ්බා. එවඤ්ච පන සම්මන්නිතබ්බා: පඨමං භික්ඛු යාචිතබ්බා. යාචිත්වා ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සංඝො ඤාපෙතබ්බා: "සුණාතු, මෙ භන්තෙ සංඝො යදි සංඝස්ස පත්තකල්ලං, ඨංඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං චීවරපටිග්ගාහකං සම්මන්නෙය්‍ය එසා ඤත්ති. සුණාතු මෙ භන්තෙ සංඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං චීවරපටිග්ගාහකං සම්මන්නති, යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො චීවරපටිග්ගාහකස්ස සම්මුති, සො තුණ්හස්ස, යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය; සම්මතො සංඝෙන ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු චීවරපටිග්ගාහකො, ඛමති සංඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී"ති ඉති ඉමාය කම්මවාචාය වා අපලොකෙන වා අඤ්ඤාවිහාරෙ සබ්බසඞ්ඝමපෙක්ඛිත්වා ඛණ්ඩසීමායපි සම්මන්නිතුං වට්ටතියෙව. එවං සම්මතෙන ච විහාරපච්චන්ත වා පධානඝරෙ වා න අවජ්ජිතබ්බං, යත්ථ පන ආගතාගතා මනුස්සා සුඛං පස්සන්ති, තාදිසෙ ධුරවිහාරඞ්ගණෙ විජනං පදෙසෙ යථෙච්ඡා සුනිවත්ථෙන සුපාරුතෙන නිසීදිතබ්බං.

චීවරනිදහකොපි "අනුජානාමි භික්ඛවෙ පඤ්චඞ්ගෙහි සම න්නාගතං භික්ඛුං චීවරනිදහකං සම්මන්නිතුං. යො න ඡන්දුගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න දොසාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න මොහාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න භයාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය. නිහිතානිහිතඤ්ච ජානෙය්‍යා"ති වචන තො ඤත්තිචතුත්ථකම්මවාචාගතො භික්ඛු "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝා යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං චීවර නිදහකං සම්මන්නෙය්‍ය එසා ඤත්ති; සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝා ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං චීවරනිදහකං සම්මන්නති, යස්සායස්මතො ඛමති, ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො චීවරනිදහකස්ස සම්මුති, සො තුණ්හස්ස, යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය; සම්මතො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු චීවරනිදහකො ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී"ති ඉති ඉමාය කම්මවාචාය වා අප ලොකෙන වා වුත්තනයෙන සම්මන්නිතබ්බා.

භණ්ඩාගාරිකොපි "අනුජානාමි භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං භික්ඛුං භණ්ඩාගාරිකං සම්මන්නිතුං:-යො න ඡන්දාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න දොසාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න මොහාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න භයාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, ගුත්තාගුත්තඤ්ච ජානෙය්‍යා"ති විනයතො පඤ්චඞ්ගසමන්නාගතා භික්ඛු "සුණාතු මෙ භන්තෙ සංඝො, යදි සංඝස්ස පත්තකල්ලං සංඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං භණ්ඩාගාරිකං සම්මන්නෙය්‍යා"ති ආදිනා නයෙන කම්මවාචාය වා අපලොකනෙන වා සම්මන්නිතබ්බා.

එත්ථ ච යත්ථ ඡදනාදිසු කොචි දෙසො නත්ථි, තං ගුත්තං. යත්ථ පන ඡදනතිණං වා ඡදනිට්ඨකා වා කත්ථචි කත්ථචි පතිතා, යෙන යෙන ඔවස්සති වා, මූසිකාදීනං වා පවෙසො හොති, හිතානිආදිසු වා කත්ථචි තිද්දං හොති, උපචිකා වා උට්ඨහන්ති, තං සබ්බං අගුත්තං නාම. තං සල්ලක්ඛෙත්වා භණ්ඩාගාරිකෙන පටිසඞ්ඛරිතබ්බං. සීතසමයෙ වාරඤ්ච වාතපානඤ්ච සුපිහිතං කාතබ්බං. සීතෙන හි චීවරානි කණ්ණකිතානි හොන්ති. උණ්හසමයෙ අනන්තරන්තරා වාතපානං විවරිතබ්බං. එවං කරොන්තො හි ගුත්තං ගුත්තං ජානාති නාම.

"අනුජානාමි, භික්ඛවෙ භණ්ඩාගාරං සම්මන්නිතුං යං සඞ්ඝො ආකඞ්ඛති විහාරං වා අඩ්ඪයොගං වා පාසාදං වා හම්මියං වා ගුහං වා"ති වචනතො භණ්ඩාගාරමපි සම්මන්නිත්වා ඨපෙතබ්බං. එත්ථ ච යො ආරාමම්පෙක්ඛ ආරාමිකසාමණෙරාදීහි අවිවිත්තතාය සඞ්ඝිකසං සමොසරණට්ඨානෙ විහාරො වා අඩ්ඪයොගො වා හොති, සො සම්මන්නිතබ්බො. පවත්තනසෙනාසනං පන න සම්මන්නිතබ්බං. ඉදමපන භණ්ඩාගාරමපි ඛණ්ඩසීමං ගන්ත්වා ඛණ්ඩසීමාය නිසීදන්තෙහි සම්මන්නිතුං න වට්ටති. විහාරම්පෙක්ඛයෙව:- "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං විහාරං භණ්ඩාගාරං සම්මන්නෙය්‍යා"ති ආදිනා නයෙන කම්මවාචාය වා අපලොකනෙන වා සම්මන්නිතබ්බං.

චීවරදවිඤ්ඤාහකාදීහි පන තීහිපි අත්තනො එතං ජානිතබ්බං. තත්ථ චීවරපටිග්ගාහකෙන තාව යං යං මනුස්සා "කාලචීවර"න්ති වා "අකාලචීවර"න්ති වා "අවෙච්චකචීවර"න්ති වා "එසිකසාටික"න්ති වා "නිසීදන"න්ති වා "පච්චත්ථරණ"න්ති වා "මුඛපුඤ්ඡනචොළක"න්ති වා දෙන්ති, තං සබ්බං එකරාසිං කත්වා මෙසෙත්වා න ගණ්හිතබ්බං. විසුං විසුං කත්වා ච ගණ්හිතබ්බා, චීවරනිදහකස්ස තථෙව ආචික්ඛිත්වා දාතබ්බං. චීවරනිදහකෙනාපි භණ්ඩාගාරිකස්ස දදමානෙන ඉදං කාලචීවරං-පෙ-ඉදං මුඛපුඤ්ඡන චොළකන්ති ආචික්ඛිත්වාව දාතබ්බං. භණ්ඩාගාරිකෙනාපි තථෙව විසුං විසුං සඤ්ඤාණං කත්වා ඨපෙතබ්බං. තතො සංඝෙන

"කාලචීවරං ආහරා"ති වුත්තෙ කාලචීවරමෙව ආහරිතබ්බං —පෙ— මුඛපුඤ්ඡනචොළකං ආහරා"ති වුත්තෙ තදෙව දාතබ්බං. ඉති භගවතා චීවරපටිග්ගාහකො අනුඤ්ඤාතො, චීවරනිදහකො අනුඤ්ඤාතො, භණ්ඩාගාරිකො අනුඤ්ඤාතො, භාණ්ඩාගාරං අනුඤ්ඤාතං, න බාහුලිකතාය, නාසනතුත්තිතාය, අපි ච ඛො සංඝානුග්ගහාය. සචෙහි ආහටාහටං ගහෙත්වා භික්ඛූ භාජෙය්‍යුං, තෙව ආහටං න අනාහටං න දින්නං නාදින්නං න ලද්ධං නාලද්ධං ජානෙය්‍යුං. ආහටාහටං ථෙරාසනෙ වා දදෙය්‍යුං, ඛණ්ඩාඛණ්ඩං වා ඡින්දිත්වා ගණ්හෙය්‍යුං, එවං සති අයුත්තපරිභොගොව හොති, න ච සබ්බසං සඞ්ඝගහො කතො හොති. භණ්ඩාගාරෙ පන චීවරං ඨපෙත්වා උස්සන්නකාලෙ එකෙකස්ස භික්ඛුනො තීණිවරං වා වෙ දා එකෙකං වා චීවරං දස්සන්ති, ලද්ධාලද්ධං ජානිස්සන්ති, අල ඛභාවං ඤත්වා සඞ්ඝගහං කාතුං සක්ඛිස්සන්තීති.

චීවරභාජකොපි "අනුජානාමි භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සම න්නාගතං භික්ඛුං චීවරභාජකං සම්මන්නිතුං; යො න ඡන්දාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න දොසාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න මොහාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න භයාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, භාජිතාභාජිතඤ්ච ජානෙය්‍යා"ති වචන තො පඤ්චඞ්ගසමන්නාගතොයෙව "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං චීවරභාජ කං සම්මන්නෙය්‍යා"ති ආදිනා නයෙන ඤත්තිවාචාය වා අපලොකනෙන වා සම්මන්නිත්වා ඨපෙතබ්බා.

එත්ථ පන සභාගානං භික්ඛූනං අසාපුණන්තම්පි මහග්ඝං චීවරං දෙන්තො ඡන්දාගතිං ගච්ඡති නාම. අසෙඤ්ඤසං බ්‍යත්තරූපං පාපුණන්තම්පි මහග්ඝං චීවරං අදත්වා අපගග්ඝං දෙන්තො දොසා ගතිං ගච්ඡති නාම. මොහමූළ්හො චීවරදානවත්තං අජානන්තො මොහාගතිං ගච්ඡති නාම. මුඛරාතං නවකාතම්පි භයෙන අපාපුණන්තමෙව මහග්ඝං චීවරං දෙන්තො භයාගතිං ගච්ඡති නාම. යො එවං න ගච්ඡති, සබ්බසං තුලාභූතො පමාණභූතො මජ්ඣත්තො සො සම්මන්නිතබ්බා.

තෙනාපි චීවරං භාජෙන්තෙන පඨමං "ඉදං ථූලං ඉදං සණ්හං ඉදං සණං ඉදං තනුකං ඉදං පරිභුත්තං ඉදං අපරිභුත්තං ඉදං දීඝතො එත්තකං පුථුලතො එත්තක"න්ති එවං වත්ථානි විනිච්ඡිත්වා "ඉදං එත්තකං අග්ඝති. ඉදං එත්තක"න්ති එවං අග්ඝපරිච්ඡෙදං කත්වා සබ්බෙ සබ්බසං එකෙකමෙව දසදස අග්ඝ නකං පාපුණාති, ඉච්චෙතං කුසලං; නො චෙ පාපුණාති, යං තල වා අඪ වා අග්ඝති, තං අඤ්ඤෙන එකඅග්ඝනකෙන ච විඅග්ඝ නකෙන ච සද්ධිං බන්ධිත්වා එතෙන උපායෙන සබ්බෙ පටිවිංසෙ ඨපෙ ත්වා කුසො පාතෙතබ්බා. සචෙ එකෙකස්ස දීඝමානෙ දිවසො න

පඤ්ඤාති,දස දස භික්ඛූ ගණෙත්වා දස දස චීවරපටිවිංසෙ ඵුසිත්වා භණ්ඩිකං කත්වා එකෝ චීවරපටිවිංසෝ ඨපෙතබ්බෝ. එවං ඨපිතෙසු චීවරපටිවිංසෙසු කුසෝ පාතෙතබ්බෝ. තෙහිපි භික්ඛූහි පුන කුසපාතං කත්වා හාරෙතබ්බං.

"අනුජානාමි භික්ඛවෙ සාමණෙරානං උපඩ්ඪපටිවිංසං දාතුං"ති වචනතෝ යෙ සාමණෙරා අනිස්සරා භික්ඛුසංඝස්ස කත්තබ්බං කම්මං න කරොන්ති, උද්දෙසපරිපුච්ඡාසු යුත්තා ආචරියුපජ්ඣායානංයෙව වත්තපටිවත්තං කරොන්ති, අඤ්ඤසඤ්ඤා න කරොන්ති, එතෙසං උපඩ්ඪභාගෝ දාතබ්බෝ. යෙ පන පුරෙභත්තඤ්ච පච්ඡාභත්තඤ්ච භික්ඛුසංඝස්සෙව කත්තබ්බකිච්චං කරොන්ති, තෙසං සමකෝ දාතබ්බෝ. ඉදඤ්ච සිට්ඨීසමයෙ උප්පන්නං භණ්ඩාගාරෙ ඨපිතෙන අකාලචීවරෙනෙව කථිතං. කාලචීවරං පන සමකමෙව දාතබ්බං. තත්‍රුප්පාදවස්සාවාසිකං සම්මුඤ්ජනිබන්ධනාදි සංඝස්ස ඵාතිකම්මං කත්වා ගහෙතබ්බං. එතං හෙට්ඨා සබ්බසඞ්ගහං වත්තං.

භණ්ඩාගාරචීවරෙපි සචෙ සාමණෙරා ආගන්ත්වා "භන්තෙ මයං ඝාගුං පචාම, භත්තං පචාම, ඛජ්ජකං පචාම, අප්පහරිතං කරොම, දන්තකට්ඨං ආහරාම, රඞ්ගජලලිං කප්පියං කත්වා දෙම. කිං අම්හෙහි න කතං නාමා"ති උක්කුසිං කරොන්ති, සමඝා ගොවි දාතබ්බා. එතං යෙව විරජ්ඣිත්වා කරොන්ති, යෙසඤ්ච කරණභාවෙ න පඤ්ඤායති, තෙ සන්ධාය වුත්තං: "අනුජානාමි භික්ඛවෙ සාමණෙරානං උපඩ්ඪපටිවිංසං දාතු"නාති. කුරුන්දියං පන "සචෙ සාමණෙරා 'කාසමා මයං භන්තෙ සංඝකම්මං න කරොම; කරිස්සාමා'ති යාචන්ති, සමෝ පටිවිංසෝ දාතබ්බා"ති වුත්තං.

සචෙ කොචි භික්ඛු සකං භාගං ගහෙත්වා සත්තං ලභිත්වා නදිං වා කන්තාරං වා උත්තරිත්වා දිසාපක්කමිතුකාමෝ හොති, තස්ස "අනුජානාමි භික්ඛවෙ උත්තරන්තස්ස සකං භාගං දාතු"නාති වචනතෝ චීවරෙසු භණ්ඩාගාරතෝ බහි නීහටෙසු ගණ්ඨිං පහරිත්වා භික්ඛුසංඝෙ සන්නිපතිතෙ චීවරභාජකෙන "ඉමස්ස භික්ඛුනො කොඨාසෙන එත්තකෙන හවිතබ්බ"නාති තක්කෙත්වා තස්ස ගාහෙන සමභාගෙන චීවරං දාතබ්බං. තුලායඤ්ච තුලිතම්ව හි සම්මං දාතුං න සක්කා, තස්මා ඌනං වා භොතු අධිකං වා, එදිසං තක්කෙන්ත නයෙන දින්නං සුදින්නං. නෙව ඌනකං පුන දාතබ්බං. නාතිරෙකං පතිගණ්හිතබ්බං.

සචෙ දස භික්ඛූ හොන්ති, සාටකාපි දසෙව, තෙසු එකෝ වා දස අග්ඝති, සෙසා දසග්ඝනකා, සබ්බෙසු දසග්ඝනකවත්ථෙසු

කුසෙ පාතිතෙ යස්ස භික්ඛුනො වාදසඝ්ඝතකො කුසො පාතීයතා යත්තකං තස්මිං පවිට්ඨෙ අධිකං තත්තකං අඝ්ඝනකං යං භික්ඛුනි අත්තනො සන්තකං කපියභණ්ඩං දත්වා සො අතීරෙක භාගො ගහෙතබ්බො. ඉමෙ සබ්බසං පඤ්ච පඤ්චී වත්ථූනි, පත්තානී, සෙසානීපි අත්ථි, එකෙකමපත්ත න පාපුණාති, ජීදිත්වා දාතබ්බානි. ජිදනෙනෙත්ථ ච අඩ්ඩමණ්ඩලාදීනං වා උපාහත්ථවිකාදීනං වා පහොනකානි ඛණ්ඩානි කත්වා දාතබ්බානි. හෙට්ඨිමපරිච්ඡෙදෙන චතුරඞ්ගුලවිත්ථාරම්පි අනුවාතපහොනකායාමං ඛණ්ඩං කත්වා දාතුං වට්ටති. අපරිභොගං පන න කාතබ්බං. සචෙපි එකස්ස භික්ඛුනො කොඨාසෙ එකං වා ද්වෙ වා වත්ථූනි නපපහොනති, තත්ථ අඤ්ඤං භාමණකං පරික්ඛාරං ඨපෙත්වා යෙ තෙන තුස්සති, තස්ස තං භාගං දත්වා පච්ඡා කුසපාතෙතා කාතබ්බා. සචෙ දස දස භික්ඛූ ගණෙත්වා වග්ගං කරොන්තානං එකො වග්ගො න පූරති, අට්ඨ වා නව වා හොන්ති, තෙසං අට්ඨ වා නව වා කොට්ඨාසා තුමෙහ "ඉමෙ ගහෙත්වා විසුං භාජෙථා"ති දාතබ්බා. එවං දත්වා පච්ඡා කුසපාතෙතා කාතබ්බා.

ඉදානි අසීමා භික්ඛවෙ මාතිකා චීවරස්ස උප්පාදෙය; සීමාය දෙති, කතිකාය දෙති, භික්ඛාපඤ්ඤත්තියා දෙති, සංඝස්ස දෙති, උභතොසංඝස්ස දෙති, චතුවග්ගස්ස දෙති, පඤ්චවග්ගස්ස දෙති, දසවග්ගස්ස දෙති, වීසතිවග්ගස්ස දෙති, ආදියස්ස දෙති, පුග්ගලස්ස දෙති"ති චීවරානං පටිලාභෙකත්තනානත්තභෙදං යා තා අට්ඨ මාතිකා වුත්තා, තාසං වසෙන විනිච්ඡයං වෙදිතබ්බා. තත්ථ "සීමාය දම්මී"ති එවං සීමං පරාමසිත්වා දෙන්නෙනා සීමාය දෙති නාම. එවං සීමාය දින්නං යාවතිකා භික්ඛූ අන්තොසීමාගතා, තෙහි භාජෙතබ්බං. සීමා ච නාමෙසා ඛණ්ඩසීමා, උපචාරසීමා, සමානසංවාසසීමා, අවිප්පවාසසීමා, ලාභසීමා, ගාමසීමා, නිගමසීමා, නගරසීමා, අබ්භන්තරසීමා, උදකුක්ඛෙපසීමා, ජනපදසීමා, රට්ඨසීමා, රජ්ජසීමා, දීපසීමා, චක්කවාළසීමාති පණ්ණරසවිධා හොති. තත්ථ ඛණ්ඩසීමා සීමාකථාය වුත්තනයව. උපචාරසීමා පරික්ඛිත්තස්ස භිකාරස්ස පරික්ඛෙපෙන අපරික්ඛිත්තස්ස පරික්ඛෙපාරහට්ඨානෙන පරිච්ඡින්නා හොති. අපිච භික්ඛූනං ධුවසන්නිපාතට්ඨානතො වා පරියන්තෙ සීතහොජන සාලතො වා නිබද්ධවසනකආවාසතො වා ථාමමජ්ඣිමස්ස පුරිසස්ස ථිත්වා ලෙඩ්ඩුපාතානං අන්තො උපචාරසීමා වෙදිතබ්බා. සා පන ආවාසෙසු වඩ්ඪන්තෙසු වඩ්ඪති, පරිහායන්තෙසු පරිහායති. මහාපච්චරියං පන-"භික්ඛූසුපි වඩ්ඪන්තෙසු වඩ්ඪතීති" වුත්තං. තස්මා සචෙ විහාරෙ සන්නිපතිතභික්ඛූහි සබ්බං එකාබද්ධා ඝුම්බා යොජන සතම්පි පූරෙත්වා නිසීදන්ති, යොජනසතම්පි උපචාරසීමාව හොති. සබ්බෙසං ලාභො පාපුණාති. සමානසංවාසඅවිප්පවාසසීමාවයම්පි

වුත්තමේව. ලාභසීමා නාම තෙව සම්මාසම්බුද්ධෙන අනුඤ්ඤාතා, න ධම්මිසඛාහකත්ථෙරෙහි ඨපිතා. අපිච ඛෝ රාජරාජමහාමත්තා විහාරං කාරෙත්වා ගාවුතං වා අඩ්ඪයොජනං වා යොජනං වා සමන්තතෝ පරිච්ඡින්දිත්වා "අයං අම්හාකං විහාරස්ස ලාභසීමා"ති නාමලිඛිතකෙ ඵලෙහි නිඛණිත්වා "යං එත්ථන්තරෙ උප්පජ්ජති, සබ්බං අම්හාකං විහාරස්ස දෙමා"ති සීමා ඨපෙන්ති, අයං ලාභසීමා නාම. ගාමනිගමනගරඅබ්භන්තරඋදකුක්ඛෙපසීමාපි වුත්තා එව. ජනපදසීමා නාම:—කාසිකොසලරට්ඨාදීනං අන්තො බහූ ජනපදා හොන්ති, තත්ථ එකෙකෝ ජනපදපරිච්ඡෙදෙ ජනපදසීමා. රට්ඨසීමා නාම කාසිකොසලාදිරට්ඨපරිච්ඡෙදෙ; රජ්ජසීමා නාම චොළහොඬ කෙරළහොඬාති එවං එකෙකස්ස රඤ්ඤා ආණාපවත්තිට්ඨානං. දීපසීමා නාම සමුද්දන්තෙන පරිච්ඡින්නා මහාදීපා ච අන්තරදීපා ච. චක්කවාළසීමා චක්කවාළපබ්බතෙනෙව පරිච්ඡින්නා.

එවමෙතාසු සීමාසු ඛණ්ඩසීමාය කෙනචි කම්මෙන සඤ්ඤිං පඨිතසංඝං දිස්වා "එත්ථෙව සීමාය සංඝස්ස දෙමි"ති වුත්තෙ යාවතිකා භික්ඛූ අන්තො ඛණ්ඩසීමාගතා, තෙහි හාජෙතබ්බං. තෙසං යෙවහි තං පාපුණාති, අඤ්ඤෙසං සීමන්තරිකාය වා උපචාරසීමාය වා ඨිතානම්පි න පාපුණාති. ඛණ්ඩසීමාය ඨිතෙ පන රුක්ඛෙ වා පබ්බතෙ වා ඨිතස්ස භෙදා වා පථවිවෙමජ්ඣගතස්ස පාපුණාතියෙව. "ඉමිස්සා උපචාරසීමාය සංඝස්ස දමී"ති දින්නං පන ඛණ්ඩසීමසීමන්තරිකාසු ඨිතානම්පි පාපුණාති. "සමන්තාසං වාස සීමාය දමී"ති දින්නං පන ඛණ්ඩසීමසීමන්තරිකාසු ඨිතානං න පාපුණාති. අව්පවාහසීමලාභසීමාදිසු දින්නං තාසු සීමාසු අන්තොගතානං පාපුණාති. ගාමනිගමසීමාසු දින්නං තාසං සීමානං අබ්භන්තරෙ බද්ධසීමාය ඨිතානම්පි පාපුණාති. අබ්භන්තරසීමඋදකුක්ඛෙපසීමාසු දින්නං තත්ථ අන්තොගතානංයෙව පාපුණාති. ජනපදංඤරජ්ජදීඤවක්කවාළසීමාසුපි ගාමසීමාදසු වුත්තනයදිසො යෙව විනිච්ඡයො. සචෙ පන ජම්බුදීපෙ ඨිතො "තම්බපණ්ණිදීපෙ සංඝස්ස දමී"ති වදති, තම්බපණ්ණිදීපතො එකොපි ගන්ත්වා සබ්බසං ගණ්හිතුං ලභති. සචෙපි තත්රෙව එකෝ සභාගභික්ඛු සභාගානං භාගං ගණ්හාති, න වාරෙතබ්බා. එවං තාව යො සීමං පරාමසිත්වා දෙති, තස්ස දානෙ විනිච්ඡයො වෙදිතබ්බා.

යො පන අසුකසීමායනති වත්තුං න ජානාති, කෙවලං සීමාභණ්ඩකමෙව ජානන්තො හි විහාරං ආණන්ත්වා "සීමාය දමී"ති වා "සීමවාසකඛණ්ඩස්ස දමී"ති වා භණති, සො පුච්ඡිතබ්බා:—

"සීමා නාම බහුවිධා කතරසීමං සඤ්ඤාය හණාසී"ති. සචෙ වදති "අහං උපසකසීමානි න ජානාමි, සීමඤ්ඤංයෙ භාජෙත්වා ගණ්හන්තූ"ති කතරසීමාය භාජෙතබ්බං? මහාසිවත්ථෙරා කිරාහ: "අවිප්පවාසසීමාය"ති. තතො නං ආහංසු.-"අවිප්පවාස සීමා නාම තියොජනාපි හොති, එවං සන්තෙ තියොජනෙ ඨිතා ලාභං ගණ්හිස්සන්ති තියොජනෙ ඨත්වා ආගන්තුකවත්තං පූරෙත්වා ආරාමං පවිසිතබ්බං භවිස්සති, ගම්මො තියොජනං ගන්ත්වා සෙනාසනං ආපුච්ඡිස්සති, නිස්සයපටිපන්නස්ස තියොජනා තික්කමෙ නිස්සයො පටිප්පස්සම්භිස්සති, පාරිවාසිකෙන තියොජනං අතික්කමිත්වා අරුණං උට්ඨාපෙතබ්බං භවිස්සති, භික්ඛුනියා තියොජනෙ ඨත්වා ආරාමපවෙසනං ආපුච්ඡිතබ්බං භවිස්සති. සබ්බමෙතං උපචාරසීමා පරිවෙණාදිවසෙනෙව කාතුං වට්ටති, තස්මා උපචාරසීමායමෙව භාජෙතබ්බන්ති.

කතිභාගා දෙන්තීති එත්ථ පන කතිභාගා නාම සමානලාභාති. තත්රෙවං කතිකා කාතබ්බා. එකස්මිං විහාරෙ සන්නිපතිතෙහි භික්ඛූහි ඨං විහාරං සංගණ්හිතුකාමා සමානලාභං කාතුං ඉච්ඡන්ති, තස්ස නාමං ගහෙත්වා අසුකො නාම විහාරො පොරාණකොති වා බුබ්බාධිවුට්ඨොති වා අපපලාභොති වා යං කිඤ්චි කාරණං වත්වා තං විහාරං ඉමිනා විහාරෙන සද්ධිං එකලාභං කාතුං සංඝස්ස රුච්චතීති තික්ඛත්තුං සාවෙතබ්බං. එත්තාවතා තස්මිං විහාරෙ නිසින්නොපි ඉධ නිසින්නොව හොති. තස්මිං විහාරෙපි සංඝෙන එවමෙව කාතබ්බං. එත්තාවතා ඉධ නිසින්නොපි තස්මිං නිසින්නොව හොති. එකස්මිං විහාරෙ ලාභෙ භාජියමානෙ ඉතරස්මිං ඨිතස්ස භාගං ගහෙතුං වට්ටති, එවං එකෙක විහාරෙන සද්ධිං බහූපි ආවාසා එකලාභා කාතබ්බා. එවඤ්හි කතෙ එකස්මිං ආවාසෙ දින්නො සබ්බත්ථ දින්නං හොති.

භික්ඛාපඤ්ඤාපනානීති නාම අත්තනො පරිවෙණාගතපඤ්ඤාපනානං. යත්ථ සංඝස්ස ධුවකාරා කරියන්ති. එත්ථ ච යස්මිං විහාරෙ ඉමස්ස චීවරදුයස්ස සන්තකං සංඝස්ස පාපුණාතූ වා වට්ටති. යස්මිං විහාරෙ භික්ඛු අත්තනො භාරං කත්වා සද්ධිවිහාරිකං ගෙහෙ ඨපෙත්වා ගාමං පවිසති, යත්ථ වා තෙන ආවාසො භාරිතො, සලාකභත්තාදීනි වා නිබ්බන්ධානි, ඉමෙ ධුවකාරා නාම. යෙන පන සකලොපි විහාරො පතිට්ඨාපිතො, තත්ථ වත්තබ්බමෙව නත්ථි. තස්මා සචෙ සො "යත්ථ මයං ධුවකාරා කරියන්ති, තත්ථ දමමීති"වා "තත්ථ දෙථාති"වා භණති, බහූසු වෙපි ඨානෙසු ධුවකාරා හොන්ති, සබ්බත්ථ දින්නමෙව හොති. සචෙ පන එකස්මිං විහාරෙ භික්ඛූ බහුතරා භණන්ති, තෙහි වත්තබ්බං:—"තුම්හාකං ධුවකාරෙ එකත්ථ භික්ඛූ බහූ එකත්ථ අපකා"ති සචෙ "භික්ඛුගණනාය ගණනථා"ති භණති, තථා භාජෙතබ්බා ගණිතුං වට්ටති. එත්ථ ච වත්ථු

හෙට්ඨිමජාදි අපපකම්පි සුඛෙන භාජීයති. යදි පන මඤ්චෝ වා පීඨකං වා එකමේව හොති, තං ද්‍රුවත්තිකා යස්ස විහාරස්ස–එකුම්භාරෙපි වා යස්ස සෙනාසනස්ස සෝ විචාරෙති, තත්ථ දාතබ්බං. සචෙපි "අසුකභික්ඛු ගණ්හතූ"ති වදති, වට්ටති. අථ "මුහුං ධුව කාරෙ දෙථා"ති වත්වා අවිචාරෙත්වා ගච්ඡති, සංඝස්සාපි විචාරෙතුං වට්ටති. එවං පන විචාරෙතබ්බං–"සංඝත්ථෙරස්ස විසනඨානෙ දෙථා"ති විත්තබ්බං. සචෙ තත්ථ සෙනාසනං පරිපුණ්ණං හොති යත්ථ නපපහොති, තත්ථ දාතබ්බං. සචෙ එකෝ භික්ඛු "මයාහං විසනඨානෙ සෙනාසනපරිභොගභණ්ඩං නත්ථී"ති වදති, තත්ථ දාතබ්බං.

සංඝස්ස දෙතීති එත්ථ පන සචෙ විහාරං පවිසිත්වා "ඉමානි චීවරානි සංඝස්ස දමී"ති දෙති, උපචාරසීමාය ඨිතෙන ගණ්ඨිං පහරිත්වා කාලං සාවෙත්වා භාජෙතබ්බානි. සීමට්ඨකස්ස අසමපත්තස්සාපි භාගං ගණ්හනෙත්වා න වාරෙතබ්බා. විහාරෙ මහා හොති, ථෙරාසනතෝ පට්ඨාය වුච්චෙසු දිය්‍යමානෙසු අලසජාතිකා මහාථෙරා පච්ඡා ආගච්ඡන්ති, "හඤ්ඤ චීවරවස්සානං දිය්‍යති, තුම්හාකං ඨිතිකා අත්ථිකානන්නා"ති න වත්තබ්බා. ඨිතිකං ඨපෙත්වා තෙසං දත්වා පච්ඡා ඨිතිකාය දාතබ්බං. අසුකවිහාරෙ කිර බහුං චීවරං උප්පන්නන්ති සුත්වා යොජනන්තරිකවිහාරතොපි භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති, සමපත්තසමපත්තානං ඨිතඨානතො පට්ඨාය දාතබ්බං. අසමපත්තානම්පි උපචාරසීමං පවිඨානං අන්තොවාසිකාදිසු ගණ්හනෙත්තසු දාතබ්බමෙව. "බහි උපචාරසීමාය ඨිතානං දෙථා"ති වදන්ති, න දාතබ්බං. සචෙ පන උපචාරසීමං ඔක්කමනෙනෙව එකා බලා භුත්වා අත්තනො විහාරවාරෙ වා අඤ්ඤවිහාරෙසෙව වා හොන්ති, පරිසවසෙන වඩ්ඪිතා නාම සීමා හොති, තසමා දාතබ්බං. සංඝනවකස්ස දින්නෙපි පච්ඡා ආගතානං දාතබ්බමෙව. දුතියභාගෙ පන ථෙරාසනං ආරුළ්හෙ ආගතානං ඡට්ඨභාගෝ න පාපුණාති, දුතියභාගතො වස්සග්ගෙන දාතබ්බං.

එකස්මිං විහාරෙ දස භික්ඛූ හොන්ති, දස වත්ථූනි "සංඝස්ස දෙමා"ති දෙන්ති, පාටෙක්කං භාජෙතබ්බානි. සචෙ "සබ්බානෙව අම්හාකං පාපුණන්තී"ති ගණ්හථා ගච්ඡන්ති, දූපාපිතානි චෙව දූභාජිතානි ච; ගතගතඨානෙ සංඛිකානෙව හොන්ති. එකං පන උබ්භරිත්වා "ඉදං තුම්හාකං පාපුණාති"ති සංඝත්ථෙරස්ස පාපෙත්වා "සෙසානි ඉමානි අම්හාකං පාපුණන්තී"ති ගහෙතුං වට්ටති.

එකස්මිං විත්ථං "සංඝස්ස දෙමා"ති ආහරන්ති, අන්තෙ ඨිතාව "අම්හාකං පාපුණාති"ති ගණ්හන්ති, දූපපෙතිකඤ්චෙව දූභාජිතඤ්ච.

සපථකෙන ගළිදදිආදිනා වා ලෙඛං කත්වා එකං කොඨාසං "ඉමං ඨානං තුම්හාකං පාපුණාතී"ති සංඝත්ථේරස්ස පාපෙත්වා "සෙසං අම්හාකං පාපුණාතී"ති ගහෙතුං වට්ටති, යං පන වත්ථසෙසෙව පුප්ඵං වා වල්ලි වා තෙන පරිච්ඡේදං කාතුං න වට්ටති, සචෙ එකං තනතුං උඛරිත්වා "ඉදං ඨානං තුම්හාකං පාපුණාතී"ති ථෙරස්ස දත්වා "සෙසං අම්හාකං පාපුණාතී"ති ගණ්හන්ති, වට්ටති. ඛණ්ඩාඛණ්ඩං ඡින්දිත්වා භාජියමානං වට්ටතියෙව.

එකභික්ඛුකෙ විහාරෙ සංඝස්ස චීවරෙසු උප්පන්නෙසු සචෙ පුබ්බ වුත්තනයෙනෙව සො භික්ඛු "සබ්බානි මය්හං පාපුණන්තී"ති ගණ්හාති, සුගහිතානි. සීතිකා පන න තිට්ඨති. සචෙ එකෙකං උඛරිත්වා "ඉදං මය්හං පාපුණාතී"ති සීතිකා ගණ්හාති, තිට්ඨති. තස්ස අසීතාය සීතිකාය පුන අඤ්ඤස්මිං චීවරෙ උප්පන්නෙ සචෙ එකො භික්ඛු ආගච්ඡති, මජ්ඣෙ ඡින්දිත්වා විභජිතුං ගහෙතබ්බං. සීතාය පුන සීතිකාය අඤ්ඤස්මිං චීවරෙ උප්පන්නෙ සචෙ නවකතරො ආගච්ඡති. සීතිකා හෙට්ඨා ගච්ඡති. සචෙ බුඩ්ඪතරො ආගච්ඡති, සීතිකා උඩ්ඩං ආරොහති. අථ අඤ්ඤො තත්ථ පුන අත්තනො පාපෙත්වා ගහෙතබ්බං.

"සංඝස්ස දෙමා"ති වා "භික්ඛුසංඝස්ස දෙමා"ති යෙන කෙනචි ආකාරෙන සංඝං ආමසිත්වා දින්නං පන පංසුකූලිකානං න වට්ටති ගහපතිචීවරං පටික්ඛිපාමි, පංසුකූලිකඞ්ගං සමාදියාමී"ති වුත්තනයෙනෙව පන අනුපපියනයෙන. භික්ඛුසංඝෙන අපලොකෙත්වා දින්නම්පි න ගහෙතබ්බං. යං පන භික්ඛු අත්තනො සන්තකං දෙති, තං භික්ඛුදත්තියං නාම වට්ටති, පංසුකූලං පන න හොති. එවං සන්තෙපි ධුතඞ්ගං න භිජ්ජති. "භික්ඛූනං දෙම, ථෙරානං දෙමා"ති වුත්තෙ පන පංසුකූලිකානම්පි වට්ටති. "ඉදං වත්ථං සංඝස්ස දෙම; ඉමිනා උපාහනත්ථවිකපත්තත්ථවිකආයොගඅංසවටකාදීනි කරොන්තූ"ති දින්නම්පි වට්ටති. පත්තත්ථවිකාදීනං අත්ථාය දින්නානි බහූනිපි හොන්ති, චීවරත්ථායපි පහොන්ති, තතො චීවරං කත්වා පාරුපිතුං වට්ටති. සචෙ පන සංඝො භාජිතාභිරිත්තානි වත්ථානි ජින්දිත්වා උපාහනත්ථවිකාදීනං අත්ථාය භාජෙති, තතො ගහෙතුං න වට්ටති, සාමිකෙහි විවාරිතමෙව හි වට්ටති, න ඉතරං පංසුකූලිකං. "සංඝස්ස ධම්මකරකපටාදීනං අත්ථාය දෙමා"ති වුත්තෙපි ගහෙතුං වට්ටති. පරික්ඛාරො නාම පංසුකූලිකානම්පි ඉච්ඡිතබ්බො, යං තත්ථ අතිරෙකං හොති, තං චීවරෙපි උපනෙතුං වට්ටති. සුත්තං සංඝස්ස දෙන්ති, පංසුකූලිකෙහිපි ගහෙතබ්බං. අයං තාව විහාරං පවිසිත්වා "ඉමානි චීවරානි සංඝස්ස දමිති" දින්නෙසු විනිච්ඡයො.

සචෙ පන බහිඋපචාරසීමාය අඞ්ගසමඞ්ගපටිපන්නො භික්ඛු දිස්වා 'සංඝස්ස දමී"ති සංඝත්ථේරස්ස වා සංඝනවකස්ස වා ආරොචෙති

සවෙපි යොජනං එරිත්වා පරිසා ඨිතා හොති, එකාබද්ධා ච, සබ්බෙසං පාපුණාති. යෙ පන වාදසභි හත්ථෙහි පරිසං අසම්පත්තා, තෙසං න පාපුණාති.

උභතොසඞ්ඝස්ස දෙනීති එත්ථ "උභතොසඞ්ඝස්ස දම්මී"තිවුත්තෙපි "විඤ්ඤාසංඝස්ස දම්මි, චිත්තං සංඝානං දම්මි, භික්ඛුසඞ්ඝස්ස භික්ඛුනීසංඝස්ස ච දම්මී"ති වුත්තෙපි උභතොසංඝස්ස දින්නමෙව හොති. තත්ථ සචෙ බහුකාපි භික්ඛු හොන්ති, එකා භික්ඛුනී හොති, උපඩ්ඪං දාතබ්බං. වෙ හාගෙ සමෙ කත්වා එකො භාගො දාතබ්බොති අත්ථො. සචෙ බහුකාපි භික්ඛුනියො හොන්ති, එකො භික්ඛු හොති, උපඩ්ඪං දාතබ්බං. "උභතොසංඝස්ස ච තුය්හඤ්ච දම්මී"ති වුත්තෙ සචෙ දස දස භික්ඛූ ච භික්ඛුනියො ච හොන්ති, එකවීසති පටිවිංසෙ කත්වා එකො පුග්ගලස්ස දාතබ්බො, දස භික්ඛුසඞ්ඝස්ස, දස භික්ඛුනීසංඝස්ස. යෙන පුග්ගලිකො ලද්ධො සො සංඝතොපි අත්තනො වස්සග්ගෙන ගණ්හිතුං ලභති. කස්මා? උභතොසංඝගහණෙන ගහිතත්තා.

"උභතොසංඝස්ස ච චෙතියස්ස ච දම්මී"තිවුත්තෙපි එසෙව නයො. ඉධ පන චෙතියස්ස සඞ්ඝතො පාපුණනකොට්ඨාසො නාම නත්ථි. එකපුග්ගලස්ස පත්තකොට්ඨාසසමොව කොට්ඨාසො හොති. "උභතොසංඝස්ස ච තුය්හඤ්ච චෙතියස්ස චා"ති වුත්තෙ පන වීසති කොට්ඨාසෙ කත්වා දස භික්ඛූනං, දස භික්ඛුනීනං, එකො පුග්ගලස්ස, එකො චෙතියස්ස දාතබ්බා. තත්ථ පුග්ගලො සංඝතොපි අත්තනො වස්සග්ගෙන පුන ගණ්හිතුං ලභති. චෙතියස්ස එකොයෙව. "භික්ඛුසඞ්ඝස්ස ච, භික්ඛුනීනඤ්ච දම්මී"ති වුත්තෙ පන න මජ්ඣෙ භින්දිත්වා දාතබ්බං. භික්ඛූ ච භික්ඛුනියොව ගණෙත්වා දාතබ්බං.

"භික්ඛුසංඝස්ස ච භික්ඛුනීනඤ්ච තුය්හඤ්චා"ති වුත්තෙ පන පුග්ගලො විසුං න ලභති; පාපුණනට්ඨානතො එකමෙව ලභති. කස්මා? භික්ඛුසංඝගහණෙන ගහිතත්තා. "භික්ඛුසංඝස්ස ච භික්ඛුනීනඤ්ච තුය්හඤ්ච චෙතියස්ස චා"ති වුත්තෙපි චෙතියස්ස එකපුග්ගලට්ඨානමෙව ලබ්භති, පුග්ගලස්ස විසුං න ලබ්භති. කස්මා එකං චෙතියස්ස දත්වා අවසෙසං භික්ඛූ ච භික්ඛුනියො ච ගණෙත්වා භාජෙතබ්බං. "භික්ඛූනඤ්ච භික්ඛුනීනඤ්ච දම්මී"ති වුත්තෙපි මජ්ඣෙ භින්දිත්වා න දාතබ්බං. පුග්ගලගණනාය එව විභජිතබ්බං. "භික්ඛූනඤ්ච භික්ඛුනීනඤ්ච තුය්හඤ්ච-භික්ඛූනඤ්ච භික්ඛුනීනඤ්ච චෙතියස්ස ච-භික්ඛූනඤ්ච භික්ඛුනීනඤ්ච තුය්හඤ්ච චෙතියස්ස චා"ති එවං වුත්තෙපි චෙතියස්ස එකට්ඨානමෙව ලබ්භති, පුග්ගලස්ස විසුං නත්ථි. භික්ඛූ ච භික්ඛුනියො ච ගණෙත්වා එව භාජෙතබ්බං. යදා ච භික්ඛුසංඝං ආදිං කත්වා නයො නීතො, එවං භික්ඛුනීසංඝං ආදිං කාතුම්පි නෙතබ්බා. "භික්ඛුසංඝස්ස ච-

තුයහඤ්චා"ති වුත්තෙන පුග්ගලස්ස විසුං න ලබහති, වස්සග්ගෙනෙව ගහෙතබ්බං. "භික්ඛුසංඝස්ස ච චෙතියස්ස චා"ති වුත්තෙන පන චෙතියස්ස විසුං පටිවිංසෙ ලබහති. "භික්ඛුසංඝස්ස ච තුයහං ච චෙතියස්ස චා"ති වුත්තෙනපි චෙතියසෙසෙව විසුං ලබහති න පුග්ගලස්ස. "භික්ඛුනඤ්ච තුයහං චා"ති වුත්තෙනපි විසුං න ලබහති. "භික්ඛුනඤ්ච චෙතියස්ස චා"ති වුත්තෙන පන චෙතියස්ස ලබහති. "භික්ඛුනඤ්ච තුයහඤ්ච චෙතියස්ස චා"ති වුත්තෙනපි චෙතියසෙසෙ ච විසුං ලබහති, න පුග්ගලස්ස. භික්ඛුසංඝං ආදිං කත්වාපි එවමෙවං යොජෙතබ්බං.

පුබ්බ බුඩපමුඛස්ස උභතොසංඝස්ස දුනං දෙනති, භගවා මජ්ඣෙ නිසීදති, දක්ඛිණතො භික්ඛූ, වාමතො භික්ඛුනියො නිසීදනති; භගවා උභින්නං සංඝත්ථෙරො. තදා භගවා අත්තනා ලබ්ධචීවරෙ අත්තනාපි පරිභුඤ්ජති, භික්ඛුනමපි දෙපෙති. එතරහි පන පණ්ඩිතමනුස්සා සධාතුකං පටිමං වා චෙතියං වා ඨපෙත්වා බුඩපමුඛස්ස උභතොසංඝස්ස දුනං දෙනති, පටිමාය වා චෙතියස්ස වා පුරතො ආධාරකෙ පත්තං ඨපෙත්වා දක්ඛිණොදකං දත්වා "බුඩානං දෙමා"ති තත්ථ පඨමං ඛාදනීයභොජනීයං දෙනති, විහාරං වා ආහරිත්වා "ඉදං චෙතියස්ස දෙමා"ති පිණ්ඩපාතඤ්ච මාලාගණ්ඩාදිනි ච දෙනති, තත්ථ කථං පටිපජ්ජිතබ්බනති. මාලාගණ්ඩාදිනි නාම චෙතියෙ ආරොපෙතබ්බානි. වත්ථෙහි පතාකා තෙලෙන පදිපා කාතබ්බා. පිණ්ඩපාතමධුඵාණිතාදිනි පන යො නිබ්බං චෙතියජග්ගකො හොති, පබ්බජිතො වා ගහවෙයා වා, තස්ස දාතබ්බානි. නිබ්බජග්ගකෙ අසති ආහටපත්තං ඨපෙත්වා විත්තං කත්වා පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටති. උපකප්පෙ කාලෙ භුඤ්ජිත්වා පච්ඡාපි චිත්තං කාතුං වට්ටතියෙව. මාලාගණ්ඩාදිසු ච යං කිඤ්චි "ඉදං හරිත්වා චෙතියෙ පූජං කරොථා"ති වුත්තෙ දූරම්පි හරිත්වා පූජෙතබ්බං. "භික්ඛුසඞ්ඝස්ස හරා"ති වුත්තෙනපි හරිතබ්බං. සචෙ පන "අහං පිණ්ඩාය චරාමි, ආසනසාලාය භික්ඛූ අත්ථි, තෙ හරිස්සන්ති"ති වුත්තෙ "හණෙන තුයහංයෙව දම්මි"ති වදති, භුඤ්ජිතුං වට්ටති. අථ පන "භික්ඛුසඞ්ඝස්ස දස්සාමි" ති හරන්තස්ස ගච්ඡතො අන්තරාව කාලො උපකප්පෙ හොති, අත්තනො පාපෙත්වා භුඤ්ජිතුං වට්ටති.

දිස්සං වුඩ්ඪසංඝස්ස දෙතීති, එත්ථ පන සචෙ විහාරං පවිසිත්වා "ඉමානි චීවරානි දිස්සං වුත්තසඞ්ඝස්ස දම්මි"ති දෙති, යත්තකා භික්ඛූ තස්මිං ආවාසෙ වස්සවෙජ්ජං අකංසු පුරිමවස්සං වුත්ථා, තෙ හාපෙතබ්බං. අඤ්ඤදත්ථං න පාපුණන්ති. දිසාපක්කන්තස්සාපි සති ගාහකෙ යාව කඨිනස්ස උබ්භාරා දාතබ්බං. "අත්ථතෙ පන කඨිනෙ අඤ්ඤා හෙමන්තා එවං ච වත්වා දින්නං පච්ඡිම

වස්සං වුට්ඨානම්පි පාපුණාති"ති ලක්ඛණඤ්ඤූ වදන්ති. අයඤ්හේත්ථ පනෙතං න සිම්බලිවිතං. සචෙ පන බහි උපචාරසීමායං ඨිතෝ 'වස්සං වුට්ඨසඞ්ඝස්ස දම්මී'ති වදති, සම්පත්තානං සබ්බෙසං පාපුණාති. අථ "අසුකවිහාරෙ වස්සං වුට්ඨසඞ්ඝස්සා"ති වදති, තත්‍ර වස්සං වුට්ඨානමෙව යාව කඨිනස්සුබ්භාරා පාපුණාති. සචෙ පන ගිම්හානං පඨමදිවසතෝ පට්ඨාය එවං වදති, තත්‍ර සම්මුඛීභූතානං සබ්බෙසං පාපුණාති. කස්මා? පිට්ඨිසමයෙ උපචාත්තතා. අඤ්ඤා වස්සෙයෙව "වස්සං වසන්තානං දම්මී"ති වුත්තෙන ජ්‍යාවස්සා න ලභන්ති; වස්සං වසන්තාව ලභන්ති. විවරමාසෙ පන "වස්සං වසන්තානං දම්මී"ති වුත්තෙන පච්ඡිමිකාය වස්සූපගතානංයෙව පාපුණාති. පුරිමිකාය වස්සූපගතා නව ජ්‍යාවස්සානඤ්ච න පාපුණාති. විවරමාසතෝ පට්ඨාය යාව හෙමන්තස්ස පච්ඡිමෝ දිවසෝ තාව "වස්සාවාසිකං දෙමා"ති වුත්තෙන කඨිනං අත්ථතං වා හොතු අනත්ථතං වා, අතීතවස්සං වුට්ඨානමෙව පාපුණාති. ගිම්හානං පඨමදිවසතෝ පට්ඨාය වුත්තෙන පන මාතිකා ආරොපෙතබ්බා. අතීතවස්සාවාසස්ස පඤ්චමාසා අතික්කන්තා, අනාගතෙ චතුමාසච්චයෙන භවිස්සති, කතරවස්සාවාසස්ස දෙසී"ති. සචෙ "අතීතවස්සං වුට්ඨානං දම්මී"ති වදති, තං අඤ්ඤාවස්සං වුට්ඨානමෙව පාපුණාති. දිසාපක්කන්තානම්පි සභාගා ගණ්හිතුං ලභන්ති. සචෙ අනාගතෙ "වස්සාවාසිකං දම්මී"ති වදති, ඨපෙත්වා වස්සූපනායිකදිවසෙ ගහෙතබ්බං. අථ "අගුත්තෙනා විහාරෙ චොරභයං අත්ථි, න සක්කා ඨපෙතුං ගණ්හිත්වා වා ආහිණ්ඩිතු"නති වුත්තෙන "සම්පත්තානං දම්මී"ති වදන්තා භාජෙත්වා ගහෙතබ්බං. සචෙ 'ඉතෝ මෙ භණ්ඩෙන තතියෙ වස්සෙ වස්සාවාසිකං න දින්නං, තං දම්මී"ති වදති, තස්මිං අඤ්ඤා වස්සෙ වුට්ඨභික්ඛූනං පාපුණාති. සචෙ තෙ දිසා පක්කන්තා, අඤ්ඤත්‍රා විස්සාසිකෙ ගණ්හාති, දාතබ්බං. අථ එකොයෙව අවසිට්ඨො සෙසා කාලංකතා, සබ්බං එකස්සෙව පාපුණාති. සචෙ එකොපි නත්ථි, සංඝිකං හොති; සම්මුඛීභූතෙහි භාජෙතබ්බං.

ආදිස්ස දෙතීති, එත්ථ යාගුයා වා භත්තෙන වා ඛාදනීයෙ වා චීවරෙ වා සෙනාසනෙ වා හෙසජ්ජෙ වා ආදිසිත්වා පරිච්ඡින්දිත්වා දෙන්තෝ ආදිස්ස දෙති නාම. තත්‍රායං විනිච්ඡයෝ:-භික්ඛූ අජ්ජතනාය වා සඞ්ඝත්තාය වා යාගුයා නිමන්තෙත්වා තෙසං ඝරං පවිට්ඨානං යාගුං දෙති, යාගුං දත්වා පිතාය යාගුයා "ඉමානි චීවරානි යෙහි මයහං යාගු පිතා, තෙසං දම්මී"ති දෙති, යෙහි නිමන්තිතා තෙහි යාගු පිතා, තෙසං යෙව පාපුණාති. යෙහි පන භික්ඛාචාරවත්තෙන ඝරවාරෙන ගච්ඡන්තෙහි වා ඝරං ප්‍රවිට්ඨෙහි වා යාගු ලද්ධා, යෙසං වා ආසනසාලතෝ පත්තං ආහරිත්වා මනුස්සෙහි

නීතා, යෙසං වා ථෙරෙහි පෙසිතා, තෙසං න පාපුණාති. සචෙ පන නිමන්තිතභික්ඛූහි සඞ්ඝං අඤ්ඤෙපි බහූ ආගන්ත්වා අන්තොගෙහඤ්ච පූරෙත්වා නිසින්නා, දායකො ච එවං වදති "නිමන්තිතා වා, හොන්තු අනිමන්තිතා වා යෙසං මයා යාගු දින්නා, සබ්බෙසං ඉමානි වත්ථානි හොන්තූ"ති සබ්බෙසං පාපුණාති. යෙහි පන ථෙරානං හත්ථතො යාගු ලබ්ධා, තෙසං න පාපුණාති. අථ සො "යෙහි මයා යාගු පිතා සබ්බෙසං හොතූ"ති වදති, සබ්බෙසං පාපුණාති. භත්තබ්‍යාදනීයෙසුපි එසෙව නයො. චීවරෙ පන-ද්වෙපි තෙන වස්සං වාසෙත්වා භික්ඛූනං චීවරං දින්නපුබ්බං හොති, සො වෙ භික්ඛු හොජෙත්වා වදති:-"යෙසං මයා පුබ්බෙ චීවරං දින්නං තෙසං යෙව ඉමං චීවරං වා සත්තුම්බ්‍රථාණිතා දීනි වා හොන්තූ"ති සබ්බං තෙසං යෙව පාපුණාති. සෙනාසනෙපි "යො මයා කාරිතෙ විහාරෙ වා පරිවෙණෙ වා වසති, තස්සිදං හොතූ"ති වුත්තෙන තස්සෙව හොති. හෙසජ්ජෙපි "මයං කාලෙන කාලං ථෙරානං සප්පිආදීනි හෙසජ්ජානි දෙම, යෙහි තානි ලබ්ධානි තෙසං යෙවිදං හොතූ"ති වුත්තෙන තෙසං යෙව හොති.

පුග්ගලස්ස දෙතීති එත්ථ පන "ඉමං චීවරං ඉත්ථන්නාමස්ස දම්මී"ති එවං පරම්මුඛා වා පාදමූලෙ ඨපෙත්වා, "ඉදං භන්තෙ, තුම්හාකං දම්මී"ති එවං සම්මුඛා වා දෙති, තං තස්සෙව හොති. සචෙ පන "ඉදං තුම්හාකඤ්ච අන්තෙවාසිකානඤ්ච දම්මී"ති එවං වදති, ථෙරස්ස ච අන්තෙවාසිකානඤ්ච පාපුණාති. උද්දෙසං ගහෙතුං ආගතො ගහෙත්වා ගච්ඡන්තො ච අත්ථි, තස්සාපි පාපුණාති. "තුම්හෙහි සද්ධිං නිබ්බවාරිකභික්ඛූනං දම්මී"ති වුත්තෙ උද්දෙසන්තෙවාසිකානං එතං කත්වා උද්දෙසපරිපුච්ඡාදීනි ගහෙත්වා විවරන්තානං සබ්බං පාපුණාති. අයං පුග්ගලස්ස දෙතීති ඉමස්මිං පදෙ විනිච්ඡයො.

සචෙ කොචි භික්ඛු එකො වස්සං වසති, තත්ථ මනුස්සා "සඞ්ඝස්ස දෙමා"ති චීවරානි දෙන්ති, තත්ථ කිං කාතබ්බන්ති? "අනුජානාමි භික්ඛවෙ තස්සෙව තානි චීවරානි යාව කඨිනස්ස උබ්භාරා"ති වචනතො සචෙ ගණපූරකෙ භික්ඛූ ලභිත්වා කඨිනං අත්ථතං හොති පඤ්චමාසෙ, නො වෙ අත්ථතං හොති එකං චීවරමාසං. අඤ්ඤත්ථ ගහෙත්වා නීතානිපි තස්සෙව තානි චීවරානි, න තෙසං අඤ්ඤෙ කොචි ඉස්සරා. යං යං හි "සඞ්ඝස්ස දෙමා"ති වා "ඝඞ්ඝං උද්දිස්ස දෙමා"ති වා "වස්සං වුත්ථ සඞ්ඝස්ස දෙමා"ති වා "විස්සාවාසිකං දෙමා"ති වා දෙන්ති, සචෙපි මතසඞ්චරං අවිභජිත්වා තං විහාරං පවිසති, තං සබ්බං තස්සෙව භික්ඛුනො හොති. යම්පි සො විස්සාවාසඵලාය ඵඞ්ගං පයොජෙත්වා ඨපිතඋපනික්ඛෙපතො වා තත්‍රුප්පාදතො

වා වස්සාවාසිකං ගණ්හාති, සබ්බං සුගහිතමේව හොති. ඉදං හි එත්ථ ලක්ඛණං:-යෙන තෙනාකාරෙන සඞ්ඝස්ස උපපන්නවත්ථං අත්ථතකඨිනස්ස පඤ්චමාසෙ අනත්ථතකඨිනස්ස එකං විවර මාසං පාපුණාති. සචෙ පන කොචි භික්ඛු වස්සානතො අඤ්ඤස්මිං උතුනාලෙ එකකො වසති, තස්ස මනුස්සා "සඞ්ඝස්ස දෙමා"ති චීවරානි දෙන්ති; තෙන භික්ඛුනා අධිට්ඨාතබ්බං "මයහිමානි චීව රානී"ති. අධිට්ඨහන්තෙන පන වත්තං ජානිතබ්බං. තෙන භික්ඛු නා ගණ්ඩිං වා පහරිත්වා කාලං වා ඝොසෙත්වා ථොකං ආගමෙත්වා සචෙ ගණ්ඩිසඤ්ඤාය වා කාලසඤ්ඤාය වා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති, තෙහි සද්ධිං භාජෙතබ්බානි. තෙහි වෙ භික්ඛූහි තස්මිං චීවරෙ භාජියමානෙ අපාතිතෙ කුසෙ අඤ්ඤෙ භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති, සම්ඝො දාතබ්බො භාගො. පාතිතෙ කුසෙ අඤ්ඤෙ භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති, න අඤ්ඤො දාතබ්බො භාගො. එකස්මිංඅඤ්ඤෙපි භ කුසදණ්ඩකෙ පාතිතමත්තෙ සචෙපි හි භික්ඛුසහස්සං හොති, ගහිතමේව නාම චීවරං. තස්මා න අඤ්ඤො භාගො දාතබ්බා. සචෙ පන අත්තනො රුචියා දාතුකාමා හොන්ති, දෙන්තු. අනුභා ගෙපි එසෙව නයො.

අථ ගණ්ඩිසඤ්ඤාය වා කාලසඤ්ඤාය වා අඤ්ඤෙ භික්ඛූ න ආගච්ඡන්ති, "මයහිමානි චීවරානි පාපුණන්තී"ති අධිට්ඨාතබ්බා නි. එවං අධිට්ඨිතෙ සබ්බානි තස්සෙව හොන්ති, ඨිතිකා පන න තිට්ඨති. සචෙ එකෙකං උද්ධරිත්වා "අයං පඨමභාගො මයහං පාපු ණාති, අයං දුතිය භාගො"ති එවං ගණ්හාති, ගහිතානි ච සුගහිතානි ඝොන්ති, ඨිතිකා ච තිට්ඨති. එවං පාපෙත්වා ගණ්හනෙන නාපි අධිට්ඨිතමෙව හොති. සචෙ පන ගණ්ඩිං පහරිත්වා වා අපහ රිත්වා වා කාලම්පි ඝොසෙත්වා වා අඝොසෙත්වා වා "අහමෙවෙත්ථ මයාමෙව ඉමානි චීවරානී"ති ගණ්හාති, දුග්ගහිතානි හොන්ති. අථ "අඤ්ඤෙපි කොචි ඉධ නත්ථි, මයාහං එතානි පාපුණන්තී"ති ගණ්හාති, සුග්ගහිතානි. අථ අනධිට්ඨහිත්වාව තානි චීවරානි ගහෙත්වා අඤ්ඤං විහාරං උද්දිස්ස ගච්ඡති "තත්ථ භික්ඛූහි සද්ධිං භාජෙස්සාමී"ති, තානි චීවරානි ගතගතට්ඨානෙ සංඝිකාවෙව හො නන්ති. භික්ඛූහි දිට්ඨමත්තං වෙත්ථ පමාණං. තස්මා සචෙ කෙචි පථං ආගච්ඡන්තා "කුහිං ආවුසො ගච්ඡසී"ති පුච්ඡිත්වා තමත්ථං සුත්වා "කිං ආවුසො මයං සංඝො න හොමා"ති තතොව භාජෙත්වා ගණ්හන්ති, සුග්ගහිතානි. සචෙපි එස මග්ගා ඔක්කම්ම ඤඤවිහා රං වා ආසනසාලං වා පිණ්ඩාය චරන්තො එකං ගෙහමෙව වා පවි සති, තත්ර ච නං භික්ඛූ දිස්වා තමත්ථං පුච්ඡිත්වා භාජෙත්වා ගණ්හා නන්ති, සුග්ගහිතානෙව.

"න භික්ඛවෙ අඤ්ඤත්ර වස්සං වුත්ථෙන අඤ්ඤත්ර චීවර භාගෝ සාදිතබ්බා, යො සාදියෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති

විචනතෝ අඤ්ඤත්ර වස්සං වුත්ථා අඤ්ඤතු භාගං ගණ්හාති, දුක්කටං. එත්ථ පන කිඤ්චාපි ලහුකා ආපත්ති, අථඛෝ ගහිතානි චීවරානි ගහිතට්ඨානෙ දාතබ්බානි. සචෙපි නට්ඨානි වා ජිණ්ණානි වා හොන්ති, තථෙව ගීවා. "දෙහී"ති වුත්තෙන අදෙන්තො ධුර නික්ඛිපෙ හණ්ඩගෙඝන කාරෙතබ්බා. එකො භික්ඛු ද්වීසු ආවාසෙසු වස්සං වසති, "එවං මෙ බහුං චීවරං උපපජ්ජිස්සති"ති එකපුග්ගලපරිවිංසමෙව ලභති. තස්මා සචෙ එකෙකස්මිං විහාරෙ එකමෙකං සන්තාහං වසති, එකෙකස්මිං විහාරෙ යං එකො පුග්ගලො ලභති, තතො තතො උපඩ්ඪං උපඩ්ඪං දාතබ්බං. එවං හි එකපුග්ගලපරිවිංසො අන්තොා හොති. සචෙ පන එකස්මිං විහාරෙ වසන්තා ඉතරස්මිං සන්තාහවාරෙන අරුණමෙව වුට්ඨාපෙති, බහුතරං වසිතවිහාරතො තස්ස පරිවිංසො දාතබ්බා. එවම්පි එකපුග්ගලපරිවිංසො යෙව දින්නා හොති. ඉදඤ්ච නානාලාභෙහි නානූපචාරෙහි එකසීමවිහාරෙහි කථිතං. නානාසීමවිහාරෙ පන සෙනාසනගාහො පරිපස්සාසමහානි. තස්මා තත්ථ චීවරපරිවිංසො න පාපුණාති සෙසං පන ආමිසභෙසජ්ජාදි සබ්බං සබ්බත්ථ අන්තොා සීමගතස්ස පාපුණාති.

"භික්ඛුස්ස භික්ඛවෙ කාලකතෙ සංඝො සාමි පත්තචීවරෙ. අපි ච ගිලානුපට්ඨාකා බහුපකාරා, අනුජානාමි භික්ඛවෙ සඞ්ඝෙන චීවරඤ්ච පත්තඤ්ච ගිලානුපට්ඨාකානං දාතුං, යං තත්ථ ලහුභණ්ඩං ලහුපරිකඛාරං තං සම්මුඛීභූතෙන සඞ්ඝෙන භාජෙතුං, යං තත්ථ ගරුභණ්ඩං ගරුපරිකඛාරං තං ආගතානාගතස්ස චාතුද්දිසස්ස සඞ්ඝස්ස අවිස්සජ්ජිකං අවෙභඞ්ගියං"නති වචනතෝ භික්ඛු සම්මං කාලකතෙ අපලොකෙත්වා වා "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝා ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු කාලකතෝ, ඉදං තස්ස චීවරඤ්ච පත්තොා ච. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝා ඉමං චීවරඤ්ච පත්තඤ්ච ගිලානුපට්ඨාකානං දදෙය්‍ය, එසා ඤත්ති. සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝා, ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු කාලකතෝ, ඉදං තස්ස චීවරඤ්ච පත්තොා ච, සංඝො ඉමං චීවරඤ්ච පත්තඤ්ච ගිලානුපට්ඨාකානං දෙති, යස්සායස්මතො ඛමති ඉමස්ස චීවරස්ස ච පත්තස්ස ච ගිලානුපට්ඨාකානං දානං, සො තුණ්හස්ස, යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය. දින්නං ඉදං සංඝෙන චීවරඤ්ච පත්තොා ච ගිලානුපට්ඨාකානං, ඛමති සංඝස්ස, තස්මා තුණ්හි, එවමෙතං ධාරයාමි"ති. එවං කම්මවාචං වා සාවෙත්වා ගිලානුපට්ඨාකානං පත්තචීවරං දත්වා සෙසං ලහුපරිකඛාරං සම්මුඛීභූතෙන සඞ්ඝෙන භාජෙත්වා ගහෙතබ්බං. ගිලානුපට්ඨාකානං ලාභෙ පන අයං විනිච්ඡයොඃ සචෙ සකලෙ භික්ඛුසඞ්ඝෙ උපට්ඨහන්තෙ කාලංකරොති, සබ්බෙපි ආමිසා. අථ

එකවෙහි වාරෙ කතෙ එකවෙහි අකතෙ යෙව කාලං කරොති, තත්‍ර එකවෙව ආචරියා වදන්‍ති: "සබ්බපි අත්තනෝ භෙදේ සම්පත්තෙ කාරෙයය්‍යුං, තස්මා සබ්බ සාමිනෝ"ති. එකවෙව වදන්‍ති "යෙහි ජග්ගිතෝ තෙයෙව ලභන්‍ති, ඉතරෙ න ලභන්‍ති"ති. සාමණෙරෙපි කාලං කතෙ සචෙ චීවරං අත්‍ථි, ගිලානුපට්ඨාකානං දාතබ්බං. නො චෙ අත්‍ථි, යං අත්‍ථි තං දාතබ්බං. අඤ්ඤසම්මිං පරික්ඛාරෙ සති, තිචීවරං භාගං කත්වා දාතබ්බං. භික්ඛු ච සාමණෙරො ච සමං උපට්ඨහිංසු, සමකො භාගො දාතබ්බො. අථ සාමණෙරො උපට්ඨහි, භික්ඛුස්ස සංවිදහනමත්තමෙව හොති, සාමණෙරස්ස ජෙට්ඨකොට්ඨාසො දාතබ්බො"ති. සචෙ සාමණෙරො භික්ඛූනං ආනීතඋදකෙන යාගුං පචිත්වා පටිග්ගහාපනමත්තමෙව කරොති, භික්ඛු උපට්ඨහති, භික්ඛුස්ස ජෙට්ඨභාගො දාතබ්බො. බහූ භික්ඛූ සබ්බෙ සමග්ගා හුත්වා උපට්ඨහන්‍ති, සබ්බසං සමකො භාගො දාතබ්බො. යො පනෙත්‍ථ විසෙසෙන උපට්ඨහති, තස්ස විසෙසො දාතබ්බො. යෙන පන එකදිවසම්පි ගිලානුපට්ඨාකවසෙන යාගුභත්තං වා පච්චා දින්නං නහානං වා පටියාදිතං සොපි ගිලානුපට්ඨාකොව. යො පන හෙඨාජග්ගතණ්ඩුලාදීනි පෙසෙති, අයං ගිලානුපට්ඨාකො න හොති. යො පරියෙසිත්වා ගහාපෙත්වා ආගච්ඡති, අයං ගිලානුපට්ඨාකොව. එකො වත්තසීසෙන ජග්ගති, එකො පච්චයාසාය, මත කාලෙ උභොපි පච්චාසිංසන්‍ති, උභින්නම්පි දාතබ්බං. එකො වාරෙ න උපට්ඨහිත්වා ගිලානස්ස වා කමෙමෙන අත්තනො වා කමෙමෙන කත්‍ථචි ගතො "පුන ආගන්ත්වා ජග්ගිස්සාමී"ති. එතස්සාපි දාතබ්බං. එකො චිරං උපට්ඨහිත්වා "ඉදානි න සක්කොමී"ති ධුරං නික්ඛිපිත්වා ගච්ඡති, සචෙපි තං දිවසමෙව ගිලානො කාලං කරොති, උපට්ඨාකභාගො න දාතබ්බො. ගිලානුපට්ඨාකො කාමි ගිහී වා හොතු පබ්බජිතො වා අන්තමසො මාතුගාමොපි සබ්බ භාගං ලභන්‍ති. සචෙ තස්ස භික්ඛුනො පත්තචීවරමත්තමෙව හොති, අඤ්ඤං න ත්‍ථි, සබ්බං ගිලානුපට්ඨාකානංයෙව දාතබ්බං. සචෙපි සහස්සං අග්ඝති. අඤ්ඤං පන බහුම්පි පරික්ඛාරං තෙන ලභන්‍ති, සබ්බසෙසෙව හොති. අවසෙසං භණ්ඩං බහුං චෙව මහග්ඝඤ්ච, තිචීවරං අපග්ඝං තතො ගහෙත්වා තිචීවරපරික්ඛාරො දාතබ්බො. සබ්බං වෙතං සංඝිකතොව ලබ්භති.

සචෙ පන යො ජීවමානොයෙව සබ්බං අත්තනො පරික්ඛාරං නිස්සජ්ජිත්වා කස්සචි අදාසි, කොචි තං විස්සාසං අග්ගහෙසි, සස්ස දින්නං යෙන ච ගහිතං තස්සෙව හොති තස්ස රුචියා එව ගිලානුපට්ඨාකා ලභන්‍ති. අඤ්ඤදිසං අදත්වා දූරෙ ඨපිතපරික්ඛාරාපි තත්‍ථ තත්‍ථ සඞ්ඝසෙසෙව හොන්‍ති. විඤ්ඤාතං සන්තකං හොති අවිඤ්ඤාතං, එකස්මිං කාලකතෙ ඉතරො සාමි. බහූනම්පි සන්තකෙ

එසෙව නයො. සබ්බෙසු මතෙසු සඞ්ඝිකං හොති. සවෙපි අවිභජිත්වා සද්ධිවිහාරිකාදීනං දෙනති, අදින්නමෙව හොති. විභජිත්වා දින්නං පන සුදින්නං, තං තෙසු මතෙසු සද්ධිවිහාරිකාදීනං යෙව හොති. න සඞ්ඝස්ස. සචෙ වස්සං වුට්ඨො භික්ඛු අනුපපන්නෙ වා විවරෙ උපපන්නෙ වා විවරෙ අභාජිතෙ වා පක්කමති, උම්මත්තකො ඛිත්තචිත්තො වෙදනට්ටො උක්ඛිත්තකො වා හොති, සන්තෙ පතිරූපෙ ගාහකෙ භාගො දාතබ්බො.

සචෙ පන විබ්භමති වා, කාලං වා කරොති, සාමණෙරභාවං වා පටිජානාති, සික්ඛං පච්චක්ඛාතකො, අනනිමවත්ථුං අජ්ඣාපන්නකො, පණ්ඩකො, ථෙය්‍යසංවාසකො, තිත්ථියපක්කන්තකො තිරච්ඡානගතො, මාතුඝාතකො, පිතුඝාතකො; අරහන්තඝාතකො, භික්ඛුනිදූසකො, සඞ්ඝභෙදකො, ලොහිතුප්පාදකො, උභතොව්‍යඤ්ජනකො වා පටිජානාති, සඞ්ඝා සාමි. භාගො න දාතබ්බො.

සචෙ වස්සං වුට්ඨානං භික්ඛූනං අනුපපන්නෙ චීවරෙ සඞ්ඝා භිජ්ජති, කොසම්බකා භික්ඛූ විය වෙ කොට්ඨාසා හොන්ති, තත්ථ මනුස්සා එකස්මිං පක්ඛෙ දක්ඛිණොදකං ගන්ධාදිනි ච දෙන්ති, එකස්මිං චීවරානි දෙන්ති "සඞ්ඝස්ස දෙමා"ති, යත්ථ වා උදකං දින්නං තස්මිං යෙව පක්ඛෙ චීවරානි දෙන්ති "සඞ්ඝස්ස දෙමා"ති සඞ්ඝසෙසව තානි චීවරානි. චින්නමපි කොට්ඨාසානං පාපුණාති, ගණ්ඨිං පහරිත්වා ච්ඡිපිපි පක්ඛිපිත්වා එකතො භාජෙතබ්බානි.

සචෙ පන මනුස්සා එකස්මිං පක්ඛෙ දක්ඛිණොදකං ගන්ධාදිනි ච දෙන්ති, එකස්මිං පක්ඛෙ චීවරානි දෙන්ති "පක්ඛස්ස දෙමා"ති පක්ඛසෙසව තානි චීවරානි. එවං හි දින්නෙ යස්ස කොට්ඨාසස්ස උදකං දින්නං තස්ස උදකමෙව හොති, යස්ස චීවරං දින්නං තස්සෙව චීවරං.

යස්මිං පන දෙසෙ දක්ඛිණොදකං පමාණං හොති, තත්ථ එකො පක්ඛො දක්ඛිණොදකස්ස ලද්ධත්තා චීවරානි ලභති. එකො චීවරානමෙව ලද්ධත්තා. උභොපි එකතො හුත්වා යථා බුද්ධං භාජෙතබ්බං. "ඉදං කිර පරසමුද්දෙ ලක්ඛණ"නති මහා අට්ඨකථායං වුත්තං. සචෙ යස්මිං පක්ඛෙ උදකං දින්නං තස්මිං යෙව පක්ඛෙ චීවරානි දෙන්ති: "පක්ඛස්ස දෙමා"ති, පක්ඛසෙසව තානි චීවරානි, ඉතරො පක්ඛො අනිස්සරො යෙව.

සචෙ පන වස්සං වුට්ඨානං භික්ඛූනං උපපන්නෙ චීවරෙ අභාජිතෙ සඞ්ඝා භිජ්ජති, සබ්බසං සමකං භාජෙතබ්බං.

සචෙ සම්බහුලෙසු භික්ඛූසු අඛ්‍යානමගතපටිපන්නෙසු කොචි භික්ඛු පංසුකූලඤ්ච සුසානං පක්කමති, කොචි අන්තරාගමෙන්තා පක්කමති, අන්තරාගමෙන්තානං න අඤ්ඤා භාගො දාතබ්බා. අන්තරාගමෙන්තානං පන අඤ්ඤාපි දාතබ්බා භාගො. යදි පන මච්ඡුයඤ්ඤා

ගණ්හන්තූ"ති දෙන්ති, සඤ්ඤාණං වා කත්වා ගච්ඡන්ති:"සමපත්තා ගණ්හන්තූ"ති, සම්පත්තානං සබ්බමපි පාපුණාති. සචෙ ඡඩ්ඩිතා එව ගතා, යෙන ගහිතං සොයෙව සාමි. සචෙ කෙචි භික්ඛූ පඨමං සුඝානං ඔක්කමන්ති, කෙචි පච්ඡා, තථ පඨමං ඔක්කන්තා පංසුකූලං ලභන්ති, පච්ඡා ඔක්කන්තා න ලභන්ති, "අනුජානාමි භික්ඛවෙ පච්ඡා ඔක්කමන්තානං න අකාමා භාගං දාතු" න්ති වචනතො පච්ඡා ඔක්කන්තානං අකාමා භාගො න දාතබ්බා.

සචෙ පන සබ්බෙ සමං ඔක්කමන්තා කෙචි ලභන්ති, කෙචි න ලභන්ති: "අනුජානාමි භික්ඛවෙ සදිසං ඔක්කන්තානං අකාමා භාගං දාතු"න්ති වචනතො සමං ඔක්කන්තානං අකාමාපි භාගො දාතබ්බා.

සචෙ පන"ලබ්භං පංසුකූලං සබ්බෙ භාජෙත්වා ගණ්හිස්සාමා"ති බහිමෙව කණ්ඨකං කත්වා සුඝානං ඔක්කමන්තා කෙචි ලභන්ති, කෙචි න ලභන්ති, "අනුජානාමි භික්ඛවෙ කතිකං කත්වා ඔක්කන්තානං අකාමා භාගං දාතු"න්ති වචනතො කතිකං කත්වා ඔක්කන්තානමපි අකාමා භාගො දාතබ්බා.

අයං තාව විවරභාජනීයකථා.

පිණ්ඩපාතභාජනෙ පන"අනුජානාමි භික්ඛවෙ සඞ්ඝභත්තං උද්දෙසභත්තං නිමන්තනභත්තං සලාකභත්තං පක්ඛිකං උපොසථිකං පාටිපදික"න්ති එවං අනුඤ්ඤාතෙසු සඞ්ඝභත්තාදීසු අයං විනිච්ඡයො. සඞ්ඝභත්තං නාම:-සකලස්ස සඞ්ඝස්ස දාතබ්බං භත්තං. තස්මා සඞ්ඝභත්තෙන ඨිතිකා නාම නත්ථි. තතො යෙව "අම්හාකං අජ්ජ දස වා දඩ්ඪ වා දිවසා භුඤ්ජන්තානං ඉදානි අඤ්ඤතො භික්ඛූ ආනෙථා"ති න එවං තත්ථ වත්තබ්බං. "පුරිමදිවසෙසු අම්හෙහි න ලබ්භං ඉදානි නං අම්හාකං ගාහෙථා"ති එවමපි වත්තුං න ලභති. තං හි ආගතාගතානං පාපුණාතියෙව.

උද්දෙසභත්තාදීසු පන අයං නයො:-රඤ්ඤා වා රාජමහාමත්තෙන වා "සඞ්ඝතො උද්දිසිත්වා එත්තකෙ භික්ඛූ ආනෙථා"ති පහිතෙ කාලං සොසෙත්වා ඨිතිකා පවත්තිතබ්බා. සචෙ අත්ථි, තතො පඨාය ගාහෙතබ්බං. නො චෙ, ථෙරාසනතො පඨාය ගාහෙතබ්බා.

උද්දෙසකෙන පිණ්ඩපාතිකානම්පි න අතික්කාමෙතබ්බං. තෙ පන ධුතඞ්ගං රක්ඛන්තා සයමෙව අතික්කාමෙස්සන්ති. එවං ඝාසියමානෙ ච අලසජාතිකා මහාථෙරා පච්ඡා. ආගච්ඡන්ති; "භනෙ තුම්හෙහි වීසතිවස්සානං ගාහියති, තුම්හාකං ඨිතිකා අත්ථි නත්ථී"ති න පුච්ඡිතබ්බා. ඨිතිකං ඨපෙත්වා තෙසං ගාහෙත්වා පච්ඡා

සීතිකායමේව ගාහෙතබ්බං. "අසුකවිහාරෙ බහුං උද්දෙසභත්තං උපපන්න"නති සුත්වා යොජනන්තරිකවිහාරතොපි භික්ඛූ ආගච්ඡන්තී, සමපත්තසමපත්තානං සීතඝරතො පට්ඨාය ගාහෙතබ්බං. අසමපත්තානම්පි උපචාරසීමං පවිට්ඨානං අන්තොවාසිකාදිස්ස ගණභොජනත්තා ගාහෙතබ්බමේව.

"බහිඋපචාරසීමායං සීතඝරං ගාහෙථා"ති වදන්ති, න ගාහෙතබ්බං. සචෙ උපචාරසීමං ඔක්කන්තෙහි එකාබද්ධා හුත්වා අත්ත නො විහාරවාරෙ වා අන්තොවිහාරෙ යෙව වා හොන්ති, පරිස වසෙන වඩ්ඪිතා නාම සීමා හොති, තස්මා ගාහෙතබ්බං. සඞ්ඝ නවකස්ස දින්නොපි පච්ඡා ආගතානං ගාහෙතබ්බමෙව. දුතියභා ගෙ පන ථෙරාසනං ආරූළ්හෙ පුන ආගතානං පඨමභාගො න පාපුණාති. දුතියභාගතො එවස්සගෙහෙන ගාහෙතබ්බං.

එකස්මිං විහාරෙ එකං භත්තුද්දෙසකඨානං පරිච්ඡින්දිත්වා සොළසපමාණායපි උපචාරසීමාය යත්ථ කත්ථචි ආරොපිතං උද්දෙ සභත්තං, තස්මිං යෙව භත්තුද්දෙසඨානෙ ගාහෙතබ්බං. එකො එකස්ස භික්ඛුනො පහිණති "සෙව සඞ්ඝතො උද්දිසිත්වා දස භික්ඛූ පහිණථා"ති. නෙන සො භත්තුද්දෙසකස්ස ආරොචෙත බ්බා. සචෙ තං දිවසං පමුස්සති, දුතියදිවසෙ පාතොව ආරො චෙතබ්බං. අථ පමුස්සිත්වාව පිණ්ඩාය පවිසන්තො සරති, යාව උපචාරසීමං නාතික්කමති, තාව යා භොජනසාලාය පකති සීතිකා තස්සායෙව වසෙන ගාහෙතබ්බං. සචෙපි උපචාරසීමං අතික්කන්තො භික්ඛු ච උපචාරසීමඨකොහි එකාබද්ධා හොන්ති, අඤ්ඤමඤ්ඤං වාදසඟ්ඝට්ටනන්තරං අවිජහිත්වා ගච්ඡන්ති, පකතිසීති කාය වසෙන ගාහෙතබ්බං. භික්ඛූනං පන තාදිසෙ එකාබඛෙ අසති බහි උපචාරසීමාය යස්මිං ඨානෙ සරති, තත්ථ තවං සීති කං කත්වා ගාහාපෙතබ්බං. අන්තො ගාමෙ ආසන්නසාලාය සර න්තන්න ආසන්නසාලාය සීතිකාය ගාහෙතබ්බං. යත්ථ කත්ථචි සරි ත්වා ගාහෙතබ්බමෙව. අගහෙතුං න වට්ටති. න හි එතං දුතියදිව සෙ පටිලභිත්ථ.

සචෙ සකවිහාරතො අඤ්ඤං විහාරං ගච්ඡන්තෙ භික්ඛූ දිස්වා කොචි උද්දෙසභත්තං උද්දිසාපෙති, යාව අන්තො උපචාරෙ වා උපචාරසීමඨකෙහි සඞ්ඝං වුත්තනයෙන එකාබද්ධා වා හොන්ති, තාව සකවිහාරෙ සීතිකාවසෙන ගාහෙතබ්බං. බහි උපචාරෙ සීතඝරං පන 'සඞ්ඝතො භන්තෙ එත්තකෙ නාම භික්ඛූ උද්දිසථා'තිවුත්තෙ සමපත්තසමපත්තානං ගාහෙතබ්බං. තත්ථ වාදසඟ්ඝට්ටනන්තරං අවිජ හිත්වා එකාබද්ධකාලෙ දූරෙ සීතාපි සමපත්තායෙවාති වෙදිතබ්බං.

සබෙ යං විහාරං ගච්ඡන්ති, තත්ථ පවිසිත්වා ආරොචෙන්ති, තස්ස විහාරස්ස සීමාසම්භෙදෙන ගාමඛෙත්තං ගහෙතබ්බං. සබෙපි ආරාමවාරෙ වා විපියං වා චතුක්කෙ වා අන්තරඝරෙ වා භික්ඛූ දිස්වා කොචි සංඝුද්දෙසං ආරොචෙති, තාවමේ තස්මිං ඨානෙ අන්තොඋපචාරසීමානං ගාහෙතබ්බං.

ඝරූපචාරෙ වෙත්ථ, එකං ඝරං එකූපචාරං, එකං ඝරං නානූපචාරං, නානාඝරං එකූපචාරං, නානාඝරං නානූපචාරන්ති ඉමෙසං වසෙන වෙදිතබ්බං, තත්ථ යං එකකුලස්ස ඝරං එක වළඤ්ජං හොති, තං ද්විපපාතපරිච්ඡෙදස්ස අන්තො එකූපචාරං නාම. තත්ථුප්පන්නො උද්දෙසලාභො එකස්මිං උපචාරෙ භික්ඛා චාරවත්තාදීසු සීමානං සබ්බසං පාපුණාති. එතං එකං ඝරං එකූපචාරං නාම.

යං පන එකං ඝරං විත්ථතං භරියාදීනං සුඛවිහාරත්ථාය මජ්ඣෙ භිත්තිං උට්ඨපෙත්වා නානාචාරවළඤ්ජං කතං, තත්ථුප්පන්නො උද්දෙසලාභො භිත්තිඅන්තරිකස්ස න පාපුණාති. තස්මිං තස්මිං ඨානෙ නිසින්නස්සෙව පාපුණාති. එතං එකං ඝරං නානූපචාරං නාම.

යස්මිං පන ඝරෙ බහූ භික්ඛූ නිමන්තෙත්වා අන්තො ගෙහතො පඨාය එකාබද්ධෙ කත්වා පටිවිස්සකඝරානිපි පූරෙත්වා නිසීදාපෙන්ති, තත්ථුප්පන්නො උද්දෙසලාභො සබ්බසං පාපුණාති. යම්පි නානාකුලස්ස නිවෙසනං මජ්ඣෙ භිත්තිං අකත්වා එකවාරෙ නෙ ව වළඤ්ජන්ති, තත්‍රාපි එසෙව නයො. එතං නානාඝරං එකූපචාරං නාම.

යො පන නානානිවෙසනෙසු නිසින්නානං භික්ඛූනං උද්දෙස ලාභො උපජ්ජති, කිඤ්චාපි භිත්තිච්ඡෙදෙන භික්ඛූ දිස්සන්ති, තඤ්ච තස්මිං නිවෙසනෙ නිසින්නානං යෙව පාපුණාති. එතං නානාඝරං නානූපචාරං නාම.

යො පන ගාමවාරවිපිවතුක්කෙසු අඤ්ඤතරස්මිං ඨානෙ උද්දෙසභත්තං ලභිත්වා අඤ්ඤස්මිං භික්ඛුස්මිං අසති අත්තනොව පාපුණාපෙත්වා දුතියදිවසෙපි තස්මිං යෙව ඨානෙ අඤ්ඤං ලභති; තෙන යං අඤ්ඤං නවකං වා බ්‍යත්තං වා භික්ඛුං පස්සති, තස්ස ගාහෙතබ්බං. සබෙ කොචි නත්ථි, අත්තනොව පාපෙත්වා භුඤ්ජිතබ්බං. සබෙ ආසන්නසාලාය නිසීදිත්වා කාලං පතිමානෙන්තෙසු භික්ඛූසු කොචි ආගන්ත්වා "සංඝුද්දෙසපත්තං දෙථ, උද්දෙස පත්තං දෙථ, සඛණ්ඩතො උද්ධිසිත්වා පත්තං දෙථ, සඛණ්ඩිකං පත්තං දෙථා"ති වදති, උද්දෙසපත්තං සීතිකාය ගාහෙත්වා දාතබ්බං. "සංඝුද්දෙසභික්ඛුං දෙථ, සඛණ්ඩතො උද්ධිසිත්වා භික්ඛුං දෙථ සඛණ්ඩිකං භික්ඛුං දෙථා"ති වුත්තෙපි එසෙව නයො.

උද්දෙසකෝ පනේත්ථ පෙසලෝ ලජ්ජී මේධාවී ඉච්ඡිතබ්බෝ. තේන තික්ඛත්තුං ඛීතිකං පුච්ඡිත්වා සබ්බේ කොච්ඡිතිකං ජානනභාවා නත්ථි, ථේරාසනේ ගාහේතබ්බං. සබ්බේ පන "අහං ජානාමි, දසවස්සේන ලද්ධ"නාති කොච් භණති. "අත්ථාවුසෝ දසවස්සෝ භික්ඛූ"ති පුච්ඡිතබ්බං. සබ්බේ තස්ස සුත්වා, "දසවස්සමහා, දසවස්ස මහා"ති බහූ ආගච්ඡන්ති, "තුයහං පාපුණාති, තුයහං පාපුණාතී"ති අවත්වා "සබ්බේ අපසඬ්ඪොථා"ති වත්වා පටිපාටියා ඨපේතබ්බා, ඨපේත්වා "නත්ථි භික්ඛූ ඉච්ඡථා"ති උපාසකෝ පුච්ඡිතබ්බෝ. "එතේ කෙ නාම භණේ"ති "තුයහං පාපුණාති තුයහං, පාපුණාතී"ති අවත්වා සබ්බනවකස්ස වස්සගණඤ්ච උතුඤ්ච දිවසභාගෝ ච ඡායා ච පුච්ඡිතබ්බා. සබ්බේ ඡායායපි පුච්ඡියමානාය අඤ්ඤෝ බ්‍රඞ්ඝතරෝ ආගච්ඡති තස්ස දාතබ්බං. අථ ඡායං පුච්ඡිත්වා "තුයහං පාපුණාති"ති වුත්තේ බ්‍රඞ්ඝතරෝ ආගච්ඡති, න ලභති. කථා පනේසා ච නිසින්නාසනාපි නිද්දායන්තාසනාපි ගාහිතං සුගාහිතං. අතික්කන්තං සුඅතික්කන්තං. භාජනීයඤ්ඤේව හි නාමේතං සමාපත්තාසනේසුව පාපුණාති. තත්ථ සමාපත්තභාවෝ උපචාරේන පරිච්ඡිත්තබ්බෝ. ආසනසාලායඤ්ච අන්තෝපරික්ඛේපෝ උපචාරෝ, තස්මිං ඨිතස්ස ලාභෝ පාපුණාතීති. කොච් ආසන සාලතෝ අට්ඨ උද්දෙසපත්තේ ආහරාපේත්වා යත්ථ පත්තේ පණීතභෝජනානං එකං උදකස්ස පූරේත්වා ආසනසාලං පහිණාති, ගහේත්වා ආගතා කිඤ්චි අවත්වා භික්ඛූනං හත්ථේසු පතිට්ඨාපේත්වා පක්කමන්ති, යේන යං ලද්ධං, තස්සේවේතං හොති. යේන පන උදකං ලද්ධං, තස්ස අනික්කන්තභාවම්පි ඛීතිකං ඨපේත්වා අඤ්ඤං උද්දෙසභත්තං ගාහේතබ්බං. තඤ්ච ලූඛං වා ලභති පණීතං වා තීචීවරපරිභාරං වා, තස්සේව තං. ඒදිසෝ හිස්ස පුඤ්ඤඤ්ච්ඡසෙසෝ. උදකං පන යස්මා ආමිසං න හොති, තස්මා අඤ්ඤං උද්දෙසභත්තං ලභති. සබ්බේ පන තේ ගහේත්වා ආගතා "ඉදං කිර භණේ සබ්බං භාජේත්වා භුඤ්ජථා"ති වත්වා ගච්ඡන්ති, සබ්බේහි භාජේත්වා භුඤ්ජිත්වා උදකං පාතබ්බං. "සඞ්ඝතෝ උද්දිසිත්වා අට්ඨ මහාථේරේ දේථ, මජ්ඣිමේ දේථ, නවකේ දේථ, පරිපුණ්ණවස්සේ සාමණේරේ දේථ, මජ්ඣිමභාණකාදයෝ දේථ, ඉයඤ්ච ඤත්ති භික්ඛූ දේථා"ති වදන්තස්ස පන "උපාසක ත්වං එවං වදසි, ඛීතිකාය පන තේසං න පාපුණාතී"ති වත්වා ඛීතිකාය වසේනේව දාතබ්බා. දහරසාමණේරේහි පන උද්දෙසභත්තේසු ලද්ධේසු සබ්බේ දයකානං ඝරේ මඞ්ගලං හොති "තුම්හාකං ආචරියුපජ්ඣායේ පේසේථා"ති වත්තබ්බං. යස්මිං පන උද්දෙස භත්තේ පඨමභාගෝ සාමණේරානං පාපුණාති, අනුභාගෝ මහා ථේරානං, න තත්ථ සාමණේරා "මයං පඨමං භාගං ලභිම්හා"ති පුරතෝ ගන්තුං ලභන්ති. යථා පටිපාටියා එව ගන්තබ්බා. "යඤ්ඤ තෝ උද්දිසිත්වා තුම්හේ එථා"ති වුත්තේ "මයඤ්ඤේදානි පි ජානිස්සාම, ඛීතිකා පන එවං ගච්ඡතී"ති ඛීතිකාවසේනේව ගාහේතබ්බං.

අථ "සංඝුද්දෙසපත්තං දෙථා"ති වත්වා අඟාහිතෙ යෙව පත්තෙ යස්ස කස්සචි පත්තං ගහෙත්වා පූරෙත්වා ආහරති, ආහටමපි ඛිපිතුං වට්ටති. එවං ගාහෙතබ්බං. එකෝ "සංඝුද්දෙසපත්තං ආහරා"ති පෙසිතෝ "හන්ද එකං පත්තං දෙථ, නිමන්තණහත්තං ආහරිස්සාමී"ති වදති, සෝ වෙ උද්දෙසහත්තඤරතෝ අයං ආගතොති ඤත්වා භික්ඛූහි "නනු ත්වං අඞ්ගකඤරතෝ ආගතෝ"ති වුත්තෙ "ආම භන්තෙ, න නිමන්තණහත්තං උද්දෙසහත්ත"නති භණති, ඛිපිතුං ගාහෙතබ්බං. යෝ පන "එකං පත්තං ආහරා"ති වුත්තෙ "කිං"නති වත්වා "ආහරාමී"ති වත්වා "යථා තෙ රුච්චතී"ති වුත්තෙ ආගච්ඡති, අයං විඤ්ඤත්තිතෝ නාම. උද්දෙසපත්තං වා පරිපාටියාපත්තං වා පුග්ගලිකපත්තං වා යං ඉච්ඡති, තං එතස්ස දාතබ්බං.

එකෝ බාලෝ අව්‍යත්තෝ උද්දෙසපත්තං "ආහරා"ති පෙසිතෝ වත්තුං න ජානාති, තූණ්හිභූතෝ තිට්ඨති, දිස්වා "කස්ස සන්තිකං ආගතොසී"ති වා "කස්ස පත්තං හරිස්සසී"ති වා න තු වත්තබ්බෝ. එවං හි වුත්තෝ පුච්ඡාසභාගෙන "තුම්හාකං සන්තිකං ආගතොම්හි, තුම්හාකං පත්තං හරිස්සාමී"ති වා වදෙය්‍ය. තතො නං භික්ඛූ අඤ්ඤෙ භික්ඛූ ජිගුච්ඡන්තා න ඔලොකෙය්‍යුම්පි. "කුහිං ගච්ඡසි, කිං කරොනෙතා ආහිණ්ඩසී'ති පන වත්තබ්බෝ. තස්ස "උද්දෙසපත්තත්ථාය ආගතොම්හී"ති වදන්තස්ස ගාහෙත්වා පත්තෙ දාතබ්බෝ.

එකා කුටඩිකිකා නාම හොති. රඤ්ඤො වා රාජමහාමත්තස්ස වා ගෙහෙ අතිපණීතානි අඩ්ඨුද්දෙසභත්තානි නිච්චං දියන්ති, තානි එකවාරිකභත්තානි ඤත්වා භික්ඛූ විසුං ඛිපිකාය පරිභුඤ්ජන්ති.

එකෙව භික්ඛූ 'සෙවදානි අම්හාකං පාපුණිස්සන්තී'ති අත්තනො ඛිපිකං සල්ලක්ඛෙත්වා ගතා, තෙසු අනාගතෙසු යෙව අඤ්ඤෙ ආගන්තුකා භික්ඛූ ආගන්ත්වා ආසන්නසාලාය නිසීදන්ති තං ඛණෙයෙව රාජපුරිසා ආගන්ත්වා "පණීතභත්තපත්තෙ දෙථා"ති වදන්ති, ආගන්තුකා ඛිපිකං අජානන්තා ගාහෙන්ති, තං ඛණං යෙව ච ඛිපිකං ජානන්තභික්ඛූ ආගන්ත්වා "කිං ගාහෙථා"ති වදන්ති, "රාජගෙහෙ පණීතභත්ත"නති, "කතිවස්සතො පට්ඨාය"ති. "එත්තකවස්සතො නාමා"ති. "මා ගාහෙථා"ති නිවාරෙත්වා ඛිපිකාය ගාහෙතබ්බං. ගාහනෙ ආගතෙහිපි පත්ත දූතකාලෙ ආගතෙහිපි දින්නකාලෙ ආගතෙහිපි රාජගෙහතො පත්තෙ පූරෙත්වා ආහටකාලෙ ආගතෙහිපි රාජා "අජ්ජ භික්ඛූ යෙව ආගච්ඡන්තූ"ති පෙසෙත්වා භික්ඛූනංයෙව පිණ්ඩපාතං දෙති, එවං දින්නං පිණ්ඩපාතං ගහෙත්වා ආගතකාලෙ ආගතෙහිපි ඛිපිකං ජානන්තභික්ඛූහි "මා භුඤ්ජථා"ති වාරෙත්වා ඛිපිකාය යෙව ගාහෙතබ්බං. අථ තෙ රාජා හොජෙත්වා පත්තෙපි නෙසං,

පූරෙත්වා දෙති, යං ආහච්චං තං ඨිතිකාය ගාහෙතබ්බං. සච්චෝ පන "මා තුච්ඡහත්ථා ගච්ඡන්තු"ති ථොකමෙව පත්තස්ස පක්ඛිත්තං හොති, තං න ගාහෙතබ්බං, අථ භුඤ්ජිත්වා තුච්ඡපත්තාව ආගච්ඡන්ති, යං තෙහි භුත්තං තං තෙසං ගීවා හොතී"ති මහාසුම්මත්ථෙරො ආහ. මහාසුමත්ථෙරො පනාහ:-ගීවාකිච්චං එත්ථ නත්ථි, ඨිතිකං පන අජානන්තෙහි යාව ජානන්තා ආගච්ඡන්ති, තාව නිසීදිතබ්බං ඉයා. එවං සන්තෙපි භුත්තං සුභුත්තං, ඉදානි පත්තයානෙන ගාහෙතබ්බ"න්ති.

එකො තිච්චරපරිවාරො සතං අගාරිකානං පිණ්ඩපාතං අවස්සිකස්ස භික්ඛුනො පත්තෙ, විහාරෙ ච "එවරූපො පිණ්ඩපාතො අවස්සිකස්ස පත්තෙ"ති ලිඛිත්වා ඨපෙසුං, අථ සඞ්ඝස්සවචෙන අඤ්ඤදා තථාරූපො පිණ්ඩපාතො උප්පන්නො, අයං කිං අවස්සිකට්ඨිතිකාය ගාහෙතබ්බො, උදාහු සඞ්ඝස්සඨිතිකායාති වුත්තං. අයං හි භික්ඛුට්ඨිතිකං ගහෙත්වායෙව වඩ්ඪිතොති. එකො උද්දෙසභත්තං භුඤ්ජිත්වා සාමණෙරො ජාතො, පුන තං භත්තං සාමණෙරට්ඨිතිකාය පත්තං ගණ්හිතුං ලභති, අයං කිර අනන්තරභට්ඨකො නාම.

යො පන පරිපුණ්ණවස්සො සාමණෙරො සෙව උද්දෙසභත්තං ලභිස්සතීති අජ්ජෙව උපසම්පජ්ජති, අතික්කන්තා තස්ස ඨිතිකා. එතස්ස භික්ඛුනො උද්දෙසභත්තං පත්තං, පත්තො චස්ස න ච තුවෙජ්ජා හොති, සො අඤ්ඤස්ස සම්මුඛෙ නිසින්නස්ස පත්තං දුපෙසි, තඤ්ඤෙව ථෙය්‍යාය හරන්ති, ගීවා හොති. සචෙ පන සො භික්ඛු "මයහං පත්තං දම්මී"ති සයමෙව දෙති, තස්ස ගීවා න හොති. අථාපි තෙන භත්තෙන අනත්ථිකො හුත්වා "අලං මයහං තවෙතං භත්තං දම්මි, පත්තං පෙසෙත්වා ආහරාපෙහී"ති අඤ්ඤං වදති, යං තතො ආහරියති, සබ්බං පත්තසාමිකස්ස හොති. පත්තං වෙ ථෙය්‍යාය හරන්ති, සුභවො. පත්තස්ස දින්නත්තා ගීවා න හොති. විහාරෙ දස භික්ඛූ හොන්ති, තෙසු නව පිණ්ඩපාතිකා, එකො සාදියනකො. "දස උද්දෙසපත්තෙ දෙථා"ති වුත්තෙ පිණ්ඩපාතිකා ගහෙතුං න ඉච්ඡන්ති, ඉතරො භික්ඛු "සබ්බානි මයහං පාපුණන්තී"ති ගණ්හාති, ඨිතිකා න හොති. එකොසටං වෙ පාපෙත්වා ගණ්හාථ. ඨිතිකා තිට්ඨති. එවං ගාහෙත්වා දසහි පත්තෙහි ආහරාපෙත්වා භත්තෙන මයහං සංඝභං කරොථා"ති නව පත්තෙ පිණ්ඩපාතිකානං දෙති, භික්ඛුදත්තියං නාමෙතං ගණ්හිතුං වට්ටති. සචෙ. සො උපාසකො ගන්ත්වා ඝරං ආගන්තබ්බ"න්ති වදති, සො ච භික්ඛු නෙ භික්ඛූ එථ භත්තෙන මයහං සභායා හොථා"ති තස්ස ඝරං ගච්ඡති. යං තත්ථ ලභති, සබ්බං තස්සෙව හොති. ඉතරෙ තෙන දින්නං ලභන්ති.

අථ තෙසං සරෙයෙව නිසීදාපෙත්වා දක්ඛිණොදකං දත්වා යාගු ඛජ්ජකාදීනි දෙන්ති "භන්තෙ යං මනුස්සා දෙන්ති, තං ගණ්හථා"ති. තස්ස භික්ඛුනෝ එවතෙනෙව ඉතරෙසං වට්ටති, භුත්තාවිනං පත්තෙ පූරෙත්වා ගමනත්ථාය දෙන්ති, සබ්බං තස්සෙව භික්ඛුනෝ හොති, තෙන දින්නං ඉතරෙසං වට්ටති. යදි පන තෙ විහාරෙ යෙව තෙන භික්ඛුනා "භන්තෙ මයං භික්ඛං ගණ්හථ, මනුස්සානං වචනං කාතුං වට්ටතී"ති වුත්තෙ ගච්ඡන්ති, යං තත්ථ භුඤ්ජන්ති චෙව නීහරන්ති ච, සබ්බං තං තෙසං යෙව සන්තකං. අථාපි "මයං භික්ඛං ගණ්හථා"ති අවුත්තා "මනුස්සානං වචනං කාතුං වට්ටතී"ති ගච්ඡන්ති, තත්ර චෙ එකස්ස මධුරෙන සරෙන අනුමොදනං කරොන්තස්ස සුත්වා ථෙරානඤ්ච උපසමෙ පසීදිත්වා බහුං සමණපරික්ඛාරං දෙන්ති, අයං ථෙරෙසු පසාදෙන උපපන්නා අකටඤ්ඤහා නාම, තස්මා සබ්බෙසං පාපුණාති. එකො සඞ්ඝතො උද්දිසාපෙත්වා ඨිතිකාය ගාහිතං පත්තං හරිත්වා පණීතස්ස ඛාදනීයභොජනීයස්ස පූරෙත්වා ආහරිත්වා "ඉමං භන්තෙ සබ්බෙ සඞ්ඝා පරිභුඤ්ජන්තූ"ති දෙති; සබ්බෙහි භාජෙත්වා භුඤ්ජිතබ්බං. පත්තසාමිකස්ස පන අතික්කන්තමපි ඨිතිකං ඨපෙත්වා අඤ්ඤං උද්දෙසභත්තං දාතබ්බං.

අථ පඨමං යෙව "සබ්බං සඞ්ඝිකං පත්තං දෙථා"ති වදති එකස්ස ලජ්ජිභික්ඛුනෝ සන්තකෙ පත්තෙ දාතබ්බෙ, ආහරිත්වා ච "සබ්බෙ සඞ්ඝා පරිභුඤ්ජන්තූ'ති වුත්තෙ භාජෙත්වා පරිභුඤ්ජිතබ්බං.

එකො පාතියා භත්තං ආහරිත්වා "සංඝුද්දෙසං දම්මී"ති වදති. එකෙකං ආලොපං අදත්වා ඨිතිකාය එකස්ස යාපනමත්තං කත්වා දාතබ්බං, අථ සො භත්තං ආහරිත්වා කිඤ්චි වත්තං අජානන්තො කුණ්ඨීභූතො අච්ඡති, "කස්ස තෙ ආනීතං කස්ස දාතුකාමොසී"ති න වත්තබ්බං. පුච්ඡාසභාගෙන හි "තුම්හාකං ආනීතං, තුම්හාකං දාතුකාමොම්හී"ති වදෙය්‍ය. තතො තං භික්ඛුං අඤ්ඤෙ භික්ඛූ ජීවුච්ඡන්තා ගීවං පරිවත්තෙත්වා ඔලොකෙතබ්බම්පි න මඤ්ඤෙය්‍යුං, සචෙ පන "කුහිං යාසි, කිං කරොන්තො ආහිණ්ඩසී"ති වුත්තෙ "උද්දෙසභත්තං ගහෙත්වා ආගතොම්හී"ති වදති, එකෙන ලජ්ජිභික්ඛුනා ඨිතිකාය ගාහෙතබ්බං. සචෙ ආභතං බහුං හොති, සබ්බසං පහොති, ඨිතිකාකිච්චං නත්ථි. ථෙරාසනතො පට්ඨාය පත්තං පූරෙත්වා දාතබ්බං.

"සංඝුද්දෙසපත්තං දෙථා"ති වුත්තෙ "කිං ආහරියන්තී"ති අඩිත්වා එකච්චිඨිතිකාය එව ගාහෙතබ්බං. යො පන පායාසො වා රසපණ්ඩුපාතො වා නිච්චං න ලබභති, එවරූපානං පණීතභොජ්ජානං ආවෙණිකඨිතිකා කාතබ්බා. තථා සපරිවාරාය යාගුයා මහඝසානං ඵලානං පණීතානඤ්ච ඛජ්ජකානං පකතිභත්තයාගු ඵලඛජ්ජකානං එකාව ඨිතිකා කාතබ්බා. "සපිං ආහරිස්සා

මී"ති, වුත්තෙන සබ්බඤපිතං එකාව සිතිකා වට්ටති. තථා "සබ්බ තෙලානං මධුං ආහරිස්සාමී"ති වුත්තෙන පන මධුනෝ එකාව සිතිකා වට්ටති. තථා ඵාණිතස්ස ලට්ඨිමධුකාදිනඤ්ච හෙඨජ්ජා නං සචෙ පන ගණ්ඨිමූලං සංසුද්ධඤං දෙනති, පිණ්ඩපාතිකස්ස වට්ටති, න වට්ටතීති. ආමිසසෙසෙව පටික්ඛිත්තත්තා වට්ටති. "සංඝං උද්දිස්ස දින්නත්තා පන න ගහෙතබ්බ"නති වදනති.

උදෙදසභත්තකථා නිට්ඨිතා.

නිමන්තණං පුග්ගලිකං චෙ සයමෙව ඉස්සරෝ. සඞ්ඝිකං පන උද්දෙසභත්තෙන වුත්තනයෙනෙව ගාහෙතබ්බං. සචෙ පනෙත්ථ දූතෝ ව්‍යත්තෝ හොති, "භත්තෙන රාජගහෙ භික්ඛුසහස්සං භත්තං ගණ්හථා"ති අවත්වා "භික්ඛං ගණ්හථා"ති වදනති, පිණ්ඩ පාතිකානමපි වට්ටති. අථ දූතෝ අව්‍යත්තෝ "භත්තං ගණ්හථා"ති වදති, භත්තුද්දෙසකෝ ව්‍යත්තෝ "භත්ත"නති අවත්වා "භත්තෙන තුම්හෙ යාථ, තුම්හෙ යාථා"ති වදති, එවමපි පිණ්ඩපාතිකානමපි වට්ටති. "තුම්හාකං භත්තෙන පටිපාටියා භත්තං පාපුණාතී"ති වුත්තෙන පන න වට්ටති. සචෙ නිමන්තිතුං ආගතමනුස්සා ආසන සාලං පවිසිත්වා "අඪ භික්ඛූ දෙථා"ති වා, "අඪ පත්තෙ දෙථා"ති වා වදති, එවමපි පිණ්ඩපාතිකානං වට්ටති. "තුම්හෙ ච තුම්හෙ ච ගච්ඡථා"ති වත්තබ්බං. සචෙ පන "අඪ භික්ඛූ දෙථ, භත්තං ගණ්හථ, අඪ පත්තෙ දෙථ, භත්තං ගණ්හථා"ති වා වදති, පටි පාටියා ගාහෙතබ්බං.

ගාහෙන්තෙන පන විචක්ඛණෙන "භත්ත"නති අවදන්තෙන "තුම්හෙ ච තුම්හෙ ච ගණ්හථා"ති, වුත්තෙපි පිණ්ඩපාතිකානං වට්ටති. "භත්තෙන තුම්හාකං පත්තං දෙථ, තුම්හෙ එථා"ති වුත්තෙ පන "සාධු උපාසකා" ති වත්තබ්බං. "සඞ්ඝත්ථෙ උද්දි සිත්වා තුම්හෙ එථා"ති වුත්තෙපි න සිතිකාය ගාහෙතබ්බං. නිමන්තණභත්තඤ්ච තෙ පත්තත්ථාය ආගතස්ස උද්දෙසභත්තෙන වුත්තනයෙනෙව සිතිකාය පත්තෝ දාතබ්බෝ. එකෝ "සඞ්ඝස්ස පටිපාටියා පත්ත"නති අවත්වා කෙවලං "එකං පත්තං දෙථා"ති වත්වා අගහිතෙ යෙව පත්තෙ යස්ස කස්සචි පත්තං ගහෙත්වා පූරෙත්වා ආහරති, තං පත්තසාමිකස්සෙව හොති. උද්දෙස භත්තෙ විය සිතිකාය න ගාහෙතබ්බං. ඉධාපි යෝ ආගන්ත්වා තුණ්හීභූතෝ තිට්ඨති, සෝ "කස්ස සන්තිකං ආගතොසී"ති වා "කස්ස පත්තං හරිස්සසී"ති වා න වත්තබ්බෝ. පුච්ඡාසහගතෙන හි තුම්හාකං සන්තිකං ආගතො, තුම්හාකං පත්තං ආහරිස්සාමී"ති විඤ්ඤායෙය්‍ය, තතො සෝ භික්ඛු ඵුලජ්ඣනීයෙය්‍ය අස්ස. "කුහිං ගච්ඡති, කිං කරොනෙතා ආහිණ්ඩසී"ති පන වුත්තෙ "තස්ස පත්තත්ථාය ආගතොමහී"ති දෙන්තස්ස පටිපාටියා භත්තසීසේ ගාහෙත්වා පත්තෝ දාතබ්බෝ, "භත්තහරණකපත්තං

දෙථා"ති වුත්තෙපි පටිපාටියා භත්තසිත්තිකාය එව දාතබ්බා. සචෙ පන ආහරිත්වා "සඞ්ඝස්ස භුඤ්ජිතු"න්ති වදති, භාජෙත්වා භුඤ්ජිතබ්බං. පත්තසාමිකස්ස අත්තිකකාලතම්පි ඤත්වා ථෙරාසනං පට්ඨාය පටිපාටියා භත්තං ගාහෙතබ්බං. එකො පාතියා භත්තං ආහරිත්වා "සඞ්ඝස්ස දම්මී"ති වදති, ආලොපභත්තසිත්තිකතො පට්ඨාය ආලොපසංඛෙපෙන භාජෙතබ්බං. සචෙ පන තුණ්හී භූතො අවජ්ජති, කස්ස තෙ ආහතං, කස්ස දුතකාමොසීති න වත්තබ්බා. සචෙ පන "කුහිං ගච්ඡසි, කිං කරොතො ආහිණ්ඩසී"ති වුත්තෙ, "සංඝස්ස මෙ භත්තං ආහතං ථෙරානං මෙ ආහත"නති වදති, ගහෙත්වා ආලොපභත්තසිත්තිකාය භාජෙතබ්බං. සචෙ පන එවං ආහතං භත්තං බහුං හොති, සකල සඞ්ඝස්ස පහොති, අභිහටභික්ඛා නාම; පිණ්ඩපාතිකානමපි වට්ටති, සිත්තිකා පුච්ඡිතබ්බවචං නත්ථි, ථෙරාසනතො පට්ඨාය පත්තං පූරෙත්වා පූරෙත්වා දාතබ්බං.

උපාසකෙහි සඞ්ඝත්ථෙරස්ස වා ගණාධිපතිඛගවසෙන අභිඤ්ඤස්ස වා භත්තුද්දෙසකස්ස වා පහිණති "අම්හාකං භත්තගහණත්ථාය අය්‍ය භික්ඛූ ගහෙත්වා ආගච්ඡතූ"ති. සචෙපි සුතිඋපට්ඨාකෙහි පෙසිතං හොති, ඉමෙ තයො ජනා පුච්ඡිතුං න ලභන්ති, ආරුළ්හාමෙව මාතිකං. සංඝතො අඪ භික්ඛූ උද්දිසාපෙත්වා අත්තනාවමෙහි ගන්තබ්බං. කස්මා? භික්ඛුසඞ්ඝස්ස හි එතෙ භික්ඛූ නීහරාය ලාභො උපජ්ජතීති. ගණාධිපතිඛගාදීහි පන අනභිඤ්ඤෙසු එතෙ ආවාසිකභික්ඛූ ආපුච්ඡිතුං ලභති තස්මා එතෙ "සංඝතො කණ්හාමි උදාහු යෙ ජානාමි, තෙහි සද්ධිං ආගච්ඡාමී"ති මාතිකං ආරොපෙත්වා යථා දායකා වදන්ති, තථා පටිපජ්ජිතබ්බං. "තුම්හාකං නිසින්නට්ඨානෙ වා යෙ වා ජානාථ, තෙ ගහෙත්වා එථා"ති වුත්තෙ පන යෙ ඉච්ඡති, තෙහි සද්ධිං ගන්තුං ලභති. සචෙ "අඪ භික්ඛූ පහිණථා"ති පෙසෙන්ති, සංඝතොව පෙසෙතබ්බා. අත්තනො ච අඤ්ඤස්මිං ගාමෙ සක්කා හොති භික්ඛං ලභිතුං, අඤ්ඤදා ගාමා ගන්තබ්බා. න සක්කා වෙ හොති ලභිතුං, තදාවෙව ගාමෙ පිණ්ඩාය පවිසිතබ්බා.

නීමන්තිතභික්ඛූ ආසනසාලාය නිසින්නා හොන්ති, තත්‍ර වෙ මනුස්සා "පත්තෙ දෙථා"ති ආගච්ඡන්ති, අනිමන්තිතෙහි න දාතබ්බා. "එතෙ නිමන්තිතා භික්ඛූ"ති වත්තබ්බං. "තුම්හෙහිපි දෙථා"ති වුත්තෙ පන දාතුං වට්ටති. උස්සාවදිසු මනුස්සා සඝමෙව දත්වා ගච්ඡන්ති ච පධානඝරානි ච ගන්ත්වා තිට්ඨකෙ ධම්මකථිකෙ ච භික්ඛූ තෙනෙව සද්ධිං නිමන්තෙන්ති, තදා තෙහි යෙ යෙ ජානන්ති, තෙ තෙ ගහෙත්වා ගන්තුං වට්ටති. කස්මා? න හි මහාභික්ඛුසංඝෙන අත්තිකමනුස්සා පරමෙණපධානඝරානි ගච්ඡන්ති, සන්නි

පාතඬ්ගතොව යථාසත්ති යථාබලං භික්ඛූ ගණ්හිත්වා ගච්ඡන්ති. සචෙ පන සංඝත්ථෙරො වා ගන්ථධුතඞ්ගවසෙන අභිඤ්ඤාතකො වා භත්තුද්දෙසකො වා අඤ්ඤත්‍ර වා වසන්තං වසිත්වා කත්ථචි වා ගන්ත්වා පුන සකඬ්ගනං ආගච්ඡති, මනුස්සා ච ආගන්තුකසක්කාරං කරොන්ති, එකවාරං යෙ න ජානාති, තෙ ගහෙත්වා ගන්තබ්බං. පරිබ්බයකාලතො පඬ්ඩාය දුතියවාරෙ ආරබ්භ සංඝතො යෙව ගහෙත්වා ගන්තබ්බං. අභිනවආගන්තුකා වා හුත්වා ඤත්තිං වා උපඬ්ගකෙ වා පඤ්ඤාපෙන්තානං ගච්ඡන්ති, තත්‍ර තෙසං ඤත්තිං ච උපඬ්ගකා ච සක්කාරං කරොන්ති, එත්ථ පන යෙ න ජානන්ති, තෙ ගහෙත්වා ගන්තුං වට්ටති. යො පන අතිලාභී හොති, සකඬ්ගනඤ්ච ආගන්තුකඬ්ගනඤ්ච එකසදිසං, සබ්බත්ථ මනුස්සා සංඝභත්තං සජ්ජෙත්වාව නිසීදන්ති, තෙන සඞ්ඝතො ගහෙත්වා ගන්තබ්බන්ති, අයං නිමන්තනෙ විසෙසො. අවසෙසො සබ්බපඤ්හා උද්දෙසභත්තෙන වුත්තනයෙනෙව වෙදිතබ්බා. කුරුන්දියං පන "අඤ්ඤමහාථෙරෙ දෙථා"ති වුත්තෙ අඤ්ඤමහාථෙරොව දාතබ්බොති වුත්තං. එසෙව නයො මජ්ඣිමාදිසු. සචෙ පන අවිසෙසෙත්වා "අඤ්ඤ භික්ඛූ දෙථා"ති වදති, සඞ්ඝතො දාතබ්බොති.

නිමන්තනභත්තකථා නිට්ඨිතා.

සලාකභත්තං පන "අනුජානාමි භික්ඛවෙ සලාකාය වා පට්ටිකාය වා උපනිබන්ධිත්වා ඔප්පුඤ්ජිත්වා උද්දිසිතු"න්ති වචනතො රුක්ඛසාරමයාය සලාකාය වා වෙළුවිලිවතාලපණ්ණාදිමයාය පට්ටිකාය වා අසුකස්ස නාම සලාකභත්තන්ති එවං අක්ඛරානි උපනිබන්ධිත්වා පචිත්‍වා වා චීවරහොගෙ වා කත්වා සබ්බසලාකායො ප්‍රඤ්ඤපෙත්වා පුනප්පුනං භෙණ්ඩපරියවසෙන ආලොළෙත්වා පඤ්චඞ්ගසමන්නාගතෙන භත්තුද්දෙසකෙන සචෙ ඨිතිකා අත්ථි, ඨිතිකතො පඬ්ඩාය, නො චෙ අත්ථි, ථෙරාසනතො පඬ්ඩාය සලාකා දාතබ්බා. පචිත්‍වා ආගතානම්පි එකාබද්ධවසෙන දූරෙ ඨිතානම්පි උද්දෙසභත්තෙන වුත්තනයෙනෙව දාතබ්බා.

සචෙ විහාරස්ස සමන්තතො බහූ ගොචරගාමා, භික්ඛූ පන බහුකා, ගාමවසෙනපි සලාකා පාපුණන්ති. "තුම්හාකං අසුක සලාකභත්තං පාපුණාති"ති ගාමවසෙනෙව ගාහෙතබ්බං. එවං ගාහෙන්තෙන සචෙපි එකමෙකස්මිං ගාමෙ නානුපකාරකානි සතිසලාකභත්තානි සබ්බානිපි ගහිතානෙව හොන්ති, තස්ස පත්තගාමසමීපෙ අඤ්ඤානිපි චෙ තීණි සලාකභත්තානි හොන්ති, තානිපි තස්සෙව දාතබ්බානි. න හි සක්කා තෙසං කාරණා අඤ්ඤං භික්ඛුං පහිණිතුන්ති.

සචේ එසාචෙවසු ගාමෙසු බහූනි සලාකභත්තානි සල්ලකෙඛ්වා සත්තන්නම්පි අඪ්ඪන්නම්පි භික්ඛූනං දාතබ්බානි, දදනෙන්න පන විතුන්නං පඤ්චන්නං භත්තානං සලාකායෙ එකතෝ බන්ධිත්වා දාතබ්බා. සචෙ තං ගාමං අතික්කමිත්වා අඤ්ඤසු ගාමෙසු හොති, තසම්ං ච එකමෙව සලාකභත්තං පන පාතොව දෙනති, තම්පි එකස්ස භික්ඛුස්ස එකස්ස නිඝාහෙන දත්වා "පාතොව තං ගහෙත්වා පච්ඡා ඔරිමගාමෙ ඉතරානි භත්තානි ගණ්හාහී"ති වත්තබ්බා. සචෙ ඔරිමගාමෙ සලාකභත්තස්ස අගහිතෙසෙව ගහිතසඤ්ඤාය ගච්ඡති, පරභාගගාමෙ සලාකභත්තං ගහෙත්වා පුන විහාරං ආගන්ත්වා ඉතරානි ගහෙත්වා ඔරිමගාමෙ ගන්තබ්බා. න හි ඔහිසී මංය සඞ්ඝලාභො ගහෙතුං ලභතී"ති අයං නයො කුරුන්දියං වුත්තො. සචෙ පන භික්ඛූ බහූ හොන්ති, ගාමවසෙන සලාකා න පාපුණන්ති, වීථිවසෙන වා වීථියං එකගෙහවසෙන වා එකකුලවසෙන වා ගාහෙතබ්බං. වීථිආදිසු ච යත්ථ බහූනි භත්තානි තත්ථ ගාමෙ වුත්තනයෙනෙව බහූනං භික්ඛූනං ගාහෙතබ්බානි. සලාකාසු අසති උද්දිසිත්වාපි ගාහෙතබ්බානි.

සලාකුද්දෙසකෙන පන වත්තං ජානිතබ්බං. තෙන හි කාලස්සෙව වුට්ඨාය පත්තචීවරං ගහෙත්වා භොජනසාලං ගන්ත්වා අසම්මජ්ජිට්ඨානං සම්මජ්ජිත්වා පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨපෙත්වා "ඉදානි භික්ඛූහි වත්තං කතං භවිස්සති"ති කාලං සල්ලක්ඛෙත්වා ගණ්ඨිං පහරිත්වා භික්ඛූසු සන්නිපතිතෙසු පඨමමෙව වාරගාමෙ සලාකභත්තං ගාහෙතබ්බං. "තුය්හං අසුකස්මිං නාම වාරගාමෙ සලාකා පාපුණාති, තත්ර ගච්ඡා"ති වත්තබ්බං. සචෙ අතිරෙකගාවුතො ගාමො හොති, තං දිවසං ගච්ඡන්තා කිලමන්ති, "සෙව තුය්හං වාරගාමෙ පාපුණාතී"ති අජ්ජව ගාහෙතබ්බං. යො වාරගාමං පෙසියමානොපි න ගච්ඡති, අඤ්ඤං සලාකං මග්ගති, න දාතබ්බා. සඛානං හි මනුස්සානං පුඤ්ඤභාගානි සඞ්ඝස්ස ච ලාභවෙජ්දෙ හොති, තස්මා තස්ස දුතියෙ තතියෙපි දිවසෙ අඤ්ඤසලාකා න දාතබ්බා. "අත්තනො පත්තට්ඨානං ගන්ත්වා භුඤ්ජාහී"ති වත්තබ්බා. තීණි පන දිවසානි අගච්ඡන්තස්ස වාරගාමතො ඔරිමතීරෙ ගාමෙ සලාකා ගාහෙතබ්බා, තඤ්ඤෙව ගණ්හාති, තතො පට්ඨාය තස්ස අඤ්ඤං සලාකං න දාතුං වට්ටති, දණ්ඩකම්මං පන දළ්හං කාතබ්බං. සඞ්ඝතො වා පණ්ණාසතො වා න පරිහාපෙතබ්බං. වාරගාමෙ ගාහෙත්වා විහාරවාරො ගාහෙතබ්බා "තුය්හං විහාරවාරො පාපුණාතී"ති වත්තබ්බං. විහාරවාරිකස්ස වෙ තිස්සො යාගුසලාකායො තිස්සො වතස්සො භත්තසලාකායො ච දාතබ්බා. භීඛඛං කත්වා පන න දාතබ්බා. යාගුභත්තදායකා හි "අම්හාකං

යාගුභත්තං භිහාරගොපකාව භුඤ්ජන්ති"ති අඤ්ඤථත්තං ආපජ්ජයුං, තසමා අඤ්ඤසු කුලෙසු දාතබ්බා. සචෙ භිහරවාරිකානං සභාගා ආහරිත්වා දෙන්ති, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ වාරං ගාහෙත්වා තෙසං යාගුභත්තං ආහරාපෙතබ්බං. තාව තෙසං සලාකා ඵාතිකම්මමෙව භවන්ති, වස්සගෙඤ්ඤන පත්තඨානෙ පන අඤ්ඤම්පි පණ්ණිතභත්තසලාකං ගණ්හිතුං ලභන්තියෙව. අතිරෙක උත්තරිභඞ්ගස්ස එකවාරිකභත්තස්ස විසුං සීතිකං කත්වා සලාකා දාතබ්බා. සචෙ යෙන සලාකා ලද්ධා, සො තං දිවසං තං භත්තං න ලභති, පුන දිවසෙ ගාහෙතබ්බං. භත්තමෙව ලභන්ති න උත්තරිභඞ්ගං, එවම්පි පුන ගාහෙතබ්බං.

ඛීරභත්තසලාකායපි එසෙව නයො. සචෙ පන ඛීරමෙව ලභන්ති, න භත්තං, ඛීරලාභතො පඨාය පුන න ගාහෙතබ්බං. තෙ තිණ්ණි එකවාරිකභත්තානි එකසෙසව පාපුණන්ති, දුබ්භික්ඛසමයෙ සංඝනවකෙන ලද්ධකාලෙ විජ්ජෙත්වා විසුං ගාහෙතබ්බානි. පාකතිකසලාකභත්තං අලද්ධස්සාපි පුන දිවසෙ ගාහෙතබ්බං. සචෙ බුද්ධකො විහාරො හොති, සබ්බෙ භික්ඛූ එකස්ස මහාභොගා උච්චුසලාකං ගාහෙන්තස්ස යස්ස කස්සචි සම්මුඛීභූතස්ස පාපෙත්වා මහාථෙරාදීනං වා තවෙජ්ඣත්වා දාතුං වට්ටති. රස සලාකං පාපෙත්වා පවිජ්ඣභත්තම්පි පරිස්සාවාපෙත්වා ඵාණිතං වා කාරෙත්වා පිඩපානිකාදීනම්පි දාතබ්බං. ආගන්තුකානං ආගතාගන්තුභාවං ඤත්වා ගාහෙතබ්බා. මහාආවාසෙ සීතිකං කත්වා ගාහෙතබ්බං. තත්ථ සලාකම්පි සභාගට්ඨානෙ පාපෙත්වා දිවා ධුපෙත්වා පවාපෙත්වා වා ථෙරාසනං දාතුං වට්ටති, මහාආවාසෙ චුත්තනයෙනෙව පටිපජ්ජිතබ්බං. ඵලසලාකපූවසලාකහෙඨජ්ජ ගණ්ඨිමාලසලාකාසොපි විසුං සීතිකාය ගාහෙතබ්බා. හෙඨජ්ජාදි සලාකායො වෙත්ථ කිඤ්චාපි පිණ්ඩපාතිකානම්පි වට්ටන්ති, සලාකවසෙන පන ගහිතත්තා න සාදිතබ්බා.

අගහිකබ්බාමත්තං සලාකභත්තං දෙන්ති, සීතිකං පුබ්බෙත්වා ගාහෙතබ්බං. අසතියා සීතිකාය ථෙරාසනතො පඨාය ගාහෙතබ්බං. සචෙ තාදිසානි භත්තානි බහූනි නොනත්ති, එකෙකස්ස භික්ඛුනො චෙ තීණි දාතබ්බානි. නොචෙ එකෙකමෙව දත්වා පටිපාටියා ගතාය පුන ථෙරාසනතො පඨාය දාතබ්බං. අථ අන්තරා ච උපචිජ්ජති, සීතිකා සල්ලක්ඛෙතබ්බා. යදි පන තාදිසං භත්තං නිබ්බමෙව හොති, යස්ස පාපුණාති, සො චත්තබ්බා "ලද්ධං වා අලද්ධං වා සෙසම්පි ගණ්හෙය්‍යාසී"ති. එකං අනිබ්බඩං හොති, ලභනදිවසෙ පුන යාවදත්ථං ලභති, අලභනදිවසා බහුතරා හොන්ති, තං යස්ස පාපුණාති, සො අලභිත්වා "සෙසං ගණ්හෙය්‍යාසී"ති දාතබ්බා. යො සලාකාසු ගහිතාසු පච්ඡා

ආගච්ඡති, තස්ස අතික්කන්තා වා සලාකා න උට්ඨාපේතබ්බා. සලාකං නාම ගණ්ඩිපහරණතෝ පට්ඨාය ආගන්ත්වා හත්ථං පසාරෙන්තාව ලභති, අඤ්ඤස්ස ආගන්ත්වා සමීපේ ඨිතා සාපි අතික්කන්තා අතික්කන්තාව හොන්ති. සචේ පනස්ස අඤ්ඤේ ගණකෙන්තා අත්ථි, සයං අනාගතෝපි ලභති. සලාකට්ඨකේ අසුකෝ අනාගතෝති ඤත්වා "අයං තස්ස සලාකා"ති ඨපේතුං වට්ටති. සචේ "අනාගතස්ස න දාතබ්බා"ති කතිකං කරොන්ති, අධම්මිකා හොන්ති. අඤ්ඤා උපචාරෙ ඨිතස්ස හි භාජනීයභණ්ඩං පාපුණාති. සචේ පන "අනාගතස්ස දෙථ දෙථා"ති මහාසද්දං කරොන්ති, දණ්ඩකම්මං පට්ඨපෙතබ්බං. "ආගන්ත්වා ගණ්හන්තූ"ති වත්තබ්බං. ඡ පඤ්ච සලාකා නඨා හොන්ති, භත්තුද්දෙසකෝ දායකානං නාමං න සරති, සෝ චේ නට්ඨසලාකා මහාථෙරස්ස වා අත්තනෝ වා පාපෙත්වා භික්ඛූ වදෙය්‍ය "මයා අසුකගාමේ සලාකභත්තං මයහං පාපිතං, තුම්හෙහි තත්ථ ලද්ධං සලාකභත්තං භුඤ්ජිතබ්බ"න්ති වත්තුං වට්ටති. විහාරෙ අපාපිතං පන ආසනසාලාය තං භත්තං ලභිත්වා තත්ථෙව පාපෙත්වා භුඤ්ජිතුං න වට්ටති. "අජ්ජ පඤ්ච මයහං සලාකභත්තානි ගණ්හථා"ති වුත්තෙ තත්‍ර ආසනසාලාය ගාහෙතුං න වට්ටති, විහාරං ආනෙත්වා ගාහෙතබ්බං. "සෙට්ඨ පඤ්චයා"ති වුත්තෙ පන භත්තුද්දෙසකස්ස ආචික්ඛිතබ්බං "සෙට්ඨ පට්ඨාය අසුකකුලං නාම සලාකභත්තං දෙති, සලාකගාහණකාලෙ සරෙය්‍යාසී"ති. දුබ්භික්ඛෙ සලාකභත්තං පරිච්ඡින්දිත්වා සුභික්ඛෙ ජාතෙ කිඤ්චි භික්ඛුං දිස්වා "අජ්ජ පඤ්ච මහාසකං සලාකභත්තානි ගණ්හථා"ති පුන පට්ඨපෙන්ති, අන්තෙ ගාමෙ අගාහෙත්වා විහාරං ආනෙත්වාව ගාහෙතබ්බං. ඉදං හි සලාකභත්තං නාම උද්දෙසභත්තසදිසං න හොති. විහාරමෙව සක්ඛිං දියති. තස්මා බහි උපචාරෙ ගහෙතුං න වට්ටති. "සෙට්ඨ පට්ඨායා"ති වුත්තෙ පන විහාරෙ ගාහෙතබ්බමෙව.

ගම්භීරා භික්ඛූ යං දිසාභාගං ගන්තුකාමෝ තත්ථ අඤ්ඤත්‍ර චාරගාමසලාකා ලබ්ධා හොති, තං ගහෙත්වා ඉතරං භික්ඛුං. "මයාහං පත්තසලාකං තවං ගණ්හාහී"ති වත්වා ගන්තුං වට්ටති. තෙන පන උපචාරසීමං අනතික්කන්තෙනෙවෙව තස්මිං තස්ස සලාකා ගාහෙතබ්බා. ඡබ්බිතවිහාරෙ වසිත්වා මනුස්සා "බොධිවෙතියාදීනි ජග්ගිත්වා භුඤ්ජන්තූ"ති සලාකභත්තං ට්ඨපෙන්ති, භික්ඛූ සභාගට්ඨානෙසු වසිත්වා කාලසෙසෙව ගන්ත්වා තත්ථ වත්තං කත්වා තං භත්තං භුඤ්ජන්ති, වට්ටති. සචේ තෙසු සත්තසාය අත්තනෝ පාපෙත්වා ගතෙසු ආගන්තුකෝ භික්ඛු ඡබ්බිතවිහාරෙ වසිත්වා කාලසෙසෙව වත්තං කත්වා ගණ්ඩිං පහරිත්වා සලාකභත්තං අත්තනෝ පාපෙත්වා ආසනසාලං ගච්ඡති, සෝ ව තස්ස භත්තස්ස ඉස්සරෝ.

යො පන භික්ඛුසු වත්තං කරොන්තෙසුයෙව භූමියං වෙ තයො සම්මුඤ්ජනිං පහරිත්වා ගණ්ඩිං පහරිත්වා "ධුරගාමෙ සලාක භත්තං මය්හං පාපුණාතී"ති ගච්ඡති, තස්ස තං චොරිකාය ගහිතත්තා න පාපුණාති, වත්තං කත්වා පාපෙත්වා පච්ඡාගත භික්ඛූනං යෙව හොති.

එකො ගාමො අතිදූරො හොති, භික්ඛූ නිච්චං ගන්තුං න ඉච්ඡන්ති, මනුස්සා "මයං පුඤ්ඤත්ථාය පරිබාහිරා හොමා"ති වදන්ති, යෙ තස්ස ගාමස්ස ආසන්නවිහාරෙ සභාගභික්ඛූ තෙ වත්තබ්බා "ඉමෙසං භික්ඛූනං අනාගතදිවසෙ තුම්හෙ භුඤ්ජථා"ති. සලාකා පන දෙවසිකං පාපෙතබ්බා. තා ච ඛො පන ගණ්ඩිපහරණමත්තෙනෙව වා පච්ඡිවාලනමත්තෙනෙව වා පාපිතා හොන්ති. පච්ඡිං පන ගහෙත්වා සලාකා පිට්ඨියං ආකිරිතබ්බා. පච්ඡි පන මුඛවට්ටියං න ගහෙතබ්බා. සචෙ හි තත්ථ අහි වා විච්ඡිකො වා භවෙය්‍ය, දුක්ඛං උප්පාදෙය්‍ය, තස්මා හෙට්ඨා ගහෙත්වා පච්ඡි පරම්මුඛං කත්වා සලාකා ආකිරිතබ්බා. සචෙ සප්පො හවිස්සති, "එත්තකෙනෙව පලායිස්සති"ති එවං සලාකා ආකිරිත්වා ගාමං දිවසෙන පුබ්බ වුත්තනයෙනෙව ගාහෙතබ්බා. අපි ච එකං මහාථෙරස්ස පාපෙත්වා "අවසෙසා මය්හං පාපුණන්තී"ති අත්තනො පාපෙත්වා වත්තං කත්වා වෙනෙය්‍යං වන්දිත්වා විත්තක මාළකෙ ඨිතෙහි භික්ඛූහි "පාපිතා ආවුසො සලාකා"ති වුත්තෙ "ආම භන්තෙ තුම්හෙ ගතගතගාමෙ සලාකභත්තං ගණ්හථා"ති වත්තබ්බං. එවං පාපිතාපි සුපාපිතාව හොන්ති. භික්ඛූ සබ්බ රත්තිං ධම්මසවණත්ථං අඤ්ඤං විහාරං ගච්ඡන්තා "මයං තත්ථ දූනං අගහෙත්වාව අම්හාකං ගොචරගාමෙ පිණ්ඩාය චරිත්වා ආග මිස්සාමා"ති සලාකා අගහෙත්වාව ගතා, විහාරෙ ථෙරස්ස පත්තං සලාකභත්තං භුඤ්ජිතුං ආගච්ඡන්ති, වට්ටති. අථ මහාථෙරොපි "අහං ඉධ කිං කරොමී"ති තෙහි යෙව සද්ධිං ගච්ඡති, තෙහි ගත විහාරෙ අභුඤ්ජිත්වාව ගොචරගාමං අනුපපත්තෙහි "දෙථ භන්තෙ පත්තෙ සලාකයාගුආදීනි ආහරිස්සාමී'ති වුත්තෙ පත්තා න දාතබ්බා. "ඝරෙ භන්තෙ න දෙථා"ති. "විහාරඨකං භත්තං විහාරෙ වුට්ඨානං පාපුණාති "මයං අඤ්ඤත්ථ විහාරෙ වුට්ඨා"ති "දෙථ භන්තෙ න මයං විහාරෙ වාසිතාය දෙම, තුම්හාකං දෙම ගණ්හථ අම්හාකං භික්ඛා"නති වුත්තෙ පන වට්ටති.

සලාකභත්තකථා නිට්ඨිතා.

පක්ඛිකාදිසු පන යං[1] අභිලක්ඛිතෙසු චාතුද්දසී පඤ්චදසී පවාරණ අට්ඨමීති ඉමෙසු පක්ඛෙසු කම්මපසුතෙහි උපොසථං කාතුං සන්නිකරණත්ථාය දීයති, තං පක්ඛියං නාම. තං සලාකභත්තාගතිකමෙව

හොති, ගාහෙත්වා භුඤ්ජිතබ්බං. සචෙ සලාකභත්තමපි පක්ඛිය භත්තමපි බහුං සඛෙඛසං විනිවිජ්ඣිත්වා ගච්ඡති, වෙපි භත්තානි විසුං විසුං ගාහෙතබ්බානි. සචෙ භික්ඛුසඞ්ඝා මහාපක්ඛිකං ගාහෙත්වා තස්ස සීතිකාය සලාකභත්තං වා ගාහෙත්වා තස්ස සීතිකාය පක්ඛිකං ගාහෙතබ්බං. යෙසං න පාපුණාති, තෙ පිණ්ඩාය චරිස්සන්ති. සචෙ වෙපි භත්තානි බහූනි, භික්ඛූ මඤ්ඤ "සලාකභත්තං නාම දෙවසිකං ලබ්භති, තස්මා තං ඨපෙත්වා පක්ඛියං ආවුසො භුඤ්ජථා" පක්ඛියමෙව දාතබ්බං. පක්ඛියං පණීතං දෙන්ති, විසුං සීතිකා ඨාතබ්බා. සෙව පකතිනි අජ්ජ පක්ඛියං න ගාහෙතබ්බං. සචෙ පන දායකා වදන්ති, "සෙවපි අම්හාකං ඝරෙ ලුඛභත්තං භවිස්සති. අජෙජව පක්ඛියභත්තං උද්දිසථා"ති එවං වට්ටති.

උපොසථිකං නාම අඩ්ඪමාසෙ උපොසථදිවසෙ උපොසථ ඞ්ගානි සමාදියිත්වා යං අත්තනා භුඤ්ජති, තදෙව දීයති. **පාටිපදිකං** නාම "උපොසථෙ බහූ සඞ්ඝා පස්සන්තා භික්ඛූනං සක්කාරං කරොන්ති. පාටිපදෙ පන භික්ඛූ කිලමන්ති. පාටිපදෙ දින්නං දුබ්භික්ඛදුන්නසදිසං මහප්ඵලං හොති. උපොසථිකමෙත්ථ වා පාරිසුඛසිලාභං දුතියදිවසෙ දින්නං මහප්ඵලං හොති"ති සල්ලක්ඛෙත්වා පාටිපදෙ දියමානකදුන්නං. තම්පි උභයං සලාකභත්තගතිකමෙව. ඉති ඉමානි සත්තපි භත්තානි පිණ්ඩපාතිකාඞ්ගං න වට්ටන්ති. ධුතඞ්ගභෙදං කරොන්තියෙව.

අපරානිපි චීවරකඛණ්ඩකෙ විසාඛාය වරං යාචිත්වා දින්නානි ආගන්තුකභත්තං ගමිකභත්තං ගිලානභත්තං ගිලානුපට්ඨාකභත්තන්ති චත්තාරි භත්තානි පාලියා ආගතානෙව. තත්ථ ආගන්තුකානං දින්නං භත්තං අගන්තුකභත්තං. එසෙව නයො සෙසෙසුපි. සචෙ පනෙත්ථ ආගන්තුකභත්තානිපි ආගන්තුකාපි බහුකා හොන්ති, සඛෙඛසං එකෙකං ගාහෙතබ්බං. භත්තෙසු අපපහොන්තෙසු සීතිකාය ගාහෙතබ්බං. එකො ආගන්තුකො පඨමමෙව ආගන්ත්වා සබ්බං ආගන්තුකභත්තං අත්තනො ගාහෙත්වා නිසීදති, සබ්බං තසෙසව හොති. පච්ඡා ආගතෙහි ආගන්තුකෙහි තෙන දින්නානි පරිභුඤ්ජිතබ්බානි. තෙනාපි එකං අත්තනො ගාහෙත්වා සෙසානි දාතබ්බානි. අයං උළාරිකා. සචෙ පන පඨමං ආගන්ත්වාපි අත්තගත්තා අගාහෙත්වා තුණ්හීභූතො නිසීදති, පච්ඡා ආගතෙහි සඞ්ඝං පටිපාටියා ගණ්හිතබ්බං. සචෙ නිච්චං ආගන්තුකා ආගච්ඡන්ති, ආගතදිවසෙයෙව භුඤ්ජිතබ්බං. අන්තරන්තරා වෙ ආගච්ඡන්ති, වෙ තීණි දිවසානි භුඤ්ජිතබ්බං. මහාපච්චරියං පන "සත්ත දිවසානි භුඤ්ජිතුං වට්ටති"ති වුත්තං. ආවාසිකො කත්ථචි ගන්ත්වා ආගතො තෙනාපි ආගන්තුකභත්තං භුඤ්ජිතබ්බං. සචෙ පන

තං විහාරෙ නිබ්බාපිතං හොති, විහාරෙ ගාහෙතබ්බං. අථ විහාරො දූරෙ හොති, ආසනසාලාය නිබ්බාපිතං ආසනසාලාය ගහෙතබ්බං.

සචෙ පන දායකා "ආගන්තුකෙසු අසති ආවාසිකාපි භුඤ්ජන්තූ"ති වදන්ති, වට්ටති. අවුත්තෙන පන න වට්ටති. ගම්කභත්තෙපි අයමෙව කථාමග්ගො. අයං පන විසෙසො: ආගන්තුකො ආගන්තුකභත්තමෙව ලභති. ගම්කො ආගන්තුකභත්තම්පි ගම්කභත්තම්පි. ආවාසිකොපි පකතිභුඤ්ජනමෙව ගම්කො හොති. ගම්කභත්තං ලභති. යථා පන ආගන්තුකභත්තං එවම්දං චෙතිණ්ණං සත්තන්නං වා දිවසානං ලභන්ති. "ගමිස්සාමී"ති භුත්තොපි තං දිවසං කෙනචිදෙව කාරණෙන න ගච්ඡෙ, පුන දිවසෙපි භුඤ්ජිතුං වට්ටති. සඨසාහත්තං. ගමිස්සාමීති භුත්තසස වොරා වා පත්තං රුන්ධන්ති, උදකං වා දෙවො වස්සති, සත්ථො වා න ගච්ඡති, සඨසාහෙන භුඤ්ජිතබ්බං. "එතෙ උපද්දවෙ ඔලොකෙන්තෙන වෙතයො දිවසෙ භුඤ්ජිතුං වට්ටතී"ති මහාපච්චරියං වුත්තං. "ගමිස්සාමි, ගමිස්සාමී"ති පන ලෙසං ඔඩ්ඩෙත්වා භුඤ්ජිතුං න ලභති.

ගිලානභත්තම්පි සචෙ සබ්බසං ගිලානානං පඤ්ඤායති, සබ්බසං දාතබ්බං. නො චෙ පඤ්ඤායති, ගිලානකං කත්වා ගාහෙතබ්බං. එකො ගිලානො අරොගරූපො සක්කොති අඤ්ඤාගාමං ගන්තුං, එකො න සක්කොති, අයං මහාගිලානො නාම. එතසස ගිලානභත්තං දාතබ්බං. චෙ මහාගිලානා එකසා ලාභී අභිඤ්ඤාතො, බහුං ඛාදනීයං භොජනීයං ලභති, එකො අඤ්ඤො අපලාභතාය අඤ්ඤාගාමං පවිසති, එතසස ගිලානභත්තං දාතබ්බං.

ගිලානභත්තං දිවසපරිච්ඡෙදෙ නත්ථි, යාව රොගො න වූපසම්මති, සපාඨං භොජනං අභුඤ්ජන්තො න යාපෙති, තාව භුඤ්ජිතබ්බං. යදි පන මිස්සකයාගුං වා මිස්සකභත්තං වා භුත්තසසාපි රොගො න කුප්පති, තතො පට්ඨාය න භුඤ්ජිතබ්බං.

ගිලානුපට්ඨාකභත්තම්පි යං සබ්බසං පඤ්ඤායති, තං සබ්බසං දාතබ්බං. නො චෙ පඤ්ඤායති, ගිලානකං කත්වා ගාහෙතබ්බං. ඉදම්පි ඒසු ගිලානෙසු මහාගිලානුපට්ඨාකසස ගාහෙතබ්බං. ඒසු මහාගිලානෙසු අනාථගිලානුපට්ඨාකසස යං කුලං ගිලානභත්තම්පි දෙති ගිලානුපට්ඨාකභත්තම්පි, තත්ථ යසස ගිලානසස ගිලානභත්තං පාපුණාති තදුපට්ඨාකසසපි තත්තෙව ගාහෙතබ්බං. ගිලානුපට්ඨාකභත්තෙපි දිවසපරිච්ඡෙදෙ නත්ථි. යාව ගිලානො ලභති, තාවසස උපට්ඨාකොපි ලභතීති. ඉමානි චත්තාරි භත්තානි සචෙ එවං

දින්නානි හොන්ති "ආගන්තුකගමිකගිලානගිලානුපට්ඨාකා මම භික්ඛං ගණ්හන්තූ"ති. පිණ්ඩපාතිකානම්පි වට්ටති. සචෙ පන "ආගන්තුකාදීනං භත්තං නිබ්බාපෙම්, මම භත්තං ගණ්හන්තූ"ති එවං දින්නානි හොන්ති, පිණ්ඩපාතිකානං න වට්ටති.

අපරානිපි ධුරභත්තං කුටිභත්තං චාරකභත්තන්ති තීණි භත්තානි. තත්ථ ධුරභත්තන්ති: නිච්චභත්තං වුච්චති. තං දුවිධං: සංඝිකඤ්ච පුග්ගලිකඤ්ච. තත්ථ යං "සංඝස්ස ධුරභත්තං දෙමා"ති නිබද්ධාපිතං, තං සලාකභත්තගතිකං. "මම නිබද්ධභික්ඛං ගණ්හන්තූ"ති එවා දින්නං පන පිණ්ඩපාතිකානම්පි වට්ටති. පුග්ගලිකෙපි "තුම්හාකං ධුරභත්තං දම්මී"ති වුත්තෙන පිණ්ඩපාතිකෙන වෙ න වට්ටති. "මම නිබද්ධභික්ඛං ගණ්හථා"ති වුත්තෙන පන වට්ටති, සාදිතබ්බං. සචෙ පච්ඡා කතිපාහෙ වීතිවත්තෙ "ධුරභත්තං ගණ්හථා"ති වදති, මූලෙ සුද්ධසමාපට්ඨිතත්තා වට්ටති.

කුටිභත්තං නාම:-යං සඞ්ඝස්ස ආවාසං කාරෙත්වා අමුකාසං සෙනාසනවාසිනෙ අමුකං යෙව භත්තං ගණ්හන්තූ"ති එවං නිබද්ධාපිතං, තං සලාකභත්තගතිකමෙව හොති. ගාහෙත්වා භුඤ්ජිතබ්බං. "අමුකාසං සෙනාසනවාසිනෙ අමුකං යෙව භික්ඛං ගණ්හන්තූ"ති වුත්තෙන පන පිණ්ඩපාතිකානම්පි වට්ටති. යං පන පුග්ගලෙ පසීදිත්වා තස්ස ආවාසං කත්වා "තුම්හාකං දෙමා"ති දින්නං, තං තස්සෙව හොති. තස්මිං කාලෙ ගතෙ නිස්සිතකෙහි භුඤ්ජිතබ්බං.

චාරකභත්තං නාම:-දුබ්භික්ඛසමයෙ "චාරෙන භික්ඛු ජග්ගිස්සාමා"ති ධුරගෙහතො පට්ඨාය දින්නං. තම්හි භික්ඛාචාරවත්තෙන දින්නං පිණ්ඩපාතිකානං වට්ටති. "චාරකභත්ත"න්ති වුත්තෙන පන සලාකභත්තගතිකං හොති. සචෙ තණ්ඩුලාදීනි පෙසෙන්ති "සාමණෙරා පචිත්වා දෙන්තූ"ති පිණ්ඩපාතිකානං වට්ටති. ඉති ඉමානි ච තීණි ආගන්තුකභත්තාදීනි චත්තාරීති සත්ත. තානි සඞ්ඝභත්තාදීහි සහ චුද්දසභත්තානි හොන්ති.

අට්ඨකථායං පන විහාරභත්තං අඩ්ඪභත්තං වතුක්කභත්තං ඵලභත්තන්ති අඤ්ඤානිපි චත්තාරි භත්තානි වුත්තානි. තත්ථ විහාරභත්තං නාම: විහාරෙ තත්‍රුප්පාදභත්තං තං සඞ්ඝභත්තෙන සංගණ්හිතුං. තං පන තිස්සමහාවිහාරවත්තලද්ධතාදිසු පවිෂ්ඨෙහි දූපත්තෙහි බීණාසවෙහි යථා පිණ්ඩචාරිකානම්පි සක්කා හොති පරිභුඤ්ජිතුං, තථා පටිග්ගහිතභත්තං තාදිසෙසු යාගුඛජ්ජ

පානිකානමපි වට්ටති. "අඤ්ඤං භික්ඛූනං දෙම, චතූන්නං දෙමා"ති එවං දින්නං පන අඤ්ඤභත්තමෙව චතුක්කභත්තඤ්ච. තම්පි භික්ඛාවවත්තෙන දින්නං පිණ්ඩපාතිකානං වට්ටති. මහාභිසංඛාරෙන අතිරසකපූවෙන පත්තං ථෙතෙවා දින්නං ගුළභත්තං නාම; ඉමානි තීණි සලාකභත්තගතිකානෙව. අපරමපි ගුළකභත්තං නාම අත්ථි. ඉධෙකච්චෙ මනුස්සා මහාධම්මසවණඤ්ච විහාරපූජඤ්ච කාරෙත්වා "සඝස්ස සංඝස්ස දාතුං න සක්කොම. වෙතීණි භික්ඛුසතානි අම්හාකං භික්ඛං ගණ්හන්තූ"ති භික්ඛු පරිවෙණං ජානන්තස්සෙං ගුළඤ්ච දෙන්ති. ඉදං පිණ්ඩචාරිකානමපි වට්ටති.

පිණ්ඩපාතභාජනීයං නිට්ඨිතං.

ගිලානපවාරණභාජනීයං පන එවං වෙදිතබ්බං.

සපිආදිසු හෙසජ්ජෙසු රාජරාජමහාමත්තා සපිස්ස තාව කුම්භසතම්පි කුම්භසහස්සම්පි විහාරං පෙසෙන්ති. ගණ්ඨිං පහරිත්වා ථෙරාසනතො පට්ඨාය ගහිතභාජනං පූරෙත්වා පූරෙත්වා දාතබ්බං. පිණ්ඩපාතිකානමපි වට්ටති. සචෙ අලසජාතිකා මහාථෙරා පච්ඡා ආගච්ඡන්ති, "භන්තෙ විසතිවස්සානං දීයති, තුම්හාකං සිතිකා අනික්කන්තා"ති න වත්තබ්බා. සිතිකං ඨපෙත්වා තෙසං දත්වා පච්ඡා සිතිකාය දාතබ්බං. අසුකවිහාරෙ බහුං සපිං උපපන්නන්ති සුත්වා යොජනන්තරිකවිහාරතොපි භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති, සමපත්තසමපත්තානමපි සිතඨානතො පට්ඨාය දාතබ්බං. අසමපත්තානමපි උපචාරසීමං පවිට්ඨානං අන්තොවාසිකාදිසු ගණ්හන්තෙසු දාතබ්බමෙව. "බහි උපචාරසීමාය සිතානං දෙථා"ති වදන්ති, න දාතබ්බං.

සචෙ පන උපචාරසීමං ඔක්කමන්තානඤ්ඤෙව එකාබද්ධා හුත්වා අන්තොවිහාරවාරෙ අන්තොවිහාරයෙව වා හොන්ති, පරිසවසෙන වඩ්ඪිතා නාම සීමා හොති, තස්මා දාතබ්බං. සංඝනවකස්ස දින්නෙපි පච්ඡා ආගතානං දාතබ්බමෙව. දුතියභාගෙ පන ථෙරාසනං ආරුළ්හෙ ආගතානං පඨමභාගො න පාපුණාති. දුතියභාගතොව වස්සග්ගෙන දාතබ්බං. උපචාරසීමං පවිසිත්වා යත්ථ කත්ථචි දින්නං හොති, සබ්බඤ්ඤත්තිපාතඨානෙව භාජෙතබ්බං.

යස්මිං විහාරෙ දස භික්ඛූ දසෙව ච සපිකුම්භා දීයන්ති, එකෙකකුම්භවසෙන භාජෙතබ්බං. එකො සපිකුම්භො හොති, දස භික්ඛූ භි භාජෙත්වා ගහෙතබ්බං. සචෙ යථාඨිතං යෙව අම්හාකං පාපුණාතීති ගණ්හන්ති, දුග්ගහිතං. තං ගතගතඨානෙ ඌඛ්ඛිකමෙව හොති. කුම්භං පන ආවජ්ජෙත්වා ථාලකෙ ථොකං සපිං කත්වා

"ඉදං මහාථෙරස්ස පාපුණාති, අවසෙසං අම්හාකං පාපුණාති"ති වත්වා තම්පි කුම්භෙයෙව ආකිරිත්වා යථිච්ඡිතං ගච්ඡෙය්‍යුං. සචෙ පිතං සප්පි හොති, ලෙඛං කත්වා "පඨමභාගො මහාථෙරස්ස පාපුණාති, අවසෙසං අම්හාක"න්ති ලික්ඛිතම්පි සුලික්ඛිතං. වුත්තපරිච්ඡෙදතො ඌනාධිකෙසුපි භික්ඛූසු ච සප්පිකුම්භෙසු ච එතෙනෙව උපායෙන භාජෙතබ්බං.

සචෙ පනෙත්ථ භික්ඛු එකො කුම්භො හොති, ගණ්ඨිං සඤ්ඤරිත්වා "අයං මය්හං පාපුණාති"තිපි ගහෙතුං වට්ටති. "අයං පඨමභාගො මය්හං පාපුණාති, අයං දුතියභාගො"ති එවං ථොකං ථොකං පාපෙතුම්පි වට්ටති. එසෙව නයො නවනීතාදිසුපි. යස්මිං පන විපජ්ජන්නතිලතෙලාදිම්හි ලෙඛා න සණ්ඨාති, තං උඛරිත්වාව භාජෙතබ්බං. සිංගිවෙරමරිචාදිහෙසජ්ජම්පි අවසෙසපත්ත ථාලකාදිසමණපරික්ඛාරොපි සඛෙඛා වුත්තානුරූපෙන නයෙන සුට්ඨුසල්ලක්ඛෙත්වා භාජෙතබ්බොති.

අයං ගිලානපච්චයභාජනියකථා.

ඉදානි සෙනාසනගාහෙ විනිච්ඡයො වෙදිතබ්බා. අයං සෙනාසනගාහො නාම දුවිධො හොති. උතුකාලෙ ච වස්සාවාසෙ ච. තත්ථ උතුකාලෙ තාව කොචි ආගන්තුකා භික්ඛූ පුරෙභත්තං ආගච්ඡන්ති, කෙචි පච්ඡාභත්තං, පඨමයාමං, මජ්ඣිමයාමං, පච්ඡිමයාමං වා; යෙ යදා ආගච්ඡන්ති, තෙසං තදාව භික්ඛූ උට්ඨාපෙත්වා සෙනාසනං දාතබ්බං. අකාලො නාම නත්ථි. සෙනාසනපඤ්ඤාපකෙන පන පණ්ඩිතෙන භවිතබ්බං. එකං වා වෙ වා මඤ්චට්ඨානානි ඨපෙතබ්බානි. සචෙ විකාලෙ එකො වා වෙ වා ථෙරා ආගච්ඡන්ති, තෙ වත්තබ්බා "භන්තෙ ආදිතො පට්ඨාය උට්ඨාපියමානෙ සඛෙඛපි භික්ඛූ උබහණ්ඩිකා භවිස්සන්ති, තුම්හෙ අම්හාකං වසන ට්ඨානෙයෙව වසථා"ති. බහූසු පන ආගතෙසු වුට්ඨාපෙත්වා පටිපාටියා දාතබ්බං. සචෙ එකොසං පරිවෙණං පහොති, එකොකං පරිවෙණං දාතබ්බං. තත්ථ අග්ගිසාලාදීසු සාලාමණ්ඩලමාලාදයොපි සඛෙඛපි තස්සෙව පාපුණන්ති. එවං අප්පහොන්තෙ පාසාදගෙහෙන දාතබ්බං. පාසාදෙසු අප්පහොන්තෙසු ඔවරකගෙහෙන දාතබ්බං. ඔවරකෙසු අප්පහොන්තෙසු සෙය්‍යගෙහෙන දාතබ්බං. සෙය්‍යගෙහෙසු අප්පහොන්තෙසු මඤ්චට්ඨානෙන දාතබ්බං. මඤ්චට්ඨානෙ අප්පහොන්තෙ එකපීඨකට්ඨානවසෙන දාතබ්බං. භික්ඛු නො පන සිතොකාසමත්තං න ගාහෙතබ්බං, එතං හි සෙනාසනං නාම න හොති. පීඨකට්ඨානෙ පන අප්පහොන්තෙ එකු

මණ්ඩඨානං වා පීඨකඨානං වා "වාරෙන වාරෙන භත්තෙන විස්සමථා"ති තිණ්ණං ජනානං දාතබ්බං. න හි සක්කා සීතසමයෙ සබ්බරත්තිං අජෙඩ්කාකාසෙ යෙව වසිතුං. මහාථෙරෙන පඨමයාමං ඒස්සම්පිත්වා නික්ඛම්පිත්වා දුතියත්ථෙරස්ස වත්තබ්බං "ආවුසො ඉධ පවිසාහී"ති. සචෙ මහාථෙරො නිද්දූගරූකො හොති, කාලං න ජානාති, උක්කාසිත්වා වාරං ආකොටෙත්වා "භත්තං කාලො ජාතො, සීතං අනුදහති"ති වත්තබ්බං. තෙන නික්ඛම්පිත්වා ඔකාසො දාතබ්බො. අදාතුං න ලභති. දුතියත්ථෙරෙනපි මජ්ඣිමයාමං විස්සමිත්වා පුරිමනයෙනෙව ඉතරස්ස දාතබ්බං. නිද්දූගරූකො වුත්තනයෙනෙව වුට්ඨාපෙතබ්බො. එවං එකරත්තිං එකමණ්ඩඨානං නිණ්ණං දාතබ්බං. ජම්බුදීපෙ පන එසෙව භික්ඛූ සෙනාසනං නාම මණ්ඩපීඨඨානං වා කිණ්ඩිත්වෙව කණ්ඩච්ඡදෙ සපපාඨං හොති, සණ්ඩාසඅපපාඨනන්ති ආගනන්තුකා හොන්තු වා මා වා දෙවසිකං සෙනාසනං ගාහෙනති. අයං උතුකාලෙ සෙනාසනගාහො නාම.

වස්සාවාසෙ පන අත්ථි ආගන්තුකවත්තං, අත්ථි ආවාසික වත්තං. ආගන්තුකෙන තාව සකඨානං මුණ්ඩිත්වා අඤ්ඤත්ථ ගන්ත්වා වසිතුකාමෙන වස්සූපනායිකදිවසමෙව තත්ථ න ගන්තබ්බං. වසනට්ඨානං වා ඝ තත්ර සම්බාධං භවෙය්‍ය, භික්ඛා වා රෝ වා න සම්පජ්ජෙය්‍ය, තෙන න ඵාසුකං විහරෙය්‍ය, තස්මා ඉදානි මාසමත්තෙන වස්සූපනායිකා භවිස්සතීති තං විහාරං පවිසිතබ්බං. තත්ථ මාසමත්තං වසන්තෙන සචෙ උදෙසභික්ඛු උදෙසසම්පත්තිං සල්ලක්ඛෙත්වා-සචෙ කම්මට්ඨානිකො කම්මට්ඨාන සප්පායං සල්ලක්ඛෙත්වා-සචෙ පච්චයභික්ඛා පච්චයලාභං සල්ලක්ඛෙත්වා අන්තොවස්සෙ සුඛං වසිස්සති, සකඨානතො ච තත්ථ ගච්ඡන්තෙන නු ගොචරගාමො සට්ඨෙතබ්බො, න තත්ථ මනුස්සා වත්තබ්බා. "තුමෙහි නිස්සාය සලාකභත්තාදීනි වා යාගුඛජ්ජකාදීනි වා විස්සාවාසියං වා නත්ථි, අයං චෙතියස්ස පරික්ඛාරො, අයං උපොසථාගාරස්ස, ඉදං තාලඤ්චෙව, සූචිඤ්ච සම්පටිච්ඡථ තුම්හාකං විහාර"නති. සෙනාසනං පන ජග්ගිත්වා දාරුභණ්ඩමත්ති භාභණ්ඩානි පටිසාමෙත්වා ගම්භීරත්තං පූරෙත්වා ගන්තබ්බං. එවං ගච්ඡන්තෙනාපි දහරෙහි පත්තචීවරභණ්ඩිකායො උක්ඛිපාපෙත්වා තෙලනාළිකත්තරදණ්ඩාදීනි ගහෙත්වා ඡත්තං පග්ගය්හ අත්තානං දස්සෙන්තෙන ගාමවාරෙනෙව න ගන්තබ්බං. පටිච්ඡන්නෙන අවීමඡෙන ගන්තබ්බං. අටවීමඡෙ අසති ගුම්බාදීනි මද්දන්තෙන ගන්තබ්බං. ගම්භීරත්තං පන පූරෙත්වා විතක්කං ඡින්දිත්වා සුඛවිත්තෙන ගමනවත්තෙනෙව ගන්තබ්බං. සචෙ පන ගාමවාරෙ මඡෙගා හොති. ගච්ඡ

නතං ච නං සපරිවාරං දිස්වා මනුස්සා අම්හාකං ථේරෝ ඒයාති උපධාරේත්වා "කුහිං භන්තෙ සබ්බපරිකඛාරෙ ගහෙත්වා ගච්ඡථා"ති වදන්ති, තෙසු වෙ එකෝ එවං වදති: "වස්සූපනායිකකාලෝ නාමායං යත්ථ අන්තොවස්සෙ නිබ්බත්තිකඛාවාරෝ භණ්ඩපටිච්ඡාදනඤ්ච ලබ්භති, තත්ථ භික්ඛූ ගච්ඡන්තී"ති, තස්ස වෙ සුත්වා තෙ මනුස්සා "භන්තෙ ඉමස්මිම්පි ගාමෙ ජනෙ භුඤ්ජිතුමෙව නිවාසෙති ච, මා අඤ්ඤත්ථ ගච්ඡථා"ති වත්වා මිත්තාමච්චෙව පක්කොසිත්වා සබ්බෙ සම්මන්තයිත්වා විහාරෙ නිබ්බත්තනඤ්ච සලාකභත්තාදීනි ච වස්සාවාසිකඤ්ච ඨපෙත්වා "ඉධෙව භන්තෙ වසථා"ති යාචන්ති, සබ්බසං සාදිතුං වට්ටති. සබ්බං වෙතං කප්පියමෙව අනවජ්ජං. කුරුන්දියං පන "කුහිං ගච්ඡථා"ති වුත්තෙ "අසුකඨාන"න්ති වත්වා කස්මා තත්ථ ගච්ඡථාති වුත්තෙ කාරණං ආචික්ඛිතබ්බ"න්ති වුත්තං. උභයම්පි පනෙතං සුඛවිත්තත්තාව අනවජ්ජං.

ඉදං ආගන්තුකවත්තං නාම.

ඉධ පන **ආවාසිකවත්තං**: පවිගෙවෙව හි ආවාසිකෙහි විහාරෙ ජග්ගිතබ්බෝ. ඛණ්ඩඵුල්ලපටිඝ්ඝාරණපරිහණ්ඩානි කාතබ්බානි. රත්තිට්ඨානදිවාට්ඨානානි වච්චකුටිපස්සාවට්ඨානානි පඨානඝරවිහාරමග්ගොති ඉමානි සබ්බානි පටිජග්ගිතබ්බානි. චෙතියඝසුධාකම්මං බුද්ධඤ්ඤවෙදිකාය තෙලමක්ඛණං මඤ්චපීඨජග්ගනන්ති ඉදම්පි සබ්බං කාතබ්බං. වස්සං වසිතුකාමා ආගන්ත්වා උද්දෙසපරිපුච්ඡාකම්මට්ඨානානුයොගාදීනි කරොන්තා සුඛං වසිස්සන්තීති. කතපරිකම්මෙහි ආසාළ්හිපුණ්ණමසඞ්ඛාතෙ පඨාය වස්සාවාසිකං පුච්ඡිතබ්බං. කත්ථ පුච්ඡිතබ්බං. යතො පකතියා ලබ්භති, යෙහි පන න දින්නපුබ්බං, තෙ පුච්ඡිතුං න වට්ටති. කස්මා පුච්ඡිතබ්බං. කදාචි හි මනුස්සා දෙන්ති, කදාචි දුබ්භික්ඛාදීහි උපද්දුතා න දෙන්ති, තත්ථ යෙ න දස්සන්ති, තෙ අපුච්ඡිත්වා වස්සාවාසිකෙ ගාහිතෙ ගාහිතභික්ඛූනං ලාභන්තරායෝ හොති, තස්මා පුච්ඡිත්වා ගාහෙතබ්බං. පුච්ඡනෙත්ථ "තුම්හාකං වස්සාවාසිකගාහණකාලෝ වුපකට්ඨොති වත්තබ්බං. සචෙ වදන්ති "භන්තෙ ඉමං සංවච්ඡරං ඤාතකාදීහි උපද්දුතම්හා, න සක්කාම දාතු"න්ති වා "යං පුබ්බෙ දෙම තතො ඌනතරං දස්සාම"ති වා "ඉදානි කප්පාසො සුලභොයං පුබ්බෙ දෙම, තතො බහුතරං දස්සාම"ති වා, තං සල්ලක්ඛෙත්වා තදනුරූපෙන නයෙන තෙසං තෙසං සෙනාසනෙ භික්ඛූනං වස්සාවාසිකං ගාහෙතබ්බං. සචෙ මනුස්සා වදන්ති "යස්ස අම්හාකං වස්සාවාසිකං පාපුණාති, සො තෙමාසං පානීයං උපට්ඨාපෙතු, විහාරමග්ගං ජග්ගතු, චෙතියඝණබොධියඝණානි ජග්ගතු

බොධිරුක්ඛෙ උදකං ආසිඤ්චතූ"ති, යස්ස තං පාපුණාති, තස්ස ආවික්කිතබ්බං. යො පන ගාමො පවිකාමම යොජනවියොජනන්තරෙ හොති, තත්ර වෙ කුලානි උපනික්ඛිපං ඨපෙත්වා විහාරෙ වස්සාවාසිකං දෙනතියෙව, තානි කුලානි අපුච්ඡිත්වාපි තෙසං සෙනාසනෙ චත්තං කත්වා වඤ්ඤස්ස වස්සාවාසිකං ගාහෙතබ්බං. සචෙ පන තෙසං සෙනාසනෙ පංසුකූලිකො වසති, ආගන්ත්වා තං දිස්වා "තුම්හාකං වස්සාවාසිකං දෙමා"ති වදන්ති, තෙන සංඝස්ස ආවික්කිතබ්බං. සචෙ තානි කුලානි සඞ්ඝස්ස දාතුං න ඉච්ඡන්ති, "තුම්හාකංයෙව දෙමා"ති වදන්ති, සභාගො භික්ඛු චත්තං කත්වා ගණ්හාති"ති වත්තබ්බා. පංසුකූලිකස්ස පන නෙතං න වට්ටති. ඉති සඞ්ඝදෙය්යදායකමනුස්සා පුච්ඡිතබ්බා. තත්‍රුප්පාදෙ පන කපියකාරකා පුච්ඡිතබ්බා: "කිං ආවුසො සංඝස්ස භණ්ඩපටිච්ඡාදනං භවිස්සතී"ති. සචෙ වදන්ති: "භවිස්සති භන්තෙ එකෙකස්ස නවහත්ථසාටකං දස්සාම, වස්සාවාසිකං ගාහෙථා"ති ගහෙතබ්බං. සචෙපි වදන්ති, "සාටකා නත්ථි, වත්ථු පන අත්ථි, ගාහෙථ භන්තෙ"ති, වත්ථුම්හි සන්තෙපි ගාහෙතුං වට්ටති යෙව. කපියකාරකානං හි හත්ථෙ "කපියභණ්ඩං පරිභුඤ්ජථා"ති දින්නවත්ථුතො යං යං කපියං සබ්බං පරිභුඤ්ජිතුං අනුඤ්ඤාතං.

යං පනෙත්ථ පිණ්ඩපාතත්ථාය ගිලානුපට්ඨානත්ථාය ච උද්දිස්ස දින්නං, තං චීවරෙ උපනාමෙන්තෙහි සංඝසුඤ්ඤතාය අපලොකෙත්වා උපනාමෙතබ්බං. සෙනාසනත්ථාය උද්දිස්ස දින්නං ගරුභණ්ඩං හොති, චීවරවසෙනෙව පන චතුපච්චයවසෙන වා දින්නං චීවරෙ උපනාමෙන්තානං අපලොකනකම්මනිච්චං නත්ථි. අපලොකනකම්මං කරොන්තෙහි ච පුග්ගලවසෙනෙව කාතබ්බං. සඞ්ඝවසෙන න කාතබ්බං. ජාතරූපරජතවසෙනාපි ආමසනඤ්ඤඳනාදිවසෙන වා අපලොකනකම්මං න වට්ටති. කපියභණ්ඩවසෙන චීවරතණ්ඩුලාදිවසෙනෙව ච වට්ටති. තම්පන එවං කාතබ්බං. ඉදානි සුභික්ඛං සුලභපිණ්ඩං, භික්ඛූ චීවරෙන කිලමන්ති, එත්තකං නාම තණ්ඩුලභාගං භික්ඛූනං චීවරං කාතුං රුච්චතී"ති. ගිලානපච්චයො සුලභො ගිලානො වා නත්ථි, "එත්තකං නාම තණ්ඩුලභාගං භික්ඛූනං චීවරං කාතුං රුච්චතී"ති එවං චීවරපච්චයං සල්ලක්ඛෙත්වා සෙනාසනස්ස කාලෙ ඝොසිතෙ සන්නිපතිතෙ සඞ්ඝෙ සෙනාසනගාහකො සම්මන්නිතබ්බො, සම්මන්නනෙනෙහි ච වෙ සම්මන්නිතබ්බානි වුත්තං. "එවං හි නවකො බුද්ධස්ස බුද්ධො ච නවකස්ස ගාහෙස්සතී"ති. ම්හනෙන පන මහාවිහාරසදිසෙ විහාරෙ තයො චත්තාරො ජනා සම්මන්නිතබ්බා. කුරුන්දියං පන

"අඪපි සොළසපි ජනෙ සම්මන්නිතුං වට්ටතී"ති වුත්තං. තෙසං සම්මුති කම්මවාචායපි අපලොකනෙනපි වට්ටති යෙව. තෙහි සම්ම තෙහි භික්ඛූහි සෙනාසනං සල්ලක්ඛෙතබ්බං. වෙහාරමඤ්ච බොධි ඝරං ආසනඝරං සම්මුඤ්ජනි අට්ටො දීඝඅට්ටො වච්චකුටි ඉට්ඨක සාලා වඩ්ඪකීසාලා වාරකොට්ඨකො පානීයමාළො මහානා පොක්ඛ රණීති එතානි හි අසෙනාසනානි. විහාරො අඩ්ඪයොගො පාසාදෙ හුම්මයං ගුහා මණ්ඩපො රුක්ඛමූලං වෙළුගුම්බා ඉමානි සෙනා සනානීනි, තානි ගාහෙතබ්බානි. ගාහෙන්තෙන ච "අනුජානාමි භික්ඛවෙ පඨමං භික්ඛූ ගණෙතුං භික්ඛූ ගණෙත්වා සෙය්‍යා ගණෙතුං, සෙය්‍යා ගණෙත්වා සෙය්‍යගෙහෙන ගාහෙතූ"නති ආදි වචනතො පඨමං විහාරෙ භික්ඛූ ගණෙත්වා මඤ්චට්ඨානානි ගණෙ තබ්බානි, තතො එකෙකං මඤ්චට්ඨානං එකෙකස්ස භික්ඛුනො ගාහෙතබ්බං.

සචෙ මඤ්චට්ඨානානි අතිරෙකානි හොන්ති, විහාරගෙහෙන ගාහෙතබ්බං. සචෙ විහාරාපි අතිරෙකා හොන්ති, පරිවෙණ ගෙහෙන ගාහෙතබ්බං. පරිවෙණෙසුපි අතිරෙකෙසු පුන අපරොපි භාගො දාතබ්බො, අතිමඤ්ඤන භික්ඛූසු එකෙකස්ස භික්ඛුනො වෙ තීණි පරිවෙණානිපි දාතබ්බානි, ගහිතෙ පන දුතියභාගෙ අඤ්ඤො භික්ඛු ආගච්ඡති, න අත්තනො අරුචියා සො භාගො තස්ස දාතබ්බො, සචෙ පන යෙන ගහිතො සො අත්තනො රුචියා තං දුතියභාගං වා පඨමභාගං දෙති, වට්ටති. "න භික්ඛවෙ නීසසීමෙ සීතස්ස සෙනාසනං ගාහෙතබ්බං, යො ගාහෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො උපචාරසීමතො බහි සීතස්ස න ගාහෙතබ්බං. අන්තොඋපචාරසීමාය පන දූරෙ සීතස්සාපි ලබ්භතියෙව. "අනුජානාමි, භික්ඛවෙ ගිලානස්ස පති රූපං සෙය්‍යං දාතු"නති වචනතො යො කායසංසග්ගසඞ්ඝට්ටාදී සාරාදීහි ගිලානො හොති, ඛෙලමල්ලකවච්චකපාලාදීනි ඨපෙත බ්බානි හොන්ති, කුටිඩී වා හොති, සෙනාසනං දූසෙති, එවරූ පස්ස භෙසජ්ජපාසාදපණ්ණසාලාදිසු අඤ්ඤතරං එකමන්තං සෙනාසනං දාතබ්බං. යස්මිං වසන්තෙ සෙනාසනං න දූසෙති, තස්ස වරසෙය්‍යාපි දාතබ්බා.

යොපි සිනෙහපානවිරෙචනඅනුවාසනකම්මාදිසු යං කිඤ්චි භෙස ජ්ජං කරොති, සබ්බො සො ගිලානො යෙව. තස්සාපි සල්ලහෙඛං පනිරූපං සෙනාසනං දාතබ්බං. "න භික්ඛවෙ එකෙන වෙ පටිජග්ගි තබ්බා; යො පටිජග්ගෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො එකෙන වෙ සෙනාසනානි න ගාහෙතබ්බානි. සචෙපි ගණෙය්‍ය, පච්ඡිමෙන ගහණෙන පුරිමගහණං පටිපස්සම්භති. ගහණෙන

හි ගහණං පටිපස්සමහති, ගහණෙන ආලයො පටිපස්සමහති, ආලයෙන ගහණං පටිපස්සමහති, ආලයෙන ආලයො පටිපස්සමහති. කථං, ඉධෙකච්චො වස්සූපනායිකදිවසෙ එකස්මිං විහාරෙ සෙනාසනං ගහෙත්වා සාමන්තවිහාරං ගන්ත්වා තත්‍රාපි ගණ්හාති, තස්ස ඉමිනා ගහණෙන පුරිමගහණං පටිපස්සමහති. අපරො "ඉධෙව වසිස්සාමී"ති ආලයමත්තං කත්වා සාමන්ත විහාරං ගන්ත්වා තත්‍ර සෙනාසනං ගණ්හාති, තස්ස ඉමිනා ගහණෙනෙව පුරිමො ආලයො පටිපස්සමහති. එකො "ඉධ වසිස්සාමී"ති සෙනාසනං වා ගහෙත්වා ආලයං වා කත්වා සාමන්තවිහාරං ගන්ත්වා "ඉධෙවදානි වසිස්සාමී"ති ආලයං කරොති, ඉත්වස්ස ආලයෙන වා ගහණං ආලයෙන වා ආලයො පටිපස්සමහති. සබ්බත්‍ථ පඨමෙ ගහණෙ වා ආලයෙ වා තිට්ඨති. යො පන එකස්මිං විහාරෙ සෙනාසනං ගහෙත්වා අඤ්ඤස්මිං විහාරෙ වසිස්සාමීති ගච්ඡති, තස්ස උපචාරසීමාතික්කමෙ සෙනාසන ගාහො පටිපස්සමහති. යදි පන සබෙ තත්‍ථ තං ඵාසුකං භවිස්සති, වසිස්සාම්, නො වෙ ආගමිස්සාමීති ගන්ත්වා අඵාසුකභාවං ඤත්වා පච්ඡා ගච්ඡති වට්ටති.

සෙනාසනගාහකෙන ච සෙනාසනං ගාහෙත්වා වස්සාවාසිකං ගාහෙතබ්බං. ගාහෙන්තෙන ච සචෙ සඞ්ඝිකො ච සඞ්ඝදෙය්‍යො වාති චෙ විචරපච්චයා හොන්ති, තෙසු යං භික්ඛු පඨමං ගණ්හිතුං ඉච්ඡති, තං ගාහෙත්වා තස්ස සිතිකතො පඨාය ඉතරො ගාහෙතබ්බා. "සචෙ භික්ඛූනං අපපතාය පරිවෙණගෙහා සෙනාසනෙ ගාහියමානෙ එකං පරිවෙණං මහාලාභං හොති, දස වා දස වා චීවරානි ලභන්ති, තං විජ්ජෙත්වා අඤ්ඤෙසු අලාභකෙසු ආවාසෙසු පක්ඛිපිත්වා අඤ්ඤෙසම්පි භික්ඛූනං ගාහෙතබ්බ"න්ති මහාසුමත්ථෙරො ආහ. මහාපදුමත්ථෙරො පන ආහ: "න එවං කාතබ්බං, මනුස්සා හි අත්තනො ආවාසපටිජග්ගනත්ථාය පච්චයං දෙන්ති, තස්මා අඤ්ඤෙහි භික්ඛූහි තත්‍ථ පවිසිතබ්බන්ති. සචෙ පනෙත්‍ථ මහාථෙරො පටික්කොසති. "මා ආවුසො එවං ගාහෙථ, භගවතො අනුසිට්ඨිං කරොථ, වුත්තං හෙතං භගවතා: "අනුජානාමි, භික්ඛවෙ පරිවෙණගෙහන ගාහෙතු"න්ති, තස්ස පටික්කොසනත්‍ථාය "අථඛ්වා භන්තෙ භික්ඛු බහූ පච්චයෙ මඤ්ඤ සඞ්ඝහං කාතුං වට්ටතී"ති තං සඤ්ඤාපෙත්වා ගාහෙතබ්බමෙව. ගාහෙන්තෙන ච සම්මතෙන භික්ඛුනා මහාථෙරස්ස සන්තිකං ගන්ත්වා එවං වත්තබ්බං "භන්තෙ තුම්හාකං සෙනාසනං පාපුණාති, පච්චයං ධාරෙථා"ති. "අසුකකුලස්ස පච්චයො අසුක සෙනාසනඤ්ච මයං පාපුණාති ආවුසො"ති. "පාපුණාති භන්තෙ ගණ්හථ න"න්ති. "ගණ්හාම් ආවුසො"ති. ගහිතං හොති, සචෙ පන

"ගහිතං වො භන්තෙ"ති වුත්තෙ "ගහිතං මෙ"ති වා, "ගණ්හිස්සථ, භන්තෙ"ති වුත්තෙ "ගණ්හි සස්සාමි"ති වා වදති, අගහිතං හොති"නි මහාසුමත්ථෙරො ආහ. මහාපදුමත්ථෙරො පනාහ:"අතීතානාගත වචනං වා හොතු, වත්තමානවචනං වා චිත්තුපාදමත්තං ආලය කරණමත්තමෙව වෙය්‍ය ප්‍රමාණං, තස්මා ගහිතමෙව හොති"නි.

යොපි පංසුකූලිකො භික්ඛු සෙනාසනං ගහෙත්වා පච්චයං විස්සජ්ජෙති, අයම්පි න අඤ්ඤස්සම්ං ආවාසෙ පක්කිපිතබ්බො. තස්මිංයෙව පරිවෙණෙ අග්ගිසාලාය වා දීඝසාලාය වා රුක්ඛ මූලෙ වා අඤ්ඤස්ස ගාහෙතුං වට්ටති. පංසුකූලිකො "වස්සාමී"නි සෙනාසනං ජග්ගිස්සති, ඉතරො "පච්චයං ගණ්හාමී"නි. එවං ච්ඡි කාරණෙහි සෙනාසනං සුජග්ගිතතරං භවිස්සති. මහාපච්චරි යං පන වුත්තං: "පංසුකූලිකෙ වාසත්ථාය සෙනාසනං ගණ්හන්තෙන සෙනාසනගාහකෙන ඒත්තබ්බං. "භන්තෙ ඉධ පච්චයො අත්ථි, සො කිං කාතබ්බො"ති. තෙන "හෙඩා අඤ්ඤං ගාහාපෙහි"ති වත්තබ්බො. සචෙ පන කිඤ්චි අවත්වා වස්සති, වුට්ඨවස්සස්ස වස්ස පාදමූලෙ ඨපෙත්වා සාටකං දෙන්ති, වට්ටති. අථ "වස්සා වාසිකං දෙමා"ති වදන්ති, තස්මිං සෙනාසනෙ වස්සං වුට්ඨ භික්ඛුනං පාපුණාති"නි. යෙසං පන සෙනාසනං නත්ථි, කෙවලං පච්චයමෙව දෙන්ති, තෙසං පච්චයං අවස්සාවාසිකසෙනාසනෙ ගාහෙතුං වට්ටති. මනුස්සා ථූපං කත්වා වස්සාවාසිකං ගාහා පෙන්ති, ථූපො නාම අසෙනාසනං, තස්ස සමීපෙ රුක්ඛෙ වා මණ්ඩපෙ වා උපනිබන්ධිත්වා ගාහෙතබ්බං. තෙන භික්ඛුනා වෙතියං පටිජග්ගිතබ්බං. බොධිරුක්ඛබොධිඝරආසනසරසමුඤ්ඡනි අට්ඨදාරුඅට්ඨවච්චකුටිවාරකොට්ඨකපානීයකුටිපානීයමාළකාදන්ත කට්ඨමාළකෙසුපි එසෙව නයො. හොජනසාලා පන සෙනාසන මෙව, තස්මා තං එකස්ස වා බහූනං වා පරිච්ඡින්දිත්වා ගාහෙතුං වට්ටතීති සබ්බම්දං විත්ථාරෙන මහාපච්චරියං වුත්තං.

සෙනාසනගාහකෙන පන පාටිපදඅරුණතො පට්ඨාය යාව පුන අරුණං න භිජ්ජති තාව ගාහෙතබ්බං. ඉදං හි සෙනාසන ගාහස්ස ඛෙත්තං. සචෙ පාතොව ගාහිතෙ සෙනාසනෙ අඤ්ඤදා චිතක්කවාරිකො භික්ඛු ආගන්ත්වා සෙනාසනං යාචති, "ගහිතං භන්තෙ සෙනාසනං, උස්සූපගතො සංඝො, රමණීයො විහාරො, රුක්ඛමූලාදිසු යත්ථ ඉච්ඡථ, තත්ථ වසථා"ති වත්තබ්බා. පච්ඡිම වස්සූපගතාසාළ්හදිවසෙ පන සචෙ කාලං ඝොසෙත්වා සන්නිපතිතෙ සඞ්ඝෙ කොචි දසහත්ථං වත්ථං ආහරිත්වා වස්සාවාසිකං දෙති, ආගන්තුකො වෙ භික්ඛු සංඝත්ථෙරො හොති, තස්ස දාතබ්බං. නවකො වෙ හොති, සම්මතෙන භික්ඛුනා සඞ්ඝත්ථෙරො වත්ත බ්බා "සචෙ භන්තෙ ඉච්ඡථ, පඨමභාගං මුඤ්චිත්වා ඉදං වත්ථං

ගණ්හථා"ති. අමූළ්හවිනයස්ස න දාතබ්බං. සචෙ පන පුබ්බ ගාහිතං මූළ්හත්තා ගණ්හාති, දාතබ්බං. එතෙනෙව උපායෙන දුතියතෙරතො පඨාය පරිවත්තෙත්වා පත්තඨානෙව ආගන්තුකස්ස දාතබ්බං. සචෙ පඨමවස්සූපගතා චෙ තීණි වත්තාරි පඤ්ච වා වස්සානි අලද්ධුං, ලද්ධං ලද්ධං එතෙනෙව උපායෙන විස්සජ්ජෙත්වා යාව ආගන්තුකස්ස සමකං හොති, තාව දාතබ්බං. තෙන පන සමකෙ ලද්ධෙ අවසිට්ඨො අනුභාගො ථෙරාසනෙ දාතබ්බා. සචෙ දුබ්භික්ඛං හොති, භිසුපි වස්සූපනායිකාසු වස්සූපගතා භික්ඛූ භික්ඛාය කිලමන්තා ආවුසො ඉධ වස්සන්තා සබ්බෙව කිලමාම, සාධු වත චෙ භාගා හොම, යෙසං ඤාතිපවාරිතට්ඨානානි අත්ථි, තෙ තත්ථ වසිත්වා පවාරණාය ආගන්ත්වා අත්තනො පත්තං වස්සා වාසිකං ගණ්හන්තීති වදන්ති, තෙසු යෙ තත්ථ වසිත්වා පවාරණාය ආගච්ඡන්ති, තෙසං අපලොකෙත්වා වස්සාවාසිකං දාතබ්බං. සාදියන්තාපි හි තෙ නෙව වස්සාවාසිකස්ස සාමිනො, නියන්තාපි ච ආවාසිකා නෙව අදාතුං ලභන්ති. ඛුද්දකඛන්ධකං පන වුත්තං: "කති නාවත්තං කාතබ්බං 'සබ්බසං නො ඉධ යාගුභත්තං නපපුහොති, සභාගට්ඨානෙ වසිත්වා ආගච්ඡථ, තුම්හාකං පත්තං වස්සාවාසිකං ලභිස්සථා'ති. තඤ්චඛ එකො පටිබාහති, සුපටිබාහිතං. නො චෙ පටිබාහති, කතිකා සුකතා, පච්ඡා තෙසං තත්ථ වසිත්වා ආගතානං අපලොකෙත්වා දාතබ්බං. අපලොකනකාලෙ පටිබාහිතුං න ලභති"ති. පුනපි වුත්තං: "සචෙ වස්සූපගතෙසු එකච්චානං වස්සාවාසිකෙ අපාපුණන්තෙ භික්ඛූ කතිකං කරොන්ති 'ජින්න වස්සානං වස්සාවාසිකඤ්ච ඉදානි උපපජ්ජනකවස්සාවාසිකඤ්ච ඉමෙසං දාතුං රුච්චතී'ති. එවං කතිකාය කතාය ගහිතසදිසමෙව හොති, උපපන්නුපපන්නං තෙසමෙව දාතබ්බ"න්ති. තෙමාසං පානීයං උපට්ඨාපෙත්වා විහාරමග්ගචෙතියබොධියඞ්ගණවත්තානි ජග්ගාපෙත්වා බොධිරුක්ඛෙ උදකං සිඤ්චිත්වා පක්කන්තෙනාපි විබ්භන්තෙනාපි වස්සාවාසියං ලභතියෙව. භත්තනිවිට්ඨං හි තෙන කතං. සඞ්ඝිකං පන අපලොකනකම්මං කත්වා ගාහිතං අන්තොවස්සෙ විබ්භන්තෙනාපි ලභතෙව. පච්චයවසෙන ගාහිතං පන න ලභතී'ති වදන්ති.

සචෙ වුට්ඨවස්සා දිසංගමිකො භික්ඛු ආවාසිකස්ස භණ්ඩං කිඤ්චිදෙව කප්පියභණ්ඩං ගහෙත්වා "අසුකකුලෙ මයහං වස්සාවාසිකං පත්තං, තං ගණ්හථා" ඨත්වා ගතට්ඨානෙ විබ්භමති, වස්සාවාසිකං සඞ්ඝිකං හොති. සචෙ පන මනුස්සෙ සම්මුඛාසම්පටිච්ඡාපෙත්වා ගච්ඡති, ලභති. "ඉදං වස්සාවාසිකං අම්හාකං සෙනාසනෙ වුට්ඨභික්ඛූනං දෙමා"ති වුත්තෙන යස්ස ගාහිතං තස්සෙව හොති. සචෙ පන සෙනාසනසාමිකස්ස පඤ්ඤත්තායඛ පුත්තධීතරාදයො බහූනි වත්ථානි ආහරිත්වා "අම්හාකං සෙනාසනෙ දෙමා"ති දෙන්ති, තත්ථ වස්සූපගතස්ස

එකමෙව වත්ථුං දූතබ්බං. සෙසානි සංඝිකානි හොන්ති. වස්සාවාසික සිත්ථාය ගාහෙතබ්බානි. සිත්ථාය අසති ථෙරාසනතො පට්ඨාය ගාහෙතබ්බානි. සෙනාසනෙ වස්සූපගතං භික්ඛුං නිස්සාය උපප න්නෙන චිත්තපසාදෙන බහූනි වත්ථානි ආහරිත්වා "සෙනාසනස්ස දෙමා"ති දින්නෙසුපි එසෙව නයො. සචෙ පන පාදමූලෙ ඨපෙත්වා "එතස්ස භික්ඛුනො දෙමා"ති වදන්ති, තස්සෙව හොන්ති. එකස්ස ගෙහෙ වෙ වස්සාවාසිකානි, පඨමභාගො සාමණෙරස්ස ගාහිතො හොති. දුතියො ථෙරාසනෙ, යො එකං දසභත්ථං එකං අට්ඨභත්ථං සාටකං පෙසෙති "වස්සාවාසිකං පත්තනික්ඛූනං දෙථා"ති. විචිනිත්වා වරභාගං සාමණෙරස්ස දත්වා අනුභාගො ථෙරාස නෙ දූතබ්බො. සචෙ පන උභොපි ඝරං නෙත්වා හොජෙත්වා සයමෙව පාදමූලෙ ඨපෙති, යං ඝස්ස දින්නං තදෙව තස්ස හොති. ඉතො පරං මහාපච්චරියං ආගතනයො හොති: "එකස්ස ඝරෙ දහරසාමණෙරස්ස වස්සාවාසිකං පාපුණාති. සො වෙ පුච්ඡති, 'අම්හාකං වස්සාවාසිකං කස්ස පත්තං.'නති, 'සාමණෙරස්සා'ති අවත්වා 'දූතකාලෙ ජානිස්සසී'ති වත්වා දූතදිවසෙ එකං මහා ථෙරං පෙසෙත්වා නීහරාපෙතබ්බං. සචෙ යස්ස වස්සාවාසිකං පත්තං සො විබ්භමති වා කාලං වා කරොති, මනුස්සා ච පුච්ඡන්ති 'කස්ස අම්හාකං වස්සාවාසිකං පත්තං'නති, තෙසං යථාභූතං ආචික්ඛිතබ්බං. සචෙ තෙ වදන්ති, 'තුම්හාකං දෙමා'ති, තස්ස භික්ඛුනො පාපුණාති අථ සංඝස්ස වා ගණස්ස වා දෙන්ති, සංඝස්ස වා ගණස්ස වා පාපුණාති. සචෙ වස්සූපගතා සුඛපංසුකූලිකායෙව හොන්ති, ආණත්වා දින්නං වස්සාවාසිකං සෙනාසනපරික්ඛාරං වා කත්වා ඨපෙතබ්බං. කිමෙත්ථ භණ්ඩාගාරිකෙන වා කාතබ්බානීති.

අයං තාව අනන්තරාවස්සෙ වස්සූපනායිකදිවසෙ සෙනාසනගාහකථා

අයම්පරොපි උතුකාලෙ අනන්තරාමුත්තකො නාම සෙනාස නගාහො වෙදිතබ්බො. දිවසවසෙන හි නිච්චිධො සෙනාසන ගාහො: පුරිමකො පච්ඡිමකො අනන්තරාමුත්තකොති. වුත්තං හෙතං: "තයොමෙ භික්ඛවෙ සෙනාසනගාහා පුරිමකො පච්ඡි මකො අනන්තරාමුත්තකො. අපරජ්ජුගතාය ආසාළ්හියා පුරිමකො ගාහෙතබ්බො. මාසගතාය ආසාළ්හියා පච්ඡිමකො ගාහෙ තබ්බො. අපරජ්ජුගතාය පවාරණාය ආයතිං වස්සාවාසත්ථාය අනන්තරාමුත්තකො ගාහෙතබ්බො"ති. එතෙසු ච තීසු සෙනාසන ගාහෙසු පුරිමකො පච්ඡිමකො වාති ඉමෙ වෙ ගාහාපෙතබ්බා. අනන්තරාමුත්තකො පන සෙනාසනපරිජගහනත්ථං භගවතා අනුඤ්ඤාතො.

තථා හි: "එකස්මිං විහාරෙ මහාලාභං සෙනාසනං හොති, සෙනාසනසාමිකා වස්සූපගතං භික්ඛුං සබ්බපච්චයෙහි සක්කච්චං

උපඨහිත්වා පවාරෙත්වා ගමනකාලෙ බහුං සමණපරිකප්පං දෙන්ති, මහාථෙරා දූරතොපි ආගන්ත්වා වස්සූපනායිකදිවසෙ තං ගහෙත්වා ඵාසුං වසිත්වා වුට්ඨවස්සා ලාභං ගණ්හිත්වා පක්කමන්ති, ආවාසිකා මයං එත්තකං ලාභං න ලභාම, නිච්චං ආගන්තුකමහාථෙරාව ලභන්ති, තෙයෙව තං ආගන්ත්වා පටිජග්ගිස්සන්තීති පලුජ්ජන්තම්පි න ඔලොකෙන්ති. භගවා තස්ස පටිජග්ගනත්ථං අපරජ්ජුගතාය පවාරණාය ආයතිං වස්සාවාසත්ථාය අනන්තරා මුත්තකං ගාහෙතබ්බාති ආහ. තං ගාහෙන්තෙන සඞ්ඝත්ථෙරො වත්තබ්බා "භන්තෙ අනන්තරාමුත්තකං සෙනාසනං ගණ්හථා'ති. සචෙ ගණ්හාති, දාතබ්බං. නො චෙ එතෙනෙව උපායෙන අනුථෙරං ආදිං කත්වා යො ගණ්හාති, තස්ස අන්තමසො සාමණෙරස්සාපි දාතබ්බං. තෙන තං සෙනාසනං අඨමාසෙ පටිජග්ගිතබ්බං. ජනපදතිත්තිභූමීසු යං කිඤ්චි ඛණ්ඩං වා ඵුල්ලං වා හොති, තං සබ්බං පටිසංඛරිතබ්බං. උද්දෙසපරිපුච්ඡාදීහි දිවසං ඛෙපෙත්වා රත්තිං තත්ථ වසිතුං වට්ටති. රත්තිං පරිවෙණෙ වසිත්වා තත්ථ දිවසං ඛෙපෙතුම්පි වට්ටති. රත්තිංදිවං තත්ථෙව වසිතුම්පි වට්ටති. උතුකාලෙ ආගන්තූනං බ්‍යඞ්ගානං න පටිබාහිතබ්බං. වස්සූපනායිකදිවසෙ පන සම්පත්තෙ සචෙ සඞ්ඝත්ථෙරො "මයහං ඉදං සෙනාසනං දෙථා"ති වදති "න ලභති භන්තෙ ඉදං අනන්තරාමුත්තකං ගහෙත්වා එකෙන භික්ඛුනා පටිජග්ගිත"න්ති වත්වා න දාතබ්බං. අඨමාසෙ පටිජග්ගිතභික්ඛුස්සෙව හි තං හොති. යස්මිං පන සෙනාසනෙ එකස්සංවච්ඡරෙ චික්ඛත්තුං පවාරෙති දෙන්ති, ඡමාසවාරෙන තං අනන්තරාමුත්තකං න ගාහෙතබ්බං. යස්මිං වා තික්ඛත්තුං දෙන්ති චතුමාසවාරෙන චතුමාසවාරෙන, යස්මිං වා චතුක්ඛත්තුං දෙන්ති තෙමාසවාරෙන තෙමාසවාරෙන, තං අනන්තරාමුත්තකං න ගාහෙතබ්බං. පවාරෙතෙනෙව හි තං පටිජග්ගනං ලභිස්සති. යස්මිං පන එකස්සංවච්ඡරෙ සකිදෙව බහූපවාරෙ දෙන්ති, එතං අනන්තරාමුත්තකං ගාහෙතබ්බන්ති.

"අනුජානාමි, භික්ඛවෙ අකතං වා විහාරං විපකතං වා නවකම්මං දාතුං, බුද්ධකෙ විහාරෙ කම්මං ඔලොකෙත්වා ඡප්පඤ්ච වස්සිකං නවකම්මං දාතුං, අඩ්ඪයොගෙ කම්මං ඔලොකෙත්වා සත්තඤ්ච වස්සිකං නවකම්මං දාතුං, මහල්ලකෙ විහාරෙ පාසාදෙ වා කම්මං ඔලොකෙත්වා දසවාදසවස්සිකං නවකම්මං දාතු"න්ති වත්වතතො අකතං විපකතං වා සෙනාසනං එකස්ස භික්ඛුනො අපලොකනෙන වා කම්මවාචාය වා සාවෙත්වා නවකම්මං කත්වා වසිතුං යථාවුත්තකාලපරිච්ඡෙදවසෙන දාතබ්බං. නවකම්මිකො භික්ඛු අඤ්ඤාවසෙසෙ තං ආවාසං ලභති, උතුකාලෙ පටිබාහිතුං න ලභති. ලද්ධවාසමෙන පන භික්ඛුනා වාසිඵරසුනිඛාදනාදීනි ගහෙත්වා

සයං න කාතබ්බං; කතාකතං ජානිතබ්බං. සචේ සෝ ආවාසෝ ජීරති, ආවාසසාමිකස්ස වා තස්ස වංසෙ උප්පන්නස්ස වා කස්සචි කථෙතබ්බං "ආවාසෝ වෝ නස්සති, ජග්ගථ එතං ආවාස"න්ති. සචේ සෝ න සක්කොති, භික්ඛූහි සද්ධිං වා උපඨාකෙහි වා සම්මදපෙත්වා ජග්ගිතබ්බං. සචේ තෙපි න සක්කොන්ති, සඞ්ඝික්ඛෙත්ත පච්චයෙන ජග්ගිතබ්බං, තස්මිම්පි අසති එකං ආවාසං විස්සජ්ජෙත්වා අවසෙසා ජග්ගිතබ්බා. බහූ විස්සජ්ජෙත්වා එකං සණ්ඨාපෙතුං වට්ටතියෙව. දුබ්භික්ඛෙ භික්ඛූසු පක්කමන්තෙසු සබ්බෙ ආවාසා නස්සන්ති, තස්මා එකං වා දෙ වා ආවාසෙ විස්සජ්ජෙත්වා තතො යාගුභත්තානි විචරාදීනි පරිභුඤ්ජන්තෙහි සෙසාවාසා ජග්ගිතබ්බායෙව. **කුරුඤ්ඩියං** පන වුත්තං: "සඞ්ඝිකෙ පච්චයෙ අසති එකෙ භික්ඛු 'තුය්හං මඤ්ච පීඨං ගහෙත්වා ජග්ගාහී'ති වත්තබ්බා. සචේ බහුතරං ඉච්ඡති, තතියභාගං වා උපඩ්ඪභාගං වා දත්වාපි ජග්ගාපෙතබ්බං. අථ එමහම්පි තතමෙවෙත්ථ අවසිට්ඨං බහුං කම්මං කාතබ්බන්ති න ඉච්ඡති. "තුය්හං පුග්ගලිකමෙව කත්වා ජග්ගාහී'ති දාතබ්බං. "එවම්පි හි සඞ්ඝස්ස භණ්ඩාගාරප්පතිඨානඤ්ච නවකම්මඤ්ච වස්සතඨානං ලභිස්සතීති ජග්ගාපෙතබ්බා. එවං ජග්ගිතො පන තස්මිං ජීවමානෙ පුග්ගලිකො හොති, මතෙ සඞ්ඝිකො යෙව. සචේ සද්ධිවිහාරිකානං දාතුකාමො හොති, කම්මං ඔලොකෙත්වා තතියභාගං වා උපඩ්ඪභාගං වා පුග්ගලිකං කත්වා ජග්ගාපෙතබ්බා. එවං හි සබ්බිහාරිකානං දාතුං ලභති, එවං ජග්ගනකෙ පන අසති එකං ආවාසං විස්සජ්ජෙත්වාති ආදිනා නයෙනපි ජග්ගාපෙතබ්බා"ති වුත්තං. ඉදම්පිව අඤ්ඤඤ්ඤව තත්ථෙව වුත්තං.

යෙ භික්ඛූ සඞ්ඝිකං භූමිං ගහෙත්වා සොධෙත්වා සඞ්ඝිකං සෙනාසනං කරොන්ති, යෙන සා භූමි පඨමං ගහිතා, සො සාමි. උභොපි පුග්ගලිකං කරොන්ති, සො යෙව සාමි. යො සඞ්ඝිකං කරොති, ඉතරො පුග්ගලිකං කරොති, අඤ්ඤඤ්ඤව බහුං සෙනාසනඨානං අත්ථි, පුග්ගලිකං කරොන්නොපි න වාරෙතබ්බා. අඤ්ඤතරස්මිං පන තාදිසෙ පතිරූපඨානෙ අසති තං පටිබාහිත්වා සඞ්ඝිකං කරොන්තෙනෙව කාතබ්බං. යං පන තස්ස තත්ථ වය කම්මං කතං තං දාතබ්බං. සචේ පන කතාවාසෙ වා ආවාසකරණඨානෙ වා ඡායූපගඵලූපගරුක්ඛා හොන්ති, අපලොකෙත්වා හාරෙතබ්බා. පුග්ගලිකා වෙ හොන්ති, සාමිකා ආපුච්ඡිතබ්බා. නො වෙ දෙන්ති යාව තතියං ආපුච්ඡිත්වා "රුක්ඛානඝකං මූලං දස්සාමා"ති හාරෙතබ්බා.

යො පන සඞ්ඝිකං වල්ලිමත්තම්පි අගහෙත්වා ආහරිමෙන උපකරණෙන සඞ්ඝිකාය භූමියා පුග්ගලිකං විහාරං කාරෙති, උපඩ්ඪං සඞ්ඝිකං හොති, උපඩ්ඪං පුග්ගලිකං. පාසාදෙ වෙ හොති,

හෙට්ඨාපාසාදෙ සඞ්ඝිකො උපරිපුග්ගලිකො. සචෙ සො හෙට්ඨාපාසාදං ඉච්ඡති, තස්ස හොති. අථ හෙට්ඨා ච උපරි ච ඉච්ඡති, උභයත්ථ උපඩ්ඪං ලභති. චෙ සෙනාසනානි කාරෙති, එකං සඞ්ඝිකං. එකං පුග්ගලිකං. සචෙ විහාරෙ උස්සිතෙන දබ්බසම්භාරෙන කාරෙති, තතියභාගං ලභති. සචෙ අඤ්ඤාතෙ ච යං වා පමුඛං වා කරොති, ඔඝි කුඩ්ඩුපඩ්ඪං සඞ්ඝිකං, උපඩ්ඪං තස්ස. අථ මහන්තං විසමං පූරෙත්වා අපදෙ පදං දස්සෙත්වා කතං හොති, අනිස්සරො තත්ථ සඞ්ඝො. සචෙ භික්ඛු සඞ්ඝිකවිහාරතො ගොපානසීආදීනි ගහෙත්වා අඤ්ඤසම්මිං සඞ්ඝිකාවාසෙ යොජෙති සුයොජිතානි. පුග්ගලිකාවාසෙ යොජෙන්තෙනපි පන මූලං ව දාතබ්බං. පටිපාකතිකං වා කාතබ්බං.

ඡඩ්ඩිතවිහාරතො මඤ්චපීඨාදීනි චෙය්‍යවිත්තෙන ගණ්හතො උඛාරෙයෙව භණ්ඩග්ඝෙන කාරෙතබ්බා. "පුන ආවාසිකකාලෙ දස්සාමී"ති ගහෙත්වා සඞ්ඝිකපරිභොගෙන පරිභුඤ්ජන්තස්ස තථං සුනථං, ජිණ්ණං සුජිණ්ණං, ආරොගං වෙ පාකතිකං කාතබ්බං. පුග්ගලිකපරිභොගෙන පරිභුඤ්ජන්තස්ස නට්ඨං වා ජිණ්ණං වා ගීවා හොති, තතො වාරකවාටවාතපානාදීනි සඞ්ඝිකාවාසෙ වා පුග්ගලිකාවාසෙ වා යොජිතානි පටිදාතබ්බානියෙව. සචෙ කොචි සඞ්ඝිකො විහාරො උද්දිසති, යං තත්ථ මඤ්චපීඨාදිකං ගුත්තත්ථාය අඤ්ඤත්‍ර හරිතුං වට්ටති. තස්මා අඤ්ඤත්‍ර හරිත්වා සඞ්ඝිකපරිභොගෙන පරිභුඤ්ජන්තස්ස නට්ඨං සුනට්ඨං ජිණ්ණං සුජිණ්ණං, සචෙ ආරොගං තස්මිං විහාරෙ පවිසිත්වා පුන පාකතිකං කාතබ්බං. පුග්ගලිකපරිභොගෙන පරිභුඤ්ජතො නට්ඨං වා ජිණ්ණං වා ගීවා හොති, තස්මිං පවිසිත්වා දාතබ්බමෙවාති.

අයං සෙනාසනගාහකථා.

අයං පනෙත්ථ චතුපච්චයසාධාරණකථා. සම්මතෙන අපමත්තකවිස්සජ්ජකෙන පන භික්ඛුනා චීවරකම්මං කරොන්තස්ස "සූචිං දෙථා"ති වදතො එකා දීඝා එකා රස්සාති චෙ සූචියො දාතබ්බා. අවිහත්තං සඞ්ඝිකභණ්ඩන්ති පුබ්බෙ විනිච්ඡිතබ්බකිච්චං නත්ථි. පිප්ඵලත්ථිකස්ස එකො පිප්ඵලකො, කන්තාරං පටිපජ්ජිතුකාමස්ස උපාහනයුගලං, කායබන්ධනත්ථිකස්ස කායබන්ධනං, "අංසබද්ධකා මෙ ජිණ්ණා"ති වදන්තස්ස අංසබද්ධකො, පරිස්සාවනත්ථිකස්ස පරිස්සාවනං දාතබ්බං. ධම්මකරකත්ථිකස්ස ධම්මකරකො, සචෙ පත්තකො න හොති, ධම්මකරකො පත්තෙකන්ත සඞ්ඛිං දාතබ්බො. "ආගන්තුකපත්තං ආරොපෙස්සාමී"ති යාවන්තස්ස කුසියා ච අඩ්ඪකුසියා ච පහොනකං දාතබ්බං. "මණ්ඩලං නපහොතී"ති ආගතස්ස මණ්ඩලං එකං දාතබ්බං. අඩ්ඪමණ්ඩලානි චෙ දාතබ්බානි, චෙ මණ්ඩලානි යාවන්තස්ස

න දාතබ්බානි, අනුවාතපරිභණ්ඩත්ථිකස්ස එකස්ස චීවරස්ස පහොනකං දාතබ්බං. සපත්තචීවරාදිඅත්ථිකස්ස ගිලානස්ස එකමෙ සජ්ජනාළිමත්තං කත්වා තතො තතියකොඨාසො දාතබ්බො. එවං තීණි දිවසානි දත්වා නාළියා පරිපුණ්ණාය චතුත්ථදිවසතො පට්ඨාය සඞ්ඝං පුච්ඡිත්වා දාතබ්බං. ගුළපිණ්ඩෙපි එසෙවදිවසං තතියභාගො දාතබ්බො. එවං තීහි දිවසෙහි නිට්ඨිතෙ පිණ්ඩෙ තතො පරං සඞ්ඝං පුච්ඡිත්වා දාතබ්බං. සම්මන්නිත්වා ඨපිතයාගුභාජකාදීහි ච භාජනීයට්ඨානං ආගතමනුස්සානං ආපුච්ඡිත්වාව උපඩ්ඪභාගො දාතබ්බො. අසම්මතෙහි පන අපලොකෙත්වා දාතබ්බානි.

සඞ්ඝස්ස සන්තකං සම්මතෙන වා ආණත්තෙහි වා ආරාමිකාදීහි වා දීයමානං ගිහිසන්තකඤ්ච සන්තකං සාමිකෙන වා ආණත්තෙන වා දීයමානං "අපරස්ස භාගං දෙහී"ති අසන්තං පුග්ගලං වත්වා ගණ්හතො හණ්ඩදෙය්‍යං. අසෙසෙත්වා දීයමානං ගණ්හන්තො හණ්ඩගෙඤ්ඤ කාරෙතබ්බො. අසම්මතෙන වා ආණත්තෙන වා දීයමානෙ "අපරම්පි භාගං දෙහී"ති වත්වා කූටවස්සානි ගණෙත්වා වා ගණ්හන්තො උඛාරෙයෙව භණ්ඩගෙඤ්ඤ කාරෙතබ්බො. ඉත රෙහි දීයමානං එවං ගණ්හතො භණ්ඩදෙය්‍යං. සාමිකෙන පන "ඉමස්ස දෙහී"ති දූපිතං වා සයං දින්නං වා සුදින්නන්ති අයං සබ්බඨ්ඨකථා විනිච්ඡයතො සාරො. පිණ්ඩාය පවිට්ඨස්සාපි ඔදනපටිවිංසො අන්තරා උපචාරසීමායං ඨිතසෙසෙව ගන්තුං වට්ටති. යදි පන දායකා "ඉමං උපචාරසීමට්ඨානම්පි හන්ත ගණ්හථ ආගන්ත්වා පරිභුඤ්ජිස්සන්තී"ති වදන්ති, එවං අන්තරා ගාමට්ඨානම්පි ගන්තුං වට්ටති.

පාළිං අට්ඨකථඤ්චව ඔලොකෙත්වා විචක්ඛණෙහි,
සංඝිකෙ පච්චයෙ එවං අපපමත්තෙහා විභාජයෙති.

ඉති පාලිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ සබ්බාකාරතො චතුපච්චයභාජනීයකථා සමත්තා.

කඨිනන්ති එත්ථ පන කඨිනං අත්ථරිතුං කෙ ලභන්ති කෙ න ලභන්ති. ගණනවසෙන තාව පච්ඡිමකොටියා පඤ්ච ජනා ලභන්ති. උඩ්ඪං සතසහස්සම්පි. පඤ්චන්නං හෙට්ඨා න ලභන්ති. වුත්ථවස්සාවසෙන පුරිමිකාය වස්සං උපගන්ත්වා පඨමපවාරණාය පවාරිතා ලභන්ති, ඡින්නවස්සා වා පච්ඡිමිකාය උපගතා වා න ලභන්ති. "අන්තොසීමාය වා විහාරෙ වුත්ථවස්සොපි න ලභන්ති"ති මහාපච්චරියං වුත්තං. පුරිමිකාය උපගතානං පන සබ්බෙ ගණපූරකා හොන්ති, ආනිසංසං න ලභන්ති, ආනිසංසො ඉතරෙසං යෙව හොති. සචෙ පුරිමිකාය උපගතා චත්තාරො වා හොන්ති තයො වා

වෙ වා එකො වා, ඉතරෙ ගණපූරකෙ කත්වා කඨිනං අත්ථරිතබ්බං. අථ චත්තාරො භික්ඛූ උපගතා එකො පරිපුණ්ණවස්සො සාමණෙරො, සො වෙ පවජ්ජම්කාය උපසම්පජ්ජති, ගණපූරකො වෙව හොති, ආනිසංසඤ්ච ලභති. තයො භික්ඛූ වෙ සාමණෙරා, වෙ භික්ඛූ තයො සාමණෙරා, එකො භික්ඛු චත්තාරො සාමණෙරාති එත්ථාපි එසෙව නයො. සචෙ පුරිමිකාය උපගතා කඨිනත්ථාරකුසලා න හොන්ති, අත්ථාරකුසලා ඛණ්ඩකභාණකත්ථෙරා පරියෙසිත්වා ආනෙතබ්බා. කම්මවාචං සාවෙත්වා කඨිනං අත්ථරාපෙත්වා දාතං ච භුඤ්ජිත්වා ගමිස්සන්ති, ආනිසංසො පන ඉතරෙසං යෙව හොති.

කඨිනං කෙන දින්නං වට්ටති. යෙන කෙනචි දෙවෙන වා මනුස්සෙන වා පඤ්චන්නං වා සඝඩම්මිකානං අඤ්ඤතරෙන දින්නං වට්ටති, කඨිනදායකස්ස චත්තං අත්ථි, සචෙ සො තං අජානන්තො පුච්ඡති. "භන්තෙ කථං කඨිනං දාතබ්බ"න්ති. තස්ස එවං ආචික්ඛිතබ්බං: "නිණ්ණං චීවරානං අඤ්ඤතරපහොනකං සුරියුග්ගමන සමයෙන වත්ථුං "කඨිනචීවරං දෙමා"ති දාතුං වට්ටති, තස්ස පරිකම්මත්ථං එත්තිකා නාම සූචියො එත්තකං සුත්තං එත්තකං රජනං පරිකම්මං කාරොනන්නානං එත්තකානං භික්ඛූනං යාගුභත්තඤ්ච දාතුං වට්ටතී"ති. කඨිනත්ථාරකෙනාපි ධම්මෙන සමෙන උප්පන්නං කඨිනං අත්ථරන්තෙන චත්තං ජානිතබ්බං. තන්තවායගෙහතො හි ආහතසණ්ඨානෙනෙව ඛලිමක්ඛිතසාටකො න වට්ටති. මලිනසාටකොපි න වට්ටති. තස්මා කඨිනත්ථාරසාටකං ලභිත්වා සුඛුං ධොවිත්වා සූචිආදීනි චීවරකම්මුපකරණානි සජ්ජෙත්වා බහූහි භික්ඛූහි සද්ධිං තදහෙව සිබ්බිත්වා නිට්ඨිතසුවිකම්මං රජිත්වා කප්පබින්දුං දත්වා කඨිනං අත්ථරිතබ්බං. සචෙ තස්මිං අනත්ථතෙ යෙව අඤ්ඤෙ කඨිනසාටකං ආහරන්ති, අඤ්ඤානි ච බහූනි කඨිනානි සංසට්ඨානි දෙන්ති, යො ආනිසංසං බහුං දෙති, තස්ස සන්තකෙන අත්ථරිතබ්බං. ඉතරො තථා තථා ඔවදිත්වා සඤ්ඤාපෙතබ්බා. කඨිනං පන කෙන අත්ථරිතබ්බං. යස්ස සඞ්ඝො කඨිනචීවරං දෙති. සඞ්ඝෙන පන කස්ස දාතබ්බං. යො ජිණ්ණචීවරො හොති. සචෙ බහූ ජිණ්ණචීවරා බුඩ්ඪස්ස දාතබ්බං. බුඩ්ඪෙසුපි යො මහාපරිසො තදහෙව චීවරං කත්වා අත්ථරිතුං සක්කොති, තස්ස දාතබ්බං. සචෙ බුඩ්ඪා න සක්කොන්ති, නවකතරො සක්කොති, තස්ස දාතබ්බං. අපි ච සඞ්ඝෙන මහාථෙරස්ස සඞ්ගහං කාතුං වට්ටති. තස්මා තුම්හෙහි නෙත ගණ්හථ මයං කත්වා දස්සාමාති වත්තබ්බං. නිත්‍ය චීවරෙසු යං ජිණ්ණං හොති, තදත්ථාය උපනෙතබ්බං. පකතියා දුපට්ටචීවරස්ස දුපට්ටත්ථායෙව දාතබ්බං. සචෙ දිස්සා

එකපට්ටචීවරං සතං හොති, කඨිනසාටකා ච පෙලවා, සාරුප්පත්ථාය දුපට්ටපහොනකමෙව දාතබ්බං. "අහං අලභන්තෝ එකපට්ටං පාරුපාමී"ති වදන්තස්සාපි දුපට්ටං දාතුං වට්ටති. යෝ පන ලොභපකතිකෝ හොති, තස්ස න දාතබ්බං. තෙනාපි කඨිනං අත්ථරිත්වා පච්ඡා විසිබ්බෙත්වා වෙ චීවරානි කරිස්සාමීනි න ගහෙතබ්බං. යස්ස පන දීයති, තස්ස "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝෝ, ඉදං සඞ්ඝස්ස කඨිනදුස්සං උප්පන්නං, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සංඝෝ ඉමං කඨිනදුස්සං ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ දදෙය්‍ය කඨිනං අත්ථරිතුං, එසා ඤත්ති. සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝෝ, ඉදං සඞ්ඝස්ස කඨිනදුස්සං උප්පන්නං, සඞ්ඝෝ ඉමං කඨිනදුස්සං ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ දෙති කඨිනං අත්ථරිතුං, යස්සායස්මතෝ ඛමති ඉමස්ස කඨිනදුස්සස්ස ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ දාතුං කඨිනං අත්ථරිතුං, සෝ තුණ්හස්ස, යස්ස නක්ඛමති සෝ භාසෙය්‍ය. දින්නං ඉදං සඞ්ඝෙන කඨිනදුස්සං ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ කඨිනං අත්ථරිතුං, ඛමති සඞ්ඝස්ස තස්මා තුණ්හි, එවමෙතං ධාරයාමී"ති එවං ඤත්තිදුතියකම්මවාචාය දාතබ්බං.

එවං දින්නෙ පන කඨිනෙ සචෙ තං කඨිනදුස්සං නිට්ඨිතපරිකම්මමෙව හොති, ඉචෙවතං කුසලං, නො චෙ නිට්ඨිතපරිකම්මං හොති, අහං මහාථෙරොති වා බහුස්සුතොති වා එකෙනාපි අත්ථතුං න ලභති, සබ්බෙහෙව සන්නිපතිත්වා ධොවනසිබ්බනරජනාදීනි නිට්ඨපෙතබ්බානි,

ඉදං කි කඨිනවත්ථං නාම බුද්ධපඤ්ඤත්තං. අතීතෙ පදුමුත්තරෝ භගවා කඨිනවත්ථං අකාසි. තස්ස කිර අග්ගසාවකෝ සුජාත ත්ථෙරෝ නාම කඨිනං ගණ්හි. තං සත්ථා අඤ්ඤියා භික්ඛුසත සහස්සෙහි සද්ධිං නිසීදිත්වා අකාසි.

කතපරියොසිතං පන කඨිනං ගහෙත්වා අත්ථාරකෙන භික්ඛුනා සචෙ සඞ්ඝාටියා කඨිනං අත්ථරිතුකාමෝ හොති, පොරාණිකා සංඝාටි පච්චුද්ධරිතබ්බා. නවා සංඝාටි අධිට්ඨාතබ්බා. "ඉමාය සඞ්ඝාටියා කඨිනං අත්ථරාමී"ති වාචා භින්දිතබ්බා. සචෙ උත්තරාසඞ්ගෙන කඨිනං අත්ථරිතුකාමෝ හොති, පොරාණකෝ උත්තරාසඞ්ගෝ පච්චුද්ධරිතබ්බෝ. නවෝ උත්තරාසඞ්ගෝ අධිට්ඨාතබ්බෝ. "ඉමිනා උත්තරාසඞ්ගෙන කඨිනං අත්ථරාමී"ති වාචා භින්දිතබ්බා. සචෙ අන්තරවාසකෙන කඨිනං අත්ථරිතුකාමෝ හොති, පොරාණකෝ අන්තරවාසකෝ පච්චුද්ධරිතබ්බෝ. නවෝ අන්තරවාසකෝ අධිට්ඨාතබ්බෝ. "ඉමිනා අන්තරවාසකෙන කඨිනං

අත්ථරාමි"නි වාචා භින්දිතබ්බා. තෙන කඨිනත්ථාරකෙන භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසංකමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො "අත්ථතං භන්තෙ සඞ්ඝස්ස කඨිනං, ධම්මිකො කඨිනත්ථාරෙ අනුමොදථා"ති. තෙහි අනුමොදකෙහි භික්ඛූහි එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො "අත්ථතං ආවුසො සඞ්ඝස්ස කඨිනං ධම්මිකො කඨිනත්ථාරෙ අනුමොදාමා"ති. තෙන කඨිනත්ථාරකෙන භික්ඛුනා සමීපගතෙ භික්ඛූ උපසංකමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො: "අත්ථතං භන්තෙ සඞ්ඝස්ස කඨිනං ධම්මිකො කඨිනත්ථාරෙ අනුමොදථා"ති. තෙහි අනුමොදකෙහි භික්ඛූහි එකංසංඋත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො "අත්ථතං ආවුසො සඞ්ඝස්ස කඨිනං, ධම්මිකො කඨිනත්ථාරෙ අනුමොදාමා" ති. තෙන කඨිනත්ථාරකෙන භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසංකමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො "අත්ථතං ආවුසො සඞ්ඝස්ස, කඨිනං ධම්මිකො කඨිනත්ථාරෙ අනුමොදථා"ති. තෙන අනුමොදකෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො "අත්ථතං භන්තෙ සඞ්ඝස්ස කඨිනං, ධම්මිකො කඨිනත්ථාරෙ අනුමොදාමී"ති. එවං සබ්බසං අත්ථතං හොති කඨිනං. වුත්තං හෙතං පරිවාරෙ "ඡින්නං ප්‍රග්ඝලානං අත්ථතං හොති කඨිනං, අත්ථාරකස්ස ච අනුමොදකස්ස වා 'ති. පුනපි වුත්තං: "සඞ්ඝො කඨිනං අත්ථරති, න ගණො කඨිනං අත්ථරති, සඞ්ඝස්ස අනුමොදනාය ගණස්ස අනුමොදනාය පුග්ගලස්ස අත්ථාරා සඞ්ඝස්ස අත්ථතං හොති කඨිනං, ගණස්ස අත්ථතං හොති කඨිනං, පුග්ගලස්ස අත්ථතං හොති කඨින"නති. එවං අත්ථතෙ පන කඨිනෙ සචෙ කඨිනචීවරෙන සඞ්ඝං ආගතං ආනිසංසං දිස්වා "යෙන අම්හාකං කඨිනං ගහිතං තස්සෙව දෙමා"ති දෙන්ති භික්ඛුසංඝො අනිස්සරො. අථ අච්චාරෙචීවර දත්වා ගච්ඡන්ති, භික්ඛුසංඝො ඉස්සරො. තස්මා සචෙ කඨිනත්ථාරකස්ස සෙසචීවරානිපි දුබ්බලානි හොන්ති, සංඝෙන අපලොකෙත්වා තෙසම්පි අත්ථාය වත්තානි දාතබ්බානි. කම්මවාචා පන එසාගෙව වට්ටති. අවසෙසකඨිනානිසංසෙසු බලවත්ථානි වස්සාවාසිකසීමාය දාතබ්බානි. සීමාය අභාවෙ ථෙරාසනතො පට්ඨාය දාතබ්බානි. ගරුභණ්ඩානි න භාජෙතබ්බානි.

සචෙ පන එකසීමාය බහූ විහාරා හොන්ති, සබ්බෙහි භික්ඛූහි සන්නිපාතෙත්වා එකස්ථ කඨිනං අත්ථරිතබ්බං, විසුං විසුං අත්ථරිතුං න වට්ටති. "අත්ථතකඨිනානං වෝ භික්ඛවෙ පඤ්ච කපිස්සන්ති: අනාමන්තචාරෝ අසමාදානචාරෝ ගණභොජනං යාවදත්ථචීවරං යො ච තත්ථ චීවරුප්පාදෝ සෝ තෙසං භවිස්සතී"ති වචනතෝ අත්ථතකඨිනානං භික්ඛූනං අනාමන්තචාරාදයෝ පඤ්චානිසංසා ලබ්භන්ති. තත්ථ අනාමන්තචාරෝති අනාමන්තෙත්වා චරණං; යාව කඨිනං න උද්ධරියති තාව චාරිත්තසික්ඛාපදෙන අනාපත්තීති වුත්තං හොති. අසමාදානචාරෝති චීවරං අසමාදාය චරණං; චීවරවිප්පවාසොති අත්ථො. ගණභොජනන්ති ගණභොජනසික්ඛාපදෙන අනාපත්ති වුත්තා. යාවදත්ථචීවරන්ති යාවතා චීවරෙන අත්ථො තාවතකං අනධිට්ඨිතං අවිකප්පිතං වට්ටතීති අත්ථො. යො ච තත්ථ චීවරුප්පාදොති තත්ථ කඨිනත්ථතසීමායං මතකචීවරං වා හොතු, සඞ්ඝං උද්දිස්ස දින්නං වා, සංඝිකෙන තත්‍රුප්පාදෙන ආභතං වා, යෙන කෙනචි ආකාරෙන යං සංඝිකං චීවරං උප්පජ්ජති, තං තෙසං භවිස්සතීති අත්ථො.

ඉති පාලිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ
කඨිනත්ථාරකථා සමත්තා.

ගරුභණ්ඩානීති එත්ථ "පඤ්චිමානි භික්ඛවෙ අවිස්සජ්ජියානි න විස්සජ්ජෙතබ්බානි සඞ්ඝෙන වා ගණෙන වා පුග්ගලෙන වා, විස්සජ්ජිතානිපි අවිස්සජ්ජිතානි හොන්ති, යො විස්සජ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්සා"ති ආදිනා නයෙන දස්සිතානි: ආරාමෝ ආරාමවත්ථු විහාරෝ විහාරවත්ථු මඤ්චෝ පීඨං භිසි බිම්බොහනං ලොහකුම්භි ලොහභාණකං ලොහවාරකෝ ලොහකටාහං වාසි එරසු කුඨාරි කුද්දාලෝ නිඛාදනං වල්ලි වෙළු මුඤ්ජං බබ්බජං තිණං මත්තිකා දාරුභණ්ඩං මත්තිකාභණ්ඩන්ති ඉමානි පඤ්ච ගරුභණ්ඩානි නාම. තත්ථ ආරාමෝ නාම පුප්ඵාරාමෝ වා ඵලාරාමෝ වා. ආරාමවත්ථු නාම තෙසං යෙව ආරාමානං අත්ථාය පරිච්ඡින්නා ථූපත්තොකාසෝ, තෙසු වා ආරාමෙසු විනටෙත්‍ථ තෙසං පොරාණකභූමිභාගෝ. විහාරෝ නාම යං කිඤ්චි පාසාදාදිසෙනාසනං. විහාරවත්ථු නාම: තස්ස පතිට්ඨානොකාසෝ. මඤ්චෝ නාම මසාරකෝ බුන්දිකාබද්ධෝ කූලීරපාදකෝ ආහච්චපාදකොති ඉමෙසං චතුන්නං මඤ්චානං අඤ්ඤතරෝ. පීඨං නාම, මසාරකාදීනං යෙව චතුන්නං පීඨානං අඤ්ඤතරං. භිසි නාම, උණ්ණාභිසි ආදීනං පඤ්චන්නං අඤ්ඤතරා. ලොහකුම්භි නාම

කාලලොහෙන වා තම්බලොහෙන වා යෙන කෙනචි ලොහෙන කතඤ්ඤූහි. ලොහභාණකාදිසු පි එසෙව නයො. එත්ථ පන භාණකනති අරඤ්ඤරො වුච්චති. වාරකොති ඝටො. කවාහං කවාහ මෙව. වාසිආදිසු වලලිආදිසු ච දුවිඤ්ඤෙය්‍යං නාම නත්ථි. පඤ්චාති ච රාසිවසෙන වුත්තං. සරූපවසෙන පනෙතානි පඤ්ච වීසති විධානි හොනති, වුත්තං හෙතං:—

"විසඞ්ඝහාණි වෙ හොනති තතියං වතුසඞ්ඝහං,
වතුත්ථං නවකොඨාසං පඤ්චමං අඪ්ඪහෙදනං.
ඉති පඤ්චහි රාසීහි පඤ්චනිම්මලලොචනො,
පඤ්චවීසවිධං නාථො ගරුභණ්ඩං පකාසයි"ති.

තත්‍රායං විනිච්ඡයකථා: ඉදං හි සබ්බං ගරුභණ්ඩං සෙනාසනක්ඛන්ධකෙ අවිස්සජ්ජියනති වුත්තං. කිටාගිරිවත්ථුස්මිං අවෙහඞ්ගියනති දසසිතං. පරිවාරෙ පන:—

"අවිස්සජ්ජියං අවෙහඞ්ගියං පඤ්ච වුත්තා මහෙසිනා,
විස්සජ්ජනතාය පරිභුඤ්ජනතාය අනාපත්ති,
පඤ්චාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා"ති

ආගතං. තසමා මූලච්ඡජ්ජවසෙන අවිස්සාජ්ජියඤ්ච අවෙහඞ්ගියඤ්ච, පරිවත්තනවසෙන පන විස්සජ්ජනතාය පරිභුඤ්ජනතාය ච අනාපත්තීති එවමෙත්ථ අධිප්පායො වෙදිතබ්බා. තත්‍රායං ආනුපුබ්බිකථා: ඉමං තාව පඤ්චවිධම්පි චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසජ්ඣාය උපනෙතුං න වට්ටති, ථාවරෙන ච ථාවරං ගරුභණ්ඩං න ච ගරුභණ්ඩං පරිවත්තෙතුං වට්ටති. ථාවරෙ පන ඛෙත්තං වත්ථු තළාකං මානිකාති එවරූපං භික්ඛුසංඝස්ස විචාරෙතුං වා සමපටිච්ඡිතුං වා අධිවාසෙතුං වා න වට්ටති. කප්පියකාරකෙහෙව විචාරිතතො කප්පියභණ්ඩං වට්ටති. ආරාමෙන පන ආරාමං ආරාමවත්ථුං විහාරෙන විහාරං විහාරවත්ථුනති ඉමානි චත්තාරිපි පරිවත්තෙතුං වට්ටති.

තත්‍රායං පරිවත්තනනයො: සංඝස්ස නාළිකෙරාරාමො දූරෙ හොති, කප්පියකාරකා බහුතරං ඛාදනති, යම්පි න ඛාදනති, තතො සකටවෙතනං දත්වා අපපක්කමෙව ආහරනති, අඤ්ඤස්ස පන තස්ස ආරාමස්ස අවිදූරෙ ගාමවාසිනං මනුස්සානං විහාරස්ස සමීපෙ ආරාමො හොති, තෙ සංඝං උපසංකමිත්වා සකෙන ආරාමෙන තං ආරාමං යාචනති "සංඝෙන රුච්චති සංඝස්සානි". අපලොකෙත්වා සමපටිච්ඡිතබ්බා. සචෙපි භික්ඛූනං රුක්ඛසහස්සං හොති, මනුස්සානං පඤ්චසතානි, "තුම්හාකං ආරාමො බුද්ධසො"ති න වත්තබ්බං. කිඤ්චාපි හි

අයං බුද්ධකොං. අථ ඛො ඉතරොං න බහුතරං ආයං දෙති. සවෙපි තමකමෙව දෙති, එවමපි ඉච්ඡිතිච්ඡිතක්ඛණෙ පරිභුඤ්ජිතුං සක්කොති ගහෙතබ්බමෙව. සචෙ පන මනුස්සානං බහුතරා රුක්ඛා ඡොනති, "නනු තුම්හාකං බහුතරා රුක්ඛා"ති වත්තබ්බං. සචෙ "අතිරෙකං අම්හාකං පුඤ්ඤං හොතු, සඞ්ඝස්ස දෙමා"ති වදනති, ජානාපෙත්වා සම්පටිච්ඡිතුං වට්ටති. භික්ඛූනං රුක්ඛා ඵල ධාරිනො, මනුස්සානං රුක්ඛා න තාව ඵලං ගණ්හනති, කිඤ්චාපි න ගණ්හනති නවිරෙන ගණ්හිස්සනතීති සම්පටිච්ඡිතබ්බමෙව. මනුස්සානං රුක්ඛා ඵලධාරිනො භික්ඛූනං න තාව ඵලං ගණ්හනති, "නනු තුම්හාකං රුක්ඛා ඵලධාරිනො"ති වත්තබ්බං. සචෙ "ගණ්හථ භනෙන අම්හාකං පුඤ්ඤං භවිස්සති"ති දෙනති, ජානාපෙත්වා සම්පටිච්ඡිතුං වට්ටති. එවං ආරාමෙන ආරාමො පරිවත්තෙතබ්බා. එතෙනෙව නයෙන ආරාමවත්ථුපි විහාරොපි විහාරවත්ථුපි ආරාමෙන පරිවත්තෙතබ්බං. ආරාමවත්ථු නා ච මඤ්චෙන වා බුද්ධෙන වා ආරාමවත්ථුආරාමවිහාර විහාරවත්ථූනි. කථං විහාරෙන විහාරො පරිවත්තෙතබ්බා. සඞ්ඝස්ස අපෙතාගාමෙ ගෙහං හොති, මනුස්සානං විහාරමජ්ඣෙ පාසාදො හොති, උභොපි අගෙඤ්ඤ සමකා. සචෙ මනුස්සා තෙන පාසාදෙන තං ගෙහං යාචනති, සම්පටිච්ඡිතුං වට්ටති. භික්ඛූ නං වෙ මහඤ්ඤතරං ගෙහං හොති, "මහඤ්ඤතරං අම්හාකං ගෙහ"නති වුත්තෙ ච "කිඤ්චාපි මහඤ්ඤතරං පබ්බජිතානං අසා රුපපං, න සක්කා තත්ථ පබ්බජිතෙහි වසිතුං, ඉදං පන සාරුපපං ගණ්හථා"ති වදනති, එවමපි සම්පටිච්ඡිතුං වට්ටති. සචෙ පන මනුස්සානං මහඤ්ඤං හොති. "නනු තුම්හාකං ගෙහං මහඤ්ඤ"නති වත්තබ්බං. "හොතු භනෙන අම්හාකං පුඤ්ඤං භවිස්සති. ගණ්හ ථා"ති වුත්තෙ පන සම්පටිච්ඡිතුං වට්ටති. එවං විහාරෙන විහාරො පරිවත්තෙතබ්බා. එතෙනෙව නයෙන විහාරවත්ථුපි ආරාමොපි ආරාමවත්ථුපි විහාරෙන පරිවත්තෙතබ්බං. විහාරවත්ථූනා ච. මඤ්චෙන වා අපපඤ්ඤෙන වා විහාරවහාරවත්ථුආරාමආරාම වත්ථූනි. එවං ථාවරෙන ථාවරපරිවත්තනං වෙදිතබ්බං.

ගරුභණ්ඩෙන ගරුභණ්ඩපරිවත්තනෙ පන මඤ්චපීඨං මහ නතං වා හොතු බුද්ධකං වා, අනතමසො චතුරඞ්ගුලපාදකං ගාමදාරකෙහි පංසුආගාරකෙ කීළන්තෙහි කතමපි සඞ්ඝස්ස දින්නකාලතො පට්ඨාය ගරුභණ්ඩං හොති. සචෙපි රාජරාජ මහාමත්තාදයො එකපපහාරෙනෙව මඤ්චසතං වා මඤ්චසහ සසං වා දෙනති, සබ්බෙ කපපියමඤ්චා සම්පටිච්ඡිතබ්බා. සම්ප ටිච්ඡිත්වා බුඩ්ඪපටිපාටියා "සඞ්ඝිකපරිභොගෙන පරිභුඤ්ජථා"ති

දූතබ්බා; පුග්ගලිකවසෙන න දූතබ්බා. අතිරෙකමඤ්ඤේව භණ්ඩාගාරාදීසු පඤ්ඤපෙත්වා පත්තචීවරං නික්ඛිපිතුම්පි වට්ටති. "ඉමිං සීමාය සඞ්ඝස්ස දෙමා"ති දින්නමඤ්ඤේව, සඞ්ඝත්ථෙරස්ස වසන ට්ඨානෙ දූතබ්බා. තත්ථ වෙ ඉත්ථිපුරිසා මහන්නානි, මඤ්ඤෙවන කම්මං නත්ථි, ඝස්ස චිත්තට්ඨානෙ කම්මං අත්ථි, තත්ථ "සඞ්ඝිකපරිභොගෙන පරිභුඤ්ජථා"ති දූතබ්බා. මහගෙඝන වා සත්තගෙඝන වා සහස්සගෙඝන වා මඤ්ඤෙවන අඤ්ඤං මඤ්ඤිස්සතං ලභති, පරිවත්තෙතබ්බා ගහෙතබ්බං. න කෙවලං මඤ්ඤෙවන මඤ්ඤොගෙව, ආරාමං ආරාමවත්ථුං විහාරං විහාරවත්ථුපීඨඡිසිබ්මෙඛාහනානිපි පරිවත්තෙතුං වට්ටති. එස නයො පීඨඡිසිබ්මෙඛාහනෙසුපි. එතෙසු පන අකප්පියං න පරිභුඤ්ජිතබ්බං. කප්පියං සංඝිකපරිභොගෙන පරිභුඤ්ජිතබ්බං. අකප්පියං වා මහග්ඝං කප්පියං වා පරිවත්තෙතබ්බා වුත්තවත්ථුනි ගහෙතබ්බානි. අගරුභණ්ඩූපගං පන ඡිසිබ්මෙඛාහනං නාම නත්ථි. ලොහකුම්භි ලොහභාණකං ලොහකටාහනානි ඉමානි තීණි මහන්නානි වා හොන්තු ඛුද්දකානි වා අන්තමසො පත්තමත්තං උදකහරණකානිපි ගරුභණ්ඩානි යෙව. ලොහවාරකො පන කාලලොහතම්බලොහවට්ටලොහකංස ලොහාසනං යෙන කෙනචි කතො සීහලදීපෙ පාදගණනකො හාපෙතබ්බා. පාදෙ නාම මාගධකාළියා පඤ්චනාළිමත්තං ගණ්හාති. තතො අතිරෙකං ගණ්හනකො ගරුභණ්ඩං. ඉමානි තාව පාළිආගතානි ලොහභාජනානි. පාළියම්පන අනාගතානි භිංකාරපටිග්ගහඋළුඞ්කදබ්බිකාවත්තුපාතිතට්ටකසරකසමුග්ගඅඞ්ගාරකපල්ලඛුම්භකවත්තුආදීනි වා ඛුද්දකානි වා මහන්නානි වා සබ්බානි ගරුභණ්ඩානි. පත්තො අයථාලකං තම්බලොහථාලකන්ති ඉමානි පන භාජනීයානි. කංසලොහවට්ටලොහභාජනවිකති සඞ්ඝිකපරිභොගෙන වා ගිහිවිකටා වා වට්ටති. පුග්ගලිකපරිභොගෙන න වට්ටති. "කංසලොහාදිභාජනං සඞ්ඝස්ස දින්නම්පි පාරිහාරියං න වට්ටති. ගිහිවිකටනීහාරෙනෙව පරිභුඤ්ජිතබ්බ"න්ති මහාපච්චරියං වුත්තං.

ඨපෙත්වා පන භාජනවිකතිං අඤ්ඤසම්මිපි කප්පියලොහභණ්ඩෙ අඤ්ජනීසලාකා කණ්ණමලහරණී සූචි පණ්ණසූචි ඛුද්දකො පිප්ඵලකො ඛුද්දකං ආරකණ්ඨකං කුඤ්චිකා තාලං කත්තරයට්ඨි වෙධකො තත්ථුදනං ගිණ්ඩිවාලො ලොහකටි ලොහගුළො ලොහපිණ්ඩි ලොහවක්කලිකං අඤ්ඤම්පි ඒවරූපං ලොහභණ්ඩං භාජනීයං. ධුම්මෙත්තථාලදීපරුක්ඛදීපකපල්ලක ඔලම්බකාදිඉත්ථිපුරිසහත්ථගතරූපකානි පන අඤ්ඤානි වා ඒතානිවත්ථදන්තකාවාදීසු උපනෙතබ්බානි අන්තමසො ලොහඛිලකං උපාදාය සබ්බානි ලොහභණ්ඩානි ගරුභණ්ඩානිමෙව හොන්ති.

අත්තනා ලද්ධානිපි පරිහරිතුං පුග්ගලිකපරිභොගෙන න පරිභුඤ්ජිතබ්බානි. සංඝිකපරිභොගෙන වා ගිහිවිකටානි වා වට්ටනති. තිපුභණ්ඩේපි එසෙව නයො. බිරපාසාණමයානි තට්ටිකසරකාදීනි ගරුභණ්ඩානියෙව. ඝටකො පන තෙලභාජනං වා පාදඝණ්ඨන කතො අතිරෙකමෙව ගරුභණ්ඩං. සුවණ්ණරජතභාරකූටජාති ඵලිකභාජනානි ගිහිවිකටානිපි න වට්ටනති. පගෙව සංඝික පරිභොගෙන වා පුග්ගලිකපරිභොගෙන වා. සෙනාසනපරිභොගෙ පන ආමාසමපි අනාමාසමපි සබ්බං වට්ටති. වාසි ආදිසු යාය වාසියා ඨපෙත්වා දන්තකඨචෙජ්දනං වා උච්ඡුතචජ්ජනං වා අඤ්ඤං මහාකම්මං කාතුං න සක්කා අයං භාජනීයා. තතො මහන්තතරා යෙන කෙනචි ආකාරෙන කතා වාසි ගරුභණ්ඩමෙව. එරසු පන අන්තමසො චෙජ්ජානං සිරාවෙධනඑරසුපි ගරුභණ්ඩමෙව. කුඨාරියං එරසු සදිසොයෙව විනිච්ඡයො. ආවුධ සඞ්ඛෙපෙන කතා අයං අනාමාසා. කුදාලො අන්තමසො චතුරඞ්ගුලමත්තෙනාපි ගරුභණ්ඩමෙව. නිඛාදනං චතුරස්සමුඛං වා හොතු දෙණ්ඩිමුඛං වා වඞ්කං වා උජුකා වා අන්තමසො සම්මුඤ්ජනිදණ්ඩකවෙධනමපි දණ්ඩබද්ධං වෙ ගරුභණ්ඩමෙව. සම්මුඤ්ජනිදණ්ඩකඛණනකමපන අදණ්ඩකං ඵලමත්තමෙව යං සක්කා සිපාටිකාය පක්ඛිපිත්වා පරිහරිතුං තං භාජනීයං. සිඛරම්පි නිඛාදනෙනෙව සංගහිතං. යෙහි මනුස්සෙහි විහාරෙ වාසි ආදීනි දින්නානි හොන්ති, තෙ වෙ ඝරෙ දත්ථෙ වා වොරෙහි වා විලුත්තෙ "දෙථ නො භන්තෙ උපකප්පරෙ පුන පාකතිකෙ කරිස්සාමා" ති වදන්ති, දාතබ්බා. සචෙ හරන්ති, න වාරෙතබ්බා. අනාහරන්නාපි න චොදෙතබ්බා. කම්මාරතචජ්ඣකාරවුන්දකාරනළකාරමණිකාරපත්තබන්ධකානං අධිකරණිමුට්ඨිකඝණ්ඩාසතුලාදීනි සබ්බානි ලොහමයඋපකරණානි සංඝෙ දින්නකාලතො පට්ඨාය ගරුභණ්ඩානි. තිපුකොට්ටකසුවණ්ණකාරවම්මිකාරඋපකරණෙසුපි එසෙව නයො. අයං පන විසෙසො. තිපුකොට්ටකඋපකරණෙසුපි තිපුචෙජ්දනඝණ්ඨකං සුවණ්ණකාරඋපකරණෙසු සුවණ්ණචෙජ්දනඝණ්ඨකං වම්මිකාරඋපකරණෙසු කතපරිකම්මවම්මචෙජ්දනඝණ්ඨකං ඉමානි භාජනීයභණ්ඩානි. නහාපිතතූනකාරඋපකරණෙසුපි ඨපෙත්වා මහාකත්තරිමහාසණ්ඩාසං මහාපිප්ඵලකඤ්ච සබ්බං භාජනීයං. මහාකත්තරිආදීනි ගරුභණ්ඩානි.

වල්ලිආදිසු වෙත්තවල්ලිආදිකා යා කාචි අඞ්ගුලිපපමාණා වල්ලි සංඝස්ස දින්නා වා තත්ථ ජාතකා වා රක්ඛිතගොපිතා ගරුභණ්ඩං හොති. සා සංඝිකමෙම ච වෙතියකමෙම ච කතෙ සචෙ

අතිරෙකා හොති, පුග්ගලිකකමෙමෙපි උපනෙතුං වට්ටති. අර කඛිතා පන ගරුභණ්ඩමෙව න හොති. සුත්තමකවිවාකනාළිකෙ රහිරවම්මමයා රජ්ජුකා වා යොත්තානි වා වාකෙ ච නාළිකෙරහි රෙ ච වට්ටෙත්වා කතා එකවට්ටා වා සංඝස්ස දින්නකාලතො පට්ඨාය ගරුභණ්ඩං. සුත්තං පන අවට්ටෙත්වා දින්නං මකච්වාක නාළිකෙරතිරා ච භාජනීයා. යෙහි පනෙතානි රජ්ජුකයොත්තා දීනි දින්නානි හොනති, තෙ අත්තනො කරණීයෙන හරන්තා න වාරෙතබ්බා.

යො කොචි අන්තමසො අඞ්ගුලසුවිදණ්ඩකමත්තොපි වෙළු සංඝස්ස දින්නො වා තත්ථ ජාතකො වා රක්ඛිතගොපිතො ගරුභණ්ඩං. සොපි සංඝිකමෙම ච චෙතියකමෙම ච කතෙ අතිරෙකො පුග්ගලිකකමෙම ච දාතුං වට්ටති. පාදගණ්හනකතෙලනාළි පන කත්තරයට්ඨි උපාහනදණ්ඩකො ඡත්තදණ්ඩකො ඡත්තසලාකානි ඉදමෙත්ථ භාජනීයභණ්ඩං. දට්ඨගෙහමනුස්සා ගණ්හිත්වා ගච්ඡන්තා න වාරෙතබ්බා. රක්ඛිතගොපිතං වෙළු ගණ්හනෙත්ත සමකං වා අතිරෙකං වා ථාවරං වා අන්තමසො තං අග්ඝනක වල්ලිකායපි ඒතික්කමං කත්වා ගහෙතබ්බා. ඒතික්කමං අකත්වා ගණ්හනෙත්ත තත්ථෙව වලඤ්ජිතබ්බා. ගමනකාලෙ සංඝිකෙ ආවාසෙ ඨපෙත්වා ගන්තබ්බං. අසතියා ගහෙත්වා ගතෙන පන පහිණිත්වා දාතබ්බා. දෙසන්තරං ගතෙන සම්පත්තභික්ඛාරෙ සඞ්ඝිකාවාසෙ ඨපෙතබ්බා.

නිණ්ණනති මුඤ්චඤ්චු ඔබ්බජඤ්චු ඨපෙත්වා අවසෙසං යං කිඤ්චි **නිණ්ණං**. යත්ථ පන නිණ්ණං නත්ථි තත්ථ පණ්ණෙහි ඡාදෙන්ති, තස්මා පණ්ණම්පි නිණ්ණෙනෙව සඞ්ගහිතං. ඉති මුඤ්චාදිසු යං කිඤ්චි මුඞ්ගපමාණතිණ්ණං තාලපණ්ණාදිසු ච එකං පණ්ණම්පි සංඝස්ස දින්නං වා තත්ථ ජාතකං වා ඔහාරිමෙ සංඝස්ස තිණං වා වත්ථුසම්ං ජාතතිණං වා රක්ඛිතගොපිතං ගරුභණ්ඩං හොති. තම්පි සංඝිකමෙම ච චෙතියකමෙම ච කතෙ අතිරෙකං පුග්ගලිකකමෙම දාතුං වට්ටති. දට්ඨගෙහමනුස්සා ගහෙත්වා ගච්ඡන්තා න වාරෙතබ්බා. අඞ්ගුලපමාණොපි රිත්තපොත්ථකො ගරුභණ්ඩමෙව.

මත්තිකා පකතිමත්තිකා වා හොතු පණ්ඩුවණ්ණා වා සුධා වා සජ්ජුරසසංසට්ඨසිලෙසාදිසු වා යං කිඤ්චි දුල්ලභට්ඨානෙ ආනෙත්වා දින්නං, තත්ථ ජාතකං වා රක්ඛිතගොපිතං තාලපක්කමත්තං ගරු භණ්ඩං හොති. තම්පි සංඝිකකමෙම ච චෙතියකමෙම ච නිබ්බෙතෙ අතිරෙකං පුග්ගලිකකමෙම දාතුං වට්ටති. හිඟුහිඟුලකඛරිතාල මනොසිලඤ්ජනානි පන භාජනීයභණ්ඩානි.

දුරුහණෙඩ "යෝ කොචි අඨඞ්ගුලසුවිදණ්ඩමත්තොපි දුරුහණ්ඩකො දුරුදුල්ලභඨානෙ සඞ්ඝස්ස දින්නො වා තත්ථ ජාතකො වා රක්ඛිතගොපිතො අයං ගරුභණ්ඩං හොතී"ති කුරුඳියං වුත්තං. මහාඅට්ඨකථායඤ්ච "සබ්බම්පි දුරුවෙළුවම්මපාසාණාදිවිකතිං දුරුභණ්ඩන සංගණ්හිත්වා ආසන්නිකතො පට්ඨාය දුරුභණ්ඩ විනිච්ඡයො වුත්තො. තත්‍රායං නයො. ආසන්නිකා සත්තඛෙත්තා හද්දපීඨං පීඨකං ඵලකපාදකපීඨං ආමණ්ඩකවට්ටිකා පීඨං ඵලකං කොච්ඡං පලාලපීඨන්ති ඉමෙසු තාව යං කිඤ්චි බුද්ධකං වා හොතු මහන්තං වා, සඞ්ඝස්ස දින්නකං ගරුභණ්ඩං හොති. පලාලපීඨෙන වෙත්ත කදලිපත්තාදීහිපි කතානිපි සඞ්ගහිතානි. ව්‍යග්ඝචම්මමණ්ඩනම්පි වාළරූපපරික්ඛිත්තං රත්තපත්තිසිබ්බිතං කොච්ඡං ගරුභණ්ඩමෙව. වංකඵලකං දීඝඵලකං චිවරඩොවන ඵලකං සට්ටඨඵලකං සට්ටඨමූඝගරෝ දන්තකඨවෙත්තදන්තභණ්ඩිකං දණ්ඩමූඝගරෝ නාවා අම්මණං රජතදෙණී උදකපටිච්ඡකො දුරුමයො වා දන්තමයො වා වෙළුමයො වා සපාදකොපි අපාදකොපි සමුග්ගහා මඤ්ජූසා පාදගණ්හනකතො අතිරෙකපමාණා කරණ්ඩා උදකදෙණී උදකතාටාහං උළුඞ්කා කටවද්ධ පානීයඝරාවං පානීයසංඛොති එතෙසුපි යං කිඤ්චි සඞ්ඝස්ස දින්නං ගරුභණ්ඩං. සඞ්ඝථාලකං පන භාජනීයං. තථා දුරුමයො උදකත්තුමෙඛා. පාදකඨලිකමණ්ඩලං දුරුමයං වා මහන්තු චොළපණණාදිමයං වා සන්තං ගරුභණ්ඩං. ආධාරකො පත්තපිඨානං තාලවණ්ටං විජනී වඞ්ගාටකං පවිජි යඤ්චි සම්මුඤ්ජනී මුඛිසම්මුඤ්ජනීති එතෙසුපි යං කිඤ්චි බුද්ධකං වා මඤ්චපීඨං වා දුරුවෙළුපණණවම්මාදිසු යෙන කෙනචි කතං ගරුභණ්ඩමෙව. එමහතුලාසොපාණඵලකාදිසු දුරුමයං වා පාසාණමයං වා යං කිඤ්චි ගෙහසම්භාරූපගං, යො කොචි කටසාරකො, යං කිඤ්චි භූමත්ථරණං, යං කිඤ්චි අකප්පියචම්මං සබ්බං සඞ්ඝස්ස දින්නං ගරුභණ්ඩං භූමත්ථරණං කාතුං වට්ටති. එළකචම්මං පන පච්චත්ථරණගතිකං හොති, තම්පි ගරුභණ්ඩමෙව අකප්පියචම්මානි භාජනීයානි. කුරුන්දියං පන "සබ්බං මඤ්චපමාණං චම්මං ගරුභණ්ඩ"න්ති වුත්තං. උදුක්ඛලං මුසලං සුප්පං නිසදං නිසදපොතකො පාසාණදෙණී පාසාණකටාහං තුරිවෙමහසාදිභණ්ඩං සබ්බං පෙසකාරාදිභණ්ඩං සබ්බං කඩිභණ්ඩං සබ්බං චක්කාසුත්තාභායානං ගරුභණ්ඩමෙව. මඤ්චපාදෙ මඤ්චඅටනි පීඨපාදෙ පීඨඅටනි වාසි එරසුආදීනං දණ්ඩාති එතෙසු යං කිඤ්චි ඵපපාතතාලජ්ඣකම්මං අනිඩ්ඩියමෙව භාජනීයං. තච්ඡිතමත්තම්පන ගරුභණ්ඩං හොති. අන්‍රසැයුත්ත වාසියා පන දණ්ඩ[illegible]

අරණීසහිතං ධම්මකරකෝ පාදඝණ්ඨනකතෝ අනතිරිත්තං ආමලකතුම්බං ආමලකඝටෝ ලාබුකතුම්බං ලාබුඝටෝ විසාණතුම්බනති සබ්බමෙතං භාජනීයං. තතෝ මහන්තතරං ගරුභණ්ඩං. හත්ථිදන්තෝ වා යං කිඤ්චි විසාණං වා අතච්ඡිතං යථාභූතමෙව භාජනීයං. තෙහි කතමඤ්චපාදාදිසු පරිමණ්ඩලෙසෙයෙව විනිච්ඡයෝ. තච්ඡිතනිට්ඨිතොපි භිඞ්කුකරණ්ඩකෝ අඤ්ජනිකරණ්ඩකෝ ගණ්ඩිකච්ඡෝ අඤ්ජනි අඤ්ජනිසලාකා උදකපුඤ්ඡනීති ඉදං සබ්බං භාජනීයමෙව.

මත්තිකාභණ්ඩෙ සබ්බං මනුස්සානං උපභොගපරිභොගඝට විඨරාදිකුලාලභාජනං පත්තකටාහං අඞ්ගාරකටාහං ධූමදානං දීපකපල්ලකා වයනිට්ඨිකඡදනිට්ඨිකා ධූපිකාති සඞ්ඛස්ස දින්නකාලතෝ පභාය ගරුභණ්ඩං. පාදඝණ්ඨනාතිරිත්ත පමාණෙ පන ඝටතෝ පත්තං ථාලකං කඤ්චනකෝ කුණ්ඩිකාති ඉදමෙත්ථ භාජනීයභණ්ඩං. යථා ච මත්තිකාභණ්ඩෙ එවං ලොහභණ්ඩෙපි කුණ්ඩිකා භාජනීයකොඨාසමෙව භජතීති අයමෙත්ථ අනුපුබ්බකථා.

ඉති පාළිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ
ගරුභණ්ඩවිනිච්ඡයකථා සමත්තා.

චොදනාදිවිනිච්ඡයොති එත්ථ පන චොදෙතුං කො ලභති? කො න ලභති? "දුබ්බලචොදකවචනං තාව ගහෙත්වා කොචි න ලභති. දුබ්බලචොදකො නාම: සම්බහුලෙසු කථාසල්ලාපෙන නිසින්නෙසු එකෙ එකං ආරබ්භ අනොදිස්සකං කත්වා පාරාජිකවත්ථුං කථෙති. අඤ්ඤතරං සුත්වා ඉතරස්ස ගන්ත්වා ආරොචෙති. සොතං උපසංකමිත්වා "ත්වං කිර මං ඉදඤ්චිදඤ්ච වදසී"ති භණති. සො "නාහං එවරූපං ජානාමි, කථාපවත්තියං පන මයා අනොදිස්සකං කත්වා වුත්තමත්තං. සචෙ අහං තව ඉමං දුක්ඛුප්පත්තිං ජානෙය්‍යං, එත්තකම්පි න කථෙය්‍ය'න්ති අයං දුබ්බලචොදකොති. තස්සෙතං කථාසල්ලාපං ගහෙත්වා භික්ඛුං කොචි චොදෙතුං න ලභති. එතමපන අගහෙත්වා සීලසම්පන්නා භික්ඛූ භික්ඛුං වා භික්ඛුනිං වා සීලසම්පන්නා ච භික්ඛුනී භික්ඛුනීමෙව චොදෙතුං ලභතී"ති මහාපදුමත්ථෙරො ආහ. මහාසුම්මත්ථෙරො පන "පඤ්චපි සහධම්මිකා ලභන්තී"ති ආහ. ගොදත්තත්ථෙරො න කොචි න ලභතී"ති භික්ඛුස්ස සුත්වා චොදෙති, භික්ඛුනියා සුත්වා —පෙ— තිස්සියසාවකානං සුත්වා චොදෙතී"ති ඉදං සුත්තමාහරි. නිණ්ණයම්පි ථෙරානං වාදෙ වුදිතකසෙසම පටිසඞ්ඛාය සාරෙ

තබ්බා. අයං පන චෝදකා නාම දිට්ඨචෝදනා සුතචෝදනා පරිසංකිතචෝදනාති තිවිධා හොති. අපරා චතුබ්බිධා හොති:- සීලවිපත්තිචෝදනා ආචාරවිපත්තිචෝදනා දිට්ඨිවිපත්තිචෝදනා ආජීවවිපත්තිචෝදනාති. තත්ථ ගරුකානං විත්‍ථාරං ආපත්තික්ඛන්ධානං වසෙන සීලවිපත්ති චෝදනා වෙදිතබ්බා. අවසේසකානං පන වසෙන ආචාරවිපත්තිචෝදනා. මිච්ඡාදිට්ඨිඅන්තග්ගාහිකාදිවසෙන දිට්ඨිවිපත්තිචෝදනා. ආජීවහේතුපඤ්ඤත්තානං ඡන්නං සික්ඛාපදානං වසෙන ආජීවවිපත්තිචෝදනා වෙදිතබ්බා. අපරාපි චතුබ්බිධා හොති: වත්‍ථුසන්දස්සනා ආපත්තිසන්දස්සනා සංවාසපටික්ඛේපෝ සාමීචිපටික්ඛේපෝති. තත්ථ වත්‍ථුසන්දස්සනා නාම: "තුම්හෙහි මේථුනං ධම්මං පටිසේවිත්ථ, අදින්නං අදිය්‍ය මනුස්සං ඝාතයිත්ථ, අභූතං ආරොචයිත්ථා"ති එවං පවත්තා. ආපත්තිසන්දස්සනා නාම: "ඉමං මේථුනධම්මපාරාජිකාපත්තිං ආපජ්ජථා"ති එවමාදිනයප්පවත්තා. සංවාසපටික්ඛේපෝ නාම: "නත්ථි තයා සද්ධිං උපෝසථෝ වා පවාරණා වා සඞ්ඝකම්මං වා"ති එවං පවත්තා. සාමීචිපටික්ඛේපෝ නාම:—අභිවාදනපච්චුට්ඨානඅඤ්ජලිකම්මසීචිකාදිකම්මානං අකරණං. තං පටිපාටියා වන්දනාදීනි කරොන්තෝ එකස්ස අසත්වා සෙසානං කරණකාලෙ වෙදිතබ්බං. එත්තාවතාපි චෝදනා නාම හොති. යාගුභත්තාදිනා පන යං ඉච්ඡති, තං ආපුච්ඡති, න තාව සා චෝදනා හොති. අපරා පාතිමොක්ඛට්ඨපනඛන්ධකෙ "එකං භික්ඛවෙ අධම්මිකං පාතිමොක්ඛට්ඨපනං එකං ධම්මිකා"නති ආදිං කත්වා යාව දස අධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි දස ධම්මිකානීති එවං අධම්මිකා පඤ්ච පඤ්චසුස ධම්මිකා පඤ්චප්පභෙදාසූති දසුත්තරසතං චෝදනා වුත්තා. තා දිට්ඨෙන චෝදෙන්තස්ස දසුත්තරසතං, සුතෙන චෝදෙන්තස්ස දසුත්තරසතං, පරිසංකාය චෝදෙන්තස්ස දසුත්තරසතන්ති තිංසාධිකානි තීණි සතානි හොන්ති. තානි කායෙන චෝදෙන්තස්ස වාචාය චෝදෙන්තස්ස කායවාචාය චෝදෙන්තස්සාති නිගුණානි කතානි නවුතාධිකානි නවසතානි හොන්ති. තානි අත්තනා චෝදෙන්තස්සාපි පරෙන චෝදෙන්තස්සාපි තත්තකානෙවාති වීසති උත්තරානි වෙ සහස්සානි හොන්ති. පුන දිට්ඨාදිභෙදෙ ඡමූලිකාමූලිකවසෙන අනෙකසහස්සා චෝදනා හොන්තීති වෙදිතබ්බා.

වුත්තප්පභෙදාසු පන ඉමාසු චෝදනාසු යාය කායචි චෝදනාය වසෙන සඞ්ඝමජ්ඣෙ ඔසටෙ වත්‍ථුස්මිං චුදිතචෝදකා වත්තබ්බා "ආයුමෙහ අමහාකං විනිච්ඡයෙන තුට්ඨා හවිස්සථා"ති. සචෙ "හවිස්සාමා"ති වදන්ති, සඞ්ඝෙන තං අධිකරණං සම්පටිච්ඡිතබ්බං. අථ පන "විනිච්ඡයථ තාව භන්තෙ යථෙව අමහාකං ධම්මිස්සරා,

ගණ්හිස්සාමා"ති වදන්ති, "වෙත්තියං තාව වඤ්ඤථා"ති ආදීනි වත්වා දීඝසුත්තං කත්වා විස්සජ්ජිතබ්බා. තෙ වෙ චිරරත්තං කිලමන්තා පඤ්ඤාපරිසා උපචින්නපඞ්කා හුත්වා පුන යාචන්ති, යාව තතියං පටික්ඛිපිත්වා යදා නිම්මදා හොන්ති, තදා තෙසං අධිකරණං විනිච්ඡිනිතබ්බං. විනිච්ඡිනන්තෙහි ච සචෙ අලජ්ජුස්සන්නා හොන්ති පරිසා, උබ්බාහිකාය තං අධිකරණං විනිච්ඡිනිතබ්බං. සචෙ බාලුස්සන්නා හොන්ති පරිසා, "කුම්භාකං සභාගවිනය ධරෙ පරියෙසථා"ති විනයධරෙ පරියෙසාපෙත්වා යෙන ධම්මෙන යෙන විනයෙන යෙන සත්ථුසාසනෙන තං අධිකරණං වූපසම්මති, තථා තං අධිකරණං වූපසමෙතබ්බං. තත්ථ ච ධම්මොති භූතං වත්තු; විනයොති චොදකා චෙව සාරණා ච; සත්ථුසාසනන්ති ඛන්ධකසම්පදා ච අනුසාවනසම්පදා ච. තසමා චොදකෙන වත්තුස්මිං ආරොචිතෙ චුදිතකෙ පුච්ඡිතබ්බෙ. "සන්තමෙතං නො"ති, එවං වත්තුං උපපරික්ඛිත්වා භූතෙන වත්තුනා චොදෙත්වා සාරෙත්වා ඛන්ධකසම්පදාය අනුසාවනසම්පදාය ච තං අධිකරණං වූපසමෙතබ්බං.

තත්ර චෙ අලජ්ජී ලජ්ජිං චොදෙති, සො ච අලජ්ජී බාලො හොති අව්‍යත්තො, නාස්ස නයො දාතබ්බා. එවං හි පන වත්තබ්බා: "කිමහි නං චොදෙසී"ති. අඤ්ඤා සො වක්ඛති: "කිම්දං භණෙ කිමහි නං නාමා"ති. "නං කිමහි නමපි න ජානාසි, න යුත්තං තයා එවරූපෙන බාලෙන පරං චොදෙතු"න්ති උය්‍යොජෙතබ්බා. නාස්ස අනුයොගො දාතබ්බා. සචෙ පන සො අලජ්ජී පණ්ඩිතො හොති ව්‍යත්තො, දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා අපෙක්ඛාචරිත්වා සම්පාදෙතුං සක්කොති, එතස්ස අනුයොගං දත්වා ලජ්ජිස්සෙව පටිඤ්ඤාය ඛම්මං කාතබ්බං.

සචෙ ලජ්ජී අලජ්ජිං චොදෙති, සො ච ලජ්ජී බාලො හොති අව්‍යත්තො, න සක්කොති අනුයොගං දාතුං, තස්ස නයො දාතබ්බා. "කිමහි නං චොදෙසි, සීලවිපත්තියා වා ආචාරවිපත්තියා ආදිස්ස එකිස්සාපී"ති. කස්මා පන ඉමස්සෙව එවං නයො දාතබ්බා න ඉතරස්සාති. තත්ර න යුත්තං විනයධරානං අගතිගමනන්ති. න යුත්තමෙව. ඉදං පන අගතිගමනං න හොති, ධම්මානුග්ගහො ඒසො එසො. අලජ්ජිනිග්ගහත්ථාය හි ලජ්ජිපුග්ගලස්සෙව සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං. තත්ර අලජ්ජී නයං ලභිත්වා අපෙක්ඛාචරණෙන එති. ලජ්ජී පන නයං ලභිත්වා දිට්ඨෙ දිට්ඨනයෙන සුතෙ සුතනයෙන පතිට්ඨාය කථෙස්සති. තසමා තස්ස ධම්මානුග්ගහො වට්ටති. සචෙ පන සො ලජ්ජී පණ්ඩිතො හොති ව්‍යත්තො, පතිට්ඨාය කථෙති, අලජ්ජී ච "එතමප්පහාසි, එතම්පි නප්පහී"ති පටිඤ්ඤං න දෙති, ලජ්ජිස්ස පටිඤ්ඤාය

ව කාතබ්බං. තදත්ථදීපනත්ථඤ්හි ඉදං වත්ථු වෙදිතබ්බං. තිපිටකචූළාභයත්ථේරෝ කිර ලොහපාසාදස්ස හෙට්ඨා භික්ඛූනං විනයං කථේසි සායණ්හසමයේ වුට්ඨාති. තස්ස වුට්ඨසමයේ වේ අත්තපච්චත්ථිකා කථං පවත්තේසුං. එකෝ "එතම්පි නත්ථි එතම්පි නත්ථී"ති පටිඤ්ඤං න දෙති. අථ අපාවසෙසේ පඨම යාමේ ථේරස්ස තස්මිං පුග්ගලේ "අයං පතිට්ඨාය කථේති, අයං පන පටිඤ්ඤං න දෙති, බහූනි ව වත්ථූනි ඔසටානි අට්ඨා එතං කතං භවිස්සතී"ති අසුඛලද්ධි උපජ්ඣා, තතෝ විජ්ජුදණ්ඩකේන පාදකථලිකාය සඤ්ඤං දත්වා "අහං ආවුසෝ විනිච්ඡිනිතුං අන නුච්ඡවිකෝ අඤ්ඤත්ර විනිච්ඡිනාපෙහී"ති ආහ. "කස්මා හනෙත"ති? ථේරෝ තමත්ථං අරොචෙසි. චුදිතපුග්ගලස්ස කායේ දාහෝ උට්ඨහි, තතෝ ථේරං වන්දිත්වා "භනෙත විනිච්ඡිනිතුං අනුරූපෙන විනයධරේන නාම තුම්හාදිසේනෙව භවිතුං වට්ටති චොදකෙන ච ඒදිසේන ච භවිතුං ලට්ඨතී"ති වත්වා සෙතකානි නිවාසෙත්වා "චිරං කිලමිතත්ථ මයා"ති ඛමාපෙත්වා පක්කාමි. එවං ලජ්ජිනා චොදියමානෝ අලජ්ජී බහුසුපි වත්ථූසු උපජ්ඣාසු පටිඤ්ඤං න දෙති. සෝ නෙව සුඛොති වත්තබ්බෝ. න අසුඛොති. ජීවමතකෝ නාම ආමකසුසානකෝ නාම. සචේ පනස්ස අඤ්ඤම්පි තාදිසං වත්ථු උපපජ්ජති, න විනිච්ඡිනිතබ්බං. තථා නාසිතකෝ භවිස්සති.

සචේ පන අලජ්ජීයේව අලජ්ජිං චොදෙති, සෝ වත්තබ්බෝ: "ආවුසෝ තව චෝදනායං කිං සක්ඛා වත්තු"නති. ඉතරම්පි තථේව වත්වා "උභෝ එකසමුට්ඨානපරිභොගා හුත්වා ජීවථා"ති උය්යොජෙතබ්බා. සීලවිපත්තිය පන සෝ විනිච්ඡයෝ න කාතබ්බා. පත්තචීවරපරිවේණාදිඅත්ථාය පන පතිරූපං සක්ඛිං ලභිත්වා කාතබ්බෝති.

අථ ලජ්ජී ලජ්ජිං චොදෙති, විවාදෙ ච නෙසං කිසමිංචිදෙව අපමත්තකෝ හොති, සඤ්ඤාපෙත්වා "මා එවං කරොථා"ති අවචනං දෙසාපෙත්වා උය්යොජෙතබ්බා. අථ පනෙත්ථ චුදිත කෙන සහසා විරජ්ඣි හොති, ආදිතෝ පට්ඨාය අලජ්ජී නාම නත්ථි, සෝ ච පක්ඛානුරක්ඛණත්ථාය පටිඤ්ඤං න දෙති, "මයං සද්දහාම මයං සද්දහාමා"ති බහූ උට්ඨහන්ති, සෝ තෙසං පටිඤ්ඤාය එකා වාරං මෙ වාරං සුද්ධෝ හොතු, අථ පන විරද්ධකාලතෝ පට්ඨාය ඨානෙ න තිට්ඨති, විනිච්ඡයෝ න දාතබ්බෝ.

ආදිත්තාදිත්තවත්ථුං විනිච්ඡිනනෙනත්ථ පඤ්චවිසති අවහාරා සාධුකං සල්ලක්ඛෙතබ්බා. තෙසු ච කුසලෙන විනයධරෙන ඔතිණ්ණං වත්ථුං සහසා අවිනිච්ඡිනිත්වාව පඤ්ච ඨානානි ඔලොකෙතබ්බානි, යථා සඞ්ඝාය පොරාණා ආහු:-

වත්තුං කාලඤ්ච දෙසඤ්ච අඞ්ගං පරිභොගපඤ්චමං
තුලයිත්වා පඤ්ච ඨානානි ධාරෙය්‍යත්ථං විචක්ඛණොති.

තත්ථ වඤ්ඤානීති භණ්ඩං. අවහාරකෙන හි "මයා ඉදං නාම අවහට"නන්ති වුත්තෙපි ආපත්තිං අනාරොපෙත්වාව තං භණ්ඩං සසාමිකං වා අසසාමිකං වාති උපපරික්ඛිතබ්බං. සසාමිකෙපි සාමිකානං සාලයභාවෙ වා නිරාලයභාවෙ වා උපපරික්ඛිතබ්බා. සචෙ තෙසං සාලයකාලෙ අවහටං, භණ්ඩං අඞ්ගාපෙත්වා ආපත්ති කාතබ්බා. සචෙ නිරාලයකාලෙ පාරාජිකෙන න කාතබ්බා. භණ්ඩසාමිකෙසු පන භණ්ඩං ආහරාපෙත්වාපි භණ්ඩං දාතබ්බං. අයමෙත්ථ සාමීචි. ඉමස්ස පනත්ථස්ස දීපනත්ථමිදං වත්ථු. "භාතියරාජකාලෙ කිර මහාවෙතියපූජාය දක්ඛිණදිසතො එකො භික්ඛු සත්තභත්තං පණ්ඩුකාසාවං අංසෙ කරිත්වා වෙතියඞ්ගණං පාවිසි. තං ඛණමෙව රාජාපි වෙතියවන්දනත්ථං ආගතො. තතො උස්සාරණාය වත්තමානාය මහාජනසම්මද්දො අහොසි. අථ සො භික්ඛු ජනසම්මද්දපීළිතො අංසතො පතන්තං කාසාවං අදිස්වාව නික්ඛමන්තො නික්ඛමිත්වා කාසාවං අපස්සන්තො "කො ඊදිසෙ ජනසම්මද්දෙ කාසාවං ලච්ඡති, නදුනි තං මයා"නති ධුරනික්ඛෙපං කත්වා ගතො. අථක්ඛෙත්තු භික්ඛු පච්ඡා ආගච්ඡන්තො තං කාසාවං දිස්වා ථෙය්‍යචිත්තෙන ගහෙත්වා පුන විපටිසාරී හුත්වා "අස්සමණොදානිමහි විබ්භමිස්සාමී"ති චින්තෙත්වා උපපත්තෙන "චීවරධරෙ පුච්ඡිත්වා ඤස්සාමී"ති චින්තෙසි. තෙන සමයෙන චූළසුමනත්ථෙරො නාම සබ්බපරියත්තිධරො විනයාචරියපාමොක්ඛො මහාවිහාරෙ පටිවසති. සො භික්ඛු ථෙරං උපසංකමිත්වා වන්දිත්වා ඔකාසං කාරෙත්වා අත්තනො කුක්කුච්චං පුච්ඡි. ථෙරො තෙන හඞ්ගෙ ජනකායෙ පච්ඡා ආගන්ත්වා ගහිතභාවං ඤත්වා "අත්ථි දානි එත්ථ ඔකාසො"ති චින්තෙත්වා ආහ: "සචෙ කාසාවසාමිකං භික්ඛුං ආනෙය්‍යාසි, සක්කා භවෙය්‍ය තව පනිදං භාතූ"නති. "කථාහං භන්තෙ තං දක්ඛිස්සාමී"ති. "තඤ්ච තඤ්ච ගන්ත්වා ඔලොකෙහී"ති. සො පඤ්චපි මහාවිහාරෙ ඔලොකෙත්වා නෙව අද්දක්ඛි. තතො තං ථෙරො පුච්ඡි "කතරාය දිසාය බහූ භික්ඛූ ආගච්ඡන්තී"ති. "දක්ඛිණාය දිසාය භන්තෙ"ති. තෙනහි කාසාවං දීඝතො ච තිරියඤ්ච මිණිත්වා ඨපෙහි, ඨත්වා දක්ඛිණදිසාය විහාරපටිපාටියා විචිනිත්වා තං භික්ඛුං ආනෙහී"ති. සො තථා කත්වා තං භික්ඛුං දිස්වා ථෙරස්ස සන්තිකං ආනෙසි. ථෙරො පුච්ඡි "තවෙදං කාසාව"නති. "ආම භන්තෙ"ති. "කුහිඤ්චිදං තෙ පාතිත"නති. සො සබ්බං ආචික්ඛි. ථෙරො තෙන කතං ධුරනික්ඛෙපං සුත්වා ඉතරං

පුච්ඡි. "තයා ඉදං කුහිං දිසවා ගහිත"නති, සොපි සබ්බං ආරොචෙසි. තතො තංථෙරෝ ආහ: "සචෙ තෙ සුද්ධිවිතෙන ගහිතං අභවිස්ස, අනාපත්තිගෙව තෙ අස්ස, ථෙය්‍යවිතෙන ගහිතත්තා දුක්කටං ආපත්තොසි. තං දෙසෙත්වා අනාපත්තිකො හොහි, ඉදං ව කාසාවං අත්තනො සන්තකං කත්වා එතස්සෙව භික්ඛුනො දෙහි"ති. සො භික්ඛු අමතෙනෙව අභිසිත්තො පරම සාසං පත්තො අහොසි. එවං වත්තු ඔලොකෙතබ්බං.

කාලොති අවහාරකාලො; තදෙව හි භණ්ඩං කදාචි සමග්ඝං, කදාචි මහග්ඝං, තස්මා තං භණ්ඩං යස්මිං කාලෙ අවහටං තස්මිංයෙව කාලෙ යො තස්ස අග්ඝො හොති, තෙනග්ඝෙන ආපත්ති කාරෙතබ්බා. එවං කාලො ඔලොකෙතබ්බො.

දෙසොති අවහාරදෙසො; යං හි භණ්ඩං යස්මිංයෙව දෙසෙ යෙන අවහටං තස්මිංයෙව දෙසෙ තස්ස අග්ඝො හොති. තෙන ග්ඝෙන ආපත්ති කාරෙතබ්බා. භණ්ඩුට්ඨානදෙසෙහි භණ්ඩං අපග්ඝං හොති; අඤ්ඤත්ථ මහග්ඝං. ඉමස්සපි ච අත්ථස්ස දීපනත්ථ මිදං වත්ථු. අනන්තරසමුද්දෙ කිර එකො භික්ඛු සුසණ්ඨානං නාළිකෙරං ලභිත්වා භමං ආරොපෙත්වා සඞ්ඛථාලකසදිසං මනොරමං පානීයථාලකං කත්වා තත්ථෙව ථපෙත්වා වෙතියගිරිං අගමාසි. අඤ්ඤෙ භික්ඛු අනන්තරසමුද්දං ගන්ත්වා තස්මිං විහාරෙ පටිවසන්තා තං ථාලකං දිසවා ථෙය්‍යවිතෙන ගහෙත්වා වෙතියගිරිමෙව ආගතා. තස්ස තත්ථ යාගුං පිවන්තස්ස තං ථාලකං දිසවා ථාලකසාමිකො භික්ඛු ආහ: "කුතො තෙ ඉදං ලද්ධ"නති. "අනන්තරසමුද්දතො මෙ ආනීත"නති. සො පන "තෙ තං තව සන්තකං, ථෙය්‍යාය තෙ ගහිත"නති සඤ්ඤං පෙසෙසි ආකඩ්ඩි. තත්ථ ච විනිච්ඡයං අලභිත්වා මහාවිහාරං ආගම්ංසු. තත්ථ භෙරිං පහරාපෙත්වා මහාවෙතියසමීපෙ සන්නිපාතං කත්වා විනිච්ඡයං ආරභිංසු. විනයධරත්ථෙරා අවහාරං පඤ්ඤපෙසුං, තස්මිඤ්ච සන්නිපාතෙ ආභිධම්මිකඋදකත්ථෙරො නාම විනයකුසලා හොති. සො ච එවමාහ: "ඉමිනා ඉමං ථාලකං කුහිං අවහට"නති? "අනන්තරසමුද්දෙ අවහට"නති. "තත්ථෙතං කිං අග්ඝති"ති? "න කිඤ්චි අග්ඝති, තත්‍ර හි නාළිකෙරං භින්දිත්වා මිඤ්ජං ඛාදිත්වා කපාලං ඡඩ්ඩෙන්ති, දුරූපසම්පන්න ථරතී"ති. "ඉමස්ස භික්ඛුනො හත්ථෙ හත්ථකම්මං කිං අග්ඝති"ති? "මාසකං වා ඌන මාසකං වා"ති. "අත්ථි පන කත්ථචි සම්මාසම්බුද්ධෙන මාසකෙ වා මාසකෙ වා පාරාජිකං පඤ්ඤත්ත"නති. එවං වුත්තෙ "සාධු සාධු සුකථිතං සුවිනිච්ඡිත"නති එකසාධුකාරො අහොසි. තෙන ච සමයෙන භාතියරාජාපි වෙතියවන්දනත්ථං නගරතො නික්ඛ

මනෙතා තං සද්දං සුත්වා "කිං ඉද"නති පුච්ඡිත්වා සබ්බං පවත්තිං පටියා සුත්වා නගරෙ භෙරිං චරාපෙසි. "මයි සතෙන භික්ඛුනමපි භික්ඛුනීනමපි ගිහිනමපි අධිකරණං ආභිධම්මිකගොදත්ත තෙරෙන විනිච්ඡිතං, සුවිනිච්ඡිතං. තස්සු විනිච්ඡයෙ අතිඵමානං රාජාණාය ඨපෙමී"ති. එවං දෙසො ඔලොකෙතබ්බා.

අගෙඝාති භණ්ඩගෙඝා. නවභණ්ඩස්ස හියේ‍යා අගෙඝා හොති. සො පච්ඡා පරිහායති. යථා නවධොතො පතෙතා අට්ඨ වා දස වා අගඝති. සො පච්ඡා ජිණ්ණෙ වා ආණිගණ්ඩිකාභතො වා අපපගෙඝා හොති. තස්මා න සබ්බදා භණ්ඩං පකතිඅගෙඝතෙව කාතබ්බන්ති. එවං අගෙඝා ඔලොකෙතබ්බා.

පරිභොගොති භණ්ඩපරිභොගො; පරිභොගෙනාපි හි වාසි ආදිභණ්ඩස්ස අගෙඝා පරිහායති. තස්මා එවං උපපරික්ඛිතබ්බං. සචෙ කොචි කස්සචි පාදඝසනකං වාසිං හරති. තත්‍ර වාසි සාමිකො පුච්ඡිතබ්බා "තයා අයං වාසි කිත්තකෙන කීතා"ති. "පාදෙන භනෙන"ති. "කිං පන තෙ කිණිත්වාව ඨපිතා, උදාහු තං වළඤ්ජෙසී"ති. සචෙ වදති "එකදිවසං මෙ දන්තකට්ඨං වා රජන ජල්ලිං වා පත්තපවනකදුරුං වා ඡින්නං, ඝංසිත්වා වා නිසිතා"ති. අථස්ස පොරාණෙ අගෙඝා භඤ්ඤති වෙදිතබ්බා. යථා ච වාසියා එවං අඤ්ඤනියා වා අඤ්ජනිසලාකාය වා කුඤ්චිකාය වා පලාලෙන වා ථුසෙහි වා ඉට්ඨකචුණ්ණෙන වා එකවාරං ඝංසිත්වා ධොවිතමත්තෙනාපි අගෙඝා භස්සති. තිපුමණ්ඩලස්ස මඤ්ජරදන්ත චෙජදනෙනාපි පරිමජ්ජනමත්තෙනාපි, උදකසාටිකාය සකිං නිවාසනපාරුපනෙනාපි පරිභොගසීසෙන අංසෙ වා සීසෙ වා ඨපනමත්තෙනාපි, තණ්ඩුලාදීනං පපෙථාටනෙනාපි තතො එකං වා දෙ වා අපනයනෙනාපි අන්තමසො එකං පාසාණස්ස කක්ඛරං උබ්භිත්වා ඡඩ්ඩිතමත්තෙනාපි, සපිතෙලාදීනං භාජනනතර පරිවත්තනෙනාපි අන්තමසො තතො මක්ඛිකං වා කිපිල්ලිකං වා උද්ධරිත්වා ඡඩ්ඩිතමත්තෙනාපි, ගුළපිණ්ඩකස්ස මධුරභාවජානනත්ථං තඛෙන විජ්ඣිත්වා අනුමත්තං ගහිතමත්තෙනාපි අගෙඝා භස්සති. තස්මා යං කිඤ්චි පාදඝසනකං වුත්තනයෙනෙව සාමිකෙහි පරිභොගෙන ඌනං කතං හොති, න තං අවහරතො භික්ඛු පාරාජිකෙන කාරෙතබ්බාති. එවං අගෙඝා ඔලොකෙතබ්බා. එවං ඉමානි තුලයිත්වා පඤ්ච ඨානානි ධාරෙත්‍ය අත්ථං විචක්ඛණො, ආපත්තිං වා අනාපත්තිං වා ගරුකං වා ලහුකං වා ආපත්තිං යථාට්ඨානෙ ඨපෙය්‍යාති. තෙනාහු අට්ඨකථාචරියා:

'සික්ඛාපදං සමං තෙන අඤ්ඤං කිඤ්චි න විජ්ජති,
අතෙකනයවොකිණ්ණං ගම්භීරත්ථවිනිච්ඡයං.

තසමා වත්ථුම්හි ඔතිණ්ණෙ භික්ඛුනා විනයඤ්ඤුනා,
විනයානුගහෙතෙත්ථ කරොනෙතන විනිච්ඡයං.

පාලිං අට්ඨකථඤ්චෙව සාධිපප්‍රාඣමසෙසතො,
ඔගය්හ අපපමත්තෙන කරණීයො විනිච්ඡයො.

ආපත්තිදස්සනුස්සාහො න කත්තබ්බා කුදාචනං,
පස්සිස්සාමි අනාපත්තිම්හි කයිරාථ මානසං.

පස්සිත්වාපි ච ආපත්තිං අවත්වාව පුනප්පුනං,
විමංසිත්වාථ විඤ්ඤූහි සංසන්දිත්වාව නං වදෙ.

කපියෙපි ච වත්ථුස්මිං චිත්තස්ස ලහුවුත්තිනො,
වසෙන සාමඤ්ඤගුණා වවත්තීධ පුථුජ්ජනා.

තසමා පරපරිකප්පාරං ආසීවිසම්වොරගං,
අගහිං විය ච සම්පස්සං ආමසෙය්‍ය විචක්ඛණො"ති.

උත්තරිමනුස්සධම්මාරොචනං විනිච්ඡිනන්තෙන පන "කිං තෙ අධිගතං? කිනන්ති තෙ අධිගතං? කදා තෙ අධිගතං? කත්ථ තෙ අධිගතං? කතමෙ තෙ කිලෙසා පහීණා? කතමෙසං ත්වං ධම්මානං ලාභී"ති? ඉමානි ඨානානි විසොධෙතබ්බානි. සචෙ හි කොචි භික්ඛු උත්තරිමනුස්සධම්මාධිගමං ව්‍යාකරෙය්‍ය, න සො එත්තාවතා ච සික්ඛාකාමබ්බා. ඉමෙසු පන ජිසු ඨානෙසු සොධනත්ථං එවං වත්තබ්බා: "කින්තෙ අධිගතං? කිං ඣානං උදාහු විමොක්ඛාදිසු අඤ්ඤතරං"නන්ති? යො හි යෙන අධිගතො ධම්මො සො තස්ස පාකටො හොති. සචෙ "ඉදං නාම මෙ අධිගත"නන්ති වදති, තතො "කිනන්ති තෙ අධිගත"නන්ති පුච්ඡිතබ්බා. අනිච්චලක්ඛණාදිසු කිං ධුරං කත්වා අට්ඨංසාය වා ආරම්මණෙසු රූපාරූපඅජ්ඣත්තබහිද්ධාදිභෙදෙසු වා ධම්මෙසු කෙන මුඛෙන අභිනිවිසිත්වාති? යො හි යස්සාභිනිවෙසො යො තස්ස පාකටො හොති. සචෙ "අයං නාම මෙ අභිනිවෙසා, එවං මයා අධිගත"නන්ති වදති, තතො "කදා තෙ අධිගත"නන්ති පුච්ඡිතබ්බා. "කිං පුබ්බණ්හා? උදාහු මජ්ඣන්හිකාදිසු අඤ්ඤතරස්මිං කාලෙ"ති. සබ්බඤං හි අත්තනා අධිගතකාලො පාකටො හොති. සචෙ "අමුකස්මිං නාම කාලෙ අධිගත"නන්ති වදති, තතො "කත්ථ තෙ අධිගත"නන්ති පුච්ඡිතබ්බා. "කිං දිවාඨානෙ උදාහු රත්තිඨානාදිසු අඤ්ඤතරස්මිං ඔකාසෙ"ති. සබ්බසං හි අත්තනා අධිගතොකාසො පාකටො හොති. සචෙ "අමුකස්මිං නාම මෙ ඔකාසෙ අධිගත"නන්ති වදති,

තතො "කතමෙ තෙ කිලෙසා පහීණා"ති පුච්ඡිතබ්බා. "කිං පඨමමග්ගවජ්ඣා උදාහු දුතියාදිමග්ගවජ්ඣා"ති. සබ්බෙසං හි අත්තනා අධිගතමග්ගෙන පහීණකිලෙසා පාකටා හොන්ති. සචෙ "ඉමෙ නාම මෙ කිලෙසා පහීණා"ති වදති, තතො "කත මෙසං ත්වං ධම්මානං ලාභී"ති පුච්ඡිතබ්බා. "කිං සොතාපත්ති මග්ගස්ස, උදාහු සකදාගාමිමග්ගාදිසු අඤ්ඤතරස්සා"ති. සබ්බෙසං හි අත්තනා අධිගතධම්මෙ පාකටො හොති. සචෙ "ඉමෙසං නාමා හං ධම්මානං ලාභී"ති වදති, එත්තාවතාපිස්ස වචනං න සද්ද හිතබ්බං. බහුස්සුතා හි උග්ගහපරිපුච්ඡා කුසලා භික්ඛූ ඉමානි ඡ ඨානානි සොධෙතුං සක්කොන්ති, ඉමස්ස පන භික්ඛුනො ආගමන පටිපදං සොධෙතබ්බා. යදි ආගමන පටිපදං න සුජ්ඣති, ඉමා ය පටිපදාය ලොකුත්තරධම්මෙ නාම න ලබ්භති"ති අපනෙ තබ්බා. යදි පනස්ස ආගමනපටිපදා සුජ්ඣති, දීඝරත්තං තීසු සික්ඛාසු අපපමත්තො ජාගරියමනුයුත්තො චතූසු පච්චයෙසු අලග්ගො ආකාසෙ පාණිසමෙන චෙතසා විහරතීති පඤ්ඤායති, තස්ස භික්ඛුනො ව්‍යාකරණං පටිපදාය සඞ්ගං සංසන්දති. සෙය්‍යථාපි නාම ගඞ්ගොදකං යමුනොදකෙන සඞ්ගං සංසන්දති චෙව සමෙති ච එවමෙවං සුපඤ්ඤත්තා තෙන භගවතා සාවකානං නිබ්බාණගාමිනී පටිපදා සංසන්දති නිබ්බාණඤ්ච පටිපදා වාති වුත්තසදිසං හොති. අපි ච ඛො න එත්තකෙනාපි සක්කාරො කාතබ්බො. කස්මා? එකච්චස්ස හි පුථුජ්ජනස්සාපි සතො ඛීණා සවපටිපත්තිසදිසා පටිපත්ති හොති, තස්මා සො භික්ඛු තෙහි තෙහි උපායෙහි උත්තාසෙතබ්බා. ඛීණාසවස්ස නාම අසනියාපි මත්ථ කෙ පතමානාය භයං වා ඡම්භිතත්තං වා ලොමහංසො වා න හොති. පුථුජ්ජනස්ස අපපමත්තකෙනපි හොති. තන්‍රිමානි වත්ථූනි. දීඝභාණකාභයත්ථෙරො කිර එකං පිණ්ඩපාතිකං පරිග්ගහෙතුං අසක්කොන්තො දහරස්ස සඤ්ඤං අදාසි. සො තං නහාය මානං කල්‍යාණිනදීමුඛවාරෙ නිමුජ්ජිත්වා පාදෙ අග්ගහෙසි. පිණ්ඩපාතිකො කුම්භීලොති සඤ්ඤාය මහාසද්දමකාසි. තදා නං පුථුජ්ජනොති ඤාතිංසු. වත්තමුඛතිස්සරාජකාලෙ පන මහාවි හාරෙ ඇඹතත්ථෙරො ඛීණාසවො දුබ්බලචක්ඛුකො විහාරෙයෙව අවසි. රාජා ථෙරං පරිග්ගණ්හිස්සාමීති භික්ඛූසු භික්ඛාචාරං ගතෙසු අපපසද්දෙ උපසංකමිත්වා සපෙපා විය පාදෙ අග්ගහෙසි. ථෙරො සිලාත්ථම්භො විය නිච්චලො හුත්වා "කො එත්ථා"ති ආහ. "අහමහන්තෙ තිස්සො"ති. "සුගන්ධං වායති නො තිස්සා"ති එවං ඛීණාසවස්ස භයං නාම නත්ථි. එකාචෙවා පන පුථුජ්ජ

නොපි අතිසූරෝ හොති නිබ්භයෝ. රඤ්ඤීයෙන ආරම්මණේන පරිඝණිතබ්බෝ. වසභරාජාපි හි එකං ථේරං පරිගණ්හ මානෝ ඝරෙ නිසීදාපෙත්වා තස්ස සන්තිකෙ බදරඝාලුවං මද්දමානෝ නිසීදි. මහාථේරස්ස ඛෙලෝ වලිතෝ, ථේරස්ස පුථුජ්ජන භාවෝ ච ආවීභූතෝ. ඛීණාසවස්ස හි රසතණ්හා නාම සුපහීණා දිබ්බෙසුපි රසෙසු නිකන්ති නාම න හොති, තස්මා ඉමේහි උපා යෙහි පරිඝාතෙත්වා සවස්ස භයං වා ඡම්භිතත්තං වා රසතණ්හා වා උප්පජ්ජති, "න ච තුවං අරහා"ති අපනෙතබ්බෝ. සචෙ පන අභිරූ අච්ඡමහි අනුත්‍රාසී හුත්වා සීහෝ විය නිසීදති, දිබ්බාරම්ම ණේපි නිකන්තිං න ජනෙති, අයං භික්ඛු සම්පන්නවෙය්‍යාකර ණෝ සමන්නා රාජරාජමහාමත්තාදීහි පෙසිතං සක්කාරං අරහ තීති වෙදිතබ්බෝ. එවං තාව උත්තරිමනුස්සධම්මාරොචනං විනි චජිතබ්බං.

සකලෙ පන විනයවිනිච්ඡයෙ කොසල්ලං පත්ථයන්තෙන චතු බ්බිධෝ විනයෝ ඤාතබ්බෝ.

චතුබ්බිධං හි විනයං මහාථේරා මහිද්ධිකා,
නීහරිත්වා පකාසෙසුං ධම්මසඞ්ගාහකා පුරා.

කතමං චතුබ්බිධං? සුත්තං සුත්තානුලෝමං ආචරියවාදං අත්ත නොමතීති. යං සඞ්ගීය වුත්තං: "ආහචවපදෙන ඛෝ මහා රාජ රඤ්ඤෙන ආචරියවංසතා අධිප්පායෝ"ති එත්ථ හි ආහචව පදන්ති සුත්තං අධිප්පෙතං; රඤ්ඤෝති සුත්තානුලෝමං; ආචරිය වංසෝති ආචරියවාදෙ; ආධිප්පායෝති අත්තනොමතීති. තත්ථ සුත්තං නාම සකලවිනයපිටකෙ පාලි. සුත්තානුලෝමං නාම වත්තරෝ මහාපදෙසා. යෙ භගවතා එවං වුත්තා "යං භික්ඛවෙ මයා ඉදං න කප්පතීති අපටික්ඛිත්තං, තං චෙ අකප්පියං අනු ලෝමෙති, කප්පියං පටිබාහති, තං වෝ න කප්පති. යං භික්ඛවෙ මයා ඉදං න කප්පතීති අප්පටික්ඛිත්තං, තඤ්චෙව කප්පියං අනු ලෝමෙති, අකප්පියං පටිබාහති, තං වෝ කප්පති. යං භික්ඛවෙ මයා ඉදං කප්පතීති අනනුඤ්ඤාතං, තඤ්චෙව අකප්පියං අනුලෝ මෙති, කප්පියං පටිබාහති, තං වෝ න කප්පති, යං භික්ඛවෙ මයා ඉදං කප්පතීති අනනුඤ්ඤාතං, තඤ්චෙව කප්පියං අනුලෝ මෙති, අකප්පියං පටිබාහති, තං වෝ කප්පතී"ති. ආචරිය වාදෙ නාම ධම්මසඞ්ගාහකෙහි පඤ්චහි අරහන්තසතෙහි ඨපිතා පාලිවිනිමුත්තා ඔකකන්තිකවිනිච්ඡයපවත්තා අට්ඨකථා තන්ති. අත්තනොමති නාම සුත්තසුත්තානුලෝමආචරියවාදෙ මුඤ්චිත්වා අනුමානෙන අත්තනෝ අනුබුද්ධියා නයග්ගාහෙන උප්පන්නාකාර

කථනං. අපිච සුත්තාභිධම්මවිනයඨකථාසු ආගතො සබ්බොපි
ථෙරවාදෙ අත්තනොමත්ති නාම. තං පන අත්තනොමතිං ගහෙත්වා
කථෙන්තෙන න දළ්හග්ගාහං ගහෙත්වා වොහරිතබ්බං. කාරණං
සල්ලක්ඛෙත්වා අත්ථෙන පාලිං පාලියා ච අත්ථං සංසන්දෙත්වා
කථෙතබ්බං. අයං හි අත්තනොමති ආචරියවාදෙ ඔතාරෙතබ්බා.
සචෙ තත්ථ ඔතරති වෙව සමෙති ච ගහෙතබ්බා. සචෙ නෙව
ඔතරති, න සමෙති, න ගහෙතබ්බා. අයං හි අත්තනොමති නාම
සබ්බදුබ්බලා. අත්තනො මතිතො ආචරියවාදෙ බලවතරො. ආ
චරියවාදෙපි සුත්තානුලොමෙ ඔතාරෙතබ්බා. තත්ථ ඔතරන්තො
සමෙන්තොව ගහෙතබ්බා. ඉතරො න ගහෙතබ්බා. ආචරි
යවාදතොපි සුත්තානුලොමං බලවතරං. සුත්තානුලොමම්පි
සුත්තෙ ඔතාරෙතබ්බං. තත්ථ ඔතරන්තං සමෙන්තමෙව ගහෙ
තබ්බං. ඉතරං න ගහෙතබ්බං. සුත්තානුලොමතොපි සුත්තමෙව
බලවතරං. සුත්තං හි අපනිවත්තියං කාරණසංසන්දිසං බුද්ධානං
සීතකාලසදිසං. තස්මා යදා වෙ භික්ඛූ ඝානවඡ්ඡනති, සකවාදී
සුත්තං ගහෙත්වා කථෙති, පරවාදී සුත්තානුලොමං, තෙහිපි අඤ්ඤ
මඤ්ඤං ඛෙපං වා ගරහං වා අකත්වා සුත්තානුලොමං සුත්තෙ
ඔතාරෙතබ්බං. සචෙ ඔතරති, සමෙති, ගහෙතබ්බං. නො චෙ න
ගහෙතබ්බං. සුත්තසම්මෙයෙව ඨාතබ්බං. අථායං සුත්තං ගහෙ
ත්වා කථෙති, පරො ආචරියවාදං, තෙහිපි අඤ්ඤමඤ්ඤං ඛෙපං
වා ගරහං වා අකත්වා ආචරියවාදෙ සුත්තෙ ඔතාරෙතබ්බා. සචෙ
ඔතරති, සමෙති, ගහෙතබ්බා. අනොතාරෙන්තා අසමෙන්තා
ව ගාරයහාචරියවාදෙ න ගහෙතබ්බා. සුත්තසම්මෙයෙව ඨා
තබ්බං. අථායං සුත්තං ගහෙත්වා කථෙති, පරො අත්තනොමතිං;
තෙහිපි අඤ්ඤමඤ්ඤං ඛෙපං වා ගරහං වා අකත්වා අත්තනො
මති සුත්තෙ ඔතාරෙතබ්බා. සචෙ ඔතරති, සමෙති, ගහෙතබ්බා.
නො චෙ න ගහෙතබ්බා, සුත්තසම්මෙයෙව ඨාතබ්බං. අථායං සුත්තා
නුලොමං ගහෙත්වා කථෙති, පරො සුත්තං; සුත්තං සුත්තානුලො
මෙ ඔතාරෙතබ්බං. සචෙ ඔතරති, සමෙති, නිස්සෙසා සංගීතියො
ආරුළ්හං පාළිආගතං පඤ්ඤායති, ගහෙතබ්බං. නො චෙ තථා
පඤ්ඤායති, න ඔතරති, න සමෙති, බාහිරකසුත්තං වා හොති,
සිලොකො වා අඤ්ඤං වා ගාරයහසුත්තං ගුළ්හවෙස්සන්තරං
ගුළ්හවිනයවෙදල්ලාදීනං අඤ්ඤතරතො ආහටං, න ගහෙතබ්බං.
සුත්තානුලොමසම්මෙයෙව ඨාතබ්බං. අථායං සුත්තානුලො
මං ගහෙත්වා කථෙති, පරො ආචරියවාදං, ආචරියවාදෙ
සුත්තානුලොමෙ ඔතාරෙතබ්බා; සචෙ ඔතරති, සමෙති, ගහෙ

තබ්බා. නො වෙ න ගහෙතබ්බා. සුත්තානුලෝමෙයෙව ඨාතබ්බං. අථායං සුත්තානුලෝමං ගහෙත්වා කථෙති, පරො අත්ත නොමතිං; අත්තනොමතිං සුත්තානුලොමෙ ඔතාරෙතබ්බා. සචෙ ඔතරති, සමෙති, ගහෙතබ්බා, නො වෙ න ගහෙතබ්බා. සුත්තානු ලොමෙ යෙව ඨාතබ්බං. අථ පනායං ආචරියවාදං ගහෙත්වා කථෙති, පරො සුත්තං; සුත්තං ආචරියවාදෙ ඔතාරෙතබ්බං. සචෙ ඔතරති, සමෙති, ගහෙතබ්බං. ඉතරං භාරහාසුත්තං න ගහෙතබ්බං. ආචරියවාදෙ යෙව ඨාතබ්බං. අථායං ආචරියවාදං ගහෙත්වා කථෙති, පරො සුත්තානුලොමං;සුත්තානුලොමං ආචරිය වාදෙ. ඔතාරෙතබ්බං. ඔතරන්තං සමෙන්තමෙව ගහෙතබ්බං. ඉතරං න ගහෙතබ්බං. ආචරියවාදෙ යෙව ඨාතබ්බං. අථායං ආචරියවාදං ගහෙත්වා කථෙති, පරො අත්තනොමතිං; අත්තනොමති ආචරියවාදෙ ඔතාරෙතබ්බා. සචෙ ඔතරති සමෙති, ගහෙතබ්බා. නො වෙ න ගහෙතබ්බා. ආචරියවාදෙ යෙව ඨාතබ්බං. න අත්තනො ගහණමෙව බලියං කාතබ්බං. අථ පනායං අත්තනොමතිං ගහෙත්වා කථෙති; පරො සුත්තං, සුත්තං අත්තනොමතියං ඔතාරෙතබ්බං. සචෙ ඔතරති, සමෙති, ගහෙ තබ්බා. ඉතරං භාරහාසුත්තං න ගහෙතබ්බං. අත්තනොමතියමෙව ඨාතබ්බං. අථායං අත්තනොමතිං ගහෙත්වා කථෙති, පරො සුත්තානුලොමං;සුත්තානුලොමං අත්තනොමතියං ඔතාරෙතබ්බං. ඔතරන්තං සමෙන්තමෙව ගහෙතබ්බං. ඉතරං න ගහෙතබ්බං. අත්තනොමතියමෙව ඨාතබ්බං. අථායං අත්තනොමතිං ගහෙත්වා කථෙති, පරො ආචරියවාදං; ආචරියවාදෙ අත්තනොමතියං ඔතාරෙතබ්බා. සචෙ ඔතරති, සමෙති, ගහෙතබ්බා. ඉතරො භාරහාආචරියවාදෙ න ගහෙතබ්බා. අත්තඡනාමතියමෙව ඨාතබ්බං. අත්තනොගහණමෙව බලියා කාතබ්බං. සබ්බථා නෙසු ච ඛෙපො වා ගරහා වා න භාතබ්බාති.

අථ පනායං කපපියන්ති ගහෙත්වා කථෙති, පරො අකපපි යන්ති, සුත්තෙ ච සුත්තානුලොමෙ ච ඔතාරෙතබ්බං. සචෙ කපපියං හොති, කපපියෙ ඨාතබ්බං. සචෙ අකපපියං, අකපපියෙ ඨාතබ්බං. අථායං තස්ස කපපියභාවසාධකං සුත්තතො බහුං කාරණඤ්ච විනිච්ඡයඤ්ච දස්සෙති, පරො කාරණං න විඳති, කපපියෙව ඨාතබ්බං. අථ පරො තස්ස අකපපියභාවසාධකං සුත්තතො බහුං කාරණඤ්ච විනිච්ඡයඤ්ච දස්සෙති, අඤ්ඤෙන අත්තනො ගහණන්ති කත්වා දළහං ආදරං න ඨාතබ්බං. "සාධූ"ති සම්පටි ච්ඡිත්වා අකපපියෙ යෙව ඨාතබ්බං. අථ විඤ්ඤූපි කාරණේ වුච්චමානෙ

දිස්සති, පටික්ඛිත්තභාවෝ යෙව සාධු. අකප්පියෙ ඨාතබ්බං. විනයං හි පත්වා කප්පියාකප්පියවිචාරණං ආගම්ම රුච්චිතබ්බං, ගාළ්හං කත්තබ්බං, සොතං පච්ඡින්දිතබ්බං, ගරුකභාවෙයෙව ඨාතබ්බං. අථ පන්නායං අකප්පියන්ති ගහෙත්වා කථෙති, පරෝ කප්පියන්ති, සුත්තෙ ච සුත්තානුලොමෙ ච ඔතාරෙතබ්බං. සචෙ කප්පියං හොති, කප්පියෙ ඨාතබ්බං. සචෙ අකප්පියං අකප්පියෙ ඨාතබ්බං. අථායං බහූහි සුත්තවිනිච්ඡයකාරණෙහි අකප්පියභාවං දස්සෙති, පරෝ කාරණං න විඳති, අකප්පියෙ ඨාතබ්බං. අථ පරෝ බහූහි සුත්තවිනිච්ඡයකාරණෙහි කප්පියභාවං දස්සෙති, අයං කාරණං න විඳති, කප්පියෙ ඨාතබ්බං. අථ චින්තාමපි කාරණවිච්ඡායා දිස්සති, අත්තනො ගහණං න විස්සජ්ජෙතබ්බං. යථාවායං කප්පියාකප්පියෙ අකප්පියඤාපියෙ ච විනිච්ඡයො වුත්තො, එවං අනාපත්තිආපත්තිවාදෙ ආපත්තනාපත්තිවාදෙ ච ලහුකගරුකාපත්තිවාදෙපි ගරුකලහුකාපත්තිවාදෙපි විනිච්ඡයො වෙදිතබ්බො. නාමමත්තෙනෙව හි එත්ථ නානං. යොජනානයෙ පන නානං නත්ථි. තස්මා න විත්ථාරිතං. එවං කප්පියාකප්පියාදි විනිච්ඡයෙ උප්පන්නෙ යො සුත්තසුත්තානුලොමආචරියවාදං අත්තනොමතිසු අතිරෙකකාරණං ලභති, තස්ස වාදෙ ඨාතබ්බං. සබ්බසො පන කාරණවිනිච්ඡයං අලභන්තෙන සුත්තං න ජහිතබ්බං. සුත්තසම්මං යෙව ඨාතබ්බන්ති. එවං සකලෙ විනයවිනිච්ඡයෙ කොසල්ලං පත්ථයන්තෙන අයං චතුබ්බිධො විනයො ඤාතබ්බො.

ඉමඤ්ච පන චතුබ්බිධං විනයං ඤත්වාපි විනයධරෙන පුග්ගලෙන තිලක්ඛණසම්පන්නාගතෙන භවිතබ්බං. තීණිහි විනයධරස්ස ලක්ඛණානි ඉච්ඡිතබ්බානි. කතමානි තීණි? සුත්තා වස්ස සඞ්ගතා හොති සුප්පවත්තිනි සුවිනිච්ඡිතා සුත්තසො අනුව්‍යඤ්ජනසො ඉදමෙකං ලක්ඛණං. විනයෙ ඛො පන ඨිතො හොති, අසංහීරොති ඉදං දුතියං. ආචරියපරම්පරා ඛො පනස්ස සුග්ගහිතා හොන්ති, සුමනසිකතා සුපධාරිතාති ඉදං තතියං. තත්ථ සුත්තං නාම. සකලවිනයපිටකං. තදස්ස සඞ්ගහිතං හොති, සුට්ඨු ආගතං. සුප්පවත්තිනි සුට්ඨුප්පවත්තං පගුණං වාචුග්ගතං, සුවිනිච්ඡිතා සුත්තසො අනුව්‍යඤ්ජනසොති පාලිතො ච පරිපුච්ඡතො ච අට්ඨකථාතො ච සුවිනිච්ඡිතං හොති, කඞ්ඛාඡෙදං කත්වා උග්ගහිතං. විනයෙ ඛො පන ඨිතො හොතීති විනයෙ ලජ්ජිභාවෙන පතිට්ඨිතො හොති. අලජ්ජී බහුස්සුතොපි සමානො ලාභගරුකතාය තන්තිං විසංවාදෙත්වා උඞ්ගමං උබ්බිනයං සත්ථුසාසනං දීපෙත්වා සාසනෙ මහන්තං උපද්දවං කරොති, සඞ්ඝභෙදම්පි සඞ්ඝරාජිම්පි උප්පාදෙති, ලජ්ජී පන කුක්කුච්චකො සික්ඛාකාමො ජීවිතහෙතුපි තන්තිං අවිසංවාදෙ

ත්වා ධම්මමෙව විනයමෙව ච දීපෙති. සත්ථුසාසනං ගරුකං කත්වා ඨපෙති. තථාහි: පුබ්බෙ මහාථෙරා තික්ඛත්තුං වාචං නිච්ඡාරෙසුං: "අනාගතෙ ලජ්ජී රක්ඛිස්සති, ලජ්ජී රක්ඛිස්සති ලජ්ජී රක්ඛිස්සතී"ති. එවං යො ලජ්ජී සො විනයං අජහනෙතා අවොක්කමනෙතා ලජ්ජිභාවෙනෙව ඒනයෙ ඨිතො හොති පතිට්ඨිතො. **අසංහීරොති** සංහීරො නාම පාලියා කෙළෙතා වා උපරිතො වා පදවිපාටියා අට්ඨකථාය වා පුච්ඡියමානො විස්සජ්ජෙතුං, විපළුදෙතුං, සංඛාතුං න සක්කොති, යං යං පරෙන වුච්චති, තං තං අනුජානාමීති සකවාදං ඡඩ්ඩෙත්වා පරවාදං ගණ්හාති; යො පන පාලියං වා අට්ඨකථායං වා හෙට්ඨාපරියෙන වා පදපටිපාටියා ච. පුච්ඡියමානො න විස්සජ්ජෙති, න විපළුදෙති, එකෙකලොමං සණ්ඩාසෙන ගණ්හනෙතා විය එවං මයං වදාම එවං නො ආචරියා වදන්තීති විස්සජ්ජෙති. යම්හි පාලි ච පාලිවිනිච්ඡයො ච සුවණ්ණභාජනෙ පක්ඛිත්තසීහවසා විය පරික්ඛයං පරියාදානං අනාගච්ඡනෙතා නිට්ඨති, අයං වුච්චති අසංහීරොති. **ආචරියපරම්පරා ඛො පනෙසා සුග්ගහිතා හොතීති** ථෙරපරම්පරා වංසපරම්පරාඅස්ස සුට්ඨුගහිතා හොති. **සුමනසිකතාති** සුට්ඨු මනසි කතා; ආවජ්ජිතමත්තෙන උජ්ජලිතපදීපො විය හොති. **සුපධාරිතාති** සුට්ඨු උපධාරිතා, පුබ්බාපරානුසන්ධිතො අත්ථතො කාරණතො උපධාරිතා; අත්තනො මතිං පහාය ආචරියසුඛියා වුත්තා හොති. "මය්හං ආචරියො අසුකාචරියස්ස සන්තිකෙ උග්ගණ්හි, සො අසුකස්සාති එවං සබ්බං ආචරියපම්පරං ථෙරතරඛණං ආහරිත්වා යාව උපාලිත්ථෙරො සම්මාසම්බුද්ධස්ස සන්තිකෙ උග්ගණ්හි"ති පාපෙත්වා ඨපෙති තතොපි ආහරිත්වා උපාලිත්ථෙරො සම්මාසම්බුද්ධස්ස සන්තිකෙ උග්ගණ්හි, දාසත්ථෙරො අත්තනො උපජ්ඣායස්ස උපාලිත්ථෙරස්ස, සොනත්ථෙරො අත්තනො උපජ්ඣායස්ස දාසකත්ථෙරස්ස, සිග්ගවත්ථෙරො අත්තනො උපජ්ඣායස්ස සොණකත්ථෙරස්ස, මොග්ගලිපුත්තතිස්සත්ථෙරො අත්තනො උපජ්ඣායස්ස සිග්ගවත්ථෙරස්ස, චණ්ඩවජ්ජිත්ථෙරස්ස ච එවං සබ්බං ආචරියපරම්පරං ථෙරතරඛණං ආහරිත්වා අත්තනො ආචරියං පාපෙත්වා ඨපෙති. එවං උග්ගහිතා හි ආචරියපරම්පරා සුග්ගහිතා හොති. එවං අසක්කොනෙතෙන පන අවස්සං වෙ තයො පරිවට්ටා උග්ගහෙතබ්බා. සබ්බපච්ඡිමෙන හි නයෙන යථා ආචරියො ච ආචරියාචරියො ච පාළිඤ්ච පරිපුච්ඡඤ්ච වදන්ති, තථා ඤත්වා වට්ටති.

ඉමෙහි ච පන තීහි ලක්ඛණෙහි සමන්නාගතෙන විනයධරෙන විනිච්ඡයට්ඨානං සන්නිපතිතෙ සංඝෙ ඔතිණ්ණෙ වත්ථුස්මිං චොදකෙන ච චුදිතකෙන ච වුත්තෙ වත්තබ්බෙ සහසා අවිනිච්ඡිනිත්වාව

ඡ ඨානානි ඔලොකෙතබ්බානි. කතමානි ඡ? වඤ්චං ඔලොකෙත බ්බං, මාතිකා ඔලොකෙතබ්බා, පදභාජනියං ඔලොකෙතබ්බං, නි කපරිවෙජ්ජෙ, ඔලොකෙතබ්බා, අනන්තරාපත්ති ඔලොකෙතබ්බා, අනාපත්ති ඔලොකෙතබ්බා. වඤ්චං ඔලොකෙන්තොපි හි "නිණ්ණ න වා පණ්ණත්ත වා පටික්ඛිපෙවා ආගන්තබ්බං, නත්ථෙව න ගෙහන ආගන්තබ්බං, යො ආගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති එවං එකච්චං ආපත්තිං පස්සති, සො තං සුත්තං ආනෙත්වා තං අධි කරණං වූපසමෙස්සති. මාතිකං ඔලොකෙන්තොපි "සමපජ්ජන මුසාවාදෙ පාචිත්තිය"න්ති ආදිනා නයෙන පඤ්ඤත්තානං ආපත්ති නං අඤ්ඤතරං ආපත්තිං පස්සති, සො තං සුත්තං ආනෙත්වා තං අධිකරණං වූපසමෙස්සති. පදභාජනියං ඔලොකෙන්තොපි "යක්ඛ සිතෙ සරීරෙ මෙථුනං ධම්මං පතිසෙවති, ආපත්ති පාරාජිකස්ස; යෙභුය්‍යෙන ඛසිතෙ සරීරෙ මෙථුනං ධම්මං පතිසෙවති, ආපත්ති ථුල්ලවචයස්සා"ති ආදිනා නයෙන සත්තන්නං ආපත්තීනං අඤ්ඤ තරං ආපත්තිං පස්සති, සො පදභාජනියතො සුත්තං ආනෙත්වා තං අධිකරණං වූපසමෙස්සති. නිකපරිවෙජ්ජං ඔලොකෙන්තොපි නිකසංඝාදිසෙසං වා නිකපාචිත්තියං වා නිකදුක්කටං වා අඤ්ඤතරං වා ආපත්තිං නිකපරිවෙජ්ජෙ පස්සති, සො තතො සුත්තං ආනෙත්වා තං අධිකරණං වූපසමෙස්සති. අනන්තරා පත්තිං ඔලොකෙන්තොපි "පටිලාතං උක්ඛිපති, ආපත්ති දුක්ක ටස්සා"ති එවං සික්ඛාපදන්තරෙසු අනන්තරාපත්තිං හොති. තං පස්සති. සො තං සුත්තං ආනෙත්වා තං අධිකරණං වූපසමෙ ස්සති. අනාපත්තිං ඔලොකෙන්තොපි "අනාපත්ති භික්ඛු අඤ්ඤා යනත්ථාය අප්පෙය්‍යවිත්තස්ස, න මරණාධිප්පායස්ස' අනුල්ලපනා ධිප්පායස්ස, න මොචනාධිප්පායස්ස, අඤ්ඤත්‍රච, අසතියා අජා නන්තස්ස"න්ති එවං තස්මිං තස්මිං සික්ඛාපදෙ නිද්දිට්ඨං අනා පත්තිං පස්සති, සො තං සුත්තං ආනෙත්වා තං අධිකරණං වූ පසමෙස්සති. යො හි භික්ඛු චතුබ්බිධවිත්තයකොවිදෙ, තිලක්ඛණ සම්පන්නෙ ඉමානි ඡ ඨානානි ඔලොකෙත්වා අධිකරණං වූපස මෙස්සති, තස්ස විනිච්ඡයො අපතිවත්තියො බුද්ධෙන සයං නිසී දිත්වා විනිච්ඡිතසදිසො හොති.

තස්මාත්තු එවං විනිච්ඡිතකුසලං භික්ඛුං කොවි තතිසික්ඛාපද වීතික්කමො භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා අත්තනො කුක්කුච්චං පුච්ඡ ය්‍ය, තෙන සාධුකං සල්ලක්ඛෙත්වා සචෙ අනාපත්ති හොති, "අනාප ත්තී"ති වත්තබ්බං. සචෙ පනාපත්ති හොති, සා දෙසනාගාමිනී වෙ "දෙසනාගාමිනී"ති වත්තබ්බං. වුට්ඨානගාමිනී වෙ "වුට්ඨානගාමිනී"ති,

වත්තබ්බං. අථස්ස පාරාජිකවිජ්ජායං දිස්සති, "පාරාජිකාපත්තී"ති න වත්තබ්බං. කස්මා? මේථුනධම්මවීතික්කමෝ ච උත්තරිමනුස්සධම්මවීතික්කමෝ ච ඔළාරිකා. අදින්නාදානමනුස්සවිග්ගහවීතික්කමා පන සුඛුමා චිත්තලහුකා. තෙ සුඛුමෙනෙව ආපජ්ජති, සුඛුමෙන රක්ඛති. තස්මා විසෙසෙන තං වත්ථුං තං කුක්කුච්චං සුවිජ්ඣමානෙ "ආපත්තී"ති අවත්වා සවස්ස ආචරියෝ ධරති, තතෝ තෙන සෝ භික්ඛු "අම්හාකං ආචරියං පුච්ඡා"තී පෙසෙතබ්බෝ. සචෙ සෝ පුන ආගන්ත්වා "තුම්හාකං ආචරියෝ සුත්තන්තෝ ච්න ඣතෝ ඔලොකෙත්වා "සතෙකිච්ඡෝ"ති මං ආහාති වදති, තතෝ තෙන සෝ "සාධු සුට්ඨු යං ආචරියෝ භණති, තං කරොහී"ති වත්තබ්බං. අථ පනස්ස ආචරියෝ නත්ථි, සඩ්ඪං උග්ගහිතත්ථෙරෝ පන අත්ථි, තස්ස සන්තිකං පෙසෙතබ්බෝ. "අමෙහි සහ උග්ගහිත ථෙරෝ ගණපාමොක්ඛෝ තං ගන්ත්වා පුච්ඡා"තී. තෙනාපි "සතෙකිච්ඡෝ"ති විනිච්ඡිතෙ "සාධු සුට්ඨු තස්ස වචනං කරොහී"ති වත්තබ්බෝ. අථ සඩ්ඪං උග්ගහිතත්ථොපි නත්ථි, අන්තෙවාසිකෝ පණ්ඩිතෝ අත්ථි, තස්ස සන්තිකං පෙසෙතබ්බෝ "අසුකදහරං ගන්ත්වා පුච්ඡා"තී. තෙනාපි සතෙකිච්ඡෝති විනිච්ඡිතෙ "සාධු සුට්ඨු තස්ස වචනං කරොහී"ති වත්තබ්බෝ. අථ දහරස්සාපි පාරාජිකවිජ්ජායෙව උපට්ඨාති, තෙනාපි "පාරාජිකොසී"ති න වත්තබ්බෝ. දුල්ලභෝ හි බුද්ධුප්පාදෝ, දුල්ලභතරා පබ්බජ්ජා ච උපසම්පදා ච. එවං පන වත්තබ්බෝ "විත්තනං ඔකාසං සම්මජ්ජිත්වා දිවාවිහාරං නිසීදිත්වා සීලානි ඒසොධෙත්වා වත්තිංසාකාරං තාව මනසිකරොහී"ති. සචෙ තස්ස ආරොග්‍යං සීලං කම්මට්ඨානං ඝටියති, සංඛාරා පාකටා හුත්වා උපට්ඨහන්ති, උපචාරප්පණාපත්තං විය චිත්තං එකග්ගං හොති, දිවසං අතික්කන්තම්පි න ජානාති, සෝ දිවසාතික්කමෙ උපට්ඨානං ආගතෝ එවං වත්තබ්බෝ "කීදිසෝ තෙ චිත්තපථෝ වත්තී"ති. ආරොචිතාය ච පවත්තියා වත්තබ්බෝ "පබ්බජ්ජා නාම චිත්තවිසුද්ධත්තාය, අප්පමත්තෝ සමණධම්මං කරොහී"ති. යස්ස පන සීලං භින්නං හොති, තස්ස කම්මට්ඨානං න ඝටියති, පත්තෝ දුතිතුණ්ණං විය චිත්තං විකම්පති, විප්පටිසාරග්ගිනා ඩය්හති, තත්තපාසාණෙ නිසින්නෝ විය තං ඛණං යෙව වුට්ඨාති. සෝ ආගතෝ "කා තෙ පවත්තී"ති පුච්ඡිතබ්බෝ. ආරොචිතාය පවත්තියා "නත්ථි ලොකෙ රහෝ නාම පාපකම්මං පකුබ්බතෝ" සබ්බපඨමං හි පාපං කරොන්තෝ අත්තනා ජානාති, අථස්ස ආරක්ඛදෙවතා පරචිත්තවිදූ සමණබ්‍රාහ්මණා අඤ්ඤෙ ච දෙවතා ජානන්ති, එවංගෙවඤ්හි තව සුඛිං පරියෙසාහී"ති වත්තබ්බෝ. එවං කතවීතික්කමෙන භික්ඛුනා සයමෙව ආගන්ත්වා ආරොචිතෙ පටිපජ්ජිතබ්බං.

ඉදානි යා සා පුබ්බෙ වුත්තපපභෙදා චොදනා තස්සායෙව සම්පත්තිවිපත්තිජානනත්ථං ආදිමජ්ඣපරියොසානාදීනං වසෙන විනිච්ඡයො වෙදිතබ්බො. සෙය්‍යථිදං චොදනායඤ්ච නො ආදි? කිං මජ්ඣෙ? කිං පරියොසානං? චොදනායඤ්ච "අහං තං වත්තුකාමොමි, කරොතු මෙ ආයස්මා ඔකාස"නති එවං ඔකාසකම්මං ආදි. ඔකිණ්ණෙන වත්ථුනා චොදෙත්වා සාරෙත්වා විනිච්ඡයො මජ්ඣෙ. ආපත්තියං වා අනාපත්තියං වා පතිට්ඨාපනෙන සමථො පරියොසානං. චොදනායඤ්ච කති මූලානි? කති වත්ථූනි? කති භූමියොා? චොදනායඤ්ච වෙ මූලානි සම්මුඛිකා වා අමූලිකා වාති. තීණි වත්ථූනි දිට්ඨං සුතං පරිසංකිතන්ති. පඤ්ච භූමියොා. කාලෙන වක්ඛාමි නො අකාලෙන, භූතෙන වක්ඛාමි නො අභූතෙන, සණ්හෙන වක්ඛාමි නො ඵරුසෙන, අත්ථසංහිතෙන වක්ඛාමි නො අනත්ථසංහිතෙන, මෙත්තෙන චිත්තෙන වක්ඛාමි නො දොසන්තරොති. ඉමායඤ්ච පන චොදනායඤ්ච චොදකෙන පුග්ගලෙන පරිසුද්ධකායසමාචාරොා භූඛොමිතී ආදිනා නයෙන උපාලිපඤ්චකෙසු වුත්තෙසු පණ්ණරසසු ධම්මෙසු පතිට්ඨාතබ්බං. චුදිතකෙන ච සීසූ ධම්මෙසු පතිට්ඨාතබ්බං සච්චෙව අකුප්පෙ වාති. අනුවිජ්ජකෙන ච චොදකො පුච්ඡිතබ්බො "යං ඛො ත්වං ආවුසො ඉමං භික්ඛුං චොදෙසි, කිමහි නං චොදෙසි, සීලවිපත්තියා චොදෙසි, ආචාරවිපත්තියා චොදෙසි, දිට්ඨිවිපත්තියා චොදෙසී"ති. සො චෙ එවං වදෙය්‍ය "සීලවිපත්තියා වා චොදෙමි, ආචාරවිපත්තියා වා චොදෙමි, දිට්ඨිවිපත්තියා වා චොදෙමී"ති. සො එවමස්ස වචනීයොා: "ජානාති පනායස්මා සීලවිපත්තිං, ජානාති ආචාරවිපත්තිං, ජානාති දිට්ඨිවිපත්ති"නති. සොචෙ එවං වදෙය්‍ය "ජානාමි ඛො අහං ආවුසො සීලවිපත්තිං, ජානාමි ආචාරවිපත්තිං, ජානාමි දිට්ඨිවිපත්ති"නති. සො එවමස්ස වචනීයොා "කතමා පනාවුසො සීලවිපත්ති? කතමා ආචාරවිපත්ති? කතමා දිට්ඨිවිපත්ති"ති. සො එවං වදෙය්‍ය "චත්තාරි පාරාජිකානි, තෙරස සංඝාදිසෙසා අයං සීලවිපත්ති, ථුල්ලච්චයං පාචිත්තියං පාටිදෙසනීයං දුක්කටං දුබ්භාසිතං අයං ආචාරවිපත්ති, මිච්ඡාදිට්ඨි අන්තග්ගාහිකා දිට්ඨි අයං දිට්ඨිවිපත්ති"ති. සො එවමස්ස වචනීයොා "යං ඛො ත්වං ආවුසො ඉමං භික්ඛුං චොදෙසි, දිට්ඨෙන චොදෙසි, සුතෙන චොදෙසි, පරිසංකායඤ්ච චොදෙසි"ති. සො චෙ එවං වදෙය්‍ය "දිට්ඨෙන වා චොදෙමි, සුතෙන වා චොදෙමි, පරිසඞ්කායඤ්ච වා චොදෙමී"ති. සො එවමස්ස වචනීයොා "යං ඛො ත්වං ආවුසො ඉමං භික්ඛුං දිට්ඨෙන චොදෙසි, කින්නු තෙ දිට්ඨං? කිං නු තෙ දිට්ඨං? කච්චි තෙ දිට්ඨං? පාරාජිකං අජ්ඣාපජ්ජන්තා දිට්ඨා? සංඝාදිසෙසං අජ්ඣාපජ්ජන්තා දිට්ඨා? ථුල්ලච්චයං පාචිත්තියං පාටිදෙසනීයං දුක්කටං දුබ්භාසිතං අජ්ඣා

පඤ්ඤත්තෙනා දිට්ඨෝ? කත්ථ වායං භික්ඛු අහොසි? කත්ථ ච තුවං අහොසි? කිච තුවං කරොසි? කිං අයං භික්ඛු කරොතී"ති? සො වෙ එවං වදෙය්‍ය "න ඛො අහං ආවුසො ඉමං භික්ඛුං දිට්ඨෙන චෙ දෙමි, අපි ච සුතෙන වොදෙමි"ති. සො එවමස්ස වචනීයොඃ "යං ඛො තුවං ආවුසො ඉමං භික්ඛුං සුතෙන වොදෙසි, කිං තෙ සුතං? කිනන්ති තෙ සුතං? කදා තෙ සුතං? කත්ථ තෙ සුතං? පාරාජිකං අජ්ඣාපන්නොති සුතං? සංඝාදිසෙසං අජ්ඣාපන්නොති සුතං? ථුල්ලච්චයං පාචිත්තියං පාටිදෙසනීයං දුක්කටං දුබ්භාසිතං අජ්ඣාපන්නොති සුතං? භික්ඛුස්ස සුතං? භික්ඛුනියා සුතං? සික්ඛමානාය සුතං? සාමණෙරස්ස සුතං? සාමණෙරියා සුතං? උපාසකස්ස සුතං? උපාසිකාය සුතං? රාජූනං සුතං? රාජමහාමත්තානං සුතං? තිත්ථියානං සුතං? තිත්ථියසාවකානං සුත"න්ති? සො වෙ එවං වදෙය්‍යඃ "න ඛො අහං ආවුසො ඉමං භික්ඛුං සුතෙන වොදෙමි, අපි ච පරිසංකාය වොදෙමි"ති. සො එවමස්ස වචනීයොඃ "යං ඛො තුවං ආවුසො ඉමං භික්ඛුං පරිසංකාය වොදෙසි. කිං පරිසංකසි? කිනන්ති පරිසංකසි? කදා පරිසංකසි? කත්ථ පරිසඞ්කසි? පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපන්නොති පරිසංකසි? සංඝාදිසෙසං ථුල්ලච්චයං පාචිත්තියං පාටිදෙසනීයං දුක්කටං දුබ්භාසිතං අජ්ඣාපන්නොති පරිසංකසි? භික්ඛුස්ස සුත්වා පරිසංකසි? භික්ඛුනියා සුත්වා—පෙ—තිත්ථියසාවකානං සුත්වා පරිසංකසි"ති.

දිට්ඨං දිට්ඨෙන සමෙති දිට්ඨෙන සංසන්දතෙ දිට්ඨං,
දිට්ඨං පටිච්ච න උපෙති, අසුඛපරිසංකිතො සො පුග්ගලොඃ.

පටික්ඛිපිය කාතබ්බා තෙනුපොසථොඃ,
සුතං සුතෙන සමෙති, සුතෙන සංසන්දතෙ සුතං.

සුතං පටිච්ච න උපෙති, අසුඛපරිසංකිතො සො පුග්ගලොඃ
පටික්ඛිපිය කාතබ්බා තෙනුපොසථොඃ.

මුතං මුතෙන සමෙති මුතෙන සංසන්දතෙ මුතං.

මුතං පටිච්ච න උපෙති, අසුඛපරිසංකිතොඃ,
සො පුග්ගලොඃ පටික්ඛිපිය කාතබ්බා තෙනුපොසථොඃ.

ලජ්ජීසු පටික්ඛිපා කත අලජ්ජීසු එතං න විජ්ජති, බහුම්පි අලජ්ජී භාසෙය්‍ය, වත්තානුසන්ධිතෙන කාරයෙති.

අපි චෙත්ථ සඞ්ඝාමාවචරෙන භික්ඛුනා සංඝං උපසංකමිතෙන නීවච්චිතෙන සංඝො උපසංකමිතබ්බා. රජොහරණසමෙන චිත්තෙන ආසනකුසලෙන භවිතබ්බං නිසජ්ජකුසලෙන. ථෙරෙ භික්ඛු අනුපඛජ්ජිතෙන නවෙ භික්ඛු ආසනෙන අප්පටිබාහනෙන යථා පතිරූපෙ ආසනෙ නිසීදිතබ්බං. අනාණාකථිකෙන භවිතබ්බං අතිරච්ඡානකථිකෙන. සාමං වා ධම්මොභාසිතබ්බා. පරො වා අජ්ඣෙසිතබ්බා. අරියො වා තුණ්හීභාවො නාතිමඤ්ඤිතබ්බා.

සංඝෙන අනුමතෙන පුග්ගලෙන අනුවිජ්ජකෙන අනුවිජ්ජිතුකාමෙන න උපජ්ඣායො පුච්ඡිතබ්බා. න ආචරියො පුච්ඡි

ත්තබ්බා. න සඞ්ඝිභාරිකෝ පුච්ඡිතබ්බෝ. න අන්තෙවාසිකෝ පුච්ඡිතබ්බෝ. න සමානුපජ්ඣායකෝ පුච්ඡිතබ්බෝ. න සමානාචරියකෝ පුච්ඡිතබ්බෝ. න ජාති පුච්ඡිතබ්බා, න නාමං පුච්ඡිතබ්බං. න ගොත්තං පුච්ඡිතබ්බං. න ආගමෝ පුච්ඡිතබ්බෝ. න කුලපදෙසෝ පුච්ඡිතබ්බෝ. න ජාතභූමි පුච්ඡිතබ්බා. තං කිං කාරණා. අත්‍රස්ස පෙමං වා දෙසෝ වා. පෙමෙ වා සති දෙසෙ වා ඡන්දූපි අගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, දෙසාපි ගච්ඡෙය්‍ය, මොහාපි ගච්ඡෙය්‍ය, භයාපි ගච්ඡෙය්‍යාති. සඞ්ඝෙන අනුම්මත්තෙන පුග්ගලෙන අනුවිජ්ජෙන අනුවිජ්ජිතුකාමෙන සඞ්ඝගරුනෙන භවිතබ්බං. නෝ පුග්ගලගරුකෙන. සඞ්ඝගරුකෙන භවිතබ්බං, නෝ ආමිසගරුකෙන. අත්‍ථවසිකෙන භවිතබ්බං, නෝ පරිසකපපියෙන. කාලෙන අනුවිජ්ජිතබ්බං නෝ අකාලෙන. භූතෙන අනුවිජ්ජිතබ්බං, නෝ අභූතෙන. සණ්හෙන අනුවිජ්ජිතබ්බං නෝ ඵරුසෙන. අත්‍ථසංහිතෙන අනුවිජ්ජිතබ්බං නෝ අනත්‍ථසංහිතෙන. මෙත්තචිත්තෙන අනුවිජ්ජිතබ්බං නෝ දොසන්තරෙන. න උපකණ්ණකජපපිතා භවිතබ්බං. න ජිම්හං පෙක්ඛිතබ්බං. න අක්ඛි නිඛනිතබ්බං. න භමුකං උක්ඛිපිතබ්බං. න සීසං උක්ඛිපිතබ්බං. න හත්‍ථවිකාරෝ කාතබ්බෝ. න හත්‍ථමුද්‍රා දස්සෙතබ්බා. ආසනකුසලෙන භවිතබ්බං. නිසජ්ජකුසලෙන යුගමත්තං පෙක්ඛන්තෙන අත්‍ථං අනුවිධියන්තෙන සණෙ ආසනෙ නිසීදිතබ්බං. න ච ආසනා වුට්ඨාතබ්බං. න වීජිභාතබ්බා. න කුම්මග්ගෙ සෙවිතබ්බෝ. න බාහාවිකෙපකං භණිතබ්බං. අතුරිතෙන භණිතබ්බං. අසාහසකාරිනා අවණ්ඩිකතෙන භවිතබ්බං. වචනක්ඛමෙන මෙත්තචිත්තෙන භවිතබ්බං. හිතාකාමිනා කාරුණිකෙන භවිතබ්බං, හිතපරිසකඛිනා අසමපපලාපිනා භවිතබ්බං. පරියන්තභාණිනා අවෙරවසිකෙන භවිතබ්බං. අනසුරුතෙන අත්තා පරිගහෙතබ්බෝ. පරෝ පරිගහෙතබ්බෝ. චොදකෝ පරිගහෙතබ්බා. චුදිතකෝ පරිගහෙතබ්බෝ. අධම්මචොදකෝ පරිගහෙතබ්බෝ. අධම්මචුදිතකෝ පරිගහෙතබ්බෝ. ධම්මචොදකෝ පරිගහෙතබ්බෝ. ධම්මචුදිතකෝ පරිගහෙතබ්බෝ. වුත්තං අභාපෙන්තෙන අවුත්තං අපසකාසෙන්තෙන ඔතිණ්ණානි පදවඤ්ජනානි සාධුකං උග්ගහෙත්වා පරෝ පරිපුච්ඡිත්වා යථාපටිඤ්ඤා කාතබ්බා. මඤ්ඤු පහාසෙතබ්බෝ. ගිරු අස්සාසෙතබ්බෝ. චණ්ඩා නිසෙධෙතබ්බෝ. අසුචි විහාවෙතබ්බෝ. උජුමද්දවෙන න ඡන්දාගති ගන්තබ්බා. න දොසාගති ගන්තබ්බා. න මොහාගති ගන්තබ්බා. න භයාගති ගන්තබ්බා. මජ්ඣත්තෙන භවිතබ්බං ධම්මෙසු ච පුග්ගලෙසු ච. එවං පන අනුවිජ්ජකෝ අනුවිජ්ජමානෝ සත්‍ථු චෙව සාසනකරෝ හොති, විඤ්ඤූනඤ්ච සබ්‍රහ්මචාරීනං පියෝ ච හොති මනාපෝ ච ගරුභාවනීයෝ චාති.

ඉති පාලිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ
චොදනාදිවිනිච්ඡයකථා සමත්තා.

ගරුකාපත්තිවුට්ඨානන්ති පරිවාසමානත්තාදිකි විකථකමේව හි ගරුකාපත්තිතෝ වුට්ඨානං. තත්ථ තිවිධෝ පරිවාසෝ. පටිච්ඡන්න පරිවාසෝ සුද්ධන්තපරිවාසෝ සමෝධානපරිවාසෝති. තෙසු පටිච්ඡන්නපරිවාසෝ තාව යථාපටිච්ඡන්නාය ආපත්තියා දාතබ්බෝ. කස්සචි හි එකාහපටිච්ඡන්නා ආපත්ති හොති, කස්සචි දීඝ පටිච්ඡන්නා, කස්සචි එකාපත්ති හොති, කස්සචි බෙ තිස්සෝ තදුත්තරිං වා. තසමා පටිච්ඡන්නපරිවාසං දෙන්තෙන පඨමං තාව පටිච්ඡන්නභාවෝ ජානිතබ්බෝ. අයං හි ආපත්ති නාම දසභාකාරෙහි පටිච්ඡන්නා හොති. තත්‍රායං මාතිකා: ආපත්ති ච හොති ආපත්තිසඤ්ඤී ච, පකතත්තෝ ච හොති පකතත්තසඤ්ඤී ච, අනන්තරායිකෝ ච හොති අනන්තරායිකසඤ්ඤී ච, පභූ ච හොති පභුසඤ්ඤී ච, ඡාදෙතුකාමෝ ච හොති, ඡාදෙති චාති. තත්ථ **ආපත්ති ච හොති ආපත්තිසඤ්ඤී** වාති යං ආපන්නෝ සා ආපත්තියෙව හොති, සොපි ච තත්ථ ආපත්තිසඤ්ඤීයෙව ඉති ජානන්තෝ ඡාදෙති, ඡන්නා හොති. අථ පනායං තත්ථ අනාපත්තිසඤ්ඤී අවිජානා හොති. අනාපත්තිං පන ආපත්තිසඤ්ඤුයපි අනාදත්තිසඤ්ඤුයපි ඡාදෙන්තෙන අවිජිතාව හොති. ලහුකං වා ගරුකාති ගරුකං වා ලහුකාති ඡාදෙති, අලජ්ජී පකෙව තිට්ඨති, ආපත්ති පන අවිජානා හොති. ගරුකං ලහුකාති මිඤ්ඣාමානෝ දෙසෙති, ඉතව දෙසිතා හොති, න ඡන්නා. ගරුකං ගරුකාති ඤත්වා ඡාදෙති, ඡන්නා හොති. ගරුකලහුකභාවං න ජානාති, ආපත්තිං ඡාදෙමීති ඡාදෙති, ඡන්නාව හොති. **පකතත්තෝති** තිවිධං ඌකෙඛපනීයකම්මං අකතෝ. සෝ වෙ පකතත්තසඤ්ඤී හුත්වා ඡාදෙති. ඡන්නා හොති. අථ මයාං සඞ්ඝෙන කම්මං කතන්ති අපකතත්තසඤ්ඤී හුත්වා ඡාදෙති, අවිජානා හොති. අපකතත්තෙන පකතත්තසඤ්ඤිනා වා අපකතත්තසඤ්ඤිනා වා ඡාදිතාපි අවිජානාව හොති. වුත්තම්පි චෙතං:

"ආපජ්ජති ගරුකං සාවසෙසං ඡාදෙති අනාදරියං පටිච්ච,
න භික්ඛුනි තෙන ච ථුසෙය්‍ය වජ්ජං පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි
චින්තිතා"ති.

අයං හි පඤ්හා උකඛිත්තකෙන කථිතෝ. **අනන්තරායිකෝති** යස්ස දසසු අන්තරායෙසු එකොපි නත්ථි, සෝ වෙ අනන්ත රායිකසඤ්ඤී හුත්වා ඡාදෙති, ඡන්නා හොති. සචෙපි සෝ ගිරුක ජාතිකතාය අන්ධකාරෙ අමනුස්සවණ්ණමිගහයෙන අන්තරායික සඤ්ඤී හුත්වා ඡාදෙති, අවිජානාව හොති. යස්සපි පබ්බතවිහාරෙ වසන්තස්ස කන්දරං වා නදිං වා අභිරුහිත්වා ආරොචෙතබ්බං

හොති, අනන්තරාමඤ්ඤෙ ව වණ්ඩවාළඅමනුස්සාදිභයං අත්ථි, මඤ්ඤෙ අජඟරා නිපජ්ජන්ති, නදී පූරා හොති, එතස්මිං පන සතියෙව අනන්තරායෙ අනන්තරාසිකඝඤ්ඤති ඡාදෙති. අවඡන්නා හොති. අනන්තරාසිකස්ස පන අනන්තරාසිකඝඤ්ඤථ ඡාදයතො අවඡන්නාව. **පහූති** යො සක්කොති භික්ඛුනො සන්තිකං ගන්තුං වෙව ආරොචෙතුඤ්ච. සො වෙ පහූඝඤ්ඤති හුත්වා ඡාදෙති, ඡන්නා හොති. **සචස්ස** මුඛෙ අප්පමත්තකා ගණ්ඩා වා හොති, භග්ගකාතො වා විජ්ඣති, දන්තා වා රුජ්ජති, භික්ඛා වා මන්දලඛා හොති, තාවත කෙන පන තෙව වත්තුං න සක්කොති න ගන්තුං, අපි ච බො න සක්කොමීති සඤ්ඤී හොති, අයං පහූ හුත්වා අපහූඝඤ්ඤී නාම. ඉමිනා ඡාදිතාපි අවඡාදිතා. අපහූනා පන වත්තුං වා ගන්තුං වා අසමත්ථෙන පහූඝඤ්ඤිනා වා අපහූඝඤ්ඤිනා වා ඡාදිතා හොති, අවඡාදිතාව. **ඡාදෙතුකාමො ච හොති ඡාදෙති** වාති ඉදං උත්තානත්ථමෙව. සචෙ පන ඡාදෙස්සාමීති ධුරනික්ඛෙපං කත්වා පුරෙභත්තෙ වා පච්ඡාභත්තෙ වා පඨමයාමාදිසු වා ලජ්ජිධම්මං ඔක්කමිත්වා අඤ්ඤා අරුණෙයෙව ආරොචෙති, අයං ඡාදෙතුකාමො න ඡාදෙති නාම. යස්ස පන අභික්ඛුකෙ ඨානෙ වත්තබ්බස්ස ආපජ්ජිත්වා සභාගස්ස භික්ඛුනො ආගමනං ආගමෙන්තස්ස සභාගස්ස සන්තිකං වා ගච්ඡන්තස්ස අඩ්ඪමාසොපි අතික්කමති, අයං න ඡාදෙතුකාමො ඡාදෙති නාම. අයම්පි අවඡන්නාව හොති. යො පන ආපන්නමත්තොව අඤ්ඤං අක්ඛන්නපුරිසො විය සහසා පක්කමිත්වා සභාගට්ඨානං ගන්ත්වා ආවිකරොති, අයං න ඡාදෙතුකාමොව න ඡාදෙති නාම. සචෙ පන සභාගං දිස්වාපි අයමෙව උපජ්ඣායො වා ආචරියො වාති ලජ්ජාය නාරොචෙති, ඡන්නාව හොති ආපත්ති. උපජ්ඣායාදිභාවො හි ඉධ අප්පමාණං, අවෙරිසභාගමත්තමෙව පමාණං. තස්මා අවෙරිසභාගස්ස සන්තිකෙ ආරොචෙතබ්බා. යො පන විසභාගො හොති සුත්වා පකාසෙතුකාමො, එවරූපස්ස උපජ්ඣායස්සාපි සන්තිකෙ න ආරොචේතබ්බා. තඤ්ච පුරෙභත්තං වා ආපත්තිං ආපන්නො හොතු පච්ඡාභත්තං වා දිවා වා රත්තිං වා, යාව අරුණං න උග්ගච්ඡති, තාව ආරොචෙතබ්බා. උග්ගතෙ අරුණෙ පටිච්ඡන්නා හොති, පටිච්ඡාදනපච්චයා ච දුක්කටං ආපජ්ජති. "සභාගසඞ්ඝාදිසෙසං ආපන්නස්ස පන සන්තිකෙ ආවිකාතුං න වට්ටති, සචෙ ආවිකරොති ආපත්ති ආවිකතා හොති, දුක්කටා පන න මුච්චති. තස්මා සුද්ධස්ස සන්තිකෙ ආවිකාතබ්බා. ආවිකරොන්තො ච "ඉත්ථන්නාමං සන්තිකෙ එකං ආපත්තිං ආවිකරොමී"ති වා "ආවිකරොමී"ති වා "ආරොචෙමී"ති වා "මම එකං ආපත්තිං ආපන්නභාවං ජානාහී"ති වා වදතු, "එකං ගරුකාපත්තිං ආවිකරොමී"ති,

ආදිනා වා නයෙන වදතු, සබ්බෙහි පි ආකාරෙහි අපටිච්ඡන්නාව හොති"ති කුරුන්දියං වුත්තං. සචෙ පන "ලහුකාපත්තිං ආවි කාරෙමී"ති ආදිනා නයෙන වදති, පටිච්ඡන්නාව හොති. වත්ථුං ආරොචෙති, ආපත්තිං ආරොචෙති, උභයං ආරොචෙති, තිවිධෙනාපි ආරොචිතාව හොති. ඉති ඉමානි දස කාරණානි උප පරික්ඛිත්වා පටිච්ඡන්නපරිවාසං දෙන්තෙන පඨමමෙව පටිච්ඡ න්නභාවො ඤාතබ්බා. තතො පටිච්ඡන්නාදිවසෙ ච ආපත්ති යො ච සල්ලක්ඛෙතබ්බා. සචෙ එකාහපටිච්ඡන්නා හොති, "අහං භන්තෙ එකං ආපත්තිං ආපජ්ජිං සංවෙතනිකං සුක්කවිසට්ඨිං එකාහපටිච්ඡන්නා"නති එවං යාචාපෙත්වා ඛණ්ඩෙ ආගතෙන යෙන කම්මවාචං වත්වා පරිවාසො දාතබ්බා. අථ ද්වීහතීහාදි පටිච්ඡන්නා හොති, ද්වීහපටිච්ඡන්නං තීහපටිච්ඡන්නං චතුහ පටිච්ඡන්නං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නං—පෙ—චුද්දසාහපටිච්ඡන්නන්ති එවං යාව චුද්දසදිවසානි දිවසවසෙන යොජනා කාතබ්බා. පඤ්ච දසදිවසපටිච්ඡන්නාය පකතපටිච්ඡන්නන්ති යොජනා කාතබ්බා. තතො යාව එකූනතිංසතිමො දිවසො තාව අතිරෙකපක්ඛපටි ච්ඡන්නන්ති, තතො මාසපටිච්ඡන්නං අතිරෙකමාසපටිච්ඡන්නං වෙමාසපටිච්ඡන්නං අතිරෙකවෙමාසපටිච්ඡන්නං තෙමාස-පෙ-අතිරෙකඑකාදසමාසපටිච්ඡන්නන්ති එවං යොජනා කාතබ්බා. සංවච්ඡරෙ පුණෙපි එකසංවච්ඡරපටිච්ඡන්නන්ති තතො පරං අතිරෙකසංවච්ඡරං වෙසංවච්ඡරං එවං යාව සතිසංවච්ඡරං අති රෙකසතිසංවච්ඡරපටිච්ඡන්නන්ති වා තතො වා භියොපි වත්වා යොජනා කාතබ්බා. සචෙ පන වෙ තිසෙසා තදුත්තරිං වා ආප ත්තියො හොන්ති, යථා එකං ආපත්තින්ති වුත්තං එවං වෙ ආපත්තියො තිසෙසා ආපත්තිඅයාති වත්තබ්බං. තතො පරං අන්න සතං වා හොතු සහස්සං වා, සබ්බාලාති වත්තුං වට්ටති. නානාවත්ථුකාසුපි "අහමන්තෙ සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආප ත්තියො ආපජ්ජිං එකං සුක්කවිසට්ඨිං එකං කායසංසග්ගං එකං දුට්ඨුල්ලවාචං එකං අත්තකාමං එකං සංවරිත්වා එකාහපටිච්ඡ න්නායො"ති එවං ගණනවසෙන වා "අහමන්තෙ සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං නානාවත්ථුකායො එකාහ පටිච්ඡන්නායො"ති එවං වත්ථුකිත්තනවසෙන වා "අහමන්තෙ සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං එකාහපටිච්ඡන්නා යො"ති එවං නාමමත්තවසෙන වා යොජනා කාතබ්බා. තත්ථ ද්වීඛං ජාතිසාධාරණං සබ්බසාධාරණඤ්ච. තත්ථ සඞ්ඝාදි සෙසොති ජාතිසාධාරණං; ආපත්තියොති සබ්බසාධාරණං. තස්මා සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජිං එකාහපටිච්ඡන්නාභොති එවං සබ්බසාධාරණනාමවසෙනාපි වට්ටති. ඉදං හි පරිවාසාදිවිනය

කම්මං වත්ථුවසෙන ගොත්තවසෙන නාමවසෙන ආපත්තිවසෙ න ව කාතුං වට්ටතියෙව. තත්ථ සුක්කවිසට්ඨි වත්ථුඤ්චව ගොත්තඤ්ච ගහිතං හොති. සඞ්ඝාදිසෙසොති' නාමඤ්චෙව ආපත්තිඤ්ච තත්ථ සුක්කවිසට්ඨිං කායසංසග්ගාති ආදිවචනෙනාපි නානාවත්ථු කායොති වචනෙනාපි වත්ථුඤ්චෙව ගොත්තඤ්ච සංගහිතං හොති. සංඝාදිසෙසොති වචනෙනාපි ආපත්තියොති වචනෙනාපි නාම ඤ්චව ආපත්තිඤ්ච ගහිතා හොති. තසමා එතෙසු යස්ස කස්සචි වසෙන කම්මවාචා කාතබ්බා. ඉධ පන සබ්බාපත්තීනං සාධාර ණවසෙන සමඛ්ගුලනයෙනෙව ච සබ්බත්ථ කම්මවාචං යොජෙත්වා දස්සයිස්සාම. එකං හි ආපජ්ජිත්වා සමඛ්ගුලාති විනයකම්මං කරොන්තස්සාපි වුඤ්චති, එකං විනා සමඛ්ගුලානං අභාවතො. සමඛ්ගුලා පන ආපජ්ජිත්වා එකං ආපජ්ජීති කරොන්තස්ස න වුඤ්චති. තසමා සමඛ්ගුලනයෙනෙව යොජයිස්සාම? සෙය්යථිදං. පටිච්ඡන්නපරිවාසං දෙන්තෙන සචෙ එකාහපටිච්ඡන්නා ආපත්ති හොති, "අහම්භන්තෙ සමඛ්ගුලා ආපත්තියො ආපජ්ජිං එකාහ පටිච්ඡන්නායො, සොහං භන්තෙ සඞ්ඝං සමඛ්ගුලානං ආපත්ති නං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං යාචාමි. අහං භන්තෙ සමඛ්ගුලා ආපත්තියො ආපජ්ජිං එකාහපටිච්ඡන්නායො, දුතියම්පි භන්තෙ සඞ්ඝං සමඛ්ගුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නා නං එකාහපරිවාසං යාචාමි. අහං භන්තෙ සමඛ්ගුලා ආපත්තියො ආපජ්ජිං එකාහපටිච්ඡන්නායො, තතියම්පි භන්තෙ සඞ්ඝං සමඛ්ගුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං යාචා මී'ති එවං තික්ඛත්තුං යාචාපෙත්වා "සුණාතු මෙ භන්තෙ සංඝො, අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සමඛ්ගුලා ආපත්තියො ආපජ්ජි එකාහපටිච්ඡන්නායො, සො සංඝං සමඛ්ගුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං යාචති, යදි සඞ්ඝස්ස පත්ත කල්ලං. සඞ්ඝා ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො සමඛ්ගුලානං ආපත්තී නං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං දදෙය්ය, එසා ඤත්ති.

සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝා, අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සමඛ්ගුලා ආපත්තියො ආපජ්ජි එකාහපටිච්ඡන්නායො, සො සඞ්ඝං සමඛ්ගුලානං ආපත්තීනං එකාහ පටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං යාචති, සඞ්ඝා ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො සමඛ්ගුලානං ආපත්තීනං එකාහ පටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං දෙති, යස්සායස්මතො ඛමති, ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො සමඛ්ගුලානං ආපත්තීනං එකාහප ටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසස්ස දානං, සො තුණ්හස්ස යස්ස නක්ඛ මති, සො භාසෙය්‍ය; දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි-පෙ-තතියම්පි එත මත්ථං වදාමි-පෙ-දින්නා සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො සමඛ්ගුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසො,

තස්මා තුණ්හි, එවමෙතං ධාරයාමී"ති. එවං යෝ යෝ ආපත්තෝ හොති, තස්ස තස්ස නාමං ගහෙත්වා කම්මවාචා කාතබ්බා. කම්මවාචාපරියොසානෙ ච තෙන භික්ඛුනා මාළකසීමායමෙව "පරිවාසං සමාදියාමි, වත්තං සමාදියාමී"ති වත්තං සමාදාතබ්බං. සමාදියිත්වා තත්ථෙව සඞ්ඝස්ස ආරොචෙතබ්බං. ආරොචෙන්තෙන ච "අහමන්තෙ සඞ්ඝ බහූලා ආපත්තියො ආපජ්ජිං එකාහපටිච්ඡන්නායො. සොහං සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවසාමි, වෙදියාමහං භන්තෙ, වෙදියතීති මං සඞ්ඝො ධාරෙතූ"ති එවං ආරොචෙතබ්බං. ඉමඤ්චුපසම්පදං ගහෙත්වා යාව කායචි වාචාය ආරොචෙතුං වට්ටතියෙව. ආරොචෙත්වා සචෙ නික්කිපිතුකාමො හොති, "පරිවාසං නික්කිපාමි, වත්තං නික්කිපාමී"ති නික්කිපිතබ්බං. එකපදෙනාපි වෙත්ථ නික්කිත්තා හොති පරිවාසො. වීහි පන සුනික්කිත්තොයෙව. සමාදානෙපි එසෙව නයො. නික්කිත්තකාලතො පට්ඨාය පකතත්තට්ඨානෙ තිට්ඨති. මාළකතො භික්ඛූසු නික්ඛන්තෙසු එකස්සපි සන්තිකෙ නික්කිපිතුං වට්ටති. මාළකතො නික්ඛමිත්වා සඞ්ඝං පටිලභන්තෙන සඞ්ඝවත්තස්ස සන්තිකෙ නික්කිපිතබ්බං. සචෙ සොපි පක්කන්තො අඤ්ඤස්ස සඞ්ඝස්ස මාළකෙ නාරොචිතං තස්ස ආරොචෙත්වා නික්කිපිතබ්බං. ආරොචෙන්තෙන ච අවසානෙ "වෙදියතීති මං ආයස්මා ධාරෙතූ"ති වත්තබ්බං. වත්තං ආරොචෙන්තෙන ආයස්මන්තා ධාරෙන්තූ"ති, තිණ්ණං ආරොචෙන්තෙන "ආයස්මන්තෙ ධාරෙන්තූ"ති වත්තබ්බං. සචෙ අපගතිකභික්ඛූනං විහාරෙ හොති, සඞ්ඝගණා භික්ඛූ වසන්ති, වත්තං අනික්කිපිත්වා විහාරෙසුව රක්ඛිතුං පරිහරිතුං කාතබ්බං. අථ න සක්කා සොධෙතුං වුත්තනයෙනෙව වත්තං නික්කිපිත්වා, පවත්තසමයෙ එකෙන භික්ඛුනා සුධිං නික්කිත්තස්ස විහාරස්ස පරික්කෙපපාරහට්ඨානතො වෙ ලෙඩ්ඩුපාතෙ අතික්කමිත්වා, මහාසඞ්ඝතො ඔක්කමම ගුම්බෙන වා වතියා වා පටිච්ඡන්නට්ඨානෙ නික්කිපිතබ්බං. අන්තොඅරුණෙයෙව වුත්තනයෙනෙව වත්තං සමාදියිත්වා ආරොචෙතබ්බං. ආරොචෙන්තෙන සචෙ තාවතකෙන හොති 'ආවුසො'ති වත්තබ්බං. සචෙ බුඩ්ඪතරෝ 'භන්තෙ'ති වත්තබ්බං. සචෙ අඤ්ඤෙසං කොචි භික්ඛු ඤත්තිදෙව කම්මං න තං ඨානං ආගච්ඡති, සචෙ එස තං පස්සති, සද්දං වා සුණාති, ආරොචෙතබ්බං. අනාරොචෙන්තස්ස රත්තිච්ඡෙදදුක්කටෙ වීතික්කන්තෙ දෙසෙති. අථ වාදසහත්ථං උපචාරං ඔක්කමිත්වා අජානන්තස්සෙව ගච්ඡති, රත්තිච්ඡෙදදුක්කටං හොතියෙව. වත්තසමාදානෙ පන නත්ථි.

උග්ගතෙ අරුණෙ වත්තං නික්කිපිතබ්බං. සචෙ සො භික්ඛු කෙනචිදෙව කරණීයෙන පක්කමනෙනා හොති. යං අඤ්ඤං සබ්බ පඨමං පස්සති, තස්ස ආරොචෙත්වා නික්කිපිතබ්බං. විහාරං ගන්ත්වාපි යං පඨමං පස්සති, තස්ස ආරොචෙත්වා නික්කිපිතබ්බං. අයං නික්කිත්තවත්තස්ස පරිහාරො. එවං යත්තකානි දිවසානි ආපත්ති පටිච්ඡන්නා හොති, තත්තකානි තතො අධිකතරානි වා කුක්කුච්චවිනොදනත්ථාය පරිවසිත්වා සංඝං උපසංකමිත්වා වත්තං සමාදියිත්වා, මානත්තං යාචිතබ්බං. අයං හි වත්තෙන සමාදින්නෙන එව මානත්තාරහො හොති. නික්කිත්තවත්තෙන පරිවුත්ථත්තා. අනික්කිත්තවත්තස්ස පන පුන සමාදානකිච්චං නත්ථි. සෙ හි පටිච්ඡන්නාදිවසානුක්කමෙනෙව මානත්තාරහො හොති. තස්මා තස්ස මානත්තං දාතබ්බමෙව. තං දෙන්තෙන "අහං භන්තෙ සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජිං එකාහපටිච්ඡන්නායො, සොහං සංඝා සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං යාචිං, තස්ස මෙ සඞ්ඝා සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං අදාසි. සොහං භන්තෙ පරිවුත්ථපරිවාසො, සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං යාචාමි. අහං භන්තෙ—පෙ—සොහං පරිවුත්ථපරිවාසො, දුතියම්පි භන්තෙ සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං යාචාමි. අහං භන්තෙ—පෙ—සොහං පරිවුත්ථපරිවාසො. තතියම්පි භන්තෙ සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං යාචාමි"ති එවං තික්ඛත්තුං යාචාපෙත්වා, "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝා, අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජි එකාහපටිච්ඡන්නායො, සො සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං යාචි, සඞ්ඝා ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං අදාසි. සො පරිවුත්ථපරිවාසො සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං යාචති, සංඝා ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං දදෙය්‍ය, එසා ඤත්ති. සුණාතු මෙ භන්තෙ සංඝො අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සම්බහුලා ආපත්තියො අපජ්ජි එකාහපටිච්ඡන්නායො, සො සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං යාචි, සංඝා ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං අදාස්. සො පරිවුත්ථපරිවාසො සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං යාචති, සංඝා ඉත්ථන්නාමස්ස

භික්ඛූනං සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං දෙති. යස්සායස්මතෝ ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තස්ස දානං, සෝ තුණ්හස්ස, යස්ස නක්ඛමති, සෝ භාසෙය්‍ය. දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි-පෙ-තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි-පෙ-දින්නං සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හි, එවමෙතං ධාරයාමි"ති එවං කම්මවාචා කාතබ්බා. කම්මවාචාපරියොසානෙ ච පන භික්ඛුනා මානත්තකසිමායමෙව "මානත්තං සමාදියාමි, වත්තං සමාදියාමි"ති වත්තං සමාදාතබ්බං. සමාදිඤ්ඤිත්වා තත්ථෙව සඞ්ඝස්ස ආරොචෙතබ්බං. ආරොචෙනෙත්තන ච "අහං භන්තෙ සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජිං එකාහපටිච්ඡන්නායො, සොහං සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං යාචිං, තස්ස මෙ සඞ්ඝා සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං යාචිං, තස්ස මෙ සඞ්ඝා සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි, සොහං මානත්තං චරාමි, වෙදියාමහං භන්තෙ, වෙදියතීති මං සඞ්ඝා ධාරෙතූ"ති එවං ආරොචෙතබ්බං. ඉදං ච පන අත්ථං ගහෙත්වා යාය කායචි වාචාය ආරොචෙතුං වට්ටතියෙව. ආරෙචෙත්වා සචෙ නික්කිපිතුකාමො හොති, "මානත්තං නික්කිපාමි, වත්තං නික්කිපාමී"ති සඞ්ඝමපෙක්ඛ නික්කිපිතබ්බං. මාළකතො භික්ඛූසු නික්ඛන්තෙසු එකස්සපි සන්තිකෙ නික්කිපිතුං වට්ටති. මාළකතො නික්ඛමිත්වා සතිං පටිලභන්තෙන සභාගවත්ථුස්ස සන්තිකෙ නික්කිපිතබ්බං. සචෙ සොපි පක්කන්තෙන්තා අඤ්ඤස්ස යස්ස මාළකෙ නාරොචිතං තස්ස ආරොචෙත්වා නික්කිපිතබ්බං. ආරොචෙන්තෙන පන අවසානෙ "වෙදියතීති මං ආයස්මා ධාරෙතූ"ති විත්තබ්බං. විත්තං ආරොචෙන්තෙන "ආයස්මන්තං ධාරෙන්තූ"ති නිණ්ණං ආරොචෙන්තෙන "ආයස්මන්තා ධාරෙන්තූ"ති වත්තබ්බා. නික්කිත්තකාලතො පට්ඨාය පකතත්තභාවෙ තිට්ඨති. සචෙ අපගතභික්ඛුකො විහාරො හොති, සභාගා භික්ඛූ වසන්ති, වත්තං අනික්කිපිත්වා අන්නොවිහාරෙයෙව රත්තියො ගණෙතබ්බා. අථ න සක්කා සොධෙතුං වුත්තනයෙනෙව වත්තං නික්කිපිත්වා පවුත්ථසමයෙ වතූහි පඤ්චහි වා භික්ඛූහි සඞ්ඝං පරිකම්මත්ථාය විහාරස්ස පරිකෙපතො අපරික්කිත්තස්ස පරිකෙපපරිභණ්ඩස්ථානතො වෙ ලෙඩ්ඩුපාතෙ අතික්කමිත්වා මහාමිඤ්ඤතො

ඔකකමිත්ව ගුම්බෙන වා වතිය වා පටිච්ඡන්නට්ඨානෙ නිසීදිතබ්බං. අන්තොඅරුණෙයෙව වුත්තනයෙන වත්තං සමාදියිත්වා ආරොචෙතබ්බං. සචෙ අඤ්ඤතරස්ස කොචි භික්ඛු කෙනචිදෙව කරණීයෙන තං ඨානං ආගච්ඡති, සචෙ එස තං පස්සති, සද්දං වාස්ස සුණාති, ආරොචෙතබ්බං, අනාරොචෙන්තස්ස රත්තිච්ඡෙදෙ චෙව වත්ත භෙදෙ ච. අථ වාදසහජ්ජං උපචාරං ඔක්කමිත්වා අජානන්තස්සෙව ගච්ඡති, රත්තිච්ඡෙදෙ හොති එව. වත්තභෙදෙ පන තත්ථ, ආරොචිත්කාලතො පට්ඨාය එකං භික්ඛුං ඨපෙත්වා සෙසෙහි සති කරණීයෙ ඔනතුමපි වට්ටති. අරුණෙ උට්ඨිතෙ තස්ස භික්ඛුස්ස සන්තිකෙ වත්තං නික්ඛිපිතබ්බං. සචෙ සොපි කෙනචි කම්මෙන පුරෙ අරුණෙ ඡෙව ගච්ඡති, අඤ්ඤං විහාරතො නික්ඛන්තං වා ආගන්තුකං වා යං පඨමං පස්සති, තස්ස සන්තිකෙ ආරොචෙත්වා වත්තං නික්ඛිපිතබ්බං. අයඤ්හි යස්මා ගණස්ස ආරොචෙත්වා භික්ඛුත්තඤ්හි අත්ථිභාවං සල්ලක්ඛෙත්වාව වසිතෙ තස්ස උත්තරිතරගණෙ වරණදොසොවිප්පවාසොවා න හොති, සචෙ න කිඤ්චි පස්සති, විහාරං ගන්ත්වාපි ඨං පඨමං පස්සති, තස්ස ආරොචෙත්වා නික්ඛිපිතබ්බං. අයං නික්ඛිත්තවත්තස්ස පරිහාරො.

එවං ජාරත්තං මානත්තං අබ්භෙත්වා යත්ථ සියා වීසති ගණෙ භික්ඛූඤ්ඤා තත්ථ යො භික්ඛු අබ්භෙතබ්බො. අබ්භන්තෙන හි පඨමං අබ්භානාරහොව කාතබ්බො. අයං හි නික්ඛිත්තවත්තත්තා පකතත්තට්ඨානෙ ඨිතො, පකතත්තස්ස ච අබ්භානං කාතුං න වට්ටති. තස්මා වත්තං සමාදපෙතබ්බං. වත්තෙන සමාදින්නො අබ්භානාරහොව හොති. තෙනාපි වත්තං සමාදියිත්වා ආරොචෙත්වා අබ්භානං යාචිතබ්බං. අනික්ඛිත්තවත්තස්ස පුන වත්ත සමාදානකිච්චං නත්ථි. සො හි ජාරත්තාතික්කමෙනෙව අබ්භානාරහො හොති. තස්මා සොව අබ්භෙතබ්බො. අබ්භෙන්තෙන ච "අහං භන්තෙ සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ච එකාහපටිච්ඡන්නායෙව, සොහං සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං යාචිං, තස්ස මෙ සඞ්ඝො සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං අදාසි, සොහං පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං ජාරත්තං මානත්තං යාචිං, තස්ස මෙ සඞ්ඝො සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං ජාරත්තං මානත්තං අදාසි, සොහං භන්තෙ විණණමානත්තො සඞ්ඝං අබ්භානං යාචාමි. අහං භන්තෙ-පෙ-සොහං විණණමානත්තො දුතියම්පි භන්තෙ සඞ්ඝං අබ්භානං යාචාමි. අහං භන්තෙ-පෙ-සොහං විණණමානත්තො තතියම්පි භන්තෙ සඞ්ඝං අබ්භානං යාචාමී"ති එවං තික්ඛත්තුං යාචාපෙත්වා "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො, අයං ඉත්ථන්නාමො

භික්ඛූ සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි එකාහපටිච්ඡන්නායෝ, සෝ සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං යාචි, සංඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං අදාසි, සෝ පරිවුත්ථපරිවාසෝ සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනාරහං මානත්තං යාචි, සංඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනාරහං මානත්තං අදාසි, සෝ චිණ්ණමානත්තෝ සංඝං අබ්භානං යාචති, යදි සංඝස්ස පත්තකල්ලං සංඝෝ ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අබ්භෙය්‍ය, එසා ඤත්ති. සුණාතු මේ භන්තෙ සංඝෝ අයං ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි එකාහපටිච්ඡන්නායෝ, සෝ සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං යාචි, සංඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං අදාසි, සෝ පරිවුත්ථපරිවාසෝ සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනාරහං මානත්තං යාචි, සංඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං අදාසි, සෝ චිණ්ණමානත්තෝ සඞ්ඝං අබ්භානං යාචති, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අබ්භෙති, යස්සායස්මතෝ ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ අබ්භානං, සෝ තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සෝ භාසෙය්‍ය. දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි—පෙ— තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි—පෙ—අබ්භිතෝ සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු, ඛමති සඞ්ඝස්ස තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී"ති එවං කම්මවාචා කාතබ්බා. එවං තාව එකාහපටිච්ඡන්නාය ආපත්තියා පටිච්ඡන්නපරිවාසෝ මානත්තදානං අබ්භානඤ්ච වෙදිතබ්බං. ඉමිනාව නයෙන ද්වීහාදිපටිච්ඡන්නාසුපි තදනුරූපා කම්මවාචා කාතබ්බා. සචෙ පන අපටිච්ඡන්නා ආපත්ති හොති, පරිවාසං අදත්වා මානත්තමේව දත්වා චිණ්ණමානත්තෝ අබ්භෙතබ්බෝ. කථං? මානත්තං දෙන්තෙන තාව 'අහං භන්තෙ සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං අපටිච්ඡන්නායෝ, සොහං භන්තෙ සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ශාරත්තං මානත්තං යාචාමි; අහං භන්තෙ-පෙ-දුතියම්පි භන්තෙ සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ශාරත්තං මානත්තං යාචාමි, අහං භන්තෙ-පෙ-තතියම්පි භන්තෙ සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ශාරත්තං මානත්තං යාචාමී"ති තික්ඛත්තුං යාචිත්වා දෙති "සුණාතු මේ භන්තෙ සඞ්ඝෝ, අයං ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි අපටිච්ඡන්නායෝ, සෝ සඞ්ඝං

සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං යාචති, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛු නෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං දදෙය්‍ය, එසා ඤත්ති. සුණාතු මෙ භන්තෙ සංඝෝ අයං ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි අපටිච්ඡන්නායෝ, සෝ සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං යාචති, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං දෙති, යස්සායස්මතෝ ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තස්ස දානං, සෝ තුණ්හස්ස, යස්ස නක්ඛමති, සෝ භාසෙය්‍ය. දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි-පෙ-තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි—පෙ—දින්නං සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං, ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හි එවමෙතං ධාරයාමී"ති එවං සම්මවාවා කාතබ්බා. කම්මවාචාපරියොසානෙ ච වත්ත සමාදානං වත්තනික්ඛෙපො මානත්තචරණං ච සබ්බා වුත්තත්ත මෙතෙව වෙදිතබ්බං. ආරොචෙනෙත්ත පන "අහං භන්තෙ සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං අපටිච්ඡන්නායෝ, සොහං සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං යාචිං, තස්ස මෙ සඞ්ඝෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තා මානත්තං අදාසි, සොහං මානත්තං චරාමි, වෙදියාමහං භන්තෙ වෙදියතීති මං සඞ්ඝෝ ධාරෙතූ"ති එවං ආරොචෙතබ්බං. එකස්ස චින්නා තිණ්ණං වා ආරොචෙනෙත්ත පටිච්ඡන්නමානත්තෙ වුත්තනයෙනෙව ආරොචෙතබ්බං. විණණමානත්තෙනා ච යත්ථ සියා විසතිගණෙ භික්ඛුසඞ්ඝෝ, තත්ථ සෝ භික්ඛු අබ්භෙතබ්බෝ. අබ්භෙනෙත්ත ච "අහං භන්තෙ සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං අපටිච්ඡන්නායෝ, සොහං සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං යාචිං, තස්ස මෙ සංඝෝ, සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානා ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සොහං භන්තෙ විණණමානත්තෙනා සංඝා අබ්භානං යාචාමි. අහං භන්තෙ-පෙ-සොහං විණණමානත්තෙනා දුතියම්පි භන්තෙ සංඝං අබ්භානං යාචාමි; අහං භන්තෙ—පෙ—සොහං විණණමානත්තෙනා තතියම්පි භන්තෙ සංඝං අබ්භානං යාචාමි"ති එවං තික්ඛත්තුං යාචාපෙත්වා "සුණාතු මෙ භන්තෙ සංඝෝ අයං ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි අපටිච්ඡන්නායෝ

සෝ සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ජාරත්තං මානත්තං යාචි, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ජාරත්තං මානත්තං අදාසි, සෝ විබ්භමානත්තෙනා සඞ්ඝං අබ්භානං යාචති, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අබ්භෙය්‍ය, එසා ඤත්ති. සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝෝ අයං ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි අපටිච්ඡන්නායෝ, සෝ සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ජාරත්තං මානත්තං යාචි, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ජාරත්තං මානත්තං අදාසි, සෝ විබ්භමිතත්තා සඞ්ඝං අබ්භානං යාචති, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අබ්භෙති, යස්සායස්මතෝ ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ අබ්භානං, සෝ තුණ්හස්ස යස්ස නක්ඛමති, සෝ භාසෙය්‍ය. දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි-පෙ-තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි-පෙ-අබ්භිතෝ සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු, ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී එවමෙතං ධාරයාමී"ති එවං කම්මවාචා වත්වා අබ්භෙතබ්බා. එවං අපටිච්ඡන්නාය ආපත්තියා වුට්ඨානං වෙදිතබ්බං.

සචෙ කස්සචි එකා ආපත්ති පටිච්ඡන්නා හොති. එකා ආපත්ති අපටිච්ඡන්නා, තස්ස පටිච්ඡන්නාය ආපත්තියා පරිවාසං දත්වා පරිවුත්ථපරිවාසස්ස මානත්තං දෙන්තෙන අපටිච්ඡන්නා පත්තිං පටිච්ඡන්නාපත්තියා සමොධානෙත්වාපි දාතුං වට්ටති. කථං? සචෙ පටිච්ඡන්නාපත්ති එකාහපටිච්ඡන්නා හොති, "අහ මහන්තෙන සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං එකාහපටිච්ඡන්නායෝ, සොහං සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං යාචිං, තස්ස මෙ සංසෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං අදාසි, සොහං පරිවුත්ථපරිවාසෝ. අහමහන්තෙන සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං අපටිච්ඡන්නායෝ, සොහං භන්තෙ සඞ්ඝං තාසං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පටිච්ඡන්නානං ච අපටිච්ඡන්නානං ච ජාරත්තං මානත්තං යාචාමී"ති භික්ඛවෙ යාචාපෙත්වා "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝෝ, අයං ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි එකාහපටිච්ඡන්නායෝ, සෝ සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං යාචි, සංසෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං අදාසි, සෝ පරිවුත්ථපරිවාසෝ. අයං ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි අපටිච්ඡන්නායෝ, සෝ සංඝං තාසං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පටිච්ඡන්නා

නඤ්ච අපටිච්ඡන්නානඤ්ච ඡාරත්තං මානත්තං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සංඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ තාසං සමඛහුලානං ආපත්තීනං පටිච්ඡන්නානඤ්ච අපටිච්ඡන්නානඤ්ච ඡාරත්තං මානත්තං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති. සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝෝ, අයං ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු සමඛහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි එකාහපටිච්ඡන්නායෝ, සෝ සඞ්ඝං සමඛහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං යාචි, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සමඛහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං අදාසි, සෝ පරිවුත්ථපරිවාසෝ. අයං ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු සමඛහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි අපටිච්ඡන්නායෝ, සෝ සංඝං තාසං සමඛහුලානං ආපත්තීනං පටිච්ඡන්නානඤ්ච අපටිච්ඡන්නානඤ්ච ඡාරත්තං මානත්තං යාචති, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ තාසං සමඛහුලානං ආපත්තීනං පටිච්ඡන්නානඤ්ච අපටිච්ඡන්නානඤ්ච ඡාරත්තං මානත්තං දෙති. යස්සායස්මතෝ ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ තාසං සමඛහුලානං ආපත්තීනං පටිච්ඡන්නානඤ්ච අපටිච්ඡන්නානඤ්ච ඡාරත්තං මානත්තං දානං. සෝ තුණ්හස්ස, යස්ස නක්ඛමති, සෝ භාසෙය්‍ය. දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි-පෙ-තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි-පෙ-දින්නං සංඝෙන ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ තාසං සමඛහුලානං ආපත්තීනං පටිච්ඡන්නානඤ්ච අපටිච්ඡන්නානඤ්ච ඡාරත්තං මානත්තං. ඛමති සංඝස්ස තස්මා තුණ්හි, එවමෙතං ධාරයාමි"ති එවං කම්මවාචා කාතබ්බා. කම්මවාචා පරියොසානෙව වත්තසමාදානාදි සබ්බං වුත්තනයමෙව. ආරොචෙන්තෙන පන "අහමභන්තෙ සමඛහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං එකාහපටිච්ඡන්නායෝ, සොහං සංඝං සමඛහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝෝ සමඛහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං අදාසි, සොහං පරිවුත්ථපරිවාසෝ. අහමභන්තෙ සමඛහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං අපටිච්ඡන්නායෝ, සොහං භන්තෙ සංඝං තාසං සමඛහුලානං ආපත්තීනං පටිච්ඡන්නානඤ්ච අපටිච්ඡන්නානඤ්ච ඡාරත්තං මානත්තං යාචිං. තස්ස මෙ සංඝෝ තාසං සමඛහුලානං ආපත්තීනං පටිච්ඡන්නානඤ්ච අපටිච්ඡන්නානඤ්ච ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි, සොහං මානත්තං චරාමි, වෙදියාමහං භන්තෙ වෙදියතීති මං සංඝෝ ධාරෙතූ"ති එවං ආරොචෙතබ්බං. සමාදින්නමානත්තෙන ච අනූනං සත්තාහං වුත්තනයෙන ඡාරත්තං මානත්තං චරිතබ්බං. විඤ්ඤුමානත්තෙනා ච යත්ථ සියා වීසතිගණෝ භික්ඛුසංඝෝ තත්ථ අබ්භෙතබ්බා. අබ්භෙන්තෙන ච "අහං භන්තෙ

සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං එකාහපටිච්ඡන්නායෝ, සොහං සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං යාචිං, තස්ස මේ සඞ්ඝෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං අදාසි, සොහං පරිවුත්ථපරිවාසෝ. අහඤ්ඤතෙන සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං අපටිච්ඡන්නායෝ, සොහං තඤ්ඤෙව සංඝං තාසං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පටිච්ඡන්නානඤ්ච අපටිච්ඡන්නානඤ්ච ඡාරත්තං මානත්තං යාචිං, තස්ස මේ සංඝෝ තාසං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පටිච්ඡන්නානඤ්ච අපටිච්ඡන්නානඤ්ච ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි, සොහං අඤ්ඤතරං විඤ්ඤාපෙත්වා සංඝං අබ්භානං යාචාමී"ති එවං සීකට්ඨං ගන්ත්වා යාචාපෙත්වා "සුණාතු මේ භන්තෙ සංඝෝ, අයං ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි එකාහපටිච්ඡන්නායෝ, සෝ සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං යාචි, සංඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං එකාහපටිච්ඡන්නානං එකාහපරිවාසං අදාසි, සෝ පරිවුත්ථපරිවාසෝ, අයං ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි අපටිච්ඡන්නායෝ, සෝ සංඝං තාසං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පටිච්ඡන්නානඤ්ච අපටිච්ඡන්නානඤ්ච ඡාරත්තං මානත්තං යාචි, සංඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ තාසං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පටිච්ඡන්නානඤ්ච අපටිච්ඡන්නානඤ්ච ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි, සෝ විඤ්ඤාපෙත්වා සඞ්ඝං අබ්භානං යාචති, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අබ්භෙති, යස්සායස්මතෝ ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ අබ්භානං සෝ තුණ්හස්ස, යස්ස නක්ඛමති, සෝ භාසෙය්‍ය. දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි—පෙ—තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි—පෙ—අබ්භිතෝ සංඝෙන ඉත්ථන්නාමෝ

භික්ඛු, ධමති සඞ්ඝස්ස තසමා තුණ්හි, එවමෙතං ධාරයාමී"ති. එව කම්මවාචං දත්වා අබෙහතබ්බා.

පටිඡ්ඡන්නපරිවාසකථා නිට්ඨිතා.

සුද්ධන්තපරිවාසෝ සමොධානපරිවාසොති වෙ අවසෙසා. තත්ථ සුද්ධන්තපරිවාසෝ දුවිධෝ චූළසුද්ධන්තෝ මහාසුද්ධන්තොති. දුබ්බිධොපි වෙස රත්තිපරිච්ඡෙදං සකලං වා එකච්චං වා අජානන්තස්ස ච අසරන්තස්ස ච තත්ථ වෙමතිකස්ස ච දාතබ්බා. ආපත්තිපරියන්තං පන එත්තකා අහං ආපත්තියො ආපන්නොති ජානාතු වා මා වා අකාරණමෙතං, තත්ථ යො උපසම්පදතො පඨාය අනුලොමක්කමෙන වා ආරොචිතදිවසතො පඨාය පටිලොමක්කමෙන වා අසුකඤ්ච අසුකඤ්ච දිවසං වා පක්ඛං වා මාසං වා සංවච්ඡරං වා තව සුද්ධභාවං ජානාසීති පුච්ඡියමානො "අහමහන්ත ජානාමි එත්තකං නාම කාලං අහං සුද්ධා"ති වදති, තස්ස දින්නා සුද්ධන්තපරිවාසෝ චූළසුද්ධන්තොති වුච්චති. තං ගහෙත්වා පරිවසන්තෙන යත්තකං කාලං අත්තනො සුද්ධිං ජානාති, තත්තකං අපනෙත්වා අවසෙසං මාසං වා වෙමාසං වා පරිවසිතබ්බං. සචෙ මාසමත්තං අසුද්ධොමහීති සල්ලක්ඛෙත්වා අගාහෙසි, පරිවසන්තො ච පුන අඤ්ඤං මාසං සරති, තම්පි මාසං පරිවසිතබ්බමෙව, පුන පරිවාසදානකිච්චං නත්ථි. අථ වෙ මාසං අසුද්ධොමහීති සල්ලක්ඛෙත්වා අගාහෙසි, පරිවසන්තො ච මාසමත්තමෙවාහං අසුද්ධොති ඤත්වා විට්ඨානං කරොති, මාසමෙව පරිවසිතබ්බං. පුන පරිවාසදානකිච්චං නත්ථි. අයං හි සුද්ධන්තපරිවාසෝ නාම උඩුම්පි ආරොහති, හෙට්ඨාපි ඔරොහති, ඉදමස්ස ලක්ඛණං.

අඤ්ඤස්මිං පන ආපත්තිවුට්ඨානෙ ඉදං ලක්ඛණං. යො අපටිඡන්නං ආපත්තිං පටිඡන්නාති විනයකම්මං කරොති, තස්ස පත්ති වුට්ඨාති. යො පටිඡන්නං අපටිඡන්නාති විනයකම්මං කරොති, තස්ස න වුට්ඨාති. අචිරපටිඡන්නං චිරපටිඡන්නන්ති කරොන්තස්සාපි වුට්ඨාති, චිරපටිඡන්නං අචිරපටිඡන්නාති කරොන්තස්ස න වුට්ඨාති. එකං ආපජ්ජිත්වා සම්බහුලාති කරොන්තස්සාපි වුට්ඨාති. එකං විනා සම්බහුලානං අභාවතො. සම්බහුලා පන ආපජ්ජිත්වා එකං ආපජ්ජිනන්ති කරොන්තස්ස න වුට්ඨාති.

යො පන යථාවුත්තෙන අනුලොමපටිලොමනයෙන පුච්ඡියමානොපි රත්තිපරියන්තං න ජානාති, න සරති, වෙමතිකො වා හොති, තස්ස දින්නා සුද්ධන්තපරිවාසෝ මහාසුද්ධන්තොති

වුච්චති. තං ගහෙත්වා ගහිතදිවසතෝ පට්ඨාය යාව උපසම්පන්නදිවසෝ තාව රත්තියෝ ගණෙත්වා පරිවසිතබ්බං. අයං උඛං නාරොහති. ඔතරති පන ඔරොහති. තස්මා සචෙ පරිවසන්තෝ රත්තිපරිවෙජ්ජෙ සන්නිට්ඨානං කරොති, මාසෝ වා සංවච්ඡරෝ වා මය්හං අච්චන්තස්සාති මාසං වා සංවච්ඡරං වා පරිවසිතබ්බං. පරිවාසයාචනදානලක්ඛණං පනෙත්ථ එවං වෙදිතබ්බං. තෙන භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා බුඩ්ඪානං භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයෝ: "අහඞ්භන්තෙ සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං, ආපත්තිපරියන්තං න ජානාමි, රත්තිපරියන්තං න ජානාමි, ආපත්තිපරියන්තං න සරාමි, රත්තිපරියන්තං න සරාමි, ආපත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො, රත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො. සොහං භන්තෙ සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සුඛන්තපරිවාසං යාචාමී"ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බා. තතියම්පි යාචිතබ්බා. ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝෝ ඤාපෙතබ්බා "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝෝ, අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි, ආපත්තිපරියන්තං න ජානාති, රත්තිපරියන්තං න ජානාති, ආපත්තිපරියන්තං න සරති, රත්තිපරියන්තං න සරති; ආපත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො, රත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො; සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සුඛන්තපරිවාසං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං සුඛන්තපරිවාසං දදෙය්‍ය, එසා ඤත්ති.

සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝෝ, අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි, ආපත්තිපරියන්තං න ජානාති, රත්තිපරියන්තං න ජානාති, ආපත්තිපරියන්තං න සරති, රත්තිපරියන්තං න සරති, ආපත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො, රත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො, සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සුඛන්තපරිවාසං යාචති, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං සුඛන්තපරිවාසං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං සුඛන්තපරිවාසස්ස දානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය. දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි.-පෙ-තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි.-පෙ-දින්නො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං සුඛන්තපරිවාසො, ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හි එවමෙතං ධාරයාමී"ති. එවං සුඛන්තපරිවාසො දාතබ්බො. ඉමම්හා පරිවාසපරියොසානෙ චත්තාරොමාදානාදිසබ්බං වුත්තනයමෙව. ආරොචෙන්තෙන පන "අහඞ්භන්තෙ සම්බහුලා

සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං, ආපත්තිපරියන්තං න ජානාමි, රත්තිපරියන්තං න ජානාමි. ආපත්තිපරියන්තං න සරාමි, රත්තිපරියන්තං න සරාමි. ආපත්තිපරියනෙන වෙමතිකො, රත්තිපරියනෙන වෙමතිකො. සොහං භන්තෙ සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සුද්ධන්තපරිවාසං යාචිං, තස්ස මෙ සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං සුද්ධන්තපරිවාසං අදාසි, සොහං පරිවසාමි, "වෙදියාමිහං භන්තෙ වෙදියතීති මං සඞ්ඝො ධාරෙතූ"ති ආරොචෙතබ්බං. එකස්ස වින්නං තිණ්ණං වා ආරොචනං වුත්තනයමෙව. පරිවුත්ථපරිවාසස්ස පන මානත්තං දෙන්තෙන "අහම්භන්තෙ සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං, ආපත්තිපරියන්තං න ජානාමි, රත්තිපරියන්තං න ජානාමි, ආපත්තිපරියන්තං න සරාමි, රත්තිපරියන්තං න සරාමි, ආපත්තිපරියනෙන වෙමතිකො, රත්තිපරියනෙන වෙමතිකො. සොහං භන්තෙ සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සුද්ධන්තපරිවාසං යාචිං, තස්ස මෙ සඞ්ඝො තාසං ආපත්තීනං සුද්ධන්තපරිවාසං අදාසි, සොහං භන්තෙ පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං, ඡාරත්තං මානත්තං යාචාමී"ති එවං තික්ඛත්තුං යාචාපෙත්වා "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො, අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි, ආපත්තිපරියන්තං න ජානාති, රත්තිපරියන්තං න ජානාති, ආපත්තිපරියන්තං න සරති, රත්තිපරියන්තං න සරති, අපත්තිපරියනෙන වෙමතිකො, රත්තිපරියනෙන වෙමතිකො. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සුද්ධන්තපරිවාසං යාචි, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං සුද්ධන්තපරිවාසං අදාසි, සො පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං යාචති, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං දදෙය්‍ය, එසා ඤත්ති.

සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි, ආපත්තිපරියන්තං න ජානාති, රත්තිපරියන්තං න ජානාති, ආපත්තිපරියන්තං න සරති, රත්තිපරියන්තං න සරති, ආපත්තිපරියනෙන වෙමතිකො, රත්තිපරියනෙන වෙමතිකො. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සුද්ධන්තපරිවාසං යාචි, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං සුද්ධන්තපරිවාසං අදාසි, සො පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං යාචති, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං දෙති, යස්සා ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං

ජාරත්තං මානත්තස්ස දානං, සෝ තුණ්හස්ස, යස්ස නක්ඛමති, සෝ භාසෙය්‍ය. දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි—පෙ—තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි—පෙ—දින්නං සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං ජාරත්තං මානත්තං, ඛමති සංඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමි"ති එවං කම්මවාචා කාතබ්බා. කම්ම වාචාපරියොසානෙ මානත්තසමාදානාදිඅබ්බං. වුත්තනයමෙව.

ආරොචෙනෙන පන "අහම්භනෙ සම්බහුලා සංඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං, ආපත්තිපරියන්තං න ජානාමි, රත්තිපරියන්තං න ජානාමි, ආපත්තිපරියන්තං න සරාමි, රත්තිපරියන්තං න සරාමි, ආපත්තිපරියනෙන වෙමතිකො, රත්තිපරියනෙන වෙමතිකො. සොහං භනෙ සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සුද්ධන්තපරිවාසං යාචිං, තස්ස මෙ සංඝො තාසං ආපත්තීනං සුද්ධන්තපරිවාසං අදාසි, සොහං පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං ජාරත්තං මානත්තං යාචිං, තස්ස මෙ සංඝො තාසං ආපත්තීනං ජාරත්තං මානත්තං අදාසි. සොහං මානත්තං චරාමි, වෙදියාමෙහං භනෙ, වෙදියතීති මං සංඝො ධාරෙතූ"ති එවං ආරොචෙතබ්බං. විණ්ණමානතෙතා ච යත්ථ සියා වීසතිගණො භික්ඛුසංඝො තත්ථ ඇබ්භිතබ්බා. ඇබ්භෙන්නෙන ච "අහම්භනෙ සම්බහුලා සංඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං, ආපත්තිපරියන්තං න ජානාමි. රත්තිපරියන්තං න ජානාමි, ආපත්තිපරියන්තං න සරාමි, රත්තිපරියන්තං න සරාමි, ආපත්තිපරියනෙන වෙමතිකො, රත්තිපරියනෙන වෙමතිකො, සොහං සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සුද්ධන්තපරිවාසං යාචිං, තස්ස මෙ සංඝො තාසං ආපත්තීනං සුද්ධන්තපරිවාසං අදාසි, සොහං පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං ජාරත්තං මානත්තං යාචිං, තස්ස මෙ සංඝො තාසං ආපත්තීනං ජාරත්තං මානත්තං අදාසි, සොහං භනෙ විණ්ණමානතෙතා සඞ්ඝං අබ්භානං යාචාමී"ති එවං තික්ඛත්තුං යාචාපෙත්වා "සුණාතු මෙ භනෙ සංඝො, අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සම්බහුලා සංඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජි, ආපත්තිපරියන්තං න ජානාති, රත්තිපරියන්තං න ජානාති, ආපත්තිපරියන්තං න සරති, රත්තිපරියන්තං න සරති, ආපත්තිපරියනෙන වෙමතිකො, රත්තිපරියනෙන වෙමතිකො. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සුද්ධන්තපරිවාසං යාචි, සංඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං සුද්ධන්තපරිවාසං අදාසි, සො පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං ජාරත්තං මානත්තං යාචි, සංඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං ජාරත්තං මානත්තං අදාසි, සො විණ්ණමානතෙතා

සංඝං අබ්භානං යාචති. යදි සංඝස්ස පත්තකල්ලං, සංඝෝ ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අබ්භෙය්‍ය, එසා ඤත්ති.

සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝෝ අයං ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි, ආපත්තිපරියන්තං න ජානාති, රත්තිපරියන්තං න ජානාති, ආපත්තිපරියන්තං න සරති, රත්තිපරියන්තං න සරති, ආපත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො, රත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං සුද්ධන්තපරිවාසං යාචි, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං සුද්ධන්තපරිවාසං අදාසි, සො පරිවුත්ථ පරිවාසො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං යාචි, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි, සො විණ්ණමානත්තෙනා සඞ්ඝං අබ්භානං යාචති. සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අබ්භෙති, යස්සායස්මන්තො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො අබ්භානං සො තුණ්හස්ස, යස්ස න ඛමති, සො භාසෙය්‍ය. දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි —පෙ— තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි—පෙ—අබ්භිතො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු, ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමි"ති. එවං ඤත්තිවාරං ඨපෙත්වා අබ්භෙතබ්බා.

සුද්ධන්තපරිවාසකථා නිට්ඨිතා.

සමොධානපරිවාසෙ පන තිවිධෙ හොති, ඔධානසමොධානෙ අගාසසමොධානෙ මිස්සකසමොධානෙති. තත්ථ ඔධානසමොධානෙ තාව:—අනන්තරා ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා පටිච්ඡාදෙන්තස්ස පරිවුත්ථදිවසෙ ඔධුනිත්වා මක්කෙත්වා පුරිමාය ආපත්තියා මූලදිවසපරිවෙණෙදෙ පවිසිත්වා ආපන්නං ආපත්තිං සමොදහිත්වා දාතබ්බ පරිවාසෙ වුච්චති. අයම්පනෙත්ථ විනිච්ඡයෙ. යො පටිච්ඡන්නාය ආපත්තියා පරිවාසං ගාහෙත්වා පරිවසන්තෙනා වා මානත්තාරහෙන වා මානත්තං චරන්තෙනා වා අබ්භානාරහෙන වා අනික්ඛිත්තවත්තෙනා අඤ්ඤං ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා පුරිමාපත්තියා සමා වා ඌනතරා වා රත්තියෙ පටිච්ඡාදෙති, තස්ස මූලාය පටිකස්සනෙනෙන තෙ පරිවුත්ථදිවසෙ ච මානත්තචිණ්ණදිවසෙ ච සඞ්ඝෙ ඔධුනිත්වා අදිවසෙ කත්වා පවිසිත්වා ආපන්නාපත්තිං මූලාපත්තියං සමොධාය පරිවාසො දාතබ්බා. තෙන සචෙ මූලාපත්ති පඤ්චපටිච්ඡන්නා, අනන්තරාපත්ති ඌනඤ්චපඤ්චපටිච්ඡන්නා, පුන පඤ්චමෙව පරිවාසො පරිවසිතබ්බා. අථාපි අනන්තරාපත්ති පඤ්චපටිච්ඡන්නා දි‍ා පඤ්චමෙව පරිවසිතබ්බං. එතෙන උපායෙන යාව සතිවස්සපටිච්ඡන්නා මූලාපත්ති තාව විත්ථාරෙතබ්බා. සත්තිවස්සානි පරිවසිත්වා

මානත්තචාරිකෝ භුත්වාපිහි එකදිවසං අනන්තරාපත්තිං පටිච්ඡාදෙත්වා පුන සමීවත්තන්ති පරිවාසාරහෝ හොති. එවං මානත්ත චාරිකමානත්තචාරිකකාලෙපි ආපත්තියා මූලාය පටිකස්සනෙ කතෙ මානත්තාවිනාභාවදිවසාපි පරිවාසවුත්තදිවසාපි සබ්බෙ මක්ඛිතාව හොන්ති. සචෙ පන නික්ඛිත්තවත්තෙනා ආපජ්ජති, මූලාය පටිකස්සනාරහෝ නාම න හොති. කස්මා? යස්මා න සෝ පරිවත්තෙනා ආපත්තියා පකතත්තභාවෙ ඨිතෝ ආපත්තියා තස්මා තස්සා ආපත්තියා විසුං මානත්තං චරිතබ්බං. සචෙ පටිච්ඡන්නා හොති, පරිවාසොපි වත්තබ්බෝ. "සචෙ පන අනන්ත රාපත්ති මූලාපත්තිතෝ අතිරෙකපටිච්ඡන්නා හොති, තත්ථ කිං කාතබ්බ"න්ති වුත්තෙ මහාසුම්මත්ථෙරෝ ආහ "අතෙකිච්ඡෝ අයං පුග්ගලෝ, අතෙකිච්ඡා නාම ආචිකාරාපෙක්ඛා විස්සජ්ජිතබ්බා"ති. මහාපදුමත්ථෙරෝ පනාහ: "කස්මා අතෙකිච්ඡා නාම, නනු අයං සමුච්චයඛන්ධකෝ නාම බුද්ධානං සීහකාලසදිසෝ. ආපත්ති නාම පටිච්ඡන්නා වා හොතු අපටිච්ඡන්නා වා සමකඵණතතරානිරෙකපටිච්ඡන්නා වා විනයධරස්ස කම්මවා චං ඔලෝකෙතුං සම්පජ්ජතෙවෙත්ථ පමාණං. තස්මා යා අති රෙකපටිච්ඡන්නා හොති, තං මූලාපත්තිං කත්වා තත්ථ ඉතරං සමොධාය පරිවාසෝ දාතබ්බොති. අයං ඔධානසමොධානෝ නාම. තං දෙන්තෙන පඨමං මූලාය පටිකස්සිත්වා පච්ඡා පරිවාසෝ දාතබ්බෝ. සචෙ කොචි භික්ඛු පක්ඛපටිච්ඡන්නාය ආපත්තියා පරිවසන්තෝ අන්තරා අනික්ඛිත්තවත්තෙනාව පුන පඤ්චාහපටි ච්ඡන්නං ආපත්තිං ආපජ්ජති, තෙන භික්ඛුනා සංඝං උපසංක මිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා බුද්ධානං භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්සවච නීයෝ—"අහමභන්තෙ සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං, පක්ඛ පටිච්ඡන්නායෝ, සොහං සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛ පටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං යාචිං, තස්ස මෙ සංඝෝ සම්බහු ලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං අදාසි, සොහං පරිවසන්තෝ අන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නායෝ, සොහං භන්තෙ සංඝං අන්තරා සම්බහුලා නං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යා චාමී"ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බා. තතියම්පි යාචිතබ්බා. ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සංඝෝ ඤාපෙතබ්බෝ.

"සුණාතු මෙ භන්තෙ සංඝෝ අයං ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි පක්ඛපටිච්ඡන්නායෝ, සෝ සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරි වාසං යාචි, සංඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං

ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං අදාසි, සෝ පරිවසන්තෝ අන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි පඤ්චාහපටිච්ඡන්නායෝ. සෝ සඞ්ඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචති, යදි සංඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සෙය්‍ය, එසා ඤත්ති.

සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝෝ අයං ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි පක්ඛපටිච්ඡන්නායෝ, සෝ සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං යාචි, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං අදාසි, සෝ පරිවසන්තෝ අන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි පඤ්චාහපටිච්ඡන්නායෝ. සෝ සඞ්ඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචති, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සති, යස්සායස්මතෝ ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනා, සෝ තුණ්හස්ස, යස්ස නක්ඛමති, සෝ භාසෙය්‍ය. දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි-පෙ-තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි—පෙ—පටිකස්සිතෝ සංඝෙන ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනා, ඛමති සංඝස්ස, තස්මා තුණ්හි, එවමෙතං ධාරයාමි"ති.

එවං මූලාය පටිකස්සනා කාතබ්බා. එවඤ්ච සමොධානපරිවාසෝ දාතබ්බෝ. තෙන භික්ඛුනා සංඝං උපසඞ්කමිත්වා—පෙ—එවමස්ස වචනීයෝ: අහමන්තෙ සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං පක්ඛපටිච්ඡන්නායෝ, සොහං සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං යාචිං, තස්ස මෙ සඞ්ඝෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං අදාසි, සොහං පරිවසන්තෝ අන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං, පඤ්චාහපටිච්ඡන්නායෝ, සොහං සඞ්ඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචිං, තං මං සඞ්ඝෝ අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සි, සොඃහං භන්තෙ සඞ්ඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං පුරිමාසු ආපත්තීසු සමොධානපරිවාසං යාචාමීති. දුතියම්පි යාචිතබ්බා. තතියම්පි යාචිතබ්බා. ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝෝ ඤාපෙතබ්බා.

"සුණාතු මේ භගවා සංඝෝ අයං ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි පක්ඛපටිච්ඡන්නායෝ, සෝ සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං යාචි, සංඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං අදාසි, සෝ පරිවසන්නෝ අන්තරා ඒකබහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි පඤ්චාහපටිච්ඡන්නායෝ, සෝ සංඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචි, සංඝෝ ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සි, සෝ සංඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං පුරිමාසු ආපත්තිසු සමොධානපරිවාසං යාචති. යදි සංඝස්ස පත්තකල්ලං සංඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං පුරිමාසු ආපත්තිසු සමොධානපරිවාසං දදෙය්‍ය, එසා ඤත්ති".

"සුණාතු මේ භන්තෙ සඞ්ඝෝ අයං ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි පක්ඛපටිච්ඡන්නායෝ; සෝ සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං යාචි, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං අදාසි. සෝ පරිවසන්නෝ අන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි පඤ්චාහපටිච්ඡන්නායෝ. සෝ සඞ්ඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචි, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සි. සෝ සඞ්ඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං පුරිමාසු ආපත්තිසු සමොධානපරිවාසං යාචති. සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං පුරිමාසු ආපත්තිසු සමොධානපරිවාසං දෙති. යස්සායස්මතෝ ඛමති, ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං පුරිමාසු ආපත්තිසු සමොධානපරිවාසස්ස දානං සෝ තුණ්හස්ස, යස්ස නක්ඛමති, සෝ භාසෙය්‍ය. දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි— පෙ—තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි—පෙ—දින්නෝ සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං පුරිමාසු ආපත්තිසු සමොධානපරිවාසෝ, ඛමති සඞ්ඝස්ස; තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමි"ති එදං සමොධානපරිවාසෝ ඤත්ති බෙදා, කම්මවාචාපරියොසානෝ ච වත්තසමාදානාදි සබ්බං පුබ්බ

වුත්තනයමේව. ආරොචෙන්තෙන පන "අහමහන්තෙ සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජිං පක්ඛපටිච්ඡන්නායො. සොහං සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සංඝො සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං අදාසි, සොහං පරිවසන්නො අන්තරා සම්බහුලා අපත්තියො ආපජ්ජිං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නායො. සොහං සංඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචිං. තං මං සංඝො අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සි. සොහං සංඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං පුරිමාසු ආපත්තීසු සමොධානපරිවාසං යාචිං, තස්ස මෙ සංඝො අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං පුරිමාසු ආපත්තීසු සමොධානපරිවාසං අදාසි. සෙ හං පරිවසාමි. වෙදියාමහං භන්තෙ වෙදියතීති මං සංඝො ධාරෙතු"න්ති,එවං ආරොචෙතබ්බං. පරිවුත්ථපරිවාසස්ස මානත්තං දෙන්තෙන— "අහමහන්තෙ සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජිං පක්ඛපටිච්ඡන්නායො. සොහං සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සංඝො සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං අදාසි, සොහං පරිවසන්නො අන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජිං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නායො. සොහං සංඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචිං. තං මං සංඝො අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සි, සොහං සඞ්ඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං පුරිමාසු ආපත්තීසු සමොධානපරිවාසං යාචිං, තස්ස මෙ සංඝො අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං පුරිමාසු ආපත්තීසු සමොධානපරිවාසං අදාසි, සොහං භන්තෙ පරිවුත්ථපරිවාසො සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං රත්තත්තං මානත්තං යාචාමී"ති එවං තික්ඛත්තුං යාචාපෙත්වා, "සුණාතු මෙ භන්තෙ සංඝො අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජි පක්ඛපටිච්ඡන්නායො, සො සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං යාචි. සංඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං අදාසි;

සෝ පරිවසනෙනා අන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි පඤ්චාහපටිච්ඡන්නායෝ, සෝ සඞ්ඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචි, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සි. සෝ සඞ්ඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං පුරිමාසු ආපත්තිසු සමෝධානපරිවාසං යාචි, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං පුරිමාසු ආපත්තිසු සමෝධානපරිවාසං අදාසි. සෝ පරිවුට්ඨපරිවාසෝ සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං දදෙය්‍ය, එසා ඤත්ති.”

“සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝෝ, අයං ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි පක්ඛපටිච්ඡන්නායෝ. සෝ සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං යාචි. සංඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං අදාසි. සෝ පරිවසනෙනා අන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි පඤ්චාහපටිච්ඡන්නායෝ. සෝ සංඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචි. සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සි. සෝ සඞ්ඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං පුරිමාසු ආපත්තිසු සමෝධානපරිවාසං යාචි. සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං පුරිමාසු ආපත්තිසු සමෝධානපරිවාසං අදාසි, සෝ පරිවුට්ඨපරිවාසෝ සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං යාචති. සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං දෙති, යස්සායස්මතෝ ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තස්ස දානං, සෝ තුණ්හස්ස, යස්ස නක්ඛමති, සෝ භාසෙය්‍ය.

දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි=පෙ=තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි=පෙ= දින්නං සංඝෙන ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං. ඛමති සංඝස්ස තස්මා තුණ්හී එවමෙතං ධාරයාමී”ති එවං කම්මවාචා කාතබ්බා. කම්මවාචාපරියෝ

සානෙව මානත්තං සමාදානාදිසබ්බං වුත්තනයමෙව. අාරෝචෙන්තෙන පන "අහමභන්තෙ සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං පක්ඛපටිච්ඡන්නායෝ. සොහං සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සංඝෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නායෝ. සොහං සංඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචිං. තං මං සංඝෝ අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සති. සොහං සංඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං පුරිමාසු ආපත්තිසු සමොධානපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝෝ අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං පුරිමාසු ආපත්තිසු සමොධානපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවුත්ථපරිවාසෝ සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං යාචිං තස්ස මෙ සංඝෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සොහං මානත්තං චරාමි. වෙදියාමහං භන්තෙ වෙදියතීති මං සංඝෝ ධාරෙතූ"ති එවං ආරොචෙතබ්බං. විණණමානත්තං අබෙහනෙන න ච "අහමභන්තෙ සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං පක්ඛපටිච්ඡන්නායෝ. සොහං සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සංඝෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නායෝ. සොහං සංඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචිං. තං මං සංඝෝ අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සති, සොහං සංඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං පුරිමාසු ආපත්තිසු සමොධානපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සංඝෝ අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං පුරිමාසු ආපත්තිසු සමොධානපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවුත්ථපරිවාසෝ සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං යාචිං. තස්ස මෙ සංඝෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සොහං භන්තෙ විණණමානත්තෙ සංඝං අබ්භානං යාචාමි"ති එවං තික්ඛත්තුං යාචාපෙත්වා "සුණාතු මෙ භන්තෙ සංඝෝ අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සම්බහුලා ආපත්තිඅා ආපජ්ජි පක්ඛපටිච්ඡන්නායෝ. සො සංඝං සම්බහුලා

නං ආපත්තීනං පක්ඛපරිවාසං යාච්, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපරිවාසානං පක්ඛපරිවාසං අදාසි. සෝ පරිවසනෙනා අන්තරා සම්බහුලා ආදාතියෝ ආපජ්ජි පඤ්චාහපටිච්ඡන්නායෝ. සෝ සඞ්ඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාච්. සංඝෝ ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සි. සෝ සංඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං පුරිමාසු ආපත්තිසු සමෝධානපරිවාසං යාච්, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ අන්තරා සම්බහුලානං ආදාතීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං පුරිමාසු ආපත්තිසු සමෝධානපරිවාසං අදාසි. සෝ පරිවුත්ථපරිවාසෝ සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආදාතීනං ඡාරත්තං මානත්තං යාච්, සංඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආදාතීනං ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සෝ විඤ්ඤුමානතෙනා සංඝං අබ්භානං යාචති. යදි සංඝස්ස පත්තකල්ලං සංඝෝ ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අබ්භෙය්‍ය, එසා ඤත්ති

"සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝෝ අයං ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු සම්බහුලා ආදාතියෝ ආපජ්ජි පක්ඛපටිච්ඡන්නායෝ. සෝ සංඝං සම්බහුලානං ආදාතීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං යාච්. සංඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං අදාසි. සෝ පරිවසනෙනා අන්තරා සම්බහුලා ආදාතියෝ ආපජ්ජි පඤ්චාහපටිච්ඡන්නායෝ. සෝ සඞ්ඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාච්. සංඝෝ ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සි. සෝ සඞ්ඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං පුරිමාසු ආපත්තිසු සමෝධානපරිවාසං යාච්. සංඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ අන්තරා සම්බහුලානං ආදාතීනං පඤ්චාහපටිච්ඡන්නානං පුරිමාසු ආපත්තිසු සමෝධානපරිවාසං අදාසි. සෝ පරිවුත්ථපරිවාසෝ සංඝං සම්බහුලානං ආදාතීනං ඡාරත්තං මානත්තං යාච්. සංඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සෝ විඤ්ඤුමානතෙනා සංඝං අබ්භානං යාචති. සංඝෝ ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අබ්භෙති, යස්සායස්මතෝ ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ අබ්භානං, සෝ තුණ්හස්ස, යස්ස නක්ඛමති, සෝ භාසෙය්‍ය. දුතියම්පි එතමත්ථං-පෙ-තතියම්පි එතමත්ථං

වදමී-පෙ-අභික්ඛන්තා සංඝෙන ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු, ඛමති සංඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමි''ති. එවං කම්මවාචා කාතබ්බා.

සචෙ මානත්තාරහො වා මානත්තං චරන්තො වා අබ්භානාරහො වා අනික්ඛිත්තවත්තො අන්තරාපත්තිං ආපජ්ජිත්වා පටිච්ඡාදෙති, වුත්තනයෙනෙව පුරිමාපත්තියා අන්තරාපත්තියා ච දිවසපරිච්ඡෙදං සල්ලක්ඛෙත්වා තදනුරූපාය කම්මවාචාය මූලාය පටිකස්සිත්වා පරිවාසං දත්වා පරිවුත්ථපරිවාසස්ස මානත්තං දත්වා විණණමානත්තො අබ්භෙතබ්බා.

සචෙ පන පටිච්ඡන්නාය ආපත්තියා පරිවසන්තො අන්තරා පත්තිං ආපජ්ජිත්වා න පටිච්ඡාදෙති තස්ස මූලාය පටිකස්සනා යෙව කාතබ්බා. පුන පරිවාසදානකිච්චං නත්ථි. මූලාය පටිකස්ස නෙන පන පරිවුත්ථදිවසානං මක්ඛිතත්තා පුන ආදිතො පට්ඨාය පරිවසිතබ්බං. පරිවුත්ථපරිවාසස්ස ච මූලාපත්තියා අන්තරාපත්තිං සමොධානෙත්වා මානත්තං දාතබ්බං. විණණමානත්තො ච අබ්භෙතබ්බො. කථං? මූලාය පටිකස්සනං කරොන්තෙන තාව සචෙ මූලාපත්ති පකතපටිච්ඡන්නා හොති, ''අහමහන්තෙ සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජිං පකතපටිච්ඡන්නායො. සොහං භන්තෙ සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පකතපටිච්ඡන්නානං පකතපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝො සම්බහුලානං ආපත්තීනං පකත පටිච්ඡන්නානං පකතපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජිං අපටිච්ඡන්නායො. සොහං භන්තෙ සඞ්ඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචාමී''ති තික්ඛත්තුං යාචිත්වා පෙච්ච ''සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජි පකතපටිච්ඡන්නායො. සොඅඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පකතපටිච්ඡන්නානං පකතපරිවාසං යාචි. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො සම්බහුලානං ආපත්තීනං පකතපටිච්ඡන්නානං පකතපරිවාසං අදාසි. සොපරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජි අපටිච්ඡන්නායො. සොසඞ්ඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

සුණාතු මේ භන්තෙ සංඝෝ අයං ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජී පක්ඛපටිච්ඡන්නායෝ, සෝ සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං යාචි. සංඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං අදාසි. සෝ පරිවසන්තෝ අන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි අපටිච්ඡන්නායෝ. සෝ සංඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචති. සංඝෝ ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සති, යස්සායස්මතෝ ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං සෝ තුණ්හස්ස, යස්ස නක්ඛමති සෝ භාසෙය්‍ය. දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි—පෙ—තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි—පෙ—පටිකස්සිතෝ සංඝෙන ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං ඛමති සංඝස්ස තස්මා තුණ්හී එවමෙතං ධාරයාමි "ති එවං කම්මවාචා කාතබ්බා.

එවඤ්චූලාය පටිකස්සිතෙන සුත්ත ආදිතෝ පට්ඨාය පරිවසිතබ්බං. පරිවසන්තෙන ච "අහඤ්හෙතං සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං පක්ඛපටිච්ඡන්නායෝ. සෝහං සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සංඝෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං අදාසි. සාහං පරිවසන්තෝ අන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං අපටිච්ඡන්නායෝ. සෝහං සංඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචිං. තං මං සංඝෝ අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සති. සෝහං පරිවසාමි. වෙදිය මහමහන්තා, වෙදියතු මං සංඝෝ ධාරෙතූ"ති ආරොචෙතබ්බං. පරිවුත්ථපරිවාසස්ස මානත්තං දෙන්තෙන, "අහඤ්හෙතං සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං පක්ඛපටිච්ඡන්නායෝ. සෝහං සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සංඝෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං අදාසි. සෝහං පරිවසන්තෝ අන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියෝ අපජ්ජිං අපටිච්ඡන්නායෝ. සෝහං සංඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචිං. තං මං සංඝෝ අන්තරා සම්බහුලානං

ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සි. සොහං භන්තෙ පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං තාසං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පටිච්ඡන්නානඤ්ච අපටිච්ඡන්නානඤ්ච ඡාරත්තං මානත්තං යාචාමී" ති තික්ඛත්තුං යාචාපෙසි, "සුණාතු මෙ භන්තෙ සංඝො අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජි පක්ඛපටිච්ඡන්නායො, සො සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං යාචි. සංඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං අදාසි. සො පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජි අපටිච්ඡන්නායො. සො සංඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචි. තං සංඝො අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සි. සො පරිවුත්ථපරිවාසො සංඝං තාසං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පටිච්ඡන්නානඤ්ච අපටිච්ඡන්නානඤ්ච ඡාරත්තං මානත්තං යාචති. යදි සංඝස්ස පත්තකල්ලං සංඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පටිච්ඡන්නානඤ්ච අපටිච්ඡන්නානඤ්ච ඡාරත්තං මානත්තං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජි පක්ඛපටිච්ඡන්නායො. සො සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං යාචි. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං අදාසි. සො පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජි අපටිච්ඡන්නායො. සො සංඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචි. තං සංඝො අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සි. සො පරිවුත්ථපරිවාසො සංඝං තාසං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පටිච්ඡන්නානඤ්ච අපටිච්ඡන්නානඤ්ච ඡාරත්තං මානත්තං යාචති. සංඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පටිච්ඡන්නානඤ්ච අපටිච්ඡන්නානඤ්ච ඡාරත්තං මානත්තං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පටිච්ඡන්නානඤ්ච අපටිච්ඡන්නානඤ්ච ඡාරත්තං මානත්තස්ස දානං, සො තුණ්හස්ස, යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය. දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි-පෙ-තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි-පෙ-දින්නං සංඝෙන ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පටිච්ඡන්නානඤ්ච අපටිච්ඡන්නානඤ්ච ඡාරත්තං

මානත්තං, ඛමති සඞ්ඝස්ස තස්මා තුණ්හී, එවමේතං ධාරයාමි "ති එවං කම්මවාචා කාතබ්බා"

කම්මවාචාපරියොසානෙ මානත්තසමාදානාදිසබ්බං වුත්තනයමෙව. ආරොචෙන්තෙන පන "අහම්භන්තෙ සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජිං පකතපටිච්ඡන්නායො, සොහං සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පකතපටිච්ඡන්නානං පකතපරිවාසං යාචිං, තස්ස මෙ සංඝො සම්බහුලානං ආපත්තීනං පකතපටිච්ඡන්නානං පකතපරිවාසං අදාසි, සොහං පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජිං අපටිච්ඡන්නායො, සොහං සංඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචිං. තං මං සංඝො අන්තරාසම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සි, සොහං පරිවුත්थපරිවාසො සංඝං තාසං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පටිච්ඡන්නානඤ්ච අපටිච්ඡන්නානඤ්ච ඡාරත්තං මානත්තං යාචිං. තස්ස මෙ සංඝො තාසං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පටිච්ඡන්නානඤ්ච අපටිච්ඡන්නානඤ්ච ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සොහං මානත්තං චරාමි, වෙදියාමහං භන්තෙ, වෙදියති ති මං සඞ්ඝො ධාරෙතූ"ති එවං ආරොචෙතබ්බං. විඤ්ඤාමානත්තං අඛෙත්තෙන තව. අහම්භන්තෙ සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජිං පකතපටිච්ඡන්නායො, සොහං සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පකතපටිච්ඡන්නානං පකතපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සංඝො සම්බහුලානං ආපත්තීනං පකතපටිච්ඡන්නානං පකතපරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවසන්තො අන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජිං අපටිච්ඡන්නායො, සොහං සංඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචිං. තං මං සංඝො අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සි, සොහං පරිවුත්थපරිවාසො සඞ්ඝං තාසං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පටිච්ඡන්නානඤ්ච අපටිච්ඡන්නානඤ්ච ඡාරත්තං මානත්තං යාචිං, තස්ස මෙ සඞ්ඝො තාසං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පටිච්ඡන්නානඤ්ච අපටිච්ඡන්නානඤ්ච ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි, සොහං භන්තෙ විඤ්ඤාමානත්තෙන සඞ්ඝං අබ්භානං යාචාමී"ති තික්ඛත්තුං යාචාපෙතවා සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො අයං ඉත්थන්නාමො භික්ඛු සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජි පකතපටිච්ඡන්නායො, සො සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පකතපටිච්ඡන්නානං පකතපරිවාසං යාචි, සඞ්ඝා ඉත්थන්නාමස්ස භික්ඛුනො සම්බහුලානං ආපත්තීනං

පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං අදාසි, සෝ පරිවසන්තෝ අනන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි අපටිච්ඡන්නායෝ, සෝ සඞ්ඝං අනන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචි, තං සඞ්ඝෝ අනන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සි, සෝ පරිවුත්ථපරිවාසෝ සඞ්ඝං තාසං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පටිච්ඡන්නානඤ්ච අපටිච්ඡන්නානඤ්ච ඡාරත්තං මානත්තං යාචි. සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ තාසං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පටිච්ඡන්නානඤ්ච අපටිච්ඡන්නානඤ්ච ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සෝ චිණ්ණමානත්තෝ සඞ්ඝං අබ්භානං යාචති, යදි සංඝස්ස පත්තකල්ලං සංඝෝ ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අබ්භෙය්‍ය, එසා ඤත්ති.

සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝෝ අයං ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි පක්ඛපටිච්ඡන්නායෝ. සෝ සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං යාචි. සංඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං පක්ඛපටිච්ඡන්නානං පක්ඛපරිවාසං අදාසි, සෝ පරිවසන්තෝ අනන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි අපටිච්ඡන්නායෝ, සෝ සඞ්ඝං අනන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචි, තං සඞ්ඝෝ අනන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සි, සෝ පරිවුත්ථපරිවාසෝ සඞ්ඝං තාසං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පටිච්ඡන්නානඤ්ච අපටිච්ඡන්නානඤ්ච ඡාරත්තං මානත්තං යාචි. සංඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ තාසං සම්බහුලානං ආපත්තීනං පටිච්ඡන්නානඤ්ච අපටිච්ඡන්නානඤ්ච ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි, සෝ චිණ්ණමානත්තෝ සඞ්ඝං අබ්භානං යාචති, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අබ්භෙති, යස්සායස්මතෝ ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ අබ්භානං, සෝ තුණ්හස්ස, යස්ස නක්ඛමති, සෝ භාසෙය්‍ය. දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි-පෙ-තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි-පෙ-අබ්භිතෝ සඞ්ඝස්ස ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු, ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හි, එවමෙතං ධාරයාමී''ති එවං කම්මවාචා කාතබ්බා.

ඉමිනාව නයෙන මානත්තාරහමානත්තචාරිකඅබ්භානාරහකාලෙසුපි අනන්තරාපත්තිං ආපජ්ජිත්වා අපටිච්ඡාදෙන්තස්ස මූලාය

පටිකස්සනමේව කත්වා මූලාපත්තියා අනන්තරාපත්තිං සමොධා නෙත්වා මානත්තං දත්වා විණණමානත්තස්ස අබ්භානං කාතබ්බං.

එත්ථ පන සෝභං පරිවිසමෙනාති ආගතට්ඨානෙ සෝභං පරිවුත්ථපරිවාසෙ මානත්තාරහොති වා සෝභං මානත්තං චරන්තො ඨිතී වා සෝභං විණණමානත්තෙතා අබ්භානාරහොති වා වත්තබ්බං.

සචෙ පන අපටිච්ඡන්නාය ආපත්තියා මානත්තං චරන්තෙතා අනන්තරාපත්තිං ආපජ්ජිත්වා න පටිච්ඡාදෙති සෝ මූලාය පටිකස්සිත්වා අනන්තරාපත්තියා පුන මානත්තං දත්වා විණණමානත්තෙතා අබ්භෙතබ්බා. කථං?

මූලාය පටිකස්සනං කරොන්තෙන තාව "අහමභන්තෙ සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජිං අපටිච්ඡන්නායො, සොහං සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං යාචිං, තස්සමෙ සංඝො සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි, සොහං මානත්තං චරන්තො අනන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජිං අපටිච්ඡන්නායො, සොහං භන්තෙ සංඝං අනන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචාමී"ති නිකඛිපිතුං යාචාපෙත්වා සුණාතු මෙ භන්තෙ සංඝො අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජි අපටිච්ඡන්නායො, සො සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං යාචි, සඞ්ඝා ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි, සො මානත්තං චරන්තො අනන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජි අපටිච්ඡන්නායො, සො සංඝං අනන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචති, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝා ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අනන්තරා සම්බහුලානං අපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සෙය්‍ය, එසා ඤත්ති.

සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝා අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජි අපටිච්ඡන්නායො, සො සංඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං යාචි, සඞ්ඝා ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි, සො මානත්තං චරන්තො අනන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජි අපටිච්ඡන්නායො, සෙ

සඞ්ඝං අනන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචති, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අනන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සති, යස්සා යස්මතෝ ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ අනන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං, සෙ, තුණ්හස්ස, යස්ස නක්ඛමති, සෝ භාසෙය්‍ය; දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි —පෙ—තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි—පෙ—පටිකස්සිතෝ සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු අනන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනා, ඛමති සඞ්ඝස්ස තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී"ති එවං කම්මවිචා කාතබ්බා. එවං මූලාය පටිකස්සිත්වා මානත්තං දෙන්තෙන "අහඞ්හෙන සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං අපටිච්ඡන්නායෝ, සොහං සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං යාචිං, තස්ස මෙ සඞ්ඝෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි, සොහං මානත්තං චරන්තෝ අනන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං අපටිච්ඡන්නායෝ, සොහං සඞ්ඝං අනන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචිං, තං මං සඞ්ඝෝ අනන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සි, සොහං භන්තෙ සඞ්ඝං අනන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං යාචාමී"ති තික්ඛත්තුං යාචාපෙත්වා "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝෝ අයං ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි අපටිච්ඡන්නායෝ, සෝ සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං යාචි, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි, සෝ මානත්තං චරන්තෝ අනන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියෝ අපජ්ජි අපටිච්ඡන්නායෝ, සෝ සඞ්ඝං අනන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචි, තං සඞ්ඝෝ අනන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සි, සෝ සඞ්ඝං අනන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං යාචති, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ අනන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං දදෙය්‍ය, එසා ඤත්ති.

සුණාතු මේ භන්තෙ සඞ්ඝා අහං ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං අපටිච්ඡන්නායෝ, සෝ සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ජාරත්තං මානත්තං යාචි, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ජාරත්තං මානත්තං අදාසි, සෝ මානත්තං චරන්තෝ අන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි අපටිච්ඡන්නායෝ, සෝ සඞ්ඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචි. තං සඞ්ඝෝ අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සි. සෝ සඞ්ඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ජාරත්තං මානත්තං යාචති. සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ජාරත්තං මානත්තං දෙති. යස්සායස්මතෝ ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ජාරත්තං මානත්තස්ස දානං සෝ තුණ්හස්ස, යස්ස නක්ඛමති, සෝ භාසෙය්‍ය. දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි—පෙ—තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි—පෙ—දින්නං සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ජාරත්තං මානත්තං, ඛමති සඞ්ඝස්ස තස්මා තුණ්හී, එවමේතං ධාරයාමී''ති එවං කම්මවාචා කාතබ්බා. කම්මවාචා පරියොසානෙ මානත්තසමාදානාදි සබ්බං වුත්තනයමෙව. ආරොචෙන්තෙන පන ''අහමභන්තෙ සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං අපටිච්ඡන්නායෝ, සොහං සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ජාරත්තං මානත්තං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ජාරත්තං මානත්තං අදාසි. සොහං මානත්තං චරන්තෝ අන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං අපටිච්ඡන්නායෝ, සොහං සඞ්ඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචිං. තං මං සඞ්ඝෝ අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සි, සොහං සඞ්ඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ජාරත්තං මානත්තං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝෝ අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ජාරත්තං මානත්තං අදාසි, සොහං මානත්තං චරාමි, වෙදියාමහං භන්තෙ, වෙදියතීති මං සඞ්ඝෝ ධාරෙතූ''ති එවං ආරොචෙතබ්බං.

විඤ්ඤමානත්තං අබ්භෙත්තුන ච "අහමහන්තෙ සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං අපටිච්ඡන්නායෝ, සොහං සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං යාචිං, තස්ස මෙ සඞ්ඝෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි, සොහං මානත්තං චරන්තෝ අන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං අපටිච්ඡන්නායෝ, සොහං සඞ්ඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචිං, තං මං සඞ්ඝෝ අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සි, සොහං සඞ්ඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං යාචිං, තස්ස මෙ සඞ්ඝෝ අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි, සොහං භන්තෙ විඤ්ඤමානත්තෙන සඞ්ඝං අබ්භානං යාචාමී"ති තික්ඛත්තුං යාචාපෙතබ්බා සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝෝ අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි අපටිච්ඡන්නායෝ. සෝ සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං යාචි, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි, සෝ මානත්තං චරන්තෝ අන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි අපටිච්ඡන්නායෝ, සෝ සඞ්ඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සනං යාචි, තං සඞ්ඝෝ අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලාය පටිකස්සි, සෝ සඞ්ඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං යාචි, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි, සෝ විඤ්ඤමානත්තෙන සඞ්ඝං අබ්භානං යාචති, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අබ්භෙය්‍ය, එසා ඤත්ති.

සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝෝ අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි අපටිච්ඡන්නායෝ සෝ සඞ්ඝං සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං යාචි, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි, සෝ මානත්තං චරන්තෝ අන්තරා සම්බහුලා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි අපටිච්ඡන්නායෝ, සෝ සඞ්ඝං අන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං

මූලායපටිස්සනං යාව, තං සඞ්ඝෝ අනන්තරා සම්බහුලානං අපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං මූලායපටිකස්සති, සෝ සඞ්ඝං අනන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං යාව, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ අනන්තරා සම්බහුලානං ආපත්තීනං අපටිච්ඡන්නානං ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි, සෝ විඤ්ඤාපෙත්වා සඞ්ඝං අබ්භානං යාචති, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අබ්භෙති, සඤ්ඤායසම්මතෝ ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ අබ්භානං සෝ තුණ්හස්ස, යස්ස නක්ඛමති, සෝ භාසෙය්‍ය. දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි—පෙ—තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි—පෙ—අක්ඛිතෝ සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු, ඛමති සඞ්ඝස්ස තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමි"ති එවං කම්මවාචං කත්වා අබ්භෙතබ්බෝ.

අබ්භානාරහකාලෙපි අනන්තරාපත්තිං ආපජ්ජිත්වා අපටිච්ඡාදෙන්තස්ස ඉමිනාව නයෙන මූලායපටිකස්සනං මානත්තදානං අබ්භානඤ්ච වෙදිතබ්බං. කෙවලමපනෙත්ථ මානත්තං චරන්තෝ අවිගතෝ විඤ්ඤෙය්‍යතෙජෝ අබ්භානාරහෝ වත්තබ්බෝ.

ඔඩාන්තසමොධානපරිවාසකථා නිට්ඨිතා.

අඤ්ඤසමොධානෝ නාම සම්බහුලාසු අපත්තීසු යා එකා වා දෙ වා තිස්සෝ වා සම්බහුලා වා ආපත්තියෝ සබ්බෙව්‍රපටිච්ඡන්නායෝ තාසං අඤ්ඤෙන සමොධානං තාසං රත්තිපරිච්ඡෙදවසෙන අවසෙසානං උභතෝරපටිච්ඡන්නානං ආපත්තීනං පරිවාසෝ දීයති, අයං වුච්චති අඤ්ඤසමොධානෝ. යස්ස පන සතං ආපත්තියෝ දසාහපටිච්ඡන්නා අපරම්පි සතං ආපත්තියෝ දසාහපටිච්ඡන්නාති එවං දසක්ඛත්තුං කත්වා ආපත්තිසහස්සං දිවසසතං පටිච්ඡන්නං හොති. තෙන කිං කාතබ්බන්ති? සබ්බා සමොදහිත්වා දසදිවසෙ පරිවසිතබ්බං. එවං එකෙනෙව දසාහෙන දීඝසතම්පි පරිවසිතමෙව හොති. වුත්තම්පි වෙතං,

දසසතං රත්තිසතං ආපත්තියෝ,
ඡාදසීහෙව දසරත්තියෝ වසිත්වාන.
මූලෙවය්‍ය පාරිවාසිකෝ,
පක්ඛාමෙසා කුසලෙහි වීනතිනාති.

අයං අඤ්ඤසමොධානෝ නාම. තස්ස ආයාමනදීඝතාලක්ඛණං එවං වෙදිතබ්බං සචෙ තස්සවි භික්ඛුනෝ එකා ආපත්ති එකාහ පටිච්ඡන්නා හොති, එකා ආපත්ති ද්වීහපටිච්ඡන්නා, එකා තීහපටි

චජ්ඣායා, එකා චතුහපටිච්ඡන්නා, එකා පඤ්චාහපටිච්ඡන්නා, එකා ඡාහපටිච්ඡන්නා, එකා සත්තාහපටිච්ඡන්නා, එකා අට්ඨාහපටිච්ඡන්නා, එකා නවාහපටිච්ඡන්නා, එකා දසාහපටිච්ඡන්නා හොති, තෙන භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා—පෙ—එවමස්ස වචනීයො, "අහමාවුසෙන සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා අපත්තියො ආපජ්ජිං, සම්බහුලා ආපත්තියො එකාහපටිච්ඡන්නායො සම්බහුලා ආපත්තියො ඡාහපටිච්ඡන්නායො—පෙ—සම්බහුලා ආපත්තියො දසාහපටිච්ඡන්නායො, සොහං භන්තෙ සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියො දසාහපටිච්ඡන්නායො තාසං අඤ්ඤත්‍ර සමොධානපරිවාසං යාචාමී"ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බා—පෙ—තතියම්පි යාචිතබ්බා—පෙ—ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බා.

"සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජි, සම්බහුලා ආපත්තියො එකාහපටිච්ඡන්නායො—පෙ—සම්බහුලා ආපත්තියො දසාහපටිච්ඡන්නායො, සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියො දසාහපටිච්ඡන්නායො තාසං අඤ්ඤත්‍ර සමොධානපරිවාසං යාචති, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියො දසාහපටිච්ඡන්නායො තාසං අඤ්ඤත්‍ර සමොධානපරිවාසං දදෙය්‍ය; එසා ඤත්ති.

සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජි, සම්බහුලා ආපත්තියො එකාහපටිච්ඡන්නායො—පෙ—සම්බහුලා ආපත්තියො දසාහපටිච්ඡන්නායො, සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියො දසාහපටිච්ඡන්නායො තාසං අඤ්ඤත්‍ර සමොධානපරිවාසං යාචති, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියො දසාහපටිච්ඡන්නායො තාසං අඤ්ඤත්‍ර සමොධානපරිවාසං දෙති, යස්සායස්මතො ඛමති, ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියො දසාහපටිච්ඡන්නායො තාසං අඤ්ඤත්‍ර සමොධානපරිවාසස්ස දානං, සො තුණ්හස්ස, යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය; දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි—පෙ—තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි—පෙ—දින්නො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියො දසාහපටිච්ඡන්නායො තාසං අඤ්ඤත්‍ර සමොධානපරිවාසො, ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා

සුණාසි; එවමෙතං ධාරයාමී"ති එවං කම්මවාචා කාතබ්බා. කම්ම වාචාපරියොසානෙ වත්තසමාදානාදි සබ්බං වුත්තනයමෙව. ආරොචෙතෙන පන "අගමහනෙන සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං, සම්බහුලා ආපත්තියෙ එකාහපටිච්ඡන්නායො -පෙ- සම්බහුලා ආපත්තියො දසාහපටිච්ඡන්නායෝ; සොහං සඞ්ඝං තාසං. ආපත්තීනං යා ආපත්තියො දසාහපටිච්ඡන්නායො තාසං අගෙසන සමොධානපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝා තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියො දසාහපටිච්ඡන්නායෝ තාසං අගෙසන සමොධානපරිවාසං අදාසි. සොහං භනෙන පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං යාචාමී"ති තික්ඛත්තුං යාචාපෙබ්බා. "සුණාතු මෙ භනෙන සඞ්ඝා, අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජි, සම්බහුලා ආපත්තියො එකාහපටිච්ඡන්නායෝ -පෙ- සම්බහුලා ආපත්තියා දසාහපටිච්ඡන්නායෝ, සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියා දසාහපටිච්ඡන්නායෝ තාසං අගෙසන සමොධානපරිවාසං යාචි, සඞ්ඝා ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියා දසාහපටිච්ඡන්නායෝ තාසං අගෙසන සමොධානපරිවාසං අදාසි, සො පරිවුත්ථපරිවාසො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං යාචති, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝා ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං දදෙය්‍ය, එසා ඤත්ති.

සුණාතු මෙ භනෙන සඞ්ඝා අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියා ආපජ්ජි, සම්බහුලා ආපත්තියා එකාහපටිච්ඡන්නායෝ -පෙ- සම්බහුලා ආපත්තියා දසාහපටිච්ඡන්නායෝ. සො සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියා දසාහපටිච්ඡන්නායෝ තාසං අගෙසන සමොධානපරිවාසං යාචි,

සඞ්ඝා ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්ති යෝ දසාහපටිච්ඡන්නායෝ තාසං අඤ්ඤත්‍ර සමෝධානපරිවාසං අදාසි, සෝ පරිවුත්ථපරිවාසෝ සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං යාචති, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ තාසං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං දෙති, යස්සායස්මතෝ ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ තාසං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තස්ස දානං, සෝ තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සෝ භාසෙය්‍ය. දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි-පෙ-තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි-පෙ-ධාරයාමි"ති එවං කම්මවාචා කාතබ්බා. කම්මවාචාපරියොසානෙ ච මානත්තසමාදානාදි සබ්බං වුත්තනයමෙව. ආරොචෙන්තෙන පන "අහමන්තෙ සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං, සම්බහුලා ආපත්තියෝ එකාහපටිච්ඡන්නායෝ-පෙ-සම්බහුලා ආපත්තියෝ දසාහ පටිච්ඡන්නායෝ, සොහං සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියෝ දසාහපටිච්ඡන්නායෝ තාසං අඤ්ඤත්‍ර සමෝධානපරිවාසං යාචිං, තස්ස මෙ සඞ්ඝා තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියෝ දසාහපටිච්ඡන්නායෝ තාසං අඤ්ඤත්‍ර සමෝධානපරිවාසං අදාසි, සොහං පරිවුත්ථපරිවාසෝ සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං යාචිං, තස්ස මෙ සඞ්ඝා තාසං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි, සොහං මානත්තං චරාමි, වෙදියාමහන්තෙන්ත, වෙදියතීති මං සඞ්ඝා ධාරෙතූ"ති ආරොචෙතබ්බං.

විණණමානත්තෙපා අඛෙතබ්බා. අඛෙතන්තෙන ච "අහං භන්තෙ සම්බහුලා සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියෝ ආපජ්ජිං, සම්බහුලා ආපත්තියෝ එකාහපටිච්ඡන්නායෝ-පෙ-සම්බහුලා ආපත්තියෝ දසාහපටිච්ඡන්නායෝ. සොහං සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියෝ දසාහපටිච්ඡන්නායෝ තාසං අඤ්ඤත්‍ර සමෝධාන පරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝා තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියෝ දසාහපටිච්ඡන්නායෝ තාසං අඤ්ඤත්‍ර සමෝධාන පරිවාසං අදාසි. සොහං පරිවුත්ථපරිවාසෝ සඞ්ඝං තාසං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං යාචිං. තස්ස මෙ සඞ්ඝා තාසං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සොහං භන්තෙ විණණමානත්තෙපා සංඝං අබ්භානං යාචාමී"ති තික්ඛත්තුං යාචාපෙත්වා "සුණාතු මෙ භන්තෙ සංඝෝ, අයං ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු සම්බහුලා

සංඝාදිසෙසා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි, සම්බහුලා ආපත්තියෝ එකාහ පටිච්ඡන්නායෝ—පෙ—සම්බහුලා ආපත්තියෝ දසාහපටිච්ඡන්නා යෝ, සෝ සංඝං තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියෝ දසාහ පටිච්ඡන්නායෝ තාසං අගෙඝන සමොධානපරිවාසං යාචි. සංඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියෝ දසාහපටිච්ඡන්නායෝ තාසං අගෙඝන සමොධානපරිවාසං අදාසි. සෝ පරිවුත්ථපරිවාසෝ සංඝං තාසං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං යාචි. සංඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි. සෝ විණණමානත්තෙන සංඝං අබ්භානං යාචති, යදි සංඝස්ස පත්තකල්ලං සංඝෝ ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අබ්භෙය්‍ය, එසා ඤත්ති.

සුණාතු මෙ භන්තෙ සංඝෝ අයං ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු සම්බහුලා සංඝාදිසෙසා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි, සම්බහුලා ආපත්ති යෝ එකාහපටිච්ඡන්නායෝ-පෙ-සම්බහුලා ආපත්තියෝ දසාහ පටිච්ඡන්නායෝ. සෝ සංඝං තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියෝ දසාහපටිච්ඡන්නායෝ තාසං අගෙඝන සමොධානපරිවාසං යාචි. සංඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්ති යෝ දසාහපටිච්ඡන්නායෝ තාසං අගෙඝන සමොධානපරිවාසං අදාසි සෝ පරිවුත්ථපරිවාසෝ සංඝා තාසං ආපත්තීනං ඡාරත්තං මානත්තං යාචි. සංඝෝ ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො තාසං ආපත්තී නං ඡාරත්තං මානත්තං අදාසි, සෝ විණණමානත්තෙන සංඝං අබ්භා නං යාචති, සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං අබ්භෙති, යස්සායස්ම තො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො අබ්භානං සො තුණ්හස්ස, යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය. දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි-පෙ-තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි-පෙ-අබ්භිතො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නා මො භික්ඛු, ඛමති සඞ්ඝස්ස තස්මා තුණ්හි, එවමෙතං ධාරයාමී"ති එවං කම්මවාචං කත්වා අබ්භෙතබ්බා.

අගෙඝසමොධානපරිවාසකථා නිට්ඨිතා.

මීස්සකසමොධානෙ නාම යො නානාවත්ථුකා ආපත්තියෝ එකතෙ කත්වා දියති. තත්‍රායං නයෝ:-

"අහමිමනෙන සමබහුලා සංඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං, එකං සුක්කවිසට්ඨිං එකං භාගසංසග්ගං එකං දුට්ඨුල්ලවාචං එකං අත්තකාමං එකං සඤ්චරිත්තං එකං කුටිකාරං එකං විහාරකාරකං එකං දුට්ඨදොසං එකං අඤ්ඤභාගියං එකං සංඝභෙදකං එකං සංඝභෙදානුවත්තකානං එකං දුබ්බචං එකං කුලදූසකං. සොහං භන්තෙ සඞ්ඝා තාසං ආපත්තීනං සමොධානපරිවාසං යාචාමී"ති තික්ඛත්තුං යාචාපෙත්වා තදනුරූපාය කම්මවාචාය පරිවාසො දාතබ්බො. එත්ථ ච සංඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං නානාවත්ථුකායොතිපි සඞ්ඝාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං ඉතිපි එවං පුබ්බෙ වුත්තනයෙන වත්ථුවසෙනපි ගොත්තවසෙනපි දූනවසෙනපි ආපත්තීවසෙනපි යොජෙත්වා කම්මං කාතුං වට්ටති යෙව. තසමා න ඉධ විසුං කම්මවාචං යොජෙත්වා දස්සයිස්සාම, පුබ්බෙ සඞ්ඝාපත්තිසාධාරණං කත්වා යොජෙත්වා දස්සිතාය එව කම්මවාචාය නානාවත්ථුකාහිපි ආපත්තිහි වුට්ඨානසම්භවතො සා යෙවෙත්ථ කම්මවාචා අලත්ති.

මිස්සකසමොධානපරිවාසකථා නිට්ඨිතා.

සචෙ කොචි භික්ඛු පරිවසන්තො විබ්භමති, සාමණෙරො වා හොති, විබ්භමන්තස්ස සාමණෙරස්ස ච පරිවාසො න රුහති. සො චෙ පුන උපසම්පජ්ජති, තස්ස තදෙව පුරිමං පරිවාසදූනං. යො පරිවාසො දින්නො සුදින්නො, යො පරිවුත්ථො සුවුත්ථො, අවසෙසො පරිවසිතබ්බො. සචෙපි මානත්තාරහො මානත්තං චරන්තො අබ්භානාරහො වා විබ්භමති, සාමණෙරො වා හොති, සො චෙ පුන උපසම්පජ්ජති, තස්ස තදෙව පුරිමං පරිවාසදූනං. යො පරිවාසො දින්නො සුදින්නො, යො පරිවුත්ථො සුපරිවුත්ථො, යං මානත්තං දින්නං සුදින්නං, යං මානත්තං චිණ්ණං සුචිණ්ණං, සො භික්ඛු අබ්භෙතබ්බො. සචෙ කොචි භික්ඛු පරිවසන්තො උම්මත්තකො හොති, ඛිත්තචිත්තො වෙදනට්ටො, උම්මත්තකස්ස ඛිත්තචිත්තස්ස වෙදනට්ටස්ස ච පරිවාසො න රුහති. සො චෙ පුන අනුම්මත්තකො හොති අඛිත්තචිත්තො අවෙදනට්ටො, තදෙව පුරිමං පරිවාසදූනං. යො පරිවාසො දින්නො සුදින්නො, යො පරිවුත්ථො සුපරිවුත්ථො, අවසෙසො පරිවසිතබ්බො. මානත්තාරහාදීසුපි එසෙව නයො.

සචේ කොචි භික්ඛු පරිවසන්තෝ උක්කණ්ඨිතසඤ්ඤී හෝති, උක්කණ්ඨිතස්ස පරිවාසෝ න රුහති සචේ පුන ඔසාරියති, තස්ස තදෙව පුරිමං පරිවාසඋද්දානං, යෝ පරිවාසෝ දින්නෝ සුදින්නෝ, යෝ පරිවුත්ථෝ සුපරිවුත්ථෝ, අවසෙසෝ පරිවත්තබ්බෝ. ඕතතතාරණාදි සබ්බම්පි එසෙව නයෝ. සචේ තස්සවි භික්ඛුනෝ ඉත්ථිලිඞ්ගං පාතුභවති, තස්ස සාමණෙරභාවෝ උපජ්ඣා, සාමණෙරභාවෝ උපසම්පදා. පුන උපජ්ඣං න ගණ්හන්තබ්බා; උපසම්පදා ච න කාතබ්බා. භික්ඛූපසම්පදතෝ පනස්ස යා වස්සගණනා සා යෙව වස්සගණනා. න ඉතෝ පට්ඨාය වස්සගණනා කාතබ්බා අපත්තිරූපං දානස්ස භික්ඛූනං මජ්ඣෙ වත්ථුං, තස්මා භික්ඛුනී උපස්සයං ගන්ත්වා භික්ඛුනීහි සද්ධිං වසිතබ්බං. යා දෙසනාගාමිනියෝ වා වුට්ඨානගාමිනියෝ වා ආපත්තියෝ භික්ඛූනං භික්ඛුනීහි සාධාරණා තාසං භික්ඛූහි කාතබ්බං විභඞ්ගකම්මමෙව භික්ඛුනීනං ඤත්තිතෝ කාතබ්බං. යා පන භික්ඛූනං භික්ඛුනීහි අසාධාරණා සුක්කවිස්සට්ඨිආදිකා ආපත්තියෝ තාහි අනාපත්ති. ලිඞ්ගපරිවත්තනතා ආපත්තියෝ වුට්ඨහන්ති හොන්ති. පුන පකතිලිඞ්ගෙ උපපන්නෝපි තාහි ආපත්තීහි තස්ස අනාපත්තියෙව. භික්ඛුනියා පුරිසලිඞ්ගෙ පාතුභූතෙපි එසෙව නයෝ. වුත්තඤ්හෙතං:-"තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනෝ ඉත්ථිලිඞ්ගං පාතුභූතං හොති, භගවතෝ එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ තං යෙව උපජ්ඣං තමෙව උපසම්පදං තානි වස්සානි භික්ඛුනීහි සංඝමෙතුං, යා ආපත්තියෝ භික්ඛූනං භික්ඛුනීහි සාධාරණා තා ආපත්තියෝ භික්ඛුනීනං ඤත්තිතෝ උට්ඨාපෙතුං, යා ආපත්තියෝ භික්ඛූනං භික්ඛුනීහි අසාධාරණා තාහි ආපත්තීහි අනාපත්ති. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනියා පුරිසලිඞ්ගං පාතුභූතං හොති, භගවතෝ එතමත්ථං ආරොචෙසුං අනුජානාමි භික්ඛවෙ තං යෙව උපජ්ඣං තමෙව උපසම්පදං තානි වස්සානි භික්ඛූහි සංඝමෙතුං, යා ආපත්තියෝ භික්ඛුනීනං භික්ඛූහි සාධාරණා තා ආපත්තියෝ භික්ඛූනං ඤත්තිතෝ වුට්ඨාපෙතුං, යා ආපත්තියෝ භික්ඛුනීනං භික්ඛූහි අසාධාරණා තාහි ආපත්තීහි අනාපත්ති"ති. අයං පනෙත්ථ පාළිමුත්තකවිනිච්ඡයෝ: ඉමෙසු ද්වීසු ලිඞ්ගෙසු පුරිසලිඞ්ගං උත්තමං ඉත්ථිලිඞ්ගං හීනං. තස්මා පුරිසලිඞ්ගං බලවං අකුසලෙන අන්තරධායති, ඉත්ථිලිඞ්ගං දුබ්බලකුසලෙන පතිට්ඨාති. ඉත්ථිලිඞ්ගම්පන අන්තරධායන්තං දුබ්බලඅකුසලෙන අන්තරධායති, පුරිසලිඞ්ගං බලවකුසලෙන පතිට්ඨාති. එවං උභයම්පි අකුසලෙන අන්තරධායති, කුසලෙන පවත්තති. තත්ථ යෙවි මිනාගං

භික්ඛූනං එකතෝ සජ්ඣායං වා ධම්මසාකච්ඡං වා කත්වා එකා ගාරෙ නිපජ්ජිත්වා නිද්දං ඔක්කන්තානං එකස්ස ඉත්ථිලිඞ්ගං පාතුභවති, උභින්නම්පි සහසෙය්‍යාපත්ති හොති. සෝ වෙ පබුජ්ඣිත්වා අත්තනෝ විපකාරං දිස්වා දුක්ඛී දුම්මනෝ රත්තිභාගෙ යෙව ඉතරස්ස ආරොචෙති, තෙන සමස්සාසෙතබ්බා: හොතු, මා චින්තයිත්ථ, වට්ටසෙසවෙසෝ දෙසෝ. සම්මාසම්බුද්ධෙන වාරං දින්නං, භික්ඛු වා හොතු භික්ඛුනි වා අනාවටෝ ධම්මෝ අවාරිතෝ සග්ගමගෙහාති. සමස්සාසෙත්වා ච එවං වත්තබ්බං "තුමෙහාහි භික්ඛුනීඋපස්සයං ගන්තුං වට්ටති, අත්ථි පන වෝ කාචි සංදිට්ඨා භික්ඛුනියෝ"ති. සචස්සා හොන්ති තාදිසා භික්ඛුනියෝ "අත්ථී"ති, නො වෙ හොන්ති "නත්ථී"ති වත්වා සෝ භික්ඛු වත්තබ්බා. මම සඞ්ගහං කරොථ ඉදානෙව ඕ භික්ඛුනීඋපස්සයං නෙථාති. තෙන භික්ඛුනා තං ගහෙත්වා තස්සා වා සන්දිට්ඨානං අත්තනෝ වා සන්දිට්ඨානං භික්ඛුනීනං සන්තිකං ගන්තබ්බං. ගච්ඡන්තෙහා ච න එකා සෙන ගන්තබ්බං. චතූහි පඤ්චහි භික්ඛූහි සද්ධිං ජොතිකඤ්ච කත්තරදණ්ඩකඤ්ච ගහෙත්වා සංවිදහනං පරිමොචෙත්වා මයං අසුකං නාම ඨානං ගච්ඡාමාති ගන්තබ්බං. සචෙ බහිගාමෙ දූරෙ විහාරෙ හොති, අන්තරාමග්ගෙ වා ගාමන්තරනදීපාරරත්තිවිප්පවාසගණඹගියනාපත්තිනි අනාපත්ති. භික්ඛුනීඋපස්සයං ගන්ත්වා තා භික්ඛුනියෝ වත්තබ්බා: අසුකං නාම භික්ඛුං ජානාථාති. 'ආම අය්‍යා'ති. තස්ස ඉත්ථිලිඞ්ගං පාතුභූතං, සඞ්ගහං දානිස්ස කරොථා'ති. තා වෙ "සාධු අය්‍යා ඉදානි මයම්පි සජ්ඣායිස්සාම ධම්මං සොස්සාම ගච්ඡථ තුමෙහ"ති වත්වා සඞ්ගහං කරොන්ති ආරාධිකා ච හොන්ති සඞ්ගාහිකා ලජ්ජිනියෝ, තා කොපෙත්වා අඤ්ඤත්ථ න ගන්තබ්බං. ගච්ඡන්ති වෙ ගාමන්තරනදීපාරරත්තිවිප්පවාසගණඹගියනාපත්තිහි න මුච්චති. සචෙ පන ලජ්ජිනියෝ හොන්ති න සඞ්ගාහිකායෝ, අඤ්ඤත්ථ ගන්තුං ලබ්භති. සචෙ අලජ්ජිනියෝ හොන්ති, සඞ්ගහං පන කරොන්ති, තාපි පරිච්චජිත්වා අඤ්ඤත්ථ ගන්තුං ලබ්භති. සචෙ ලජ්ජිනියෝ ච සඞ්ගාහිකාව ඤාතිකා න හොන්ති, ආසන්නගාමෙ පන අඤ්ඤා ඤාතිකා හොන්ති පටිජග්ගිතිකා, තාසම්පි සන්තිකං ගන්තුං වට්ටතීති වදන්ති. ගන්ත්වා සචෙ භික්ඛුභාවෙපි නිස්සයපටිපන්නා පති රූපාය භික්ඛුනියා සන්තිකෙ නිස්සයෝ ගහෙතබ්බා. මාතිකා වා විනයෝ වා උග්ගහිතෝ සුග්ගහිතෝ, පුන උග්ගහණකාරණං නත්ථි. සචෙ භික්ඛුභාවෙ පරිසාවචරෝ තස්ස සන්තිකෙ යෙව උපසම්පන්නා හෙ සුපසම්පන්නා, අඤ්ඤස්ස සන්තිකෙ නිස්සයෝ

ගණ්හිතබ්බා. පුබ්බේ තං නිස්සාය වසන්තානම්පි අසුද්ධසුත්ත සන්තිකෙ නිස්සයෝ ගහෙතබ්බෝ. පරිපුණ්ණවස්සසාමණේරෙනාපි අසුද්ධසුත්ත සන්තිකෙ උපජ්ඣා ගහෙතබ්බා. යං පනස්ස භික්ඛු භාවෙ අධිට්ඨිතං තිචීවරඤ්ච පත්තො ච තං අධිට්ඨානං විජහති. පුන අධිට්ඨාතබ්බං. සඞ්කච්චිකා ච උදකසාටිකා ච ගහෙතබ්බා. යං අතිරෙකචීවරං වා අතිරෙකපත්තො වා චීවරකම්මං කත්වා ඨපිතො හොති, තම්පි සබ්බං විනයකම්මං විජහති; පුන කාතබ්බං. පරිභාභිතතෙලමධුඵාණිතාදීනිපි පරිභාභණං විජහන්ති. සචෙ පරිභාභණතො සත්තමෙ දිවසෙ ලිඞ්ගං පරිවත්තති, පුන පරිභාභෙතබ්බා සත්තාහං වට්ටති. යං පන භික්ඛුකාලෙ අසුද්ධසුත්ත භික්ඛුනො සන්තකං පරිභාභිතං තං පරිභාභණං න විජහති, යම්පි උභින්නං සාධාරණං අවිභජිත්වා ඨපිතං තං පකතත්තො රක්ඛති, යං පන විභත්තං එකස්සෙව සන්තකං තං පරිභාභණං විජහති. වුත්තං හෙතං පරිවාරෙ:

"තෙලං මධුං ඵාණිතං වාපි සපිං සාමං ගහෙත්වා භික්ඛුපෙය්‍ය අවිත්තිවත්තෙන සත්තාහෙසත්තිපච්චයෙ පරිභුඤ්ජන්තස්ස ආපත්ති, පඤ්චාමෙසා කුසලෙහි විනිත්තා"ති.

ඉදං හි ලිඞ්ගපරිවත්තනං සඤ්ඤාය වුත්තං. පරිභාභණං නාම ලිඞ්ගපරිවත්තනෙන කාලකිරියාය සික්ඛාපච්චක්ඛානෙන හීනායා වත්තනෙන අනුපසම්පන්නස්ස දානෙන අනුපසම්පදාය ජනෙන අවඤ්ඤාය ගහණෙන ච විජහති. තස්මා සචෙපි හරිතක ඛණ්ඩම්පි පරිභාභෙත්වා ඨපිතම්පි, සබ්බම්පස්ස පරිභාභණං විජහති. භික්ඛුවිහාරෙ පන යං කිඤ්චිස්සා සන්තකං පරිභාභෙත්වා වා අපරිභාභෙත්වා වා ඨපිතං, සබ්බන්නස්ස සාව ඉස්සරා. ආහරාපෙත්වා ගහෙතබ්බං. යම්පනෙත්ථ ථාවරං තස්ස සන්තකං සෙනාසනං වා උපරොපකා වා තෙ යස්සිච්ඡකා, තස්ස දාතබ්බා. තෙරාසනූ සම්මුතියූ යා භික්ඛුකාලෙ ලද්ධා සම්මුති සබ්බා පටිප්පස්සම්භති. පුරිමිකාය සෙනාසනගාහො පටිප්පස්සම්භති. සචෙ පච්ඡිමිකාය සෙනාසනෙ ගහිතෙ ලිඞ්ගං පරිවත්තති, භික්ඛුසඞ්ඝස්ස වස්ස උපනායනලාභං දාතුකාමො හොති, අපලොකෙත්වා දාතබ්බා. සචෙ භික්ඛුනිභි සාධාරණාය පවිඛ්‍යාය ආපත්තියා පරිවසන්තස්ස ලිඞ්ගං පරිවත්තති, පකතමානත්තමෙව දාතබ්බං.

සෙව මානත්තං චරන්තස්ස පරිවත්තති, පුන පකතමානත්තමේව දාතබ්බං. සචෙ විබ්භන්තමානත්තස්ස පරිවත්තති, භික්ඛූහි අබ්භානකම්මං කාතබ්බං. සචෙ අකුසලවිපාකෙ පරිකඩ්ඪිතෙ පකතමානත්තකාලෙ පුනදෙව ලිඞ්ගං පරිවත්තති, ඡාරත්තං මානත්තමේව දාතබ්බං. සචෙ විබ්භන්ත පකතමානත්තෙ පරිවත්තති, භික්ඛූහි අබ්භානකම්මං කාතබ්බන්ති. භික්ඛුනියා ලිඞ්ග පරිවත්තනෙපි වුත්තනයෙනෙව සබ්බා විනිච්ඡයො වෙදිතබ්බා. අයමෙත්ථ විසෙසො:

සචෙ භික්ඛුනීකාලෙ ආපන්නා සඤ්චරිත්තාපත්ති පටිච්ඡන්නා හොති, පරිවාසදානං නත්ථි, ඡාරත්තං මානත්තමේව දාතබ්බං.

සචෙ පකතමානත්තං චරන්තියා ලිඞ්ගං පරිවත්තති, තෙනෙව, ඡාරත්තං මානත්තමේව දාතබ්බං. සචෙ විබ්භන්ත මානත්තාය පරිවත්තති, පුන මානත්තං අදත්වා භික්ඛූහි අබ්භෙතබ්බා. අථ භික්ඛූහි මානත්තෙන අදින්නෙන පුන ලිඞ්ගං පරිවත්තති භික්ඛුනීහි පකතමානත්තමේව දාතබ්බං. අථ ඡාරත්තං මානත්තං චරන්තස්ස පුන පරිවත්තති, පකතමානත්තමේව දාතබ්බං.

විබ්භන්තමානත්තස්ස පන ලිඞ්ගපරිවත්තෙන ජාතෙ භික්ඛුනීහි අබ්භානකම්මං කාතබ්බං. පුනපි පරිවත්තෙන ච ලිඞ්ගෙ භික්ඛුනීභාවෙ සීතායපි යා ආපත්තියො පුබ්බෙ පටිපස්සද්ධා, තා සුප්පටිපස්සද්ධා එවාති.

ඉතොපරං පාරිවාසිකාදීනං වත්තං දස්සයිස්සාම:-පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා උපජ්ඣායෙන හුත්වා න උපසම්පාදෙතබ්බා. වත්තං නික්ඛිපිත්වා පන උපසම්පාදෙතුං වට්ටති. ආචරියෙන හුත්වාපි න මම්වාචා න සාවෙතබ්බා. අඤ්ඤස්මිං අසති වත්තං නික්ඛිපිත්වා සාවෙතුං වට්ටති. ආගන්තුකානං නිස්සයො න දාතබ්බා. යෙහිපි පන නියා ව නිස්සයො ගහිතො තෙ වත්තබ්බා: "අහං විනයකම්මං කරොමි, අසුකත්ථෙරස්ස නාම සන්තිකා නිස්සයං ගණ්හථ, මයහං වත්තං මා කරොථ, මා මං ගාමපපවෙ සඤ්ඤං ආපුච්ඡථා"ති. සචෙ එවං වුත්තෙනපි කරොන්තියෙව වාරිතකාලතො පට්ඨාය කරොන්තස්සපි අනාපත්ති. අඤ්ඤෙසු සාමණෙරොපි න ගහෙතබ්බා. උපජ්ඣං දත්වා ගහිතසාමණෙරොපි වත්තබ්බා. "අහං විනයකම්මං කරොමි, මයහං වත්තං මා කරොථ, මා මං ගාමපපවෙසනං ආපුච්ඡථා"ති. සචෙ එවං වුත්තෙනපි කරොන්තියෙව වාරිතකාලතො පට්ඨාය කරොන්තස්සපි අනාපත්ති. න භික්ඛුනොවාදකසම්මුති සාදිතබ්බා, සම්මතෙනපි භික්ඛු

නියෝ න ඔවදිතබ්බා. තස්මා භික්ඛුසංඝස්ස වත්තබ්බං, "භන්තෙ අහං විනයකම්මං කරෝමි, භික්ඛු නොවාදකං ජානාථා"ති. පටිබලස්ස වා භික්ඛුස්ස භාරෝ කාතබ්බෝ. ආගතා භික්ඛුනියෝ "සඞ්ඝසන්තිකං ගච්ඡථ, සංඝෝ වෝ ඔවාදඤ්ඤකං ජානිස්සතී"ති වා "අහං විනයකම්මං කරෝමි, අසුකභික්ඛුස්ස නාම සන්තිකං ගච්ඡථ, සෝ වෝ ඔවාදං දස්සතී"ති වා වත්තබ්බා. යාය ආපත්තියා සංඝෙන පරිවාසෝ දින්නෝ හොති, සා ආපත්ති න ආපජ්ජිතබ්බා, අඤ්ඤා වා තාදිසිකා තතෝ පාපිට්ඨතරා. කම්මං න ගරහිතබ්බං. කම්මිකා න ගරහිතබ්බා. න පකතත්තස්ස භික්ඛුනෝ උපෝසථෝ ඨපෙතබ්බෝ. න පවාරණා ඨපෙතබ්බා. පළිබෝධත්තාය වා පක්කමනත්ථාය වා සවචනීයං න කාතබ්බං. පළිබෝධත්තාය හි කරොන්තෝ, "අහං ආයස්මන්තං ඉමස්මිං වත්ථුස්මිං සවචනීයං කරොමි, ඉමම්හා ආවාසා පරම්පි මා පක්කමි, යාවතං අධිකරණං වූපසන්නං හොති"ති එවං කරොති. පක්කමනත්ථාය කරොන්තෝ "අහං තං සවචනීයං කරොමි. එහි මයා සද්ධිං විනයධරානං සම්මුඛීභාවං ගච්ඡාහී"ති එවං කරොති, තදුභයම්පි න කාතබ්බං. විහාරෙ ජේට්ඨකානං න කාතබ්බං. පාතිමොක්ඛුද්දෙසකෙන වා ධම්මජ්ඣෙසකෙන වා න භවිතබ්බං. නපි තෙරසද්ධි සම්මුතීසු එකසම්මුතිවසෙනාපි ඉස්සරියකම්මං කාතබ්බං. "කරොතු මෙ ආයස්මා ඔකාසං, අහං තං වත්තුකාමෝ"ති එවං පකතත්තස්ස ඔකාසෝ න කාරෙතබ්බෝ. වත්ථුනා වා ආපත්තියා වා න චොදෙතබ්බෝ. "අයන්තෙ දොසෝ"ති න සාරෙතබ්බෝ. භික්ඛූහි අඤ්ඤමඤ්ඤං යොජෙත්වා කලහෝ න කාරෙතබ්බෝ. සංඝත්ථෙරෙන හුත්වා පකතත්තස්ස භික්ඛුනෝ පුරතෝ න ගන්තබ්බං; න නිසීදිතබ්බං. වාදසහත්ථං උපචාරං මුඤ්චිත්වා, එකතෙ නෙව ගන්තබ්බං වෙ ව නිසීදිතබ්බං. යෝ ඝාතෙති සංඝස්ස ආසනපරියන්තෙ සෙය්‍යාපරියන්තෙ විහාරපරියන්තෙ සෝ තස්ස පදාතබ්බෝ. තත්ථ ආසනපරියන්තෙ නාම භත්තග්ගාදීසු සංඝත්ථෙරකාසනං, සෙවාසස්ස දාතබ්බෝ. තත්ථ නිසීදිතබ්බං. සෙය්‍යාපරියන්තෙ නාම සෙය්‍යාසනං පරියන්තෙ සබ්බලාමකං මඤ්චපීඨං. අයං හි වස්සග්ගෙන අත්තනෝ පත්තට්ඨානෙ සෙය්‍යං ගණ්හිතුං න ලභති. සබ්බභික්ඛූහි විචිනිත්වා, ගහිතාවසෙසා මඩ්කුණගූථහරිතා වෙත්තවාකාදීහි විනද්ධා ලාමකසෙය්‍යාවස්ස දාතබ්බා. යථා ච සෙය්‍යා එවං වස්සග්ගෙන අත්තනෝ පත්තට්ඨානෙ තස්ස න විට්ඨති. සබ්බං භික්ඛූහි විචිනිත්වා ගහිතාව සෙසා පන රජොහනභූමි ජතුකමුඩ්ඩභරිතා පණ්ණසාලා අස්ස දාතබ්බා. සචෙ පන තත්ථ සබ්බෙ රුක්ඛමූලිකා අඤ්ඤාකාසිකා

ච හොනති, ඡන්නං න උපෙනති, සබෙබපි එතෙහි විසඤ්ඤිසා නාම හොනති, තෙසු යං ඉච්ඡති, තං ලභති. විසඤ්ඤිපනාධිකදිවසෙ පචචයං එකපසෙසං කත්වා පාලිං විහාය භික්ඛූනං පඤ්ඤත්තා කත්වා විසඤ්ඤෙන ගණ්හිතුං ලභති. සෙනාසනං න ලභති, නිබ්බවසඤ්ඤිකං සෙනාසනං ගණ්හිතුකාමෙන වත්තං නික්ඛිපිත්වා ගහෙතබ්බං. සුත්තිපවාරිතඤ්ඤතෙ. "එත්තකෙ භික්ඛූ ගහෙත්වා ආගච්ඡථා"ති නිමන්තිතෙන "භන්තෙ අසුකං නාම කුලං භික්ඛූ නිමන්තෙසි, එථ තත්ථ ගච්ඡාමා"ති එවං සංවිධාය භික්ඛූනං පුරෙභත්තෙන වා පච්ඡාභත්තෙන වා භුත්වා කුලානි න උපසංකමිතබ්බානි. "භන්තෙ අසුකසම්මිං නාම ගාමෙ මනුස්සා භික්ඛූනං ආගමනං ඉච්ඡන්ති, සාධු වත තෙසං සඞ්ගහං කරෙය්යාථා"ති එවං පන පරියායෙන කථෙතුං වට්ටති. ආගතාගතානං ආරොචෙතුං හරායමානෙන ආරඤ්ඤකඞ්ගතඞ්ගං න සමාදාතබ්බං. යෙ නාපි පකතියා සමාදින්නං තෙන දුනියං භික්ඛුං ගහෙත්වා අරඤ්ඤෙ අරුණං උට්ඨාපෙතබ්බං. න එකකෙන වත්ථබ්බං. තථා හත්ථගාහාදීසු ආසනපරියනෙන නිසජ්ජාය හරායමානෙන පිණ්ඩපාතිකඞ්ගතඞ්ගම්පි න සමාදාතබ්බං. යො පන පකතියාව පිණ්ඩපාතිකො තස්ස පටිසෙධො නත්ථි. න ච තපපච්චයා පිණ්ඩපාතො නීහරාපෙතබ්බො. "මා මං ජානිංසූ"ති හටහතෙනා හුත්වා විහාරෙයෙව නිසීදිත්වා භුඤ්ජනෙනා රත්තියො ගණයිස්සාම්, ගච්ඡතො මෙ භික්ඛුං දිස්වා අනාරොචෙනතස්ස රත්තිච්ඡෙදො සියා"ති ඉමිනා කාරණෙන පිණ්ඩපාතො න නීහරාපෙතබ්බො. "මා මං එකභික්ඛූපි ජානාතූ"ති ච ඉමිනා අජ්ඣාසයෙන විහාරෙ සාමණෙරෙහි පවාපෙත්වා භුඤ්ජිතුම්පි න ලභති, ගාමං පිණ්ඩාය පවිසිතබ්බමෙව. ගිලානස්ස පන නවකම්මආචරියුපජ්ඣාය කිච්චාදිපසුතස්ස වා විහාරෙයෙව අච්ඡිතුං වට්ටති. සචෙපි ගාමෙ අනෙකසතා භික්ඛූ විචරන්ති, න සක්කා හොන්ති අරොචෙතුං, අගාමකාවාසං ගන්ත්වා සභාගට්ඨානෙ වසිතුං වට්ටති. යස්මා "පාරිවාසිකෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා ආගන්තුකෙන ආරොචෙතබ්බං. ආගන්තුකස්ස ආරෙවෙතබ්බං. උපොසථෙ ආරොචෙතබ්බං. පවාරණාය ආරොචෙතබ්බං. සචෙ ගිලානො හොති, දූතෙනපි ආරොචාපෙතබ්බ"න්ති වුත්තං තස්මා කිඤ්චි විහාරං ගන්ත්වා ආගන්තුකෙන තත්ථ භික්ඛූනං ආරොචෙතබ්බං. සචෙ සබ්බෙ එකට්ඨානෙයෙව පස්සති, එකට්ඨානෙ ඨිතෙනෙව ආරොචෙතබ්බං. අථ රුක්ඛමූලාදීසු විසුං විසුං හොන්ති, තත්ථ තත්ථ ගන්ත්වා ආරොචෙතබ්බං. සංවිචච අනාරොචෙනතස්ස රත්තිච්ඡෙදො ච හොති, වත්තභෙදො ච දුක්කටං අථ විඤ්ඤත්තෙනා එකවෙව න පස්සති, රත්තිච්ඡෙදො

හොති, න වත්තභෙදෙ දුක්කටං. ආගන්තුකස්සාපි අත්තනෝ විහාරං ආගතස්ස එකස්ස වා බහූනං වා වුත්තනයෙනෙව ආරොචෙතබ්බං. රත්තිච්ඡෙදවත්තභෙදෙපි වෙසේ වුත්තනයෙනෙව වෙදිතබ්බං.

සචෙ ආගන්තුකා මූහුත්තං විස්සමිත්වා වා අවිස්සමිත්වා වා විහාරමජ්ඣෙන ගච්ඡන්ති, තෙසම්පි ආරොචෙතබ්බං. සචෙ තස්ස අජානන්තස්සෙව ගච්ඡන්ති, අඤ්ඤෙ ගතකාලෙ ජානාති, ගන්ත්වා ආරොචෙතබ්බං. සම්පාපුණිතුං අසක්කොන්තස්ස රත්තිච්ඡෙදොව හොති න වත්තභෙදෙ දුක්කටං. යෙපි අන්තොවිහාරං අපවිසිත්වා උපචාරසීමං ඔක්කමිත්වා ගච්ඡන්ති, අඤ්ඤෙ තෙසං ඡත්තසද්දං වා උක්කාසිතසද්දං වා ඛිපිතසද්දං වා සුත්වා ආගන්තුකභාවං ජානාති, ගන්ත්වා ආරොචෙතබ්බං. ගතකාලෙ ජානන්තෙනාපි අනුබන්ධිත්වා ආරොචෙතබ්බමෙව, සම්පාපුණිතුං අසක්කොන්තස්ස රත්තිච්ඡෙදොව හොති. න වත්තභෙදෙ දුක්කටං. යොපි රත්තිං ආගන්ත්වා රත්තිංයෙව ගච්ඡති, සොපිස්ස රත්තිච්ඡෙදං කරොති, අඤ්ඤත්තත්තා පන වත්තභෙදෙ දුක්කටං නත්ථි. සචෙ අජානිත්වාව අබ්භානං කරොති, අකතමෙව හොතීති කුරුන්දියං වුත්තං. තස්මා අධිට්ඨා රත්තියො ගහෙත්වා කාතබ්බං. අයං අපත්තකප්පටිපදා. නදීආදිසු නාවාය ගච්ඡන්තම්පි පරතීරෙ ඨිතම්පි ආකාසෙ ගච්ඡන්තම්පි පබ්බතතලඅරඤ්ඤාදිසු දූරෙ ඨිතම්පි භික්ඛුං දිස්වා සචෙ භික්ඛූති වව්හානං අත්ථි, නාවාදීහි ගන්ත්වා වා මහාසද්දං කත්වා වා ලෙඛෙන අනුබන්ධිත්වා වා ආරොචෙතබ්බං. අන්තරාවෙත්තස්ස රත්තිච්ඡෙදොවෙව වත්තභෙදෙ දුක්කටඤ්ච. සචෙ මාරණත්ථාය පරිපන්ථිකා වා සාවෙතුං වා න සක්කොති, රත්තිච්ඡෙදොව හොති, න වත්තභෙදෙ දුක්කටං.

සඞ්ඝසෙනාභයත්ථෙරො පන විසයාවිසයෙන කථෙති. "විසයෙ කිර අන්තරාවෙත්තස්ස රත්තිච්ඡෙදොවෙව වත්තභෙදෙ දුක්කටඤ්ච හොති, අවිසයෙ පන උභයම්පි නත්ථී"ති. සුරවිහාතිස්සත්ථෙරො "සමණෙ අත්ථි වව්හානමෙව පමාණං, සචෙ හි අවිසයො හොති, වත්තභෙදෙ දුක්කටමෙව, න රත්තිච්ඡෙදො පන හොති යෙවා"ති ආහ. උපොසථදිවසෙ "උපොසථං සම්පාපුණිස්සාමා"ති ආගන්තුකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති, ඉඩ්ධියා ගච්ඡන්තාපි උපොසථභාවං ඤත්වා ඔතරිත්වා උපොසථං කරොන්ති, තස්මා ආගන්තුකඔධානත්ථං උපොසථෙපි ආරොචෙතබ්බං. පවාරණායපි එසෙව නයො. ගන්තුං අසමත්ථෙන ගිලානෙන භික්ඛුං පෙසෙත්වා ආරොච්ඵාපෙතබ්බං, අනුපසම්පන්නං පෙසෙතුං න වට්ටති.

න පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සභික්ඛුකා ආවාසා ආකාසා වා අභික්ඛුකෝ නානාසංවාසකෙහි වා සභික්ඛුකෝ ආවාසෝ වා අනාවාසෝ වා ගන්තබ්බෝ අඤ්ඤත්‍ර පකතත්තෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. යත්‍ථ හි එකොපි භික්ඛු නත්ථි, තත්‍ථ න වසිතබ්බං. න හි තත්‍ථ වුත්ථා රත්තියෝ ගණනූපගා හොන්ති. දසවිධඅන්තරායෙ පන සබ්බෙපි රත්තියෝ ගණනූපගා න හොන්ති, අන්තරායතෝ පරිමුච්චිතත්තා ය ගන්තබ්බමේව. තෙන වුත්තං "අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා"ති. නානාසංවාසකෙහි සද්ධිං චීනයකම්මං කාතුං න වට්ටති. තෙසං අන්තමසො වනෙපි රත්තිච්ඡෙදෙ නත්ථි. අභික්ඛුකාවාසසදිසමෙව හොති. තෙන වුත්තං "නානාසංවාසකෙහි වා සභික්ඛුකෝ"ති. න පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා පකතත්තෙන භික්ඛුනා සද්ධිං එකච්ඡන්නා ආවාසෙ වා අනාවාසෙ වා වත්ථබ්බං. තත්‍ථ ආවාසෝ නාම වස නට්ඨාය කතසෙනාසනං අනාවාසෝ නාම වෙතියඝරං බොධිඝරං සම්මුඤ්ජනි අට්ඨකො දාරුඅට්ඨකා පානීයමාළෝ වච්චකුටි මාර කොඨකොති එවමාදි. එතෙසු යත්‍ථ කත්‍ථචි එකච්ඡන්නෙ ඡදනතො උදකපතනට්ඨානපරිච්ඡින්නෙ ඔකාසෙ උකාසිත්තකොව වසිතුං න ලභති. පාරිවාසිකෙන පන අන්තො ආවාසෙයෙව න ලභතී"ති මහාසච්චදීපං වුත්තං. මහාඅට්ඨකථායං අවිසෙසෙන උදක පාතෙන වාරිතනති වුත්තං. කුරුන්දියං පන 'එතෙසු එකාදසකෙසු පඤ්චවණ්ණච්ඡදනබද්ධිට්ඨානෙසු පාරිවාරිකස්ස ච උකාසිත්තකස්ස ච පකතත්තෙන සද්ධිං උදකපාතෙන වාරිත"නති වුත්තං. තස්මා නානුපචාරෙපි එකච්ඡන්නෙ න වට්ටති. සචෙ පනෙත්‍ථ තදනුප සම්පන්නෙනපි පකතත්තෙ පඨමං පවිසිත්වා නිපන්නෙ සට්ඨිහත්ථෙ සොපි පාරිවාසිකෝ පච්ඡා පවිසිත්වා ජානන්තෝ නිපජ්ජති, රත්ති ච්ඡෙදෙ වෙව චිත්තහෙදෙ දුක්කටඤ්ච. අජානන්තස්ස රත්තිච්ඡෙදෙ, න චිත්තහෙදෙ දුක්කටං. සචෙ පන තස්මිං පඨමං නිපන්නෙ පච්ඡා පකතත්තෙ පවිසිත්වා නිපජ්ජති, පාරිවාසිකෝ ච ජානාති, රත්තිච්ඡෙදෙ වෙව චිත්තහෙදෙ දුක්කටඤ්ච. නෙව ඒ ජානාති රත්තිච්ඡෙදෙව, න චිත්තහෙදෙ දුක්කටං. පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා පකතත්තං භික්ඛුං තදහුපසම්පන්නම්පි දිස්වා ආසනා වුට්ඨාතබ්බං. වුට්ඨායඤ්ච අහං ඉමිනා සුඛනිසින්නෝ වුට්ඨාපිතොති පරමම්ඛෙනපි න ගන්තබ්බං. ඉදං ආචරිය ආසනං, එත්‍ථ නිසීදථ"ඉ එවං පකතත්තෙ භික්ඛු ආසනෙන නිමන්තෙතබ්බොයෙව. නවකෙන පන "මහාථෙරං ඔබඩිං කාරෙමී"ති පාරිවාසික ථෙරස්ස සන්තිකං න ගන්තබ්බං. පාරිවාසිකෙන පකතත්තෙන භික්ඛුනා සද්ධිං න එකාසනෙ නිසීදිතබ්බං, න නීචෙ ආසනෙ නිසින්නෙන උච්චෙ ආසනෙ නිසීදිතබ්බං. න ඨිතෙන නිසින්නෙන ආසනෙ නිසීදිතබ්බං. වාදසහත්‍ථං පන උපචාරං මුඤ්චිත්වා

නිසීදිතුං වට්ටති. පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා පකතත්තෙනපි සද්ධිං න එකමඤ්චෙ වඩ්කමිතබ්බං. තු නිං වඩ්කමේ වඩ්කමන්තෙන උවෙව වඩ්කමේ වඩ්කමිතබ්බං. න ඡමායඤ වඩ්කමන්තෙන වඩ්කමේ වඩ්කමිතබ්බං. එත්ථ පන අනතපරිච්ඡේදඤ භූමියා වඩ්කමන්තෙන පරිච්ඡේදං කත්වා දාළ්හං ආකිරිත්වා ආලම්බනං සොපෙත්වා කතවඩ්කමේ නිවෙපි න වඩ්කමිතබ්බං. කොපනෙත්ථ ඉමිස්ස කුවයෙන සමපත්තෙන වෙදිතාපරිකම්මිතෙන. සචෙ පන පාකාර පරිකම්මිකතා හොති වාරකොට්ඨකසුතෙතා, පබභාරන්තර වතන්තරගුම්බන්තරෙසු වා සුපට්ඨිජ්ජන්තෙනා තාදිසෙ වඩ්කමේ වඩ්කමිතුං වට්ටති. අපට්ඨිජ්ජන්තෙනපි උපචාරං මුඤ්චිත්වා වට්ටති.

පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා පාරිවාසිකබ්ඛතරෙන භික්ඛුනා සද්ධිං, මූලාය පටිකස්සනාරහෙන මානත්තාරහෙන මානත්ත චාරිකෙන අබභානාරහෙන භික්ඛුනා සද්ධිං න එකච්ඡන්නෙ, ආවා සෙ වා අනාවාසෙ වා වත්ථබ්බං. එත්ථ පන සුතෙ බ්ඛතරෙ පාරිවාසිකෙ ඨඤමං නිපන්නෙන ඉතරෝ ජානන්නෙතා පච්ඡා නිපජ්ජති, රත්තිච්ඡෙදෙ, වස්ස හොති චිත්තහෙදෙ ව දුක්කටං. බ්ඛතුරස්ස පන රත්තිච්ඡෙදෙව, න චිත්තහෙදෙ දුක්කටං. අජානිත්වා නිපජ්ජති, විඤ්ඤාපිතෙ චත්තහෙදෙ නත්ථි, රත්තිච්ඡෙදෙ පන හොති. අථ නවකපාරිවාසිකෙ පඨමං නිපන්නෙ බ්ඛතුරෙ නිපජ්ජති, නවකොව ජානාති, රත්තී වස්ස ඡිජ්ජති. චිත්ත හෙදෙ ව දුක්කටං හොති. බ්ඛතුරස්ස රත්තිච්ඡෙදෙව, න චිත්ත හෙදෙ. නෙතා වෙ ජානාති, විඤ්ඤාපිතෙ චත්තහෙදෙ නත්ථි, රත්ති ච්ඡෙදෙ පන හොති. සචෙ අපච්ඡා අපුරිමං නිපජ්ජන්ති, බ්ඛතුරස්ස රත්තිච්ඡෙදෙ ව ඉතරස්ස චිත්තහෙදෙපිති **ගුරුඤිසං** වුත්තං.

වෙ පාරිවාසිකා සමවස්සා එකෙ පඨමං නිපන්නා එකෙ ජානන්නෙතාව පච්ඡා නිපජ්ජති, රත්ති වස්ස ඡිජ්ජති චිත්තහෙදෙ ව දුක්කටං. පඨමං නිපන්නස්ස රත්තිච්ඡෙදෙව න චිත්තහෙදෙ. සචෙ උච්ඡා නිපජ්ජන්නෙතාපි න ජානාති, විඤ්ඤාපිතෙ චත්තහෙදෙ නත්ථි, රත්තිච්ඡෙදෙ පන හොති. සචෙ වෙපි අපච්ඡා අපුරිමං නිපජ්ජන්ති, විඤ්ඤාපිතෙ රත්තිච්ඡෙදෙ ඉෙව න චිත්තහෙදෙ. සචෙ වෙ පාරිවාසිකා එකතො වසෙයුං, තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස අජ්ඣා චාරං ඤත්වා අගාරවා ච්පපටිසාරිනොව හුත්වා තං ආපත්තිං ආපජ්ජෙයුං, තතො පාපිට්ඨතරං වා එබභමෙයුං වා, තස්මා තෙසං සහසෙය්‍යා සබබපඨකාරෙන පටික්ඛිත්තා.

මූලාය පටිකස්සනාරහාදයෝ වෙත්ථ පාරිවාසිකානං පක තත්තඨානෙ ඨිතානි වෙදිතබ්බා. තස්මා පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා මූලාය පටිකස්සනාරහෙන මානත්තාරහමානත්තචාරිකෙන අබ්භානාරහෙන භික්ඛුනා සඞ්ඝං න ඵාසුකෙ නිසීදිතබ්බං. න නීචෙ ආසනෙ නිසින්නෙන උච්චෙ ආසනෙ නිසීදිතබ්බං. න ඡමාය නිසින්නෙන ආසනෙ නිසීදිතබ්බං. න ඵාසුවඩ්ඪකමෙ වඩ්ඪකම් තබ්බං. න නීචෙ වඩ්ඪාමෙ වඩ්ඪකමන්තෙන උච්චෙ වඩ්ඪාමෙ වඩ්ඪකම් තබ්බං. න ඡමාය වඩ්ඪකමන්තෙන වඩ්ඪාමෙ වඩ්ඪකම්තබ්බං. "න භික්ඛවෙ පාරිවාසිකෙන භික්ඛුනා සාදිතබ්බං පකතත්තානං භික්ඛූනං අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං අඤ්ජලිකම්මං සාමීචිකම්මං ආසනාභිහාරෝ සෙය්‍යාභිහාරෝ පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකථලිකං පත්තචීවරපටිග්ගහණං නහානෙ පිට්ඨිපරිකම්මං, යෝ සාදිසෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතෝ පකතත්තානං භික්ඛූනං ඨපෙත්වා නවකතරපාරිවාසිකානං අවසෙසානං අත්තමනෝ මූලාය පටිකස්සනාරහාදීනම්පි අභිවාදනාදිං සාදිය නතස්ස දුක්කටං. සද්ධිවිහාරිකානම්පි සාදියනතස්ස දුක්කට මෙව. තස්මා තෙ වත්තබ්බා. "අහං විනයකම්මං කරොමි, මයහං වත්තං මා කරොථ, මා මං ගාමපවෙසනං ආපුච්ඡථා"ති. සචෙ සබ්බා පබ්බජිතා කුලපුත්තා "තුම්හෙ භන්තෙ තුම්හාකං විනය කම්මං කරොථා"ති වත්වා වත්තං කරොනති, ගාමපපවෙසනම්පි ආපුච්ඡන්ති යෙව, වාරිතකාලතෝ පට්ඨාය අනාපත්ති. "අනු ජානාමි භික්ඛවෙ පාරිවාසිකානං භික්ඛූනං මිථු යථාබුඩ්ඪං අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං අඤ්ජලිකම්මං සාමීචිකම්මං ආසනාභි හාරං සෙය්‍යාභිහාරං පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකථලිකං පත්ත චීවරපටිග්ගහණං නහානෙපි පිට්ඨිපරිකම්මං"ති වචනතෝ පන පාරිවාසිකානං භික්ඛූනං අඤ්ඤමඤ්ඤං යෝ යෝ බුඩ්ඪතෝ තෙන තෙන නවකතරස්ස අභිවාදනාදිං සාදිතුං වට්ටති.

"අනුජානාමි භික්ඛවෙ පාරිවාසිකානං භික්ඛූනං පඤ්ච යථාබු ඩ්ඪං උපොසථං පවාරණං වස්සිකසාටිකං ඔණොජනං භත්ත"නති වචනතෝ ඉමානි උපොසථාදීනි පඤ්ච පකතත්තෙනපි හි සද්ධිං බුඩ්ඪපරිපාටියා කාතුං වට්ටති. තස්මා පාතිමොක්ඛ උද්දිස්ස මානෙ හත්ථපාසෙ නිසීදිතුං වට්ටති. මහාඅට්ඨකථාසං පන "පාලියා අනිසීදිත්වා පාලිං විහාය හත්ථපාසං අමුඤ්චනෙන නිසීදිතබ්බ" නති වුත්තං. පාරිසුද්ධිඋපොසථෙ කයිරමානෙ සඞ්ඝනවකථා නෙ නිසීදිත්වා තත්ථෙව නිසින්නෙන අත්තනෝ පාලියා පාරිසුද්ධි

උපොසථො කාතබ්බා. පවාරණායපි සඞ්ඝනවකථානෙ නිසී දිත්වා තථෙව නිසින්නෙන අත්තනො පාලියා පවාරෙතබ්බං. සංඝෙන ගණ්ඩිං පහරිත්වා භාජියමානං වස්සිකසාටිකම්පි අත්ත නො පත්තථානෙ ගහෙතුං වට්ටති. ඔණොජනන්ති විස්සජ්ජනං වුච්චති. සචෙ හි පාරිවාසිකස්ස වෙ තීණි උදෙසභත්තානිදානි පාපු ණන්ති, අඤ්ඤෙ වස්ස පුග්ගලිකභත්තපච්චාසා හොන්ති, තානි පටි පාටියා ගහෙත්වා "හනෙත භෙථා ගාහෙථ, අජ්ජ මයහං භත්ත පච්චාසා අත්ථි, සෙව ගණ්හිස්සාමී"ති වත්වා විස්සජ්ජෙතබ්බානි. එවං තානි පුන දිවසෙසු ගණ්හිතුං ලභති. "පුන දිවසෙ සබ්බපඨ මං තස්ස දාතබ්බ"නති කුරුන්දියං වුත්තං. යදි පන න ගණ්හාති, න විස්සජ්ජෙති, පුන දිවසෙ න ලභති, ඉදං ඔණොජනං නාම පාරිවාසිකසෙසව ඔදිස්ස අනුඤ්ඤාතං. කසමා තස්ස හි සඞ්ඝනව කථානෙ නිසින්නස්ස භත්තඝෙව යාගුඛජ්ජාදීනි පාපුණන්ති වා න වා, තසමා සො භික්ඛාහාරෙන මා කිලමිත්ථාති. ඉදමස්ස සඞ්ඝ හකරණත්ථාය ඔදිස්ස අනුඤ්ඤාතං. භත්තානන්ති ආගතාගතෙහි බුද්ධසපටිපාටියා ගහෙත්වා ගන්තබ්බං. විහාරෙ සංඝස්ස චතුස්සා ලභත්තං එතං යථාවුඩ්ඪං ලභති. පාලියා පන ගන්තුං වා ඨාතුං වා න ලභති. තසමා පාලිතො ඔසක්කිත්වා හත්ථපාසෙ ඨිතෙන හත්ථං පසාරෙත්වා යථා සෙණෙ නිපතිත්වා ගණ්හාති, එවං ගණ්හි තබ්බං. ආරාමිකසමණුද්දෙසෙහි ආහරාපෙතුං න ලභති. සචෙ සයමෙව ආහරති, වට්ටති. රඤ්ඤො මහාපෙළභත්තෙපි එසෙව නයො. චතුස්සාලභත්තෙන පන සචෙ ඔණොජනං කත්තුකාමො හොති, අත්තනො අත්ථාය උක්ඛිත්තෙ පිණ්ඩෙ අජ්ජ මෙ භත්තං අත්ථි, සෙව ගණ්හිස්සාමි"ති වත්තබ්බං. "පුන දිවසෙ වෙ පිණ්ඩෙ ලභති"ති මහාඅට්ඨකථියං වුත්තං. උදෙසභත්තාදීනිපි පාලිතො ඔසක්කිත්වාව ගහෙතබ්බානි. යත්ථ පන නිසීදාපෙත්වා පරිවිසන්ති තත්ථ සාමණෙරානං ජෙට්ඨකෙන භික්ඛූනං සඞ්ඝනවකෙන හුත්වා නිසීදිතබ්බං.

ඉදං පාරිවාසිකවත්තං.

මූලාය පටිකස්සනාරහානං මානත්තාරහානං මානත්තචාරි කානං අබ්භානාරහානඤ්ච ඉදමෙව වත්තනති වෙදිතබ්බං. මාන ත්තචාරිකස්ස වත්තෙ පන දෙවසිකං ආරොචෙතබ්බන්ති විසෙ සො. රත්තිච්ඡෙදෙසු ච "තයො ඛො උපාලි පාරිවාසිකස්ස භික්ඛු නො රත්තිච්ඡෙදා. සහවාසො විපවාසො අනාරොචනා"ති ච නතො යාවායං "පඤ්චත්තෙන භික්ඛුනා සඞ්ඝං එකච්ඡන්නා"ති

ආදිනා නයේන වුත්තෙනා සහවාසෙ යෙ ච එකකම්මෙසුව වාසෙ යා වායං ආගන්තුකාදීනං ආනාරොචනා එතෙසු තීසු එකෙනාපි කාරණෙන පාරිවාසිකස්ස භික්ඛුනො රත්තිච්ඡෙදෙ හොති. චත්තාරො මානත්තචාරිකස්ස භික්ඛුනො රත්තිච්ඡෙදෙ, සහවාසෙ විප්පවාසෙ අනාරොචනා, උභතො ගතෙ වරණෙ"නති වචනතො ඉමෙසු චතූසු කාරණෙසු එකෙනාපි රත්තිච්ඡෙදෙ හොති. ගණෙති වෙළු චත්තාරො වා, අතිරෙකා වා තස්මා සචෙපි තීහි භික්ඛූහි සඞ්ඝං වසති, රත්තිච්ඡෙදෙ හොතිඑව.

ඉති පාළිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයඛන්ධහෙ
ගරුකාපත්තිවුට්ඨානකථා සමත්තා.

කම්මාකම්මඋත්තිච්ඡයකථා.

කම්මාකම්මන්ති එත්ථ පන චත්තාරි කම්මානි. අපලොකනකම්මං ඤත්තිකම්මං ඤත්තිදුතියකම්මං ඤත්තිචතුත්ථකම්මන්ති. ඉමානි චත්තාරි කම්මානි කතිහාකාරෙහි විපජ්ජන්ති? පඤ්චහාකාරෙහි විපජ්ජන්ති, වත්ථුතො වා ඤත්තිතො වා අනුසාවනතො වා සීමතො වා පරිසතො වා. කථං වත්ථුතො කම්මානි විපජ්ජන්ති? සම්මුඛාකරණීයං කම්මං අසම්මුඛා කරොති, වත්ථුවිපන්නං අධම්මකම්මං. පටිපුච්ඡාකරණීයං කම්මං අපටිපුච්ඡා කරොති, වත්ථුවිපන්නං අධම්මකම්මං. පටිඤ්ඤාය කරණීයං කම්මං අපටිඤ්ඤාය කරොති, වත්ථුවිපන්නං අධම්මකම්මං. සතිවිනයාරහස්ස අමූළ්හවිනයං දෙති, වත්ථුවිපන්නං අධම්මකම්මං. අමූළ්හවිනයාරහස්ස තස්සපාපියසිකා කම්මං කරොති, වත්ථුවිපන්නං අධම්මකම්මං. තස්සපාපියසිකාකම්මාරහස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොති, වත්ථුවිපන්නං අධම්මකම්මං. තජ්ජනීයකම්මාරහස්ස නියස්සකම්මං කරොති, වත්ථුවිපන්නං අධම්මකම්මං. නියස්සකම්මාරහස්ස පබ්බාජනීයකම්මං කරොති, වත්ථුවිපන්නං අධම්මකම්මං. පබ්බාජනීයකම්මාරහස්ස පටිසාරණීයකම්මං කරොති, වත්ථුවිපන්නං අධම්මකම්මං. පටිසාරණීයකම්මාරහස්ස උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොති, වත්ථුවිපන්නං අධම්මකම්මං. උක්ඛෙපනීයකම්මාරහස්ස පරිවාසං දෙති, වත්ථුවිපන්නං අධම්මකම්මං. පරිවාසාරහස්ස මූලාය පටිකස්සති, වත්ථුවිපන්නං අධම්මකම්මං. මූලාය පටිකස්සනාරහස්ස මානත්තං දෙති, වත්ථුවිපන්නං අධම්මකම්මං. මානත්තාරහං අබ්භෙති, වත්ථුවිපන්නං අධම්මකම්මං. අබ්භානාරහං උපසම්පාදෙති,

වජ්ජුප්පන්නං අධම්මකම්මං; අනුපොසථේ උපොසථං කරොති, වජ්ජුප්පන්නං අධම්මකම්මං; අපවාරණාය පවාරෙති, වජ්ජුප්පන්නං අධම්මකම්මං; පණ්ඩකං උපසම්පාදෙති, වජ්ජුප්පන්නං අධම්මකම්මං; තිත්ථියපක්කන්තකං තිරච්ඡානගතං මාතුඝාතකං පිතුඝාතකං අරහන්තඝාතකං භික්ඛුනීදූසකං සඞ්ඝභෙදකං ලොහිතුප්පාදකං උභතොව්‍යඤ්ජනකං ඌනවීසතිවස්සං පුග්ගලං උපසම්පාදෙති, වජ්ජුප්පන්නං අධම්මකම්මං. එවං වජ්ජතො කම්මානි විපජ්ජන්ති.

කථං ඤත්තිතො කම්මානි විපජ්ජන්ති, පඤ්චහාකාරෙහි ඤත්තිතො කම්මානි විපජ්ජන්ති වජ්ජං න පරාමසති, සඞ්ඝං න පරාමසති, පුග්ගලං න පරාමසති, ඤත්තිං න පරාමසති, පච්චා ඤත්තිං ඨපෙති, ඉමෙහි පඤ්චහාකාරෙහි ඤත්තිතො කම්මා විපජ්ජන්ති.

කථං අනුසාවණතො කම්මානි විපජ්ජන්ති? පඤ්චහාකරෙහි අනුසාවණතො කම්මානි විපජ්ජන්ති; වජ්ජං න පරාමසති; සඞ්ඝං න පරාමසති, පුග්ගලං න පරාමසති, සාවණං හාපෙති, අකාලෙ වා සාවෙති, ඉමෙහි පඤ්චහාකාරෙහි අනුසාවණතො කම්මානි විපජ්ජන්ති. කථං සීමතො කම්මානි විපජ්ජන්ති? එකාදසහි ආකාරෙහි සීමතො කම්මානි විපජ්ජන්ති. අතිඛුද්දකං සීමං සම්මන්නති, අතිමහතිං සීමං සම්මන්නති, ඛණ්ඩනිමිත්තං සීමං සම්මන්නති, ඡායානිමිත්තං සීමං සම්මන්නති, අනිමිත්තං සීමං සම්මන්නති, බහිසීමෙ ඨිතො සීමං සම්මන්නති, නදියා සීමං සම්මන්නති, සමුද්දෙ සීමං සම්මන්නති, ජාතස්සරෙ සීමං සම්මන්නති, සීමාය සීමං සංභින්දති. සීමාය සීමං අජ්ඣොත්ථරති; ඉමෙහි එකාදසහි ආකාරෙහි සීමතො කම්මානි විපජ්ජන්ති.

කථං පරිසතො කම්මානි විපජ්ජන්ති? වීසතිහි ආකාරෙහි පරිසතො කම්මානි විපජ්ජන්ති. චතුවග්ගකරණෙ කම්මෙ යාවතිකා භික්ඛූ කම්මප්පත්තා තෙ අනාගතා හොන්ති, ඡන්දාරහානං ඡන්දෙ අනාහටො හොති, සම්මුඛීභූතා පටික්කොසන්ති, චතුවග්ගකරණෙ කම්මෙ යාවතිකා භික්ඛූ කම්මප්පත්තා තෙ ආගතා හොන්ති, ඡන්දාරහානං ඡන්දෙ අනාහටො හොති, සම්මුඛීභූතා පටික්කොසන්ති, චතුවග්ගකරණෙ කම්මෙ යාවතිකා භික්ඛූ කම්මප්පත්තා තෙ අනාගතා හොන්ති, ඡන්දාරහානං ඡන්දෙ ආහටො හොති, සම්මුඛීභූතා පටික්කොසන්ති, පඤ්චවග්ගකරණෙ කම්මෙ—පෙ—දසවග්ගකරණෙ කම්මෙ-පෙ-වීසතිවග්ගකරණෙ කම්මෙ යාවතිකා භික්ඛූ කම්මප්පත්තා තෙ අනාගතා හොන්ති, ඡන්දාරහානං ඡන්දෙ අනාහටො හොති, සම්මුඛීභූතා පටික්කොසන්ති, වීසතිවග්ගකරණෙ කම්මෙ යාවතිකා භික්ඛූ කම්ම

පපත්තා තෙ ආගතා හොන්ති, ඡන්දාරහානං ඡන්දෙ අනාහටෝ හොති, සම්මුඛීභූතා පටික්කොසන්ති, වීසති වග්ගකරණෙ කම්මෙ යාවතිකා භික්ඛූ කම්මපපත්තා තෙ ආගතා හොන්ති, ඡන්දාරහානං ඡන්දෙ ආහටෝ හොති, සම්මුඛීභූතා පටික්කොසන්ති, ඉමෙහි වාදසහි ආකාරෙහි පරිසතො කම්මානි විපජ්ජන්ති. චතුවග්ගකරණෙ කම්මෙ චත්තාරෝ භික්ඛූ පකතත්තා කම්මපත්තා අවසෙසා පකතත්තා ඡන්දාරහා යස්ස සඞ්ඝා කම්මං කරොති, සො නෙව කම්මපත්තො න පි ඡන්දාරහො; අපි ච කම්මාරහො. පඤ්චවග්ගකරණෙ කම්මෙ පඤ්ච භික්ඛූ පකතත්තා කම්මපත්තා, අවසෙසා පකතත්තා ඡන්දාරහා. යස්ස සඞ්ඝා කම්මං කරොති. සො නෙව කම්මපත්තො නපි ඡන්දාරහො, අපි ච කම්මාරහො. දසවග්ගකරණෙ කම්මෙ දස භික්ඛූ පකතත්තා කම්මපත්තා අවසෙසා පකතත්තා ඡන්දාරහා, යස්ස සඞ්ඝා කම්මං කරොති සො නෙව කම්මපත්තො නපි ඡන්දාරහො අපි ච කම්මාරහො. වීසතිවග්ගකරණෙ කම්මෙ වීසති භික්ඛූ පකතත්තා කම්මපත්තා අවසෙසා පකතත්තා ඡන්දාරහා යස්ස සඞ්ඝා කම්මං කරොති, සො නෙව කම්මපත්තො නපි ඡන්දාරහො, අපි ච කම්මාරහො.

අපලොකනකම්මං කති ඨානානි ගච්ඡති? ඤත්තිකම්මං ඤත්ති දුතියකම්මං ඤත්තිචතුත්ථකම්මං කති ඨානානි ගච්ඡති? අපලොකනකම්මං පඤ්චඨානානි ගච්ඡති. ඤත්තිකම්මං නව ඨානානි ගච්ඡති. ඤත්තිදුතියකම්මං සත්ත ඨානානි ගච්ඡති. ඤත්තිචතුත්ථකම්මං සත්ත ඨානානි ගච්ඡති. අපලොකනකම්මං කතමානි පඤ්ච ඨානානි ගච්ඡති? ඔසාරණං නිස්සාරණං භණ්ඩුකම්මං බ්‍රහ්මදණ්ඩං කම්මලක්ඛණෙනෙව පඤ්චමං. අපලොකනකම්මං ඉමානි පඤ්චඨානානි ගච්ඡති. ඤත්තිකම්මං කතමානි නව ඨානානි ගච්ඡති. ඔසාරණං නිස්සාරණං උපොසථං පවාරණං සම්මුතිං දානං පරිහරණං පච්චුක්කඩ්ඪනං කම්මලක්ඛණෙනෙව නවමං. ඤත්තිකම්මං ඉමානි නවඨානානි ගච්ඡති. ඤත්තිදුතියකම්මං කතමානි සත්ත ඨානානි ගච්ඡති? ඔසාරණං නිස්සාරණං සම්මුතිං දානං උබ්බාරණං දෙසනං කම්මලක්ඛණෙනෙව සත්තමං, ඤත්තිදුතියකම්මං ඉමානි සත්තඨානානි ගච්ඡති. ඤත්තිචතුත්ථකම්මං කතමානි සත්තඨානානි ගච්ඡති? ඔසාරණං නිස්සාරණං සම්මුතිං දානං නිග්ගහං සම්පුග්ගහං කම්මලක්ඛණෙනෙව සත්තමං. ඤත්තිචතුත්ථකම්මං ඉමානි සත්තඨානානි ගච්ඡති. අයං තාව පාලිනයො.

අයං පනෙත්ථ ආදිතො පභුති විනිච්ඡයකථා. අපලොකනකම්මං නාම සීමට්ඨසඞ්ඝං සොධෙත්වා ඡන්දාරහානං ඡන්දං ආහරිත්වා සඞ්ඝස්ස ඤත්තියා නික්ඛිත්තං සාමග්ගිං වත්තබ්බං

කම්මං. ඤත්තිකම්මං නාම වුත්තනයෙනෙව සම්ඝස්ස සඞ්ඝස්ස අනුමතියා එකාය ඤත්තියා කත්තබ්බකම්මං. ඤත්තිදුතියකම්මං නාම වුත්තනයෙනෙව සම්ඝස්ස සඞ්ඝස්ස අනුමතියා එකාය ඤත්තියා එකාය ච අනුසාවණායාති එවං ඤත්තිදුතියාය අනුසාවණාය කත්තබ්බකම්මං. ඤත්තිචතුත්ථකම්මං නාම වුත්තනයස්ස සෙව සම්ඝස්ස සඞ්ඝස්ස අනුමතියා එකාය ඤත්තියා තීහි ච අනුසාවණාහීති එවං ඤත්තිචතුත්ථාහි තීහි අනුසාවණාහි කත්තබ්බකම්මං. තත්‍ර අපලොකනකම්මං අපලොකෙත්වාව කාතබ්බං, ඤත්තිකම්මාදිවසෙන න කාතබ්බං. ඤත්තිකම්මම්පි එකං ඤත්තිං ඨපෙත්වාව කාතබ්බං, අපලොකනකම්මාදිවසෙන න කාතබ්බං. ඤත්තිදුතියකම්මං පන අපලොකෙත්වා කාතබ්බම්පි අත්ථි, අකා තබ්බම්පි අත්ථි. තත්ථ සීමාසම්මුති සීමාසමූහනනං කඨිනුද්ධාරෝ කුටිවත්ථුදෙසනා විහාරවත්ථුදෙසනාති ඉමානි ච කම්මානි ගරුකානි අපලොකෙත්වා කාතුං න වට්ටති, ඤත්ති දුතියකම්මවාචං සාවෙත්වාව කාතබ්බානි. අවසෙසා තෙරසසම්මුති යෝ සෙනාසනාගාහකමතකචීවරදානාදිසම්මුතියෝ චාති එතානි ලහුකකම්මානි අපලොකෙත්වා කාතුං වට්ටන්ති. ඤත්තිකම්මං ඤත්තිචතුත්ථකම්මවසෙන පන න කාතබ්බමෙව. ඤත්තිචතුත්ථ කම්මවසෙන කඨිනුද්ධාරං දළහතරං හොති, තස්මා කාතබ්බන්ති එකච්චෙ වදන්ති. එවං පන සති කම්මඝඩකරෝ හොති, තස්මා න කාතබ්බන්ති පටික්ඛිත්තමෙව. සචෙ පන අක්ඛරපරිහීනං වා පදපරිහීනං වා දුරුත්තපදං වා හොති, තස්ස සොධනත්ථං පුන පපුනං වත්තුං වට්ටති. ඉදං අකුපපකම්මස්ස දළහීකම්මං හොති, කුපපකම්මෙ කම්මං භුම්මා තිට්ඨති. ඤත්තිචතුත්ථකම්මං ඤත්තිඤ්ච තිස්සඤ්ච කම්මවාචාහි සාවෙත්වාව කාතබ්බං. අපලොකන කම්මාදිවසෙන න කාතබ්බං.

"සම්මුඛා කරණීයං කම්මං අසම්මුඛා කරොති, වත්ථුවිපන්නං අධම්මකම්ම"න්ති එත්ථ පන අත්ථි කම්මං සම්මුඛාකරණීයං අත්ථි අසම්මුඛාකරණීයං. තත්ථ අසම්මුඛාකරණීයං නාම දූතෙන උප සම්පදා, පත්තනික්කුජ්ජනං, උම්මත්තකස්ස භික්ඛුනො උම්මත්තක සම්මුති, සෙඛානං කුලානං සෙඛසම්මුති, ඡන්නස්ස භික්ඛුනො බ්‍රහ්මදණ්ඩා, දෙවදත්තස්ස පකාසනීයකම්මං, අපසාදියං දස්සෙ නත්තස්ස භික්ඛුනො භික්ඛුනිසඞ්ඝෙන කාතබ්බං අවන්දියකම්මන්ති අට්ඨවිධං හොති. ඉදං අට්ඨවිධම්පි කම්මං අසම්මුඛාකතං සුකතං හොති අකුපපං. සෙසානි සබ්බකම්මානි සම්මුඛා එව කාතබ්බානි. සඞ්ඝසම්මුඛතා ධම්මසම්මුඛතා විනයසම්මුඛතා පුග්ගලසම්මුඛතාති

ඉමං වතුබ්බිධං සම්මුඛාවිනයං උපනෙත්වාව කාතබ්බානි. එවං කතානි හි සුකතානි හොන්ති, එවං අකතානි පනෙතානි ඉමං සම්මුඛාවිනයසඞ්ඛාතං වත්ථුං විනා කතත්තා වත්ථුවිපන්නානි නාම හොන්ති. තෙන වුත්තං "සම්මුඛාකරණීයං කම්මං අසම්මුඛා කරොති වත්ථුවිපන්නං අධම්මකම්ම"න්ති. පටිපුච්ඡාකරණීයාදිසු පටිපුච්ඡාදිකරණමෙව වත්ථු; තං වත්ථුං විනා කතත්තා තෙසම්පි වත්ථුවිපන්නතා වෙදිතබ්බා. අපිච ඌනවීසතිවස්සං වා අනතිරිත්තවත්ථුං අජ්ඣාපන්නපුබ්බං වා එකාදසසු වා අභබ්බපුග්ගලෙසු අඤ්ඤතරං උපසම්පාදෙන්තස්සාපි වත්ථුවිපන්නං අධම්මකම්මං හොති. අයං වත්ථුතො කම්මවිපත්තිඨං විනිච්ඡයො.

ඤත්තිතො විපත්තිඨම්පන "වත්ථුං න පරාමසතී'ති යස්ස උපසම්පදාදිකම්මං කරොති, තං න පරාමසති. තස්ස නාමං න ගණ්හාති. "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝා අයං ධම්මරක්ඛිතො ආයස්මතො බුද්ධරක්ඛිතස්ස උපසම්පදාපෙක්ඛො"ති වත්තබ්බ "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝා ආයස්මතො බුද්ධරක්ඛිතස්ස උපසම්පදාපෙක්ඛො"ති වදති, එවං වත්ථුං න පරාමසති. "සඞ්ඝං න පරාමසතී"ති සඞ්ඝස්ස නාමං න ගණ්හාති. "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝා අයං ධම්මරක්ඛිතො"ති වත්තබ්බ "සුණාතු මෙ භන්තෙ අයං ධම්මරක්ඛිතො"ති වදති, එවං සඞ්ඝං න පරාමසති. "පුග්ගලං න පරාමසතී"ති යො උපසම්පදාපෙක්ඛස්ස උපජ්ඣායො තං න පරාමසති, තස්ස නාමං න ගණ්හාති. "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝා අයං ධම්මරක්ඛිතො ආයස්මතො බුද්ධරක්ඛිතස්ස උපසම්පදාපෙක්ඛොති" වත්තබ්බ "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝා අයං ධම්මරක්ඛිතො උපසම්පදාපෙක්ඛො"ති වදති. එවං පුග්ගලං න පරාමසති. "ඤත්තිං න පරාමසතී"ති සම්බන්ධ සබ්බං ඤත්තිං න පරාමසති. ඤත්තිදුතියකම්මෙ ඤත්තිං අට්ඨපෙත්වා කම්මවාචාය එව අනුසාවණකම්මං කරොති, ඤත්තිචතුත්ථකම්මෙපි ඤත්තිං අට්ඨපෙත්වා චතුක්ඛත්තුං කම්මවාචාය එව අනුසාවණකම්මං කරොති, එවං ඤත්තිං න පරාමසති. "පඨමං වා ඤත්තිං ඨපෙති"ති පඨමං කම්මවාචාය අනුසාවණකම්මං කත්වා "එසා ඤත්තී"ති වත්වා "ධම්මති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හි එවමෙතං ධාරයාමී"ති වදති. එවං පඨමං ඤත්තිං ඨපෙති. ඉති ඉමෙහි පඤ්චහාකාරෙහි ඤත්තිතො කම්මානි විපජ්ජන්ති. අනුසාවණතො විපත්තියං පන වත්ථුආදිනි තෙව වුත්තනයෙනෙව වෙදිතබ්බානි එවං පන සෙසං අපරාමසනං හොති, "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝා"ති පඨමානුසාවණාය වා "දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි, තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි, සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝා"ති දුතියතතියානුසාව

නාසු වා "අයං ධම්මරක්ඛිතෝ ආයස්මතෝ බුද්ධරක්ඛිතස්ස උප සම්පදුපෙඛෝ"ති වත්තබ්බෙ "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝෝ ආයස්මතෝ බුද්ධරක්ඛිතස්සා"ති වදන්තෝ වත්තුං න පරාමසති නාම. "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝෝ අයං ධම්මරක්ඛිතෝ"ති වත්තබ්බෙ "සුණාතු මෙ භන්තෙ අයං ධම්මරක්ඛිතෝ"ති වදන්තෝ සඞ්ඝං න පරාමසති නාම. "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝෝ අයං ධම්මරක්ඛිතෝ ආයස්මතෝ බුද්ධරක්ඛිතස්සා"ති වත්තබ්බෙ "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝෝ අයං ධම්මරක්ඛිතෝ උපඋපසම්පදුපෙඛෝ"ති වදන්තෝ ප්‍රයෝගං න පරාමසති නාම. "සාවණං හාපෙති"ති සඞ්ඛෙන සඞ්ඝං කම්මවාචාය අනුසාවණං න කරොති. ඤත්තිදුතියකම්මෙ වික්ඛත්තුං ඤත්තිමෙව ඨපෙති. ඤත්තිචතුත්ථකම්මෙ චතුක්ඛත්තුං ඤත්තිමෙව ඨපෙති. එවං සාවණං හාපෙති. යොපි ඤත්තිදුතියකම්මෙ එකං ඤත්තිං ඨපෙත්වා එකං කම්මවාචං අනුසාවෙන්තො අක්ඛරං වා ඡඩ්ඩෙති, පදං වා දුරුත්තං කරොති, අයම්පි සාවණං හාපෙතියෙව. ඤත්ති චතුත්ථකම්මෙ පන එකං ඤත්තිං ඨපෙත්වා සක්කිමෙව වා වික්ඛත්තුං වා කම්මවාචාය අනුසාවණං කරොන්තොපි අක්ඛරං වා පදං වා ඡඩ්ඩෙන්තොපි දුරුත්තං කරොන්තොපි සාවණං හාපෙති ඉච්චාති වෙදිතබ්බා. "දුරුත්තං කරොති"ති එත්ථ පන අයං විනිච්ඡයෝ. යො හි අඤ්ඤස්මිං අක්ඛරෙ වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං වදති, අයං දුරුත්තං කරොති නාම. තස්මා කම්මවාචං කරොන්තෙන භික්ඛුනා යථා ඉදං,

"සිපිලධනිතං ච දීඝරස්සං ගරුකලහුකඤ්ච නිග්ගහීතං
සම්බන්ධං ව්‍යවසිතං විමුත්තං දසධා ව්‍යඤ්ජනබුද්ධියාපහෙදෙ"ති

වුත්තෙසු අයං සුට්ඨු උපලක්ඛිතබ්බා. එත්ථ හි සිපිලං නාම පඤ්චසු වග්ගෙසු පඨමතතියං. ධනිතං නාම තෙසමෙව දුතිය චතුත්ථං. දීඝන්ති දීඝෙන කාලෙන වත්තබ්බං ආකාරාදි. රස්සන්ති තෙසං උපඩ්ඩකාලෙන වත්තබ්බං අකාරාදි. ගරුඛන්ති දීඝමෙව, ඉදං වා ආයස්මතෝ බුද්ධරක්ඛිතත්ථෙරස්ස-ඉදස්ස නක්ඛමතී"ති එවං සංසයාගපරං කත්වා වුච්චති. ලහුඛන්ති රස්සමෙව. ඉදං වා ආයස්මතෝ බුද්ධරක්ඛිතත්ථෙරස්ස-ඉදස්ස න ඛමතී"ති එවං අසංසයාගපරං කත්වා වුච්චති. නිග්ගහීතන්ති යං කාරණා නිග්ගහෙත්වා අඤ්ඤපජ්ජත්වා අවිවටෙන මුඛෙන සානුනාසිකං කත්වා වත්තබ්බං. සම්බන්ධන්ති යං පරපදෙන සම්බන්ධිත්වා තුණ්හීභාවෙන වා තුණ්හීභාවෙන වා වුච්චති. ව්‍යවසිතන්ති යං පරපදෙන අසම්බන්ධං කත්වා විච්ඡින්දිත්වා තුණ්හී අභාවෙන වා තුණ්හී අභාවෙන වා

වුච්චති. විමුත්තනන්ති යං කාරණන්ති අනිග්ගහෙත්වා විස්සජ්ජිත්වා විවටෙන මුඛෙන අනුනාසිකං අකත්වා වුච්චති. තත්ථ "සුණාතු මෙති වත්තබ්බෙ තකාරස්ස එකාරං කත්වා "සුණාථු මෙ"ති වචනං සිථිලස්ස ඛනිතකරණං නාම. තථා "පත්තකල්ලං-එසා ඤත්තී"ති වත්තබ්බෙ පත්තකල්ලං එසා ඤත්ති ආදිවචනං. "හන්න සඞ්ඝා"ති වත්තබ්බෙ හකාරඝකාරානං බකාරගකාරෙ කත්වා බන්න සංගොති වචනං ඛනිතස්ස සිථිලකරණං නාම. "සුණාතු මෙ"ති විවටෙන මුඛෙන වත්තබ්බෙ පන "සුණන්තු මෙති"වා "එසා ඤත්තී"ති වත්තබ්බෙ "එසං ඤත්ති"නති වා අවිවටෙන මුඛෙන අනුනාසිකං කත්වා වචනං විමුත්තස්ස නිග්ගහිතවචනං නාම. "පත්තකල්ල"න්ති අවිවටෙන මුඛෙන අනුනාසිකං කත්වා වත්තබ්බෙ "පත්තකල්ලා"ති විවටෙන මුඛෙන අනුනාසිකං අකත්වා වචනං නිග්ගහිතස්ස විමුත්තවචනං නාම. ඉති සිථිලෙ ඝනිතබ්බෙ ඛනිතං ඛනිතෙ ඝනිතබ්බෙ සිථිලං විමුත්තෙ ඝනිතබ්බෙ නිග්ගහිතං නිග්ගහිතෙ ඝනිතබ්බෙ විමුත්තන්ති ඉමානි චත්තාරි ව්‍යඤ්ජනානි අත්ථං කම්මවාචාය කම්මං දූසෙන්ති. එවං වදන්තොපි අඤ්ඤසම්මං අකඛරෙ වත්තබ්බෙ අඤ්ඤං වදති, දුරුත්තං කරොතීති වුච්චති. ඉත්තරෙසු පන දීඝරස්සාදිසු ඡසු ව්‍යඤ්ජනෙසු දීඝට්ඨානෙ දීඝමෙව රස්සට්ඨානෙ ච රස්සමෙවාති එවං යථාට්ඨානෙ ඨිතං තදෙව අක්ඛරං භාසෙන්තෙන අනුක්කමාගතං පවෙණිං අවිනාසෙන්තෙන කම්මවාචා කාතබ්බා. සචෙ පන එවං අකත්වා දීඝෙ වත්තබ්බෙ රස්සං රස්සෙ වා වත්තබ්බෙ දීඝං වදති, තථා ගරුකෙ වත්තබ්බෙ ලහුකං ලහුකෙ වා වත්තබ්බෙ ගරුකං වදති, සම්බන්ධෙ වා පන වත්තබ්බෙ ව්‍යවත්ථිතං වදති, ව්‍යවත්ථිතෙ වා වත්තබ්බෙ සම්බන්ධං වදති, එවං වුත්තෙපි කම්මවාචා න කුප්පති. ඉමානි හි ඡ ව්‍යඤ්ජනානි කම්මං න කොපෙන්ති. යම්පන සුත්තන්තිකත්ථෙරා "දකාරො තකාරමාපජ්ජති, තකාරො දකාරමාපජ්ජති, චකාරො ඡකාරමාපජ්ජති, ජකාරො චකාරමාපජ්ජති, යකාරො ඣකාරමාපජ්ජති, කකාරො යකාරමාපජ්ජති. තස්මා දකාරාදිසු වත්තබ්බෙසු තකාරාදිවචනං න විරුජ්ඣතී"ති වදන්ති, තං කම්මවාචං පත්වා න වට්ටති. තස්මා විනයධරෙන නෙව දකාරො තකාරෙ කාතබ්බා.-පෙ-න තකාරො යකාරෙ. යථා පාලියා නිරුත්තිං සොධෙත්වා දසවිධාය ව්‍යඤ්ජනනිරුත්තියා වුත්තදොසෙ පරිහරන්තෙන කම්මවාචා කාතබ්බා. ඉතරථා හි සාවණං භාපෙති නාම. අකාලෙ වා සාවෙතීති සාවණාය අකාලෙ අනොකාසෙ ඤත්තිං ඨපෙත්වා පඨමං යෙව අනුසාවණකම්මං ඨපෙත්වා පච්ඡා ඤත්තිං ඨපෙති. ඉති ඉමෙහි පඤ්චහාකාරෙහි අඤ්ඤ සාවණතොා කම්මානි විපජ්ජන්ති.

සීමතො විපත්තියමපන අතිබ්‍යුද්ධිකසීමා නාම යා එකලීසති භික්ඛූ න ගණ්හාති. කුරුන්දියං පන යත්ථ එකලීසති භික්ඛූ නිසීදිතුං න සක්කොන්තීති වුත්තං. තස්මා යා එවරූපා සීමා අයං සම්මතාපි අසම්මතා, ගාමක්ඛෙත්තසදිසාව හොති. තත්ථ කතං කම්මං කුප්පති. එසෙව නයො සෙසසීමාසුපි. එත්ථ පන අනිමිත්තා සීමා නාම යා සෙසගාමක්ඛෙත්තානම්පි තියොජනං අතික්කමිත්වා සම්මතා හොති. ඛණ්ඩනිමිත්තා නාම අසම්පත්තනිමිත්තා වුච්චන්ති: පුරත්ථිමාය දිසාය නිමිත්තං කිත්තෙත්වා අනුක්කමෙනෙව දක්ඛිණාය පච්ඡිමාය උත්තරාය ච දිසාය කිත්තෙත්වා පුන පුරත්ථිමාය දිසාය පුබ්බකිත්තිතං නිමිත්තං පටිකිත්තෙත්වා ඨපෙතුං වට්ටති. එවං අඛණ්ඩනිමිත්තා හොති. සචෙ පන අනුක්කමෙන ආහරිත්වා උත්තරාය දිසාය නිමිත්තං කිත්තෙත්වා තත්ථෙව ඨපෙති, ඛණ්ඩනිමිත්තා හොති. අපරාපි ඛණ්ඩනිමිත්තා නාම යා අනිමිත්තූපගං තචසාරරුක්ඛං වා ඛාණුකං වා පංසුපුජං වා වාලුකාපුඤ්ජං වා අඤ්ඤතරං අන්තරා එකං නිමිත්තං කත්වා සම්මතා හොති. ඡායා නිමිත්තා නාම යා පබ්බතච්ඡායාදීනං යං කිඤ්චි ඡායං නිමිත්තං කත්වා සම්මතා හොති. අනිමිත්තා නාම යා සබ්බෙන සබ්බං නිමිත්තානි අකිත්තෙත්වා සම්මතා හොති. බහි සීමෙ ඨිතො සීමං සම්මන්නාති නාම නිමිත්තානි කිත්තෙත්වා නිමිත්තානං බහි ඨිතො සම්මන්නාති. නදියා සමුද්දෙ ජාතස්සරෙ සීමං සම්මන්නන්ති එතෙසු නදී ආදිසු සම්මන්නන්ති. සා එවං සම්මතාපි "සබ්බා භික්ඛවෙ නදී අසීමා සබ්බා සමුද්දෙ, අසීමෙ සබ්බෙ ජාතස්සරෙ අසීමෙ"ති වචනතො අසම්මතාව හොති. සීමාය "සීමං සමභිඳතී"ති අත්තනතො සීමාය පරෙසං සීමං සමභිඳති. අපෙක්ඛාය රහිති. අත්තනතො සීමාය පරෙසං සීමං අපෙක්ඛාය රති. තත්ථ ඨථා සමෙහෙදෙ ච අපෙක්ඛාය රණං ච හොති තං සබ්බං සීමකථාය වුත්තමෙව. ඉති ඉමා එකාදසපි සීමා ගාමක්ඛෙත්තසදිසා එව. කාසු නිසීදිත්වා කතං කම්මං කුප්පති. තෙන වුත්තං "ඉමෙහි එකාදසහි ආකාරෙහි සීමතො කම්මානි විපජ්ජන්තී"ති. පරිසතො කම්මවිපත්තියමපන කිඤ්චි අනුත්තානං නාම නත්ථි. යම්පි තත්ථ කම්මප්පත්තඤ්ඤුරහලක්ඛණං වත්තබ්බං සියා, තම්පි වත්තාරෝ භික්ඛූ පකතත්තා කම්මප්පත්තාති ආදිනා නයෙන වුත්තමෙව. තත්ථ පකතත්තා කම්මප්පත්තාති චතුවග්ගකරණෙ කම්මං වත්තාරෝ පකතත්තා අනුක්කිට්ඨා අනිස්සාරිතා පරිසුද්ධසීලා වත්තාරෝ භික්ඛූ කම්මප්පත්තා, කම්මස්ස අරහා අනුලෝමිකා සාමිනො, න තෙහි විනා තං කම්මං කරියති, න තෙසං ඡන්දෙ වා පාරිසුද්ධි

වා එති, අවසෙසා පන සවෙපි සහසඝ්සමත්තා හොන්ති, සවෙ සමානසංවාසකා සබ්බෙ ඡන්දාරහාව හොන්ති. ඡන්දපාරිසුද්ධිං අදත්වා ආගච්ඡන්තු වා මා වා කම්මං න කුපපති. යස්ස පන සංඝො පරිවාසාදිකම්මං කරොති, සො නෙව කම්මප්පත්තො නපි ඡන්දාරහො, අපි ච යස්මා තං පුග්ගලං වත්ථුං කත්වා සංඝො කම්මං කරොති, තස්මා කම්මාරහොති වුච්චති. සෙසකමෙමපුපි එසෙව නයො.

අපලොකනකම්මං කතමානි පඤ්චඞ්ගානි ගච්ඡති? ඔසාරණං නිස්සාරණං භණ්ඩුකම්මං බ්‍රහ්මදණ්ඩං කම්මලක්ඛණෙසුඤ්ච පඤ්චමානි. එත්ථ ඔසාරණං නිස්සාරණන්ති පදසිලිට්ඨතායෙතං වුත්තං. පඨමං පන නිස්සාරණා හොති පච්ඡා ඔසාරණා, තත්ථ යා සා කණ්ඨකසාමණෙරස්ස දණ්ඩකම්මනාසනා සා නිස්සාරණාති වෙදිතබ්බා. තස්මා එතරහි සවෙපි සාමණෙරො බුද්ධස්ස වා ධම්මස්ස වා සඞ්ඝස්ස වා අවණ්ණං භණති, අකප්පියං සමාදියති දීපෙති, මිච්ඡාදිට්ඨිකො හොති අන්තනාභිකාය දිට්ඨියා සමන්නාගතො, සො යාවතතියං නිවාරෙත්වා තං ලඞ්ගං විස්සජ්ජාපෙතබ්බා. නො චෙ විස්සජ්ජති, සඞ්ඝං සන්නිපාතෙත්වා විස්සජ්ජෙතබ්බා, නො චෙ විස්සජ්ජෙති, ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා අපලොකනකම්මං කත්වා නිස්සාරෙතබ්බා. එවඤ්හි පන කම්මං කාතබ්බං. "සඞ්ඝං භන්තෙ පුච්ඡාමි, අයං ඉත්ථන්නාමො සාමණෙරො බුද්ධස්ස ධම්මස්ස සඞ්ඝස්ස අවණ්ණවාදී මිච්ඡාදිට්ඨිකො, යං අජ්ජදග්ගෙ සාමණෙරා ලභන්ති චිරත්තනිරත්තං භික්ඛූහි සද්ධිං සහසෙය්‍යං, තස්සා අලාභාය නිස්සාරණා රුච්චති සඞ්ඝස්සා"ති දුතියම්පි—පෙ—තතියම්පි භණෙත සඞ්ඝං පුච්ඡාමි, අයං ඉත්ථන්නාමො සාමණෙරො—පෙ—රුච්චති සඞ්ඝස්සා"ති. වරපි රෙචිතසඤ්ඤී සො අපරෙන සමයෙන "අහ මහන්නෙ බාලතාය අඤ්ඤාණතාය අලක්ඛිකතාය එවං අකාසිං, සඞ්ඝං සඞ්ඝං ඛමාපෙමීති ඛමාපෙන්නා යාව තතියං යාචං පෙත්වා අපලොකනකම්මෙනෙව ඔසාරෙතබ්බා. එවඤ්හි පන ඔසාරෙතබ්බා. සඞ්ඝමජ්ඣෙ ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා සඞ්ඝස්ස අත්ථමතියා සාවෙතබ්බං. "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝ, අයං ඉත්ථන්නාමෙ සාමණෙරො බුද්ධස්ස ධම්මස්ස සඞ්ඝස්ස අවණ්ණවාදී මිච්ඡාදිට්ඨිකො, යං අජ්ජදග්ගෙ සාමණෙරා ලභන්ති චිරත්තනිරත්තං භික්ඛූහි සද්ධිං සහසෙය්‍යං, තස්සා අලාභාය නිස්සාරිතො. සච්චං ඉදන්ත බරතො විරතො ලජ්ජිධම්මං ඔක්කන්තනිකා භිරෙත්තෙපෙ පතිඨිතො කතදණ්ඩකමෙමා අච්චයං දෙසෙති, ඉච

ස්ස සාමණේරස්ස යථාපුරේ කායසමෝහාරසමාදානං රුච්චති සඞ්ඝස්සා"ති එවං තික්ඛත්තුං වත්තබ්බං. එවං අපලොකනකම්මං ඔසාරණඤ්චේව නිස්සාරණඤ්චේව ගච්ඡති. භණ්ඩුකම්මං පබ්බජ්ජාවිනිච්ඡයකථායං වුත්තමේව. බ්‍රහ්මදණ්ඩා පන න කේවලං ඡන්නසෙසේව පඤ්ඤත්තෙත්තා. යෝ අඤ්ඤොපි භික්ඛු මුඛරෝ හොති, භික්ඛූ දුරුත්තවචනෙහි සමෙන්තෝ ඛිංසෙන්තෝ වම්භෙන්තෝ විහරති, තස්සාපි දාතබ්බා. එවඤ්චේව පන දාතබ්බා. සඞ්ඝමජ්ඣේ ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා සඞ්ඝස්ස අනුමතියා සාවෙතබ්බං. "හන්ද ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු මුඛරෝ හොති, භික්ඛූ දුරුත්තවචනෙහි සමෙන්තෝ විහරති, සෝ භික්ඛු යං ඉච්ඡෙය්‍ය, තං වදෙය්‍ය, භික්ඛූහි ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු නෙව වත්තබ්බෝ, න ඔවදිතබ්බෝ, න අනුසාසිතබ්බෝ. සඞ්ඝං භන්තෙ පුච්ඡාමි, ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ බ්‍රහ්මදණ්ඩස්ස දානං රුච්චති සඞ්ඝස්සා"ති, දුතියම්පි පුච්ඡාමි, තතියම්පි පුච්ඡාමි ඉත්ථන්නාමස්ස භන්තෙ භික්ඛුනෝ බ්‍රහ්මදණ්ඩස්ස දානං රුච්චති සඞ්ඝස්සා"ති. තස්ස අපරෙන සමයෙන සම්මා වත්තිත්වා ඛමාපෙත්වා බ්‍රහ්මදණ්ඩං පටිප්පස්සම්භෙතබ්බෝ. එවඤ්චේව පන පටිප්පස්සම්භෙතබ්බෝ. ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා සඞ්ඝමජ්ඣේ සාවෙතබ්බං, "භන්තෙ භික්ඛුසඞ්ඝෝ අසුකස්ස භික්ඛුනෝ බ්‍රහ්මදණ්ඩං අදාසි, සෝ භික්ඛු ඔරතෝ නිවාරත්වුත්තෝ ලජ්ජීධම්මං ඔක්කන්තෝනා හිරෝත්තප්පෙ පතිට්ඨිතෝ පටිඤ්ඤං ආයතිං සංවරෙ තිට්ඨති. සඞ්ඝං භන්තෙ පුච්ඡාමි තස්ස භික්ඛුනෝ බ්‍රහ්මදණ්ඩස්ස පටිප්පස්සද්ධි රුච්චති සඞ්ඝස්සා"ති එවං යාව තතියං වත්වා අපලොකනකම්මමෙව බ්‍රහ්මදණ්ඩෝ පටිප්පස්සම්භෙතබ්බෝති. කම්ම ලක්ඛණඤ්චේව පඤ්චමන්ති යන්තං භගවතා භික්ඛුනීඛන්ධකෙ "තෙන ඛෝ පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ භික්ඛුනියෝ භද්‍ද මොදන්තෙන ඔසික්ඛන්ති, අපෙපවනාම අමෙහසු සාරජ්ජෙය්‍යුන්ති. කායං විවරිත්වා භික්ඛුනීනං දස්සෙන්ති, ඌරුං විවරිත්වා භික්ඛු නීනං දස්සෙන්ති, අඞ්ගජාතං විවරිත්වා භික්ඛුනීනං දස්සෙන්ති, භික්ඛුනියෝ ඔභාසෙන්ති, භික්ඛුනීහි සද්ධිං සම්පයොජෙන්ති අපෙප වනාම අමෙහසු සාරජ්ජෙය්‍යු"න්ති ඉමෙසු වත්ථූසු තෙසං භික්ඛූ නං දුක්කටං පඤ්ඤපෙත්වා, "අනුජානාමි භික්ඛවෙ තස්ස භික්ඛු නෝ දණ්ඩකම්මං කාතු"න්ති වත්වා "කින්නුඛෝ දණ්ඩකම්මං කාතබ්බ"න්ති සංසයෙ උප්පන්නෙ "අවන්දියෝ සෝ භික්ඛවෙ භික්ඛු භික්ඛුනීසඞ්ඝෙන කාතබ්බෝ"ති එවං අවන්දියකම්මං අනුඤ්ඤාතං, තං කම්මලක්ඛණඤ්චේව පඤ්චමං ඉමස්ස අපලොකනකම්මස්ස ඨානං හොති. තස්ස හි කම්මඤ්චේව ලක්ඛණං, න ඔසාරණාදීනි, කුසම්හි කම්මලක්ඛණන්ති වුච්චති. තස්ස සාරණං පටිප්පස්සද්ධියා

සඞ්ඝං විත්ථාරතෝ දස්සයිස්සාම. භික්ඛුනිඋපස්සයෙ සන්නිපතිතස්ස භික්ඛුනීසඞ්ඝස්ස අනුමතියා ව්‍යත්තාය භික්ඛුනියා සාවෙතබ්බං. "අය්‍යෙ අසුකො නාම අය්‍යෙ භික්ඛුනීනං අපාසාදිකං දස්සෙති, එතස්ස අය්‍යස්ස අවන්දියකරණං රුච්චතීති භික්ඛුනිසඞ්ඝං පුච්ඡාමි, අය්‍යෙ අසුකො නාම අය්‍යෙ භික්ඛුනීනං අපාසාදිකං දස්සෙති, එතස්ස අය්‍යස්ස අවන්දියකරණං රුච්චතීති. දුතියම්පි තතියම්පි භික්ඛුනීසඞ්ඝං පුච්ඡාමී"ති එවං තික්ඛත්තුං සාවෙත්වා අපලොකනකම්මෙන අවන්දියකම්මං කාතබ්බං. තතො පඨාය සො භික්ඛු භික්ඛුනීහි න වන්දිතබ්බො. සචෙ අවන්දියමානො භික්ඛුනොවාදකපදං පච්චුපට්ඨාපෙත්වා සම්මා වත්තති, තෙන භික්ඛුනියො ඛමාපෙතබ්බා. ඛමාපෙන්තෙන භික්ඛුනීඋපස්සයං අගන්ත්වා විහාරෙයෙව සඞ්ඝං වා ගණං වා එකභික්ඛුං වා උපසංකමිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා "අහම්හෙතා පටිසඞ්ඛා ආයතිං සංවරෙ පතිට්ඨාමි, න පුන අපාසාදිකං දස්සෙස්සාමි, භික්ඛුනීසඞ්ඝා මයහං ඛමතූ"ති ඛමාපෙතබ්බං. තෙන සඞ්ඝෙන වා ගණෙන වා එකං භික්ඛුං පෙසෙත්වා එකභික්ඛුනා වා සයමෙව ගන්ත්වා භික්ඛුනියො වත්තබ්බා, "අයං භික්ඛු පටිසඞ්ඛා ආයතිං සංවරෙ ඨිතො, ඉම්නා අවච්චයං දෙසෙත්වා භික්ඛුනීසඞ්ඝා ඛමාපිතො. භික්ඛුනීසඞ්ඝා ඉමං භික්ඛුං වන්දියං කරොතූ"ති සො වන්දියො කාතබ්බා.

එවඤ්ච පන කාතබ්බා. භික්ඛුනීඋපස්සයෙ සන්නිපතිතස්ස භික්ඛුනීසඞ්ඝස්ස අනුමතියා ව්‍යත්තාය භික්ඛුනියා සාවෙතබ්බං, "අය්‍යෙ අසුකො නාම අය්‍යා භික්ඛුනීනං අපාසාදිකං දස්සෙතීති භික්ඛුනීසඞ්ඝෙන අවන්දියො කතො; සො ලජ්ජීධම්මං ඔක්කමිත්වා පටිසඞ්ඛා ආයතිං සංවරෙ ඨිතො අවච්චයං දෙසෙත්වා භික්ඛුනීසඞ්ඝං ඛමාපෙසි, තස්ස අය්‍යස්ස වන්දියකරණං රුච්චතීති භික්ඛුනීසඞ්ඝං පුච්ඡාමී"ති තික්ඛත්තුං වත්තබ්බං. එවං අපලොකනකම්මෙනෙව වන්දියො කාතබ්බො. අයං පනෙත්ථ පාලිමුත්තකො කම්මලක්ඛණවිනිච්ඡයො. ඉදං හි කම්මලක්ඛණං නාම භික්ඛුනීසඞ්ඝමූලකං පඤ්චදත්තං භික්ඛුසඞ්ඝස්සාපි පන ලබ්භතියෙව. යං හි භික්ඛුසඞ්ඝා සලාකග්ගහයාගග්ගහත්තග්ගඋපොසථග්ගෙසු ච අපලොකනකම්මං කරොති, එතම්පි කම්මලක්ඛණමෙව. අවස්සිකසාටිකචීවරඅච්ඡින්නචීවරාදීනං හි සඞ්ඝං සන්නිපාතෙත්වා ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා යාවතතියං සාවෙත්වා අපලොකනකම්මං කත්වා චීවරං දාතුං වට්ටති. අපපමත්තකවිස්සජ්ජනෙන පන චීවරං කාරොකස්ස පච්චයභාජනියකථායං වුත්තනයෙනෙව සූචි ආදීනි

අකප්පලොළකථාපි දූතබ්බානි. තෙසං දූතෙ සො ගෙච්ඡි ඉස්සරෝ. තතො අතිරෙකං දෙන්නෙන අපලොකෙත්වා දූතබ්බං. තතෝ හි අතිරෙකදූතෙ සඩ්ඝා සාමි, ගිලානභෙසජ්ජම්පි තත්ථ වුත්තප්පකාරං සයමෙවදූතබ්බං. අතිරෙකං ඉච්ඡන්තස්ස අපලොකෙත්වා දූතබ්බං. යොපි ච දුබ්බලෝ වා ඡින්නිරියාපථෝ වා පඨමජ්ඣාන භික්ඛාචාරපථෝ වා මහාගිලානෝ, තස්ස මහාවාසෙසු තත්‍රුප්පාදතෝ දෙවසිකං නාළි වා උපඩ්ඪනාළි වා එකදිවසංයෙව වා පඤ්ච වා දස වා තණ්ඩුලනාළියො දෙන්නෙන අපලොකනකම්මං කත්වාව දූතබ්බා. පෙසලස්ස භික්ඛුනො තත්‍රුප්පාදතො ඉණ පළිබොධම්පි බහුස්සුතස්ස සඩ්ඝභාරනිට්ඨාපණකස්ස භික්ඛුනො අනුට්ඨාපනීයසෙනාසනම්පි සඩ්ඝකිච්චං කරොන්තානං කපියකාරකාදීනං භත්තවෙතනම්පි අපලොකනකම්මෙන දූතුං වට්ටති. වත්තුපච්චයවසෙන දින්නතත්‍රුප්පාදතො සඩ්ඝිකං ආවාසං ජග්ගාපෙතුං වට්ටති. "අයං භික්ඛු ඉස්සරවතාය විචරෙති"ති කථාපච්ඡින්දනත්ථං පන සලාකග්ගාදිසු වා අන්තරා සන්නිපාතෙ වා සඩ්ඝං ආපුච්ඡිත්වාව ජග්ගාපෙතබ්බා. චීවරපිණ්ඩපාතත්ථාය ඔදිස්ස දින්නකතත්‍රුප්පාදතොපි අපලොකෙත්වා ආවාසෙ ජග්ගාපෙතබ්බා, අනපලොකෙත්වාපි වට්ටති. 'සූරො වතායං භික්ඛු චීවරපිණ්ඩපාතත්ථාය දින්නතො ආවාසං ජග්ගාපෙතී"ති එවං උපපත්තිකථාපච්ඡෙදනත්ථමපන අපලොකනකම්මමෙව කත්වා ජග්ගාපෙතබ්බා. වෙතියෙ ඡත්තං වා වෙදිකා වා බොධිඝරං වා ආසනඝරං වා අකතං වා කරොන්තෙන ජිණ්ණං වා පටිසඩ්ඛරොන්තෙන සුධාකම්මං වා කරොන්තෙන මනුස්සෙ සමාදපෙත්වා කාතුං වට්ටති. සචෙ කාරකා නත්ථි, වෙතියස්ස උපනික්ඛෙපතො කාරෙතබ්බං. උපනික්ඛෙපෙපි අසති අපලොකනකම්මං කත්වා තත්‍රුප්පාදතො කාරෙතබ්බං සඩ්ඝිකෙනාපි අපලොකෙත්වා වෙතියකිච්චං කාතුං වට්ටති, වෙතියස්ස සන්තකෙන පන අපලොකෙත්වාපි සඩ්ඝිකං කිච්චං න වට්ටති. තාවකාලිකම්පන ගහෙත්වා පටිපාකතිකං කාතුං වට්ටති. වෙතියෙ සුධාකම්මාදීනි කරොන්තෙහි පන භික්ඛාචාරතො වා සඩ්ඝතො වා යාපනමත්තං අලභන්තෙහි වෙතියසන්තකතො යාපනමත්තං ගහෙත්වා පරිභුඤ්ජන්තෙහි වත්තං කාතුං වට්ටති. වත්තං කරොමාති මච්ඡමංසාදීහි සඩ්ඝභත්තං කාතුං න වට්ටති. යෙ විහාරෙ රොපිතා ඵලරුක්ඛා සඩ්ඝස්ස පරිග්ගහිතා හොන්ති, ජග්ගනකම්මං ලභන්ති. යෙසං ඵලානි ගණ්හිං පහරිත්වා හාජෙත්වා පරිභුඤ්ජන්ති, තෙසු අපලොකනකම්මං න කාතබ්බං. යෙ පන අපරිග්ගහිතා තෙසු අපලොකනකම්මං කාතබ්බං. තං පන සලාකග්ගයාගග්ගභත්තග්ගඅන්තරඝරසන්නිපාතෙසුපි කාතුං

වට්ටති. උපොසථගෙහ පන වට්ටතියෙව. තත්ථ ගි අනාගතානම්පි ඡදපාරිසුඞ්ඩි ආහරියතති, තසමා තං සුවිසොධිතං හොති. එවඤ්හව පන කාතබ්බං. ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා භික්ඛුසඞ්ඝස්ස අනුමතියා සාවෙතබ්බං, "හනෙන්ත යං ඉමසම්ං විහාරෙ අන්නොසීමාය සඞ්ඝසන්තකං මූලකන්දතවපත්තඅඞ්කුරපුප්ඵඵල ඛාදනීයාදි අත්ථි, තං සබ්බං ආගතාගතානං භික්ඛූනං යථාසුඛං පරිභුඤ්ජිතුං රුච්චතීති සඞ්ඝං පුච්ඡාමි"ති තික්ඛත්තුං පුච්ඡිතබ්බං. චතූහි පඤ්චහි භික්ඛූහි කතං සුකතමෙව, යසම්ං විහාරෙ තෙ තුයො ජනා වසන්ති, තෙහි නිසීදිත්වා කතමපි සඞ්ඝෙන කත සදිසමෙව. යසම්ං පන එකො භික්ඛු හොති, තෙන භික්ඛූනා උපොසථදිවසෙ පුබ්බකරණපුබ්බකිච්චං කත්වා නිසින්නෙන කත මපි කතිකවත්තං සංඝෙන කතසදිසමෙව හොති. කරොන්තෙන පන ඵලවාරෙන කාතුම්පි වත්තාරො මාසෙ ගි මාසෙ එකං සං වච්ඡරන්ති එවං පරිච්ඡින්දිත්වාපි අපරිච්ඡින්දිත්වාපි කාතුම්පි වට්ටති. පරිච්ඡින්නෙන යථා පරිච්ඡෙදං පරිභුඤ්ජිත්වා පුන කාතබ්බං. අපරි චිත්තෙන යාව රුක්ඛා ධරන්ති, තාව වට්ටති. යෙපි තෙසං රුක්ඛා නං බීජෙහි අඤ්ඤෙ රුක්ඛා රොපිතා හොන්ති, තෙසම්පි සා එව කතිකා. සචෙ පන අඤ්ඤසම්ං විහාරෙ රොපිතා හොන්ති, තෙසං යත්ථ රොපිතා තසම්ං යෙව විහාරෙ සඞ්ඝා සාමි. යෙපි අඤ්ඤතො බීජානි ආහරිත්වා පුරිමවිහාරෙ පච්ඡා රොපිතා තෙසු අඤ්ඤෙ කතිකා කාතබ්බා. කතිකාය කතාය පුග්ගලි කට්ඨානෙ තිට්ඨන්ති, යථාසුඛං ඵලාදීනි පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටන්ති. සචෙ පනෙත්ථ තං තං ඔකාසං පරික්ඛිපිත්වා පරිවෙණානි කත්වා ජග්ගන්ති, යෙ ජග්ගන්ති, තෙසං භික්ඛූනං පුග්ගලිකඞ්ගනෙ නිට්ඨන්ති, අඤ්ඤෙ පරිභුඤ්ජිතුං න ලභන්ති. තෙහි පන සඞ්ඝස්ස දසමභාගං දත්වා පරිභුඤ්ජිතබ්බානි. යොපි මඤ්ඤෙ විහාරෙ රුක්ඛං සාඛාහි පරිවාරෙත්වා රක්ඛති, තස්සාපි එසෙව නයො. දොරාණකවිහාරං ගතස්ස සම්භාවනීයභික්ඛුනො ථෙරො ආගතොති ඵලාඵලං ආහරන්ති, සචෙ තත්ථ මූලෙ සබ්බපරියත්ති ධරො බහුස්සුතභික්ඛු විහාසි, "අඩ්ඪා එත්ථ දීඝා කතිකා කතා භවිස්සති"ති නික්කුක්කුචෙන පරිභුඤ්ජිතබ්බං. විහාරෙ ඵලාඵලං පිණ්ඩපාතිකානම්පි වට්ටති, ධුතඞ්ගං න කොපෙති. සාම ණෙරා අත්තනො ආචරියුපජ්ඣායානං බහූනි ඵලානි දෙන්ති, අඤ්ඤෙ භික්ඛූ අලභන්තා බියන්ති, ඛීසිතමත්තමෙව තං හොති, සචෙ පන දුබ්භික්ඛං හොති, එකං පනසරුක්ඛං නිස්සාය සට්ඨිපි ජනා ජීවන්ති, තාදිසෙ කාලෙ සබ්බෙසං සඞ්ගහකරණත්ථාය භාජෙත්වා ඛාදිතබ්බං. අයං සාමීචි. යාව පන කථිනවත්ථං න උට්ඨහති තාව තෙහි ඛාදිතං සුඛා

දිතමෙව. කදා පන කතිකවත්තං පට්ඨපෙස්සන්තීති. යදා සම්ඝෙන සඞ්ඝස්ස සන්නිපතිත්වා "ඉතෝ පට්ඨාය භාජෙත්වා ඛාදන්තූ"ති සාවෙති. එකභික්ඛුකෙ පන විහාරෙ එකෙන සාවිතෙපි පුරිමකතිකා පට්ඨපෙස්සන්තියෙව, සචෙ පට්ඨපෙස්සඞ්ඛාය කතිකාය සාමණෙරා නෙව රුක්ඛතො පාතෙන්ති, න භූමිතො ගහෙත්වා භික්ඛූනං දෙන්ති, පතිතඵලානි පාදෙහි පහරන්තා විචරන්ති, තෙසං දසම භාගතො පට්ඨාය යාවඵලපඞ්ඛභාගෙන ඨාතිකම්මං කාතබ්බං. අඩ්ඨ ඨාතිකම්මලොභෙන ආහරිත්වා දස්සන්ති. පුන සුභික්ඛ ජාතෙ කපණියකාරෙසු ආගන්ත්වා සාඛාපරිවාරාදීනි කත්වා රුක්ඛෙසු රක්ඛනෙනසු සාමණෙරානං ඨාතිකම්මං න කාතබ්බං, භාජෙත්වා පරිභුඤ්ජිතබ්බානි. විහාරෙ ඵලාඵලං අත්ථීති සාමන්තගාමෙහි මනුස්සා ගිලානානං වා ගබ්භිණීනං වා අත්ථාය ආගන්ත්වා "එකං නාළිකෙරං දෙථ, අම්බං දෙථ, ලබුජං දෙථා"ති යාචන්ති, දාතබ්බං, න දාතබ්බන්ති? දාතබ්බං. අදියමානෙ හි තෙ දෙමනස්සිකා හොන්ති. දෙන්තෙන පන සඞ්ඝං සන්නිපාතෙත්වා යාව තතියං සාවෙත්වා අපලොකනකම්මං කත්වාව දාතබ්බං. කතිකවත්තං වා කත්වා ඨපෙතබ්බං. එවඤ්ච පන කාතබ්බං. ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා සඞ්ඝස්ස අනුමතියා සාවෙතබ්බං. "සාමන්තගාමෙ හි මනුස්සා ආගන්ත්වා ගිලානාදීනං අත්ථාය ඵලාඵලං යාචන්ති, වෙ නාළිකෙරානි වෙ තාලඵලානි වෙ පනසානි පඤ්ච අම්බානි පඤ්ච කදලි ඵලානි ගණ්හන්තානං අනිවාරණං අසුකරුක්ඛතො ච අසුකරුක්ඛතො ච ඵලං ගණ්හන්තානං අනිවාරණං රුච්චති භික්ඛුසඞ්ඝස්සා"ති තික්ඛත්තුං වත්තබ්බං.

තතො පට්ඨාය ගිලානාදීනං නාමං ගහෙත්වා ආදින්නා ගණ්හාති න දිත්තබ්බා, වත්තමපන ආචික්ඛිතබ්බං. නාළිකෙරාදීනි ඉමිනා නාම පරිවෙණෙන ගණ්හන්තානං අසුකරුක්ඛතො ච අසුකරුක්ඛතො ච ඵලං ගණ්හන්තානං අනිවාරණං ඤාතානි අනුවිචරිත්වා පන අඤ්ඤං මධුරඵලං අම්බා ඉතෝ ගණ්හථාතිපි න වත්තබ්බං. ඵලභාජනකාලෙ පන ආගතානං සම්මතෙන උපඩ්ඪ භාගො දාතබ්බා, අසම්මතෙන අපලොකෙත්වා දාතබ්බං. බීණ පරිබ්බයො වා මග්ගගමියසත්ථවාහො වා අඤ්ඤදා වා ඉස්සරො ආගන්ත්වා යාචති, අපලොකෙත්වා දාතබ්බං. බලක්කාරෙන ගහෙත්වා ඛාදන්තා න වාරෙතබ්බා. කුද්ධා හි සො රුක්ඛෙපි ජීරෙය්‍ය, අඤ්ඤම්පි අනත්ථං කරෙය්‍ය. පුග්ගලිකපරිවෙණං ආගන්ත්වා ගිලානස්ස නාමෙන යාචන්තා අමොඝා ජායාදීනං අත්ථාය රොපිතං සචෙ අත්ථි, තුම්හෙහි ජානාථාති වත්තබ්බා. යදි පන ඵල භරිතාව රුක්ඛා හොන්ති, කණ්ඨකෙ බන්ධිත්වා ඵලවාරෙන ඛාදන්ති, අපඩ්ඩාසිංසන්තෙහෙන ඤත්වා දාතබ්බං.

බලකාරෙන ගණ්හන්තෝ න වාරෙතබ්බෝ. පුබ්බෙ වුත්ත මෙවෙත්ථ කාරණං. සංඝස්ස ථලාරාමෝ හොති, පටිජ්ඣානං න ලභති, සචෙ තං කොචි වත්තසීසෙන ජගති, සඛණ්ඩෙසෙව හොති. අථාපි කස්සචි පටිබලස්ස භික්ඛුනෝ "ඉමං සපුරිස ජගිත්වා දෙහි"ති සඞ්ඝා භාරං කරොති. සෝ චෙ වත්තසීසෙන ජගති, එවම්පි සඛණ්ඩෙසෙව හොති. ඵාතිකම්මං පච්චාසිංසන්තස්ස පන තතියභාගෙන වා උපඩ්ඪභාගෙන වා ඵාතිකම්මං කාතබ්බං. "භාරියං කම්ම"න්ති වත්වා එත්තකෙන අනිච්ඡන්තෝ පන 'සබ්බං තවෙව සන්තකං කත්වා මූලභාගං දසමභාගමත්තං දත්වා ජගාහී"තිපි වත්තබ්බෝ. ගරුභණ්ඩතෝ පන මූලවෙජ්ජ වසෙන න දාතබ්බං. සෝ මූලභාගං දත්වා ඛාදන්තෝ අනීතාවාසං චා කත්වා කතාවාසං වා ජගිත්වා නිස්සිතකානං ආරාමං නීයාදෙති, තෙහිපි මූලභාගෝ දාතබ්බොව. යදි පන භික්ඛූ සයං ජගිතුං පහොන්ති, අථ තෙසං ජගිතුං න දාතබ්බං. ජගිතකාලෙ ච න වාරෙතබ්බෝ, ජගන්තකාලෙයෙව වාරෙතබ්බෝ. "බහුං තුමෙහි ඛාදිතං, ඉදානි මා ජගිත්ථ. භික්ඛුසංඝොයෙව ජගිස්සති"ති වත්තබ්බං. සචෙ පන නෙව වත්තසීසෙන ජගන්තෝ අත්ථි, න ඵාතිකමෙමන, න සඞ්ඝා ජගිතුං පහොති, එකෝ අනාපුච්ඡිත්වාව ජගිත්වා ඵාතිකම්මං වඩ්ඪෙත්වා පච්චාසිංසති, අපලොකන කමෙමන ඵාතිකම්මං වඩ්ඪෙත්වා දාතබ්බං. ඉති ඉමං සබ්බම්පි කම්මලක්ඛණමෙව හොති. අපලොකනකම්මං ඉමානි පඤ්ච ඨානානි ගච්ඡති.

ඤත්තිකම්මට්ඨානභෙදෙන "සුණාතු මෙ භන්තෙ සංඝො, ඉත්ථන්නාමෝ ඉත්ථන්නාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදුපෙඛෝ, අනුසිට්ඨිං සෝ මයා, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං ඉත්ථන්නාමෝ ආගච්ඡෙය්‍ය. ආගච්ඡාහීති වත්තබ්බෝ"ති එවං උපසම්පදුපෙඛස්ස ඔසාරණා ඔසාරණා නාම. "සුණාතු මෙ ආයස්මන්තා අයං ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු ධම්මකථිකෝ, ඉමස්ස නෙව සුත්තං ආගච්ඡති, නෝ සුත්තවිභඞ්ගා, සෝ අත්ථං අසල්ලක්ඛෙත්වා ව්‍යඤ්ජන චරියාය අත්ථං පටිබාහති. යදායස්මන්තානං පත්තකල්ලං ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං වුට්ඨාපෙත්වා අවසෙසා ඉමං අධිකරණං වූපසමෙය්‍යාම"ති එවං උබ්බාහිකාවිනිච්ඡයෙ ධම්මකථිකස්ස භික්ඛුනෝ නිස්සාරණා නිස්සාරණා නාම. "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝා අජ්ජුපොසථෝ පණ්ණරසො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝා උපොසථං කරෙය්‍යා"ති එවං උපොසථකම්මවසෙන ඨපිතා ඤත්ති

උපොසථෝ නාම. "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝෝ අජ්ජ පවාරණා පණ්ණරසී, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝෝ පවාරෙය්‍යා"ති එවං පවාරණකම්මවසෙන ඨපිතා ඤත්ති පවාරණා නාම.

"සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝෝ ඉත්ථන්නාමෝ ඉත්ථන්නාමස්ස ආයස්මතෝ උපසම්පදුපෙඛෝ, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං අහං ඉත්ථන්නාමං අනුසාසෙය්‍යන්ති, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං ඉත්ථන්නාමෝ ඉත්ථන්නාමං අනුසාසෙය්‍යාති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං අහං ඉත්ථන්නාමං අන්තරායිකෙ ධම්මෙ පුච්ඡෙය්‍යන්ති, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං ඉත්ථන්නාමෝ ඉත්ථන්නාමං අන්තරායිකෙ ධම්මෙ පුච්ඡෙය්‍යාති, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං අහං ඉත්ථන්නාමං විනයං පුච්ඡෙය්‍යන්ති, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං ඉත්ථන්නාමෝ ඉත්ථන්නාමං විනයං පුච්ඡෙය්‍යාති, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං අහං ඉත්ථන්නාමෙන විනයං පුඨෝ විස්සජ්ජෙය්‍යන්ති, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං ඉත්ථන්නාමෝ ඉත්ථන්නාමෙන විනයං පුඨෝ විස්සජ්ජෙය්‍යා"ති එවං අත්තානං වා පරං වා සම්මන්නිතුං ඨපිතා ඤත්ති සම්මුති නාම.

"සුණාතු මෙ භන්තෙ සංඝෝ ඉදං චීවරං ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ නිස්සග්ගියං සංඝස්ස නිස්සට්ඨං. යදි සංඝස්ස පත්ත කල්ලං සඞ්ඝෝ ඉමං චීවරං ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ දදෙය්‍යාති, යදුයසමන්නානානං පත්තකල්ලං. ආයස්මන්තා ඉමං චීවරං ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ දදෙය්‍යු"නති එවං නිස්සඨචීවර පත්තාදීනං දානං-ඤත්ති නාම.

"සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝෝ අයං ඉත්ථන්නාමෝ භික්ඛු ආපත්තිං සරති, විවරති, උත්තානීකරොති, දෙසෙති, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං අහං ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ ආපත්තිං පතිගණ්හෙය්‍යන්ති, යදුයසමන්නානානං පත්තකල්ලං අහං ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනෝ ආපත්තිං පතිගණ්හෙය්‍ය"නති. තෙන වත්තබ්බා "පස්සසී"ති, ආම පස්සාමීති, "ආයතිං සංවරෙය්‍යාසී"ති එවං ආපත්තිපටිඤ්ඤහනා පටිඤ්ඤහනා නාම.

"සුණන්තු මෙ ආයස්මන්තා ආවාසිකා යදුයසමන්නානං පත්ත කල්ලං ඉදානි උපොසථං කරෙය්‍යාම, පාතිමොක්ඛං උද්දිසෙය්‍යාම, ආගමෙ කාලෙ පවාරෙය්‍යාමා"ති. තෙ වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු භණ්ඩ නකාරකා කලහකාරකා සංඝෙ අධිකරණකාරකා තං කාලං අනු වසෙය්‍යුං, ආවාසිකෙන භික්ඛුනා ව්‍යත්තෙන පටිබලෙන ආවාසිකා භික්ඛූ ඤාපෙතබ්බා "සුණාතු මෙ ආයස්මන්තා ආවාසිකා යදු

යසමන්නානං පත්තකල්ලං ඉදානි උපොසථං කරෙය්‍යාම, පාති මොක්ඛං උද්දිසෙය්‍යාම, ආගමෙ ප්‍රුණෙහ පවාරෙය්‍යමා"ති එවං කතා පවාරණාපවුක්කඩ්ඪනා පවුක්කඩ්ඪනා නාම. සබ්බථෙව එකජ්ඣං සන්නිපතිතබ්බං, සන්නිපතිත්වා ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො, "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො අමහාකං භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදාපන්නානං විහරතං බහුං අසාමණ්ඤකං අජ්ඣාචිණ්ණං භාසිතක්කන්තං සචෙ මයං ඉමාහි ආපත්තීහි අඤ්ඤමඤ්ඤං කාරෙස්සාම, සියාපි තං අධිකරණං කක්කළත්තාය වාළත්තාය හෙඨාය සංවත්තෙය්‍ය. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො ඉමං අධිකරණං තිණවත්ථාරකෙන වූපසමෙය්‍ය, ඨපෙත්වා ථුල්ලවජ්ජං ඨපෙත්වා ගිහිපටිසංයුත්ත"න්ති එවං තිණවත්ථාරකසමථෙ කතා සබ්බපඨමා සබ්බසඞ්ගා හිකඤ්ඣතති කම්මලක්ඛණං නාම. තථා තතො පරා එකෙකස්මිං පක්ඛෙ එකෙකං කත්වා වෙ ඤත්තියො ඉති යථාවුත්තපභෙදං ඔසාරණං නිස්සාරණං,—පෙ—කම්මලක්ඛණඤ්ඤෙව නවමන්ති ඤත්තිකම්මං ඉමානි නවඨානානි ගච්ඡති. ඤත්තිදුතියකම්මඨාන භෙදෙ පන ඛඩ්ඩස්ස ලිච්ඡවිනො පත්තනික්කුජ්ජනවසෙන ඛණ්ඩකෙ වුත්තා නීසාරණා තස්සෙව පත්තඋක්කුජ්ජනවසෙන ඛණ්ඩකෙ වුත්තා ඔසාරණා ච වෙදිතබ්බා. වුත්තං හෙතං, "අථහි භික්ඛවෙ අඤ්ඤෙහි සමන්නාගතස්ස උපාසකස්ස පත්තො නික්කුජ්ජිතබ්බො: භික්ඛූනං අලාභාය පරිසක්කති, භික්ඛූනං අයාපනාය පරිසක්කති, භික්ඛූනං අවාසාය පරිසක්කති, භික්ඛූනං අක්කොසති, පරිභාසති, භික්ඛූ භික්ඛූහි භෙදෙති, බුද්ධස්ස අවණ්ණං භාසති, ධම්මස්ස අවණ්ණං භාසති, සඞ්ඝස්ස අවණ්ණං භාසති, අනුජානාමි භික්ඛවෙ ඉමෙහි අඨඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස උපාසකස්ස පත්තං නික්කුජ්ජිතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ නික්කුජ්ජිතබ්බො. ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො. සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො වඩ්ඪො ලිච්ඡවී ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලපුත්තං අමූලිකාය සීලවිපත්තියා අනුද්ධංසෙති යදි සංඝස්ස පත්තකල්ලං සංඝො වඩ්ඪස්ස ලිච්ඡවිස්ස පත්තං නික්කුජ්ජෙය්‍ය, අසමෙහාගං සංඝෙන කරෙය්‍ය, එසා ඤත්ති. සුණාතු මෙ භන්තෙ සංඝො වඩ්ඪො ලිච්ඡවී ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලපුත්තං අමූලිකාය සීලවිපත්තියා අනුද්ධංසෙති, සංඝො වඩ්ඪස්ස ලිච්ඡවිස්ස පත්තං නික්කුජ්ජති, අසමෙහාගං සංඝෙන කරොති, යස්සායස්මතො ඛමති, වඩ්ඪස්ස ලිච්ඡවිස්ස පත්තස්ස නික්කුජ්ජනා අසමෙහාගං සංඝෙන

කරණං, සෝ තුණ්හස්ස යස්ස නක්ඛමති, සෝ භාසෙය්‍ය. නීකඤ්ජිතෝ සඞ්ඝෙන වඩ්ඪස්ස ලිච්ඡවිස්ස පත්තෝ, අසමෙහාගං සඞ්ඝෙන කරණං ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී"ති. අථඛ භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස උපාසකස්ස පත්තෝ උක්කුජ්ජිතබ්බෝ. න භික්ඛූනං අලාභාය පරිසක්කති, න භික්ඛූනං අනත්ථාය පරිසක්කති-පෙ-න සඞ්ඝස්ස අවණ්ණං භාසති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ ඉමෙහි අට්ඨහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස උපාසකස්ස පත්තං උක්කුජ්ජිතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ උක්කුජ්ජිතබ්බෝ.

තෙන භික්ඛවෙ වඩ්ඪෙන ලිච්ඡවිනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයෝ, "සඞ්ඝත්ථෙරා, මෙ භණ්ඩෙ පත්තෝ නීකඤ්ජිතෝ, අසමෙහාගොමහි සඞ්ඝත්ථෙරා සොහං භණ්ඩෙ සම්මා වත්තාමි, ලොමං පාතෙමි, නෙත්තාරං වත්තාමි, සඞ්ඝං පත්තුක්කුජ්ජනං යාචාමීති. දුතියම්පි යාචිතබ්බෝ. තතියම්පි යාචිතබ්බෝ. ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝෝ ඤාපෙතබ්බෝ.

සුණාතු මෙ භණ්ඩෙ සඞ්ඝෝ, සඞ්ඝත්ථෙරා වඩ්ඪස්ස ලිච්ඡවිස්ස පත්තෝ නීකඤ්ජිතෝ, අසමෙහාගොමහි සඞ්ඝත්ථෙරා, සෝ සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්තාරං වත්තති, සඞ්ඝං පත්තුක්කුජ්ජනං යාචති, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝෝ වඩ්ඪස්ස ලිච්ඡවිස්ස පත්තං උක්කුජ්ජෙය්‍ය, සමෙහාගං සඞ්ඝත්ථෙරා කරෙය්‍ය, එසා ඤත්ති.

සුණාතු මෙ භණ්ඩෙ සඞ්ඝෝ, සඞ්ඝත්ථෙරා වඩ්ඪස්ස ලිච්ඡවිස්ස පත්තෝ නීකඤ්ජිතෝ අසමෙහාගොමහි සඞ්ඝත්ථෙරා, සෝ සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්තාරං වත්තති, සඞ්ඝං පත්තුක්කුජ්ජනං යාචති, සඞ්ඝෝ වඩ්ඪස්ස ලිච්ඡවිස්ස පත්තං උක්කුජ්ජති, සමෙහාගං සඞ්ඝත්ථෙරා කරොති, යස්සායස්මතෝ ඛමති, වඩ්ඪස්ස ලිච්ඡවිස්ස පත්තස්ස උක්කුජ්ජනා, සමෙහාගං සඞ්ඝත්ථෙරා කරණං. සෝ තුණ්හස්ස යස්ස නක්ඛමති, සෝ භාසෙය්‍ය. උක්කුජ්ජිතෝ සඞ්ඝත්ථෙරා වඩ්ඪස්ස ලිච්ඡවිස්ස පත්තෝ සමෙහාගං සඞ්ඝත්ථෙරා, ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී"ති.

එත්ථ ච අඤ්ඤු අඞ්ගෙහිපි එකෙනපි අඞ්ගෙන සමන්නාගතස්ස පත්තනික්කුජ්ජනකම්මං කාතුං වට්ටති, අන්තොසීමායඤ්ච නිසීමං වා ගන්ත්වා නදීආදිසු වා නික්කුජ්ජිතුං වට්ටති යෙව. එවං නික්කුජ්ජිතෙ පන පත්තෙ තස්ස ගෙහෙ කොචි දෙය්‍යධම්මෝ න ගහෙතබ්බෝ. "අසුකස්ස ගෙහෙ භික්ඛං මා ගණ්හිත්ථා"ති අඤ්ඤං

විහාරෙසුපි පෙසෙතබ්බං. උභතොසඞ්ඝෙ පන යාව තතියං යාචාපෙත්වා ඤත්තිදුතියකම්මෙන උක්ඛිපිතබ්බා. සීමාසම්මුති නිවිවරෙන අවිප්පවාසසම්මුති සන්ථතසම්මුති භත්තුද්දෙසකසෙනාසනගාහාපකභණ්ඩාගාරියචීවර පටිග්ගාහකචීවරභාජකයාගුභාජකඛජ්ජභාජකඵලභාජක අප්ප මත්තකවිස්සජ්ජනීයගාහාපකපත්තගාහාපකආරාමිකපෙසක සාමණෙරපෙසකසම්මුතීති එතාසං සම්මුතීනං වසෙන සම්මුති වෙදිතබ්බා. ඛණ්ඩචීවරදූතමතඛචීවරදූතවසෙන දූතං වෙදි තබ්බං. කඨිනුද්ධාරවසෙන උඛ්ඛරෝ වෙදිතබ්බෝ. කුටිවත්ථුදෙස නාවසෙන දෙසනා වෙදිතබ්බා. යා පන තිණවත්ථාරකසම්මතෙ සබ්බසඞ්ගාහිකඤත්තිං ච එකෙකසම්මං පකෙඛ එකෙකං ඤත්ති ඤත්වාති තිස්සෝ ඤත්තියෝ ඨපෙත්වා පුන එකෙකසම්මං පකෙඛ එකා එකාති වෙ ඤත්තිදුතියකම්මවාචා වුත්තා තාසං වසෙන කම්මලක්ඛණං වෙදිතබ්බං. ඉති ඤත්තිදුතියකම්මං ඉමානි සත්තඨානානි ගච්ඡති. ඤත්තිචතුත්ථකම්මඨානහෙදෙ පන තජ්ජ නියකම්මාදීනං සත්තන්නං කම්මානං වසෙන නිස්සාරණා තෙසං යෙව කම්මානං පටිප්පස්සම්භනවසෙන ඔසාරණා ච වෙදිතබ්බා. භික්ඛුනොවාදකසම්මුතිවසෙන සම්මුති වෙදිතබ්බා පරිවාසදූත මානත්තදූතවසෙන දූතං වෙදිතබ්බං. මූලාය පටිකස්සනකම්ම වසෙන නිග්ගහෙ වෙදිතබ්බා. උක්ඛිත්තානුවත්තිකා අඨ යාව තතියකා අරිට්ඨො චණ්ඩකාලි ච ඉමෙතෙ යාව තතියකානි ඉමාසං එකාදසන්නං සමනුභාසනානං වසෙන සමනුභාසනා වෙදිතබ්බා. උපසම්පදුකම්මඅබ්භානකම්මවසෙන පන කම්ම ලක්ඛණං වෙදිතබ්බං. ඉති ඤත්තිචතුත්ථකම්මං ඉමානි සත්ත ඨානානි ගච්ඡති. එවං කම්මානි ච කම්මවිපත්තී ච තෙසං කම්මානං කාරකසඞ්ඝානං පරිච්ඡෙදෙ ච විපත්තිවිරහිතානං කම්මානං ඨානපහෙදගමනඤ්ච වෙදිතබ්බං.

ඉති පාලිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ
කම්මාකම්මවිනිච්ඡයකථා සමත්තා.

ඉදානි පකිණ්ණකකථා වෙදිතබ්බා.

"ගණභොජනෙ අඤ්ඤත්‍ර සමයා පාචිත්තිය"න්ති වුත්තගණ භොජනං ඒකි ආකාරෙහි පසවති, විඤ්ඤත්තිතො වා නිමන්තණ තො වා. කථං විඤ්ඤත්තිතො පසවති? වත්තාරෝ භික්ඛූ එකතො ඨිත්වා වා නිසින්නා වා උපාසකං දිස්වා අම්හාකං වතූනම්පි භත්තං

දෙහීති වා විඤ්ඤාපෙය්‍යං, පාටෙක්කං වා පඤ්ඤවා මයහං දෙහි මඤ්ඤං දෙහීති, එවං එකතෝ වා නානතෝ වා විඤ්ඤාපෙන්තා එක තීහි වා ගච්ඡන්තු නානතෝ වා හත්ථං ගහෙත්වාපි එකතෝ වා භුඤ්ජන්තු නානතෝ වා සබේ එකතෝ ගණ්හන්ති, ගණභෝ ජ්ජං හොති. සබ්බථාපි ආපත්ති. පරියායගණමෙවහෙත්ථ පමාණං. එවං විඤ්ඤත්තිතෝ පසවති.

කථං නිමන්තනගණතෝ පසවති? එත්තාරෝ භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා "තුම්හේ හඤ්ඤ ඔදනේන නිමන්තේමි, ඔදනමේව ගණ්හථ, ආහරිත්වා, ඔලොකෙථ, අධිවාසෙථ, පතිමානෙථාති එවං අඤ්ඤ කෙනචි වෙවචනෙන වා භාසන්තරෙන වා පඤ්ඤත්තං අනාජානාහං නාම්හි ගහෙත්වා නිමන්තෙති, එවං එකතෝ භික්ඛූ නිමන්තිතා පරිච්ඡින්නකාලවසෙන අජ්ජතනාය වා සාතනාය වා එකතෝ ගච්ඡන්ති, එකතෝ ගණ්හන්ති, එකතෝ භුඤ්ජන්ති, ගණ ගණභෝජනං හොති, සබ්බථා ආපත්ති. එකතෝ නිමන්තිතා එක තෝ වා නානතෝ වා ගච්ඡන්ති, එකතෝ ගණ්හන්ති, එකතෝ වා නානතෝ වා භුඤ්ජන්ති, ආපත්තියෙව. එකතෝ නිමන්තිතා එකතෝ වා නානතෝ වා ගච්ඡන්ති, නානතෝ වා ගණ්හන්ති, එකතෝ වා නානතෝ වා භුඤ්ජන්ති, අනාපත්ති. චත්තාරි පරිවෙණානි වා විහාරෙ වා ගන්ත්වා නානතෝ නිමන්තිතා එකස්මා තෙ සීතෙසුයෙව වා එකෝ පුත්තෙනත එකෝ පිතරාති. එවම්පි නානතෝ නිමන්තිතා වා එකතෝ වා නානතෝ වා ගච්ඡන්තු, එකතෝ වා නානතෝ වා භුඤ්ජන්තු, සබේ එකතෝ ගණ්හන්ති, ගණභෝජ්ජං හොති. සබ්බථා ආපත්ති. එවං තාව නිමන්තන ගණතෝ පසවති.

තස්මා සබේ කොචි සඞ්ඝභත්තං කත්තුකාමෙන නිමන්තණ ත්ථාය පෙසිතෝ විහාරං ආගම්ම "හඤ්ඤ සෙව අම්හාකං ඝරෙ භික්ඛං ගණ්හථා"ති අවත්වා භත්තං ගණ්හථාති වා සංඝභත්තං ගණ්හථාති වා සබ්බෙ භත්තං ගණ්හන්තූති වා වදති. භත්තුද්දෙ සෙනාපි පණ්ඩිතෙන භවිතබ්බං. නිමන්තණිකා ගණභෝජනතෝ පිණ්ඩපාතිකා ච ධුතඞ්ගභෙදතෝ මොචෙතබ්බා. කථං එවං තාව වත්තබ්බ, "සෙව න සක්කා උපාසකා"ති. "පුනදිවසෙ හඤ්ඤා"ති. "පුනදිවසෙපි න සක්කා"ති. එවං යාව අඩ්ඪමාසම්පි හරිත්වා පුන වත්තබ්බා, කිං තුම්හ අවත්වා'ති. සබේ පුනපි සඞ්ඝභත්තං ගණ්හථා ති වදති. තතෝ ඉමං තාව උපාසක පුප්ඵං කාපියං කරොහි, ඉමං තිණ්ණන්ති එවං විකෙලපං කත්වා පුථ තුම්හ කං කථයිත්වාති පුච්ඡිතබ්බා. සබේ පුනපි තථෙව වදති. "ආවුසො තුම්හ පිණ්ඩ පාතිකෙ වා මහාථෙරෙ වා න ලච්ඡසි. සාමණෙරෙ ලච්ඡසී"ති

වත්තබ්බා. නනු භන්තෙන අසුකසම්මඤ්ච අසුකසම්මඤ්ච ගාමෙ භද්දෙන හොජෙස්සුං, අහං කස්මා න ලභාමීති වුත්තෙන "තෙ නිම්මන්තිතුං ජානන්ති, ත්වං න ජානාසී"ති. තෙ කථං නිම්මෙතස්සුං භන්තෙනාති. තෙ එවමාහංසු. "අම්හාකං භන්තෙන භික්ඛං ගණ්හථා"ති. සචෙ සොපි තථෙව වදති, වට්ටති. අථ පුනපි "භත්තං ගණ්හථා"ති. වදති,න දානි ත්වං ආවුසො බහූභික්ඛූ ලච්ඡසි, තයො එව ලච්ඡසීති වත්තබ්බා. 'නනු භන්තෙන අසුකසම්මඤ්ච අසුකසම්මඤ්ච ගාමෙ සකලං භික්ඛුසඞ්ඝං හොජෙස්සුං, අහං කස්මා න ලභාමී"ති. "ත්වං නිම්මාතිතුං න ජානාසී"ති. 'තෙ කථං නිම්මෙතස්සු'නාති. 'එතෙ එවමාහංසූ'ති සචෙ සොපි තථෙව "භික්ඛං ගණ්හථා"ති වදති, වට්ටති. අථ පුනපි "භත්තමෙවා"ති වදති, තතො වත්තබ්බා "ගච්ඡ ත්වං නප්පමාණං තව භත්තෙනතත්ථො නිබ්බොචරො එස අම්හාකං මයමෙත්ථ පිණ්ඩාය චරිස්සාමා"ති තං "වරථ භන්තෙ"ති වත්වා ආගතං පුච්ඡන්ති, "කිමෙතා ලබා භික්ඛූ"ති කිං එතෙ න බහූ" එත්ථ වත්තබ්බං. ථෙරා "සෙව පිණ්ඩාය චරිස්සාමාති ආහංසු, මාදිසා තුමෙහි පමජ්ජිත්ථාති" දූතිඝදිවසෙ වෙතියඝරතං කත්වා සීතා භික්ඛූ සඞ්ඝත්ථෙරෙන වත්තබ්බා "ආවුසො ඛුරගාමෙ සඞ්ඝභත්තං, අපණ්ඩිතමනුස්සා පන අගමාසි, ගච්ඡාම ඛුරගාමෙ පිණ්ඩාය චරිස්සාමා"ති. භික්ඛූනි ථෙරස්ස වචනං කාතබ්බං. න දූබබෙහි භවිතබ්බං. ගාමවාරෙ අථත්වා පිණ්ඩාය චරිතබ්බං. තෙසු පත්තානි ගහෙත්වා නිසීදාපෙත්වා හොජෙනෙතස්සු භුඤ්ජිතබ්බං. සචෙ ආසනසාලාය භත්තං ඨපෙත්වා, රථිකාසු ආහිණ්ඩන්තා ආරොචෙන්ති ආසනසාලායං භන්තෙ භත්තං ගණ්හථා"ති න වට්ටති. අථ පන භත්තං ආදාය තත්ථ තත්ථ ගන්ත්වා භත්තං ගණ්හථාති වදන්ති, "පටිගච්චෙව වා විහාරං අතීහරිත්වා පතිරූපෙ ඨානෙ ඨපෙත්වා ආගතාගතං වදන්ති, අයං ආහව භික්ඛා නාම, වට්ටති. සචෙ පන භත්තසාලාය දානං සජ්ජෙත්වා තං තං පරිවෙණං පහිණන්ති, "භත්තසාලාය භත්තං ගණ්හථා"ති, න වට්ටති. යො පන මනුස්සා පිණ්ඩවාරිකෙ භික්ඛූ දිස්වාව ආසනසාලං සම්මජ්ජිත්වා තත්ථ නිසීදාපෙත්වා හොජෙන්ති, න තෙ පටික්ඛිපිතබ්බා. යෙ පන ගාමෙ භික්ඛුං අලභිත්වා ගාමතො නික්ඛමන්තෙ භික්ඛූ දිස්වා භන්තෙ භත්තං ගණ්හථා"ති වදන්ති, තෙ පටික්ඛිපිතබ්බා න නිවත්තිතබ්බා. සචෙ "නිවත්තථ භන්තෙ භත්තං ගණ්හථාති වදන්ති. නිවත්තථාති වුත්තපදෙ නිවත්තිතුං වට්ටති. නිවත්තථ භන්තෙ ඝරෙ භත්තං ගාමෙ භත්තං කතන්ති වදන්ති ගෙහෙ ච ගාමෙ ච භත්තං නාම යස්ස කස්සචි හොති නිවත්තිතුං වට්ටති. නිවත්තථ භත්තං ගණ්හථාති

සම්බන්ධං කත්වා වදන්ති නිවත්තීතුං න වට්ටති. ආසන්නසා ලකෝ පිණ්ඩාය චරිතුං නික්ඛමන්තෙන දිසවා "නිසීදථ භන්තෙ, භත්තං ගණ්හථා"ති වුත්තෙනපි එසෙව නයෝ. අඤ්ඤතරසමණාති විහාරතෝ ගිලානසමණෝ චීවරදානසමණෝ චීවරකාරසමණෝ අඤ්ඤමඤ්ඤසමණෝ නාවාභිරුහනසමණෝ මහාසමණෝ සමණසාමණෙරසමණෝති එතෙසු සත්තසු සමණෙසු අඤ්ඤතරසමිං අනාපත්තීති, නදිමෙ යථා මහාවම්මස්ස පරතෝ මංසං දිස්සති, එවං අන්තොසීසෙ සාදුපි ඵාලිතා හෙත්ථති, වාලුකාය වා සක්ඛරාය වා අපහරිතෙන දුක්ඛං උපපාදෙන්ති, න සක්කා ච හොති අන්තොගාමෙ පිණ්ඩාය චරිතුං, ඒදිසෙ ගෙලඤ්ඤ ගිලානසමණොති භුඤ්ජිතබ්බං න ලෙඛපටියං කාතබ්බං. චීවරදානසමයෝ නාම අන්තමසො කඨිනෙ වස්සානස්ස පච්ඡිමෝ මාසෝ, අන්තෙ කඨිනෙ පඤ්චමාසා එත්තන්තරෙ චීවරදානසමයොති භුඤ්ජිතබ්බං. චීවරෙ කාරියමානෙ චීවරකාරසමයොති භුඤ්ජිතබ්බං. යදි හි සාටකඤ්ච සූචිඤ්චෙව ලභිත්වා චීවරං කරොන්ති, අයං චීවරකාරසමයෝ නාම. විසුං චීවරකාරසමයෝ නාම නත්ථි, තස්මා යො තත්ථ චීවරෙ කාතබ්බං සඤ්ඤං කීඤ්ච කම්මං කරොති, තෙන චීවරකාරසමයොති භුඤ්ජිතබ්බං. මහාපච්චරියං හි "අන්තමසො සුචිවෙධකොති"පි වුත්තං, ඛුරෙ භිඤ්ඤං පන විත්ථාරෙනෙව වුත්තං, "යො චීවරං වීවරති, ඡින්දති, මොඝසුත්තකං ඨපෙති, ආගන්තුකපත්තං ඨපෙති, පච්චාගතං සිබ්බති, ආගන්තුකපත්තං බන්ධති, අනුවාතං ඡින්දති, ඡඩ්ඩෙති, ආරොපෙති, තත්ථ පච්චාගතං සිබ්බති, සුත්තං කරොති, වළඤ්ජති පිපථලිකං නිසෙති, පරිවත්තනං කරොති, සබ්බපි චීවරං කරොතී"ති වුච්චති. යො පන සම්මෙ නිසීත්තෙනා ජාතිකං වා ධම්මපදං වා කථෙති, අඤ්ඤං න චීවරකාරකො. එතං ඨපෙත්වා සෙසානං ගණභොජනෙ අනාපත්තීති.

අඩ්ඪානගමනසමයෙ අන්තමසො අඩ්ඪයොජනං ගන්තුකාමෙනාපි අඩ්ඪයොජනං ගච්ඡිස්සාමීති භුඤ්ජිතබ්බං. ගච්ඡන්තෙන භුඤ්ජිතබ්බං. ගතෙන එකදිවසං භුඤ්ජිතබ්බං. නාවාභිරුහන සමයෙ, නාවං අභිරුහිස්සාමීති භුඤ්ජිතබ්බං, ආරුළ්හාය ඉච්ඡිතට්ඨානං ගන්ත්වාපි යාව න ඔරොහති, තාව භුඤ්ජිතබ්බං. ඔරුළ්හාය එකදිවසං භුඤ්ජිතබ්බං.

මහාසමයෝ නාම යත්ථ වෙ තයො භික්ඛූ පිණ්ඩාය චරිත්වා යාපෙන්ති අන්තමසො චතුත්ථෙපි ආගතෙ න යාපෙන්ති, අයං මහාසමයෝ. යත්ථ පන සතං වා සහස්සං වා සන්නිපතන්ති, තත්ථ චින්තෙතබ්බමෙව නත්ථි. තස්මා තාදිසෙ කාලෙ මහාසමයොති අධිට්ඨහිත්වා භුඤ්ජිතබ්බං. සමණභත්තසමයෝ නාම යෝ

කොචි පරිබ්බාජකසමාපන්නො හත්ථං කරොති, අයං සමණ හත්ථසමයො, තසමා සහධම්මිකෙසු වා තිත්ථියෙසු වා අඤ්ඤත රෙන යෙන කෙනචි කතෙ හතෙන සමණහත්ථසමයොති භුඤ්ජි තබ්බං අනාපත්ති.

වෙ තයො එකතො භුඤ්ජන්ති, පිණ්ඩාය චරිත්වා එකතො සන්නිපතිත්වා භුඤ්ජන්ති, නිවෙසනතො සලාකභතෙන පක්ඛිකෙ උපොසථිකෙ පාටිපදිකෙ පඤ්චභොජනානි ඨපෙත්වා සබ්බත්ථ අනාපත්තීති වචනතො යෙපි අකපථිය නිමන්තණං සාදියිත්වා වෙ වා තයො වා එකතො වා ගහෙත්වා භුඤ්ජන්ති, තෙසම්පි අනාපත්ති.

තත්ථ අනිමන්තිතවත්ථුඤ්ච පිණ්ඩපාතිකවත්ථුඤ්ච අනුපසම්ප න්නවත්ථුඤ්ච පත්තවත්ථුඤ්ච ගිලානවත්ථුඤ්චාති පඤ්චන්නං චතුත්ථානං වසෙන විනිච්ඡයො වෙදිතබ්බො. කථං? ඉධෙකච්චො චත්තාරො භික්ඛූ භත්තං ගණ්හථාති නිමන්තෙත්වා, තෙසු තයො ගතා එකො න ගතො, උපාසකො "එකො භන්තෙ එථෙරො කුහි"න්ති පුච්ඡති "නාගතො උපාසකා"ති. සො අඤ්ඤං තං ඛණපත්තං කරොති, 'එහි භන්තෙ'ති සරං පවෙසෙත්වා චතු න්නම්පි භත්තං දෙති, සබ්බෙසං අනාපත්ති. කසමා? ගණපූරකස්ස අනිමන්තිතත්තා. තයො එව හි තත්ථ නිමන්තිතා ගණිංසු, තෙහි ගණෙ න පූරති, ගණපූරකො ච අනිමන්තිතො, තෙන ගණෙ භිජ්ජතීති එතං අනිමන්තිතවත්ථුඤ්ච. පිණ්ඩපාතිකවත්ථුස්මිං: නිම න්තණකාලෙ එකො පිණ්ඩපාතිකො හොති, සො නාධිවාසෙති, ගමනවෙලායමපන "එහි භන්තෙ"ති වුත්තෙන අනධිවාසිතත්තා අනාගච්ඡන්තම්පි "එථ භික්ඛං ලච්ඡථා"ති ගහෙත්වා ගච්ඡන්ති, සො තං ගුණං භින්දති, තසමා සබ්බෙසං අනාපත්ති. අනුප සම්පන්නවත්ථුස්මිං සාමණෙරෙන සද්ධිං නිමන්තිතා හොන්ති, සොව ගණං භින්දති. පත්තවත්ථුස්මිං එකො සයං අගන්ත්වා පත්තං පෙසෙති, එවම්පි ගණෙ භිජ්ජති, තසමා සබ්බෙසං අනා පත්ති. ගිලානවත්ථුස්මිං ගිලානෙන සද්ධිං නිමන්තිතා හොන්ති, තත්ථ ගිලානස්සෙව අනාපත්ති, ඉතරෙසම්පන ගණපූරකා හොන්ති, න හි ගිලානෙන ගණෙ භිජ්ජති. තසමා තෙසං ආපත්ති. මහාපච්චරියං පන අවිසෙසෙන වුත්තං "සමයලඞ්ඝකා සමය මෙව මුච්චන්ති, සෙසානං ගණපූරකත්තා ආපත්තිකරො හොති"ති. තසමා චීවරදානසමයෙ ලඞ්කාදීනම්පි වසෙන චත්තාරි මෙදි තබ්බානි. සචෙ පන අධිවාසෙන්තා ගතෙසුපි චතූසු ජනෙසු එකො පණ්ඩිතො භික්ඛු "අහං තුම්හාකං ගණං භින්දිස්සාමි, නිමන්තණං සාදියථා"ති වත්වා ඝාතු ඛජ්ජකාවසානෙ භත්තභාය පත්තං ගණ්හන්තානං අදත්වා ඉමෙ තාව භික්ඛූ භොජෙත්වා

විසඋජ්ඣ, අහං පච්ඡා අනුමොදනං කත්වා ගමිස්සාමී"ති නිසින්නා තෙසු භුත්වා ගතෙසු "දෙථ භන්තෙ පත්තං"නති උපාසකෙන පත්තං ගහෙත්වා භත්තෙ දින්නෙ භුඤ්ජිත්වා අනුමොදනං කත්වා ගච්ඡති සබ්බඝං අනාපත්තිකා. පඤ්චන්නං හි භොජනානං යෙව වසෙන ගණභොජනෙ විසංකෙතං නත්ථි, ඔදනෙන නිමන්තිතා කුම්මාසං ගණ්හන්තාපි ආපජ්ජන්ති. තානි ච තෙහි එකතෝ න ගණිතානි. යාගු ආදීහි පන විසංසට්ඨතං හොති, තානි තෙහි එකතෝ ගණිතානීති එවං එකෝ පණ්ඩිතෝ අඤ්ඤසමපි අනාපත්තිං කරොති. නිච්චභත්තන්ති ධුවභත්තං වුච්චති. 'නිච්චභත්තං ගණ්හථා'ති වදන්ති, බහූනම්පි එකතෝ ගහෙතුං වට්ටති. සලාකභත්තාදිසුපි එසෙව නයො. "පරම්පරභොජනෙ අඤ්ඤත්ර සමයා පාචිත්තියං"න්ති වුත්තපරම්පරභොජනම්පන නිමන්තණතෝ යෙව පඤ්ඤත්තං. යොහි "පඤ්චන්නං භොජනානං අඤ්ඤතරෙන භොජනෙන භත්තං ගණ්හථා"ති ආදිනා නිමන්තෙති තං ඨපෙත්වා අඤ්ඤං පඤ්චන්නං භොජනානං අඤ්ඤතරං භොජනං භුඤ්ජති, තස්සෙතං භොජනං පරම්පරභොජනන්ති වුච්චති. එවං භුඤ්ජන්තස්ස ඨපෙත්වා ගිලානසමයං චීවරදානසමයං චීවරකාරසමයඤ්ච අඤ්ඤසම්ං සමයෙ පාචිත්තියං වුත්තං. තස්මා නිමන්තණපටිපාටියාව භුඤ්ජිතබ්බං. න උපපටිපාටියා.

"අනුජානාමි භික්ඛවෙ විකප්පෙත්වා පරම්පරභොජනං භුඤ්ජිතු"න්ති වචනතෝ පඨමනිමන්තණං අඤ්ඤස්ස විකප්පෙත්වාපි පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටති, අයං විකප්පනා නාම සම්මුඛාපි පරම්මුඛාපි වට්ටති. සම්මුඛා දිස්වා "මයහං භත්තපච්චයං තුය්හං විකප්පෙමී"ති වා "දමී"ති වා වත්වා භුඤ්ජිතබ්බං. අදිස්වා පඤ්චසු සහධම්මිකෙසු යස්ස කස්සචි නාමං ගහෙත්වා මය්හං "භත්තපච්චයං ඉත්ථන්නාමස්ස විකප්පෙමී"ති වා "දමී"ති වා වත්වා භුඤ්ජිතබ්බං.

යෙ තීණි නිමන්තණානි පන එකස්මිං පත්තෙ පක්ඛිපිත්වා මිස්සෙත්වා එකං කත්වා භුඤ්ජිතුං වට්ටති, අනාපත්ති. යෙ තයො නිමන්තණෙ එකතෝ භුඤ්ජන්තීති වුත්තං. සචෙ යෙ තීණි කුලානි නිමන්තෙත්වා එකස්මිං ඨානෙ නිසීදාපෙත්වා ඝතොළිතෙ ච ආහරිත්වා භත්තං ආකිරන්ති, සූපව්යඤ්ජනං ආකිරන්ති, එකාමිස්සකා ගොති එත්තාපි අනාපත්ති.

සචෙ පන මූලනිමන්තණං හෙට්ඨා හොති, පච්ඡිමං පච්ඡිමං උපරි තං උපරිමතා පට්ඨාය භුඤ්ජන්තස්ස ආපත්ති, ලද්ධමපන අත්තනා පවෙසෙත්වා පඨමනිමන්තණතෝ එකම්පි කබලං උද්ධරිත්වා භුත්තකාලතෝ පට්ඨාය යථා වා තථා වා භුඤ්ජන්තස්ස

අනාපත්ති. "සචෙපි තත්ථ ඛීරං වා රසං වා ආකිරතෙ, යෙන අජ්ඣොහරිතං හොති, කොවිතො පඨාය භුඤ්ජිතුං වට්ටති, සපපිපායාසෙපි එසෙව නයො. මහා උපාසකො භික්ඛුං නිමන්තෙති, තස්ස කුලං උපගතස්ස උපාසකොපි තස්ස පුත්තදාරභාතුභගිනිආදයොපි අත්තනො අත්තනො කොට්ඨාසං ආහරිත්වා පත්තෙ පක්ඛිපන්ති, උපාසකෙන පඨමං දින්නං අභුඤ්ජිත්වා පච්ඡා ලබ්ධං භුඤ්ජන්තස්ස ආපත්තීති මහාඅට්ඨකථායං වුත්තං. කුරුන්දඨ්ඨකථායං වට්ටතීති වුත්තං. මහාපච්චරියං "සචෙ පාථෙක්කං පචන්ති, අත්තනො අත්තනො පක්කහත්ථතො ආහරිත්වා දෙන්ති, තත්ථ පච්ඡා ආහටං පඨමං භුඤ්ජන්තස්ස පාචිත්තියන්ති. යදි පන සබ්බෙසං එකොව පාථෙො හොති, පරම්පරභොජනං න හොතී"ති වුත්තං. මහා උපාසකො නිමන්තෙත්වා නිසීදාපෙති, අඤ්ඤෙ මනුස්සා පත්තං ගණ්හන්ති, න දාතබ්බං. "කිං භන්තෙ න දෙථා,ති. 'නනු උපාසක තයා නිමන්නිතම්හා'ති. 'හොතු භන්තෙ ලබ්ධං ලබ්ධං භුඤ්ජථා'ති වදති, භුඤ්ජිතුං වට්ටති. තස්මා "අඤ්ඤෙන ආහරිත්වා භන්තෙ දින්නෙ ආපුච්ඡිත්වාපි භුඤ්ජිතුං වට්ටතී"ති කුරුන්දියං වුත්තං. අනුමොදනං කත්වා ගච්ඡන්තං ධම්මං සොතුකාමා "සෙවපි භන්තෙ ආගන්ත්වා භුඤ්ජිස්සථා"ති සබ්බෙ නිමන්තෙන්ති, පුන දිවසෙ ආගන්ත්වා ලබ්ධං ලබ්ධං භුඤ්ජිතුං වට්ටති. කස්මා? සබ්බෙහි නිමන්තිතත්තා. එකො භික්ඛු පිණ්ඩාය චරන්තො භත්තං ලභති, තම්පි ඤ්ඤ උපාසකො නිමන්තෙත්වා ඝරෙ නිසීදාපෙති, න ච තාව භත්තං සම්පජ්ජති, සචෙ සො භික්ඛු පිණ්ඩාය චරිත්වා ලබ්ධභත්තං භුඤ්ජති ආපත්ති. අභුඤ්ජිත්වා නිසින්නො "කිං භන්තෙ න භුඤ්ජසී"ති වුත්තෙ "තයා නිමන්නිතත්තා"ති වත්වා ලබ්ධං ලබ්ධං භුඤ්ජථ භන්තෙ"ති වුත්තෙ භුඤ්ජිතුං වට්ටති, සකලෙන ගාමෙන එකතො හුත්වා නිමන්තිතස්ස යත්ථ කත්ථචි භුඤ්ජතො අනාපත්ති. පූගෙපි එසෙව නයො.

අනාපත්ති සකලෙන ගාමෙන නිමන්තිතො තසම්ං ගාමෙ යත්ථ කත්ථචි භුඤ්ජති, සකලෙන පූගෙන නිමන්තිතො තසම්ං පූගෙ

යත්ථ කත්ථචි භුඤ්ජති, නිමන්තියමානෝ "භික්ඛං ගණ්හිස්සාමී"ති භණති, නිච්චභත්තෙන සලාකභත්තෙන පක්ඛිකෙ උපොසථිකෙ පාටිපදිකෙ පඤ්චභොජනානි ඨපෙත්වා සබ්බත්ථ අනාපත්තීති වුත්තං, තත්ථ නිමන්තියමානෝ භික්ඛං ගහෙස්සාමීති භණතීති එත්ථ භත්තං ගණ්හථාති නිමන්තියමානෝ "න මයං තව හරිත්වා භික්ඛං ගණ්හිස්සාමීති වදති, අනාපත්තීති අත්ථෝ. එත්ථ ච මහාසුම්මත්ථෙරෝ ආහ: එවං වදන්තෝ ඉමිස්සං සික්ඛාපදෙ අනිමන්තණං කාතුං සක්කොති, භුඤ්ජන්තස්ස පන ඔකාසෝ කිණ්ණා හෝති, නෙව ගණභොජනතෝ න චාරිත්තතෝ මුච්චතී"ති. මහාසුම්මත්ථෙරෝ ආහ: ඊදිසෙන අනිමන්තණං කාතුං සක්කොති, තදභිඤ්ඤාය නෙව ගණභොජනං න චාරිත්තං හොතී"ති. තත්ථ චාරිත්තනන්ති "යෝ පන භික්ඛු නිමන්තිතෝ සඞ්ඝත්ථෙරෝ සම්මතෝ සන්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡා පුරෙභත්තං වා පච්ඡාභත්තං වා කුලෙසු චාරිත්තං ආපජ්ජෙය්‍ය අඤ්ඤත්‍ර සමයා පාචිත්තියං, තත්ථායං සමයෝ: චීවරදානසමයෝ චීවරකාරසමයෝ. අයං තත්ථ සමයෝ"ති එවමාගතං චාරිත්තසික්ඛාපදං වුත්තං. ඉමිනාපි හි සික්ඛාපදෙන යෝ පඤ්චන්නං භොජනානං අඤ්ඤතරෙන "භත්තං ගණ්හථා"ති ආදිනා අකප්පිය නිමන්තණෙන නිමන්තිතෝ තෙනෙව නිමන්තණෙන සහත්ථෙන සම්මුඛා සන්තං භික්ඛුං, "අහං ඉත්ථන්නාමස්ස ඝරං ගවේසිස්සාමී"ති වා "චාරිත්තං අපජ්ජාමී"ති වා ඊදිසෙන වචනෙන අනාපුච්ඡිත්වා යෙන භත්තෙන නිමන්තිතෝ තං භුත්වා වා අභුත්වා වා අවිති එත්තකෙයෙව මජ්ඣන්හිකෙ යස්මිං කුලෙ නිමන්තිතෝ තතෝ අඤ්ඤානි කුලානි පවිසෙය්‍ය, තස්ස වුත්තලක්ඛණං දුච්ඡඩ්ඩෙත්වා ඤ්ඤත්‍ර සමයා පාචිත්තියං වුත්තං. තස්මා අකප්පියනිමන්තණෙන නිමන්තයමානෝ සචෙ "භික්ඛං ගණ්හිස්සාමී"ති වදති ඉමිනාපි සික්ඛාපදෙන අනාපත්ති.

සන්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡාති එත්ථ පන කිත්තාවතා සන්තා හොන්ති? කිත්තාවතා අසන්තා? විහාරෙ යත්ථ සිතස්ස කුලානි පයිරුපාසනවිත්තං උපපජ්ජති, තතෝ පට්ඨාය යං පස්සෙ වා අභිමුඛෙ වා පස්සති, තස්ස සක්කා හොති, පකතිවචනෙන ආරොචෙතුං අයං සම්මන්නා නාම. ඉතොචිතෝ ච පරියෙසිත්වා ආරොචිතකිච්චම්පන තත්ථ. යෝ එවං පරියෙසිතබ්බෝ, සෝ අසන්තොයෙව අපිචෙ අන්තෝ උපචාරසීමාය භික්ඛුං දිස්වා ආපුච්ඡිස්සාමීති ගච්ඡති, තත්ථ යං පස්සති සෝ ආපුච්ඡිතබ්බෝ. නො චෙ පස්සති අසන්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡා පවිට්ඨෝ නාම හොති. විකාලෙ ගාමපවෙසනෙපි අයමෙව නයෝ. සචෙ ඝන සම්බහුලා කෙනචි කම්මෙන ගාමං පවි

සන්ති, විකාලෙ ගාමප්පවෙසනං අපුච්ඡාමීති. සඞ්ඝඞ්ගි අඤ්ඤං මඤ්ඤං ආපුච්ඡිතබ්බං. තඤ්ච ගාමෙ තං කම්මං න සම්පජ්ජතීති අඤ්ඤං ගාමං ගච්ඡන්ති, ගාමසීමම්පි හොතු, පුන ආපුච්ඡන කිච්චං නත්ථි. සචෙ පන උස්සාහං පටිප්පස්සම්භෙත්වා විහාරං ගච්ඡන්තා අන්තරා අඤ්ඤං ගාමං පවිසිතුකාමා හොන්ති, පුන ආපුච්ඡිතබ්බමෙව. කුලඝරෙ වා ආසනසාලාය වා භත්තග්ග කිච්චං කත්වා තෙලභික්ඛාය වා සප්පිභික්ඛාය වා චරිතුකාමෙ හොති. සචෙ ඝාසෙ භික්ඛු අත්ථි, ආපුච්ඡිත්වා ගන්තබ්බං. අඝණන්ත භික්ඛුම්හි නත්ථීති ගන්තබ්බං. වීථිං ඔතරිත්වා භික්ඛුං පස්සති, ආපුච්ඡනකිච්චං නත්ථි, අනාපුච්ඡිත්වාපි චරිතබ්බමෙව. ගාම මජ්ඣෙන මග්ගො හොති, තෙන ගච්ඡන්තස්ස තෙලාදිභික්ඛාය චරිස්සාමීති චිත්තෙන උපපන්නෙන සචෙ පස්සෙ භික්ඛු අත්ථි, ආපුච්ඡිත්වා චරිතබ්බං. මඤ්ඤා අන්තොකුක්කම්ම භික්ඛාය චරන්තස්ස පන ආපුච්ඡනකිච්චං නත්ථි. සචෙ සීහො වා ව්‍යග්ඝො වා ආගච්ඡති, මෙඝො වා උට්ඨෙති, අඤ්ඤං වා කොචි උපද්දවෝ උපජ්ජති, එවරූපාසු ආපදාසු අනාපුච්ඡාපි ඛෙ ගාමතො අන්නතරගාමං පවිසිතුං වට්ටති.

"න ච භික්ඛවෙ අභින්නෙ සරීරෙ පංසුකූලං ගහෙතබ්බං. යෝ ගණ්හෙය්‍ය, ආපත්තිදුක්කටස්සා"ති වුත්තත්තා අබ්බුණෙහ අල්ලසරීරෙ පංසුකූලං න ගහෙතබ්බං. ගණ්හන්තො දුක්කටං ආපජ්ජති. උපද්දවා ච තස්ස හොන්ති, භින්නෙ පන ගහෙතුං වට්ටති. කිත්තාවතා පන භින්නං හොති? කාකකුලලසොණසිගාලාදීහි මුඛතුණ්ඩකෙන වා දාඨාය වා ඊසකං ඵාලිතමත්තෙන නාපි. යස්ස පන පතතො සංසනෙන ඡවිමත්තං භින්නං හොති චම්මං අච්ඡින්නං, එතං අභින්නමෙව. චම්මෙ පන ඡින්නෙ භින්නං. යස්සාපි සජීවකාලෙයෙව පභින්නගණ්ඩකුට්ඨපිළකා වා වණෝ වා හොති, ඉදමපි භින්නං. තතියදිවසතො පභුති උබ්බාතකාදිකුණපභාවං උපගතම්පි භින්නමෙව සබ්බන්ත සබ්බං පන අභින්නෙපි සුසානගොපකෙහි වා අඤ්ඤෙහි වා මනුස්සෙහි ගාහාපෙතුං වට්ටති. නො චෙ අඤ්ඤං ලභති, සත්ථකෙන වා කෙනචි වා වණං කත්වා ගහෙතබ්බං.

විසභාගසරීරෙ පන සති උපඩ්ඪපෙත්වා සමණසඤ්ඤං උපපාදෙත්වා සීසෙ වා හත්ථපාදපිට්ඨියං වා වණං කත්වා ගහෙතුං වට්ටති.

අචිත්තකචීවරකෙන භික්ඛුනා කථං පටිපජ්ජිතබ්බන්ති? "අනුජානාමි භික්ඛවෙ අචිත්තකචීවරස්ස වා නට්ඨචීවරස්ස වා අඤ්ඤතරං කං ගහපතිං වා ගහපතානිං වා චීවරං විඤ්ඤාපෙතුං, යං ආවාසං දඨමං උපගච්ඡති, සචෙ තත්ථ හොති, සඞ්ඝස්ස විහාරචීවරං වා

උත්තරත්ථරණං වා භූමත්ථරණං වා භිසිවිම්බං වා ගහෙත්වා පාරුපිතුං, ලභිත්වා ඔදහිස්සාමීති. නෝ වෙ හොති සඞ්ඝස්ස විහාරචීවරං වා උත්තරත්ථරණං වා භූමත්ථරණං වා භිසිවිම්බං වා තිණ්ණං වා පණ්ණානං වා පටිවිසාදෙත්වා ආගන්තබ්බං. නත්වෙව නගෙන ආගන්තබ්බං. යො ආගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා'ති වචනතො ඉධ වුත්තනයෙන පටිපජ්ජිතබ්බං. අයම්පනෙත්ථ අනුපුබ්බතො විනිච්ඡයකථා.

සචෙ හි දිසාරෙ පස්සිත්වා දහරා පත්තචීවරානි ගහෙත්වා පලාතා. චොරා ථෙරානං නිවාසනපාරුපනමත්තං යෙව හරිත්වා ගච්ඡන්ති. ථෙරෙහි තෙව තාව චීවරං විස්සාසෙතබ්බං, න සාඛා පලාසං භඤ්ජිතබ්බං. අථ දහරා සබ්බං භණ්ඩකං ඡඩ්ඩෙත්වා පලාතා, චොරා ථෙරානඤ්ච නිවාසනපාරුපනං තඤ්ච භණ්ඩං හරිත්වා ගච්ඡන්ති, දහරෙහි ආගන්ත්වා අත්තනො නිවාසනපාරුපනානි න තාව ථෙරානං දාතබ්බානි. නහි අනවජ්ජානි චීවරා අත්තනො අත්ථාය සාඛාපලාසං භඤ්ජිතුං ලභන්ති, අවජ්ජානිචීවරානං පන අත්ථාය ලභන්ති. අවජ්ජානිචීවරාව අත්තනොපි පරෙසම්පි අත්ථාය ලභන්ති, තසමා ථෙරෙහි වා සාඛාපලාසා භඤ්ජිත්වා වාකාදීහි ගන්ථිත්වා දහරානං දාතබ්බං. දහරෙහි වා ථෙරානං අත්ථාය භඤ්ජිත්වා ගන්ථිත්වා තෙසං හත්ථෙ දත්වා වා අදත්වා වා අත්තනා නිවාසෙත්වා අත්තනො අත්තනො නිවාසනපාරුපනාදිනි ථෙරානං දාතබ්බානි. තෙව භූතගාමපාතව්‍යතාය පාචිත්තියං හොති. න තෙසං ඛාරණෙ දුක්කටං. සචෙ අන්තරාමග්ගෙ රජකත්ථරණං වා හොති. අඤ්ඤස්ස වා තාදිසෙ මනුස්සෙ පස්සන්ති, චීවරං විස්සාසෙතබ්බං. යානි ච තෙසං තෙ වා විස්සාසිතමනුස්සා අඤ්ඤස්ස වා සාඛාපලාසනිවාසෙනෙත භික්ඛූ දිස්වා උස්සාහජාතා වත්ථානි දෙන්ති, තානි සදසානි වා හොන්තු, අදසානි වා හොන්තු, අදසානි වා නීලාදිනානාවණ්ණානි වා කප්පියානිපි අකප්පියානිපි සබ්බානි අවජ්ජානිචීවරට්ඨානෙ ඨිතත්තා තෙසං නිවාසෙතුං ච පාරුපිතුඤ්ච වට්ටන්ති. වුත්තම්පිහෙතං පරිවාරෙ,

"අකප්පකතං නාපි රජාපනාය
රත්තං තෙන නිවත්ථෝ යෙන කාමං වජෙය්‍ය,
න වස්ස හොති ආපත්ති.
සෝ ච ධම්මෝ සුගතෙන දෙසිතෝ.
පඤ්හාමෙසා කුසලෙහි චින්තිතා"'ති.

අයම්පි පඤ්හා අවජ්ජානිචීවරකභික්ඛූ සඤ්ඤාය වුත්තෙතා. අථ පන තිත්ථියෙහි සමාගච්ඡන්ති, තෙ ච තෙසං කුසචීරවාකචීරඵලකචීරානි දෙන්ති, තානිපි ලබ්භං අභාගෙත්වා නිවාසෙතුං

වට්ටති, නිවාසෙත්වාපි ලද්ධි න ගහෙතබ්බා. යං ආවාසං පඨමං උපගච්ඡති, තත්ථ විහාරච්චරාදිසු යං අත්ථි තං අනාපුච්ඡිත්වාපි ගහෙත්වා නිවාසෙතුං වා පාරුපිතුං වා ලභති. තං ච ඛො ලභිත්වා ඔදහිස්සාමි, පුන ඨපෙස්සාමීති අධිප්පායෙන න ථූලවෙජ්ජාය ලභිත්වා ච පන ඤාතිතො වා උපට්ඨාකතො වා අඤ්ඤතො වා කුතොචි පාකතිකමෙව කාතබ්බං. විදෙසං ගතෙන එක සඞ්ඝිකෙ ආවාසෙ සඞ්ඝිකපරිභොගෙන පරිභුඤ්ජනත්ථාය ඨපෙතබ්බං. සවස්ස පරිභොගෙනෙව තං ජීරති වා නස්සති වා ගීවා න හොති, සචෙ පන එතෙසං වුත්තප්පකාරානං ගිහිවත්ථාදීනං භිසිච්ඡවිපරියන්තානං කිඤ්චි න ලභති, තෙන තිණෙන වා පණ්ණෙන වා පටිච්ඡාදෙත්වා ආගන්තබ්බං.

"න භික්ඛවෙ පටිභානචිත්තං කාතබ්බං. යො කරෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො ඉත්ථිපුරිසරූපං කාතුං වා කාරාපෙතුං වා භික්ඛුනො න වට්ටති. න කෙවලං ඉත්ථිපුරිසරූපමෙව කිරච්ඡානරූපම්පි අන්තමසො ගණ්ඨිපදාදරූපං භික්ඛුනො සයං කාතුං වා "කරොහී"ති වත්තුං වා න වට්ටති. 'උපාසක චාරපාලං කරොහී"ති වත්තුම්පි න ලභති. ජාතකපකරණඅඝදිඝදූතාදීනි පන පඤ්ඤාදනීයානි නිබ්බිඤ්ඤපටිසංයුත්තානි වා වට්ටනි පරෙහි කාරාපෙතුං ලභති, මාලාකම්මාදීනි සයම්පි කාතුං ලභති.

"න භික්ඛවෙ විප්පකතභොජනො භික්ඛු වුට්ඨාපෙතබ්බො. යො වුට්ඨාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො අන්තරඝරෙ වා වීහාරෙ වා අරඤ්ඤෙ වා යත්ථ කත්ථචි භුඤ්ජමානො භික්ඛු අනිට්ඨිතෙ භොජනෙ න වුට්ඨාපෙතබ්බො. අන්තරඝරෙ පඤ්ඤා ආගතෙන භික්ඛං ගහෙත්වා ගන්තබ්බං. සචෙ මනුස්සා වා භික්ඛූ දිස්වා "පවිසථා"ති වදන්ති, මයි පවිසන්තෙ භික්ඛු උට්ඨහිස්සන්තී"ති වත්තබ්බං. "එථ භන්තෙ ආසනං අත්ථී"ති වුත්තෙන න පවිසිතබ්බං. සචෙ කොචි න කිඤ්චි වදති, ආසනසාලං ගන්ත්වා අතිසමීපං ආගන්ත්වා සභාගට්ඨානෙ ඨාතබ්බං. ඔකාසෙ කතෙ "පවිසථා"ති වුත්තෙන න පවිසිතබ්බං. සචෙ පන යං ආසනං තස්ස පාපුණාති, තත්ථ අභුඤ්ජන්තො භික්ඛු නිසීදන්තො හොති, තං උට්ඨාපෙතුං වට්ටති. යාගුඛජ්ජකාදිසු පන යං කිඤ්චි පිවිත්වා වා ඛාදිත්වා වා යාව අඤ්ඤෙ ආගච්ඡන්ති, තාව නිසීදන්තං රත්තහත්ථම්පි උට්ඨාපෙතුං න වට්ටති, විප්පකතභොජනොයෙව හි සො හොති, සචෙ පන ආපත්තිං අතික්කාමෙත්වා පි වුට්ඨාපෙතියෙව, යං සො උට්ඨාපෙති, අයං ච භික්ඛු පවාරිතො හොති, තෙන වත්තබ්බො, "ගච්ඡ උදකං ආහරාහී"ති බුඩ්ඪතරං භික්ඛුං ආණාපෙතුං ඉදමෙව එකට්ඨානං සචෙ සො උදකම්පි න ආහරති. සාධුකං සිත්ථානි ගිලිත්වා බුඩ්ඪස්ස ආසනං දාතබ්බං. වුත්තම්පි චෙතං,

"සචෙ වුට්ඨාපෙති පවාරිතො හොති. ගච්ඡ උදකං ආහරා"ති වත්තබ්බෝ එවං මේතං ලභෙථ, ඉමෙවතං කුසලං නො මේ ලභෙථ, සාධුකං සිත්වානි ගිලිත්වා බුද්ධස්ස ආසනං දාතබ්බං. එවඤ්චිදං භික්ඛවෙ කෙනචි පරියායෙන බුද්ධන්තරස්ස භික්ඛු නො ආසනං පටිබාහිතබ්බන්ති වදාමි, යො පටිබාහෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති.

"අනුජානාමි භික්ඛවෙ නවකෙන භික්ඛුනා උද්දිසන්තෙන සමකෙ වා ආසනෙ නිසීදිතුං උච්චතරකෙ වා ධම්මගාරවෙන. පෙය්‍යෙන භික්ඛුනා උද්දිසාපෙන්තෙන සමකෙ වා ආසනෙ නිසීදිතුං නීචතරකෙ වා ධම්මගාරවෙනා"ති වචනතො නවක තරෙන භික්ඛුනා උද්දිසන්තෙන උච්චතරෙපි ආසනෙ නිසීදිතුං, බුද්ධන්තරෙන උද්දිසාපෙන්තෙන නීචතරෙපි ආසනෙ නිසීදිතුං වට්ටති.

"අනුජානාමි, භික්ඛවෙ තිවස්සන්තරෙන සහනිසීදිතු"නති වචනතො තීවස්සන්තරෙන භික්ඛුනා සද්ධිං එකාසනෙ නිසීදිතුං වට්ටති, තීවස්සන්තරෝ නාම: යො විහි වස්සෙහි මහන්තතරෝ වා දහරතරෝ වා හොති, යො පන එතෙන වස්සෙන මහන්ත තරෝ වා දහරතරෝ වා සමානවස්සෝ වා තත්ථ වත්තබ්බමෙව නත්ථි, ඉමෙ සබ්බෙ එකාසනිං මඤ්චෙ වා පීඨෙ වා වෙ ඒව නුච්චා නිසීදිතුං ලභන්ති.

"අනුජානාමි භික්ඛවෙ දුවිඝාසස්ස මඤ්චං දුවිඝාසස්ස පීඨ"නති ඒ වුත්තං. යං පන තිණණ්ණානං පඤ්ඤත්තං තං ඝංහාරිමං වා හොතු අඝංහාරිමං වා. තථා රූපෙ අපි ඵලකඛණ්ඩෙ අනුපඛම්ප න්නානම්පි සබ්බං නිසීදිතුං වට්ටති. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යං තිණණ්ණානං පඤ්ඤත්තං එත්තකං පවිමං දීඝාසන"නති ඒ වුත්තං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ ඨපෙත්වා පණ්ඩුකං මාතුගාමං උභතො ව්‍යඤ්ජනකං අසමාසාසඛිකෙහි සබ්බ දීඝාසනෙ නිසීදිතු"නති වච නතො පන දීඝාසනෙපි පණ්ඩකාදීහි සබ්බ නිසීදිතුං න වට්ටති.

ගිලානං උපඨහන්තෙන "නත්ථි වෝ භික්ඛවෙ මාතා, නත්ථි පිතා, යෙ වෝ උපඨහෙය්‍යුං, තුම්හෙ වෙ භික්ඛවෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං න උපඨහිස්සථ, අථ ඤෝ වරහි උපඨහිස්සති, යො භික්ඛවෙ මං උපඨහෙය්‍ය, සෝ ගිලානං උපඨහෙය්‍යා"ති ඉමං භගවතෝ අනුසාසනිං අනුස්සරන්තෙන අත්තනාවං උපඨාතබ්බෝ.

සචෙ උපජ්ඣායො හොති, උපජ්ඣායෙන යාවජීවං උපඨා පෙතබ්බෝ. වුට්ඨානස්ස ආගමෙතබ්බං සචෙ ආචරියෝ හොති, ආචරියෙන යාවජීවං උපට්ඨාපෙතබ්බෝ. උට්ඨානස්ස ආගමේ

තබ්බං. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන යාවජීවං උපට්ඨාපෙතබ්බා. උට්ඨාතස්ස ආගමෙතබ්බං. සචෙ අන්තෙවාසිකො හොති, අන්තෙවාසිකෙන යාවජීවං උපට්ඨාපෙතබ්බෙබා, උට්ඨාතස්ස ආගමෙතබ්බං. සචෙ සමානුපජ්ඣායකො හොති, සමානුපජ්ඣායකෙන යාවජීවං උපට්ඨාතබ්බෙබා. වුට්ඨාතස්ස ආගමෙතබ්බං. සචෙ සමානාචරියකො හොති, සමානාචරියකෙන යාවජීවං උපට්ඨාපෙතබ්බෙබා. වුට්ඨාතස්ස ආගමෙතබ්බං. සචෙ න හොති උපජ්ඣායො වා ආචරියො වා සද්ධිවිහාරිකො වා අන්තෙවාසිකො වා සමානුපජ්ඣායකො වා සමානාචරියකො වා, සඞ්ඝෙන උපට්ඨාපෙතබ්බෙබා. නොචෙ උපට්ඨහෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො යස්ස තෙ උපජ්ඣායාදයො යස්මිං විහාරෙ නත්ථි, ආගන්තුකො හොති, එකචාරිකභික්ඛු සඞ්ඝස්ස භාරො. තස්මා සඞ්ඝෙන උපට්ඨාතබ්බෙබා. නොචෙ උපට්ඨහෙය්‍ය සකලස්ස සඞ්ඝස්ස ආපත්ති. චාරං ඨපෙත්වා ජග්ගනෙනපි පන යො අත්තනො චාරෙ න ජග්ගති. තස්සෙව ආපත්ති. සඞ්ඝත්ථෙරොපි චාරතො න මුච්චති, සබ්බෙ සභාගා සඞ්ඝා එකස්ස භාරං කරොන්ති එකො වා වත්තසම්පන්නො භික්ඛු "අහමෙව ජග්ගිස්සාමී"ති පටිජානාති, සඞ්ඝා ආපත්තිතො මුච්චති.

ගිලානෙන පන "පඤ්චහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො ගිලානො දුප්පට්ඨා හොති, අසප්පායකාරී හොති, සප්පායං මත්තං න ජානාති, භෙසජ්ජං නපටිසෙවිතා හොති, අත්ථකාමස්ස ගිලානුපට්ඨාකස්ස යථාභූතං ආබාධං නාවිකත්තා හොති, අභිකඞ්ඛමානං වා අභිකඞ්ඛමතීති පටිකඞ්ඛමානං වා පටිකඞ්ඛමතීති සීතං වා සීතොති උපපන්නානං සාරීරිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං තිබ්බානං ඛරානං කටුකානං අසාතානං අමනාපානං පාණහරානං අනධිවාසකජාතිකො හොති"ති එවං වුත්තානි පඤ්ච අඞ්ගානි ආරබ්භ පරිවජ්ජෙත්වා "පඤ්චහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො ගිලානො සුප්පට්ඨා හොති. සප්පායකාරී හොති, සප්පායං මත්තං ජානාති, භෙසජ්ජං පටිසෙවිතා හොති, අත්ථකාමස්ස ගිලානුපට්ඨාකස්ස යථාභූතං ආබාධං ආවිකත්තා හොති, අභිකඞ්ඛමානං වා අභිකඞ්ඛමතීති පටිකඞ්ඛමානං වා පටිකඞ්ඛමතීති සීතං වා සීතොති උපපන්නානං සාරීරිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං තිබ්බානං ඛරානං කටුකානං අසාතානං අමනාපානං පාණහරානං අධිවාසකජාතිකො හොති"ති එවං වුත්තපඤ්චඞ්ගසමන්නාගතෙන භවිතබ්බං, ගිලානුපට්ඨාකෙන ච "පඤ්චහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො ගි ලා නු ප ට්ඨා කො නා ලා

ගිලානං උපට්ඨාතුං, න පටිබලෝ හොති භෙසජ්ජං සංවිධාතුං, සප්පායාසප්පායං න ජානාති, අසප්පායං උපනාමෙති, සප්පායං අපනාමෙති, ආමිසන්තරෝ ගිලානං උපට්ඨෙති, නෝ මෙත්තචිත්තෝ, ජෙගුච්ඡී හොති උච්චාරං වා පස්සාවං වා ඛෙලං වා වන්තං වා නීහරිතුං, න පටිබලෝ හොති, ගිලානං කාලෙන කාලං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙතුං සමාදපෙතුං සම්මුත්තෙජෙතුං සම්පහංසෙතු"නති එවං වුත්තානි පඤ්ච අයුත්තඞ්ගානි ආරකා පරිවජ්ජෙත්වා "පඤ්චහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෝ ගිලානුපට්ඨාකෝ අලං ගිලානං උපට්ඨාතුං, පටිබලෝ හොති භෙසජ්ජං සංවිධාතුං, සප්පායාසප්පායං ජානාති, අසප්පායං අපනාමෙති, සප්පායං උපනාමෙති, මෙත්තචිත්තෝ ගිලානං උපට්ඨෙති, නෝ ආමිසන්තරෝ, අජෙගුච්ඡී හොති උච්චාරං වා පස්සාවං වා ඛෙලං වා වන්තං වා නීහරිතුං, පටිබලෝ හොති ගිලානං කාලෙන කාලං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙතුං සමාදපෙතුං සම්මුත්තෙජෙතුං සම්පහංසෙතු"නති එවං වුත්තපඤ්චඞ්ගසමන්නාගතෙන භවිතබ්බං. ධම්මකථං කරොන්තෙන ච "සීලවා හි ත්වං ඝාතකුසලො කසමා මියමානෙ භායසි, නනු සීලවතො සග්ගො නාම මරණමත්තපටිබන්ධොයෙවා"නි එවං ගිලානස්ස භික්ඛුනො මරණවණ්ණා න සංවණ්ණෙතබ්බා. සචෙ හි තස්ස සංවණ්ණෙතුං සුත්වා ආහාරූපචෙජදදිනා උපක්කමෙන එකජ්ඣනවාරාවසෙසෙපි අයුසම්මිං අන්තරා කාලං කරොති, ඉමිනාව මාරිතො හොති. පණ්ඩිතෙන පන භික්ඛුනා ඉමිනා නයෙන අනුසිට්ඨි දාතබ්බා. "සීලවතො නාම අනච්ඡරියා මග්ගඵලසමාපත්ති, තස්මා විහාරා දිසු ආසන්නිං අකත්වා බුද්ධගතං ධම්මගතං සඞ්ඝගතං කායගතඤ්ච සතිං උපට්ඨාපෙත්වා මනසිකාරෙ අප්පමාදෙ කාතබ්බා"නි මරණවණ්ණම්පි සංවණ්ණිතෙ සෙ තාය සංවණ්ණනාය ඤාණුප්පාදෙන උපක්කමං අකත්වා අත්තනො ධම්මතාය යථායුනා යථානුසන්ධිනා ව මරති, තප්පච්චයා සංවණ්ණකො ආපත්තියා න කාරෙතබ්බා.

"න ච භික්ඛවෙ අත්තානං පාතෙතබ්බං, යො පාතෙය්‍ය. ආපත්ති දුක්කටස්සා"නි වචනතො ගිලානෙන භික්ඛුනාපි ඉමෙන නෙතව උපක්කමෙන අන්තමසො ආහාරූපචෙජදනෙනපි අත්තා න මාරෙතබ්බා, යොපි හි ගිලානො විජ්ජමානෙ භෙසජ්ජෙ ච උපට්ඨාකෙසු ච වාරිතුකාමො ආහාරං උපච්ඡින්දති, දුක්කටමෙව. යස්ස පන මහාආබාධො විරූහනිබ්බො භික්ඛු උපට්ඨහන්තා කිලමනති, ජෙගුච්ඡනති, කදූහුබො ගිලානතො මුච්චිස්සාමීති අවට්ඨනති, සචෙ සො අයං අත්තභාවො පටිජග්ගියමානොපි

න තිඨති භික්ඛූ ච කිලමන්තී"ති ආහාරං උපච්ඡිඳති, හෙස්සජ්ජං න සෙවති, වට්ටති. යො පන "අයං රොගො ඛරො ආයුසඞ්ඛාරා න තිඨන්ති අයඤ්හි මෙ විසෙසාධිගමො හත්ථපත්තෙනා විය දිස්සතී"ති උපච්ඡිඳති වට්ටතියෙව. අගිලානස්සාපි උපපන්නාසංවෙගස්ස ආහාරපරියෙසනං නාම පපඤ්චො කම්මට්ඨානමෙව අනුයුඤ්ජිස්සාමීති කම්මට්ඨානසීසෙන උපච්ඡිඳන්තස්ස වට්ටති, විසෙසාධිගමං ව්‍යාකරිත්වා ආහාරං උපච්ඡිඳති, න වට්ටති. සභාගානං හි ලජ්ජීභික්ඛූනං කථෙතුං වට්ටති.

"න ව භික්ඛවෙ අපපටිවෙක්ඛිත්වා ආසනෙ නිසීදිතබ්බං. යො නිසීදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො ආසනං අනුපපරික්ඛිත්වා න නිසීදිතබ්බං. කීදිසං පන ආසනං උපපරික්ඛිතබ්බං. කිදිසං න උපපරික්ඛිතබ්බං. යං සුඛං ආසනමෙව හොති, අඤ්ඤවත්ථරණීනං යඤ්හි ආගන්තුකා ඨානං පස්සතං යෙව අත්ථරීයති, තං න පච්චවෙක්ඛිතබ්බං, නිසීදිතුං වට්ටති. යම්පි මනුස්සා සයං හත්ථෙන අක්කමිත්වා "ඉධ භන්තෙ නිසීදථා"ති දෙන්ති, තස්මිම්පි වට්ටති. සචෙපි පඨමමෙව ආගන්තුකාපි නිසින්නා පච්ඡා උඨං වා අඩ්ඨා වා සංකාමන්ති පටිවෙක්ඛණකිච්චං නත්ථි. යම්පි තන්තුබ්භෙන වණ්ටෙන යථා තලං දිස්සති, එවං පටිච්ඡන්නං හොති තස්මිම්පි පටිවෙක්ඛණකිච්චං නත්ථි. යම්පන පටිගවෙව්‍ය පාවාරකොජවකාදීහි අත්ථතං හොති, තං හත්ථෙන පරාමසිත්වා, සල්ලක්ඛෙත්වා නිසීදිතබ්බං. **මහාපච්චරියං** පන "ඝනසාටකෙනාපි අත්ථතෙ යසම්ං වලඤ්ජෙ න පඤ්ඤායති තං න පටිවෙක්ඛිතබ්බ"න්ති වුත්තං. "න ව භික්ඛවෙ දවාය සික්ඛා පච්චක්ඛිතබ්බා, යො පච්චක්ඛෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො හස්සාධිප්පායෙන පාසාණෙ න පවට්ටෙතබ්බා. න කෙවලඤ්හි පාසාණෙ. අඤ්ඤම්පි යං කිඤ්චි දුරුඛණ්ඩං වා ඉඤ්ඛඛණ්ඩං වා හත්ථෙන වා යන්තෙන වා පවිච්චක්ඛිතුං න වට්ටති, වෙත්තියාදීනං අත්ථාය පාසාණාදයො හස්සත්ථා හසන්තා පවට්ටෙන්ති ඛිපන්තීපි උක්ඛිපන්තීපි කම්මසමා යොති වට්ටති. අඤ්ඤම්පි ඊදිසං නවකම්මං වා කරොන්තා හණ්ඩකං වා ධොවන්තා රුක්ඛං වා ධොවන්ත දණ්ඩකං වා උක්ඛිපිත්වා පච්චක්ඛන්ති වට්ටති. හත්ථවිස්සග්ගකාලාදිසු කාකෙ වා සොණෙ වා කණ්ඨං වා කණ්ඨලං වා ඛිපිත්වා පලාපෙති, වට්ටති.

"න භික්ඛවෙ දුයො ආලිම්පෙතබ්බා, යො ආලිම්පෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො වත්තෙ අඟති න දාතබ්බා. සචෙ පන එත්තන්තරෙ යො කොචි සත්තො මරතූ"ති අඟසිං දෙති පාරාජිකානන්තරියථුල්ලච්චය පාචිත්තියවත්ථූනං අඤ්ඤරූපත්තා වා

භාරාදීනි අකුසලරාසි හොති. "අල්ලකිණ්වන්සපතණ්ඩයා ඔස්සාතනතු"නි අගතිං දෙනතස්ස පාචිතතියං. "දබ්බුපකරණානි විනස්සනතු"නි අගතිං දෙනතස්ස දුක්කටං. "බිඩාධිපපායෙනාපි දුක්කටං"නති සඞ්ඛෙපකථාසං වුතතං. "යං කිඤ්චි අල්ලසුක්ඛං ඡඩ්ඩනීයාතිඳ්ධියං ඛයතු"නි අගතිං දෙනතස්ස වත්ථුවසෙන දුරූපදිකතුල්ලච්චයපාචිතතියදුක්කටානි වෙදිතබ්බානි. පටගතිං දානමපන පරිතතකරණඤ්ච භගවතා අනුඤ්ඤාතං. තසමා අරඤ්ඤස්ස වනකමමිකෙහි වා දිනනං සයං වා උටඨිතං අගතිං ආගචඡනතුං දිසවා "තිණකුටියෝ මා විනසසනතු"නි තසස අගතිතො පටගතිං දාතුං වට්ටති, යෙන සඞ්ඝං ආගචඡනතෙනා අගතිමුතතෝ හුත්වා නිරූපාදානෝ නිබ්බාති. පරිතතමපි කාතුං වට්ටති. තිණකුටිකානං සමනතා භූමිතුච්ඡං පරිඛාඛණනං යථා ආගතෝ අගති උපාදානං අලභිත්වා නිබ්බාති, එතඤ්ච සබ්බං උටඨිතෙ යෙව අගතිසමිං අසති අනුපසමපනෙන සඞ්ඝමපි කාතුං වට්ටති. අනුටඨිතෙ පන අනුපසමපනෙනාහි කපියවොහාරෙන කාතබ්බං. උදකෙන නිබ්බාපෙනෙනාහි අපාණකමෙව උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං.

අසෙඛෙසු මිච්ඡාදිට්ඨිකුලෙසු සක්කාවවං පණීතභොජනං ලභිත්වා අනුපපරික්ඛිත්වා නෙව අත්තනා පරිභුඤ්ජිතබ්බං. න පරෙසං දාතබ්බං. විසමිස්සමපි හි කත්වා තානි කුලානි පිණ්ඩපාතං දෙනති, ගමපි ආභිදෙසිකං භත්තං වා ඛජ්ජකං වා තතො ලභති. තමපි න පරිභුඤ්ජිතබ්බං අපිහිතවත්ථුම්පි හි සපපවිචිකාදීහි අධිට්ඨිතං ඡඩ්ඩනීයධම්මං තානි කුලානි දෙනති, ගණ්ඨගලිඳාදි ඉක්ඛිතොපි තතො පිණ්ඩපාතො න ගහෙතබ්බො, සරීරෙ රොගට්ඨානානි ප්‍රඤ්ඤත්වා ඨපිතභත්තමපි හි තානි දාතබ්බං සේඤ්ඤතීති.

"අනාපත්ති භික්ඛවෙ ගොපකස්ස දානෙ"නි වුත්තං. තත්ථ කතරං ගොපකදානං වට්ටති, කතරං න වට්ටතීති. මහාසුමම තෙරො තාව ආහ: "යං ගොපකස්ස පඤ්ඤත්තිවා දින්නං හොති: "ඒතතකං දිවසෙ දිවසෙ ගණ්හා"ති, තදෙව වට්ටති. තතො උත්තරිං න වට්ටතී"ති. මහාපදුමත්ථෙරො පනාහ: කිං ගොපකානං පණ්ණං ආරොපෙත්වා නිමිත්තඤ්ඤං වා කත්වා දින්නං අත්ථි, එතෙසං හත්ථෙ විසසට්ඨකස්ස එතෙ ඉස්සරා, තසමා තෙසං දෙනති, තං බහුකමපි වට්ටතී"ති. කුරුන්දට්ඨකථාසං පන වුත්තං: 'භික්ඛූනං ආරාමං වා අඤ්ඤං වා ඵලාඵලං දූරතා රක්ඛන්ති, තෙහි දින්නං වට්ටති, ආගන්ත්වා පත්ත න ගහෙතබ්බං සඞ්ඝිකෙ පන වෙය්‍යාවච්චකරෙ ච කෙණියා ගහෙත්වා රක්ඛන්තසෙව දාතං

වට්ටති. චේතනෙන රක්ඛන්තස්ස අත්තනෝ භාගමත්තං වට්ටතීති. මහාපච්චරියං යං ගිහීනං ආරාමරක්ඛකා භික්ඛූනං දෙන්ති, එතං වට්ටති, භික්ඛුසඞ්ඝස්ස පන ආරාමග්ගාපකා යං අත්තනෝ භතියා ඛණ්ඩිත්වා දෙන්ති, එතං වට්ටති, යෝපි උපඩ්ඪාරාමං කෙවිදෙව රුක්ඛෙ වා භතිං ලභිත්වා රක්ඛති, තස්සපි අත්තනෝ සම්පත්තරුක්ඛතොයෙව දාතුං වට්ටති, කෙණියා ගහෙත්වා රක්ඛන්තස්ස පන සබ්බම්පි වට්ටතී"ති වුත්තං. එතං පන සබ්බං ව්‍යඤ්ජනතෝ නානා අත්ථතෝ එකමෙව. තස්මා අධිප්පායං ඤත්වා ගහෙතබ්බං. අපිචෙත්ථ අයම්පි විනිච්ඡයෝ වෙදිතබ්බෝ.

යත්ථ ආවාසිකා ආගන්තුකානං න දෙන්ති, ඵලවාරෙ ච සම්පත්තෙ අඤ්ඤං අභාවං දිස්වා චොරිකාය අත්තනාව ඛාදන්ති, තත්ථ ආගන්තුකෙහි ගණ්ඩං පහරිත්වා භාජෙත්වා පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටති. යත්ථ පන ආවාසිකා රුක්ඛෙ රක්ඛිත්වා ඵලවාරෙ සම්පත්තෙ භාජෙත්වා ඛාදන්ති, වත්තුසු පච්චයෙසු සම්මා උපට්ඨෙන්ති, අනිස්සරා තත්ථ ආගන්තුකා. යෙසුපි රුක්ඛා චීවරත්ථාය නියමෙත්වා දින්නා තෙසුපි ආගන්තුකා අනිස්සරා, එසෙවනයො සෙස පච්චයත්ථාය නියමෙත්වා දින්නෙපි. යෝ පන තථා අනියමෙත්වා ආදිසිකා ච තෙ රක්ඛිත්වා ගොපෙත්වා චොරිකාය පරිභුඤ්ජන්ති න තෙසු ආවාසිකානං කතිකාය ඨාතබ්බං. යෙ ඵලපරිභොගත්ථාය දින්නා ආවාසිකා ච තෙ රක්ඛිත්වා ගොපෙත්වා සම්මා උපට්ඨෙන්ති, තෙසුයෙව තෙසං කතිකාය ඨාතබ්බං. මහාපච්චරියං පන වුත්තං: "චතුන්නං පච්චයානං නියමෙත්වා දින්නං ථෙය්‍යචිත්තෙන පරිභුඤ්ජන්තා භණ්ඩං අග්ඝාපෙත්වා භාරෙතබ්බා, පරිභොගවසෙන භාජෙත්වා පරිභුඤ්ජන්තස්ස භණ්ඩදෙය්‍යං, යම්පනෙත්ථ සෙනාසනත්ථාය නියමිතං, තං පරිභොගවසෙනෙව භාජෙත්වා පරිභුඤ්ජන්තස්ස ථුල්ලච්චයඤ්ච භණ්ඩදෙය්‍යඤ්චා"ති.

ඔදිස්ස චීවරත්ථාය දින්නං චීවරෙයෙව උපනෙතබ්බං. සචෙ දුබ්භික්ඛං හොති, භික්ඛූ පිණ්ඩපාතෙන කිලමන්ති, චීවරං පන සුලභං සඞ්ඝසුට්ඨුතාය අපලොකනකම්මං කත්වා පිණ්ඩපාතෙපි උපනෙතුං වට්ටති. සෙනාසනෙන ගිලානපච්චයෙන වා කිලමන්තෙසු සඞ්ඝසුට්ඨුතාය අපලොකනකම්මං කත්වා තදත්ථායපි උපනෙතුං වට්ටති. ඔදිස්ස පිණ්ඩපාතත්ථාය ච ගිලානපච්චයත්ථාය ච දින්නාපි එසෙව නයො. ඔදිස්ස සෙනාසනත්ථාය දින්නං පන ගරුභණ්ඩං හොති, තං රක්ඛිත්වා ගොපෙත්වා තදත්ථමෙව උපනෙතබ්බං. සචෙ පන දුබ්භික්ඛං හොති, භික්ඛූ පිණ්ඩපාතෙන යාපෙන්ති, එත්ථ රාජරොගභයාති, අඤ්ඤත්ථ ගච්ඡන්තානං විභාරා පලුජ්ජන්ති

තාලනාළිකෙරාදිකෙ විනාසෙන්ති, සෙනාසනපච්චයමපන නිස්සාය යාපෙතුං සක්කා හොති, එවරූපෙ කාලෙ සෙනාසනං විස්සජ්ජෙත්වාපි සෙනාසනජග්ගනත්ථාය පරිහොගො භගවතා අනුඤ්ඤාතො. තස්මා එකං වා දෙ වා වරසෙනාසනානි ඨපෙත්වා ඉතරානි ලාමකකොටියා පිණ්ඩපාතත්ථාය විස්සජ්ජෙතුං වට්ටන්ති. මූලච්ඡෙජ්ජමපන අකත්වා උපනෙතබ්බං. යෝ පන ආරාමං වතුපච්චයත්ථාය නියාමෙත්වා දින්නො, තත්ථ අපලොකනකම්මං න කාතබ්බං. යෙන පච්චයෙන පන ඌනං තදත්ථං උපනෙතුං වට්ටති.

ආරාමො ජග්ගිතබ්බො, වෙත්තං දත්වාපි ජග්ගාපෙතුං වට්ටති, මඤ්ච පන වෙත්තං ලභිත්වා ආරාමෙයෙව ගෙහං කත්වා වසන්තා රක්ඛන්ති, තෙ වෙ ආගන්තුකං භික්ඛුනං නාළිකෙරං වා තාල පක්කං වා දෙන්ති, යං තෙසං සඤ්ඤාය අනුඤ්ඤාතං හොති: "දිවසෙ දිවසෙ එත්තකං නාම ඛාදථා"ති තදෙව තෙ දාතුං ලභන්ති. තතො උත්තරිං තෙසං දදන්තානම්පි ගහෙතුං න වට්ටති. යො පන ආරාමං කෙණ්ඩියා ගහෙත්වා සඞ්ඝස්ස වතු පච්චයත්ථාය කපියභණ්ඩමෙව දෙති, අඤ්ඤං බහුකම්පි දාතුං ලභති. චෙතියස්ස පදීපත්ථාය වා ඛණ්ඩඵුල්ලපටිසඞ්ඛරණත්ථාය වා දින්නාආරාමොපි ජග්ගිතබ්බා. වෙත්තං දත්වාපි ජග්ගාපෙතබ්බා. වෙත්තඤ්ච පනෙත්ථ චෙතියසන්තකම්පි සඞ්ඝසන්තකම්පි දාතුං වට්ටති. එකම්පි ආරාමං වෙතනෙන තත්ථෙව වසිත්වා රක්ඛන්තානඤ්ච කෙණ්ඩියා ගහෙත්වා කපියභණ්ඩදායකානඤ්ච තත්ථ ජාතකඵලදානං වුත්තනයෙනෙව වෙදිතබ්බං.

ධම්මිකං රක්ඛං යාචන්තෙන අතීතං අනාගතං වා ආරබ්භ ඔදිස්ස ආචික්ඛිතුං න වට්ටති. අතීතං හි ආරබ්භ අත්ථි ඔදිස්ස ආචික්ඛනා, අත්ථි අනොදිස්ස ආචික්ඛනා, අනාගතං ආරබ්භාපි අත්ථි ඔදිස්ස ආචික්ඛනා, අත්ථි අනොදිස්ස ආචික්ඛනා. කථං අතීතං ආරබ්භ ඔදිස්ස ආචික්ඛනා හොති? භික්ඛුනං විහාරෙ ගාමදාරකා වා ධුත්තාදයො වා යෙ කෙචි අනාචාරං ආචරන්ති, රුක්ඛෙ වා ඡින්දන්ති, ඵලාඵලං වා හරන්ති, පරික්ඛාරෙ වා අවඡින්දන්ති, භික්ඛු වොහාරකෙ උපසංකමිත්වා "අම්හාකං විහාරෙ ඉදං නාම කත"න්ති වදති, කෙනාති වුත්තෙ අසුකෙන ච අසුකෙන චාති ආචික්ඛති, එවං අතීතං ආරබ්භ ඔදිස්ස අවික්ඛනා හොති. සා න වට්ටති. තං වෙ සුත්වා වොහාරිකා තෙසං දණ්ඩං

කරොනති, සබ්බං භික්ඛුස්ස ගීවා හොති. දණ්ඩං ගණ්හිස්සනතූති අඩ්ඩපාදෙපි සති ගීවාදෙව හොති. සචෙ පන "තස්ස දණ්ඩං ගණ්හථා"ති වදනති, පඤ්චමාසකමත්තෙ ගහිතෙ පාරාජිකං හොති. 'කෙනා'ති වුත්තෙ පන "අසුකෙනාති වත්තුං අම්හාකං න වට්ටති, තුම්හෙයෙව ජානිස්සථ, කෙවලං හි මයං රුක්ඛං යාචාම තං නො දෙථ, අවහටභණ්ඩඤ්ච ආහරාපෙථා"ති වත්තබ්බං. එවං අනොදිස්සාවිකතා හොති, සා වට්ටති. එවං වුත්තෙ සචෙපි තෙ වොහාරිකා කාරකෙ ගවෙසෙත්වා තෙසං දණ්ඩං කරොනති, සබ්බාපත්තියොපි ගහිතෙ භික්ඛුනො නෙව ගීවා, න ආපත්ති. පරික්ඛාරං හරනෙන දිසවා තෙසං අත්ථකාමතාය 'චොරා චොරා'ති වත්තුම්පි න වට්ටති. එවං වුත්තෙපි හි යං තෙ දණ්ඩං කරොනති, සබ්බං භික්ඛුනො ගීවා හොති, අත්තනො වචනකරං පන 'ඉමිනා මෙ පරික්ඛාරො ගහිතො තං ආහරාපෙහි, මා වස්ස දණ්ඩිං කරොහීති වත්තුං වට්ටති. දූසදූසී වාපි ආදීනං අත්ථාය අට්ටං කරොනති, අයං අකප්පිය අට්ටා නාම න වට්ටති. කථං අනාගතං ආරබ්භ ඔදිස්ස ආවිකතා හොති, වුත්තනයෙනෙව පරෙහි අනාචාරාදිසු කතෙසු භික්ඛු වොහාරිකෙ එවං වදති. "අම්හාකං විහාරෙ ඉදඤ්චිදඤ්ච කරොනති, රුක්ඛං නො දෙථ, ආගතිං අකරණත්ථාය"ති. "කෙන එවං කත"නති වුත්තෙ ච "අසුකෙන ච අසුකෙන චා"ති ආචික්ඛති, එවං අනාගතං ආරබ්භ ඔදිස්සාවිකතා හොති, සාපි න වට්ටති. තෙසං හි දණ්ඩ කතෙ පුරිමනයෙනෙව සබ්බං භික්ඛුස්ස ගීවා. සෙසං පුරිමසදිසමෙව. සචෙ වොහාරිකා "භික්ඛූනං විහාරෙ එවරූපං අනාචාරං කරොනතානං ඉදං නාම දණ්ඩං කරොමා"ති භෙරිං චරාපෙත්වා ආණාය අතිට්ඨමානෙ පරියෙසිත්වා දණ්ඩෙනති, භික්ඛුනො නෙව ගීවා, න ආපත්ති. විහාරසීමාය රුක්ඛාදීනි ඡින්දනතානං වාසිඵරසුආදීනි ගහෙත්වා පාසාණෙහි කොට්ටෙනති, න වට්ටති. සචෙ ධාරා භිජ්ජති, කාරාපෙත්වා දාතබ්බා. උපධාරිත්වා තෙසං පරික්ඛාරෙ ගණ්හනති, තම්පි න කාතබ්බං. ලහුපරිවත්තං චිත්තං. චෙතනාය උපපත්තාය මූලච්ඡෙජ්ජම්පි හරෙය්‍ය. උච්චාරං වා පස්සාවං වා සංකාරං වා විස්සාසං වා තිරොකුඩ්ඩෙ වා තිරොපාකාරෙ වා ඡඩ්ඩෙතුං වා ඡඩ්ඩාපෙතුං වා න වට්ටති, වත්තාරිපි වත්ථූනි එකපයොගෙන ඡඩ්ඩනතාය එකමෙව දුක්කටං, පාවෙක්කං ඡඩ්ඩනතාය වත්ථුගණනාය දුක්කටානි. ආණත්තියම්පි එසෙව නයො. දන්තකට්ඨඡඩ්ඩනෙපි දුක්කටමෙව, ඔලොකෙත්වා වා අවලඤ්ජිත්වා වා උච්චාරාදීනි

ඡඩ්ඩනතස්ස අනාපත්ති. යම්පි මනුස්සානං උපභොගපරිභොගං රොපිමං ඛෙත්තං වා හොතු, නාළිකෙරාදි ආරාමෝ වා තත්ථාපි යත්ථ කත්ථචි රොපිමභරිතට්ඨානෙ එතානි වත්තුං ඡඩ්ඩෙතුං න වට්ටති. ඡඩ්ඩනතස්ස පුරිමනයෙනෙව ආපත්තිභෙදෙ වෙදිතබ්බා. ඛෙත්තෙ වා ආරාමෙ වා නිසීදිත්වා ඛුද්දමානෙ උම්මුදාදීනි වා ඛාදමානෙ ගච්ඡන්තෙ උච්චිට්ඨොදකචලකාදීනි ඔරිතට්ඨානෙ ඡඩ්ඩෙති, අනාමසෙ උදකං පිවිත්වා මත්ථකච්ඡින්නනාළිකෙරම්පි ඡඩ්ඩෙති, දුක්කටං. කසිතට්ඨානෙ නික්ඛිත්තබීජෙ අංකුරෙ උට්ඨිතෙපි අවුට්ඨිතෙපි දුක්කටමෙව. අනික්ඛිත්තබීජෙසු පන ඛෙත්තකොණාදිසු වා අසඤ්ඤාතරොපිමෙසු ඛෙත්තමරියාදෙසු වා ඡඩ්ඩෙතුං වට්ටති. මනුස්සානං කච්චරඡඩ්ඩනට්ඨානෙපි ච වට්ටති. මනුස්සෙසු සඝං උබ්භරිත්වා ගතෙසු ඡඩ්ඩිතඛෙත්තං නාම හොති, තත්ථ වට්ටති. යත්ථ පන ලායිතම්පි පුබ්බණ්ණාදි පුන උට්ඨිස්සතීති රක්ඛන්ති, තත්ථ න වට්ටති.

"න භික්ඛවෙ නහායම්හෙන රුක්ඛෙ කායො උග්ඝංසෙතබ්බා. යො උග්ඝංසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො නහායනෙනෙන රුක්ඛෙ වා නහානතිත්ථෙ නිඛනිත්වා ඨපිත ථෙමෙ වා ඉට්ඨකසිලාදරුකුඩ්ඩානං අඤ්ඤතරසම්මිං කුඩ්ඩෙ වා කායො න ඝංසෙතබ්බා. "න භික්ඛවෙ අඞ්ගනෙ නහාතබ්බා. යො නහායෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො අඞ්ගනෙපි නහායිතුං න වට්ටති. අඞ්ගනං නාම රුක්ඛං එලකං විය තචෙජත්වා අට්ඨපදකාරෙන රාජියො ඡින්දිත්වා නහානතිත්ථෙ නිඛණන්ති, තත්ථ චුණ්ණානි ආකිරිත්වා මනුස්සා කායං ඝංසන්ති.

"න භික්ඛවෙ ගන්ධබ්බහත්ථකෙන නහායිතබ්බං. යො නහායෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො නහානතිත්ථෙ ඨපිතෙන දුරුම්මයෙන හත්ථෙන චුණ්ණානි ගහෙත්වා මනුස්සා සරීරං ඝංසෙන්ති, තෙන නහායිතුං න ලභන්ති. "න භික්ඛවෙ කුරුවින්දකස්සුතියා නහායිතබ්බං. යො නහායෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො කුරුවින්දකස්සුතියාපි නහායිතුං න වට්ටති. **කුරුවින්දකස්සුතීති** නාම කුරුවින්දකපාසාණචුණ්ණානි ලාඛාය බන්ධිත්වා කතගුළිකකාලාපකො වුච්චති. යං උභොසු අන්තෙසු ගහෙත්වා සරීරං ඝංසෙන්ති.

"න භික්ඛවෙ විඝාසාය පරිකම්මං කාරාපෙතබ්බං. යො කාරාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො අඤ්ඤමඤ්ඤං සරීරං ඝංසිතුං න වට්ටති.

"න භික්ඛවෙ මල්ලකෙන නහායිතබ්බං. යො නහායෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

"අනුජානාමි භික්ඛවෙ ගිලානස්ස අකතමල්ලක"න්ති වචනතො මකරදන්තකෙ ඡින්දිත්වා මල්ලකමූලසණ්ඨානෙන කතං මල්ලකං ගිලානස්සාපි න වට්ටති. **අකතමල්ලකං** නාම මකරදන්තකෙ අවඡින්දිත්වා කතං. ඉදං අගිලානස්ස න වට්ටති. ඉට්ඨකඛණ්ඩං වා කපාලඛණ්ඩං වා වට්ටති. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ උක්කාසිකං පුට්ඨපාණිය"න්ති වචනතො උක්කාසිකං පුට්ඨපාණියඤ්ච වට්ටති. **උක්කාසිකං** නාම වත්තවට්ටි. තස්මා නහායන්තස්ස යස්ස කස්සචි නහානසාටකවට්ටියා පිඨිං සංඝිතුං වට්ටති. **පුට්ඨපාණිකන්ති** හත්ථපරිකම්මං වුච්චති, තස්මා සබ්බඤ්ඤං හත්ථෙන පිට්ඨිපරිකම්මං කාතුං වට්ටති.

ඉදමපනෙත්ථ නහානවත්තං. උදකතිත්ථං ගන්ත්වා කච්ඡචිවරාති නික්ඛිපිත්වා වෙගෙන යිතකෙනෙව න ඔතරිතබ්බං. සබ්බාදිසා පන ඔලොකෙත්වා විවිත්තභාවං ඤත්වා ඛාණුගුම්බලතාදීනි වවත්ථපෙත්වා නික්ඛන්තුං උක්කාසිත්වා අවකුජ්ජ සීතෙන උත්තරාසඞ්ගචීවරං අපනෙත්වා පසාරෙතබ්බං. කායබන්ධනං මොචෙත්වා චීවරපිට්ඨියෙව ඨපෙතබ්බං. සචෙ උදකසාටිකා නත්ථි, උදකතෙන උක්කුටිකං නිසීදිත්වා නිවාසනං මොචෙත්වා සචෙ සන්තිට්ඨනං අත්ථි, ආතපෙ විස්සජ්ජිතබ්බං. නො චෙ අත්ථි, සංඝරිත්වා ඨපෙතබ්බං. ඔතරන්තෙන සනිකං නාභිප්පමාණමත්තං ඔතරිත්වා චීවිං අනුට්ඨපෙන්තෙන සද්දං අකරොන්තෙන නිවත්තිත්වා ආගතදිසාභිමුඛෙන නිම්මුජ්ජිතබ්බං. එවං චීවරං රක්ඛිතං හොති. උම්මුජ්ජන්තෙනාපි සද්දං අකරොන්තෙන සනිකං උම්මුජ්ජිත්වා නහා න පරියොසානෙ උදකතෙන උක්කුටිකෙන නිසීදිත්වා නිවාසනං පරික්ඛිපිත්වා උට්ඨාය සුපරිමණ්ඩලං නිවාසෙත්වා කායබන්ධනං බන්ධිත්වා චීවරං පාරුපිත්වාව ඨාතබ්බන්ති.

"න භික්ඛවෙ වල්ලිකා ධාරෙතබ්බා. න පාමඞ්ගා ධාරෙතබ්බා. න කණ්ඨසුත්තකං ධාරෙතබ්බං, න කටිසුත්තකං ධාරෙතබ්බං. න ඔවට්ටකං ධාරෙතබ්බං. න කෙයූරං ධාරෙතබ්බං. න හත්ථාභරණං ධාරෙතබ්බං. න අඞ්ගුලිමුද්දිකා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො කණ්ණපිළන්ධනාදි යං කිඤ්චි ආභරණං න වට්ටති.

තත්ථ **වල්ලිකාති** කණ්ණතො නික්ඛන්තමුත්තොලම්බකාදීනං එතං අධිවචනං. න කෙවලඤ්ච වල්ලිකා එව යං කිඤ්චි කණ්ණතො

පිලන්ධනං අන්තමසෝ තාලපණ්ණම්පි න වට්ටති. පාමඞ්ගන්ති යං කිඤ්චි වලම්බසුත්තං. කණ්ඨසුත්තකන්ති යං කිඤ්චි ගීවූපගං ආභරණං. ඛන්ධසුත්තකන්ති යං කිඤ්චි කටිපිලන්ධනං අන්තමසෝ සුත්තතන්තුමත්තම්පි. ඔවට්ටිකන්ති වලයං. කෙයූරාදීනි පාකටානෙව.

"න භික්ඛවෙ දීඝා කෙසා ධාරෙතබ්බා, යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ දුමාසිකං වා දුවඞ්ගුලං වා"ති වචනතො යථෙව කෙසා අන්නෙපි වෙ මාසෙ වඞ්ගුලං පාපුණන්ති, අන්නෙපි වෙමාසෙයෙව ඡින්දිතබ්බා, වඞ්ගුලෙඝි අතික්කමෙතුං න වට්ටති. සවෙපි න දීඝා වෙ මාසතො එක දිවසම්පි අතික්කමෙතුං න ලභතියෙව. උභයථාපි උක්කට්ඨ පරිච්ඡෙදෙව වුත්තෙපා. තතො ඔරං පන න වට්ටතභාවෙ නාම නත්ථි. "න භික්ඛවෙ කත්තරිකාය කෙසා ඡෙදපෙතබ්බා, යො ඡෙදපෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ ආබාධපච්චයා කත්තරිකාය කෙසෙ ඡෙදපෙතු"නති වචනතො ආබාධං විනා කත්තරිකාය ඡෙදපෙතුං න වට්ටති. "න භික්ඛවෙ කොවෙජ්ඣ කෙසා ඔසණ්ඩෙතබ්බා, න එණකෙන කෙසා ඔසණ්ඩෙතබ්බා, න හත්ථඵණකෙන කෙසා ඔසණ්ඩෙතබ්බා, න සිප්පිතෙලකෙන කෙසා ඔසණ්ඩෙතබ්බා, න උදක තෙලෙන කෙසා ඔසණ්ඩෙතබ්බා, යො ඔසණ්ඩෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො මණ්ඩනත්ථාය කොවජ්ජාදීහි කෙසා න ඔසණ්ඩෙතබ්බා. උඛලොමෙන පන අනුලොමනිපාතනත්ථං හත්ථං තෙමෙත්වා සීසං පුඤ්ඡිතබ්බං. උණ්හාභිතත්තරජසසිරා නම්පි අල්ලහෙන පුඤ්ඡිතුං වට්ටති.

"න භික්ඛවෙ ආදාසෙ වා උදකපත්තෙ වා මුඛනිමිත්තං ඔලොකෙතබ්බං, යො ඔලොකෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ ආබාධපච්චයා ආදාසෙ වා උදපත්තෙ වා මුඛනිමිත්තං ඔලොකෙතු"නති වචනතො ආබාධං විනා ආදාසෙ වා උදකපත්තෙ වා මුඛං න ඔලොකෙතබ්බං. එත්ථ ච කංසපත්තාදීනිපි ඉමෙසු මුඛනිමිත්තං පඤ්ඤායති, සබ්බානි ආදාසසඞ්ඛමෙව ගච්ඡන්ති, කඤ්ජියාදීනිපි ච උදකපත්තසඞ්ඛමෙව. තස්මා යත්ථ කත්ථචි ඔලොකෙන්තස්ස දුක්කටං. ආබාධපච්චයා පන සබ්බත්ථ නුඛා මෙ වණෙ උදහු න කාවාති ජානනත්ථං වට්ටති. ජීවණෙ නුඛාමහි නොති එවං ආයුසඞ්ඛාරං ඔලොකෙන්තස්සපි වට්ටතීති වුත්තං. "න භික්ඛවෙ මුඛං ආලිම්පිතබ්බං, න මුඛං මද්දිතබ්බං,

න මුඛං චුණ්ණෙතබ්බං. න මනොසිලිකාය මුඛං ලඤ්ජෙතබ්බං. න අඞ්ගරාගෙ කාතබ්බා, න මුඛරාගෙ කාතබ්බා, න අඞ්ගරාගමුඛරාගෙ කාතබ්බා, යො කරෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්ස. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ ආබාධපච්චයා මුඛං ආලිම්පිතු"න්ති වව නතො ආබාධං විනා මුඛලිම්පනාදීනි න කාතබ්බානි.

"න භික්ඛවෙ නච්චං වා ගීතං වා වාදිතං වා දස්සනාය ගන්තබ්බං, යො ගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො නච්චාදිදස්සනත්ථං න ගන්තබ්බං. එත්ථ ච **නච්ච**න්ති නටාදයො වා නච්චන්තු, සොණ්ඩා වා අන්නතමසො මොරසුකමක්කටාදයොපි සබ්බමෙතං නච්චමෙව. තස්මා අන්නතමසො මොරනච්චම්පි දස්සනාය ගච්ඡන්තස්ස දුක්කටං. සයම්පි නච්චන්තස්ස වා නච්චාපෙන්තස්ස වා දුක්කටමෙව. ගීතන්ති නටාදීනං වා ගීතං හොතු, අරියානං පරිනිබ්බාණකාලෙ රතන්තත්තයගුණූපසංහිතං සාධු කීළක ගීතං වා අසඤ්ඤතනිකූනං ධම්මභාණකගීතං වා අන්නතමසො දන්තගීතම්පි යං ගායිස්සාමාති පුබ්බභාගෙ ඔකුජ්ජනතා කරොන්ති, සබ්බමෙතං ගීතමෙව. සයං ගායන්තස්සාපි ගායාපෙන්තස්සාපි දුක්කටමෙව. "පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා ආයතකෙන ගීත ස්සරෙන ධම්මං භාසන්තස්ස, අත්තනාපි තස්මිං සරෙ සාරජ්ජති, පරෙපි තස්මිං සරෙ සාරජ්ජන්ති, ගහපතිකාපි උජ්ඣායන්ති, සරකුත්තිමපි නිකාමයමානස්ස සමාධිස්ස භඞ්ගො හොති, පච්ඡිමා ජනතා දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජති, ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා ආයතකෙන ගීතස්සරෙන ධම්මං භාසන්තස්ස. න භික්ඛවෙ ආයතකෙන ගීතස්සරෙන ධම්මො භාසිතබ්බො. යො භාසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො ආයතකෙන ගීත ස්සරෙන ධම්මොපි න භාසිතබ්බො. **ආයතකො** නාම **ගීතස්සරො** නාම තං තං වත්තං භින්දිත්වා අක්ඛරානි විනාසෙත්වා පවත්තො. ධම්මෙ පන සුත්තන්තවත්තං නාම අත්ථි, ජාතකවත්තං නාම අත්ථි, ගාථාවත්තං නාම අත්ථි, තං විනාසෙත්වා අනිදිසං කාතුං න වට්ටති. චතුරස්සෙන වත්තන්ත පරිමණ්ඩලානි පදව්‍යඤ්ජනානි දස්සෙ තබ්බානි. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ සරභඤ්ඤ"න්ති වචනතො පන සරෙන ධම්මං භණිතුං වට්ටති, සරභඤ්ඤං කිර තරඞ්ගවත්ත දෙඩකවත්තගණකවත්තාදීනි වත්තීංස වත්තානි අත්ථි, තෙසු යං ඉච්ඡති තං කාතුං ලභති. සබ්බං පදව්‍යඤ්ජනං අවිනාසෙත්වා විකාරං අකත්වා සමණසාරුප්පෙන චතුරස්සෙන නයෙන පව ත්තනංයෙව ලක්ඛණං.

වාදිතං නාම තන්තිබද්ධාදිඋදකභෙරිවාදිතං වා හොතු, කුටභෙරිවාදිතං වා අන්නතමසො උදකභෙරිවාදිතම්පි සබ්බමෙතං

වට්ටති. යං පන නිවත්ථුභනෙන්තා වා සාසංසකෙ වා ඨිතෝ අවජරිකං වා පොළෙති, පාණිං වා පහරති, තථ අනාපත්ති. සබ්බං අන්තරාරාමේ ඨිතස්ස පස්සතෝ අනාපත්ති. "පස්සිස්සාමී"ති විහාරතෝ විහාරං ගච්ඡන්තස්ස ආපත්තියෙව. ආසන්නසාලාය නිසිජ්ජෙනා පස්සති, අනාපත්ති. "පස්සිස්සාමී"ති උට්ඨහිත්වා ගච්ඡතෝ ආපත්ති, චීවරං ඨත්වා ගීවං පරිවත්තෙත්වා පස්සතොපි ආපත්තියෙව. සලාකභත්තාදීනං වා අත්ථාය අඤ්ඤත්ථ වා කෙනචි කරණීයෙන ගන්ත්වා ගතට්ඨානෙ පස්සති වා සුණාති වා අනාපත්ති. ආසදෘස්සු තාදිසෙන උපද්දවෙන උපද්දුතෝ සම්මජ්ජට්ඨානං පවිසති. එවං පවිසිත්වා පස්සන්තස්ස වා සුණන්තස්ස වා අනාපත්ති. "චෙතියස්ස උපඨාරං දෙථ උපාසකා"ති වත්තුම්පි "තුම්හාකං චෙතියස්ස උපට්ඨානං කරොමා"ති වුත්තෙ සම්පටිච්ඡිතුම්පි න ලභති. "තුම්හාකං චෙතියස්ස උපට්ඨානං කරොමා"ති වුත්තෙ පන "උපට්ඨානකරණං නාම සුන්දර"නති වත්තුං වට්ටති.

"න භික්ඛවෙ අත්තනො අඞ්ගජාතං ඡෙතබ්බං. යො ඡින්දෙය්ය ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්සා"ති වචනතො අඞ්ගජාතං ඡින්දන්තස්ස ථුල්ලච්චයං. අඤ්ඤං පන කණ්ණනාසඅඞ්ගුලිආදි යං කිඤ්චි ඡින්දන්තස්ස තාදිසං වා දුක්ඛං උප්පාදෙන්තස්ස දුක්කටං. අහිකීව දට්ඨාදීසු පන අඤ්ඤාබාධපච්චයා වා ලොහිතං වා මොචෙන්තස්ස ඡින්දන්තස්ස වා අනාපත්ති.

"න භික්ඛවෙ ගිහීනං උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියං දස්සෙතබ්බං. යො දස්සෙය්ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො ගිහීනං චිකුච්ඡනිඞ්ගං දස්සෙතුං න වට්ටති. අඞ්ගනිඞ්ගං පන අප්පටික්ඛිත්තං.

"න භික්ඛවෙ සොවණ්ණමයො පත්තො ධාරෙතබ්බො. න රූපිමයො න මණිමයො න වෙළුරියමයො න ඵලිකමයො න කංසමයො න කාචමයො න තිපුමයො න සීසමයො න තම්බලොහමයො පත්තො ධාරෙතබ්බො. යො ධාරෙය්ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො සුවණ්ණමයාදිපත්තො න වට්ටති. සචෙ ගිහී භත්තසාලාය සුවණ්ණතට්ටිකාදීසු ව්‍යඤ්ජනං කත්වා උපනාමෙන්ති, ආමසිතුම්පි න වට්ටති. ඵලිකමයකාචමයභාජනානි පන තට්ටිකාදීනි භාජනානි පුඤ්ඤත්ථිකාරිහොගෙනෙව න වට්ටන්ති. සම්භිඤ්ඤපරිහොගෙන වා ගිහිවිකටානි වා දිට්ඨන්ති. තම්බලොහමයො පත්තොපෙව න වට්ටති. ථාලකං පන වට්ටති. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ මෙ පත්තෙන අයොපත්තං මත්තිකාපත්ත"නත්ත මේ ගෙව ව පත්තො අනුඤ්ඤාතො

"න භික්ඛවෙ තුම්බතොභතොපි පිණ්ඩාය චරිතබ්බං. යො චරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො ලාබුකොභතොපි පරිහරිතුං න වට්ටති. තං ලභිත්වා පන තාවකාලිකං පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටති. සචි කටොභෙපි එසෙව නයො. "න භික්ඛවෙ ඡවසීසපත්තො ධාරෙතබ්බො. යො ධාරෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො ඡව සීසමයොපි පත්තො න වට්ටති. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ පත්තා ධාරක"නති වචනතො දන්තවලලිවෙත්තාදීහි කතෙ භූමිආධාර කෙ දුරුදණ්ඩාධාරකෙ ච පත්තං ඨපෙතුං වට්ටති.

එත්ථ ච "භූමිආධාරකෙ තයො දණ්ඩාධාරකෙ වෙ පත්තෙ උපරුපරි ඨපෙතුං වට්ටතී"ති කුරුන්දියං වුත්තං. මහාඅට්ඨකථා සං පන වුත්තං: භූමිආධාරකෙ තිණ්ණං පත්තානං අන්තොභා සෙ, වෙ ඨපෙතුං වට්ටති. දුරුආධාරකදණ්ඩාධාරකෙසුපි සුස ජ්ජිතෙසු එසෙව නයො. භමකොටිසදිසෙ පන දුරුආධාරකෙ තීහි දණ්ඩකෙහි බද්ධෙ දණ්ඩාධාරකෙ ච එකස්සපි පත්තස්ස අන්තොභාසෙ. තත්ථ ඨපෙත්වාපි භත්තෙන ගහෙත්වාව නිසීදි තබ්බං. භූමියං පන නික්කුජ්ජිත්වා එකමෙව ඨපෙතබ්බන්ති.

"න භික්ඛවෙ මීඝන්තෙන පත්තෙ නික්ඛිපිතබ්බො. යො නික්ඛිපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො ආලින්දිකමීඝි කාදිනං අන්තෙ ඨපෙතුං න වට්ටති සචෙ පන පරිවත්තෙත්වා තත්ථෙව පතිට්ඨාති, එවරූපාය විත්ථිණ්ණාය මීඝියා ඨපෙතුං වට්ටති.

"න භික්ඛවෙ පරිභණ්ඩන්තෙ පත්තෙ නික්ඛිපිතබ්බො. යො නික්ඛිපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති එවං වුත්තෙ බාහිරපස්සෙ කතාය තනුකමීඝිකාය අන්තොපි එසෙව නයො, "අනුජානාමි භික්ඛවෙ චොළක"නති වචනතො පන චොළකං පත්ථරිත්වා තත්ථ ඨපෙතුං වට්ටති. තසම්ං පන අසති කටසාරකෙ වා තට්ටිකාය වා මත්තිකාපරිභණ්ඩකතාය භූමියා වා යත්ථ න දුස්සති, තථාරූ පාය චාලුකාය වා ඨපෙතුං වට්ටති. පංසුරජාදිසු පන ඛරභූමියං වා ඨපෙන්තස්ස දුක්කටං. "න භික්ඛවෙ පත්තෙ ලග්ගෙතබ්බො. යො ලග්ගෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො නාභිදන්තා දිසු යත්ථ කත්ථචි ලග්ගෙතුං න වට්ටති. චීවරවංසෙපි බන්ධිත්වා ඨපෙතුං න වට්ටති. "න භික්ඛවෙ මඤ්චෙ පත්තෙ නික්ඛිපි තබ්බො. යො නික්ඛිපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති. ආදිවචනතො භණ්ඩකවත්ථපත්ථමෙව වා කතං හොතු, නිසීදනසයනත්ථං වා යත්ථ කත්ථචි මඤ්චෙ වා පීඨෙ වා ඨපෙන්තස්ස දුක්කටං, අඤ්ඤත්ර පන භණ්ඩකෙන සඬ්ගං බන්ධිත්වා ඨපෙතුං අවත්තියං බන්ධිත්වා

ඔලම්බෙතුං වා වට්ටති. බන්ධිත්වාපි උපරි ඨපෙතුං න වට්ටතියේව. සචෙ පන මණ්ඩං වා පීඨං වා උක්ඛිපිත්වා චීවරවංසාදීසු අට්ඨපෙත්වාපි නිසීදිතුං වට්ටති. ඨපිතං හොති. තත්ථ ඨපෙතුං වට්ටති අංසබන්ධෙ ඨපිතං අංසකූටෙ ලග්ගෙත්වා අඤ්ඤෙ ඨපෙතුං වට්ටති. ඡත්තෙන හත්ථපාසෙපි අංසකූටෙ ලග්ගිතපත්තොපි ඨපෙතුං න වට්ටති. භණ්ඩිකෙන පන සඞ්ඝං බන්ධිත්වා අට්ටකං කත්වා ඨපිතොත්වා යොකොචි ඨපෙතුං වට්ටති.

"න භික්ඛවෙ පත්තහත්ථෙන කවාටං පණාමෙතබ්බං. යොපණාමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො පත්තහත්ථෙන කවාටං න පණාමෙතබ්බං. එත්ථ ච න කෙවලං යස්ස පත්තොහත්ථෙ සොඑව පත්තහත්ථො, න කෙවලඤ්ච කවාටමෙව පණාමෙතුං න ලභති. අපි ච ඛො පන හත්ථෙ වා සීසෙ වා ඉතරස්මිං සරීරාවයවෙ පත්තසම්මිං සති හත්ථෙන වා පාදෙන වා සීසෙන වා යෙන කෙනචි සරීරාවයවෙන කවාටං පණාමෙතුං සටිකං වා උක්ඛිපිතුං සුචිං වා කුඤ්චිකාය අවාපුරිතුං න ලභති. අංසකූටෙ පන පත්තං ලග්ගෙත්වා යථාසුඛං අවාපුරිතුං ලභති.

"න භික්ඛවෙ චලකානි වා අට්ඨිකානි වා උච්චිට්ඨොදකං වා පත්තෙන නීහරිතබ්බං. යොනීහරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො චලකාදීනි පත්තෙන නීහරිතුං න වට්ටති. එත්ථ චචලකානීති වඩ්ඩෙත්වා අපවිඛාමිසානි. අට්ඨිකානීති මච්ඡමංසඅට්ඨිකානි. උච්චිට්ඨොදකන්ති මුඛවික්ඛාලිතොදකං. එතෙසුයං කිඤ්චි පත්තෙන නීහරණත්ථාය දුක්කටං. පත්තං පරිග්ගහංකත්වා හත්ථං ධොවිතුම්පි න ලභති. හත්ථධොතපාදධොතඋදකම්පිපත්තෙ ආකිරිත්වා නීහරිතුං න වට්ටති. අනුච්චිට්ඨං සුඛං පත්තංඋච්චිට්ඨහත්ථෙන ගණ්හිතුං න වට්ටති. වාමහත්ථෙන පත්තෙඋදකං ආසිඤ්චිත්වා එකං උදකගණ්ඩූසං ගහෙත්වා උච්චිට්ඨහත්ථෙනගණ්හිතුං වට්ටති. එත්තාවතාපි හි සො උච්චිට්ඨපත්තො හොති.හත්ථමපන ඛිප්පං උදකෙන විකඛාලෙත්වා ගහෙතුං වට්ටති. මච්ඡමංසං එලාඵලාදීනි ච ඛාදනෙන්තා යං තත්ථ අට්ඨිං වා වලකං වාඡඩ්ඩෙතුකාමො හොති, තං පත්තෙ ඨපෙතුං න ලභති. යං පනපවිඛාදිතුකාමො හොති, තං පත්තෙ ඨපෙතුං ලභති. අට්ඨිකකණ්ටකාදීනි හත්ථෙව කත්වා හත්ථෙන ලුඤ්චිත්වා ඛාදිතුං වට්ටති,මුඛතො නීහටං පන යං කිඤ්චි පුන න ඛාදිතුකාමො පත්තෙඨපෙතුං න ලභති. සිඛගිවෙදිකාළිකෙරඛණ්ඩාදීනි ඛාදිත්වා ඛාදිත්වාපුන ඨපෙතුං ලභති.

"න භික්ඛවෙ සඛණ්ඩපංසුකූලිකෙන භවිතබ්බං. යොභවෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො සඛණ්ඩං පංසුකූලිකෙන න භව්

තබ්බං. එත්ථ පන චිවරඤ්චව මඤ්චපීඨඤ්චව පංසුකූලං වට්ටති. අජ්ඣොහරණීයං පන දිවාමේව ගහෙතබ්බං.

"න භික්ඛවෙ අඛානමඝපටිපන්නෙන භික්ඛුනා පරිස්සාවනං ඨාවියමානෙන න දාතබ්බං. යො න දදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො අපරිස්සාවනකස්ස යාවමානස්ස පරිස්සාවනං අදාතුං න වට්ටති. යො පන අත්තනො හත්ථෙ පරිස්සාවනෙ විජ්ජමානෙපි යාචති, තස්ස අකාමා න දාතබ්බං.

"න භික්ඛවෙ අපරිස්සාවනකෙන අඛානමඝෙඨා පටිපජ්ජිතබ්බා. යො පටිපජ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො පන අපරිස්සාවනකෙන මඝෙඨා න ගන්තබ්බා. සචෙ න හොති පරිස්සාවනං වා ධම්මකරණකො වා සඞ්ඝාටිකණ්ණොපි අඩ්ඪා තබ්බා ඉමිනා පරිස්සාවෙන්ති පිවිස්සාමීති.

"අනුජානාමි භික්ඛවෙ දණ්ඩපරිස්සාවන"න්ති වචනතො දණ්ඩපරිස්සාවනම්පි වට්ටති. දණ්ඩපරිස්සාවනං නාම යට්ඨි රජ්ජාදිං ඛාරපරිස්සාවනං විය චතූසු පාදෙසු බන්ධිත්වා මජ්ඣෙ දණ්ඩකෙ උදකං ආසිඤ්චන්ති; තං උභොපි කොට්ඨාසෙසු ධාරෙත්වා පරිස්සාවෙති.

"අනුජානාමි භික්ඛවෙ ඔත්ථරක"න්ති වුත්තඔත්ථරකපරිස්සාවනම්පි වට්ටති. ඔත්ථරකං නාම යං උදකෙ ඔත්ථරිත්වා ඝටෙන උදකං ගණ්හන්ති, තං හි චතූසු දණ්ඩකෙසු වත්ථං බන්ධිත්වා උදකෙ වත්තාරො ඛාණුකෙ නිඛණිත්වා තෙසු බන්ධිත්වා සබ්බපරියන්තෙන උදකතො තෙමෙත්වා මජ්ඣෙ ඔත්ථරිත්වා ඝටෙන උදකං ගණ්හන්ති.

"න භික්ඛවෙ නඟෙන නඟෙඨා අභිවාදෙතබ්බා, යො අභිවාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති ආදිවචනතො න නඟෙන නඟෙඨා අභිවාදෙතබ්බා. න නඟෙන අභිවාදෙතබ්බං. න නඟෙන නඟෙඨා අභිවාදාපෙතබ්බා. න නඟෙන අභිවාදාපෙතබ්බං. න නඟෙන නඟස්ස පරිණාමං කාතබ්බං. න නඟෙන නඟස්ස දාතබ්බං. න නඟෙන පටිඟ්ගහෙතබ්බං. න නඟෙන ඛාදිතබ්බං. න නඟෙන භුඤ්ජිතබ්බං. න නඟෙන සායිතබ්බං. න නඟෙන පාතබ්බං."

"අනුජානාමි භික්ඛවෙ තිස්සො පටිඤ්ඤාදියො ඤත්තාඝරපටිඤ්ඤාදිං උදකපටිඤ්ඤාදිං වත්ථපටිඤ්ඤාදි"න්ති වචනතො තිස්සො පටිඤ්ඤාදියො වට්ටන්ති. එත්ථ ච ඤත්තාඝරපටිඤ්ඤාදි උදකපටිඤ්ඤාදි ච පරිකම්මං කරොන්තස්සෙව වට්ටති. සෙසෙසු අභිවාදනාදිසු න වට්ටති. වත්ථපටිඤ්ඤාදි පන සබ්බකම්මෙසු වට්ටති.

"න භික්ඛවේ පුප්ඵාභිකිණ්ණේසු සයනේසු සයිතබ්බං, යෝ සයෙය්‍ය. ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතෝ පුප්ඵේහි සන්ථතේසු සුසිරේසු න සයිතබ්බං. ගණ්ඩිං පන ගහෙත්වා කවාටේ පඤ්චඞ්ගුලිං දාතුං වට්ටති, පුප්ඵං ගහෙත්වා විහාරේ එකමන්තං නීහරිතුං.

"න භික්ඛවේ ආසිත්තකූපධානෙ භුඤ්ජිතබ්බං. යෝ භුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති, වචනතෝ ආසිත්තකූපධානෙ ඨපෙත්වා න භුඤ්ජිතබ්බං. ආසිත්තකූපධානන්ති තම්බලෝහෙන වා රජතෙන වා කතාය පෙලාය එතං අධිවචනං. අච්ඡෙ පන පරිකම්මකතෙ පන දාරුමයම්පි න වට්ටති.

"අනුජානාමි භික්ඛවේ මළෝරික"න්ති වචනතෝ පන මළෝරිකාය ඨපෙත්වා භුඤ්ජිතුං වට්ටති. මළෝරිකාති දණ්ඩා ධාරකෙ වුච්චති. යට්ඨිආධාරකපණ්ණාධාරකපච්ඡිකාදීනිපි එත්තෙව පවිට්ඨානි. ආධාරකසඞ්ඛේපගමනතෝ හි පඤ්චඅ ඒදිසං අම්බිලම්පි වට්ටති යෙව.

"න භික්ඛවේ එකාභාජනෙ භුඤ්ජිතබ්බං, යෝ භුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති ආදිවචනතෝ එකභාජනෙ න භුඤ්ජිතබ්බං. න එකට්ඨාලකෙ පාතබ්බං. සචෙ පන එකෝ භික්ඛු භාජනතෝ ඵලං වා පූපං වා ගහෙත්වා ගච්ඡති, තස්මිං අපගතෙ ඉතරස්ස සෙසකං භුඤ්ජිතුං වට්ටති. ඉතරස්සාපි තස්මිං ඛණෙ පුන ගහෙතුං වට්ටති.

"න එකමඤ්චෙව තුවට්ටිතබ්බං, යෝ තුවටෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති ආදිවචනතෝ න එකමඤ්චෙව නිපජ්ජිතබ්බං. න එකත්ථරණෙ නිපජ්ජිතබ්බං. වච්චාදිනමපන දෙසෙන්තෝ මඤ්චකාසාවං වා තත්ථරයිං වා අන්තමසෝ කායබන්ධනමපි ඨපෙත්වා නිපජ්ජන්තානං අනාපත්ති. එකපාපුරණෙහි ච එකත්ථරණපාපුරණෙහි න නිපජ්ජිතබ්බං. එකං අත්ථරණං වෙව පාපුරණඤ්ච එතෙසන්ති-එකත්ථරණපාපුරණා. සංහාරිමානං පාවාරත්ථරකාදීනං එකං අන්තං අත්ථරිත්වා එකං පාරුපිත්වා නිපජ්ජනානමෙතං අධිවචනං.

"න භික්ඛවේ වෙලපත්තිකා අක්කමිතබ්බා. යෝ අක්කමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතෝ න වෙලසත්ථාරෝ අක්කමිතබ්බා.

"අනුජානාමි භික්ඛවේ ගිලිනං මඞ්ගලත්ථාය යාචියමානෙන වෙලපත්තිකං අක්කමිතු"න්ති වචනතෝ පන කාචි ඉත්ථී අපගත ගබ්භා වා හොති ගරුගබ්භා වා, එවරූපෙසු ඨානෙසු මඞ්ගලත්ථාය යාචියමානෙන අක්කමිතුං වට්ටති. 'අනුජානාමි භික්ඛවේ ධොත පාදකං අක්කමිතු'න්ති වචනතෝ පාදධොවනට්ඨානෙ ඨිතෙහි පාදෙහි අක්කමනත්ථාය අත්ථතපච්චත්ථරණං අක්කමිතුං වට්ටති

"න භික්ඛවෙ කතකං පරිභුඤ්ජිතබ්බං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො කතකං න වට්ටති. **කතකං** නාම සදුම්මඤ්ඤණිකාකාරං පාදඝංසනත්ථං කණ්ටකෙ උට්ඨාපෙත්වා කතං. තං වට්ටං වා හොතු චතුරස්සාදිභෙදං වා, බාහුලිකානුයොගත්තා පටික්ඛිත්තමෙව. නෙව පටිග්ගහෙතුං න පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටති.

"අනුජානාමි භික්ඛවෙ තිස්සො පාදඝංසනියො සක්ඛරං කඨලං සමුද්දඵෙණක"න්ති වචනතො පන සක්ඛරාදීහි පාදඝංසනං වට්ටති. **සක්ඛරා**ති පාසාණො වුච්චති. පාසාණඵෙණකොපි වට්ටතියෙව.

"න භික්ඛවෙ ඒමරිච්ඡනී ධාරෙතබ්බා, යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො වම්මිවාලෙහි කතච්ඡනී න වට්ටති "අනුජානාමි භික්ඛවෙ මකසච්ඡනිං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ තිස්සො ච්ඡනියො, වාකමයං උසීරමයං, මොරපිඤ්ඡමයං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ විධූපනඤ්ච තාලවණ්ටඤ්චා"ති වචනතො මකසච්ඡනි ආදි වට්ටති. තත්‍ර **විධූපන**නන්ති ච්ඡනී වුච්චති. **තාලවණ්ටං** පන තාලපණ්ණෙහි වා කතං හොතු, වෙළුදණ්ඩවිලිවෙහි වා මොරපිඤ්ඡෙහි වා වම්මවිකතීහි වා සබ්බං වට්ටති. මකසච්ඡනිදණ්ඩතාලවණ්ටදණ්ඩකානිපි වට්ටති. වාකමය ච්ඡනියා කෙතකපාරොහකඤ්චුලපණ්ණාදිමයාපි සඞ්ගහිතා.

"න භික්ඛවෙ ඡත්තං ධාරෙතබ්බං. යො ධාරෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ ගිලානස්ස ඡත්ත'න්ති වචනතො අගිලානෙන ඡත්තං න ධාරෙතබ්බං. යස්ස පන කායදාහො වා පිත්තකොපො වා හොති, චක්ඛු වා දුබ්බලං අඤ්ඤතරො වා කොචි ආබාධො විනා ඡත්තෙන න උපජ්ජති, තස්ස ගාමෙ වා අරඤ්ඤෙ වා ඡත්තං වට්ටති. වස්සෙ පන චීවරගුත්තත්ථං වාළමිගචොරභයෙසු අත්තගුත්තත්ථම්පි වට්ටති. එකපණ්ණච්ඡත්තමපන සබ්බත්ථෙව වට්ටති.

"අනුජානාමි භික්ඛවෙ අගිලානෙනපි ආරාමෙ ආරාමූපචාරෙ ඡත්තං ධාරෙතූ"න්ති වචනතො පන අගිලානස්සාපි ආරාමආරාමූපචාරෙසු ඡත්තං ධාරෙතුං වට්ටති.

"න භික්ඛවෙ දීඝා නඛා ධාරෙතබ්බා, යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ මංසපපමාණෙන නඛං ඡින්දිතූ"න්ති වචනතො දීඝා නඛා ඡින්දිතබ්බා. "න භික්ඛවෙ ච්ඡති වට්වං කාරාපෙතබ්බං. යො කාරාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ මලමත්තං අපකඩ්ඪිතූ"න්ති වචනතො ච්ඡනිපි නඛෙ ලිඛිතමත්තෙ කාරාපෙතුං න වට්ටති. නඛතො මලමත්තං පන අපකඩ්ඪිතුං වට්ටති.

"න භික්ඛවේ සම්බාධෙ ලොමං සංහාරාපෙතබ්බං, යො සංහාරාපෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ ඌහං ඛුපච්චයා සම්බාධෙ ලොමං සංහරාපෙතු"න්ති වචනතො ගණ්ඩ විණාදි ආබාධං විනා සම්බාධෙ ලොමං සංහරාපෙතුං න වට්ටති.

"න භික්ඛවෙ දීඝං නාසිකාලොමං ධාරෙතබ්බං, යො ධාරෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්ස"නි වචනතො සණ්ඩාසෙන නාසිකා ලොමං හරාපෙතුං වට්ටති, සක්ඛාරාදිහි නාසිකාලොමං ගාහාපනෙපි ආපත්ති නත්ථි. අනුරක්ඛනත්ථං පන "අනුජානාමි භික්ඛවේ සණ්ඩාස"න්ති සණ්ඩාසො අනුඤ්ඤාතො.

"න භික්ඛවෙ පලිතං ගාහාපෙතබ්බං, යො ගාහාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො පලිතං ගාහාපෙතුං න වට්ටති. යං පන භමුකාය වා නලාටෙ වා දාඨිකාය වා උග්ගන්ත්වා විගච්ඡං හුත්වා ඨිතං තාදිසං ලොමං පලිතං වා අපලිතං වා ගාහාපෙතුං වට්ටති.

"න භික්ඛවෙ අකාලබ්භක්ඛනෙන ගාමෙ පවිසිතබ්බං. යො පවිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො අකාලබ්භක්ඛනෙන ගාමෙ න පවිසිතබ්බං. අබ්භක්ඛිත්වා නික්ඛමනෙපත්‍ය යත්ථ සරති, තත්ථ බන්ධිතබ්බං. "ආසනසාලායෙ වා බන්ධිස්සාමි"ති ගන්තුං වට්ටති. සරිත්වා යාව න බන්ධති, න තාව පිණ්ඩාය චරිතබ්බං. "න භික්ඛවෙ ගිහිනිවත්ථං නිවාසෙතබ්බං. යො නිවාසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති ආදිවචනතො හත්ථිසොණ්ඩඋළුවෙන ගිහිනිවත්ථං න නිවාසෙතබ්බං. සෙතපටපාරුතාදිවෙන න ගිහිපාරුතං පාරුපිතබ්බං. මල්ලකම්මකරාදයො විය කච්ඡං බන්ධිත්වා න නිවාසෙතබ්බං. එවං නිවාසෙතුං ගිලානස්සාපි මඟපටිපන්නස්සාපි න වට්ටති. යම්පි මඟඝං ගච්ඡන්තා එකං වා දෙ වා කොණෙ උක්ඛිපිත්වා අන්තරවාසකස්ස උපරි ලඞ්ඝන්ති, අන්තො වා එකං කාසාවං කත්වා නිවාසෙන්ති බහි අපරං නිවාසෙන්ති, සබ්බං න වට්ටති. ගිලානො පන අඤ්ඤාකාසාවස්ස ඔවට්ටිකං දස්සෙත්වා අපරං උපරි නිවාසෙතුං ලභති. අගිලානෙන මෙ නිවාසෙන්තෙන සගුණං කත්වා නිවාසෙතබ්බානි.

"න භික්ඛවෙ උභතො කාජං හරිතබ්බං. යො හරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො උභතො කාජං හරිතුං න වට්ටති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ එකතො කාජං අන්තරකාජං සිඝභාරං බ්‍රහ්මභාරං කටිභාරං ඔලම්බක"න්ති වචනතො කාජාදිං හරිතුං වට්ටති.

"න භික්ඛවෙ දීඝං දන්තකට්ඨං ඛාදිතබ්බං; යො ඛාදෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො න දීඝං දන්තකට්ඨං ඛාදි

කබ්බං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ අඩ්ඪඟුලපරමං දන්තකට්ඨං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ චතුරඞ්ගුලපවෙණිං දන්තකට්ඨ"න්ති වචනතො මනුස්සානං පමාණඞ්ගුලෙන අට්ඨඞ්ගුලපරමං චතුරඞ්ගුලපවෙණිමත්තඤ්ච දන්තකට්ඨං ඛාදිතබ්බං.

"න භික්ඛවෙ රුක්ඛා අභිරුහිතබ්බා. යො අභිරුහෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ සති කරණීයෙ පොරිසං රුක්ඛං අභිරුහිතුං, ආපදාසු යාවදත්ථ"න්ති වචනතො න රුක්ඛං අභිරුහිතබ්බං. සුක්ඛකට්ඨගහණාදි කිච්චෙ පන සති පුරිසපපමාණං අභිරුහිතුං වට්ටති, ආපදාසු වාළමිගාදයො ව, දිසවා මග්ගමූළෙහා වා දිසා ඔලොකෙතුකාමො හුත්වා දවදාහා වා උදකොඝං වා ආගච්ඡන්තං දිසවා අතිඋච්චම්පි රුක්ඛං ආරොහිතුං වට්ටති.

"න භික්ඛවෙ බුද්ධවචනං ඡන්දසො ආරොපෙතබ්බං, යො ආරොපෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ සකාය නිරුත්තියා බුද්ධවචනං පරියාපුණිතු"න්ති වචනතො වෙදං විය බුද්ධවචනං සක්කතභාසාය වාචනාමග්ගං ආරොපෙතුං න වට්ටති, සකාය පන මාගධිකාය නිරුත්තියා පරියාපුණිතබ්බං.

"න භික්ඛවෙ ලොකායතං පරියාපුණිතබ්බං. යො පරියාපුණෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස"ති ආදිවචනතො ලොකායත සඞ්ඛාතං සබ්බං උච්චිට්ඨං සබ්බං අනුච්චිට්ඨං සෙතො කාකො කාලො බ්‍රහ්මා ච ඉස්සරා ච කාරණන්ති එවමාදි නිරත්ථකකාරණාපටිසංයුත්තං තිත්ථි සත්ථං නෙව පරියාපුණිතබ්බං. න පරස්ස වාචෙතබ්බං. න ච තිරච්ඡානවිජ්ජා පරියාපුණිතබ්බා. න පරස්ස වාචෙතබ්බා.

"න භික්ඛවෙ ඛිපිතෙ ජීවාති වත්තබ්බා. යො වදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ ගිහීනං ජීවථ මනෙත්ති වුච්චමානෙන චිරං ජීවාති වත්තු"න්ති වචනතො ඛිපිතෙන ජීවාති න වත්තබ්බං. ගිහීනා පන ජීවථාති වුච්චමානෙන චිරං ජීවාති වත්තුං වට්ටති.

"න භික්ඛවෙ ලසුණං ඛාදිතබ්බං. යො ඛාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස, අනුජානාමි භික්ඛවෙ ආබාධපච්චයා ලසුණං ඛාදිතු"න්ති වචනතො ආබාධං විනා ලසුණං ඛාදිතුං න වට්ටති. සූපසම්පාදිකාදිසු පක්ඛිත්තං පන වට්ටති. තං හි පච්චමානෙසු මූගසූපාදිසු වා මච්ඡමංසවිකතියා වා තෙලෙ වා බදරඇලවා දිසු වා අම්බිලඇකාදිසු වා උත්තරිභඞ්ගසූ වා යත්ථ කත්ථචි අන්තමසො යාගුභත්තෙපි පක්ඛිත්තං වට්ටති.

"න භික්ඛවෙ අඩොතෙහි පාදෙහි සෙනාසනං අක්කමිතබ්බං, යො අක්කමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො අඩොතෙහි පාදෙහි මඤ්චපීඨාදිසෙනාසනං පරිකම්මකතා වා භූමි න අක්කමිතබ්බා. "න භික්ඛවෙ අල්ලෙහි පාදෙහි සෙනාසනං අක්කමිතබ්බං. යො අක්කමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො යෙහි අක්කන්තට්ඨානෙ උදකං පඤ්ඤායති, එවරූපෙහි අල්ලපාදෙහි පරිභණ්ඩකතා භූමි වා සෙනාසනං වා න අක්කමිතබ්බං. සචෙ පන උදකසිනෙහමත්තමෙව පඤ්ඤායති, න උදකං, වට්ටති. පාදපුඤ්ඡනිං පන අල්ලපාදෙහිපි අක්කමිතුං වට්ටතියෙව. "න භික්ඛවෙ සඋපාහනෙන සෙනාසනං අක්කමිතබ්බං. යො අක්කමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො ඔතපාදෙහි අක්කමිතබ්බට්ඨානං සඋපාහනෙන අක්කමිතුං න වට්ටති.

"න භික්ඛවෙ පරිකම්මකතාය භූමියා නිට්ඨුභිතබ්බං. යො නිට්ඨුභෙය්‍ය. ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො පරිකම්මකතාය භූමියා න නිට්ඨුභිතබ්බං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ ඛෙලමල්ලකා"නති එවං අනුඤ්ඤාතෙ ඛෙලමල්ලකෙ නිට්ඨුභිතබ්බං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ වොළුකෙන පළිවෙඨෙතු"නති වචනතො සුධාභූමියං වා පරිභණ්ඩභූමියං වා මඤ්චපීඨං නික්කිපනෙනෙන සචෙ තට්ටිකා වා කාටසාරකො වා නත්ථි වොළුනෙන මඤ්චපීඨානං පාදෙ වෙඨෙතබ්බා. තසම්ං අසති පණ්ණමපි අත්ථරිතුං වට්ටති. කිඤ්චි අනත්ථරිත්වා ඨපෙනතස්ස පන දුක්කටං. යදි පන තත්ථ නෙවාසිකා අනත්ථතායපි භූමියා ඨපෙනති, අඩොතපාදෙහි වලඤ්ජිතුං වට්ටති.

"න භික්ඛවෙ පරිකම්මකතා භිත්ති අපස්සෙතබ්බා. යො අපස්සෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො පරිකම්මකතා භිත්ති සෙතභිත්ති වා හොතු චිත්තකම්මකතා වා න අපස්සෙතබ්බා. න කෙවලඤ්ච භිත්තිමෙව වාරමපි වාතපානමපි අපස්සෙනඵලකමපි පාසාණත්ථම්භමපි රුක්ඛත්ථම්භමපි චිවරෙන වා කෙනචි අපටිච්ඡාදෙත්වා අපස්සිතුං න ලභතියෙව.

"අනුජානාමි භික්ඛවෙ දඬ්ඩත්ථරිත්වා නිපජ්ජිතු"නති වචනතො පන ඔතපාදෙහි අක්කමිතබ්බං. පරිභණ්ඩකතං භූමිං වා භූමත්ථරණං වං සෙනාසනං වා සංඝිකමිඤ්චපීඨං වා අත්තනො සන්තකෙන පඩිච්ඡත්ථරණෙන පඨවත්ථරිත්වාව නිපජ්ජිතුබ්බං, සචෙ නිද්දායතොපි පඩිච්ඡත්ථරණෙ සංකුචිතෙ කොචි සරීරාවයවෙ,

මඤ්චං වා පීඨං වා ඵුසති, ආපත්තියෙව. ලොමෙසු පන ලොමගණනාය ආපත්තියො. පරිභොගසීසෙන අපසය්හනත්‍ථාපි එසෙව නයො. භූමත්ථලපාදතලෙහි පන ඵුසිතුං වා අක්කමිතුං වා වට්ටති. මඤ්චපීඨං වා නීහරන්තස්ස කායො පටිහඤ්ඤති, අනාපත්ති.

"දස ඉමෙ භික්ඛවෙ අවන්දියා; පුරෙ උපසම්පන්නෙන පච්ඡූපසම්පන්නා අවන්දියො, අනුපසම්පන්නා අවන්දියො, නානාසංවාසකො බුඩ්ඪතරො අධම්මවාදී අවන්දියො, මාතුගාමො අවන්දියො, පණ්ඩකො අවන්දියො, පාරිවාසිකො අවන්දියො, මූලායපටිකස්සනාරහො අවන්දියො, මානත්තාරහො අවන්දියො, මානත්තචාරිකො අවන්දියො, අබ්භානාරහො අවන්දියො"ති වචනතො ඉමෙ දස අවන්දියාති වෙදිතබ්බා. "පච්ඡූපසම්පන්නෙන පුරෙ උපසම්පන්නා වන්දියො, නානාසංවාසකො බුඩ්ඪතරො ධම්මවාදී වන්දියො, තථාගතො අරහං සම්මාසම්බුඩ්ධො වන්දියො"ති වචනතො ඉමෙ තයො වන්දිතබ්බා.

"අනුජානාමි භික්ඛවෙ තීණි තූලානි රුක්ඛතූලං ලතාතූලං පොටකිතූල"නති වචනතො ඉමානි තීණි තූලානි කප්පියානි. තත්‍ථ **රුක්ඛතූල**නති සිම්බලිරුක්ඛාදීනං යෙසං කෙසඤ්චි රුක්ඛානං තූලං. **ලතාතූල**නති ඛීරවල්ලිආදීනං යාසං කාසඤ්චි වල්ලීනං තූලං. **පොටකිතූල**නති පොටකිතිණාදීනං යෙසං කෙසඤ්චි තිණජාතිකානං අන්තමසො උච්ඡුනළාදීනම්පි තූලං. එතෙහි තීහි සඞ්ගහිතා හොන්ති. රුක්ඛවල්ලිතිණජාතියො හි මුඤ්චිත්වා අඤ්ඤා භූතගාමො නාම නත්ථි, තස්මා යස්ස කස්සචි භූතගාමස්ස තූලං බිම්බොහනෙ වට්ටති. "හිඞ්ගු පන පාපුණිත්වා සබ්බමෙපතං අකප්පියතූල"නති වුච්චති. න කෙවලඤ්ච බිම්බොහනෙ එතං තූලමෙව හංසමොරාදීනං සබ්බසකුණානං සීහාදීනං සබ්බචතුප්පදානඤ්ච ලොමම්පි වට්ටති. පියඞ්ගුපුප්ඵකුලපුප්ඵාදි පන යං කිඤ්චි පුප්ඵං න වට්ටති. තමාලපත්තං සුඛමෙව න වට්ටති. මිස්සකම්පන වට්ටති. භිසීනං අනුඤ්ඤාතං පඤ්චවිධං උණ්ණාදිතූලම්පි වට්ටති.

"අනුජානාමි භික්ඛවෙ පඤ්ච භිසියො, උණ්ණාභිසිං වොළභිසිං වාකභිසිං පණ්ණභිසිං තිණභිසි"නති වචනතො පඤ්චහි උණ්ණාදීහි පූරිතා පඤ්ච භිසියො අනුඤ්ඤාතා, තූලගණනාය හි එතාසං ගණනා වුත්තා. තත්‍ථ උණ්ණාගහණෙන න කෙවලං එළකාලොමමෙව ගහිතං, ඨපෙත්වා පන මනුස්සලොමං යං කිඤ්චි කප්පියාකප්පියමංසජාතීනං සබ්බචතුප්පදානං ලොමං සබ්බං ඉධ උණ්ණාගහ

ණෙනෙව ගහිතං. තසමා ත්‍රත්‍යං විවරාතං ත්‍රත්‍යං අනුලොමවිවරා නඤ්ච අසඤ්ඤතරෙන භිසිවජ්ජං කත්වා තං සබ්බං පක්ඛිපිත්වා භිසිං කාතුං වට්ටති. එළකලොමානි පන අපක්ඛිපිත්වා කම්බලමේව චතුගහුණං පඤ්චගුණං වා පක්ඛිපිත්වා කතාපි උණණාභිසිඤ්ඤමේව ගච්ඡති. වොළභිසි ආදිම්හි යං කිඤ්චි නවවොළං වා පුරාණවොළං වා සංහරිත්වා අනෙනා පක්ඛිපිත්වා වා කතා වොළභිසි. යං කිඤ්චි වාකං පක්ඛිපිත්වා කතා වාකභිසි. යං කිඤ්චි තිණං පක්ඛිපිත්වා කතා තිණභිසි. අඤ්ඤත්‍ර සුඛතමාලපත්තං යං කිඤ්චි පණණං පක්ඛිපිත්වා කතා පණණභිසීති වෙදිතබ්බා. තමාලපත්තං පන අඤ්ඤඤ්ච මිස්සමෙව වට්ටති. සුඛං න වට්ටති. යං පනෙතං උණණාදීසඤ්චවිධං තූලං භිසියං වට්ටති, තං මසූරකෙපි වට්ටතීති කුරුන්දියම්පි වුත්තං. එතෙන මසූරකං පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටතීති සිද්ධං හොති. භිසියා පමාණනියමෝ නත්ථි, මඤ්චභිසි පීඨභිසි භූමත්ථරණභිසි වංකමණභිසි පාදපුඤ්ඡනභිසීති එතාසං අනුරූපතෝ සල්ලක්ඛෙත්වා අත්තනෝ රුච්චසෙන පමාණං කාතබ්බං.

බිම්බොහනං පන පමාණයුත්තමෙව වට්ටති. "න භික්ඛවෙ අඩ්ඪකාසිකානි බිම්බොහනානි ධාරෙතබ්බානි. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති යෙසු කරිතෙසු පටිය්‍යාය යාව සිඝං උපදහන්ති තාදිසානි උපඩ්ඪකාසපමාණානි බිම්බොහනානි පටික්ඛිපිත්වා "අනුජානාමි භික්ඛවෙ සීසපපමාණං බිම්බොහන"න්ති සීසපපමාණං අනුඤ්ඤාතං. සීසපපමාණං නාම යස්ස විත්ථාරතො තීසු කණ්ණෙසු චිත්තං කණණාණානං අනන්තරං මිණ්ඩියමානං විදත්ථි වෙව චතුරඞ්ගුලඤ්ච හොති, මජ්ඣට්ඨානං මුට්ඨිරතනං හොති, දීඝතො පන දියඩ්ඪරතනං වා විරතනං වාති කුරුන්දියං වුත්තං. අයං සීසපපමාණස්ස උක්කට්ඨපරිච්ඡෙදෙ, ඉතො උඩ්ඪං න වට්ටති. ඡෙච්චා වට්ටති. අගිලානස්ස සිසූපධානඤ්ච. පාදූපධානඤ්චාති වයමෙව වට්ටති. ගිලානස්ස බිම්බොහනානි සන්ථරිත්වා උපරි පච්චත්ථරණං දත්වා නිපජ්ජිතුම්පි වට්ටති. යානි පන භිසිතං අනුඤ්ඤතානි පඤ්ච කපියතූලානි තෙහි බිම්බොහනං මඤ්ඤනම්පි වට්ටතීති චූළසුමත්ථෙරො ආහ. විනයධර උපතිස්සත්ථෙරො පන "බිම්බොහනං කරිස්සාමී"ති කපියතූලං වා අකපියතූලං වා පක්ඛිපිත්වා කරොන්තස්ස පමාණමෙව වට්ටතී"ති ආහ.

"අනුජානාමි භික්ඛවෙ ආසන්දික"න්ති වුච්චනතො චතුරස්ස පීඨසණ්ඨානතො ආසන්දිකො වට්ටති. සො ච "අනුජානාමි භික්ඛවෙ උච්චකම්පි ආසන්දික"න්ති වචනතො අට්ඨඞ්ගුලතො උච්චම්පි කොපි වට්ටති. එකතො භාගෙන දීඝපීඨමෙව හි අට්ඨඞ්ගුලතෙ

උච්චපාදකං න වට්ටති. තසමා චතුරස්සපීඨං පමාණාතික්කන්තම්පි වට්ටති. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ සත්තඞ්ග"නති වචනතො තීසු දිසාසු අපස්සයං කත්වා සත්තමඤ්චොපි වට්ටති. "අනුජානාමි භික්ඛවේ උච්චකම්පි සත්තඞ්ග"නති වචනතො අයම්පි පමාණාතික්කන්තොපි වට්ටති. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ භද්දපීඨ"නති ආදිනා පාළියං අනුඤ්ඤාතං මෙත්තමයපීඨං පීලොතිකාභද්දපීඨං දුරුවබිම්බාය උපරි පාදෙ ඨපෙත්වා හොජනඵලකං මීය කත්වං ඵලක පාදපීඨං ආමිළකාකාරෙන යොජිතං බහුපාදකං ආමණ්ඩකවට්ටි කපීඨං පලාලපීඨං ඵලකපීඨඤ්ච පාළියං අනාගතඤ්ච අඤ්ඤම්පි යං කිඤ්චි දුරුමයං පීඨං වට්ටති.

"න භික්ඛවෙ උච්චෙ මඤ්චෙ සයිතබ්බං. යො සයෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො පමාණාතික්කන්තෙන මඤ්චෙ සයනස්ස දුක්කටං. තං පන කරොන්තස්ස භාරාරොපනස්ස ච ඡේදනක්ඛං පාචිත්තියං. අඤ්ඤෙන කතං පටිලභිත්වා පරිභුඤ්ජන්තෙන ජානිත්වා පරිභුඤ්ජිතබ්බං සචෙ න ජානිතුකාමො හොති භූමියං නිඛණිත්වා පමාණං උපරි දස්සෙති, උත්තානං වා කත්වා, පරිභුඤ්ජති උක්කීපිත්වා වා තූලාසංසාවෙ ඨපෙත්වා අවචං කත්වා, පරිභුඤ්ජති වට්ටති. "න භික්ඛවෙ උච්චා මඤ්චපටිපාදකා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ අට්ඨඞ්ගුලපරමං මඤ්චපටිපාදක"න්ති වචනතො මනුස්සානං පමාණඞ්ගුලෙන අට්ඨඞ්ගුලපරමෙව මඤ්චපටිපාදකො වට්ටති. තතො උඞ්ඛ න වට්ටති.

"න භික්ඛවෙ උච්චාසයනමහාසයනානි ධාරෙතබ්බානි. සෙය්‍යථිදං: ආසන්දි පල්ලඞ්කා ගොණකා චිත්තිකා පටිකා පටලිකා තූලිකා විකතිකා උද්දලොමිකා එකන්තලොමි කටිස්සං කොසෙය්‍යං කුත්තකං හත්ථත්ථරං අස්සත්ථරං රථත්ථරං අජිනපවෙණිකාදළිමිගපවරපච්චත්ථරණං සඋත්තරච්ඡදං උභතො ලොහිතකූපධානං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො උච්චාසයනමහාසයනානි න වට්ටන්ති. තත්ථ උච්චාසයනං නාම පමාණාතික්කන්තං මඤ්චං. මහාසයනං නාම අකප්පියත්ථරණත්ථතං. ආසන්දි ආදීසු ආසන්දීති පමාණාතික්කන්තාසනං. පල්ලඞ්කොති ඡාදෙසු වාලරූපානි ඨපෙත්වා කතො. ගොණකොති දීඝලොමකො මහාකාජවො. චතුරඞ්ගුලාධිකානි කිර තස්ස ලොමානි. චිත්තිකොති රතනචිත්‍රලක්ඛණාමඤ්ඤරකො. පටිකොති ඒකාභෝගාමඤ්ඤා සෙතත්ථරකො. පටලිකොති ඝනපුප්ඵකා ඒකාභෝගාමඤ්ඤරකො. යො ආමලකපට්ටොතිපි වුච්චති. තූලිකොති පකතිතූලිකාමෙව. විකතිකොති සීහව්‍යග්ඝාදිරූපවිචිත්‍රා,

උණ්ණාමයත්ථරකො. **උදඋල්ලෝමීති** එකතො උග්ගතලොමං උණ්ණාමයත්ථරණං. **එකන්තලෝමීති** උභතො උග්ගතලොමං උණ්ණාමයත්ථරණං. **කසිස්සන්ති** රතනපරිසිබ්බිතං අස්සපිට්ඨිසු කොසියකසිස්සමයං පච්චත්ථරණං. **කෙසඝ්ඝන්ති** රතනපරිසිබ්බිතං කොසියසුත්තමයං පච්චත්ථරණං. සුඛකොසෙය්‍යං පන වට්ටති. **කුත්තකන්ති** සොළසන්නං නාටකිත්ථීනං නච්චනයොග්ගං උණ්ණාමයත්ථරණං. **හත්ථත්ථරඅස්සත්ථරා** හත්ථිඅස්සඅත්ථරණක අත්ථරකා එව. රථත්ථරෙපි එසෙව නයො. **අජිනපවෙණීති** අජිනචම්මෙහි මඤ්චපමාණෙන සිබ්බිත්වා කතා පවෙණි. **කදලිමිගපවරපච්චත්ථරණන්ති** කදලිමිගචම්මං නාම අත්ථි, තෙන කතං පවරපච්චත්ථරණන්ති අත්ථො. තං කිර සෙත වත්ථස්ස උපරි කදලිමිගචම්මං පත්ථරිත්වා සිබ්බිත්වා කරොන්ති. **සඋත්තරච්ඡදන්ති** සහ උත්තරච්ඡදෙන උපරිබඬෙන රතනවිතානෙන සඬිනන්ති අත්ථො. සෙතවිතානම්පි හෙට්ඨා අකප්පියපච්චත්ථරණ සති න වට්ටති, අසති පන වට්ටති.

උභතොලොහිතකූපධානන්ති සීසූපධානඤ්ච පාදූපධාන ඤ්චාති මඤ්චස්ස උභතො ලොහිතකූපධානං, එතං න කප්පති. යං පන එකමෙව උපධානං උභොසු පස්සෙසු රත්තං වා හොතු, පදුමවණ්ණං වා චිත්තං වා සබෙ පමාණයුත්තං වට්ටති. මහා උපධානං පන පටික්ඛිත්තං. ගොණකාදීනි සංඝිකවිහාරෙ වා පුග්ගලිකවිහාරෙ වා මඤ්චපීඨකෙසු අත්ථරිත්වා පරිභුඤ්ජිතුං න වට්ටන්ති. ධම්මාසනෙ පන ගිහිවිකටනීහාරෙන ලභන්ති. තත්‍රාපි නිපජ්ජිතුං න වට්ටති. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ ඨපෙත්වා තීණි ආසන්දිං පල්ලඞ්කං තූලිකං ගිහිවිකටං අභිනිසීදිතුං, නත්වෙව අභිනිපජ්ජිතු"න්ති වචනතො ආසන්දිත්තයං ඨපෙත්වා අවසෙසෙසු ගොණකාදිසු ගිහිවිකටෙසු ධම්මාසනෙ වා හත්ථගෙ වා අන්තරඝරෙ වා නිසීදිතුං වට්ටති. නිපජ්ජිතුං න වට්ටති. තූලොනද්ධම්පන මඤ්චපීඨං හත්ථගෙ අන්තරඝරෙයෙව නිසීදිතුං වට්ටති. තත්‍රාපි නිපජ්ජිතුං න වට්ටති. තූලොනද්ධම්පන මඤ්චපීඨං කාරාපෙන්තස්සාපි උද්ධලොමකං පාචිත්තියං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ ඔනද්ධමඤ්චං ඔනද්ධ පීඨ"න්ති වචනතො පන චම්මාදීහි ඔනද්ධං මඤ්චපීඨං වට්ටති. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ පාවාරං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ කොසෙය්‍යපාවාරං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ කොජවං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ කම්බල"න්ති වචනතො පාවාරාදීනි සංඝිකානි හොන්තු පුග්ගලිකානි වා, යථාසුඛං විහාරෙ වා අන්තරඝරෙ වා යත්ථ කත්ථචි පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටන්ති. කොජවම්පනෙත්ථ පඤ්ඤත්තිකොජවමෙව වට්ටති. මහාපිඨියකොජවං න වට්ටති.

"අනුජානාමි භික්ඛවෙ සබ්බං පාසාදපරිභොගන්"නති වචනතො සුවණ්ණරජතාදි විචිත්තානි භාවාවානි මඤ්චපීඨානි තාලවණ්ටානි සුවණ්ණරජතමයානි පානීයඝටපානීයසරාවානි යං කිඤ්චි චිත්තකම්මකතං සබ්බං සෙනාසනපරිභොගෙ වට්ටති. පාසාදස්ස දූසිදූසං ඛෙත්තවත්ථුං ගොමහිසං දෙමාති වදන්ති, පාවෙක්කං ගහණකිච්චං නත්ථි. පාසාදෙ පටිග්ගහිතෙ පටිග්ගහිතමෙව හොති.

"අනුජානාමි භික්ඛවෙ එකපවලාසිකං උපාහනං, න භික්ඛවෙ දිගුණා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න තිගුණා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න ගණංගණ්ඨිපාහනා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො එකපවලායෙව උපාහනා වට්ටති. දිපවලා පන තිපවලා වා න වට්ටති යෙව. ගණංගණ්ඨිපාහනා නාම චතුපවලතො පඨාය වුච්චති. සා පන මජ්ඣිමදෙසෙ යෙව න වට්ටති. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ සබ්බපච්චන්තිමෙසු ජනපදෙසු ගණංගණ්ඨිපාහන"න්ති හි වචනතො පච්චන්තිමෙසු ජනපදෙසු ගණංගණ්ඨිපාහනා නවා වා හොතු පරිභුත්තා වා වට්ටති. මජ්ඣිමදෙසෙ පන "අනුජානාමි භික්ඛවෙ ඔමුක්කං ගණංගණ්ඨිපාහනං. න භික්ඛවෙ නවා ගණංගණ්ඨිපාහනා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො පවිමුඤ්චිත්වා අපනීතා පරිභුත්තායෙව ගණංගණ්ඨිපාහනා වට්ටති. අපරිභුත්තා පටික්ඛිත්තා යෙව. එකපවලා පන පරිභුත්තා වා හොතු අපරිභුත්තා වා සබ්බත්ථ වට්ටති. එත්ථ ච මනුස්සවම්මං ඨපෙත්වා යෙන කෙනචි චම්මෙන කතා උපාහනා වට්ටති. උපාහනකොසකකඨලිකොසකකුඤ්චිකොසකෙසුපි එසෙව නයො. න භික්ඛවෙ සබ්බනීලිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න සබ්බපීතිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න සබ්බලොහිතිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න සබ්බමඤ්ජට්ඨිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න සබ්බකණ්හා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න සබ්බමහාරඹරත්තා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න සබ්බමහානාමරත්තා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො සබ්බනීලිකාදිඋපාහනා න වට්ටති. එත්ථ ච නීලිකා උම්මාපුප්ඵවණ්ණා හොති. පීතිකා කණ්ණිකාරපුප්ඵවණ්ණා. ලොහිතිකා ජයසුමනපුප්ඵවණ්ණා. මඤ්ජට්ඨිකා මඤ්ජට්ඨවණ්ණා එව. කණ්හා අඤ්ජනවණ්ණා. මහාරඹරත්තා සතපදීපිට්ඨිවණ්ණා. මහානාමරත්තා සමපිත්‍යාවණ්ණා හොති පණ්ඩුපලාසවණ්ණා. කුරුන්දියං පන "පදුමපුප්ඵවණ්ණා"ති වුත්තං. එතාසු යං කිඤ්චි ලභිත්වා, රජනවොලඤ්ච පුඤ්ඡිත්වා වණ්ණං භින්දිත්වා ධාරෙතුං වට්ටති. අපමිත්තඤ්ඤාපි භිත්තිවණ්ණ වට්ටති යෙව.

"න භික්ඛවෙ නීලවට්ටිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න පීතවට්ටිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න ලොහිතවට්ටිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න මඤ්ජිට්ඨකවට්ටිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න කණ්හවට්ටිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න මහාරඹ්හරත්තවට්ටිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න මහානාමරත්තවට්ටිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො යාසං වට්ටාගෙව නීලාදිවණ්ණා හොන්ති, තාපි න වට්ටන්ති. වණ්ණ භෙදම්පන කත්වා ධාරෙතුං වට්ටති.

"න භික්ඛවෙ ඛල්ලකබද්ධා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න පුටබද්ධා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න පාළිගුණ්ඨිමා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න තූලපුණ්ණිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න තිත්තිරපත්තිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න මෙණ්ඩවිසාණවට්ටිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න අජවිසාණවට්ටිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න වීඡනිකාලිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න මොරපිඤ්ඡපරිසිබ්බිතා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න චිත්‍රා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො ඛල්ලකබද්ධාදි උපාහනාපි න වට්ටති.

තත්‍ර ඛල්ලකබද්ධානි පණ්හිපිධානට්ඨානං තලෙ ඛල්ලං බන්ධිත්වා කතා **පුටබද්ධානි** ඡොනකඋපාහනා වුච්චන්ති. යාව ජඞ්ඝතො සබ්බපාදං පටිච්ඡාදෙති. **පාළිගුණ්ඨිමාති** පළිගුණ්ඨිත්වා කතා. උපරි පාදමත්තමෙව පටිච්ඡාදෙති, න ජඞ්ඝං. **තූලපුණ්ණිකාති** තූලපිචුනා පූරෙත්වා කතා. **තිත්තිරපත්තිකාති** තිත්තිරපත්තසදිසා විචිත්‍රවට්ටා **මෙණ්ඩවිසාණවට්ටිකාති** කණ්ණිකට්ඨානෙ මෙණ්ඩක සීසාකාරෙන වට්ටෙ ඡොජෙත්වා කතා. **අජවිසාණවට්ටිකාදීසු** එසෙව නයො. **වීඡනිකාලිකාපි** තථෙව විචිත්‍රකණ්ඩුලසණ්ඨානා වට්ටෙ ඡොජෙත්වා කතා. **මොරපිඤ්ඡපරිසිබ්බිතාති** තලෙසු වා වට්ටෙසු වා මොරපිඤ්ඡෙහි සුත්තකසදිසෙහි පරිසිබ්බිතා. **චිත්‍රාති** විචිත්‍රා. එතාසු යං කිඤ්චි ලභිත්වා සබ්බෙ තානි ඛල්ලකාදීනි අපනෙත්වා සකකා හොන්ති වලඤ්ජෙතුං, වලඤ්ජිතබ්බා. තෙසු පන සති වලඤ්ජනතස්ස දුක්කටං.

"න භික්ඛවෙ සීහචම්මපරික්ඛටා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න ව්‍යඝ්ඝචම්මපරික්ඛටා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න දීපිචම්මපරික්ඛටා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න අච්ඡචම්මපරික්ඛටා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න ඔට්ඨචම්මපරික්ඛටා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න ඒජාරචම්මපරික්ඛටා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න කාලකචම්මපරික්ඛටා

උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න උලූකවම්මපරිකඛිතා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්තිදුක්කටස්සා"ති වචනතො සීහවම්මාදි පරිකඛිතා උපාහනා න වට්ටති. තත්ථ සීහවම්මපරිකඛිතා නාම පරියනෙතසු චිවරෙ අනුවාතං විය සීහවම්මං යොජෙත්වා කතා. එස නයො සබ්බත්ථ. උලූකවම්මපරිකඛිතාති පකතිබිළාල වම්මපරිකඛිතා. එතාසුපි යා කාචි තං වම්මං අපනෙත්වා ධාරෙතබ්බා.

"න භික්ඛවෙ කට්ඨපාදුකා ධාරෙතබ්බා. න තාලපත්තපාදුකා, න වෙළුපත්තපාදුකා, න තිණපාදුකා, න මුඤ්ජපාදුකා, න බබ්බජපාදුකා, න භින්නතාලපාදුකා, න කමලපාදුකා, න කම්බලපාදුකා, න සොවණ්ණපාදුකා, න රූපිමය්‍ය පාදුකා, න මණිමය්‍ය න වෙළුරියමය්‍ය න ඵලිකමය්‍ය න කංසමය්‍ය න කාච මය්‍ය න තිපුමය්‍ය න සීසමය්‍ය න තම්බලොහමය්‍ය න කාචි අඞ්ක මණිය්‍ය පාදුකා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කට වස්සා"ති වචනතො යෙන කෙනචි තීණෙන වා අසෙසෙත්ත වා කතා යා කාචි ස ඞ්කමණීය්‍ය පාදුකා න ධාරෙතබ්බා.

"අනුජානාමි භික්ඛවෙ තිස්සො පාදුකා ධුවට්ඨානිය්‍ය අඞ්ක මණීය්‍යා යෙව, වච්චපාදුකං පස්සාවපාදුකං ආවමනපාදුක"නති. වචනතො පන භූමිය්‍යං සුපතිට්ඨිතා නීවච්ලා අසංහාරිය්‍ය වච්ච පාදුකාදි තිස්සො පාදුකා පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටතීති.

"න භික්ඛවෙ සඋපාහනෙන ගාමො පවිසිතබ්බා, යො පවිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො සඋපාහනෙන ගාමො න පවිසිතබ්බා. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ ගිලානෙන භික්ඛුනා සඋපාහනෙන ගාමං පවිසිතු"නති වචනතො යස්ස පාදා වා ඵලිතා පාදඛිලා වා ආබාධො පාදෙ වා දුක්ඛා හොන්ති, යො න සක්කොති අනුපාහනො ගාමං පවිසිතුං, එවරූපෙන ගිලානෙන සඋපාහනෙන ගාමං පවිසිතුං වට්ටති. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ අජ්ඣාරාමෙ උපාහනං ධාරෙතුං, උණ්හකා පදීපං කාතුන්ති"නති වචනතො අජ්ඣාරාමෙ අගිලානස්සාපි උපාහනං ධාරෙතුං වට්ටති.

"න භික්ඛවෙ ආචරියෙසු ආචරියම්හි තෙසු උපජ්ඣායෙසු උපජ්ඣායම්හි තෙසු අනුපාහනෙසු වඞ්කම්මානෙසු සඋපාහනෙන වඞ්කමිතබ්බං, යො වඞ්කමෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො ආචරියාදිසු අනුපාහනෙසු වඞ්කම්මානෙසු සඋපාහනෙන න වඞ්කමිතබ්බං. එත්ථ ච ඝබ්බජ්ජාවරියො උපසම්පදාචරියො නිස්සයා

වරියො උද්දෙසාචරියොති ඉමෙ චත්තාරොපි ඉධ ආචරියා එව. අවසිකසස ජබබසෙසා ආචරියමත්තෙතා. සො හි චතුවසසා[illegible]ලෙ තං නිසසාය වවජති. එවං එකවසසසස සත්තවසෙසා, දුවසසසස අඤ්ඤසෙසා, තිවසසසස නාවවසෙසා, චතුවසසසස දසවසෙසාති [illegible]මෙපි ආචරියමත්තතා එව. උපජඣායසස සද්ධිවිහාරිකත්තතා පන සහායකා භික්ඛූ යෙ වා පන කෙචි දසවසෙසෙ මහන්තතරා තෙ සබෙබපි උපජඣායමත්තතා නාම. එත්තකෙසු භික්ඛූසු අනුපාහනේසු එඩකමන්තසු සඋපාහනසස වඩකමතො ආපත්ති. "න භික්ඛවෙ මහාවම්මානි ධාරෙතබබානි සීහවම්මං ව්‍යග්ඝවම්මං දීපිවම්මං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටසසා"ති. "න භික්ඛවෙ අහාවිම්මං ධාරෙතබබං. යො ධාරෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටසසා"ති. "න භික්ඛවෙ යං කිඤ්චිවම්මං ධාරෙතබබං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටසසා"ති වචනතො මජ්ඣිමදෙසෙ සීහවම්මාදි යං කිඤ්චි වම්මං ගහෙත්වා පරිහරිතුං න වට්ටති. සීහවම්මාදිනං හි පරිහරණෙයෙව පටික්ඛෙපො කතො. භූමත්ථරණවසෙන පන අඤ්ඤත්ථ අනීහරනෙනත්ත යං කිඤ්චි වම්මං පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටති. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ සබබපච්චන්තිමෙසු ජනපදෙසු වම්මානි අත්ථරණානි එළකවම්මං අජවම්මං මිගවම්ම"න්ති වව නතො පන පච්චන්තිමෙසු ජනපදෙසු යං කිඤ්චි එළකවම්මඤ්ච අජවම්මඤ්ච අත්ථරිත්වා නිපජ්ජිතුං වා නිසීදිතුං වා වට්ටති. මිග වමෙම එනිමිගො වාතමිගො පසදමිගො කුරුඞ්ගමිගො මිගමා තුකො රොහිතමිගොති එතෙසං යෙව වම්මානි වට්ටන්ති. අඤ්ඤඤ්ච පන:-

භික්ඛතො කාලසිහො ච සරභො කදලිමිගො,
යෙ ච වාළමිගා කෙචි තෙසං වම්මං න වට්ටති.

තත්ථ **වාළමිගානි** සීහව්‍යග්ඝාදිපිඅවජ්ජතරවජ්ජා. න කෙවලඤ්ච එතෙයෙව: යෙසං පන වම්මං වට්ටතීති වුත්තං, තෙ ඨපෙත්වා අවසෙසා අන්තමසො ගොමහිසසසඛිලාලාදයොපි සබෙබ ඉමසම්ං අත්ථෙ වාළමිගාතෙව වෙදිතබබා. එතෙසං හි සබෙබසං වම්මං න වට්ටති.

"න භික්ඛවෙ යානෙන යානිතබබං. යො යානෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටසස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ ගිලානසස යාන"න්ති වචන තො අගිලානෙන භික්ඛුනා යානෙන න ගන්තබබං. කතරං පන යානං කප්පති, කතරං න කප්පතීති? "අනුජානාමි භික්ඛවෙ පුරිසයුත්තං හත්ථවට්ටකං, අනුජානාමි භික්ඛවෙ සිවිකං පාවං කි"න්ති වචනතො පුරිසයුත්තං හත්ථවට්ටකං සිවිකා පාවංකි ච

වට්ටති. එත්ථ ච පුරිසයුත්තං ඉත්ථිසාරථී වා හොතු පුරිසසාරථි වා වට්ටති. ඛෙත්තයුත්තං පන න වට්ටති. හත්ථවට්ටකං පන ඉත්ථියො වා වට්ටතු පුරිසා වා වට්ටතියෙව.

"අනුජානාමි භික්ඛවෙ අහතානං දුස්සානං අහතකප්පානං දිගුණං සඞ්ඝාටිං එකච්චියං උත්තරාසඞ්ගං එකච්චියං අන්තරවාසකං උතුඛවානං දුස්සානං චතුගුණං සඞ්ඝාටිං, දිගුණං උත්තරාසඞ්ගං දිගුණං අන්තරවාසකං, පංසුකූලෙ යාවදත්ථං, පාපණිකෙ උස්සාහො කරණීයො"ති වචනතො අඛොතානං එකවාරං ඛොතානඤ්ච වත්ථානං දුප්පටා සඞ්ඝාටි කාතබ්බා. උත්තරාසඞ්ගො අන්තරවාසකො ච එකපටෙවා කාතබ්බා. උතුඛවානං පන ඝත වත්ථානං පිලොතිකානං සඞ්ඝාටි චතුගුණා කාතබ්බා. උත්තරාසඞ්ගො අන්තරවාසකො ච දුපටෙවා කාතබ්බා. පංසුකූලෙ පන ඝථාරුචි කාතබ්බං. අන්තරාපණිතො පතිතපිලොතිකා චිවරෙපි උස්සාහො කරණීයො. පරියෙසනා කාතබ්බා. පරිවෙජෙතුං පන න ත්ති. පටවසතම්පි වට්ටති. සබ්බම්දං සාදියන්තස්ස භික්ඛුනො වුත්තං.

තීසු පන චීවරෙසු වෙ වා එකං වා ඡින්දිත්වා කාතබ්බං. සචෙ න පපහොති. ආගන්තුකපත්තං දාතබ්බං. ආගන්තුකපත්තං හි අපපහොන්තෙ අනුඤ්ඤාතං. වුත්තං හෙතං: "අනුජානාමි භික්ඛවෙ වෙ ඡින්නකානි, එකං අවඡින්නක"න්ති. න පපහොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ වෙ අවඡින්නකානි එකං ඡින්නකන්ති. න පපහොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ අඞ්ඛාධිකම්පි ආරොපෙතුං. න ච භික්ඛවෙ සබ්බං අවඡින්නකං ධාරෙතබ්බං. යො ධාරෙය්ය ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති. තස්මා සචෙ පහොති. ආගන්තුකපත්තං න වට්ටති. ඡින්දිතබ්බමෙව.

"න භික්ඛවෙ පොත්ථකො නිවාසෙතබ්බා. යො නිවාසෙය්ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. න භික්ඛවෙ සබ්බනීලිකානි චීවරානි ධාරෙතබ්බානි, න සබ්බපීතිකානි, න සබ්බලොහිතිකානි, න සබ්බමඤ්ජිට්ඨිකානි, න සබ්බකණ්හකානි, න සබ්බමහාරඞ්ගරත්තානි, න සබ්බමහානාමරත්තානි, න අවඡින්නදසානි, න දීඝදසානි, න පුප්ඵදසානි, න එණදසානි චීවරානි ධාරෙතබ්බානි. න කණ්ඩුකං, න තිරීටකං, න වෙඨනං ධාරෙතබ්බං. යො ධාරෙය්ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො පොත්ථකාදීනි න ධාරෙතබ්බානි. තත්ථ පොත්ථකෙති මසාදිමයො වුච්චති. අකකදුස්සකදලිදුස්ස

එරකදුස්සානිපි පොත්ථකගතිකානෙව. සබ්බනීලිකාදීනි රජනං වාමෙතුං පුන රජිතුං ධාරෙතබ්බානි. න සක්කා වෙ ඡෙදෙතුං වාමෙතුං, පච්චත්ථරණානි වා කාතබ්බානි. නිපට්ටචීවරස්ස වා මඤ්ඤං දාතබ්බානි. තෙසං වණ්ණනාතත්තං උපාඛන්නසු වුත්තනයමෙව. අවිඤ්ඤාදසදීඝදසානි ඡින්දිත්වා ධාරෙතබ්බානි. කණ්ඩුඡකා ලභිත්වා එළෙත්වා රජිත්වා පරිභුඤ්ජිතුං වට්ටති. වෙඨනෙපි එසෙව නයො. තිරීටකං පන රුක්ඛචජලලිමයං තං පාදපුඤ්ඡනිං කාතුං වට්ටති.

"න භික්ඛවෙ අධම්මකම්මං කාතබ්බං. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ අධම්මකම්මෙ කයිරමානෙ පටික්කොසිතු"න්ති වචනතො අධම්මකම්මං න කාතබ්බං. කයිරමානඤ්ච නිවාරෙතබ්බං. නිවාරෙනෙනහි ච "අනුජානාමි භික්ඛවෙ චතූහි පඤ්චහි පටික්කොසිතුං, තීහි තීහි දිට්ඨිං ආවිකාතුං, එකෙන අධිට්ඨාතුං න මෙතං ඛමතී"ති වචනතො යත්ථ නිවාරෙනතස්ස භික්ඛුනො උපද්දවං කරොනති, තත්ථ එකකෙන න නිවාරෙතබ්බං. සචෙ චත්තාරො පඤ්ච වා හොනති, නිවාරෙතබ්බං. සචෙ පන තයො වා තයො වා හොන්ති, අධම්මකම්මං ඉදං න මෙතං ඛමතීති එවං අඤ්ඤස්ස සන්තිකෙ අත්තනො දිට්ඨි ආවිකාතබ්බා. සචෙ එකොව හොති, "න මෙතං ඛමති"ති අධිට්ඨාතබ්බං. සබ්බං චෙතං තෙසං අනුපද්දවත්ථාය වුත්තං.

"න භික්ඛවෙ අනොකාසකතො භික්ඛු ආපත්තියා චොදෙතබ්බො. යො චොදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො චොදෙනෙනන "කරොතු මෙ ආයස්මා ඔකාසං, අහං තං වත්තුකාමො"ති එවං ඔකාසං කාරාපෙත්වා චොදෙතබ්බං. අධිප්පායහෙදෙ පනෙත්ථ වෙදිතබ්බො. අථං හි අධිප්පායො කාමෙ වා නාධිප්පායො අක්කොසාධිප්පායො කම්මාධිප්පායො වුට්ඨානාධිප්පායො උපොසථපවාරණට්ඨපනාධිප්පායො අනුච්ඡවිජ්ජනාධිප්පායො ධම්මකථාධිප්පායොති අනෙකවිධො. තත්ථ පුරිමෙසු චතූසු අධිප්පායෙසු ඔකාසං අකාරාපෙන්තස්ස දුක්කටං. ඔකාසං කාරාපෙත්වාපි ච සම්මුඛා අමූලකෙන පාරාජිකෙන චොදෙන්තස්ස සඞ්ඝාදිසෙසො. අමූලකෙන සඞ්ඝාදිසෙසෙන චොදෙන්තස්ස පාචිත්තියං. අමූලකාය ආචාරවිපත්තියා චොදෙන්තස්ස දුක්කටං. අක්කොසාධිප්පායෙන වදන්තස්ස පාචිත්තියං. අසම්මුඛා පන සත්තහිපි ආපත්තික්ඛන්ධෙහි වදන්තස්ස දුක්කටං. අසම්මුඛා එව සත්තවිධම්පි කම්මං කරොන්තස්ස දුක්කටමෙව. **කුරුන්දියං** පන

"වුට්ඨානාධිප්පායෙන එවං ඉමං නාම ආපත්තිං ආපන්නෝ තං පටිකරොහීති වදන්තස්ස ඔකාසකිච්චං නත්ථි"ති වුත්තං. උපොසථපවාරණං ඨපෙන්තස්සාපි ඔකාසකම්මං නත්ථි. ඨපනක්කමතං පන ඤාතබ්බං. "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝෝ අජ්ජුපොසථො පණ්ණරසො, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝෝ උපොසථං කරෙය්‍ය" ඉති එකසීමං හි රෙකාරෙ අනික්කඩ්ඪිත්වා යෙව ඨපෙතුං ලභති. තතො පරමපන ඝණ්ඨිකාරෙ පහාරං න ලභති. එස නයො පවාරණායපි. අනුවිජ්ජකස්සාපි ඔසටෙ වත්ථුස්මිං "අපෙථ තං තවා"ති අනුවිජ්ජනාධිප්පායෙන වදන්තස්ස ඔකාසකම්මං නත්ථි. ධම්මකථිකස්සාපි ධම්මාසනෙ නිසීදිත්වා "යො ඉදඤ්චිදඤ්ච කරොති, අයං භික්ඛු අසස්සමණෝ"ති ආදිනා නයෙන අනොදිස්ස ධම්මං කථෙන්තස්ස ඔකාසකම්මං නත්ථි. සචෙ පන ඔදිස්ස නිය මෙත්වා "අසුකො ච අසුකො ච අසස්සමණෝ අනුපාසකො"ති කථෙති, ධම්මාසනතො ඔරොහිත්වා ආපත්තිං දෙසෙත්වා භුන්තබ්බං.

"න භික්ඛවෙ සුඛානං භික්ඛූනං අනාපත්තිකානං අනාරම්භෙ ඔකාසො කාරාපෙතබ්බො. යො කාරාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කට ස්සා"ති වචනතො සුඛානං භික්ඛූනං අකාරණෙ අවත්ථුස්මිං ඔකාසො න කාරෙතබ්බො. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ පුග්ගලං තුල යිත්වා ඔකාසං කාතු"නති වචනතො භූතමෙව නුඛො ආපත්තිං වදති, අභූතන්ති එවං උපපරික්ඛිත්වා ඔකාසො කාතබ්බො.

"න භික්ඛවෙ සඞ්ඝාදෙය්‍යං විනිපාතෙතබ්බං. යො විනිපාතෙ ය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො සඞ්ඝාදෙය්‍යං න විනිපා තෙතබ්බං. ඨපෙත්වා මාතාපිතරො සෙසඤ්ඤාතීනං දෙන්තොපි විනිපාතෙතියෙව. මාතාපිතරො පන රාජා යිතාපි පත්ථයන්ති, ඤාතබ්බං.

"න භික්ඛවෙ ඤාතරූපෙන ගාමො පවිසිතබ්බො. යො පවිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො ඤාතරූපෙන ගාමො න පවිසිතබ්බො. "පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ පච්චයා සඞ්ඝාටියා නික්ඛිපාය, ගිලානො වා හොති, වස්සිකසඞ්ඛිකඤං වා හොති, නදීපාරගතං වා හොති, අගාමකඤාතිවිහාරො වා හොති, අත්ථත කඨිනං වා හොති, ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච පච්චයා සඞ්ඝාටියා නික්ඛිපාය"නි වචනතො පන ගහෙත්වා ගන්තුං අසමත්ථො ගිලා නො වා හොති, වස්සිකසඞ්ඛිකාදිසු වා අඤ්ඤතරං කාරණං, එව රූපෙසු පච්චයෙසු සඞ්ඝාටිං අගාමකඤාතිවිහාරෙ ඨපෙත්වා ඤාත රූපෙන ගන්තුං වට්ටති. සබ්බත්ථෙව හි එතෙසු ගිලාන

වසිකඝඩ්ඛනනදීපාරගමනඅප්පතකදිනභාවෙසු අඟුලගුත්ති යෙව පමාණං. ගුත්තෙන එව විහාරෙ [illegible] ඔහි ගනන්තූ වට්ට ති, නාගුත්තෙන. ආරඤ්ඤිකස්ස පන භික්ඛාරොහ න සුගුත්තෙනා හොති, තෙන භණ්ඩිකකලිකාය පක්ඛිපිත්වා පාසාණසුසිරරුක්ඛසුසිරාදිසු සුපටිච්ඡන්නෙසු ඨපෙත්වා ගන්තබ්බං. උත්තරාඝඩ්ඛඅනන්තරවාස කානං නික්ඛිපෙපි ඉමෙ යෙව පඤ්ච පච්චයා වෙදිතබ්බා.

"න භික්ඛවෙ සම්බාධස්ස සාමන්තා වඩ්ඪුලෙ සත්ථකම්මං වා වත්ථිකම්මං වා කාරාපෙතබ්බං, යො කාරාපෙය්ය ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්සා"ති වචනතො යථාපරිච්ඡින්නෙ ඔකාසෙ යෙන කෙනචි සත්ථෙන වා සූචියා වා කණ්ටකෙන වා සුත්තං කාය වා පාසාණසක්ඛලිකාය වා නඛෙන වා ඡින්දනං වා ඵාලනං වා විජ්ඣනං වා ලෙඛනං වා න කාතබ්බං, සබ්බං හෙතං සත්ථකම්මමෙව හොති. යෙන කෙනචි පන චම්මෙන වා වත්ථෙන වා වත්ථිපීළනමපි න කාතබ්බං. සබ්බං හෙතං වත්ථි කම්මමෙව හොති. එත්ථ ච සම්බාධස්ස සාමන්තා වඩ්ඪුලාති ඉදං සත්ථකම්මං යෙව සන්ධාය වුත්තං, වත්ථිකම්මං පන සම්බාධෙ යෙව පටික්ඛිත්තං. තත්ථ පන ඛාරං වා දාතුං යෙන කෙනචි ඡිජ්ජෙන වා බන්ධිතුං වට්ටති. යදි තෙන ඡිජ්ජති, සුච්ඡින්නං. අන්තවුද්ධිරොගෙපි සත්ථකම්මං න වට්ටති, තස්මා අණ්ඩං ඵාලෙත්වා බීජානි උබ්බට්ටිත්වා අරොගං කරිස්සාමාති න කාතබ්බං. අඟුලිතාපනහෙසජ්ජාලෙපනෙසු පන පටික්ඛෙපො නත්ථි. වච්ච මග්ගෙ හෙසජ්ජමක්ඛිතා ආදූනවට්ටි වා වෙළනාළිකා වා වට්ටති, යාය ඛාරකම්මං වා සාරොහති තෙලං වා පවෙසෙන්ති. "න භික්ඛවෙ නහාපිතපුබ්බෙන ඛුරභණ්ඩං පරිහරිතබ්බං. යො පරි හරෙය්ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති වචනතො නහාපිතපුබ්බෙන ඛුරභණ්ඩං ගහෙත්වා පරිහරිතුං න වට්ටති. අඤ්ඤස්ස සන්තා කෙන පන කෙසෙ ඡෙත්තුං වට්ටති. සවෙ වෙතනං ගහෙත්වා ඡින්දති න වට්ටති. යො අනහාපිතපුබ්බො තස්සෙව පරිහරිතුං වට්ටති. තං වා අඤ්ඤං වා ගහෙත්වා කෙසෙ ඡෙත්තුම්පි වට්ටති.

"සඞ්ඝිකානි භික්ඛවෙ බීජානි පුග්ගලිකාය භූමියා රොපිතානි භාගං දත්වා පරිභුඤ්ජිතබ්බානි. පුග්ගලිකානි බීජානි සඞ්ඝිකාය භූමියා රොපිතානි භාගං දත්වා පරිභුඤ්ජිතබ්බානි"ති වචනතො පුග්ගලිකාය භූමියා සඞ්ඝිකෙසු බීජෙසු රොපිතෙසු සඞ්ඝිකාය වා භූමියා පුග්ගලිකෙසු බීජෙසු රොපිතෙසු දසමභාගං දත්වා පරි භුඤ්ජිතබ්බං. ඉදං කිර ජම්බුදීපෙ පොරාණකචාරිත්තං. තස්මා දස කොට්ඨාසෙ කත්වා එකො කොට්ඨාසො භූමිසාමිකානං දාතබ්බා.

"සන්ති භික්ඛවෙ මග්ගා කන්තාරා අප්පොදකා අප්පභක්ඛා න සුකරා අපාථෙය්‍යෙන ගන්තුං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ පාථෙය්‍යං පරියෙසිතුං තණ්ඩුලෙ තණ්ඩුලත්ථිකෙන, මුග්ගෙ මුග්ගත්ථිකෙන, මාසෙ මාසත්ථිකෙන, ලොණං ලොණත්ථිකෙන, ගුළෙ ගුළත්ථිකෙන, තෙලං තෙලත්ථිකෙන, සප්පිං සප්පත්ථිකෙනා"ති වචනතො තාදිසං කන්තාරං නිත්ථරන්තෙන පාථෙය්‍යං පරියෙසිතුං වට්ටති. කථං පන පරියෙසිතබ්බන්ති? සචෙ කොචි සයමෙව ඤත්වා දෙන්ති, ඉචෙවතං කුසලං. නො චෙ දෙන්ති, ඤාතකපවාරිතට්ඨානතො වා භික්ඛාචාරවත්තෙන වා පරියෙසිතබ්බං. තථා අලභන්තෙන අඤ්ඤාතිකඅප්පවාරිතට්ඨානතො වා යාචිත්වාපි ගහෙතබ්බං. එකදිවසෙන ගමනීයෙ මග්ගෙ එකභත්තත්ථාය පරියෙසිතබ්බං. දීඝෙ අඩ්ඪනෙ යත්තකෙන කන්තාරං නිත්ථරති තත්තකම්පි පරියෙසිතබ්බං.

"යං භික්ඛවෙ මයා ඉදං න කප්පතීති අපටික්ඛිත්තං. තං චෙ අකප්පියං අනුලොමෙති, කප්පියං පටිබාහති, තං වො න කප්පති. යං භික්ඛවෙ මයා ඉදං න කප්පතීති අපටික්ඛිත්තං, තං චෙ කප්පියං අනුලොමෙති, අකප්පියං පටිබාහති, තං වො කප්පති. යං භික්ඛවෙ මයා ඉදං කප්පතීති අනනුඤ්ඤාතං, තං චෙ අකප්පියං අනුලොමෙති, කප්පියං පටිබාහති, තං වො න කප්පති. යං භික්ඛවෙ මයා ඉදං කප්පතීති අනනුඤ්ඤාතං, තං චෙ කප්පියං අනුලොමෙති, අකප්පියං පටිබාහති, තං වො කප්පතී"ති ඉමෙ චත්තාරො මහාපදෙසෙ භගවා භික්ඛූනං නයග්ගහණත්ථාය ආහ. තත්ථ ධම්මසඞ්ගාහකත්ථෙරා සුත්තං ගහෙත්වා පරිමද්දන්තා ඉදං අද්දසංසු. 'ඨපෙත්වා ධඤ්ඤං ඵලරස'න්ති සත්තධඤ්ඤානි පච්ඡා භත්තං න කප්පතීති පටික්ඛිත්තානි. තාලනාළිකෙරපනසලබුජ අලාබුකුම්භණ්ඩඵ්ලසඵලතිපුසඵලඵලාලූකානි නව මහාඵලානි සබ්බඤ්ච අපරණ්ණං ධඤ්ඤගතිකමෙව. තං කිඤ්චාපි න පටික්ඛිත්තං, අථ ඛො අකප්පියං අනුලොමෙති, තස්මා පච්ඡාභත්තං න කප්පතීති. අට්ඨපානානි අනුඤ්ඤාතානි අවසෙසානි වෙත්තනිත්ති ණිකාමාතුලුඞ්ගකපිත්ථඵොසම්බකාරවිඤ්ඣදිබ්බඵකඵලපානානි අට්ඨ පානගතිකානෙව. තානි කිඤ්චාපි න අනුඤ්ඤාතානි. අථ ඛො කප්පියං අනුලොමෙන්ති, තස්මා කප්පන්ති. ඨපෙත්වා හි සානුලොමධඤ්ඤඵලරසං අඤ්ඤං ඵලපානං නාම අකප්පියං නත්ථි. සබ්බං යාමකාලිකං යෙවාති කුරුන්දියං වුත්තං.

භගවතා "අනුජානාමි භික්ඛවෙ ඡ චීවරානි, ඛොමං කප්පාසිකං කොසෙය්‍යං කම්බලං සාණං භඞ්ග"න්ති ඡ චීවරානි අනුඤ්ඤා

නානි. ධම්මසඞ්ගාහකත්ථේරෙහි තෙසං අනුලොමානී දුකූලං පත්තුණ්ණං චීනපට්ටං සෝමාරපට්ටං ඉද්ධිමයං දෙවදත්තියනති අපරානි ඡ අනුඤ්ඤාතානි. තත්ථ පත්තුණ්ණනති පත්තුණ්ණ දෙසෙ පාණකෙහි සඤ්ජාතවත්ථං. වෙ පට්ටානි දෙසතාමමෙවෙව වුත්තානි. ඉමානි තීණි කොසෙය්‍යසාණුලොමානි. දුකූලං සාණසස. ඉතරානි වෙ කපපාසිකසස වා සඛෙඛසං වා. භගවතා එකාදසපත්තෙන පටික්ඛිපිතබා එව පත්තා අනුඤ්ඤාතා, ලොහ පත්තෙතා වෙව මත්තිකාපත්තෙතා ච. ලොහථාලකං මත්තිකාථාලකං තම්බලොහථාලකනති තෙසං යෙව අනුලොමානි. භගවතා තයො තුම්බා අනුඤ්ඤාතා: ලොහතුම්බෙ කට්ඨතුම්බෙ ඵලතුම්බොති. කුණ්ඩිකා කඤ්චනකෙ උදකතුම්බොනි තෙසං යෙව අනුලොමානි. කුරුණ්ඩිඝං පන පානීයඝඩපානීයඝරාවඝානං එතෙ අනුලොමානි වුත්තං.

පට්ටිකා සූකරන්තනති වෙ කායබන්ධනානි අනුඤ්ඤාතානි. දුස්සපට්ටෙන රජ්ජුකෙන ච කතකායබන්ධනානි තෙසං අනුලොමානි. සෙතවත්ථතං කිලඤ්ජවත්ථතං පණ්ණවත්ථතනති තීණි වත්ථතානි අනුඤ්ඤාතානි. එකපණ්ණවත්ථතං තෙසං යෙව අනුලොමනති ඉමිනා නයෙන පාළිඤ්ච අට්ඨකථඤ්ච අනුපෙක්ඛිත්වා අඤ්ඤතිපි කපපියාකපපියානං අනුලොමානි විනයධරෙන වෙදිතබ්බානි.

විනයධරො ච පුග්ගලො විනයපරියත්තිමූලකෙ පඤ්චානිසංසෙ ඡානිසංසෙ සත්තානිසංසෙ අට්ඨානිසංසෙ නවානිසංසෙ දසානිසංසෙ එකාදසානිසංසෙ ලභති. කතමෙ පඤ්චානිසංසෙ ලභති? අත්තනො සීලක්ඛන්ධාදිකෙ. වුත්තං හෙතං–"පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ආනිසංසා විනයධරෙ පුග්ගලෙ. අත්තනො සීලක්ඛන්ධො සුගුත්තො හොති සුරක්ඛිතො, කුක්කුච්චපකතානං පටිසරණං හොති, විසාරදෙ සංඝමජ්ඣෙ චොභරති, පච්චත්ථිකෙ සහධම්මෙන සුනිග්ගහිතං නිග්ගණ්හාති, සද්ධම්මට්ඨිතියා පටිපන්නො හොතී"ති. කථමස්ස අත්තනො සීලක්ඛන්ධො සුගුත්තො හොති සුරක්ඛිතො? ඉධෙකච්චො භික්ඛු ආපත්තිං ආපජ්ජන්තො ඡහාකාරෙහි ආපජ්ජති. අලජ්ජිතා අඤ්ඤතාණතා කුක්කුච්චපකතතා අකපපියෙ කපපියසඤ්ඤිතා කපපියෙ අකපපියසඤ්ඤිතා සති සම්මොසා. කථං අලජ්ජිතායං ආපජ්ජති? අකපපියභාවං ජානන්තො යෙව මද්දිත්වා වීතික්කමං කරොති. වුත්තම්පි චෙතං: සඤ්චිච්ච ආපත්තිං ආපජ්ජති, ආපත්තිං පරිගූහති, අගතිගමනඤ්ච ගච්ඡති, එදිසො වුච්චති අලජ්ජී පුග්ගලොති. කථං අඤ්ඤාණතායං

ආපජ්ජති? අඤ්ඤාණිප්පුගලෝ හි මනුඤ්ඤං මොමූහං කත්තබ්බා කත්තබ්බං අජානන්තෝ අකත්තබ්බං කරොති. කත්තබ්බං විරොධෙති, එවං අඤ්ඤාණතාය ආපජ්ජති. කථං කුක්කුච්චපකතතාය ආපජ්ජති? කපියාකපියං නිස්සාය කුක්කුච්චෙ උප්පන්නෙ විනයධරං පුච්ඡිත්වා කපියං වෙ කත්තබ්බං සියා අකපියඤ්ඤෙව න කත්තබ්බං. අයං පන වට්ටතීති මද්දිත්වා විනිච්ඡකමතියෙව, එවං කුක්කුච්චපකතතතා ආපජ්ජති. කථං අකපියෙ කපියසඤ්ඤිතාය ආපජ්ජති? අච්ඡමංසං සූකරමංසන්ති ඛාදති, දීපිමංසං මිගමංසන්ති ඛාදති. අකපියභොජනං කපියභොජනන්ති භුඤ්ජති, විකාලෙ කාලසඤ්ඤාය භුඤ්ජති, අකපියපානකං කපියපානකන්ති පිවති. එවං අකපියෙ කපියසඤ්ඤිතාය ආපජ්ජති. කථං කපියෙ අකපියසඤ්ඤිතාය ආපජ්ජති? සූකරමංසං අච්ඡමංසන්ති ඛාදති, මිගමංසං දීපිමංසන්ති ඛාදති, කපියභොජනං අකපියභොජනන්ති භුඤ්ජති, කාලෙ විකාලසඤ්ඤාය භුඤ්ජති, කපියපානකං අකපියපානකන්ති පිවති, එවං කපියෙ අකපියසඤ්ඤිතාය ආපජ්ජති. කථං සති සම්මොසා ආපජ්ජති? සහසෙය්‍යචීවරවිප්පවාසභෙසජ්ජචීවරකාලාතික්කමණපවාරණා ආපත්තිං සතිසම්මොසාය අප්පජ්ජති. එවමිධෙකච්චෙ භික්ඛූ ඉමෙහි ඡහි ආකාරෙහි ආපත්තිං ආපජ්ජති. විනයධරෙ පන ඉමෙහි ඡහාකාරෙහි ආපත්තිං න ආපජ්ජති. කථං අලජ්ජිතාය නාපජ්ජති? සො හි පඤ්ඤවා හොති අථං කපියා කපියං ජානන්තෙනෙව පණ්ණත්තිවීතික්කමං කරොතීති ඉමං පරූපවාදං රක්ඛන්තොපි නාපජ්ජති. එවං අලජ්ජිතාය නාපජ්ජති. සහසා ආපන්නම්පි දෙසනාගාමිනිං දෙසෙත්වා වුට්ඨානගාමිනියා වුට්ඨහිත්වා සුඛෙන පතිට්ඨති. තතො සඤ්ඤිච්ච ආපත්තිං නාපජ්ජති. ආපත්තිං න පරිගූහති. අගතිගමනඤ්ච න ගච්ඡති ඒදිසො වුච්චති ලජ්ජිපුග්ගලොති ඉමසම්පි ලජ්ජිභාවෙ පතිඨිතොව හොති. කථං අඤ්ඤාණතාය නාපජ්ජති? සො හි කපියා කපියං ජානාති, තසමා කපියං යෙව කරොති, අකපියං න කරොති. එවං අඤ්ඤාණතාය නාපජ්ජති. කථං කුක්කුච්චපකතතාය නාපජ්ජති? කපියාකපියං නිස්සාය කුක්කුච්චෙ උප්පන්නෙ වත්තුං ඔලොකෙත්වා මානසං පදභාජනං අන්තරාපත්තිං අනාපත්තිං ඔලොකෙත්වා කපියං වෙ හොති, කරොති. අකපියං වෙ න කරොති. එවං කුක්කුච්චපකතතාය නාපජ්ජති.

කථං අකපියෙ කපියසඤ්ඤිතාදීහි නාපජ්ජති? සොහි කපියාකපියං ජානාති, තසමා අකපියෙ කපියසඤ්ඤී න හොති,

කප්පියෙ අකප්පියසඤ්ඤී න හොති, කප්පියෙ අකප්පියසඤ්ඤී න හොති, සුපතිට්ඨිතා වස්ස සති හොති, අධිවාසෙතබ්බා අධිවාසෙති, වික්කපෙතබ්බං වික්කපෙති, ඉති ඉමෙහි ඡහි ආකාරෙහි ආපත්තිං න ආපජ්ජති. අනාපජ්ජනෙනා අඛණ්ඩසීලෝ හොති, පරිසුද්ධසීලෝ එවමස්ස අත්තනෝ සීලකඛණෙ සුගුත්තතා හොති. සුරක්ඛිතතා, කථං කුක්කුච්චකතත්තානං පටිසරණං හොති? තිරොරට්ඨෙසු තිරොජනපදෙසු ච උපපන්නාකුක්කුච්චා භික්ඛූ අසුකසම්මිං විහාරෙ විනයධරෝ වසතීති දූරතොව තස්ස සන්තිකං ආගන්ත්වා කුක්කුච්චං පුච්ඡන්ති.

සො තෙහි කතස්ස කම්මස්ස වත්ථුං ඔලොකෙත්වා ආපත්තිං නාපත්තිගරුකලහුකාදිභෙදං සල්ලක්ඛෙත්වා දෙසනාගාමිනිං දෙසාපෙත්වා වුට්ඨානගාමිනියා වුට්ඨාපෙත්වා සුද්ධන්තෙ පතිට්ඨාපෙති. එවං කුක්කුච්චකතානං පටිසරණං හොති. **විසාරදෙ සඞ්ඝමජ්ඣෙ වොහරතීති** අවිනයධරස්ස හි සඞ්ඝමජ්ඣෙ කථෙන්තස්ස භයං සාරජ්ජං ඔක්කමති, විනයධරස්ස තං න හොති. කස්මා? එවං කථෙන්තස්ස දෙසො හොති, එවං න දෙසොති ඤත්වා කථනතො.

පච්චත්ථිකෙ සහධම්මෙන සුනිග්ගහිතං නිග්ගණ්හාතීති එත්ථ ද්වෙ පච්චත්ථිකා නාම: අත්තපච්චත්ථිකා ච සාසනපච්චත්ථිකා ච. තත්ථ මෙත්තියභූමජකා ච භික්ඛූ වඩ්ඪා ච ලිච්ඡවී අමූලකෙන අනාහිමවත්ථුනා වොදෙසුං. ඉමෙ අත්තපච්චත්ථිකා නාම. යෙ වා පනඤ්ඤෙපි දුස්සීලා පාපධම්මා සබ්බෙ තෙ අත්තපච්චත්ථිකා. විපරීතදස්සනා පන අරිට්ඨකභික්ඛු කණ්ටකසාමණෙරො වෙසාලිකා වජ්ජිපුත්තකා පරූපහාරඅසුද්ධුණකඛා, පරවිතරණාදිවාදා මහාසඞ්ඝිකාදයො ච අබුද්ධසාසනං බුද්ධසාසනන්ති වත්වා කතපාපකම්මා සාසනපච්චත්ථිකා නාම. තෙ සබ්බෙපි **සහධම්මෙන** සහාරණෙන වචනෙන යථා තං අසද්ධම්මං පතිට්ඨාපෙතුං න සක්කොන්ති, එවං සුනිග්ගහිතං කත්වා නිග්ගණ්හාති. **සද්ධම්මට්ඨිතියා පටිපන්නො** හොතීති, යස්ස පන නිව්ධො සද්ධම්මෙ පරියත්ති පටිපත්ති අධිගම වසෙන. තත්ථ තිපිටකං බුද්ධවචනං පරියත්තිසද්ධම්මෙ නාම. තෙරසඞ්ගතගුණා වුද්ධසඞ්ඝකවත්තානි චෙ අසීතිමහාවත්තානීති අයං පටිපත්තිසද්ධම්මෙ නාම. චත්තාරො මග්ගා, ච ඵලානි ච අයං අධිගමසද්ධම්මෙ නාම. තත්ථ කෙචි ථෙරා යෙ ආනන්දමයා ධම්මෙ, ච විනයෙ ච දෙසිතෙ පඤ්ඤත්තෙ සො වො මම්චචයෙන සත්ථා"නි ඉමිනා සුත්තන සාසනස්ස පරියත්තිමූලතං වදන්ති. කෙචි ථෙරා "ඉමෙ ච සුභද්ද භික්ඛූ සම්මා

විහරෙය්‍යුං, අසුඤ්ඤදා ලොකො අරහන්තෙහි අසුඤ්ඤා"නි ඉමිනා සුත්තෙන සාසනස්ස පරිපත්ති මූලන්ති වත්වා යාව පඤ්ච භික්ඛූ සම්මා පරිපන්නා සංවිජ්ජන්ති, තාව සාසනං ඨිතං හොතී"නි ආහංසු.

ඉතරෙ පන ථෙරා "පරියත්තියා අන්තරහිතාය සුපරිපන්නා සුඤ්ඤාපි ධම්මාභිසමයෝ නත්ථී" තිවත්වා ආහංසු: සචෙපි පඤ්ච භික්ඛූ චත්තාරි පාරාජිකානි රක්ඛකා හොන්ති, තෙ සඩ්ඪෙ කුලෙ පුත්තෙ පබ්බාජෙත්වා පච්චන්තීමෙ ජනපදෙ උපසම්පාදෙත්වා දසවග්ගං ගණං පූරෙත්වා මජ්ඣිමජනපදෙපි උපසම්පදං කරිස්සන්ති, එතෙනුපායෙන වීසතිවග්ගං සඞ්ඝං පූරෙත්වා අත්තනොපි අබ්භානඤ්ච මඤ්ච කත්වා සාසනං වුඩ්ඪිං විරූළ්හිං ගමයිස්සන්ති, එවමයං විනයධරෝ තිවිධස්සාපි සද්ධම්මස්ස චිරට්ඨිතියා පටිපන්නො, හොතීති. එවමයං විනයධරෝ ඉමෙ තාව පඤ්චානිසංසෙ පටිලභතීති වෙදිතබ්බං.

කතමෙ ඡ ආනිසංසෙ ලභතීති? තස්සාධෙය්‍යා උපොසථෝ පවාරණා සඞ්ඝකම්මං පබ්බජ්ජා උපසම්පදා, නිස්සයං දෙති, සාමණෙරං උපට්ඨාපෙති, යෙහි ඉමෙ චාතුද්දසිකෝ පණ්ණරසිකෝ සාමග්ගි උපොසථෝ සඞ්ඝ උපොසථෝ ගණ උපොසථෝ පුග්ගල උපොසථෝ සුත්තුද්දෙසෝ පාරිසුද්ධි අධිට්ඨාන උපොසථෝති නව උපොසථා, සඞ්ඝ තෙ විනයධරායත්තා යාපි ච ඉමා චතුද්දසිකා පණ්ණරසිකා සාමග්ගිපවාරණා සඞ්ඝ පවාරණා ගණ පවාරණා පුග්ගල පවාරණා තෙවාචිකා වෙ චාවිකා සමානවස්සිකා පවාරණාති නව පවාරණායො තාපි විනයධරායත්තා එව, තස්ස සන්තකා, සො තාසං සාමි.

යානිපි ඉමානි අපලොකනඤ්ච මං ඤත්තිකම්මං ඤත්තිදුතියං ඤත්තිචතුත්ථකම්මානි චත්තාරි සඞ්ඝකම්මානි, යාපි චායං උපජ්ඣායෙන භුත්වා කුලපුත්තානං පබ්බජ්ජා ච උපසම්පදා ච කාතබ්බා, අයම්පි විනයධරායත්තාව. න හි අඤ්ඤදා විඤ්ඤත්තිමත්තෙනපි එතං කාතුං ලභති. සො එව නිස්සයං දෙති, සාමණෙරං උපට්ඨාපෙති, අඤ්ඤො නෙව නිස්සයං දාතුං ලභති, සාමණෙරං උපට්ඨාපෙතුං. තෙනෙව "න භික්ඛවෙ එකෙන වෙ සාමණෙරා උපට්ඨාපෙතබ්බා. යො උපට්ඨාපෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති පටික්ඛිපිත්වා පුන අනුජානන්නෙනාපි "අනුජානාමි භික්ඛවෙ ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා එකෙන වෙ සාමණෙරෙ උපට්ඨාපෙතුං, යාවතකෙ වා පන උස්සහති ඔවදිතුං අනුසාසිතුං තාවතකෙ උපට්ඨාපෙතූ"නි ව්‍යත්තසෙව සාමණෙරුට්ඨාපනං අනුඤ්ඤාතං,

සාමණේරූපට්ඨාපනං පච්චාසිංසන්තෝ පන විනයධරස්ස සන්තිකෙ උපජ්ඣං ගාහාපෙත්වා වත්තපටිපත්තිං සාදිතුං ලභති. එත්ථ ච නිස්සයදානෙඤ්ඤව සාමණේරූපට්ඨාපනඤ්ච එකමඞ්ගං ඉති ඉමෙසු ත්‍රිසු ආනිසංසෙසු එකෙන සඞ්ගං පූරිමානි පඤ්ච ජ හොන්ති, තීහි සඞ්ගං අට්ඨ, චතූහි සඞ්ගං නව, පඤ්චහි සඞ්ගං දස, සබ්බෙහිපෙතෙහි සඞ්ගං එකාදසාති එවං විනයධරෝ පුග්ගලෝ පඤ්ච ජ සත්ත අට්ඨ නව දස එකාදස ච ආනිසංසෙ ලභතීති වෙදිතබ්බං.

මහානිසංසම්වෙවං කොසල්ලං විනයෙ සදා,
පත්ථෙන්තෙනත්තනෙව කාතබ්බා අභියොගෝ පුනප්පුනන්ති.

ඉති පාලිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෙ
පකිණ්ණකකථා සමත්තා.

නිට්ඨිතෝ චායං
පාලිමුත්තකවිනයවිනිච්ඡයසඞ්ගහෝ.

අජ්ඣෙසිතෝ නරින්දෙන සොහං පරක්කම්බාහුනා
සඞ්ඝමට්ඨිතිභාවෙන සාසනුජ්ජොතකාරිනා,

තෙනෙව භාරිතෙ රම්ම පාසාදසතමණ්ඩිතෙ
නානාදුමගණාකිණ්ණෙ භාවනාභිරතාලයෙ

සීතලූදකසම්පන්නෙ වසං ජෙතවනෙ ඉමං,
විනයස්ස සඞ්ගහං සාරං අකාසිං යොගිනං හිතං.

යං සිඞ්ඛිංහි පුඤ්ඤං යඤ්චඤ්ඤං පසුතං මයා
එතෙන පුඤ්ඤකම්මෙන දුතියෙ අත්තභාවෙ.

තාවතිංසෙ පමොදෙන්තෝ සීලාචාරගුණෙ රතෝ
අලත්ථොහං පඤ්චකාමෙසු පච්චාන පඨමං ඵලං

අනාමෙ අත්තභාවම්හි මෙත්තෙය්‍යං මුනිපුඞ්ගවං
ලොකග්ගපුග්ගලං නාථං සබ්බසත්තහිතෙ රතං.

දිස්වාන තස්ස ධීරස්ස සුත්වා සඞ්ඝම්දෙසනං,
අධිගන්ත්වා ඵලං අග්ගං සොභෙය්‍යං ජිනසාසනන්ති.

සබ්බ දානං ධම්ම දානං ජිනාති

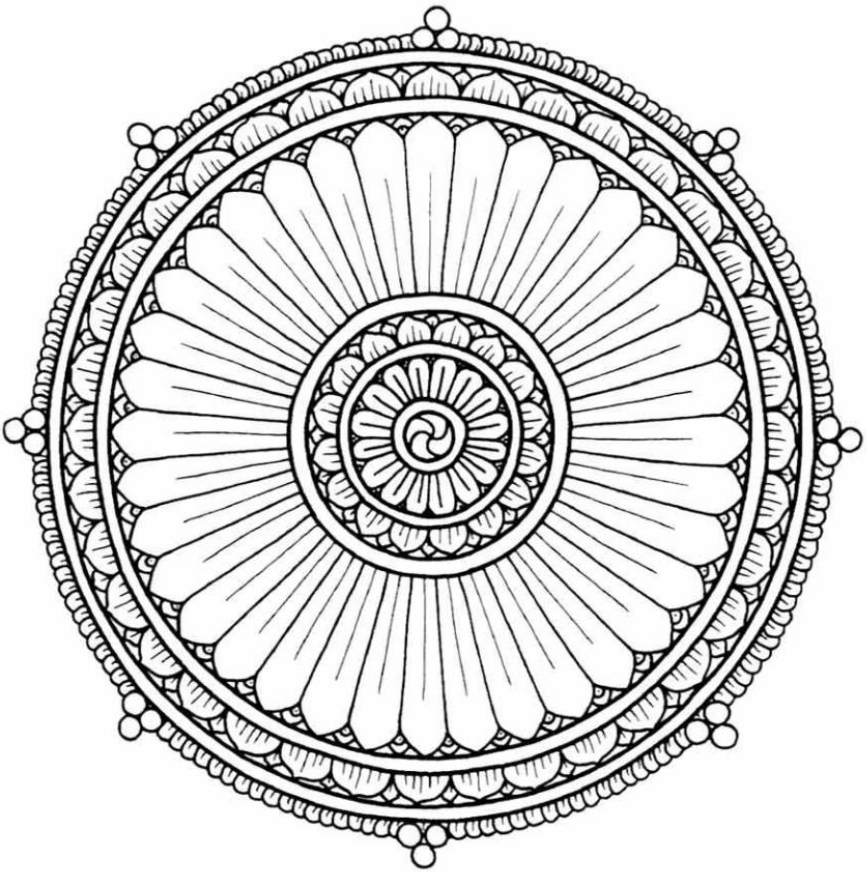

නිබ්බාන පච්චයෝ හෝතු